NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
40/1A
22

11-C-47

Rampegolo (a) Ant.

Figure biblie

Figure biblie edite per

eximium theologum fratrem antonium de rampegolis: ordinis eremitarum ſancti auguſtini. Poſt omnes impreſſiones ubiq; terrarum excuſſas: nouiſſime collatis omnibus exemplaribus: que haberi potuerunt: affatim recognite: cunctiſq; mendis & erroribus: quibus undiq; ſcatebant: expurgate.

1519.

BIBLIOTECA NAZ. ... SIENA

Benedicti Salumbeny Ca... penitentiarij Ecce. ... Venantij de Cam.

11.5.46

Ioanni diui Pauli plebano Lucas olchinenſis felicitatem.

MOyſi & alior℞ propheta℞ oracula per Rampegolum ex tenebris in ſplendorem educta: Ioannes plebanor℞ uenetor℞ decus: eo pacto recognoſcenda ſuſcepi: ut tibi quoq; imperti enda cenſerē. Facturus mihi operepretiū uidebar: haſce caſtigatiōes meas tibi nuncupare: qui ab adoleſcētia grecis & latinis litteris ita animū tuū exornaſti: ut humanar℞ litterarūʒ parens eſſe uidearis: gaudeaſq; intra tuos caſtiſſimos lares. Demoſthēis: Iſocratis: nec nō M. T. C. eloquētiā: cuius ſtudioſiſſimus haberis: coaleſcere. Obmitto uite tue innocentiā: ſobrietatē: modeſtiā; pudicos mores: religionē: pietatē: charitatē: ceteraſq; uirtutuʒ documēta: qbus a cunabulis te uſq; adeo inſtituiſti: ut eius exemplo optimus qſq; informari poſſit. Quo factū eſt: ut ad plures Venete urbis dignitates euectus fueris: dignus nihilominuſ meo iuditio: ut ex regis Dauid mula qñq; reſpicias: niſi domeſtice harpye Ieroboe marſupiū iplētes: terrā ſurſum: celū uero deorſum reponerēt. Accipe igit pr̄ obſeruādē Rampegolū antea mēdoſū & inuerſū: a me ſūma diligētia recognitū: diſtinctū: caſtigatū: quē: cū a paſtorali cura aīmū relaxaueris: intermiſſa diui Auguſtini de ciuitate dei lectiōe: diligentius lege. Is. n. eiuſmodi eſt ut oīum propheta℞: & precipue Moyſi uatis uendici enigmata apiat: cui⁹ leuiticū ſi Ariſtotiles legiſſet: nec q̄q̄ de eo: ut fert: tā impudent̄ crocitaſſet. Multa dixit ille ruſticus: ſʒ nihil ꝓbauit. Si uero qd minus recte expolitū offendes: ueniā dabis: qñqdē ē mihi res cū imūdiſſima ñ dicā ipreſſor℞: ſʒ porcor℞ turba: q̄ malor℞ demonū iſtar: aīas ī iſortuniī loco cruciantiuʒ: oīa bona nobis a pr̄ibus relicta lācinare conant̄. Vale

Titulorum

❡ Titulorum omnium: quei figurarum biblie uolumine continentur ſecundum alphabeti ordinem ſeries.

A

Abſtinentia. 1.
Accidia. 162.
Adulatio. 4.
Amicitia. 7.
Apoſtoli. 8.
Aſcenſio. 13.
Auaritia. 15.
Antichriſtus.

B

Beatitudo. 25.
Bellum.

C

Charitas. 29.
Caro humana. 33.
Compunctio. 61.
Confeſſio. 47.
Conſcientia. 55.
Corpus chriſti. 42.
Contritio.
Crux.
Clementia dei.

D

Detractio. 68.
Diabolus. 70.
Diuitie. 80.
De tractio.
Diluuium.

E

Eccleſia. 84.
Elemoſina 91.
Ebrietas.

F

Fides. 96.
Fraus.

G

Gloria uana .101.
Gratia. 108.
Gratiarum actione .111.
Guelphi:et gebelini. 100.
Gula. 113.

H

Humilitas. 118.
Humana conditione. 111.
Odium.

I

Hereditas.
Incarnatio. .121
Infernus. 127.
Inuidia. 137.
Ipocrita. 139.
Ira. 135.
Iuditium ultimum. 128.

Iuſtitia. 132.
L
Lachryma. 191.
Luxuria. 193.
M
Maria uirgo. 196.
Miſericordia. 162.
Mors humana .165
Mundus. 172.
Meſſes
N
Natiuitas.
O
Oratio. 178.
Obedientia.
Odium.
P
Parentes. 205.
Paſſio chriſti. 181.
Patientia. 201.
Paupertas. 207.
Penitentia. 211.
Perſeuerantia. 221.
Predicatio. 229.
Prelatio. 227.
R
Religioſus. 235.
Recidiuum. 233.
Reſurrectio. 239.
Reliquie.
S
Sacerdos. 144.
Satiſfactio. 149.
Scriptura ſacra. 146.
Spiritus ſanctus. 252.
Superbia. 154.
Simulatio.
T
Tentatio. 156.
Triumphus.
V
Vana gloria.
X
Xp̄us. 159.

¶ Finis tabule titulorum.

Animaduerte lector ad tabulam infraſcriptā notans ibi tria: Primo ſcias materias figurarum per numerum diſtinctas: ut prima materia ſignificetur per numerum primum: ſcilicet per unitatem: ſecunda uero per dualitatem: & ſic deinceps. Secundo nota particulares figuras ſeu moralitates cuiuſlibet materie eſſe diſtinctas per lr̄as alph. ut prima figura cuiuſlibet materie cognoſcat p a: ſecūda per .b. tertia per .c. & ſic deinceps. Tertio ſcias: ꝙ ubicunq; de aliqua materia alibi fiat mentio inuenies in fine illius materie aſſignatas materias: in quibus de illa fit mentio: cū lr̄a illa ſignificāte: uel indicante. Hoc idez ſcias fieri in moralitatibus illis: que in hoc opuſculo materiam nō hn̄t propriam: ut in proceſſu tabule te clare intueri non dubito.

¶ De abſtinentia. i.

Quod corpus non obedit ſpiritui: niſi ſubtracta eſca per ieiunium: figur. de abſalon: qui fecit comburi ſegetes ioab littera a. car. I.

Quod dia. non inuenit locuȝ in nobis: cum corpus receptaculum per ieiunium: & abſtinentiam atteuat: figu. danielis: qui primo deſtruxit idolū: poſtmodū occidit draconem littera B. car. II.

Quod corpus indomitum precipitat ſe: & ſpiritum: figu. milites pharaonis ſimul cum equis ſuis ſubmerſi ſunt in mari rubro littera. C. car. II.

Quod corpus reſtringendum eſt per abſtinentiam: ne confundat ſpiritum: figu. iſmael percutiebat fratrem ſuum littera. D. car. II.

Quod corpus preſto eſt diſſipare munitiones anime iuſſu diaboli: figu. nabuzardan deſtruxit muros

hieruſalem littera.E. car.III.
Quod corpus crapla ſopitum inducit ignem luxurie figu.loth in ſodomis fugit incendiũ: ſed peccauit cũ filiabus uino ebrius littera.F. III.

De accidia.

De accidia uide in fine operis hui⁹ ibi poſita eſt: quia in exemplari non fuit reperta ordine ſuo littera.a. carte.CLXii

De aduentu domini.

Vbi luxuria.A.ubi incarnatio p totum: ubi btitudo.C.ubi gratia.C.

De adulatione.iiii.

Quod fugiende ſunt laudes hominuꝫ: & adulatiões & audienda eſt fraterna increpatio: figur. in omni ſacrificio ponebatur ſal: & ab eodem prohibebatur mel littera.a. car.IIII.
Quod adulatio: ut quidã deceptor eſt: ſimulans malum bonum: fig. achab rex iſrael credit falſis prophetis littera.B. car.IIII.
Quod adulator primo blanditur: poſtmodum percutit detrahẽdo: fig. phariſei duxerunt chriſtum ad ſupercilium montis: ut inde precipitarent eum littera.C. car.V.
Quod recipiens adulationes ſubſequenter cõfundit fig. uolumen erat in ore dulce: & mel: & fecit uentrem amaricari littera.D. car.V.
Quod qui delectatur laudari: ſepe remanet confuſus fig. rex babilonis dedit potũ laxatiuũ regi ſedechie poſtq̃ fecerat eũ ſaltare littera.E. car.VI.
Quod laudatus preuenitur a ſuperbia: & cupiditate figura ſuſanam unctam aggreſſi ſunt ſenes iudices littera.F. car.VI

Vbi

Vbi detractio.B.ubi gloria uana. F. littera.G.

¶ De aduerſitate.

Vbi patientia.E.ubi paupertas.L.ubi mundus.a.

¶ De amicitia.VII.

Quod multi non amant:niſi q̃tum durat cōmodum figu.de.iii.amicitiis iacob littera.a. car.VII.

Quod chriſtus fuit uerus amicus:fig.de quodā apocripho qđ magiſter recitat in.iii.li.ꝶ.de ſtructhōuꝫ & pullis eius poſitis in uaſe uitreo lr̃a.B. c.I

¶ De anima.

Vbi conſcientia.D.ubi cōpunctio.C.E.H.ubi dia.B.E.I.ubi gloria uana.E.ubi gratia.a.& fere: ubi eccl̃ia p totū in oī materia aliqd ↄtinet ad aiaꝫ ptinens.

¶ De antichriſto.

Vbi eccleſia.E.

¶ De apoſtolis.viii.

Qđ p apl̃los mľtiplicati ſūt ppľi. fideliū:fi.gen̄ xii. a patriarchis multiplicat⁹ ē popul⁹ iſraľ lr̃a.a.c.8.

Quod uelut celeſtes fontes potauerūt nos aqua ſacre doctrine:fig.filii iſrael uenerunt in helim:ubi erāt.xii.fontes littera.B. car.VIII.

Quod apoſtoli omnia relinquētes mori nō timuerūt figu.de.xii uitulis deo imolatis lr̃a.C.car.VIIII.

Quod ipſi apoſtoli fundamentū fuerūt eccleſie: figu. de.xii.lapidibus:quos de iordanis alueo.xii.tulerūt principes iſrael littera.D. car.VIIII.

Quod apoſtoli fuerunt docto. legū fideliſſimi chriſti figu.fuerunt electi.xii.principes iſrael:q iſtruxerūt pplm̃ de libris mandatoꝝ littera.E. car.X.

Quod per apoſtolos decora fcā eſt eccleſia:& fortis. figu.ueſtis ſacerdotalis continebat.xii.lapides precioſos littera.F. car.X.

Q uod apoſtoli nos cibauerunt: & refecerũt pane ſacre ſcripture. figu. ſolomon ordinauit. xii. pfectos ſup miniſtratione uictualiũ littera. G. car. XI.

De conuerſioe ſancti pauli: fig. de balaan: cuius aſinã pcuſſit angelus littera. H. car. XI.

¶ De aſcenſione chriſti. xiii.

Q uod chriſtus cũm pietate aſcendit: ſed deſcẽdet iuſtitia: & uindicta: fig. nubecla parua aſcẽdebat de mari littera. a. car. XIII.

Q uod xp̃s querens ſalutem ſynagoge ſaluauit eccleſiam: figura. iacob petens rachel recepit lyam littera. B. car. XIII.

Q uod chriſtus carnem noſtram portauit in celum: figu. aſſimilatus aquile portauit pullos ſuos in alis aſſumptos littera. C. car. XIIII.

Q uod xp̃s apuit nobis portã celi: figu. de oſtio aperto: qđ uidit ioan. i. apocali. qđ nemo claudere poteſt littera. D. car. XIIII.

¶ De auaritia. xv

De religioſis propetariis: figura cayn occidit abel fratrem ſuum littera. a. car. XV.

Q uod diuitie male acquiſite: & nequiter retente occidunt auarum: fig. abſalõ remanſit capillis ad quercus ſuſpenſus littera. B. car. XVI.

Q ualiter auarus omnia relinquit in morte: figu. locuſte egypti proiecte ſunt in mare: flante uento occidẽtali littera. C. car. XVII.

Q uod pecc̃ũia facit effũdi chriſtianoꝝ ſanguinẽ: fig. aq̃ egypti ↄuerſe ſunt in ſãguinẽ lr̃a. D. ca. XVII.

Q uod auaritia excecat hominẽ: ne uideat ꝓximuꝫ p cõpaſſionem: fig. in egypto fuerũt tenebre a deo dẽſe: ut frater nõ uideret fratrẽ littera. E. car. XVIII.

Q uod pecunia

Quod pecunia: quam reſeruat auarus: nihil ei pro-
deſt in futuro: figu. manna reſeruatu3 in craſtinum
putrefiebat littera. F. car. XVIII.
Quod auarus exquirit omnes modos acquirēdi ſibi
a diabolo ſuaſos: figura. de flumine egypti exibat
animal ad modum tauri littera. G. car. XVIII.
Quod auro nunquam preſtatur requies: ſed dire urge
tur ab uxore: & filiis: figu. de pharaone: qui conſti
tuit ſuperſtites operum ſuper filios iſrael in egyp-
to littera. H. car. XIX.
Quod refugium euadendi auaritiam: eſt celeſtium cō
tēplatio: fig. cū abimelech ſucceſſiſſet thebeth gētes
loci illius fuerūt ad turrim. littera. I. car. XIX.
Quod magna eſt pauperum uirtus: qui non ponunt
affectum in diuitiis: figu. tres pueri nolentes adō-
rare idolum: iuſſu regis miſſi ſunt in fornacem. lit-
tera. K. car. XX.
Quod dia. duplicem decipulā ordinauit ad ſubtrahē
dum nos deo: ſcilicet auaritiam concupiſcentiam:
fig. ieroboā fecit duos uitulos littera. L. car. XXI.
Quod cupiditas et charitas non ſe compatiuntur in
anima: figu. de muſcis egypti: que ſic homines infe
ſtabant littera. M. car. XXII.
Quod cognoſcitur inſtabilitas diuitiarum in earum
amiſſione: figu. dixit deus congregentur aque: que
ſub celo ſunt in locum unum: & ſequitur: & appare
at arida littera. N. car. XXII.
Quod non perpenditur terrenoru3 miſeria a terrenis
hominibus: niſi cum eleuantur a terrenis uerſus ce-
lum per affectum: figu. eleuauit me ſpiritus inter ce
lum & terram littera. O. car. XXII.
Quod per uſum: et abuſum diuitiarum quidam ſal-

uantur: & quidam damnantur: figu. filii iſrael tran ſierunt ſecuri: et illeſi per mare rubrum egyptii uero ſubmerſi ſunt ibidem littera. P. car. XXII.

Cor plenum auaritia recipere nequit chriſti gratiã: ſed damnationem eternam: fig. quam oſtendit angeluſ zacharie littera. Q. XXIII.

Quod cupiditas uelut ignis cupidos ardet: & deuorat: fi. de nadab: & abiu: qui ſacrificabãt de alieno igne littera. R. car. XXIIII.

Vbi diuitie per totum: ubi ipocrita. C. ubi parentes. C.

De baptiſmo.

Vbi fides. C. ubi dia. A.

De beatitudine.

Quod quelibet anima habet beatitudinem ſecũdum propria merita in celis: fig. Ioſeph poſuit fratres ſuos: quos inuitauit in menſa: ſecundum ordines prime geniture littera. A. car. XXV.

Quod beatitudo celeſtis non minoratur electorũ multitudine: figu. percuſſit moy. petraꝫ: et egreſſe ſunt aque largiſſime littera. B. car. XXV.

De qualitate: et magnitudine beatitudinis: figurat̃ de conuiuio aſſueri littera. C. car. XXVI.

Quod ex terrore certaminis penitentia: q̃ plures homines perdunt eternam beatitudinem: figuratur de filiis iſrael: qui timuerunt ingredi terram promiſſionis ob tiorem certandi contra illos: qui erant de genere enach littera. D. car. XXVII.

Vbi corpus chriſti. D. ubi conſcientia. G. ubi diuitie G. ubi eccleſia. C. ubi patientia. A. ubi perſeuerantia. B.

De charitate.

Quod charitas

Quod charitas tunc eſt perfectiſſima: cum dolet de malo inimici: fig. tetra eiulath: q̃ fluuiꝰ de padiſo ri gat: pducit auꝝ optimũ littera. A. car. XXIX.

Cor depoſitum inflamatur charitate: & fecundat bonis: figu. helias poſuit holocauſtum ſuper altare: & ignis deſcendit littera. B. car. XXIX.

Charitas chriſti nutritur ĩ anima per cõtemplationeꝫ crucis xp̃i: fig. preceptum fuit ut ignis in altari ſemp arderet: quẽ nutriret ſacerdoſ littera. C. ca. XXX.

Quod charitas dei: ſiue ſpũſſanctus deſcendit in deuotas animas deuote orãtes: fig. zacharie orãti angelus annunciauit ioannem littera. D. car. XXX.

Quod nullum opus ualet quicquam: ſi nõ igne charitatis ſit decoctũ: fig. de mãna: qđ nihil ualebat crudum comeſtum littera. E. car. XXXI.

Quod filii dei a filiis ſeculi cognoſcuntur charitate: figura. magi defecerunt in tertio ſigno: &c. littera. F. car. XXXII.

Quod ſine lumine charitatis magnum eſt periculum per hunc mundum peregrinari: eo ꝙ eſt caligine plenus: fig. de filiis iſrael: quibus ne noctis tempore errarent in deſerto: dedit deuſ igneam nubem littera. G. car. xxxiii.

¶ De carne humana. ii.

Caro mortificanda eſt cũ reſiſtit ſpũi: fig. iepte fecit de ꝓpria filia ſacrificium deo littera. A. car. xxxiii.

Corporales ſenſus cum ſpirituꝫ uolunt decipere: ſunt mortificandi lachrymis: et labore: figu. de gabaonitis: qui occurrerunt ioſue cum utenbuſ pannis. littera. B. car. XXX.

Imponẽda eſt crux xp̃i ſenſibus corporalibus: ut mortificentur: figu. ioſue calcauit colla. v. regum: qui in

uaſerunt gabaon: & ſuſpendit eos in ligno litte-
ra.C. car.XXXIIII.
Quod carne dominante: ſpiritus confunditur: fig. de apemen: que diadema regis eleuabat de capite: & imponebat ſibi littera.D. car.XXXV.
Caro trahit ſpiritum in manu diaboli: figura. dalida tradidit ſanſonem in manu philiſtinorum litte-
ra.E. car.XXXVI.
Caro iuuat diabolum ad uincendum hominem: fig. ieſabel fecit lapidari naboth: et achab poſſedit uie am eius littera.F. car.XXXVII.
Corpus totis uiribus conatur ſubripere dominiū ſpi-
ritui: fig. adonias conabatur regnare: & regnū acci pere ſalomōi fratri ſuo littera.G.car.XXXVIII.
Corpus conat̄ abuti delectatione mundi: fig. adoni as uoluit hr̄e ſunamitem: que fuerat patris ſui ſua & non cognouerat eam littera.H. car.XXXIX.
Quod ſpiritus accepit dominium a deo ſuper omnes motus corporis: figu. dixit producat terra quadru pedia: & reptilia: & beſtias: & ſub hominiſ domi-
nio ea poſuit littera.I. car.XXXIX.
Quod carne uiuenteſ potius terrena diligūt q̄ eterna: fig. coruus inuento cadauere nō curauit ampli⁹ ad archam redire littera.K. car.XXXX.
Quod deficiente de regno anime rationis iudicio re-
gnat carnalis appetitus: & tunc omneſ uires anime affligunt̄: fig. mortuo pharaone: q cognoſcebat io ſeph ſurrexit alius pharao littera.L. car.XXXX.
Quod carnalibus hominibus redolent fetida: et im-
munda: & ſpiritualia fetēt: fig. de filiis iſrael clamā tibus contra moy. dicentes: fetere feciſti odorē nr̄m coram pharaone littera.M. car.XXXX.
Vbi

Vbi abſtinentia. C. D. E. ubi confeſſio. l. ubi diuitie. D. ubi luxuria. B. C. D. ubi mundus. C. ubi oratio. D.

¶ De carne uel corpore chriſti. xxvii.

Quod corpus chriſti eſt uiaticum ad celum perducẽſ: figu. helias panem ſubcinericiũ comedit: & ambulauit uſq; ad montem dei littera. a. car. XLII.

Quod anima purgãda eſt ab omni ſorde: & precipue cupiditate: in aſſumptione ſacramenti euchariſtie: fig. ioſias precepit purgari iudeam ab idolatria: & poſtmodũ precepit fieri phaſe. lr̃a. B. car. XLII.

Quod optime diſponitur peccatrix anima ad illud ſacramentum: audiendo uerbum dei: figu. ruth ibat poſt terga metentium: & inuitata eſt ad bucellã pãnis metentium littera. C. car. XLIII.

Quod illud ſacramentum fide creditur: ſed non capit̃ humana ſcientia: fig. philiſtei per ſponſam ſciuerũt probleuma: nõ aũt per eos littera. D. car. XLIIII.

Quod cibus iſte ſpiritualis eſt anime neceſſarius: & plus ei nutrimenti preſtat q̃ cibus corporalis corpori: fig. de ligno uite: ꝙ preſtabat comedentibus poſſe non mori littera. E. car. XLIIII.

Quod ſepe: uel raro ſumens hoc ſacramentum dũmodo non contemnat: non peccat: fig. ꝺ utroq; modo zacheus recepit chriſtum in domum ſuam gaudẽs centurio ait: dñe non ſum dignus: &c. uterq; grat⁹ fuit chriſto littera. F. car. XLV.

Quod corpus chriſti illuminat cor hominis contra tẽtatiõem: fig. ionathas poſt pugnã comedit mel: & uiſũ: ꝙ fere ꝑdiderat recepit littera. G. car. XLV.

Quod omnes ſenſus corporales ꝺcipiuntur circa hoc ſacramentum: preter auditum: fig. dixit iſaac filio

ſuo iacob: uox quidē: uox iacob eſt: ſed manus ſūt eſau littera. H. car. XLV.
Quod ſumens hoc ſacramentum prius debet lauari lachrymis: & contemplari paſſionem chriſti: & cruce: ut digne ſumat: figu. dixit abraam angelis: lauētur pedes ueſtri: & requeſcite ſub arbore: afferam uobis bucellam littera. I. car. XLVI.
Quod prius purganda eſt anima a malis cogitationibus: & affectiones mundi ſunt ab eadem excludende: & poſtmodum de hoc ſacramento refici: fig. filii iſrael niſi cōſūpta farina egypti. lra. K. car. XLVII.
Quod ſumens illud ſacramentū partem hoſtie tantum recepit: quantum ſumens totam hoſtiam: qa in partibus: & ſingulis manet integer: fig. filii iſrael māna colligebant: & menſura gomor: & qui plus colligebat: nō plus inueniebat lra. L. car. xxiiii. ubi eccleſia. a

De confeſſione.

Confeſſio uiuificat animam priuatam gratia contra diabolum: fig. mortuo ioſue & ſepulto dedit dominus iudam ducem filiis iſrael contra cannaneos littera a. car. XLVII.
Confeſſio contrita placat furorem dei ſuper peccatorem: figu. dauid clamauit angelo percutienti: dicēs ego ſum qui peccaui littera. B. car. XLVIII.
Confeſſio integra fugat dia. diminuta uero facit animum ſuccūbere: figu. dixit thimotheus principib9 ſuis: ſi iudas tranſibit iordanē lra. C. car. XLIX.
Confeſſiōe p̄uia omnes uirtutes ſecure p̄cedunt: fig. de tribu iuda: que prior intrauit mare rubrū: & omnes alie tribus ſecute ſunt littera. D. car. XLIX.
Confeſſio procul fugat peccata: ne redeant ad animā fig.

fig.latrunculi ſyrie non fuerunt poſtmodum reuerſi in ſamaria;ex quo helyſeus illos regi mãifeſtauit litera.E. car.L.

Confeſſio debet culpam cum odio ab anima pellere: figu.de amon : qui excluſit ſororem : poſtq̃ cognouit eam littera.F. car.L.

Confeſſionem fictam deus non recipit: fig.dauid nõ recipit nuncios cum medietate barbarum raſarum littera.G. car.LI.

Q uod ſi tacemus peccata cõfitendo illa : ñ pure infernus abſorbebit nos:fig.egyptii itrantes aquas maris rubri ſubmerſi ſunt littera.H. car.LII.

Q uod diabolus inter anime uirtutes pluſodit confeſſionem:ideo ſtudet illam ab anima fugare:& extirpare:fig.demetrius miſit nichãorem.ut uictum iudam ad ſe duceret littera.I. car.LII.

Quod niſi per confeſſionem peccata excludantur:anima non poteſt quidq̃ boni meritorii facere: figu.dũ terra coopta erat aqs : nihil germinauit littera.K. car LIII.

Q ualiter fienda eſt confeſſio : & que cõmitantur tandem:figu.q tangebat moriticiniũ offerebat agnũ & turtures littera.L. car. LIII.

Q uod niſi pctã uenialia confiteamur : inducunt animam ad periculum:cum fuerint multiplicata:figu. propheta uidit portas fluuiorum aptas: & templũ dirui littera.M. car. LV.

¶ De conſcientia.lv.

Q uod homo nollens diaboli inſidias fugere : debet ſue cõſcientie acquieſcere: fig.micol uxor dauid ſaluauit illum de mãibus familie ſaul lr̃a.a. car.LV.

Peccante homine mortali peccato pereunt omnes ani

me uirtutes:ſtimulo cõſcientie excepto.fig.de expoliato iob a caldeis:remanſit unus: qui nunciaret ei littera.B. car. LVI.

Conſcientia ſemper improperat peccata anime peccatrici:figu.ſarra filia raguelis : ecepit iniuriam : ſeu improperium ab ancilla:ꝙ interfeciſſet.vii.uiros littera.C. car.LVI.

Ex ſpina conſcientie naſcuntur in anima timor gehenne:& ſpes uenie:quibus anima ſaluatur : fig.ioſue duos exploratores miſit ad domum raab meretricis hierico littera.D. car. LVII.

Mortua delectatione peccati: uiuit ſtimulus conſcientie:fig.due mulieres meretrices uenerũt ad ſalomonem:quaꝝ una filiũ occiderat lr̃a.E. car.LVIII.

Bonitate conſcientie ſeruantur uirtutes anime : figu. due obſtetrices noluerũt occidere maſculos hebreorum littera.F. car.LIX.

Q uod in propria conſcientia homo ſpeculatur an bonus uel malus ſit:figu.in introitu tabernaculi erat labium eneum de ſpeculis littera.G. car. LX.

Q uod homo ante diem rationis reddende debet librum ſue conſcientie uidere : quantum debet deo: fig.de lib.uiſo in manu prophete : qui erat ſcriptus intus:& extra littera.H. car. LX.

V bi confeſſio.F.ubi compunctio.I.ubi tentatio.A.

¶ De compunctione.LXI.

Compunctio lachrymarum liberat corpus: & ſpiritũ de manu diabo.fig.oleum uidue:quam docuit elyſeus intantum multiplicatus eſt: ꝙ liberata eſt littera.a. car.LXI.

Q uod deus uere reconciliatur cũ cor eſt contritũ.fig. offerebaẽ par turturum littera.B. car.LXII.

Q uod anima

Q uod anima lachrymis carens debet illas a deo pete re: ne ſit ſterilis: figu. aſſa petiuit a caleph patre ſuo cõmutari ſibi terram littera. C. car. LXII.

Q uod dñs animam ſibi in ſponſam aſſumit: quã inuenit lachrymis plenam: fig. puer habrae cognouit rebeccam d'beri filio domini ſui per idryam aque littera. D. car. LXIII.

Q uod chriſtus: & angeli libenter accedunt ad cor lachrymis plenum: figu. diſcipuli chriſti iuerunt poſt hoiem portantẽ amphorã aque lr̃a. E. car. LXIII.

Q uod miniſtri chriſti ſemper debẽt lauari lachrymis ante miniſterium: fig. deus precepit moy. applicari filios aaron ante fores tabernaculi lotas aqua littera. F. car. LXIIII.

Q uod ſi ſanguis chriſti debet nos mundare: oportet nos per lachrymas diſponere: figu. qui tangebant anime morticinium: et non lauabantur aqua aſperſionis: peribat de pplo ſuo littera. G. car. LXIIII.

Q uod dñs conſolatur lugentes in tribulatione eorꝫ: fig. ignis deſcendens deſiccauit aquam iuxta altar̃ quam helias fecit effundi littera. H. car. LXV.

Q uod peccator debet lauari lachrymis: conſcientia ſuadente: fig. naamã ſuaſus ab uxore iuit in ſamariam: & mundatus eſt a lepra lr̃a. I. car. LXV.

Q uod lachrymis deficientibus anima eſt in periculo: fig. deficiẽte aqua in bethulia ciuitate: d'bebat tra di in manus hoſtium littera. K. car. LXVI.

Q uod omnia tentamenta carnis fugantur abundantia lachrymaruꝫ: fig. adueniente aquarum diluuio extincta eſt omnis caro lr̃a. L. car. LXVI.

Q uod omnis exercitus diaboli euaneſcit impetu lachrymarum: fig. que uidit propheta de templo: in

quo intrabat flumen littera.M. car. LXVII.
Quod poſt amaras lachrymas ſequitur in aīa abundantia gratiarum: fig. nubecula parua aſcendebat de mari littera.N. car.LXVII.
Confeſſio.B.ubi lachryma per totum.

¶ De contemplatione.

Vbi auaritia.I.P.ubi caritas.D.ubi diabol⁹.L.ubi diuitie.C.

¶ De conſolatione.

Vbi compunctio.H.

¶ De correptione.

Corpus Christi v. de carne. Vbi adulatio.A.ubi iuſtitia.A.ubi patientia.A.

¶ De cruce.

Vbi caro.B.C.ubi corpus chriſti. Vbi paſſio.A.B.C.H.K.L.M.O.ubi cōſcientia.O.ubi infernus.K.

¶ De detractione.lxviii.

Q đ detractores portāt imunditiā hoīum in liguā: fi. canes cōcederunt iezabel littera.a. car.LXVIII.
Quod đtractor prius aliquod bonum dicit de eo: cui uult detrahere: fig.iohel plus prebuit lac ſiſare littera.B. car. LXVIII.
Q đ ſūt tria genera detractoꝝ: fig.de.iii.ſpiritib⁹ immūdis: q exibāt de ore beſtie lr̄a.C. car.LXVIII.
Q đ detractor paſcit detractione proximi ſui: figu.de coruo emiſſo de archa littera.D. car. LXIX.
Quod detractor confunditur: cum eius detractio increpatur: figu.caym occidit abel fratrem ſuum littera.E. car.LXX.
Vbi adulatio.C.ubi inuidia.B.C.

¶ De diabolo.lxx.

Q đ dia.neminē baptizatū itētatū abire pmittit uerſus celū: fi.geon rex amoreoꝝ non pmittebat filios

iſrael

iſrael tranſire per fines ſuos poſt tranſitum maris rubri littera.B. car.LXXI.

Quod dia.incautã aiam decipit:fig.de tribu dã:que captã ciuitatẽ deſtruxerunt littera.B.car.LXXII.

Quod dia.fideles dereliqt in pace:ſi patrie ſuggeſtiones abiciant:fig.pharao reliquit pplm in morte primogenitorum littera.C. car.LXXII.

Quod dia.conat extiguere primo die.pnia:ne amplius creſcat: fig.pharao cõabat extinguere paruuloſ iſrael littera.D. car.LXXIII.

Quod dia.intrans ad aiam illam expoliat meritis:& uirtutibus:fig.nabuzardã ingrediens hierlm expoliauit templum dñi littera.E. car.LXXIII.

Quod diabolus conat extinguere in anima confeſſionem:& que committantur eãdem: fig.nabuchodonoſor occidit oẽs principes iuda:capta hierlm: & filium regis littera.F. car.LXXIIII.

Qđ dia.non põt nobis facere: ꝙ cupit ꝓhibente deo fig.dñs prohibuit:ne eſau faceret malũ iacob reuertenti de ſyria littera.G. car.LXXV.

Quod dia.percuſſus fuit a chriſto ueniente in hunc mundum:fig.dauid paruulus occidit goliam littera.H. car.LXXV.

Quod dia.ardentius inſequit uolẽtes fugere a peccato:figu.pharao moleſtior fuit pplo: poſtq̃ moy.q̃rebat educere de egypto littera.I. car.LXXVII.

Quod dia.nõ ſoluʒ pctõres:ſed iuſtos: & dei electoſ cupit decipere:fig.rex ſyrie poſuit inſidias iuxta iordanem littera.K. LXXVII.

Quod dia.cõſortium penitus eſt fugiẽdũ : ſi uolumꝰ pace frui:fig.abraã dixit loth ꝓpinquo:ſuo ñ poſſumus eſſe ſimul littera.L. car.LXXVIII.

Quod dia cupit excecare lumen anĩe: quo celeſtia con templatur: figu. naas nolebat eruere uiris labes dextrum oculum littera. M. car. LXXIX.
Quod diabolus peccatorem: quem poſſidet: non perſequitur: ſed fugientem multum inſeqĩ: figu. labaȝ non perſequebatur iacob: dum ſeruiret illi: ſed fugientem littera. N. car. LXXIX.
Vbi caro. F. O. ubi confeſſio. I. ubi cõſcientia. A. F. ubi ↄpunctio. a. ubi uana gloria. D. E. ubi hũana cõditio. B. ubi iudicium. E. ubi lachryma. A. C. ubi oratio. D. ubi pctã. D. ubi paupertas. B. ubi chriſtus. C.

¶ De diuitiis. lxxx.

Quod pro delitiis temporalibus non ſunt derelinq̃n de ſpirituales: figu. ligna ſiluarum petierunt oliuã ficum: & noluerunt relinquere ſuas ſuauitates littera a. car. LXXX.
Quod diuitiarum ſuperfluum abicere debemus: & remouere affectuȝ ab eiſdem: figura poſt q̃ naute proiecerunt merces de naui: miſerunt ionam littera. B. car. LXXXI.
Quãdo nimium colentes diuitias inepti ſunt ad pugnam contra diabolum: figu. gedeon excluſit illos qui ſe incuruarunt ad aquã lr̃a. C. car. LXXXI.
Quod in monte cognoſcitur diuitem a diuitiis fuiſſe deluſũ: figu. de idolo baal: qui putabatur comedere littera. D. car. LXXXII.
Quod breui uite noſtre non ſunt multa preponenda temporalia: ne impediant nos celeſtia: figu. filii iſrael modicam fariam portauerunt de egypto: qua cõſumpta: receperũt mãna littera. E. car. LXXXIII.
Quod ſepius anima ſeparatur a corpore: q̃ poſſit affe

ctus

q̄ ſepararē a diuitiis: figura: ſanſon ligatus i gremio dalide: ſe ſoluere ñ potuit lr̄a. F. ca. LXXXIII.

Quod cor poſitū p affectū i diuitiis: in eiſdē occidit: figu. omnis caro: que inuētaeſt ſuper terram: extincta eſt a diluuio littera. G. car. LXXXIIII.

Vbi auaritia. B. C. D. E. F. H. K. O. ubi elemoſy-na. a. ubi mundus. F. ubi paupertas. C. D.

¶ De eccleſia. lxxxiiii.

Quod xp̄s merito eiecit ſinagogā: & elegit ecclīaꝫ: fi. regina uaſti uocata ad cōuiuium aſſueri renuens uenire eiecta eſt littera. a. car. LXXXV.

Quod ecclīa ɔtinet celeſtē panē ſacre ſcripture: & puritatē pnie: fig: de archa teſtamēti ubi erat māna tabule: & uirga littera. B. car. LXXXV.

Quod multitudo dulcedis ecclīe nō plene pcipit̄ i hac uita pp militiā: ſed in futuro percipiet̄: ubi totaliter triumphabit: figu. archa noe: que erat in monte excelſo littera. C. car. LXXXVI.

Q d̄ i ecclīa lucēt. iii. uirtutes theologice: &. iiii. cardī fi. ioā. uidit. vii. ſtellaſ i dextera ſedētis lr̄a. d. c. 86.

Quod ecclīa patit̄ q̄tuor preſſuras graues. ſ. iudeorū gentiliū: hereticorū: & ultia antixp̄i: fi. d̄ q̄ttuor uētis: q pugnabāt in mari magno lr̄a. E. car. lxxxvii.

Q d̄ ecclia uelut ſedes regia ē ornata: fi. de throno: ꝙ fecit ſalomō i domo libāi lr̄a. F. car. LXXXVIII.

Quod ecclīa uelut dom⁹ regia hꝫ pulchꝝ itroitū: pulchrum atrium: & pulchrū thalamum: figu. de templo ſalomonis. littera. G. car. LXXXVIIII.

Q ue ſit lōgitudo: latitudo: & altitudo eccleſie: figu. de archa noe littera. H. car. XC.

Q ōo poſſumus hic pcipere gloriā ecclie hūana uirtute: figu. de regina ſaba: que uenit uidere gloriam ſa

lomonis littera.l. car.XC.

Vbi apoſtoli.D.E.F.G.ubi aſcenſio.G.ubi corpus xp̄i.D.I.ubi conſcientia.G.

¶ De elemoſyna.xci.

Quod recipiemꝰ mltiplicatū in celo: ꝙ hoc paupibꝰ elargimur :figu.thobias p̄ſtauit:dū eſſet diues gabelo.x.talenta littera.a. car.XCI.

Quod xp̄o:& paupenbus ſuis ꝓuidere debemꝰ :ut n̄ iraſcat nobis:figu.abigali occurrēſ dauid:placauit irā eiꝰ:& facta ē eiꝰ uxor lr̄a.B. car.XCII.

Quod xp̄o tenemꝰ reddere in ſuis paupibus bn̄ficia q nobis tanta bona ꝯtulit:figu.ſalomō ordinauit gentes:qui colligerent a uectigalibus:que pertinebant ad ip̄m litera.C. car.XCIII.

Quod diuites alunt diuitiis:acqrūt de p̄da paupum ſed duriſſime puniunt:fig.magnates iſrael fecerūt uitulū de mōilibꝰ:q̄ p̄buerūt populi lr̄a. d.c.xciiii.

Quod ecclesia cōgregat contra praua deſideria carniſ exercitus fortes ad adiuuādū aniam : fi.habraā redemit loth de māibus.y.re.lr̄a.E. car.XCIIII.

Q d̄ paupes xp̄i r̄ficiēs obtiebit grāꝫ fi.poſtq̄ habraā pegrinos refecit:uxor eiꝰ pepit iſaac lr̄a.F.car.95.

Vbi auaritia.I.

¶ De fide.xcvi.

Quod durius puniet fidelis pctōr:q̄ infidelis in inferno:figu.quidā blaſphemauit nomē dn̄i:& lapidatus ē iubēte dn̄o littera.a. car.XCVI.

Quod fides adiuuāda eſt bōis opibus:figu.filii iſral cū edificarent ieruſalem:una manu tenebāt gladiū & alia opabant littera.B. car.XCVI.

Quod poſt fidē dn̄s dat nob grām:fig.poſt tranſitūꝫ maris rubri: filii iſrael uiderunt ignem nocte littera

ra.C. car.XCVII.

Quod ſuppoſita fide pctorũ faciliter redit ad pniam: alias nequaq̃: fi. aries qui offerebatur emi non poterat: niſi ſciclo ſancto littera. D. car.XCVII.

Q uod quilibet chriſtianus dꝫ omni ſtudio cõari animaꝫ xpianam i pcõ lapſam redire deo: fig. preceptũ fuerat filiis iſrael: ut ſi quis inueniret pditionem: redderet illã dño ſuo littera. E. car.XCVIII.

Q uod debemus cõſeruare aniam nr̃am ſine diminutione: quam chriſtus ꝯſignauit fidei ſigno: & nobiſ conſeruandã tradidit: figu. ania que ſup depoſito mentiebatur: dabat illud: & quintam partem littera. F. car.XCVIII.

Q uod illa que ſunt fidei: intueri debemus: & nobis ſufficit ad uitam celi: figu. in tabernaculo deſcendebat colũna: & inde deus loq̃baꝛ lr̃a. G. c.XCIX.

V bi apoſtoli. B. ubi corpus chriſti. D. ubi compũctio E. ubi eccleſia. F.

¶ De guelphis: & gebelinis. c.

Q uod cõturbauerunt eccleſiã multipliciter: figu. cuꝫ rebecca geminos hẽret in utero colluctãtes: ait: cur neceſſe fuit ꝯcipe littera. A. car.C.

Q uod diabolus eſt eorum conſiliator: & non dominus: figura reges iſrael cũ iuda ꝯſilio prophetarum decepti iuerunt ad prelium litera. B. ca. C.

Q uod eccleſia ab eiſdem leſa parere nequit charitatem: q̃ de chriſto concepit: figura preceptum fuit: ſi duo uiri adinuicem rixantes percuterent mulierem pregnantem. redderẽt damnũ lr̃a. C. ca.CI.

Q uod pandens bona opera per inanem gloriam:

¶ De gloria uana. ci.

pdit illa:fig.ezechias oñdit:quẽ hẽbat nũciis regiſ babilonis:& oia abſtulit ſibi lr̃a.a. car.CI.

Q uod cogitans mortem fugit uanam gloriam:figu. dauid ſimulauit dementiã:& ſic liberatus eſt littera.B. CII.

Q đ gl'ians inaniter đ bonis opibus perit in ipſis:fig. de eleazar:q mortuꝰ ẽ ſub elephãte lr̃a.c.car.CIII

Quod homo non debet bõa opera ſua narrare hominibꝰ:ſed deo:fig.dauid pſaliens coram ſaul euaſit mortem littera.D. car. CIII.

Q uod homo non debet actus bonos hominibus manifeſtare:niſi bona intentione: fig.de moyſe poſito in fiſcela littera.E. car. CIIII.

Q uod iactantia : atq̧ gloriatio inanis tollit gratiam ab homine:fig.puella ſaltauit: & io.decapitatus ẽ littera.F. car. CV.

Q đ appetitus ianis gl'ie ſũt latrũculi expoliãtes aiaꝫ & occidenteſ uirtutes:figu.latrũculi igreſſi ſũt domũ:& abſtulerũt caput iſboſet lr̃a.G. car.CV.

Q đ demões rapiũt opa:que per iactantiã manifeſtãt figu.magiſter piſtoꝝ pharaonis ſomniauit portare tria caniſtria littera.H. car.CVI.

Quod opera noſtra debent hominibꝰ oſtendi:cum ꝓcul eſt inanis gloria:cum uero illa timemus:abſcondenda ſunt ab hoibus : fig.ſp in tabernaculo lucerna debuit perſeuerare accenſa lr̃a.I. car. CVII.

Q uod ab operibꝰ noſtris excludendi ſunt appetitus inanis glorie uſq̧ ad mortem:figu.abraam abigebat aues a carnibus ſacrificii uſq̧ ad ueſperum littera.K. car.CVII.

Q uod aſſumentes ſibi gloriam de uirtutibus furtuꝫ committunt in deum:fig.nachor furatuſ eſt de anathemate

thematelittera.L. car.CVIII.
ubi adulatõ. C.ubi ypochrita.a.ubi btitudo p totũ

¶ De gratia car.cviii.

Quod aduenientediuina gratia:omnia bona opa ꝓducit:quibus erat priuata: fig.terra erat inanis:et uacua littera.a. car.CVIII.
Q đ christus ſp grãm tribuit iuento:q recipiat:fig.de columba miſſa de archa littera.B. car.CIX.
Quod peccator non redit ad christum: niſi tractus a gratia:fig.ezechiel uidit aquã de ſubtus limen domus littera.C. car.CIX.
Quod non cognoſcitur periculum peccati:niſi poſt illuminationem gratie:fig.petrus eductus de carcerẽ per angelum.litera.D. car.CX.
Vbi caro.C.ubi cõfeſſio. A.ubi compunctio.M.ubi diuitie E. Vbi maria.B.C.E.

¶ De gratiarum actione.cxi.

Q uod per actionem gratiarum đus inclinatur ad largiendum maiora: fig.filii iacob uolentes ſoluere p̃cium:ioſeph fecit illis reſtitui:& impleri ſaccos eoꝝ ſine pretio littera.a. car.CXI.
Q uod tenemur ex multis beneficiis deo gratias reddere:fig.ioſeph nõ recipiebat ab egyptus de omnibus poſſeſſionibus:quas obligauerat regi: niſi ſeptimam partem littera.B. car. CXII.
Quod ſpiritualiter debemus chriſto regratiari ob uictoriam:quã pro nobis contra hoſtem noſtrũ obtinuit:fig.filie ieruſalẽ exierunt cũ timpanis obuiam dauid reuertẽti a p̃lio philiſtinoꝝ lr̃a.c.car.CXII.
Vbi charitas C ubi gloria uana L

¶ De gula.car.cxiii.

Q đ ĩ guloſis habitat diabolus:fig.hõ hñs legionẽ đ

monū habitabat i ſepulchrif littera.a.car.CXIII.
Quod guloſi nō pcipiunt eoꝶ ruinā: fig.philiſtei dū erant in conuiuio: & holocauſtum obtuliſſent deo ſuo dagon: pierunt ſubito lr̄a.B. car.CXIII.
Vbi abſtinentia A E F.

De humana conditione.CXIIII.

Quod non cognoſcitur uite preſentis fragilitas niſi per mortem: fig.iona areſcente ſubito hedera: ſubito remanſit triſtis littera.a. car.CXIIII.
Q đ hō in hac uita captiuus iacet: fig.filii iſrael erant capti ſub dira ſuitute in egypto lr̄a.B. car.CXV.
Quod ſeruantes peccatū uſq; ad ſenectutē uix ſaluantur: fig.filii iſrael non ſeruauerunt ſemitam iuſtitie: niſi uſq; ad.xxv.dies littera.C. car.CXVI.
Quod cognoſcitur humana conditio: ſiqs illam ſpeculat in ſepulchro: fig.in introitu tabernaculi erat labium de ſpeculis littera.D. car.CXVII.
Vbi gloria uana.B.ubi maria.G.ubi mundus B D.

De humilitate.car.cxviii.

Q đ opꝫ nos hūiliare exemplo xp̄i: ſi uolumuſ in ɔſpectu dei exaltari: fig.dixit ioſeph fratrib⁹ ſuis: nō ui debitis faciē meā ſine fr̄e ur̄o minio lr̄a.a.car.118.
Q đ aīa cupiēs diligi: uelut ſpōſa a xp̄o dꝫ deponere ſupbiam: & ſequi humilitatem chriſti: figu.uidens rebecca iſaac pedibus ambulantem deſcendit de camelo littera.B. car.C.XVIII.
Quod humilis anima eſt de ſtirpe chriſti: 1ō illā q̄rit in ſponſā: fig.ſūmus ſacerdos uirginē debebat accipe in ſpōſā de ſua ſtirpe & non aliā lr̄a.C.car.CXIX.
Q đ hūilitas ficta ɔprehendit a iuſtitia xp̄i: & abiicit figu.ioannes uidit equum nigrum: & qui ſedebat ſuper eū habebat ſtateram littera.D. car.CXX.

Quod

Q uod humilitas aperit hoſtium uite eterne habenti bus illam: fig. ioan. audiuit: ecce poſui oſtium apertū coram te littera. E. car. CXX.
Vbi confeſſio. D. ubi diuitie. a. ubi gloria uana I. ubi ira. C.

De incarnatione. cxxi

Q uod chriſtus tantum propter homines deſcendit de celo: fig. tempore ezechie ſol deſcendit decem lineiſ littera. a. car. CXXI.
Q uod xp̄s nobis datus eſt paruulus: ut ſecurius recurramus ad ipſum fig. iacob miſit ioſeph filium ſuuz paruulum littera. B. car. CXXII.
Q uod humanum genus ſanari nō potuit: niſi a chriſto: fig. puer mortuus non ſurrexit: niſi tactu heliſei littera. C. car. CXXIII.
Quod chriſtus abundantiſſime miſericordiam peccatoribus largitus eſt: fig. de filio prodigo: qui omnē ſubſtantiam conſumpſit littera. D. car. CXXIIII.
Q uod omnis noſtra amaritudo dulcorata eſt in paſſine chriſti: figu. heliſeus poſuit ſal in uaſe nouo: & poſuit in aq̄: & dulcorata ē littera. E. car. CXXVI
Vbi maria F G. Vbi aſcenſio. B. Vbi chriſtus. C.

De inferno. cxxvii.

Q đ ſi cōparabimus mundi delectationes dolorib⁹ inferni: nō peccabim⁹: fig. dixit angelus thobie: repone fel piſcis: & iecur eius littera. a. car. CXXVII.
Quod homo ſtimulatus a peccato debet penas inferni cogitare: fig. ioſeph fugit in egiptum propter timorem herodis littera. B. car. CXXVIII.
ubi diuitie. C. ubi iudicium. B. O.

De iudicio. cxxviii.

Q uod qualiter homo inuenietur talis in die iudicii

iudicabitur: fig. dixit moy. populo eſtote parati in diẽ tertium littera. A. car. CXXVIII.

Qualiter dominus ueniet ad iudicandum: fig. ioãnes uidit thronũ: & ſedẽtẽ ſup eũ lr̃a. B. car. CXXIX.

Quod chriſtus exiget ratiõem ab hoĩbus nullo termino conceſſo: fig. io. v. uidit angelum iurantẽ: ꝙ amplius tempus non erit littera. C. CXXX.

Qui & quales erunt teſtes accuſanteſ eos: fig. io. uidit libros apertos littera. D. car. CXXXI.

Qualiter erit ſententia ſuper eos a iudice chriſto data & qualiter mãdabitur executioni: fig. due ſunt ibi: prima eſt de equo palido: quem uidit beatus io. ſecunda eſt: ꝙ ſupradicto io. angelus oſtẽdit beſtiam et meretriceſup ea ſedentẽ littera. E. car. CXXXI.

Vbi maria. C. ubi mors. D. ubi mundus. A.

¶ De iuſtitia. cxxxiii.

Quod ſeruata iuſtitie diſciplina fugantur demones: figu. cum moy. uirgam manibus tenebat: uincebat iſrael littera. A. car. CXXXII.

Quod rector ſeuam debet temperare iuſtitiam: & fragilitati compati ſubditorum: fig. iu. iiii. de ſanſone qui inuenit mel in ore leonis: & eo exhauſto: & comeſto philiſteos percuſſit lr̃a. B. car. CXXXIIII.

Quod prelatus debet condeſcendere ſubditis: & ſeueritatem dulcedine temperare: ſecundum ꝙ expedit: fig. i. ꝶ. xiiii. de ionata: qui obtenta uictoria cõtra philiſteos: et inuento melle: intinxit in illud ſummitatem uirge: quam manu tenebat littera. C. car. CXXXIIII.

¶ De ira. cxxxv.

Quod ira impedit animum: ne poſſit cernere uerum: & diabolo aſſimilat hominem: figu. de hieremia uidente

dente ollam ſuccenſam a facie aquilonis: & uirgaꝫ
uigilantem hiere.i.littera.A. car.CXXXV.

Quod ira deſtruit omnes uirtutes anie:fi.de grādine:
que cecidit in egypto:que uaſtauit omne uiride lit-
tera.B. car.CXXXV.

Quod ira deſtruit quattuor cardinales uirtutes:figu.
uentus oppreſſit quattuor anguloſ domus iob lit-
tera.C. car.CXXXVI.

De inuidia.cxxxvii.

Quod inuidia eſt ſecundum peccatum de ſuperbia na
ſcens:figu.ii.beſtia:que egrediebāt de mari:erat ſi-
milis urſo littera.A. car.CXXXVII.

Quod tot tormenta patitur inuidus: quot aſpicit bo
na proximoꝝ:figu.dixit iacob dan:fiat dan ſicut
coluber in uia littera.B. car.CXXXVII.

Quod inuidia primo percutit ſuum poſſeſſorem: fig.
de ſtella:quam ioannes uidit cadere de celo littera.
C. car.CXXXVIII.

Vbi detractio per totum.

De hypocrita.cxxxviii.

Q uod hypocrita ſuſtinet penā ſine premio:fig.ſimon
cireneus portauit crucem chriſti: & nihil inde meru
it littera.A. car.CXXXIX.

Quod nō debemus abſcondere pct̄m ſub palio ſancti
tatis:ut hipocrite:fig.ꝓhibitū fuit linū:et lanam ſi
mul in ueſte ſacerdotali lr̄a.B. car.CXXXIX.

Quod hypocrita ſub exteriori ſiſ̄atione: multa mala
abſcondit:fig.dn̄s dixit eze.ut foderet parietē:q fe
cit:& uidit nephanda littera.E. car.CXL.

Quod hipocrita nō diſcernit̄ a uiro iuſto:niſi ꝑ tribula
tionem:fig.in turribulis aureis nō debebat pōi:niſi
incenſum electum littera.D. car.CXLI.

Vbi humilitas.D.

De lachryma.cxxxxi.

Quod diabolus nimis perſeqtur animam lachrimātē figu.ſuſana caput ſuum ungenti inſidiati ſunt duo ſenes littera.A. car.CXLI.

Quod lachryme fecundant aīam bonis operibus:fig. anna uxor et elchana poſt mltas lachrymas pepit ſamuelem littera.B. car.CXLII.

Quod lachryme deuote perducunt animam ad patriam:fig.moy.percuſſa petra:egreſſe ſunt aque latiſſime littera.C. car.CXLIII.

Vbi charitas.B.ubi corpus chriſti.B.I.ubi confeſſio.C.L.ubi conſcientia.C.ubi compunctio per totū.

De luxuria.cxxxxiii.

Quod luxuria fugit ſagitta orationis: figu.ioan.uidit equū album:et qui ſedebat ſuper eum habebat arcū.littera.A. car.CXLIII.

Quod ubi eſt luxuria diabolus accedens occidit uirtutes:figu.hoſtes filiorum beniamin dederunt inſidiantibus gabaa littera.B. car.CXLIIII.

Quod deficiente rationis lumine in anima:conſurgit ignis luxurie: figu.cum habraam diuiſiſſet carnes ſacrificii facta eſt caligo tenebroſa:& apparuit clibanus fumans littera.C. car.CXLV.

Quod multum ledit cor cogitans libidinem:fig.hiere.qui poſitus fuit in lacū:ubi non erat aqua:ſed lutum littera.D. car.CXLV.

Vbi abſtinentia.F.ubi gula.A.

De maria uirgine.car.cxlvi.

Cōceptio:uel natiuitas eius: fig.de uaſe primo fracto poſtmodum refecto: ſecundum hieremiam littera.A. car.CXLVI.

Quod

Quod in ipſa orta eſt gr̃a: fig. dixit dñs iacob: dimitte me: aurora eſt littera. B. car. CXLVII.
Qualiter beata uirgo plena uirtutibus ordinata eſt a ſpũ ſancto: fig. dñs precepit moy. dicẽs: facies mihi ſanctuarium littera. C. car. CXLVIII.
Quod fuit immunis ab omni peccato: figu. terra ſacerdotalis erat libera a tributo pharaõis littera. D. car. CXLIX.
Quo per ipſam gr̃a ſine peccato fuit: fig. in archa lux intrabat per feneſtras uitreas ſine aqua diluuii littera. E. car. CL.
Quod refecit humanum genus cibo celeſti: fig. abraã uocauit ſarram di. accelera tria ſata ſimile cõmiſce littera. F. car. CLI.
Quod placuit deo: et ꝯfũdit diabolũ: fi. heſter placuit aſſuero: & fecit ſuſpẽdi naam littera. G. car. CLI.
Quod de maſſa humani generiſ corrupti beata uirgo edita eſt mundata ab omni peccato: figura nube ignea ducebat iſrael per noctẽ lr̃a. H. car. CLII.
Quod eſt aduocata pctõꝝ: fig. ſimulauit Rebecca iacob iſaac littera. I. CLIII.
Quod chriſti paſſio ſemper fuit illi in corde: & ꝙ ſeptem ſpiritus ſancti dona habuit abundanter: fig. moyſes aſpſit ſeptieſ ꝓpitiatoriũ lr̃a. K. c. CLIIII.
Quod ipſa fuit inuentrix ſalutis humane: fig. mulier accendit lucernã littera. L. car. CLV.
Quod ĩ ipſa ſola remãſit fidei ſtabilitas: fig. ĩ tẽplo ſẽper ardebat lucerna littera. M. car. CLVI.
Quod pie creditur xp̃m ſibi primo apperuiſſe in reſurrectiõe: fig. thobia paruuluſ appuit matri querenti illum littera. N. car. CLVI.
De aſſumptione eius: figura dauid cum can-

toribus precedebat archã littera.O.car. CLVIII.

Quod repromiſſio ſalutis humani generis completa fuit in uirgine pariente dominum: fig.ros deſcẽdit in uelleſ littera.P. car.CLIX.

Q uod ipſa protegit peccatores ab ira dei: fig.mulier abſcondit ionathã:& achimã in puteo littera.Q. car CLIX.

Quod ipſa gratiam noſtre ſalutis nobis de celo portauit:fig.columba portauit ramum oliue ad archam littera.R. car.CLX.

Q uod ipſa eſt ſedes regia:de qua filius dei gratias poſtulantibus cõfert:fig. ſalomõ fecit thronũ de ebore littera.S. car. CLXI.

Vbi incarnatio.B.

De miſericordia.cclxi.

Q uod chriſtus conatur nos ſua benignitate ad gloriam ducere:relinquens obſtinatos: qui nolunt ipſũ ſequi perire in peccatis ſuis:figu.filii iſrael nolentes terram promiſſionis intrare perierunt in deſerto littera.a. car. CLXII.

Quod miſericordia eſt multiplex:porta celi:fig.porte tẽpli erant de lignis oliuaꝝ littera.B.car.CLXII.

Quod magna uiget in mundo miſericordia: ſed in futura uita ceſſabit: fig.pharao uidit.vii.uaccas pinguiſſimas & poſtmodũ macillentiſſimas littera .c. car.CLXIII.

Q uod .vii. miſericordie opera obtientur abũdantia celeſtis glorie:fig.pharao uidit ſeptem ſpicas plẽas pululantes littera.D. car.CLXIIII.

Q uod miſericordia eſt:que paradiſum replet: fig.irã rex tyri miſit artifices ad dauid ſcientes operari ligna littera.E. car. CLXIIII.

Vbi

Vbi compunctio. L. ubi incarnatio. D. ubi iuſtitia. B. C.

¶ De morte. clxiiii.

Quod mors ſubito conterit diuites: & potentes: figura. lapis de monte ſine manib⁹ exciſus confregit ſtatuam littera. A. car. CLXIIII.
Quod mors nulli etati parcit: figura. daniel uidit arietem habentē duo cornua excelſa uentilantem cōtra orientem littera. B. car. CLXV.
Quod mors hoīe₃ ī duo diuidit: nec eidē pōt hūana natura uix ɔtradicere: fi. balthaſar rex uidit in piete manum ſcribentis littera. C. car. CLXVI.
Quod ille: qui male uixit: male mortuus eſt: figura. de ſalomone: ꝗ adamauit mulieres lr̃a. D. c. clxvi.
Quod mors oſtendit magnos: & paruos equales eſſe figura. preceptum eſt angelo: qui habebat falcē: ut meteret littera. E. car. CLXVII.
Quod non conſiderantes ſe morituros mors fortius colidit: eo ꝙ improuiſius rapit: figura. per totā terram egypti facta ſunt tonitrua admixta īgne littera. F. car. CLXVIII.
Quod debem⁹ peccata ante diem mortis depōere: ut tunc leues ſimus: & faciles ad intrandum: figura. preceptum fuit: ne pondera portarent in die ſabbati littera. G. car. CLXVIIII.
Quod mors eſt paſſus ualde periculoſus: figura. filii iſrael terram promiſſiōis intrare uolentes errantes in itroitu eiuſdē erāt lr̃a. H. car. CLXX.
Quod conſideranda eſt mors: ne contra excecatu₃ uanis deum uidere non poſſit: figura. helias ſtetit in oſtio ſpelūce littera. I. car. CLXX.

Vbi coſcientia. A. ubi mundus. B.

¶ De mundo. clxxi.

Quod mundus ponit ad dexteram chriſtus ponit ad ſiniſtram: figura. iacob cancellauit manus: quando benedixit manaſſe: & effrai lr̃a. A. car. CLXXI.

Quod mundus multipliciter cõmutatur: figura. iacob ait ad labam: mutaſti mihi. iiii. uicibus mercedem meam littera. B. car. CLXXII.

Quod mundus certat contra nos ſecum ducens carnem: & diabolum: figu caldei fecerunt tres turmas & inuaſerũt camellos iob lr̃a. C. car. CLXXII.

Quod dilectores mundi: & a mũdo dilecti: non ſunt principales chriſti filii: ideo non ſunt eius coheredes: figura. habraam dedit munera filiis concubinarum: ſed iſaac dedit hereditatem littera. D. car. CLXXIIII.

Quod aduerſa mundi docent nos mundum fugere: figura. filii iſrael propter afflictiones magnas feſtiabãt egyptum exire littera. E. car. CLXXIIII.

Quod carnales homines plus mundum: q̃ celum diligunt: figu. filii gaad dixerunt moyſi ducenti populum in terram promiſſionis: relinque nos in terram galaad: &c. littera. F car. CLXXV.

Quod mundus multipliciter mentitur ſeruitoribus ſuis: figura edificãtes turrim babel petebãt latereſ & dabãt ei ligna littera. G. car. CLXXVI.

Vbi abſtinẽtia. C. ubi adulatiõ. B. ubi amicitia. a. Vbi parentes. A.

¶ De oratione. clxxvii.

Quod primum preparandum cor per deuotionem: deinde facienda eſt oratio: figura. ſalomon primuꝫ ornauit templum deo: & poſtmodum orauit littera. A. car. CLXXVII.

Quod oratio debet eſſe integra: & perfecta: figu. pre

preceptum

preceptum fuit offerri domino agnum anniculum ſine macula:& ſine diminutione membrorum lit-tera.B. car.CLXXVIII.

Quod oratio ſine charitate nullatenus eſt perfecta:fi-gura.preceptum fuit tollere turribulum:& hauſto igne de altari:ponere incenſum deſuper littera.C. car.CLXXVIII.

Quod oratio debet eſſe conſtans:& firma:tam in ad-uerſis:quã in proſperis:fi. aioth utebat̃ ſiniſtra p dextra:& occidit eglon lr̃a.D.car.CLXXVIIII.

Quod per orationem gratie celeſtes ad nos deſcendũt & noſtre petitiones ad deum aſcendunt: figura.ia-cob uidit ſcalam angelos aſcendentes: &c.littera. E. car.CLXXX.

Vbi caro.C.ubi luxuria.A.

¶ De paſſione chriſti.clxxxi.

Quod peccator fugiens ad crucem chriſti protegitur a peccato:figura.helyas iuſſit achab iungere ſe cur-rui: ne preueniretur inundatione aquarum litte-ra. A. car.CLXXXI.

Quod duplex beneficium obtinẽt crucẽ xp̃i in corde portãtes:fi.dixit helias heliſeo:ſi me uidebis:cũ aſ ſũpt⁹ fuero:hẽbis qđ petis lr̃a.B. c.CLXXXII.

De agõe xp̃i tpe ſudoris ſanguis:fi.uirga: q̃ tenebat mov.mãu uerſa ẽ i colubꝛ. lr̃a.C. CLXXXII.

Quod depoſitũ de cruce corpus dñi datũ ẽ in mãibus nr̃is:fi.fratres ioſeph tunicã ioſeph ſanguie tinctã tradiderũt pr̃i:&c.littera.D. car.CLXXXIII.

De aptõe lateris xp̃i in cruce manãtis: fi.rex iſrael ſta bat in curru percuſſus in ſtomachum: & pulmone: littera.E. car.CLXXXIIII.

De poſtulatiōe barrabā ꝑ iudeos fctā ad pilatū: fig. duo hyrci offerebant: quorū unus occidebatur: & alter liber abibat littera. F. car. CLXXXV.

Quod ſanguine chriſti loti ſumus a peccato: fig. purificatiōe leproſorum portabātur duo paſſeres: quoꝝ unus occidebat᷑ ſuper aquam unius fontis littera. G. car. CLXXXVI.

De crucis perfectiōe: fig. nabuchodonoſor uidit arborē in medio terre: &c. littera. H. car. CLXXXVI.

Quod xp̄s exiſtens ſine pctō nos ſuā morte mūdauit a peccato: figu. ioānes audiuit: ecce agnus dei: q occiſus ē: dignus eſt: &c. lr̄a. I. car. CLXXXVII.

Quod xp̄s uſqꝫ ad mortē firmiter dimicauit ꝓ nobis in cruce: figu. tp̄e ioſue ſol ſtetit: quouſqꝫ proſtrati ſunt hoſtes eiꝰ littera. K. car. CLXXXVIII.

De duobus latrōibus: cū qbus xp̄s crucifixus eſt: fig. de duobus captiuis: quos ioſeph repperit in carcecere: quorum uni nunciauit ſalutem: & alteri patibulum littera. L. car. CLXXXVIIII.

De irriſionibus: & illuſionibus chriſto a iudeis impēſis: & de dira iudeorū punitione: figura. cham filius noe deriſit patrem ebrium: & ab eodem maledictus eſt littera. M. car. CXC.

Quod chriſtus multo minus a nobis fieri petit: q̄ pro nobis fecerit: figu. qui tangebat carnem uituli ſacrificii ſanctificabat᷑ littera. N. car. CXCII.

Quod amaritudo noſtre penalitatis dulcorat᷑ in chriſti paſſione: figura. deus oſtendit lignum moy. ut poneret in aquas marath: & dulces facte ſunt littera. O. car. CXCIII.

De actibus: atqꝫ gradibus paſſiōis chriſti: figura. manus miſſa eſt ezechieli: in qua erat inuolutus liber

ber ſcriptus intus: & foris lr̃a. P. car. CXCIIII.
Quod chriſtus oblatus eſt pro nobis in holocauſtum deo: ut nos recõciliaret illi: fig. abrahã uolens offerre iſaac obtulit arietẽ littera. Q. car. CXCV.
Quod in paſſione chriſti ſedata eſt peſtis noſtre penalitatis: fig. depoſito in mari iona: ceſſauerunt fluctꝰ littera. R. car. CXCV.
De ſiti et potu chriſto propinato in cruce: fig. dicit magiſter: ꝙ dum ſecaretur iſaias ſerra lignea: ſitiuit: & negauerunt ſibi aquam littera. S. car. CXCVII.
Quod mors chriſti nos ſanauit a morte: fig. de ſerpente eneo littera. T. car. CXCIX.
Quod ſacramenta fluxerunt de latere chriſti: fig. noe iuſſit fieri oſtium ex latere arche lr̃a. V. car. CC.
Quod os chriſti non fuit comminutum: fig. de agno paſcali littera. X. car. CC.
Vbi conſcientia. D. ubi compunctio. G. ubi incarnatio. B C D

¶ De patientia. cci.

Quod deus hic electos ſuos comprimit: ut ĩ celo excellentius exaltet: fig. in edificatione templi nõ eſt auditus ſonus maleatoris littera. a. car. CCI.
Quod patientia ꝓbatur in tribulationibus uelut aurum in igne: figu. deus precepit fieri in tabernaculo candelabrum aureum littera. B. car. CCI.
Quod patientia in. iiii. tribulationibus probatur: fi. preceptum fuit aſſũnere. iiii. ſpecies aromaticas eq̃lis ponderis pulueriʒatas littera. C. car. CCII.
Quod uiri pacifici premuntur hi: et impii gaudent: cũ utrunqꝫ ſit uiolentum: ſed cum hec uiolentia ſoluetur: impii dſcendent ad ĩfernum: pacifici uero aſcẽ

dent ad celum:fig.filii iſrael:& egiptii tranſeuntes ſimul mare rubrum:non oẽs ſunt ſaluati: ſed egyptii deſcenderũt in profundum:iſraelitico populo incolumi tranſeunte lr̃a.D. car. CCIII.

Quod patientia uelut ſagitta occidit diabolum: fig. ſaul occiſus eſt a ſagittariis littera.E. car.CCIIII.

Vbi auaritia.H.ubi ira.B.ubi hypocrita.D.

¶ De parentibus.car.ccv.

Quod mali parentes potius inducunt proprios filios ad ſeruiendum diabolo q̃ chriſto: fig.grauiſſime ferebat pharao:ꝙ moy.& aaron inducebant populũ ad exeundum egyptum littera.a. car.CCV.

Quod mali parentes prohibent filios intrare religionem:ſed potius exponunt eos mundi precipitio cõtra diuinum conſilium:fig.preceptum fuit non fieri machinã de arbore fructifera lr̃a.B. car.CCVI.

Quod contra diuinum conſilium mali parentes filioſ imolant diabolo.fig.precepit deus lapidare quemcunque de ſcientia ſua daret idolo littera.C. car.CCVI.

Vbi auaritia.H.

¶ De paupertate.car.ccvii.

Quod paupertas uite preſentis obtinet in celis premium apoſtolorum: figu.ſignum magnum apparuit in celo mulier amicta ſole littera.a. car.CCVII.

Quod paupertas dat hominẽ obliuioni in conſpectũ mũdi:fi.ubi recitat magr̃ ꝙ moy.arte aſtrologie pitus fecit duos anulos:quorum unus memoria:aliꝰ uero dicebatur obliuio littera.B. car.CCVIII.

Quod qui non poſſunt ſequi chriſtum per paupertatẽ: poſſunt ſaluari bene uiuendo diuitiis:fig.loth

nequiens

nequiens montem aſcendere: ſaluatus eſt in ſegor
littera.C. car.CCIX.
Quod non poſſunt hic cum mundo gaudere: & in ce-
lo cum chriſto: figu. iacob dixit eſau fratrem tuum
dn̄m tuum feci littera.D. car.CCX.
Vbi auaritia: ubi diuitie: ubi elemoſyna.

ℭ De penitentia. car.ccxi.

Quod homo gradiens per iter pn̄ie debet ſenſitiuos appetitus diuidere auribus ſpūalibus: fig. iacob fugiens laban: & timens eſau diuiſit familiã in duaſ partes: uel turmas littera. A. car.CCXI.
Quod chriſtus eſt paratuſ cum peccatore pactum cō-ponere per penitentiam: figu. cum ueniſſet iſaac ad puteum iuramenti: uenerunt ad eum tres uiri: & pacti ſunt cum illo littera.B. car.CCXII.
Quod dia. conatur penitentiã impedire in anima: ne fiat: figu. draco ſtetit coram muliere parturiente littera.C. car.CCXII.
Quod penitentia tunc deo eſt accepta: cum cor noſtrū bene deo denudatur: fig. uitulus ſacrificii diuidebatur membratim littera.D. car.CCXIII.
Quod gaudium eſt ſuper pctōre conuerſo deo: & an-gelis: fig. abraam fecit grande conuiuium: quando ablactauit filium littera.E. car.CCXIIII.
Quod potius eligenda eſt penitentia hic: q̄ in futuro: fig. dauid maluit. iii. dies peſtilentie ſuſtinere. q̄. vii. famis littera.F. car.CCV.
Quod triplex eſt gradus penitentie: figu. filii iſrael per tres gradus iuerunt ad terram promiſſioniſ littera. G. car.CCV.

Quod penitentia expoſita ex omnibus generib⁹ peccatorum: fig. ioan. uidit ciuitatem habentē .iii. portas uerſus omnem plagā littera. H. car. CCXVI.

Quod propter amaritudinē penitentie omnes illā fugiūt: fig. ioſeph uoluit mariam dimittere: eo ꝙ grauida erat: ſed cognito per angelum: ꝙ conceperat de ſpirituſſancto: aſſumpſit eam: & factus eius miniſter littera. I. car. CCXVII.

Quod .iiii. peccata lepre ſiſia. ſ. ſuperbia: iuidia: auaritia: ira purgant̄ penitentia: fig. leproſo radebant̄ barba: & ſupercilia littera. K. car. CCXVII.

Quod peccator non d̄bet deſperare de uenia poſtq̄ cecidit: ſed reaſſumpta penitentia d̄bet contra uicia pugnare: & uicere: figura. abrahā liberauit lot frēꝫ ſuum de manibus .v. reguꝫ littera. L. car. CCXX.

Quod triplici uia peccator ad ueram pēitentiā rediit: fig. neemias uolens reedificare hieruſalem uenit nocte ad portam uallis littera. M. car. CCXX.

Quod ꝑ ueram penitētiam de⁹ obliuiſcitur iniuriaꝝ fig. de ſomnio pinceme pharaonis: qui uidit tres ꝓpagines littera. N. car. CCXXI.

Vbi corpus chriſti. H. ubi cōfeſſio. L. ubi diabol⁹. S. ubi fides. D. ubi uanagloria. H. ubi iſernus. B. ubi iudiciū a. ubi lachryma B. ubi luxuria D. ubi morſ G. ubi ſatiſfactio. a. ubi perſeuerantia. C. D.

¶ De perſeuerantia. car. ccxxi.

Quod perſeuerantia eſt cuſtos & ſatiſfactrix penitentie: figu. fructus quinti anni ſanctificabatur littera. a. car. CCXXI.

Quod perſeuerādū eſt in pnia uſq; ad mortē: fi. ioan. uidit in medio. vii. candelabrorū ueſtitum pode-

re

re littera.B. car.CCXXII.
Quod niſi certemus uſq; ad mortem: nõ obtinebim⁹ gloriam: fig. ionathas pugnauit uſq; ad ueſperam littera.C. car.CCXXII.
Quod non debet homo deficere: licet cadat: fig. ioab poſt mortem multorum ſuorum uicit philiſteos littera.D. car. CCXXIII.
Vbi gloria uana .H.

¶ De predicatione. car. ccxxiiii.

Predicatio facienda eſt ſecundum audientium capacitatem: fig. laban appoſuit camellis: & iumentis paleas: hoibus uero panẽ littera.a.car.CCXXIIII.
Quod predicator nihil benedicere ualet: niſi p grãm ſpiritusſancti: fig. dixit angelus zacharie ſacerdoti eris tacens uſq; ad ortũ littera.B.car. CCXXiiii.
Quod predicatio facientis: & docentis quattuor hꝫ effectus optios: fig. moyſes fecit fieri duas tubas argenteas ductiles littera.C. car.CCXXV.
Quod predicator aliquando leuia: aliquando aſpera debet proferre: fig. in paradiſo erat lignum ſcientie boni: & mali littera.D. car.CCXXVI.
Quod p̃dicator d̃bet obſeruare quod docet: ſi ligna ſeu arbores: ac plante: quas deus plantauit fructũ producebant habentem ſemen in ſemetipſis littera.E. car. CCXXVI.
Q d̃ predicatio ualet contra tentationes diaboli: fig. dauid tangebat cytharam: & malus ſpiritus ceſſabat uexare ſaul littera.F. car.CCXXVI.
Quod predicatio debet eſſe moderata ĩ quali: & quãto: figur. ſal ponebatur in omni ſacrificio in debita menſura littera.G. car.CCXXVII.

Vbi corpus chriſti. C. ubi diabolus. I.

℄ De prelatione. car. ccxxi.

Quod aliqui ſimulatiõe ſanctitatis prelatione obten ta fiunt deteriores q̃ prius: figura. abſalon ſtabat in uicis: ſimulans iuſtitie ſe zelatorem: ſed obtento re gno: deterior factus eſt littera. A. car. CCXXVII.

Q đ prelatus debet eſſe miſericors: & iuſtus: fig. moy ſes fuit mitiſſimus ad placandum deũ & pplo acu tiſſimus ad diligendũ eũ lr̃a. B. car. CCXXVIII.

Q đ prelatus debet eſſe ſibi auſterus: & aliis pius: fig. ſalomon fuit unctus in gyon per nathan prophetã & ſadoch ſacerdotem littera. C. car. CCXXIX.

Q đ prelatus peccans eſt cauſa ruine ſuoꝝ ſubditoꝝ: fig. ſaul ruit ſuper gladium ſuum: & armiger eiuſ fe cit ſimile littera. D. car. CCXXIX.

Q đ prelatio ɔfunditur in mãibus mali prelati electo rum culpa: figu. latrunculi ſamarie duxerunt capti uam puellam littera. E. car. CCXXX.

Quod debet promotos pretio dupliciter rapere: fig. implens marſupium ieroboam fiebat ſacerdos litte ra. F. car. CCXXXI.

Q đ debet ſp eligi melior remotis: odio: amore: figu. ſamuel non unxit eliab primogenitũ: ſed dauid mi norem in regem littera. G. car. CCXXXI.

Q đ prelatus non corrigens precipitat ſe: & ſubditos fig. heli nõ correxit filios. lr̃a. H. car. CCXXXII.

Quod prelatus debet eſſe expertus in prelio contra ui tia corporis: & contra tentationes diaboli: aliter de ficeret exercitus ſubditorum: figu. dauid primo in terfecit leonem: & urſum: & poſtea interfecit goliã littera.

littera.I. car.CCXXXIII.

¶ De recidiuis.car.ccxxxiii.

Q đ peccator ſequens ſenſitiuos appetitus recidiuat: & morit: fig. ſemey cōpletis tribus annis: deſcendit poſt ſeruos ſuos: uiſus eſt a ſalomone occidi littera .a. CCXXXIII.

Q đ aĩa deũ derelinquẽs recidiuat: & capit a diabolo fig. dina filia lye patris ſocietatem relinquenſ capta eſt a ſichen littera.B. car.CCXXXIIII.

Q đ peccator nimis cõmorãs in peccato: cum ide exit cito recidiuat: fi. filii iſrael pp lõgã morã in egypto abominabant mãna littera.C.car. CCXXXIIII

Q đ recidiuans priuatur regno dei: fig. uxor loth uertit ſe retro littera.D. car.CCXXXV.

¶ De religioſis.car.ccxxxv.

Religioſi per tria: que obſeruant obtinet diuinam ſapientiam: fig. tres fortes dauid obtinuerunt hauri re aquã de ciſterna bethleẽ lr̃a.a. car.CCXXXV.

Quod uere religioſi relinquentes temporalia: & primam uoluptatem: ſedebunt cum chriſto iudicanteſ fig. ionathas exuit ſe tunica: & donauit dauid littera.B. car.CCXXXVI.

De tribus ordinibus religioſoꝝ.ſ. heremitaꝝ ſãcti auguſtini: predicatoꝝ: & minoꝝ: fig. tres pueri electi ſũt a prepoſito regis littera.C.car.CCXXXVII.

Quod religioſi obſeruãtes tria uota ſimiles ſunt angelis: & mali religioſi nequaꝙ̃ poſſunt ſtare in religione: fig. ioannes uidit ſtellas de celo cadentes littera.D. car.CCXXXVII.

Q uod in religione debet eſſe ſufficientia: cum omnes quamuis nobiles debent humiliter obedire:

figu.i.ge.noe in archa imperat tam hominibus: q̄ brutis littera.E. car.CCXXXVIII.
Vbi auaritia.A.ubi iuſtitia.A.ubi parentes.A.B.

De reſurrectione.ccxxxix.

De magna letitia fidelium in reſurrectione chriſti: fig. fratres: & pater ioſeph magnam habuerunt letitiā eo iuēto regnare i egipto lr̄a.A. car.CCXXXIX
De reſurrectione uſi hominis tantum: et q̄ alteri non debetur reſurrectio: fig.uirga aaron ſola floruit littera.B. car.CCXL.
Quod omnes reſurgent integri: et perfecti: figu.ezechiel ductus fuit in agrum plenum oſſibus interfectorum littera.C. car.CCXLI.
Quod in reſurrectione aſſumēus corpus imortale: fig. columba rediit cum oliua uirente ad archam octaua die littera.D. car.CCXLII.
Quod iudei fuerunt cōfuſi in reſurrectiōe domini putantes ipſum confudiſſe: fig.ſanſon aſportauit portas ciuitatis exigens nocte manus hoſtium ſuorum littera.E. car.CCXLIII.
Vbi auaritia.N.

De ſacerdote.ccxliii.

Sacerdos gloriam accipiet in his: quoſ ſua operatiōe atq; doctrina conuertet ad penitentiam: figu.in ſacrificio propitiatiōis ſacerdos habebat portionem littera.A. car.CCXLIII.
Sacerdos debet ſcire tria: fig.nazarei in caniſtro ſacto tres habebant panes littera.B. car.CCXLIIII.
Quod

Quod uirtutibus debet ornari ſacerdos: figu. ſummi ſacerdotis ueſtis erat de biſſo attingens uſq; ad pedes littera. C. car. CCXLV.

De ſacra ſcriptura. car. ccxly.

Quod clerici: et religioſi preter ſacram ſcripturam nullam debẽt ſcientiam ſtudere: niſi deciſis erroribus: & quibuſdam contemptis: figu. filii iſrael non poterant contrahere cum alieno genere: niſi ſub qbuſdã modis: & conditionibus lr̃a. a. car. CCXLV.

Quod adueniente chriſto eo predicãte ſenſus ſacre ſcripture patuit: fig. iacob lapidẽ eleuauit de puteo adueniente rachel littera. B. car. CCXLVI.

Quod chriſtus ſacrã ſcripturam: quam iudei interfecerant purificauit: fig. philiſtei repleuerant puteos terra: quos fecerãt pueri abraam: & iſaac nouum puteum fodit littera. C. car. CCXLVII.

Quod adueniente chriſto iudei merito ſacre ſcripture dulcedine ſunt priuati: fig. manna datum eſt filiis iſrael in dñica die: et deinceps uſq; ad. yi. feriã: ſed in ſabbato non eſt datum lr̃a. D. car. CCXLVII.

Quod ad complendum ſenſum ſacre ſcripture oportet fidem precedere intellectum: fig. ioannes cucurrit citius pe. ſed petrus prius monumentum intrauit littera. E. car. CCXLVIII.

Vbi diabolus. K. ubi eccleſia. A. F.

De ſatiſfactione. car. ccxlix.

Quod nuper conuerſis ad penitentiam debet imponi leuis ſatiſfactio: fig. iacob ꝑpter paruulos: & oues

fetas maluit lento paſſu ire: q̃ ſequi eſau fratrem ſu um littera. A. CCXLIX.
Quod nuper conuerſi nõ ſunt magnis tentationibuſ exponendi: fig. moy. non duxit populum per terras philiſtinorum in exitu egypti lr̃a. B. car. CCL.
Quod recte ſatiſſaciens debet cor cõterer̃: & corp⁹ fla gellare: fig. animal ſacrificii erat ungula ſciſſum: & rumĩans littera. C. car. CCL.
Si melius eſt hic deo ſatiſfacere: q̃ in futuro: quia hic modicuꝫ requirit chriſtus: fig. dauid petebat modi cam refectionem a nabal: cum eſſet ꝓfugus in deſer to cum pueris ſuis littera. D. car. CCLI.
Vbi penitentia.

¶ De ſpirituſſancto. c. cclii.

Quod ſpirituſſanctus procedit a patre: & filio: figura ioanni fuit oſtenſus fluuius aque uiue ſplendi⸗ dus: qui procedebat a ſede dei: & agni littera. A. car. CCLII.
Quod cõſcientia ſancta: que eſt ſpiritus ſancti habita tio multis munitur uirtutibus cõtra hoſtes inferna les: fig. lx. fortes iſrael tenẽtes gladios cuſtodiebãt lectum ſalomonis littera. B. car. CCLII.
Quod nulla uirtus: uel operatio humana: q̃uis opti⸗ ma: nihil eſt niſi gratia ſpirituſſancti condiatur: fig. nihil ualebat manna: niſi ad ignem poſitum lit tera. C. car. CCLIII.
Vbi charitas per totum.

¶ De ſuperbia. c. ccliii.

Quod

Quod ſuperbia pauperum: quos exaltat fortūa: nimium fetet: figu. moyſes cineres proiecit uerſus celū: & facta ē plaga ueſice fetida lrā. A. c. CCLIII.
Quod ſuperbus nunquam cognoſcit deum in proſperis: figu. pharao truſabatur de moy. ante plagas receptas: non enim deum cognouit: niſi percuſſus littera. B. car. CCLIIII.
Qualiter diabolus per ſuperbiam deiectuſ de celo cecidit ad infernum: fig. nabu. comparatus eſt beſtiis littera. C. car. CCLV.
Vbi adulatio. D. ubi humilitas. A. B. C. ubi ira. C. ubi paupertas. B.

¶ De tentatione. c. cclv.

Quod occulta tentatiōe conatur diabolus uiros fortes: & ſanctos decipere: fig. uxor ieroboaz mutauit habitum uadens in ſylo ad achiam prophetam littera. A. CCLVI.
Quod quantum poſſumus debemus tentationes excludere a nobis: fig. filiis iſrael preceptum fuit nullatenus cum gentibuſ matrimonium contrahere littera. B. car. CCLVI.
Quod de cordibus noſtris debemus tentationes fugare: ne morētur ibi: fig. filii iſrael ſemp habitabāt ſequeſtrati a gentibus littera. C. CCLVIII.
Quod fideles chriſti nunq̄ ſunt ſine tentatiōe uſq; ad mortem: figu. filii iſrael ſemper erant in prelio littera. D. car. CCLVIII.
Vbi diabo. G. ubi. ubi patientia. C.

¶ De chriſto. car. cclix.

Quod chriſtus uadit poſt peccatores: ut ſaluet eos: & aliquando tangit eos in corde: & diuitiis: ut eos fa ciet: figu: dauid clam intrauit tentorium ſaul litte ra. A. car. CCLIX.

Quod chriſtus non inuenitur in pompis mũdi: neq; in ſenſibilibus appetitibus: fig. qnquaginta uiri que ſierunt heliam in montibus: et non inuenerũt eum per tres dies littera. B. car. CCLX.

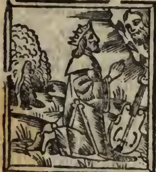
Quod chriſtus diabolo incognitus illum decepit: & exterminauit: figu. pharao nõ cognouit eſſe dei uir tutem in moyſe: & perſecutus eſt eum uſq; ad ma re rubrum: ubi cum omnibus ſuis interemptus eſt littera. C. car. CCLX.

Vbi incarnatio per totum.

¶ Finit tabula figurarum biblie: nouiſſime recogni ta: omnibuſq; mendis: & erroribus expurgata.

¶Incipiunt figure biblie edite per eximiū the
ologū fratrem antoniū rampegolū de ianua
ordinis heremitarum ſancti auguſtini.

Prologus.

R Eligioſis uiris in xp̄o dilectis ſtudētibus neapoli ꝯuentus ordinis fratrū heremitarum ſancti aug. frater antonius rāpegolus de ianua or. memorati ſalutem. Dilectioni ueſtre poſtulata conferens me tuo non incongrue: ne litus maris arauerim: dūqꝫ multo labore: ſudoreqꝫ cōdidero: uelut inſipida relinquatis: mei īperitia exigente. Indeqꝫ receptis lambruſcis: unde racemi ſperātur: et ueſtra fruſtret̄ ītentio: et mea ſine fructu anxie peracta opa cōticeſcant. Retrahunt aūt que protuli: inſtigat aūt manus largitoris: que ſapientiam preſtat paruulis: & uiris prudentiam poſtulantibus. Nam ſanctaꝝ mentiū precibus īclinata largienda donare nouit: & elargita ſui roris bn̄dictione pfundens: ſuſcipientis: & ſeminantis culturaꝫ abūdātius fecūdare. Vrget etiā ad hoc opus: quoniā noui uos meā inertiam nō latere: cum īperfectū meuꝫ uiderint oculi ueſtri. Idcirco ſagitte: quas ꝓprie ignorantie arcus iaciet: preſcite minus ferient: preſertim cū mee tanto amplius ībecillitati cōpati teneamini: quāto apertius ueſtra pcepit dilectio: me modicū: qđ noui: ſine arrogantia poſtulantibus īpertiri. In hm̄oi figuraꝝ cōpendio: ne loco refectionis faſtidiū generem ſuccincte loquar: et clare: ut mihi ꝓpria ualitudo pmiſerit: malens opuſculū ſub breuitate componere: diui

Eſt monaſtrij ſcē Marie

ſionibus:ac ſubdiuiſionibus lectoꝝ exercitio derelí-
ctis:q̄ nimia ꝓlixitate cōfundere intuentes. Materias
enī diſtinguā per ordinem alphabeti pautiores:et plu
res in fabrica collocans:ubi decēter neceſſitatē ꝓſpexe
ro ſuadere:ut aūt queſita facilius occurrāt:tabulā fi-
nito libro:ordiabo:ſpūs ſancti gr̄a adiuuāte. In hoc
igiť opuſculo:ſi qſpiam ueſtrū: uel legentiū qſq; ſe no
uerit ꝑfeciſſe:meminerit cultoris inutilis:qui licet fru
ges inutiles:paucaſq; ꝓduxerit:mente tn̄: & corpore
fideliter laborauit. Loco ergo effectus affectū recom
penſans:animā meā ſupno recomēdet agricole: ut ſal
tem cū hora.xi.uenerit:opantibus nō qď iuſtū fuerit
tribuāt:ſed qď conſueuit egredi a ſue miſcordie largi
tate.

¶ De abſtinentia.

A Caſtigo corpus meū: & in ſeruitutem re
digo.i.cor.ix. quod qdem patet ratio
ne. Nō eſt anial adeo idomitum: qn ci-
to per ſubtractionem eſce domeť: atq;
domeſticeť:ſicut patet de erodio: & ac
cipitre. Spiritualiter nullū anial hūano
corpore ſilueſtrius: & indomitū: niſi fame dometur:
fame uero per abſtinentiam:et ieiunia compulſum ſta
Fig. tim ſubditum fit ſpiritui. Figura.ii.reg.xiiii. Cum
abſalon propriis demeritis expulſus fuiſſet a patre re
ge:nec ex ſe poſſet apud patrem pacem inuenire:plu-
ries requiſiuit ioab amicū ſuum: quem mitteret inter
ceſſorem ad regem:qui ſupuenire contempſit: quouſ
q; abſalon:miſſis ſeruis ſuis:omnes ſegetes illius fecit
cōburi:quo facto uenit:& cū patre eum reconciliauit
Spiritualiter per abſalō ſubaudi ſpūm: qui ex ꝓprio
cōſenſu peccati turbat regem:& patrem dauid.i.chri
ſtum:ꝓpter quā turbationē repelliť a cōſortio regalis
curie.i.celeſtis gr̄e:& ad reconciliationem neceſſariuȝ
eſt

eſt corpus per lachrimarũ effuſionẽ:& ex aliis opibus
ꝑ penitẽtie opus:que:eo excluſoet rebelli:nullatenus
fieri poſſunt. Contemnit igitur uenire: et ſpiritui ſub
di:dũ meſſes ſunt in agro.i.dum fruitur crapula: ſed
abſtinentia artatũ:& ſubtractis ſupfluis: ſtatim obe
diens efficitur:& onere penitentie aſſumpto: ſpũs ad
chriſti miſericordiã ſtatim redit. Ideo bona eſt abſti/
nentia:ſeu ieiuniũ:per qđ anima a uitiis liberata chri
ſto ſic cõiungitur. Vnde aug.in ſermone de ieiunio. Ie
iunium purgat mentẽ:ſubleuat ſenſum:carnẽ ſpiritui
ſubiicit:cor facit cõtritum:et humiliatum:cõcupiſcen
tie nebulas diſpergit:libidinis ardores extinguit: ca
ſtitatis lumen accendit.

SI ſecũdũ carnẽ uixeritis:moriemini .ro.viii. B
Cupienſ inimicum fugare :et a ſe ꝓcul pelle
re:deſtruat illi receptaculũ: exemplum de lu
po:et aliis beluiſ. Siquis.n.lupo deſtruit fo
ueam fugit procul carenſ receptaculo. Spiritualiter re
ceptaculum hoſtiſ noſtri dyaboli eſt humana caro:cũ
delicate nutritur:unde amb.in libro de fuga ſeruili.
Quicunq; ſe delitiis corporalibus dederit: in dyaboli
ſeruitute mãebit. Debemus igitur per abſtinentiã: &
ieiunium corpus mortificare: ut dyabolus citius ſpi Fig.
ritu carens:corporiſ ſubſidio ſuperetur. Figu.daniel.
xiiii. Vbi legimus:ꝙ daniel primo deſtruxit ydolum
nomine bal:& poſtea draconẽ:qui latebat ſub ydolo
Spiritualiter per bal:quod interpretat̃ uentuſ:ſubau
di corpus humanum:unde in iob.vii.c. Ventus eſt ui
ta mea. Igitur mortificato corpore: mortificata ſunt
omnia tela draconis:ſcilicet dyaboli: ſub carnis dele
ctationibus quieſcentia. Vnde hiero.ad cellariam ait.
Ardentes dyaboli ſagitte ieiuniorum:& uigiliarum
frigore reſtringende ſunt.

C IN camo: & freno ma.eo.cõ.ps.xxxi. Valde piculoſum eſt equitare ſup equũ indomitũ: & precipue iuxta rupes: ſeu aquas pfundas: quia ſepe tales eq̃ precipitãt aſſeſſores: ideo tales equi p equitantiũ ſalute domãdi ſunt abſtinentia: & laboribus. Spũaliter per huiuſmodi equos ſubaudi hũana corpa. iſai.xxx.eq̃ eorũ caro: igitur niſi hi equi domenť abſtinẽtia: & labore: pmpti ſunt p̃cipitare ſpũm: uerũtamẽ ñ oportet põere hanc differentiã inter equos materiales: & hũana corpa: q̃a ſepe materialis equ⁹ ita precipitat militẽ q̃ ipſe nõ precipitať: corpus aũt nunq̃ p̃cipitare poteſt aniam: q̃n ipm̃ p̃cipiteť: uñ criſ. de repatione lapſi. Si iq̃t aiaꝫ negligimus: nec corpus ſaluare poterimus nõ enim ania p corpore: ſed corpus p ania factũ eſt. Qui ergo quod primũ eſt: negligit: & qđ iferius eſt: excolit utrũq; corrũpit. Qui uero ordinẽ ſeruat: & colit qđ p

Fig. mum eſt: p primi ſalutẽ ſaluabit etiã ſecundũ. Figura exodi.xiiii. Pharao & exercitus eius precipitio intrauerũt mare rubrum: & ſubmerſi ſũt ſimul cũ equis eoruꝫ deſcendẽtes in pfundũ quaſi lapis. Spũaliter p mare rubrũ ſubaudi mũdi diuitias i q̃bus eq̃ nr̃i adeo ſe imergũt: q̃ ſimul una cũ ſpũ ad iteritũ ſubmerguntť et oẽs uirtutes piter pimunť. gre. li. iii. mora. Doĩnãte carnis uitio oẽ qđ hoĩes fortiter egerint: pdunt: & dũ uentri non reſiſtitur: ſimul cuncte uirtutes obruunť.

D SEruus meus deridet me. ii. re. xix. Abuſio magna eſt tantã dare libertatẽ ſeruo: ut dominũ derideat corpus noſtrũ eſt ſeruus ſpũs et ſpiritus dei eſt ſeru⁹. Augu. in ſoliloquiis tractans illud pſalmi. Omnia ſubieciſti ſub pedibus eius. Vt tuus inquit eſſet totus: hec ſuper omnia tua dominatus eſt homo: exteriora nẽpe p corpe cuncta

creaſti

creaſti corpus ꝓpter aniam: ania m ꝓpter te: ut hec ex
teriora poſſideret ad ſeruitium: te aũt ad ſolatiũ: ſer⸗
uus igit ille: ideſt corpus accepta libertate in dominũ
ſuum inſurgit: irriſiones: & cõtumelias inferens. ideo
uelut ingratus ſeruus domandus eſt ieiuniorum: &
abſtinentiarum uerberibus: ut mãſueſcat. Figu. geñ. Fig.
xxi. Vbi legimus: ꝙ yſmael naturalis filius agar ancil
le uerberabat iſaac legitimum filium ſponſe: qđ ſarra
moleſte ferrẽs: accepta poteſtate ab abraam uiro ſuo:
aflixit matrẽ: & filium pane: & aqua: repellens utrũq;
a ſe: demum agar humiliata nimis cum filio domi re⸗
ſtituta eſt. Spũaliter per ſarram que peperit iſaac: ania
denotat: que dũ pit bonũ opus: tribuit deo ſolatiu;
& riſum: p agar q̃ interpretat ſolemnitas uigilie: nota
tur caro humana: q̃ de feſti gaudiis nõ curat: dummõ
hec poſſit ſolẽnizare uigiliã: & gaudere cũ mundo. Fi
lius eius ſpurius eſt carnalis appetitus: q nec legitim⁹
nec de dei: & anime coniugio natus eſt. Inuadit eni;
filium libere: ideſt ſanctũ anie propoſitum nec ſinit ip
ſum in pace uiuere. Hec ania chriſti ſponſa nullatẽus
ferre debet potenter ptãtẽ ſuper carnem: & carnis ap⸗
petitus habeř: affligit igitur ip; pane: & aqua: pellẽs
a ſe ꝓcul p diſſẽſũ uoluntatis: & ſic depoſitis uiciis: &
prauis actibus ſuis: ipſa caro ſubdat aĩe ad mandatũ
uolũtatis. Vnde amb. de offi. Ieiuniũ eſt mors culpe:
excidium delictorum: remedium ſalutis: radix gra⸗
tie: & fundamentum caſtitatis.

SErui doĩnati ſunt nři. trẽ. y. Verecundu; eſt E
magno principi: ꝙ uillis: & ruſticus ꝑuũs ei
ꝯtumelias ĩferat. Hũanus ſpũs eſt magnus
priceps. ps. viii. Minuiſti eũ paulomin⁹ ab an
gelis: uiliſſimus ꝑuus eſt humanũ corpus. iſa. xl. Om
nis caro fenũ: ſed aliquãdo ꝯtingit: ꝙ caro ſurgit con

tra ſpũm repleta uoluptatibus ꝑ ſuggeſtionē diaboli
in tantum ꝙ qcqd' i aĩa nobilitatis erat: totũ diruit
Fig. corpoꝝ ꝓcurãte. Figu. iiii. reg. xxv. Vbi legimus: ꝙ na
buzardã princeps equoꝝ deſtruxit muros yeruſalē ex
ꝑcepto regis nabuchodonoſor. Spũaliter nabuzardã
q interpretatur palea: corpus denotat: yeruſalez ſigni
ficat animã: q̃ ad dei ymaginem facta eſt: ut ipſa deũ
uideat: & requieſcat in pace in id ipſum. Igit̃ nabucho⸗
donoſor rex babilonis: ideſt dyabolus rex cõfuſionis
iubet carnem crapulis repletam aĩam ſuccēdere con
cupiſcẽtie igne: muros deſtruere: ante muralia: & ho⸗
neſtatem: & uirtutes. Et tunc patet ingreſſus eius ue⸗
lut dirupte ciuitatis cũctis brutis ſuggeſtionibus: ut
porcorum ſtabulum fiat: q̃ prius erat trinitatis habi⸗
taculum. Et hoc eſt: qd' ipſi aĩe ber. ĩprobat in li. me
ditatiõum. O inqt aĩa humana inſignita dei ymagi
ne: decorata ſimilitudine: dotata in fide deſpõſata in
gratia: rationis particeps: deputata cum angelis: bea
titudinis capax: quid tibi cum carne tua: nunquid ui
lius ſterquilinium inueniſti.

F INuenit eam ſcopis mundataꝫ: mat. xii. Cli
banarius uolens furnũ mũdare: ſcopã prius
mittit in lutũ: deinde ponit ipſam in furno
madefactam: ne ignis incẽdio cremet̃. Spũa
liter dyabolus ponit corpus in lutũ crapule: ut facil⁹
poſtmodum ponat illud in ignem: ſeu fornacem libi⸗
dinis. Nam madefactum ebrietate: libidinis incẽdia
non perpendet: que in ſtatu abſtinentie abhorrebat.
Fig. Figu. gene. xix. Vbi legimus: ꝙ exiſtens loth in ſodo
mis perpendens ſodomorum incendia fugit: ſed uino
crapulatus in monte de propriis filiabus commiſit in
ceſtum. Spiritualiter homo inter crebras demonis tẽ
tationes non poteſt incendiis libidinum ſuperari: uel

maculari

maculari:ſi ſobrietatis clipeo ſe defendat. Et tamē ꝑ
fectus ad contemplationis montem:ſi crapula preue/
niatur:duabus filiis ſuis:ſcilicet mētis:⁊ corpis uolu
ptatibus inquinatur. Hinc aug. uitiuꝫ gule deteſtans
ait in lib. ad ſacras uirgines. Ebrietas inquit flagitio
rum omnium mater eſt:culparūq; materia: radix cri/
minū:origo uitioꝝ turbatio capitis:ſubuerſio ſenſus
tempeſtas lingue:procella corporis:inſania uolunta/
ria:ignominioſus lāguor:turpitudo moruꝫ: dedecus
uite:hōeſtatis īfamia: aīe corruptela :hec abſtinētia
fugāda ſunt.

¶ De adulatione.

ERat in ore meo dulce tanq̄ mel: ⁊ a A
maricari fecit uentreꝫ meum:apo.x.
Dicunt medici:ꝙ omne dulce eſt opi
latiuū:⁊ ratio eſt:qa ſtomachus ni
mis delectaſ in dulci:ideo nimis īpꝫ
retinet in ſe:nolens illud aliis mem
bris cōdiuidere:ideo obeſt corpori. Oppoſituꝫ eſt de
amaro:ꝙ ſtomachus non ſolum ꝓiicit: ſed etiā qcqd
ꝑ illud in ſtomacho tactum fuerit:iō ꝓdeſt amara me
dicina: quia pellit ſuperflua. Spūaliter dulce eſt de ſe
audienti bōa audire:⁊ eſt ſibi uelut mel in ore adula
toꝝ ꝯpoſitio:ſed aīe uiſcera replenſ lāguore.gre. in
omel.ii.ſup eze. Nihil eſt:qđ tā facile corrūpat mētes
hoīū:ut adulatio plus.n.nocet ligua adulatoris q̄ gla
dius perſecutoris. Iō fugiēda eſt adulatio:⁊ recipiēda
eſt frna correctio:q̄ lꝫ aurib⁹ ſit amara pellit tū ab aīa
oēm lāguorē pcti:iō in leuitico.ii.c. Figuraſr ē pceptū Fig.
filiis iſrael:ut ſal poneret in ſacrificio:mel uero nunq̄.
Moraſr deo facim⁹ ſacrificiū:qñ ob amorē eius aliqd
boni agimus ď exterioribus reb⁹ in miſericordie opa
elargitis:uel ēt qñ corpus nr̄m ei īmolam⁹ pnia mace.

ratum. Si ergo uolumus ſacrificia noſtra deo eſſe acce
pta: atq; grata: no admiſceamus in ipſis adulationis
mel.i. nec noſipſi de bono opere gloriemur: nec adula
toꝝ accipiamus fallacias: ſed noſipſos arguamus: &
alioꝝ increpationes humiliter audiamus: & nobiſ nõ
nocebit: ſed ſalutem obtinebimus: uñ aug. ii. dᷓ trini.
Magis optabo a quolibet reprehendi q̃ ab adulatorẽ
laudari. Nullus. n. eſt reprehenſor formidandus ama
tori ueritatis: laudator uero erat: & confirmat errorẽ
petrus rauennas in quandam epiſtola. Cũ. n. ſal cor⸗
rectionis in omni ſacrificio acceptetur a domino: mel
adulationis in omni ſacrificio reprobatur.

B Vlnus & plaga tumens non eſt curata medi
camine: iſa. i. Peſſime facit medicus: q egro⸗
to uidens uulnus ſanie plenũ: claudit illud
ante plenã purgationem: licet uideat placerẽ
egroto: eſt. n. aliqñ dulcius infirmo ſubire mortis pe⸗
riculum q̃ ſuſtinere amarũ remediũ. Spiritualiter adu
lator eſt peſſimus medicus: uidet. n. iterdũ mũdi diui
tes tumeſcere ſupbie uulnere: & nõ conatᷓ hãc extrahe
re et curarᷓ ſaniẽ ꝑ increpationis emplaſtꝝ: qđ ꝓpheta
cõmemorat. ps. cxx. di. Increpaſti ſupbos: maledicti
qui de. a. mã. t. Et alibi ſuperbis cõminando ait. Vos
aũt ſicut unus de principibus cadetis: ſiue moriemini
ſcilicet cũ prauis angelis cadetis: adulatio. n. claudit
uulnus ſupbie ꝑ blandimenta: qbus clauſo uulnere:
& cor & uiſcera putredie replentᷓ mortali ĩ qua magis
ſibi elatus cõplacet: q̃ in ſanatiua icrepatiõe: & ſic mi
ſer decipitur. iſa. iii. Popule meus: q te btm̃ dicũt: ipſi
Fig. te decipiunt. Figu. iii. re. xxii. achab rex yſrael no⸗
luit credere michee ꝓphete dñi: ſed adherens falſis ꝓ
phetis ĩgreſſus eſt ad bellũ ɔtra regẽ ſyrie: ꝑcuſſus eſt
inter ſtomachũ: & pulmonẽ: & mortuus eſt ueſpe: &
canes

canes linxerunt ſanguinē eius. Spiritualiter p achab
regē qlibet homo notat̃: qui regere: ac dirigere regnū
ſuum. i. ſemetipſum habet. Per micheā ꝓphetam dei
notat̃ corrector uerax: a quo qlibet uere uiuere cupiēſ
debet appetere corrigi: debetq; ipſius icrepationes pa
tienter audir̃. ps. Corripiet me iuſtus. i. p falſos ꝓphe
tas: ſubaudi adulatores iplentes anīos hoīum laudi-
bus falſiſſimis: ut ipſe ſic deceptus ponat ſe cōtra re-
gem celi: ſed pcuſſus ſagitta diuīe ſentētie corruit ueſ
pere. i. hora mortis: & tūc canes infernales ſollicite bi
būt eius ſanguinē: & tūc poteſt cognoſcere: ꝙ decipie
bat̃ adulatoꝝ laudib⁹: et laudatoꝝ fallaciis. Sen̄. epi
ſtola. lx. hec recitat de alexandro: alexander inqt cū
eſſet in obſeſſiōe cuiuſdam ciuitatis: ſagitta quadam
uulnerat⁹ eſt: cū igit̃ reſpſo ſanguīe ſui uulneris dolor
creſceret carnis: obſtupuiſſet: coactus aſſiſtētibus ait.
Oēs inqt iurāt: me eē filiū iouis: ſed uulnus hoc me eē
hoīez clamat. Ecce q̄liter pcuſſus cognouit adulatoꝝ
mendacia: que ante uulnus nullatenus aduertebat.
Omniſ homo primo bonū uinū ponit: tu aūt C
qđ deterius eſt io. ii. No. ꝙ in cōuiuiis bene
ordinatis: ſemp bonū uinū reſeruatur. Et
ratio eſt: qa bonum uinū ultimo ſumptū fa
cit receptū cibū bene dirigere: ideo in nuptiis: ubi chri
ſtus erat: in qbus nulla potuit eſſe inordiatio: optimū
uinū ex aqua chriſti uirtute factū: poſterius tanq̄ me-
lius reſeruatū eſt. Spiritualiter: couiue eccleſie prius đ
bent ſumere penalia: & amara huius mūdi: memores
calicis tam amari: quem dn̄s pro nobis bibit: un̄ ipſe
in trē. Recordare tranſgreſſionis mee: abſinthii: & fel
lis: ſic igitur facientes intrabimus celaria uite future:
ubi inebriati ab ubertate dulcedinis domus ei⁹ exul
tabimus ſine fine: ſed oīs homo. i. oīs adulator terre-

na tm̄ ſapiens: q per hoiem intelligitur: eo ꝙ hō dicit ab humo: qđ eſt terra: ſp miniſtrat melius uinū.i.ſem
Fig. per profert in facie hois blādimenta: & falſas laudes: in qbus miſer hō iebriatus ruit in iteritū. Figura luc. iiii. Phariſei duxerunt ieſum ad ſuperciliū montis: ut inde precipitarent eū. Spūaliter per phariſeos ſubaudi adulatores: q a ſūmo uero dimiſſi ſunt: hi enim qñ ꝗ conantur ſeruū dei adducere ad ſummū laudis: ut inde precipitetur ad interitū. Et ſi tunc hō faceret: qđ fecit chriſtus: qui abſcōdit ſe: ut uidelicet: conaret̃ latere in humilitate: & mortis cōſideratione nō corrueret: ſed natura hūana tā prona eſt ſuſcipe hmōi adulationū falſa: ut que ſcit penitus euidenter nō eſſe: ab aliis dicta ſuſcipit tanꝗ uera. Seneca epiſtola. lx. Cito inqt nobis placem⁹: ſi inuenimus: q nos bonos uiros dicant: q prudentes: qui ſanctos: nō ſumuſ modica laude contenti: qcqd in nos adulatio ſine pudore cōgeſſerit: tanꝗ debitum apprehēdimus: optios nos ee: & ſapientiſſimos affirmātibus aſſentimus: cū ſciam⁹ illos mētiri: ſepe adeo quoq; īdulgemus nobis: ut laudari uelimus in id: cuius contraria maxime facimus.

D Quomodo poteſt quis guſtare: qđ guſtatū affert mortem: iob. vi. Nota ꝙ aliqui ſunt ita ualidi comeſtores: uel potatores: ꝙ licet cognoſcant cibum: & potum ſibi qnꝗ nocere: nō propter hoc abſtinent. Ideo laborātes in podagra ꝯſueuerūt dicere: ꝓ uno bollo centum ueh. Spūaliter uerba adulatoꝝ ita placent elatis: ꝙ licet illa ſciāt aīabus nociua: nihilominus pn̄s delectatio uincit futur̃ amaritudinis cogitamen. Interdum tamen redeunteſ ad ſe illud: qđ eis dulce fuit in aurium faucibus: tur-
Fig. bat: & moleſtat ſtomachuꝫ conſcientie. Figu. apo. x. Vbi iubetur uolumē comedi: quod in ore comedētis

erat:

erat: tanq̄ mel dulce: ſed poſtmodum ſubſecuta eſt uẽ
tris amaritudo. Spiritualiter ſubaudi per uolumē os
adulatoris: in quo multa inuoluta ſunt arte deceptio
nis cōpoſita: ut decipiant ipſi de uanitate in id ipſum
adornant enim uerba ſua: & depingunt mendatiis:
ut ſplendeant in conſpectu audientis: que quidē uer⸗
ba q̄uis falſa: ita auide ellatus abſorbet: ut qui mul⸗
tum ſitit potum: & poſtmodum anima eius replebit̃
calculo: unde prouer. xxiii. Ne contempleris uinum:
dum ſplendeſcit in uitro: ingreditur blande: nouiſ⸗
ſima autem eius mordebunt: ut coluber.

CVm guſtaſſet noluit bibere. mat. xvii. No. E
ꝙ q̄q̄ multa ſint pericula ceco: ineſt tñ unuꝫ
ſatis graue: quia poteſt aliquando bibere
eque bene uenenum: ſicut uinum. Spiritua
liter ambitioſus eſt cecus: quia ambitioſitas ceca pluſ
preſumit q̄ poſſit: ut ait ſeneca adulator enim ſibi pro
pinat cibum mortiferum: loco ignominie eſt honor in
digno: quando in faciem ſibi profert laudes falſas: q
bus quando ꝓ aſſumptis ab elato: ſeu ambitioſo ſub
ſequitur confuſio uituperabilis etiam in conſpectu
gentium: quia interdum cognoſcunt gentes laudatū
carere uirtutibus: quas tacendo: cum laudatur: ſe
confitetur habere: & tunc laudes uertuntur in dede⸗
cus. Figu. iiii. re. xxv. Vbi magiſter recitat in hiſtoria Fig.
ꝙ rex babylonis in magno exñs conuiuio fecit ad ſe
adduci ſedechiam regem iſrael captiuum ſuum: quē
captum excecauerat: & poſt ſaltationem: & ludum:
quem coegit eum facere coram diſcumbentibus: pro⸗
pinauit illi hauſtum laſſatiuum: qui ſtatim corā om⸗
nibus totus deturpatus eſt: quo dolore: & confuſi⸗
one percuſſo ad parietem capite miſerabiliter mor⸗
tuus eſt. Spiritualiter per regem babylonis ſubau⸗

di dyabolum: qui puluere arrogantie excecat homi-
nem: & ſuum captiuū facit. Cogit eum ſaltare hic in
de: & per mundi ꝓſpera: & querere humanas laudes:
et paratas ſeruis dyaboli.i.adulatoribus per eos ipſe
dyabolus ꝓpinat potuꝫ confuſiōis & ignominie: qui
aſſumens coram aſtātibus uituperat: qui laudes ipſi
us cognoſcunt eſſe falſas: unde abac.ii. Repletus eſt
ignominia pro gloria.

F OLeum peccatoris nō impinguet caput meū.
pſ.cxl. No.ꝙ muſce libenter reſident ſup ca
put impinguatū ſedantes illud ſepe et replē
tes uermib⁹. Spūaliter due ſūt muſce putri
de ſcilicet ſupbia: & cupiditas: que ſemp ſimul preuo
lant libenter: & reſident ſup ambitioſum: et una ſem
per eſt reliqua ſociata. Aug. in ep. ad quēdam militē.
Superbia: & cupiditas in tantū eſt unum malum: ut
nec ſuperbia ſine cupiditate: nec ſine ſuperbia poſſit
cupiditas iueniri: adherent igitur he muſce ſuper un
ctum oleo adulationis: quia ut elatus poſſit ſuper ali
os extolli totum ſe cupiditatibus accommodat: obtē
tis igitur diuitiis per fas: et nefas ſuperbie ſe tradit.
Deturpat̄ igitur ab his muſcis anima per infamiam
& aliquando moritur in pctō huiuſmodi unctionis
Fig. infecta. Figu. dan. xiii. Suſanna ingreſſa pomerium
caput ſuum unxit: quo facto ſtatim duo praui ſenes
aggreſſi ſunt eam: & ipſam turpiter infamatam fere
conduxerunt ad mortem. Spiritualiter ſuſanna ani-
ma: oleum adulatio: duo ſenes duo peccata ſupradi-
cta: que prompta ſunt animam cōdemnare adulatio
nibus deditam: ergo adulationis oleum fugiamus.
Beda ſuper lucam. Ipſa peccati nutrix adulatio eſt:
que ſicut oleum flammis in culpa ardētibus ſolet ad
miniſtrare fomentum.

❡De

¶ De amicitia.

AMico fideli nulla eſt cõparatio. eccli. vi. No. A
ꝙ canis blanditur hoſpiti: dum eſt in menſa ſperans ab eo recipere os: aut fruſtum panis aut aliquẽ morſellũ: ſed mẽſa leuata uoluit illi dorſum: imo interdũ latrat contra ipſum. Spiritualiter dum homo eſt in menſa ꝓſperitatis uite preſentis: multos amicoſ habet: falſa tamen dilectiõe amantes: qa ut recipiãt morſellum: ſed ſi per ſucceſſum aduerſitatis: & paupertatis menſa ꝓſperitatis deficiat: uoluunt illi dorſa: eccli. vi. Eſt amicus menſe: qui nõ ꝑmanet in die tribulatiõis: immo ſepe uelut canis latrat contra illum: quẽ prius ſimulabat amicũ. Tales enim amici ſunt dyabolus mũdus: & ꝓpinqui. Figu. Fig. iob. ii. Dum eſſet in ꝓſperitatibꝰ: tres eius amici multum eũ reuerebant̃: cum uero deſtitutus tẽporalibus bonis: & ꝑcuſſus plaga magna ſedebat in ſterqlinio: erãt illi uerbis: & iniuriis oneroſi. Spũaliter hi tres ſupradicti amici blandiunt̃ homini miſero in hac fugaci uita: ſed nõ ut ſeruiant: imo potius ut morſelluꝫ capiant. Dyabolus expectat aĩam: mundus carnem: et filii pecuniã: depoſita uero menſa uite preſentis: cum ſederit peccator corporaliter in ſterqlinio ſepulchri: & anima plaga inſanabili in ĩferno: ab his amicis recipiet retributioneſ prauas: quia a dyabolo cruciatum: a mundo ignorantiam: a filiis negligentiam. Non cognoſcet illum mundus: & filii de ipſo non curabunt amplius: ergo praua eſt amicitia: que ſolum in proſperitate diligit: ideo iſi. iii. de ſummo bo. In proſperitate inquit incerta eſt amicitia: neſcitur autem an perſona: an felicitas diligatur. Sepe enim per ſimulationem amicitia colitur: ut qui non potuit aperte decipere: fraudulenter decipiat.

B LAuit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo:
apo.i. Nota q̄ ſanguis multū amicat nature
cuius exemplū eſt: qa ubi ſanguis pcipit eſſe
neceſſitatē: ibi ſtatim ſuccurrit unde uidem⁹
dum homo erubeſcit: ſanguis uadit ad faciē: eo q̄ fa
cies patit: dum aūt homo mori timet: facies ei⁹ pale
ſcit: qa cor patit: & ſanguis relinquens faciē uadit ad
cor: ut ipſum cōfortet. Spūaliter xp̄s multum amicat
humane nature: qa ubi uidet neceſſitatem īcumbere
ſtatim & preſto eſt ſubuenire. Videns.n. humanū ge
nus mortē ſuccumbere: recolligēs ſe ad illud totū ſuū
effudit ſanguinē: priuſq̄ pmitteret eum mori.ſ. hoīez
Fig. Figura.iii.reg.vi. Vbi magiſter recitat ī hiſtoria ſcola
ſtica quodam dictum.ſ. dum fabricaret templū: non
eſt audita uox maleatoris: & cauſa aſſignat: qa ſalo
mon plenus ſapiētia fecit includi ī uaſe uitreo pullos
ſtrutionis: quos ſic incluſos ſtrutiōi oſtendit. Qui ui
dens q̄ uas frangi nō poterat: uadens ad nemus: por
tauit uermem nomine tamar: & uerme roſtro interfe
cto: uermis ſanguine liniuit uas illud uitreū: & ad li
niamenta ſanguinis ſtatim uas fractum eſt: et pulli li
berati ſunt. Spiritualiter omnes eramus clauſi ī uaſe
limbi propter peccatū primoꝝ parentuꝫ: nec poterat
uas illud frangi per aliquā creaturā. Demum uidens
pater celeſtis creaturam ſuam.ſ. homines ad imaginē
ſuā cōditos: quos filios adoptauit: detineri captiuos
deſcendens ad nemus uite preſentis: uermem humāe
carnis attulit: & fuſo ꝓprio ſanguine cōtriuit portas
ereas: et liberauit ſuos captiuos: zac.ix. Tu quoq; in
ſanguine teſtamēti eduxiſti: uinctos tuos de lacu ubi
nō erat aqua: patet ergo chriſtum uerum eſſe amicū:
qui tanta pro nobis fecit: nihil inueniens: qđ ſibi pla
ceret in operibus noſtris: ſed ex ſua ſola bonitate ſub

uenit

uenit omnibus neceſſitatibus noſtris:prout expedit:
unde amb.ſuper luc.li.iiii. Chriſtus oibus omnia fa
ctus eſt:pauper pauperibus:diues diuitibus:flens fle
tibus:ſitiens ſitientibus:profluens abundantibus:in
carcere cum captiuis:cũ maria flet:cum apoſtolis epu
latur:cum ſamaritana ſitit:in deſerto eſurit:ut cibus
primi hominis: quem preuaricatione guſtauerat:ieiu
nio domini ſolueretur.

¶ De apoſtolis.

CReſcite: & multiplicamini: & replete A
terrã:gene.i.Not.ꝙ pater habens mul
tos filios ſcientes bene mercari: ipſos
mittit per mundũ:ut acquirãt: & mul
tiplicent domum ſuam. Spũaliter dñs
noſter ieſus chriſtuſ: pater miſericordia
rum:& deus totius cõſolationis:domũ ſuam.ſ.eccle
ſiam multiplicare uolẽs:filios ſuos apoſtolos ſanctos
elegit: & miſit in mundũ cuilibet talentum predica
tionis committens:ex quo repleta eſt:et multiplicata
ſancta eccleſia fidelibus.p̃s.Impleta eſt terra po.t.Fi Fig.
gura gene.xlix.Iacob patriarcha moriẽs uocauit un
decim filios ſuos predicens:que de illis futura erant.
De his igiť multiplicatus eſt populus dei tam in par
uis:q̃ in maximis facultatibꝰ.Spiritualiter per iacob
patriarcham ſubaudi chriſtum:qui uocatis apoſtolis
ſue paſſionis tempore: omnia futura tam de ſe: q̃ de
illis dixit: & illis talentum ſpiritus ſancti in pecto
re dedit:quo accepto ꝑfecti ſunt in omnem terram:
mittẽtes ſonum eoꝝ:& ſic repleuerunt eccleſiam tam
perſonis fideliumq̃ doctrinis:& gratiis:nã licet pau
ci eſſent:& indocti:tñ ſciẽtia mirabili orbem repleue
rũt. Vnde aug.ii.epiſtola ad uoluſia.Ex pauciſſimis

et imperitiſſimis:& uiliſſimis apoſtolis multiplicant̃:
& ſublimantur copioſiſſima agmina : clariſſima inge
nia:accutiſſima eloquia doctorum accutiſſimorũ: &
fecundorum auctorum.

B HAurietis aquaſ in gaudio defontibuſ ſalua
toris:iſa.xii.Nota.ꝙ ſitientibus nihil dele
ctabilius potu:et precipue itinerãtibus ma
gno itinere:unde qñ fontem inueniũt: aui
de ad illum declinant. Spũaliter preſens uita eſt que
dam peregrinatio pergens de loco natiuitatis uſq; ad
mortem indefeſſe:& ſine morula : nec ualet aliqđ ab
hac peregrinatione cõticeſcere. Señ. de doctrina mor
tis. Vita noſtra pegrinatio eſt:et cum multũ deambu
lauerimus:redeundũ eſt: ad hoc enim nobis naſcen
tibus natura terminum ineuitabilem poſuit : quem
qui multũ diſtulit:nõ euaſit. In hac igit̃ peregrinatio
ne tanta fuit aque penuria.ſ.gratie : ꝙ oẽs ſitis aridi
ditate moriebant̃ : unde ꝓpheta plorabat di.ps.xli.
Sitiuit aĩa meá ad deum fontẽ uiuum.&c.ſed ueniẽs
xp̃s dedit nobis aquã de petra.ſ. gratiam de ſeipſo:
de quo ſcriptũ eſt.Petra aũt erat xps : & poſtmodũ ꝑ
riuulos ſanctoꝝ apłorũ ipſã ifudit: ut fideliũ populi
Fig. biberent abũdanter.Figurã exo.xv.et nume.xxxiii.
Filii iſrael uenerũt in helym:ubi erãt.xii.fonteſ aqua
rum. Spiritualiter filii iſrael ſunt xp̃i fideles.ſ.xp̃iani
ueri: ueniunt enĩ in helym:que interpretat̃ inuocatio
dei: qa ueniunt ad fidem: per quã deum: & dñm no
ſtrũ ſaluluatorẽ inuocamꝰ:& credimus. Ibi ſunt.xii.
fontes.ſ.xii.apł̃i effundentes aq̃s dulcedinis charita
tis:& doctrine:quibus mundus totus rigatur: ut pa
tet de beato paulo:qui directe fons uiuus fuit ſaliens
in uitam eternam:unde criſo.de laude pauli. O iquit
q̃ mirabiles fluuios nobis genuit paulus:non ſecũdũ
paradiſi

paradiſi fontem quattuor tantum : ſed etiam multo plures: ac quotidie fluētes nō terrā irrigantes: ſed animas hoīum ad pducenda uirtutū germina ſuſcitātes

PLacebit deo ſup uitulū nouellū. ps. lxvii C
i. No. q magis acceptū ē donū q̄uis puū alicuius donantis cum magno affectu: quem habet: q̄ alterius ditioris : dando amplius ſine affectu: et ſibi retinēdo partem eius: qđ habet. Sic enim legimus nos ſaluatorē de paupercula: q̄ plus phariſeis dederat: que tantum duo minuta in gazophilatium poſuit. Spiritualiter deo eſt magis acceptum donum dantiū paupum de illo modico: qđ habēt: q̄ diuitum diuidentiū cum deo que poſſidēt: qa pauperes licet non habent exteriora que donent: dant nihilominus interiora: ſcilicet affectionem: & uoluntatem: qbus argentū: & aurū comparari nō poteſt: unde amb. in lib. de uiduis. Vberius eſt munus e puo: q̄ theſaurus e maximo : qa non tātū qđ detur: ſed quod remaneat: perpēditur: nemo eniz plus tribuit: q̄ q ſibi nihil reliqt. Diues ergo & ſi multa dat: quia tamen ſibi adhuc retinet propriam uolūtatem: talia operari poteſt: quibus omne: quod dedit deturpatur: eo q plus dyabolo : & peccato tribuerit q̄ deo. Vnde gre. xxx. li. mor. loquēs de diuite elemoſynario: male tamen uiuente. Indigenti inqt proximo exteriorem ſubſtantiā prebet: ſed uitam ſuā a neqtia non cuſtodit. Rem ſuam deo tribuit: & ſeipſum peccato: hoc: qđ minus ē: obtulit auctori: & hoc qđ maius eſt: ſeruauit iniquitati: igitur oblatio beatorum apoſtolorum: qui licet eſſent pauperes rebus exterioribus: & qđ relinquerent: non habebant qa tn̄ negātes ſe ipſos ſequuti ſunt dominum : mltum fuit deo placita: & accepta: plus eſt enim corpus: q̄ ueſtimentum: &

plus ualet uoluntatis libertas: quam nemo poteſt co
gere: q̄ totus mundus: plus ergo dederunt imolantes
ſeipſos mente: & carne: reddentes deo: quod ab eo ac
ceperant: ut ſicut ipſe dei filius: ut agnus imaculatus
eſt immolatus pro totius humāi generis ſalute: ita ip
ſi & nouelli uituli immolati ſunt chriſto: ut pro omni
Fig. um fidelium propitiatione. Figu. exo. xxiiii. ubi deo
oblati ſunt. xii. uituli. Ber. in ſermone apoſtolorū pe-
tri: & pauli. Scimus inquit: ꝙ uiri iſti: nec ſibi uixere:
nec ſibi mortui ſunt: ſed ei: qui pro ipſis mortuus eſt.
Magis autem pro nobis omnibus propter illum facit
eorum uita: eorum doctrina: & mors ipſa: & enim in
conuerſione eminentiam: in predicatione ſapientiam
in paſſione patientiam nobis beati apoſtoli contule-
runt: qui etiam uſque hodie conferre non ceſſant: mi-
ſericordia pleni: & ſanctaruꝫ orationum fructibus.

D Fundamenta muri ciuitatis omni lapide pre
cioſo ornata: apoc. xxi. Inter alia: que requi
runtur ad edificium fortiter exigendum: eſt
ut lapides bene ordinentur: ideo conſueuit
domificator extendere perpendiculum: ne ordo lapi-
dum in edificio poſitorum deficiat: ex illo enim inſtru
mento perpenditur: ſi lapis excedit lapidem pluſq̄ de-
beat. Spiritualiter eccleſia ſācta edificata eſt uelut ca
ſtrum fortiſſimum: cāticorum. vi. Terribilis: ut caſtro
rum acies ordinata. Ideo artifices eius perpēdiculo di
uine ſapientie ordinauerunt ipſam in articulis fidei:
in tantum rectum ſeruantes ordinem: ꝙ eſt ipſis hoſti
bus: ideſt demonibus terribilis in aſpectu: ideo fugi
unt a conſpectu eius: huius nanq; ſanctiſſime domus
Fig. edificatio. Figu. eſt ioſue. iiii. ubi dominus precepit ip
ſi ioſue. Elige inquit dominus. xii. uiros per ſingulas
tribus & precipe eis: ut tollant de medio iordanis al-

ueo:ubi ſteterunt pedes ſacerdotum .xii.duriſſimos lapides:quos ponent in loco caſtrorum : ubi fixeritis hac nocte tentoria . Spiritualiter hec uerba ſunt dei patris ad dominum noſtrum ieſum chriſtum ſalua-torem:qui preelegit.xii.uiros : quos apoſtolos nominat luce.vi.Lapides duriſſimi.xii.ſunt articuli fidei: quos impoſſibile eſt conteri: aut frangi . Sunt enim ſinguli a ſingulis apoſtolis ordinati. Accepti ſunt autem de medio iordanis alueo:quia recepti ſunt de ſacre ſcripture fluuio : ubi firmiter prophete dei aſtite-runt illos ſuis uaticiniis affirmantes immobiliter.Ponuntur enim hi lapides in loco caſtrorum : ideſt in eccleſia ſancta:ubi ī hac nocte :ideſt in hac enigmatica luce uite preſentiſ omnes fideles:tentoria:ideſt cor:et animum figant quouſq; perueniatur ad promiſſio-nis patriam:ubi facie ad faciē:quod nunc credimus: intuebimur.In hoc ergo caſtro manentes: ſic uiribuſ & probitate abundante:ut ab hoſtium nemine poſ-ſunt penitus ſuperari. Gre.in quadam omel. Fortes facti ſunt ſancti:terrena deſpiciunt:celeſtia appetunt demonibus imperant : carnem domāt:ſpiritum roborant:uirtutibus corruſcāt:mori poſſunt:flecti autem nequeunt.

ACies ordinata.cañ.vi. Nota : ꝙ inter alia: a
que ſepius procurant uictoriam in bello eſt ipſarum acierum ordo.Oppoſitum uero:ſcilicet conflictum contingit ſepe ex inordina i
to militū progreſſu:unde uegetius de re militari.Nihil inquit in acie magis cuſtodiēdum eſt: q̄ ut oēs milites incedendi ordinem ſeruent:quod aliter non po-teſt fieri:niſi ut ambulare cleriter:& equaliter exerci-tio diſcant.Periculū enim ab hoſtibus ſemp grauiſſi

mum ſuſtinet: dimiſſus: & inordinatus exercitus. Spiritualiter eſt eccleſia ſancta dei: cuius acies eſt optie ordinata a ſuperno duce. Habet enim ſuos principes: & tribunos: ſcilicet ſanctos apoſtolos portantes uexillū eterni regis: & pariter incedentes cum illo: quos christi fidelium multitudo miro ordine ſequitur: ideo nō
Fig. eſt poſſibile nos perire. Figura numeri. ii. ubi legimus xii. principes fuiſſe electos ſuper filios iſrael: qui habebant populum inſtruere de libris mandatorum dei: q̄bus obſeruatis uincebant hoſtes & proficiſcebant ad terram promiſſionis. Spiritualiter. xii. principes ſignificant. xii. apoſtolos a deo ordinatos ſuper populum chriſtianum. p̄s. xliiii. Conſtitues eos principes. ſ. o. t. Ipſi enim docuerunt nos uerbo: & opere mādata dei que conſiſtunt in operibus charitatis: his enim ſeruatis cū deo: & proximo: debellamus hoſtes noſtros: ſcilicet demones: & pctā: & ſic libere accedimus ad terram promiſſionis eterne. Vexilla igitur charitatis ipſi beati apoſtoli nos precedentes portauerunt: ideo ante nos proſtrauerunt inimicos diuina poteſtate: un̄ aug. in ſermone de apoſtolis. Dedit inquit dn̄s poteſtatē apoſtolis ſuper naturam: ut eam curarent ſuper demones: ut eos uincerent: ſuper elementa: ut ipſa mutarēt ſuper mortem: ut eam contemnerent: ſup angelos: ut corpus domini miniſtrarent: hec autem poteſtas tranſlata eſt ad ſucceſſores ſecundū illud apo. xi. Hi ſunt: qui habent poteſtatem claudendi celum: & conuertēdi aquam in ſanguinem: hec augu.

F Fortitudo: & decor indumentū eius: puer. xxxiii. Vegetius de re militari. Inter alia: q̄ conſueuerunt contra hoſtes uictoriā inducere: dicit eſſe armoꝝ pulchritudinē: un̄ ipſe ait plurimū eni terrorē hoſtib⁹ armoꝝ ſplēdor ipoꝛtat

Quis

Quis credit militē belicoſuꝫ:cuius diſſimulatiōe:ſitu aut rubigine arma fedātur. Eccliā igitur ſancta: que uictorioſa ſemper extitit ɔtra hoſtes ſemper arma pul cherrima: & gēmata claritatis:lucis:& ſpendoris ha bet. Tantus.n.fuit doctrine apoſtolorum ſplendor ꝙ ſua luce undiq; fugauit tenebrarū principes huiuſ modi ſic fulgens indumentuꝫ. Figura fuit exo.xvii. Fig.
Vbi legimus:ꝙ ueſtis ſacerdotalis continebat.xii.la pides precioſos:quibus tota ſplēdebat: Spiritualiter ut dictum eſt:ecclia ſancta nitet: & ſplendet uita: & doctrina.xii.apoſtolorum:ut ipſa ex ipſis lapidibus in fide ſponſi ſui firmiſſime ſolidata ex ſuo decor̄ com pararetur aurore luci:ex ſua fortitudine aciei caſtrorū cā.vi.Que eſt iſta:&c.Nam ex fide beatorum apoſto lorum uelut aurore luce totus mundus eſt in xp̄o ſoli datus. Vnde baſili⁹ tractans illud in mat.v.Vos eſtis lux mundi. Adueniente inqt luce aurore:egritudines alleuiantur:homines a ſomno excitantur:aues garri unt:beſtie ad latibula ſua fugiūt. Sic uenīete fide apo ſtolorum:mundus fuit edificatus in credendis: fecun datus in operibus bonis:alleuiatus a peccatis: excita tus a negligentiis:animatus ad contemplationem:& ereptus de poteſtate demonum.

Dateuos illis manducare.mat.vi.ca. In curi G
is bene ordiatis:ubi magna comedit gētiū multitudo:de neceſſitate requirit̄ miniſtran di ordo:ut bene oib⁹:& ordinate ꝓuideat̄ H
ſecundum locum:tempus:& decentiam perſonarum de cibo:& potu neceſſario. Figura.iii.reg.iiii. Salo mon plenus ſapientia:ut ipſius curia eſſet bene ordia ta ordinauit.xii.prefectos ex filiis iſrael: quos conſti tuit ſupra prouiſionem ciborum:ut prouideretur do mui eius. Et in tantuꝫ ordinate erāt eius menſe:& fer. Fig.

cula:que põebant:ꝙ hec ſapiẽtia eius predicabat ubiq̃:unde ueniens regina auſtri quaſi in extaſi facta ex admiratiõe talis ordinis dixit illi. Beati ſunt ſerui tui &c. Spũaliter curia eccľie eſt optime ordinata: & oĩbus prouidet: ut decet. Nã ſapiẽtia ſalomõis:ideſt xp̃i ibi ordinauit.xii.p̃fectos.i.xii.apoſtolos:q omnibus ſecundũ ſtatum ſuum appoſuerũt panem ſacre ſcripture. Iõ pau.q eſt unus ex illis prefectis dicit:ſapiẽtibus: & inſipientibus debitor ſum. Eſt enim ibi ordo ciborum tam pro magnis:q̃ pro mediocribus:& puis:unde ugo de ſancto uictore. In refectorio ſacre ſcripture tres mẽſe põunt:ideſt tres itellectus:uidelicet hiſtorialis:miſticus:& moralis:prima menſa ſimplicibus:ſecũda doctoribus:tertia eſt cõmunis utriſq̃. In prima cibus eſt groſſior:in ſecunda ſubtilior:in tertia eſt dulcior. Prima continet ſaporem:ſecũda uim myſteriorũ: tertia dulcedinem morum. Prima paſcit miraculis: ſecunda figuris:tertia ꝓuerbiis: hec ugo:igitur regina ſabba:hoc eſt natura angelica:ueniẽs uider̃ miracula laudauit ſapientiã filii dei:& letat̃ de ſocietate noſtra quoniaꝫ ex nobis debet perfici curia eorũ in celis. Unde orig.omelia.xix. Agunt angeli laudãtes dominũ & diem feſtum:& letantes ſuper his:qui refugiẽtes cõſortia demonum per exercitia uirtutum angelicis feſtinant ſe ſociari conſortiis.

IMpulſus euerſus ſum:ut caderem:& dominꝰ ſuſcepit me.p̃s.cxvii. Utilius eſt homini ambulanti per dirupta:& periculoſa itinera in loca plana cadere:dum caſurus eſt;q̃ expectare:ut cadat in periculoſo paſſu:ubi eſt mortis periculum:quia cadens in plano:non poteſt multum ledi:& ex caſu leui edoctus ca

ſum grauem euitat. Sic moraliter uidemus: ꝙ utilius eſt cum pater corrigit filium in pueritia cum delinquit q̄ expetet: ut uir factus puniat a iudice. Naꝫ prima punitio eſt uirga diſcipline: Secunda uero aliquando eſt patibulum mortis: ideo dr̄ prouer. xiii. Qui parcit uirge: odit filium ſuum: & hiero. Dum hoſtis eſt paruus occide eum: ut malitia elidatur in ſemie. Spiritualiter christus pater noſter benignus: q de duriſſimo lapide ſcit producere uiuam aquaꝫ: & de dēſiſſimis tenebris lucem clariſſimam hunc modum tenuit in beato paulo apoſtolo: quem uoluit cadere in plano itinere: antequam pergeret ad rupem profundam iniquitatis: ad quam tendebat: maluit enim eum adoleſcentem corrigere uirga ſua: & baculo ſuo: quibus predeſtinatos dirigit: & quos amat ferit: quā dieꝝ malorum inueteratum: externo patibulo condemnari: percuſſit ipſum dominus corporali cecitate: illuſtrans nihilominus eum ſuperna claritate: ut de lupo faceret agnum & de raptore: ſeu perſequutore uas electionis: atque doctorem gentium fabricaret. Figura numeri. xxii. Fig. ubi legimus: ꝙ balaam: & ſeniores madian uidentes quanta ſigna faciebat populus iſrael: & quomodo uicerant amoreos: dixerunt ad inuicem: populus iſte delebit nos de terra uſque ad radicem: quemadmodum bos herbam: & ſic ſtipendiatum balaam miſerunt ad maledicendum populum dei: qui eorum propheta erat: putabant enim: ꝙ ſi populus iſrael: per aliquem prophetam malediceretur: ipſum in bello ſuccumberet: domino ab eo recedente. Sed dum iret balaam percuſſit dominus aſinam: ſuper quam ſedebat: ideſ icrepat? ab aſina didicit a deo: qđ factur? eſſet circa ppl̄m iſrael. Cū ergo peruēniſſet ad locū: ubi

filiis iſrael maledicerẽ decreuerat: mutauit maledictio
nem in bñdictionẽ: & laudẽ dei. Quã pulchra taberna
cula tua iacob: moriat̃ aĩa mea morte iuſtorum: qđ
audientes madianite ſtupore repleti dicebãt. Quid nã
hoc eſt: quod dicis: cũ in hoc miſſus ſis: ut populo hu
ic malediceres: & tu illi benedicis? Reſpondit nequa
quã loqui ualeo: niſi quod deus mihi loqui pcepit.
Spiritualiter uidentes principes phariſeorũ populum
chriſtianũ creſcere: & ſigna: & pdigia in mundo fieri:
ſtridebant dentibus: & furẽtes dicebant. Iſte popul⁹
creſcit: & multiplicat: quid hoc eſt: hoĩes. idiote: et
ſine litteris trahũt poſt ſe totũ mundum: niſi extigua
mus eos: extinguent nos: & radicitus delebunt nos.
Et tunc dederunt ſaulo epiſtolas ad damaſcum: ut ſi
quos inueniret huius uie: uiros: ac mulieres uinctos p
duceret ierlm. Sed dũ iter faceret: percuſſus eſt a dño
percuſſione pia: in qua dpoſita erroris furẽtis inſania:
mutatus eſt in uirũ alterum: & factus eſt agnus de lu
po: & lumen de tenebris ab illo: qui omnium eſt arti
fex: oĩum habens ſcientiam: omnia proſpiciens: uenit
ad ſinagogas: & ubi madianite: ſcilicet phariſei puta
bant ipſum debere populo chriſti maledicere: cepit be
nedicere eis: aſſerens quoniã hic eſt filius dei: ſed incre
patus a pfidis multomagis ꝯualeſcebat: & confunde
bat eos di. quã pulchrã &c. moriatur anima mea &c.
Hec dicebat apoſtolus: & predicabat loquẽs de regni
dei magnitudine di. quoniam oculus non uidit &c.
Et iterũ. Quis me ſeparabit a charitate chriſti: mors
an anguſtia: &c. Sic igitur percuſſit dominus petram
& fluxerunt aque adeo latiſſime: ut biberent homĩes
& iumenta: quia tanta eſt ſapientie: & doctrine eius
abundantia: ut ſapientes: & iſipientes adeo refecerit:
ut nemo ſit: qui priuetur eius eloquio ſalutari: unde

cri. de laude pauli omel. i. Paulus terram ſimul: ac ma re: greciam: ac barbariam: & omnē prorſus regionem ſub ſole quaſi uolans cucurrit: ut ſimplici labore ue lut in uacuum itinera ꝑcurrens: ſed peccatorum ſapiē tias pariter euellens: uerbum pietatis ubiq; ſeminans errores fugans: ueritatem reducens: ex hoſtibus ange los faciens: quinimmo ipſos homines quaſi ex demo nibus angelos prouehens.

De aſcenſione.

Nubes ſuſcepit eum. ac. i. No. hanc diffe rentiam eſſe iter leuem nubem: & nubes groſſas: & condenſas: quia a prima ſub ſequitur dulcis pluuia: ab aliis uero tōi trua: fulgura: & tempeſtates. Spirituali ter nubes chriſto duplex obſequium faciunt: ſcilicet cum uenerit ad exequendum uniuerſale iudicium: qa tunc uidebunt filium hoīs uenientem in nubibus ce li. mat. xxiiii. Tunc enim erunt fulgura: & tonitrua: & clamor tubarum adeo terribilis: ꝙ undiq; mortu os ſuſcitabunt: ſed domino aſcendente in celum lēis nubes illi ꝑſtauit obſequm: poſtq̄ ꝑ nubē deſcēdit gra tia ſancti ſpiritus rigans omniū fidelium corda. Fig. iii. reg. xviii. Nubecula parua aſcendebat de mari: & in ipſa quaſi ueſtigium hominis: & ſequitur: & facta eſt pluuia magna ſuper terram: que multis annis pri uata extiterat. Spiritualiter nubecula aſcendens de mari fuit humanitas chriſti: que de penalitate fluctu um noſtre iniquitatis aſcendit ad celum ſemper aſſo ciata diuinitati: & poſtmodum in pentecoſte facta ē pluuia gratiaꝝ in mundum: qua priuatus extiterat per. v. milia annorum: & ultra: & ſic madefacta corda fidelium tali pluuia germinauerunt: uelut campi fru

ctus ſuauitatis: & odoris gratos deo: quibus mediantibus redditi ſumus ad ſalutis patriam: a qua prius exules fueramus. Unde gre. omel. xxix. In hac inquit ſolemnitate deletum eſt cyrographum noſtre damnationis: immutata eſt ſententia noſtre corruptionis: illa enim natura: cui dictum eſt: terra es: & in terrā ibis hodie in celum iuit.

B A Tempus eſt: ut reuertar ad eum: qui me miſit thobie. xii. No. q̄ peregre proficiſcens: poſt q̄ diu extra patriam ditatus eſt: & diu incola fuit: libēter conſueuit reuerti ad propria: utpote ſi in loco ubi fuerat: recepiſſet iniuriā: hoc enim exemplum patet de filiis iſrael: quibus egyptii inuidebant in proſperitate: in gentibus: & in diuitiis. Spiritualiter dominus noſter ieſus chriſtus peregre ꝓfectus eſt: & abiit in regionem longinquam: quando uenit de celo in terram: & hic multum ditatus eſt in familiā creſcens: & proficiens in theſauro ſapientie: & ſcientie coram deo: & hominibus: ſed operante inuidia affectus eſt a iudeis contumeliis: et iniuriis: ideo eos relinquens hodie rediit ad propriam patriam. Figu. genē. xxix. Iacob profectus in meſopotāmiā ſeruiuit laban pro rachel pulchra: & tamē data eſt ei lya lippa oculī. demum uero rachel: ſed de lya: eo q̄ eſſet fecunda: multos genuit filios: de rachel tantum duos. Iacob tandem paſſus multas a laban iniurias reuerſus eſt ad terram natiuitatis ſue incolumis: nec obfuit: q̄ laban cum ſeruis ſuis perſequutus eſt redeuntē: non enim ualuit illi quidq̄ impedimenti preſtare. Spiritualiter chriſtus de celo deſcedens uenit in hunc mundum: & conuerſatus cum laban propinquo ſuo: ideſt

idem cum populo iudeorum. Laban enim candidatio interpretatur: & denotat populum ſupradictum prophetis: & lege dei decoratũ. Seruiuit chriſtus illi populo predicando: & mira ſigna inter eos faciendo: ut reciperet rachel: ideſt ſynagogam in ſponſam: quam ſũme diligebat: ita ut ſperneret omnem aliam. Non ſum inquit miſſus: niſi ad oues: que perierant domus iſrael: ſed negata eſt ſibi: & tunc ſuſcepit lyam: ideſt eccleſiam tunc lippam oculis: hoc eſt eccleſiã: que gentilitatis: errore tunc ceca perſiſtebat. Fecundata e igitur fide: & genuit ei filios multos: quia gentium multitudinem: ac plenitudinem. Deinde non recipiet rachel: ſcilicet poſt introitum gẽtium multitudinis: ex illa uero tantum duo filii expectantur: ſcilicet qui ante chriſti aduentum in carne ſaluati ſunt: ſcilicet prophete: & patriarche: & illi: qui in diebus illis ſaluabuntur: ſcilicet poſt aduentum illius iniquitatis filii: uidelicet antichriſti: qui uiſa illius fallacia reuertentur ad deũ: & cognoſcẽt ſuum redemptorem chriſtum: proſequamur tamẽ hyſtoriã. Afflictus iacob a laban: ideſt chriſtus a populo iudeorum: pergens ad terram natiuitatis ſue: reliquit populum illum nec obfuit: ut facerent cuſtodiri ſepulchrum in die reſurrectionis ſue: ut ipſius iter impedirent: quoniam perterriti ſunt cuſtodes & facti ſunt uelut mortui. Aſcendit igitur incolumiſ intrans ciuitatem ſuam: uel uobis parauit ingreſſum expeditum: & liberum. Vnde auguſti. pertractans illud uerbum. Leuatus eſt in celum: &c. ait: dominus noſter ieſus chriſtus: dum naturam humanam ſyderibus impoſuit: credentibus celum patere poſt ſe poſſe monſtrauit: dum uicentez in celeſtibus eleuauit: uictorem mortis: quem ſequimur: oſtendit.

C V

la aquile in celo.puer.xxx. Nota:ꝙ ali
que aues tante nobilitatis ſunt:ꝙ cap-
tam predam deferunt domino ſuo.Spi
ritualiter xp̄s dei filius aquila ſuperna
tante fidelitatis fuit erga patrem ſuum
ut captam predam in uite preſentiſ deſerto:ad quam
capiendam miſſus fuerat.ſ.humanam naturam:quā
uſq; ad inferos ſequutus eſt:detulit in celū patri.Fig.
Fig.deut.xxxii.ubi aquile chriſtus aſſimilat: ubi ſic dici
tur:pars autem dei populus eius.Et ſubditur. Inue
nit aūt eum in terra deſerta in loco erroris: et uaſte ſo
litudinis:& iterum ſubditur. Sicut aquila expandit
alas ſuas:& aſſumpſit eos:atq; portauit in hūeris ſu
is:nā ipſe dei filius humanam naturam:quam diabo
lus deiecerat propter inuidiā de paradiſo:chriſtus de
faucibus eius: uelut predam auferens carnem aſſum
ptam humanam:patri celum aſcendens preſentauit:
noſq; in ſuum conſortium aſſocians ſedibus paradiſi
aſſociauit. Vnde leo papa in ſermone aſcenſiōis. Non
ſolum nos inquit paradiſi poſſeſſores firmati ſumus:
ſed ſuperna celorum in chriſto penetrauimus:amplio
ra recepturi per ſuam ineffabilem gloriam: quam per
diaboli inuidiam perdideramus: quia quos diabo-
lus de primi habitaculi felicitate deiecit:hos dei fili-
us ſibi concorporatos ad patris dexteram colloca-
uit.

D V

Enite poſt me.mathe.iiii.No.ꝙ palatii ma
gni principis oſtia cuſtodiuntur: ne ingredi
antur extranei. Ideo pauperes perſone:et de
biles habētes cauſas ad principem:tam diu
expectant ad oſtium:quouſq; aliquis magnus baro;
cui non tenentur porte: ingrediatur: & ſic ſe ponunt

poſt

poſt euȝ: & intrāt & ipſi. Spiritualiter ante chriſti aduentum clauſa erat ianua regni celorum: omnes eramus extranei: qui debueramus eſſe angelorum cōſortes. Ideo plorabat dauid in. p̄s. lxviii. di. Extraneus factus ſum fratribus meis: ſed aſcēdente chriſto: eterni regis filio: cui libere patuit ingreſſus: porte nobis aperte ſunt: ut poſt ipſum libere etiam nos ipſi poſſimus ingredi. Vnde aug. in ſermōe: Ignota inquit ante chriſti aduētum uia uite: quia nullius adhuc reſurgētis fuerat temerata ueſtigio: at ubi dominus reſurrexit: nota facta ſolo attrita eſt plurimorū: &c. Nam ipſe dominus noſter deſcendens de celo per humilitatem aſcendit cum gloria: & portam: quam nobis clauſerat noſtra ſuperbia: aperuit eius humilitas. Fig. Fig. apo. iii. Poſui oſtium apertum coram te: ꝙ nemo poteſt claudere: eo ꝙ modicam habes uirtuteȝ. Hec uerba figuraliter dicta ſunt a patre filio domino noſtro ieſu chriſto: coram quo poſitum eſt oſtium celi apertum penitus inclauſibile: eo ꝙ modicaȝ habuit uirtutem: ideſt humilitatē: que licet modicū: & abiectum ipſum uideri fecerit forma ſerui indutū: nihilominus deus pater exaltauit illum: & donauit illi nomē: qđ eſt ſuper omne nomem: etc. phili. ii. ſequamur ergo ingredientem ipſum ſectātes huius humilitatem: ut ſimus eius ſublimitatis conſortes. Ber. in quadam epiſtola. Funda in te fundamentum humilitatis: & peruenies ad faſtigium charitatis: uis capere celſitudinem dei: cape prius humilitatem chriſti.

¶ De auaritia.

QVi aufert in ſudore paneȝ: quaſi qui occidit a proximum ſuum: eccleſiaſtici. xxxiiii. No. ꝙ

crudelius eſt occidere proximum q̄ extraneum: et horribilius eſt occidere fratrem ſuum q̄ alienum: & quanto maior eſt coniunctio: tanto amplius crudelior dicitur eſſe leſio. Spiritualiter nulla coniunctio maior eſſet: q̄ ſpiritualis ſocietas: & fraternitatis religio quod patet: quia interdum carnalis pater temporalia bona diuidit a filio: & frater a fratre: et ſoror a ſorore: ſed religionis fraternitas habet oīa indiuiſa. Vnde aug. in reg. c. iii. Sint uobis omnia cōmunia: etc. Ille ergo frater: qui ductus auaritia hanc fraternitatē fraudare attemptat: ut faciat ꝓprium de cōmuni: aufert panem uite proximis ſuis: & ipſos quantum in eo eſt occidit. Figu. geñ. iiii. Chaym occidit abel fratrē ſuum

Fig. cuius ſanguis de terra clamabat ad dominuȝ pro huius uindicta: quam etiam dominus fieri uoluit: inde: poſtmodum lamech occidit chaym inter folia arboꝝ ſagitta ſua: putās feram interficere. Spiritualiter per chaym: qui interpretatur poſſeſſio: ſubaudi religioſū ꝓprietariū: qui agrum poſſidet de mercede iniquitatis: ſimilem factum iude: qui habebat loculos. Iſte autem nō ſolum interficit abel fratrem ſuum: ſed omnes alios: quoꝝ uite facultatem occultat. Talis enim eſt natura auari: ut oēs decipiat: & acq̄rat ipſe ſolus: quod poſſideat. Vnde aug. in quodam ſermōe. Auarus uelut infernus omnia deuorans uellet nullum eſſe: ut ipſe ſolus omnia poſſideret. Sed quia falſus religioſus ꝯtra uotū: quod fecit: hac utitur impietate deus iuſte cuȝ ipſo agit: ſubtrahens ab eo paternalē pietatem. Ber. monacho habenti proprium negabit deus proprium ſuum: ꝙ eſt miſereri ſemper: et parcere. Bene ergo dicitur: ꝙ chaym moritur inter folia: quia auarus de fructibus nihil capit: tantum enim umbrā faciunt folia: et in autūno deponunī: ſic diuitie mor

tis

tis tempore ſaltē amittuntur. ps. Cum interierit: non ſumet omnia. Percutitur enim ſagitta lamech: ut fera lamech interpretatur correctio: dira enim correctione corrigetur auarus: q obliuiſcit̄ paupis miſeri. Vn̄ ſcriptum eſt iacobi. ii. Iudicium ſine miſericordia fiet illi: qui non fecit miſericordiam. Sagitta ergo mortifera peribit: cum ſine remedio ad infernum mittetur: hie. xxx. Plaga crudeli: & inſanabili percuſſi te. Recte ergo auarus comparatur fere: cum ipſe ferali more ſtudeat omnes perimere: omnia bona diripiendo. Vnde aug. de uerbis domini. Que eſt iſta auiditas concupiſcentie: cum & ipſe belue habeāt modum. Tunc. n. rapiunt: quando eſuriunt: parcunt uero prede: cū ſaturitate furiunt. Que eſt iſta animarum inſania amittere uitam: et appetere mortem deſiderare aurum: & amittere celum.

MVltiplicate ſunt ſuper capillos capitiſ mei. ps. xxxix. Capilli naſcūtur exſuperfluo: non enim ſunt ppria ſubſtantia corporis. Ideo inciduntur: & naſcuntur: faciunt enim ad ornatum corporis: quando debitam quātitatem n̄ excedūt: ideo ne nimiū creſcāt reſecādi ſunt. Spiritualiter per capillos ſubaudi diuitias que non ſunt noſtre: ſed mūdi: iob. i. Nudus egreſſus ſum ex utero: &c. nudus reuertar illuc: &c. Nam ſicut ſecundum corporis ſanitatem capilli radunt̄: quādo nimis creſcunt: ſic diuitie ſecundum anime ſalutē quando nimis augentur: pauperibus errogētur: quia tēpore neceſſitatis aucte rcipiunt̄. Vn̄ hortat̄ aug. in quadam epiſtola. Si uis eſſe mercator optimus: feneratorr egregius: da quod non potes retinere: ut reci- B

pias;quod non poteris amittere:da modicum:ut reci
pias centuplum:da temporalem ſubſtantiam : ut reci
pias eternam hereditatem:ſed multi ſunt: qui in tan
tum crines ſuos multiplicari ꝑmittunt:ſeu creſcere ne
gligentes pauperes chriſti:ꝙ & ipſi nimis diuinam iu
ſtitiam expectāt contra ſe. Ait enim dominus. Veſtri
capilli oēs numerati ſunt:ac ſi dicat:ſcio quibus indi
getis:et ſcio quid poſſidetis:et ſcio quid proximis de
negatis. Ber. Clamant pauperes:quid facit aurum in
freno:noſtrū eſt o diuites quidquid ſuperflue expēdi
tis. Sed capilloruꝫ grauedine ſuperflue implicati inci
dunt diuinam ſentētiam:ut eorum pecunia ſit in per
Fig. ditionem cum illis. Figura. ii. reg. xviii. Abſalō perſe
quebatur dauid patrem ſuum: & dum ceſaream ma
gnam haberet:fugiens in prelio:cōtigit ut per eius ce
ſaream quercu captus remaneret ſuſpenſus:& a perſe
quentibus eſt tribus lanceis transfixus : & miſerabi
liter mortuꝰ. Spiritualiter abſalon eſt auarus:qui pa
trem ſuum ꝑſequitur:ideſt chriſtum in membris ſuis:
negādo pauperibus neceſſaria capitur a quercu:ideſt
a diuina iuſtitia uulneratur tribus lanceis expoliatur
in morte diuitiis corpus traditur uermibus:et anima
demonibus:eze. v. Fili hominis accipe gladium acu
tum:& rade tertiam partem capilloꝝ:& uento eā diſ
perges:aliam uero tertiam igni combures: reliquā ue
ro gladio diuides:prima pars q̃tum ad corpus:quod
pulueri zatur:ut uento diſpergatur:ſecūda uero quā
tum ad animam :que igni traditur in inferno:tertia
quantū ad diuitias filiis:et nepotibus derelictas:que
ſepe enſe:uel gladio diuiduntur. Vnde hiero. in quo
dam ſermone. Auarus eſt burſa principum:celarius
latronum:& rixa parentum.

Excuſſus

Excuſſus ſum ſicut locuſta. ps. cviii. Not. ꝙ locuſta habet uentrem maiorē tota alia cor poris parte: fertur enim: ꝙ rore repleta mãe euacuatur inualeſcente ſole. Spūaliter appe titus auari eſt maior toto mundo: ratio eſt qa mūdus eſt certis limitibus terminatus: appetitus uero auari nullo claudit̄ termino. Repletur rore: ideſt mundi fa cultatib⁹ modis oibus: quibuſ ualet: ſiue per rapinā: ſiue per uſurā: & omni arte: quā ſcit: expoliando ꝓxi mos. Sed cum repletus fuerit: euacuabitur: et ut locu ſta excutiet̄: inualeſcente eſtu diuine iuſtitie: cū uideli cet eterno tradet̄ incendio: iob. xx. Diuitias: quas de uorauerat: euomet: et de uentre eius extrahet eas de us. Figura. exo. x. ubi legimuſ: ꝙ flāte auſtro uenerūt locuſte ſuper terrā egypti: uaſtātes omne uiride: et de ſtruentes oia: que erant in cāpis: deinde orante moyſe flauit uentus occidētalis: & ꝓiecte ſunt in mare. Spi ritualiter ſubaudi p locuſtas auaros: ut dictū eſt flan te igit̄ auſtro: qui eſt uentus calidus: et humidus: per quē notatur ꝓſper ſucceſſus uite preſentis: auari im pinguant̄: & ſtant in egypto: qa tenebris inuoluunt̄: uaſtant omne uiride: & omne in agris natum: qa eis nulla pōt in aīa uireſcere uirtus: qn ſtatim radicituſ euellatur. He ſūt locuſte: quas uidit beatus ioan. ad modum equoꝝ magne. apoc. ix. que a beſtia. i. dya bolo poteſtatem nocēdi acceperat: ideo innocentius de utilitate cōditionis humane. Quam multos inqt ſeduxit cupiditas: q̄ plures perdidit auaritia balaam redarguit aſella: qa captus cupiditate promiſſoꝝ diſ poſuerat maledicer̄ iſrael. Nachor populus lapidauit quia tulit argentum: & aurum de anathemate hieri co. Naboth iteremptus eſt: ut achab ſuam uineā poſ ſideret: giezi lepra perſudit: qa tulit: et petiit argentū

C

G

Fig.

cula:que pōebanť:ꝙ hec ſapiētia eius predicabať ubiq;:unde ueniens regina auſtri quaſi in extaſi facta ex admiratiōe talis ordinis dixit illi. Beati ſunt ſerui tui &c. Spūaliter curia ecclīe eſt optime ordinata:& oībus prouidet:ut decet. Nā ſapiētia ſalomōis:ideſt xp̄i ibi ordinauit.xii.p̄fectos.i.xii.apoſtolos:q omnibus ſecundū ſtatum ſuum appoſuerūt panem ſacre ſcripture. lō pau.q eſt unus ex illis prefectis dicit:ſapiētibus:& inſipientibus debitor ſum. Eſt enim ibi ordo ciborum tam pro magnis:ꝗ pro mediocribus:&puis:unde ugo de ſancto uictore. In refectorio ſacre ſcripture tres mēſe pōunť:ideſt tres itellectus:uidelicet hiſtorialis:miſticus:& moralis:prima menſa ſimplicibus:ſecūda doctoribus:tertia eſt cōmunis utriſq;. In prima cibus eſt groſſior:in ſecunda ſubtilior:in tertia eſt dulcior. Prima continet ſaporem:ſecūda uim myſteriorū:tertia dulcedinem morum. Prima paſcit miraculis:ſecunda figuris:tertia ꝓuerbiis:hec ugo:igitur regina ſabba:hoc eſt natura angelica:ueniēs uideť miracula laudauit ſapientiā filii dei:& letať de ſocietate noſtra quoniaꝫ ex nobis debet perfici curia eorū in celis. Vnde orig.omelia.xix. Agunt angeli laudātes dominū & diem feſtum:& letantes ſuper his:qui refugiētes cōſortia demonum per exercitia uirtutum angelicis feſtinant ſe ſociari conſortiis.

H I Mpulſus euerſus ſum:ut caderem:& dominꝰ ſuſcepit me.ps.cxvii. Vtilius eſt homini ambulanti per dirupta:& periculoſa itinera in loca plana cadere:dum caſurus eſt:ꝗ expectare:ut cadat in periculoſo paſſu:ubi eſt mortis periculum:quia cadens in plano:non poteſt multum ledi:& ex caſu leui edoctus ca

ſum

ſum grauem euitat. Sic moraliter uidemus: ꝙ utilius eſt cum pater corrigit filium in pueritia cum delinquit: ꝙ expetet: ut uir factus puniat a iudice. Naꝫ prima punitio eſt uirga diſcipline: Secunda uero aliquando eſt patibulum mortis: ideo dr̃ prouer. xiii. Qui parcit uirge: odit filium ſuum: & hiero. Dum hoſtis eſt paruus: occide eum: ut malitia elidatur in ſemie. Spiritualiter chriſtus pater noſter benignus: q de duriſſimo lapide ſcit producere uiuam aquaꝫ: & de denſiſſimis tenebris lucem clariſſimam hunc modum tenuit in beato paulo apoſtolo: quem uoluit cadere in plano itinere: antequam pergeret ad rupem profundam iniquitatis: ad quam tendebat: maluit enim eum adoleſcentem corrigere uirga ſua: & baculo ſuo: quibus predeſtinatos dirigit: & quos amat ferit: quã dieꝝ malorum inueteratum: externo patibulo condemnari: percuſſit ipſum dominus corporali cecitate: illuſtrans nihilominus eum ſuperna claritate: ut de lupo faceret agnum: & de raptore: ſeu perſequutore uas electionis: atque doctorem gentium fabricaret. Figura numeri. xxii. Fig. ubi legimus: ꝙ balaam: & ſeniores madian uidentes: quanta ſigna faciebat populus iſrael: & quomodo uicerant amoreos: dixerunt ad inuicem: populus iſte delebit nos de terra uſque ad radicem: quemadmodum bos herbam: & ſic ſtipendiatum balaam miſerunt ad maledicendum populum dei: qui eorum propheta erat: putabant enim: ꝙ ſi populus iſrael: per aliquem prophetam malediceretur: ipſum in bello ſuccumberet: domino ab eo recedente. Sed dum iret balaam percuſſit dominus aſinam: ſuper quam ſedebat: ideo icrepat⁹ ab aſina didicit a deo: qd̓ factur⁹ eſſet circa pplm̃ iſrael. Cũ ergo puẽiſſet ad locũ: ubi

filiis iſrael maledicer̄ decreuerat: mutauit maledictio nem̄ bn̄dictionē: & laudē dei. Quā pulchra taberna cula tua iacob: moriat̄ aı̄a mea morte iuſtorum: qd̄ audientes madianite ſtupor̄ repleti dicebāt. Quid nā hoc eſt: quod dicis: cū in hoc miſſus ſis: ut populo hu ic malediceres: & tu illi benedicis? Reſpondit nequa quā loqui ualeo: niſi quod deus mihi loqui p̄ceperit. Spiritualiter uidentes principes phariſeoꝝ populum chriſtianū creſcere: & ſigna: & ꝓdigia in mundo fieri: ſtridebant dentibus: & furētes dicebant. Iſte popul? creſcit: & multiplicat: quid hoc eſt: hoies. n. ydiote: et ſine litteris trahūt poſt ſe totū mundum: niſi extigua mus eos: extinguent nos: & radicitus delebunt nos. Et tunc dederunt ſaulo epiſtolas ad damaſcum: ut ſi quos inueniret huius uie: uiros: ac mulieres uinctos p duceret yer̄lm. Sed dū iter faceret: percuſſus eſt a dn̄o percuſſione pia: in qua d̄poſita erroris furētis inſania: mutatus eſt in uirꝝ alterum: & factus eſt agnus de lu po: & lumen de tenebris ab illo: qui omnium eſt arti fex: oı̄um habens ſcientiam: omnia proſpiciens: uenit ad ſinagogas: & ubi madianite: ſcilicet phariſei puta bant ipſum debere populo chriſti maledicere: cepit be nedicere eis: aſſerens quoniā hic eſt filius dei: ſed increpatus a p̄fidis multomagis ɔualeſcebat: & confunde bat eos di. quā pulchra &c. moriatur anima meā &c. Hec dicebat apoſtolus: & predicabat loquēs de regni dei magnitudine di. quoniam oculus non uidit &c. Et iteruꝫ. Quis me ſeparabit a charitate chriſti: mors an anguſtia: &c. Sic igitur percuſſit dominus petram & fluxerunt aque adeo latiſſime: ut biberent homies & iumenta: quia tanta eſt ſapientie: & doctrine eius abundantia: ut ſapientes: & iſipientes adeo refecerit: ut nemo ſit: qui priuetur eius eloquio ſalutari: unde

cri.

cri. de laude pauli omel. i. Paulus terram ſimul: ac ma re: greciam: ac barbariam: & omnē prorſus regionem ſub ſole quaſi uolans cucurrit: ut ſimplici labore ue lut in uacuum itinera pcurrens: ſed peccatorum ſapiē tias pariter euellens: uerbum pietatis ubiq; ſeminans errores fugans: ueritatem reducens: ex hoſtibus ange los faciens: quinimmo ipſos homines quaſi ex demo nibus angelos prouehens.

¶ De aſcenſione.

Nubes ſuſcepit eum. ac. i. No. hanc diffe rentiam eſſe iter leuem nubem; & nubes groſſas: & condenſas: quia a prima ſub ſequitur dulcis pluuia: ab aliis uero toni trua: fulgura: & tempeſtates. Spirituali ter nubes chriſto duplex obſequium faciunt: ſcilicet cum uenerit ad exequendum uniuerſale iudicium: qa tunc uidebunt filium hoīs uenientem in nubibus ce li. mat. xxiiii. Tunc enim erunt fulgura: & tonitrua: & clamor tubarum adeo terribilis: ꝙ undiq; mortu os ſuſcitabunt: ſed domino aſcendente in celum lēis nubes illi pſtauit obſequm: poſtq̄ p nubē deſcēdit gra tia ſancti ſpiritus rigans omniū fidelium corda. Fig. iii. reg. xviii. Nubecula parua aſcendebat de mari: & in ipſa quaſi ueſtigium hominis: & ſequitur: & facta eſt pluuia magna ſuper terram: que multis annis pri uata extiterat. Spiritualiter nubecula aſcendens de mari fuit humanitas chriſti: que de penalitate fluctu um noſtre iniquitatis aſcendit ad celum ſemper aſſo ciata diuinitati: & poſtmodum in pentecoſte facta ē pluuia gratiaꝝ in mundum: qua priuatus extiterat per. v. milia annorum: & ultra: & ſic madefacta corda fidelium tali pluuia germinauerunt: uelut campi fru

ctus ſuauitatis: & odoris gratos deo: quibus median tibus redditi ſumus ad ſalutis patriam: a qua prius exules fueramus. Vnde gre. omel. xxix. In hac inquit ſolemnitate deletum eſt cyrographum noſtre damnationis: immutata eſt ſententia noſtre corruptionis: illa enim natura: cui dictum eſt: terra es: & in terrã ibis hodie in celum iuit.

B
A

Tempus eſt: ut reuertar ad eum: qui me miſit thobie. xii. No. ꝙ peregre proficiſcens: poſt q̃ diu extra patriam ditatus eſt: & diu incola fuit: libẽter conſueuit reuerti ad propria: utpote ſi in loco ubi fuerat: recepiſſet iniuriã: hoc eniꝫ exemplum patet de filiis iſrael: quibus egyptii inuidebant in proſperitate: in gentibus: & in diuitiis. Spiritualiter dominus noſter ieſus chriſtus peregre ꝓfectus eſt: & abiit in regionem longinquam: quando uenit de celo in terram: & hic multum ditatus eſt in familiã creſcens: & proficiens in theſauro ſapientie: & ſcientie coram deo: & hominibus: ſed operante inuidia affectus eſt a iudeis contumeliis: et iniuriis: ideo eos relin-
Fig. quens hodie rediit ad propriam patriam. Figu. geñ. xxix. Iacob profectus in meſopotãmiã ſeruiuit laban pro rachel pulchra: & tamẽ data eſt ei lya lippa ocul. demum uero rachel: ſed de lya: eo ꝙ eſſet fecunda: multos genuit filios: de rachel tantum duos. Iacob tandem paſſus multas a laban iniurias reuerſus eſt ad terram natiuitatis ſue incolumis: nec obfuit: ꝙ laban cum ſeruis ſuis perſequutus eſt redeunteꝫ: non enim ualuit illi quidq̃ impedimenti preſtare. Spiritualiter chriſtus de celo deſcedens uenit in hunc mundum: & conuerſatus cum laban propinquo ſuo: ideſt

ideſt cum populo iudeorum. Laban enim candidatio interpretatur: & denotat populum ſupradictum prophetiis: & lege dei decoratū. Seruiuit chriſtus illi populo predicando: & mira ſigna inter eos faciendo: ut reciperet rachel: ideſt ſynagogam in ſponſam: quam ſū me diligebat: ita ut ſperneret omnem aliam. Non ſum inquit miſſus: niſi ad oues: que perierant domus iſrael: ſed negata eſt ſibi: & tunc ſuſcepit lyam: ideſt eccleſiam tunc lippam oculis: hoc eſt eccleſiā: que gentilitatis: errore tunc ceca perſiſtebat. Fecundata ē igitur fide: & genuit ei filios multos: quia gentium multitudinem: ac plenitudinem. Deinde non recipiet rachel: ſcilicet poſt introitum gētium multitudinis: ex illa uero tantum duo filii expectantur: ſcilicet qui ante chriſti aduentum in carne ſaluati ſunt: ſcilicet prophete: & patriarche: & illi: qui in diebus illis ſaluabuntur: ſcilicet poſt aduentum illius iniquitatis filii: uidelicet antichriſti: qui uiſa illius fallacia reuertentur ad deū: & cognoſcēt ſuum redemptorem chriſtum: proſequamur tamē hyſtoriā. Afflictus iacob a laban: ideſt chriſtus a populo iudeorum: pergens ad terram natiuitatis ſue: reliquit populum illum nec obfuit: ut facerent cuſtodiri ſepulchrum in die reſurrectionis ſue: ut ipſius iter impedirent: quoniam perterriti ſunt cuſtodes & facti ſunt uelut mortui. Aſcendit igitur incolumis intrans ciuitatem ſuam: uel uobis parauit ingreſſum expeditum: & liberum. Vnde auguſti. pertractans illud uerbum. Leuatus eſt in celum: &c. ait: dominus noſter ieſus chriſtus: dum naturam humanam ſyderibus impoſuit: credentibus celum patere poſt ſe poſſe monſtrauit: dum uicentem in celeſtibus eleuauit: uictorem mortis: quem ſequimur: oſtendit.

C Via aquile in celo. puer. xxx. Nota: q̄ ali que aues tante nobilitatis ſunt: q̄ cap tam predam deferunt domino ſuo. Spi ritualiter xp̄s dei filius aquila ſuperna tante fidelitatis fuit erga patrem ſuum ut captam predam in uite preſentis deſerto: ad quam capiendam miſſus fuerat. ſ. humanam naturam: quā uſq; ad inferos ſequutus eſt: detulit in celū patri. Fig.

Fig. deut. xxxii. ubi aquile chriſtus aſſimilat: ubi ſic dici tur: pars autem dei populus eius. Et ſubditur. Inue nit aūt eum in terra deſerta in loco erroris: et uaſte ſo litudinis: & iterum ſubditur. Sicut aquila expandit alas ſuas: & aſſumpſit eos: atq; portauit in hūeris ſu is: nā ipſe dei filius humanam naturam: quam diabo lus deiecerat propter inuidiā de paradiſo: chriſtus de faucibus eius: uelut predam auferens carnem aſſum ptam humanam: patri celum aſcendens preſentauit: noſq; in ſuum conſortium aſſocians ſedibus paradiſi aſſociauit. Vnde leo papa in ſermone aſcenſiōis. Non ſolum nos inquit paradiſi poſſeſſores firmati ſumus: ſed ſuperna celorum in chriſto penetrauimus: amplio ra recepturi per ſuam ineffabilem gloriam: quam per diaboli inuidiam perdideramus: quia quos diabo lus de primi habitaculi felicitate deiecit: hos dei fili us ſibi concorporatos ad patris dexteram colloca uit.

D Venite poſt me. mathe. iiii. No. q̄ palatii ma gni principis oſtia cuſtodiuntur: ne ingredi antur extranei. Ideo pauperes perſone: et de biles habētes cauſas ad principem: tam diu expectant ad oſtium: quouſq; aliquis magnus baro: cui non tenentur porte: ingrediatur: & ſic ſe ponunt

poſt

poſt euꝫ: & intrãt & ipſi. Spiritualiter ante chriſti ad
uentum clauſa erat ianua regnĩ celorum: omnes era-
mus extranei: qui debueramus eſſe angelorum cõſor
tes. Ideo plorabat dauid in. ps̄. lxviii. di. Extraneus
factus ſum fratribus meis: ſed aſcẽdente chriſto: eter
ni regis filio: cui libere patuit ingreſſus: porte nobis
aperte ſunt: ut poſt ipſum libere etiam nos ipſi poſſi
mus ingredi. Vnde aug. in ſermõe: Ignota inquit an
te chriſti aduẽtum uia uite: quia nullius adhuc reſur
gẽtis fuerat temerata ueſtigio: at ubi dominus reſur
rexit: nota facta ſolo attrita eſt plurimorũ: &c. Nam
ipſe dominus noſter deſcendens de celo per humilita
tem aſcendit cum gloria: & portam: quam nobis cla
uſerat noſtra ſuperbia: aperuit eius humilitas. Fig. Fig.
apo. iii. Poſui oſtium apertum coram te: ꝙ nemo po-
teſt claudere: eo ꝙ modicam habes uirtuteꝫ. Hec uer
ba figuraliter dicta ſunt a patre filio domino noſtro
ieſu chriſto: coram quo poſitum eſt oſtium celi aper-
tum penitus inclauſibile: eo ꝙ modicaꝫ habuit uirtu
tem: ideſt humilitatẽ: que licet modicũ: & abiectum
ipſum uideri fecerit forma ſerui indutũ: nihilominus
deus pater exaltauit illum: & donauit illi nomẽ: qđ
eſt ſuper omne nomem: etc. phili. ii. ſequamur ergo in
gredientem ipſum ſectãtes huius humilitatem: ut ſi
mus eius ſublimitatis conſortes. Ber. in quadam epi
ſtola: Funda in te fundamentum humilitatis: & per
uenies ad faſtigium charitatis: uis capere celſitudi-
nem dei: cape prius humilitatem chriſti.

¶ De auaritia.

Qui aufert in ſudore paneꝫ: quaſi qui occidit a
proximum ſuũ: eccleſiaſtici. xxxiiii. No. ꝙ

crudelius eſt occidere proximum q̃ extraneum: et hor
ribilius eſt occidere fratrem ſuum q̃ alienum: & quan
to maior eſt coniunctio: tanto amplius crudelior dici
tur eſſe leſio. Spiritualiter nulla coniunctio maior eſ
ſet: q̃ ſpiritualis ſocietas: & fraternitatis religio quod
patet: quia interdum carnaliſ pater temporalia bona
diuidit a filio: & frater a fratre: et ſoror a ſorore: ſed
religionis fraternitas habet oĩa indiuiſa. Vnde aug.
in reg. c. iii. Sint uobis omnia cõmunia: etc. Ille ergo
frater: qui ductus auaritia hanc fraternitatem frauda
re attemptat: ut faciat ꝓprium de cõmuni: aufert pa
Fig. nem uite proximis ſuis: & ipſos quantum in eo eſt oc
cidit. Figu. geñ. iiii. Chaym occidit abel fratrẽ ſuum
cuius ſanguis de terra clamabat ad dominum pro hu
ius uindicta: quam etiam dominus fieri uoluit: inde
poſtmodum lamech occidit chaym inter folia arborum
ſagitta ſua: putãs feram interficere. Spiritualiter per
chaym: qui interpretatur poſſeſſio: ſubaudi religioſ
ſũ ꝓprietariũ: qui agrum poſſidet de mercede iniqui
tatis: ſimilem factum iude: qui habebat loculos. Iſte
autem nõ ſolum interficit abel fratrem ſuum: ſed om
nes alios: quorum uite facultatem occultat. Talis enim
eſt natura auari: ut oẽs decipiat: & acquirat ipſe ſolus:
quod poſſideat. Vnde aug. in quodam ſermõe. Aua
rus uelut infernus omnia deuorans uellet nullum eſ
ſe: ut ipſe ſolus omnia poſſideret. Sed quia falſus reli
gioſus ɔtra uotũ: quod fecit: hac utitur impietate de
us iuſte cum ipſo agit: ſubtrahens ab eo paternalẽ pie
tatem. Ber. monacho habenti proprium negabit de
us proprium ſuum: quod eſt miſereri ſemper: et parcere.
Bene ergo dicitur: quod chaym moritur inter folia: quia
auarus de fructibus nihil capit: tantum enim umbrã
faciunt folia: et in autũno deponunt: ſic diuitie mor
tis

tis tempore ſaltē amittuntur.p̄s.Cum interierit:non
ſumet omnia.Percutitur enim ſagitta lamech:ut fera
lamech interpretatur correctio:dira enim correctione
corrigetur auarus:q̨ obliuiſcit̄ paupis miſeri.Vn̄ ſcri
ptum eſt iacobi.ii.Iudicium ſine miſericordia fiet illi:
qui non fecit miſericordiam.Sagitta ergo mortifera
peribit:cum ſine remedio ad infernum mittetur:hie.
xxx.Plaga crudeli:& inſanabili percuſſi te.Recte er
go auarus comparatur fere:cum ipſe ferali more ſtu
deat omnes perimere:omnia bona diripiendo.Vnde
aug.de uerbis domini.Que eſt iſta auiditas concupi
ſcentie:cum & ipſe belue habeāt modum.Tunc.n.
rapiunt:quando eſuriunt:parcunt uero prede:cuꝫ ſa
turitate furiunt.Que eſt iſta animarum inſania amit
tere uitam:et appetere mortem deſiderare aurum:&
amittere celum.

MVltiplicate ſunt ſuper capillos capitiſ B
mei.p̄s.xxxix.Capilli naſcū̄tur exſu
perfluo:non enim ſunt ꝓpria ſubſtan
tia corporis.Ideo inciduntur:& naſ
cuntur:faciunt enim ad ornatum cor
poris:quando debitam quātitatem
n̄ excedūt:ideo ne nimiū creſcāt reſe
cādi ſunt.Spiritualiter per capillos ſubaudi diuitias
que non ſunt noſtre:ſed mūdi:iob.i.Nudus egreſſus
ſum ex utero:&c.nudus reuertar illuc:&c.Nam ſi
cut ſecundum corporis ſanitatem capilli radunt̄:quā
do nimis creſcunt:ſic diuitie ſecundum anime ſalutē
quando nimis augentur:pauperibus errogētur:quia
tēpore neceſſitatis aucte r̄cipiunt̄.Vn̄ hortat̄ aug.in
quadam epiſtola.Si uis eſſe mercator optimus:fene-
rator egregius:da quod non potes retinere:ut reci-

pias:quod non poteris amittere:da modicum:ut reci
pias centuplum:da temporalem ſubſtantiam : ut reci
pias eternam hereditatem:ſed multi ſunt: qui in tan
tum crines ſuos multiplicari pmittunt:ſeu creſcere ne,
gligentes pauperes chriſti:ꝙ & ipſi nimis diuinam iu
ſtitiam expectāt contra ſe. Ait enim dominus. Veſtri
capilli oēs numerati ſunt:ac ſi dicat:ſcio quibus indi
getis:et ſcio quid poſſidetis:et ſcio quid proximis de
negatis. Ber. Clamant pauperes:quid facit aurum in
freno:noſtrū eſt o diuites quidquid ſuperflue expēdi
tis. Sed capillorū grauedine ſuperflue implicati inci
dunt diuinam ſentētiam:ut eorum pecunia ſit in per
Fig. ditionem cum illis. Figura. ii. reg. xviii. Abſalō perſe
quebatur dauid patrem ſuum: & dum ceſaream ma
gnam haberet:fugiens in prelio:cōtigit ut per eius ce
ſaream quercu captus remaneret ſuſpenſus: & a perſe
quentibus eſt tribus lanceis tranſfixus: & miſerabi
liter mortuꝰ. Spiritualiter abſalon eſt auarus:qui pa
trem ſuum pſequitur:ideſt chriſtum in membris ſuis:
negādo pauperibus neceſſaria capitur a quercu:ideſt
a diuina iuſtitia uulneratur tribus lanceis expoliatur
in morte diuitiis corpus traditur uermibus:et anima
demonibus:eze. v. Fili hominis accipe gladium acu
tum: & rade tertiam partem capillorū: & uento eā diſ
perges:aliam uero tertiam igni combures: reliquā ue
ro gladio diuides:prima pars q̄tum ad corpus:quod
puluerizatur:ut uento diſpergatur:ſecūda uero quā
tum ad animam :que igni traditur in inferno:tertia
quantū ad diuitias filiis:et nepotibus derelictas:que
ſepe enſe:uel gladio diuiduntur. Unde hiero. in quo
dam ſermone. Auarus eſt burſa principum:celarius
latronum: & rixa parentum.

Excuſſus

EXcuſſus ſum ſicut locuſta.ps. cviii. Not.q̄ locuſta habet uentrem maiorē tota alia cor poris parte: fertur enim: q̄ rore repleta mãe euacuatur inualeſcente ſole. Spūaliter appe titus auari eſt maior toto mundo: ratio eſt qa mūdus eſt certis limitibus terminatus: appetitus uero auari nullo claudit̄ termino. Repletur rore: ideſt mundi fa cultatib⁹ modis oībus: quibuſ ualet: ſiue per rapinā: ſiue per uſurā: & omni arte: quā ſcit: expoliando pxi mos. Sed cum repletus fuerit: euacuabitur: et ut̨ locu ſta excutiet̄: inualeſcente eſtu diuine iuſtitie: cū uideli cet eterno tradet̄ incendio: iob. xx. Diuitias: quas de uorauerat: euomet: et de uentre eius extrahet eas de us. Figura. exo. x. ubi legimuſ: q̄ flāte auſtro uenerūt locuſte ſuper terrā egypti: uaſtātes omne uiride: et de ſtruentes oīa: que erant in cāpis: deinde orante moyſe flauit uentus occidētalis: & pie̾cte ſunt in mare. Spi ritualiter ſubaudi p locuſtas auaros: ut dictū eſt flan te igit̄ auſtro: qui eſt uentus calidus: et humidus: per quē notatur pſper ſucceſſus uite preſentis: auari im pinguant̄: & ſtant in egypto: qa tenebris inuoluunt̄: uaſtant omne uiride: & omne in agris natum: qa eis nulla pōt in aīa uireſcere uirtus: qn ſtatim radicituſ euellatur. He ſūt locuſte: quas uidit beatus ioan. ad modum equoꝝ magne. apoc. ix. que a beſtia. i. dya bolo poteſtatem nocēdi acceperat: ideo innocentius de utilitate cōditionis humane. Quam multos inqt ſeduxit cupiditas: q̄ plures perdidit auaritia balaam redarguit aſella: qa captus cupiditate promiſſoꝝ diſ poſuerat maledicer̄ iſrael. Nachor populus lapidauit quia tulit argentum: & aurum de anathemate hieri co. Naboth iteremptus eſt: ut achab ſuam uineā poſ ſideret: giezi lepra perfudit: qa tulit: et petiit argentū Fig.

& ueſtes ſub nomine helyſei. Iudas laqueo ſe ſuſpen-
dit: qui uendidit: & tradidit ieſum: ananiã: & zaphi
ram ſubita mors extinxit: qa de pretio agri defrauda-
uerunt apoſtolos: hec inno. Bene ergo ſubdit: ꝙ flan
te uento occidentali: ideſt adueniẽte uindicta diuine
iuſtitie: per mortem occiditur: et proicit in mare tem
D peſtatis gehenne miſer auarus.

Ntrauerũt aque uſq; ad animam meam. ps.
lxviii. Dicitur: ꝙ omniũ fluminum aque in
i trant in mare: & tamen mare nõ redundat.
Cuius ratio poteſt eẽ: quia tam grãdis eſt ſi
nus maris: ꝙ quaſi nihil oĩa mũdi flumina mari com
parata reputantur. Etiam: qa eſt motus circularis in
aquis ſecundum iſidorum: ideo dicit ſalomon: ꝙ om
nia mundi flumina intrant mare: ut fluant iterũ. Spi
ritualiter per aquã: que continue fluit: et labitur: ſub-
audi diuitias: in qbus nulla quies eſt. Cito enim repe
tet fortuna quod preſtat: ut dicit ſeñ. per mare ſubau
di cor auari: unde iſa. lxvii. Cor impii quaſi mare fer
uens: qđ quieſcere non poteſt. Conatur enim auarus
obturare meatus fluminum: ne fluant cum pecunia&
cumulans credit ſemper poſſidere ipſam: nã erga hoc
cor eius iugiter ſeruit cogitationum ꝓcellis: qualiter
acquiret: qualiter acqſita conſeruet. Eſt enim ibi mo
tus circularis: qa acquiruntur cum labore: conſeruan
tur cu& timore: & amittunt cum dolore: unde gre. y.
moralium. Prius nanq; mens auari dolorẽ habuit in
ipſa ſue concupiſcentie fatigatione: qualiter concupi
ta raperet: quomodo aliqua blandimentiſ aliqua ter
roribus auferet. At poſtq̃ acquiſitis rebus ꝑuenit ad
deſiderium: alius hunc dolor fatigat: ut cum ſolicito
timore cuſtodiat: quod cum graui labore meminerat
acquiſitum. Hic inde inſidiatores metuit: atq; quod
ipſe

ipſe fecit: ab aliis ſibi fieri pertimeſcit: hec grego. Igi
tur in diuitiis occupatio peſſima: & delectatio nulla ē
uera: hoc probat labor humāus: qui propter diuitias
ſatagit ad omne malum. Quod plane figuratum eſt Fig.
exodi. vii. in prima plaga pharaōis: ubi aque egyptio
rum conuerſe ſunt in ſanguinem: & mortui ſunt pi-
ſces: qui natabant in eis. Spiritualiter diuitie pecca-
torum: & auarorum cōuerſe ſunt in ſanguinē & mor
tui ſunt piſces: ideſt uirtutes & bone actiōes: ↄuerſe q
dē ſūt diuitie in ſāguinis effuſionē ubiqꝫ locorū: ut pꝫ

In tenebris ambulant. p̄s. lxxxi. Not. ꝙ in E
tenebris nihil uiſui diſcernit: homo enim
non cognoſcit proximum ſuū ab extrāeo
ſpūaliter auaritia cōparat̄ tenebre. ſap. ii.
Excecauit eos malitia eoꝝ: ideſt. auaritia
auaritia. n. uelut cecus neminē cognoſcit. Figu. exo. Fig.
x. ubi legitur: ꝙ in nona plaga egypti fuerunt ſup ter
ram totam tenebre: que palpari poterant: ita ut fra-
ter fratrem nō uideret. Spiritualiter per tenebras ſub
audi: ut dictum eſt: auaritiā: & cupiditatem: q̄ adeo
hodie mundum tinxerūt: & corda hoīum fedauerūt
ꝙ frater fratrem ſuum non cognoſcit: nec etiam filius
patrem. Inſatiabilis auaritia patri nō parcit: nec ma-
trem cognoſcit: fratri non obtemperat nec amico fi-
dem ſeruat: Inuadit bona uidue: & rapit rem pupilli:
teſtimonium falſum profert: occupat res mortui: qua
ſi nō eſſet ipſe moriens: deterior feris: que parcūt p̄de
cum fuerint ſaturate.

Nolite ſolliciti eē in craſtinuꝫ. mat. vi. & luc. F
xii. No. ꝙ aliqui cibi boni ſunt pro eadem
die: qua parant̄: in craſtinū putreſcūt. Spūa
liter uita p̄ns deſcribit̄ ꝑ hodie: eo ꝙ hodie
tp̄s p̄ns deſignat̄: ꝑ cras intelligit̄ uita ſeq̄ns in q̄ qli

bet recipiet mercedem eius ſecundũ propriũ laborem:
unde ſcriptum eſt. Cras reſpõdebit mihi iuſtitia mea.
Diuitie igiť: & bona tpalia bene ualẽt in uita preſẽti
optima enim ſunt ad emendum celũ. Sed hec tantum
hodie: ſed in future uite craſtinũ reſeruate putreſcũt
& ſeruatorem cruciant. iac. v. Diuitie ueſtre putreſa-
Fig. cte ſunt: etc. Figura exo. xv. preceptũ fuit filiis iſrael in
deſerto: ut qlibet colligeret tãtum de mana: q̃tũ ei ſuf
ficeret pro illa die. Q̃dcunq; uero in craſtinum ſerua
bať: ebuliebat uermes: ſpũaliter preceptũ eſt fidelibus
ut quilibet laboret ope manuũ ſuarũ: qď manducet
ſed caueat ne pauperes fraudando cumulatã pecuniã
reſeruet in craſtinũ: qa nihil ei ꝓderit: qnimmo ſecum
erit in perditionem. Si quis uult in uita ſequenti non
egere: hic pauperibus erroget bona: que ſecũ portare
non ualet: recipiendo in celo. gre. in omel. Res ſuas
cum moreretur diues: ſecũ tuliſſet: ſi ad petentis uocẽ
cũ uiueret: donaſſet: nam terrẽa oĩa: q̃ ſeruando amit
timus: largiendo ſeruamus.

G TAuri pingues obſederunt me. ps. xxi. dicit:
ꝙ taurus idomit⁹ aqua madefactus: multũ
hic inde ſaltat oia uult ferire: oia uult pcute
re. Spũaliter p taurũ indomitum notať aua
rus: cuius cor induratum eſt erga ꝓximũ: erga deũ: er
ga ſeipſũ ſine omni cõpaſſione: unde inno. de cõdi. ui
litatis hũane. Auarus inqt offendit deũ: offendit ꝓxi
mũ: offendit ſeipſum. Nã deo detinet debita: ꝓximo
neceſſaria: ſibi opportũa ſubtrahit. Igitur qñ made-
factus eſt aqua. i. qñ impletũ eſt cor cupiditate: & aua
ritia oĩa pcutit: qa null⁹ ẽ modus acqrẽdi adeo prau⁹
Fig. quẽ auar⁹ exercere nõ tẽptet. Figu. exo. prio: ubi reci
tat magiſter: ꝙ de fluuio egypti: ubi ꝑceperat pharao
puulos hebreos mergi: exibat quoddã aĩal ad modũ

tauri:& habebat in hũero dextro ſignũ lũe corniculã
te. Et tũc egyptii uenĩtes adducebãt oĩa genera muſi
co℞:ad quo℞ ſonitũ taurus ſaltabat:& uocabãt euʒ
egyptii deũ aqs:ſed eadẽ die euanebat: Spũaliter tau
rus:ut dcm̃ eſt:auaruʒ ſignificat:habet.n.in dextera
ſua:ideſt in tota intẽtiõe uanitatẽ:& uanam ſpem :q̃
bene p lunam corniculatam dẽotaȓ:habitat in fluuio
egyptiaco:ideſt in cupiditate diuitia℞ tenebroſa:ubi
dyabol⁹ iubet ſubmergi fideles aqs:quos ualet:& ɔ
greganȓ erga ipm̃ egyptii:ideſt demões:& pncipes te
nebra℞:pulſantes inſtrumenta temptationũ ſua℞:d̃
monſtrãtes:& ſuggerẽtes prauos:& ĩeptos modos ac
qrendi. Et miſer auarus ad oẽs illos moueȓ:& intẽdit
qualiter illos oĩ ſtudio ualeat exercere. gre. xyi. mora.
Cui inqt cupiditas dñari dȓ:ſubiectus oĩbus malis
demonſtratur. Sed hoc uanum ſimulachrum ſubito
euaneſcit. ps. xxxyi. Tranſiui. &.e.ñ.e.q.eum. &.ñ
eſt inuentus locus ei.

Seruiẽtes diis:q ñ dabũt uob reqẽ die : ac no H
cte: hiere. xyi. No. q ibi dura eſt ſuitus:ubi
magnus eſt labor: & puũ lucrũ:ubi magna
afflictio:& nulla remuneratio. Spũalr ꝑm a
pl̃m ad eph. y. & coll. iiii. auaritia eſt idolo℞ ſuit⁹:&
eſt ipſa afflictio magna miſa retributio:qa auaro : &
cupido nulla pſtaȓ reqes:& ſp afflictio pcedit ſuã mer I
cedẽ. Vñ aug. in quodã ſermõe. Auarus anteq̃ lucreȓ
ſei ipſũ pdit:& anteq̃ aliqd capiat:capiȓ. Figura exo. Fig.
prio:& ultimo:ubi legimus:q filii iſrł ſeruierunt pha
raoni: lutũ & palleas colligentes:ut edificareȓ ei⁹ ciui
tas:ſup qbus poſiti ſũt ſupſtites:urgẽtes eos ad labo
rẽ:ne ocioſi uacarẽt deinde ordinatũ eſt:ut maſculi:q
naſcerenȓ:necarenȓ et femĩe nutrirẽtur. Spũaliter pha
rao denotat dyabolum regem egypti:ideſt tenebra℞

qui cecitatis filios:ideſt cupidos: & auaros ſub dire
ſeruitutis uinculo ligatos detinēt: cogit eos diſpergi
p uniuerſum egyptum:ideſt mundū ad colligēdū pal
leas:ideſt diuitias:ordinās ſuper eos uxores:& filios:
qui uelut ſupſtites eos urgent cōgregare pecuniā in la
bore:& erūna: cum iniuriis:& mortis periculis:nec p
mittunt eos una hora anime ſaluti uacare. Dicit eni;
uiro ſuo. Quare nō me induis:ut uicia mea a uiro ſuo
induitur. Nunqd tu nō es ditior:& probior eo: uade
inqt per egyptū:& cōgrega palleas:q̄ melius potes:ac
ſi dicat. Exceca in te ſpūale lumē:& per tenebras eter
ne mortis. ſcilicet peccati diſcurre:& oībus:qbus ua/
les modis:q̄q̄ turpibus:& dānabilibus:ſatage:& cō/
grega pecuniā:ne ſtatus deficiat:ne filii: & uxor tua
a ceteris conuicinis deſpiciant. Ecce qualiter ſupſtites
iſti urgēt hodie filios iſrael:ideſt chiſti fideles ad rapi/
nā:& uſuras. Iubet pharao omnē maſculū necari: qa
dyabolus modo predicto conat omne ſanctū propo/
ſitum extinguere:& culpas nutrire: que ꝓcurāte ipſo
naſcuntur in aīa:patet ergo:qbus diis auarus ſeruit
q uidelicet hic laborē:& in futuro eterna miſtrāt ſup
plicia. Vnde criſo. omel'. ix. ſuper mat. Qui pecunie ſ/
uit:& p̄ſentibus compedibus conſtringitur: & futu/
ris paratur.

I

IN cenderūt igni ſctūariū tuū. p̄s. lxxiii. No.
ꝙ exiſtēs in loco:uel caſtro:ubi ignis ſuppōi
tur:& nō poteſt inde fugere:debet ad altio/
rem turrim feſtinare: ad quā ignis nō pōt at
tingere:ibi pōt ſe ab inimicis tueri:& euadere pīculū
incēdii. Spūaliter dyabolus calidiſſima malitia ple/
nus:ut poſſit ſic caſtrum eccleſie dominari:ferre totū
mundum cupiditatis: & auaritie impleuit incendio.
Vnde ſcriptum eſt. Totus mundus poſitus eſt in ma

ligno

ligno: ſcilicet in malo igne cupiditatis: & pauci ualēt fugere ignem: hinc hiere. vi. c. A minimo uſq; ad maiorem: a ppheta uſq; ad ſacerdotem auaritie ſtudent. Nullū ergo facilius eſt remediū q̄ per contemplationē aſcendere diuinorum bonorum: atq; celeſtium altitudinem. Tunc enim ſordeſcent hec inferiora pre nimia ſuperceleſtium dulcedine: & effectus in his charitate accenſus ſe ab omni incurſu liberabit dyaboli. Figu. iud. ix. ubi legitur: q͡ cum abimelech ſuccēdiſſet opidum thebes: gentes illius loci fugerunt ad turrim: & cum conaretur abimelech ad hoſtium turris ignē ſupponere: ut ſaltem excecaret: ibi exiſtens domina quedam fragmen mole uibrans deſuper caput: abimelech percuſſit: qui mortaliter ictum ſentiens a proprio armigero ſe iuſſit interfici. Spiritualiter thebas: que interpretatur bonitas uite recte: fidelium eccleſiaȝ denotat: in ea enim pre ceteris nationibus uiget uite bonitas: q̄ ſancti euangelii doctrina continet: abimelch q interpretatur nubilū dyabolum: ſignificat tenebroſū & obſcurum. Conat̄ igitur accendere eccleſiā igne cupiditatis: & auaritie: cuius fūo: ideſt deſiderio: & appetitu quāplures: ut dictū eſt: cordis oculis ſūt priuati. Sed ueri fideles ad turrim ꝯtemplationis ingreſſi: ignem cupiditatis fugiūt: & euadūt. Nā una ſcintilla celeſtis glorie conſiderata: omnem delectationem preſentis uite ſuperat. Vnde auguſtinus in libro de moribus eccleſie. Tanta eſt inquit pulchritudo iuſtitie: tāta eſt iocunditas lucis eterne: ut etiam ſi nō liceret amplius manere: niſi unius diei mora: propter hanc ſolum innumerabiles anni huius uite pleni diuitiis: & confluentia bonorum temporalium recte: meritoque cōtemnerent̄: hec auguſtinus. Idem in ſermo Fig.

ne. Tāta eſt dulcedo celeſtis patrie: ꝙ ſi una gutta in
infernum deſcenderet: totam amaritudinem dulcora
ret: tantus igitur eſt iocus celeſtiū cōtemplatio: & eſt
ibi charitas domina oīum uirtutū: que ſecū fidem: &
ſpem perducens abimelech: & exercitū mactat: & fu-
gat. Vñ caſſiodorus ſuper. p̄s. Charitas eſt mors cri-
minū: uirtus pugnantiū: palma uictoꝝ: cōcordia mē
tiū: ſocietas electoꝝ: quam fides cōcipit: ad quā ſpes
currit: cui ꝑfectio omniū bonoꝝ ſeruit. Igitur diabo
lus percuſſus charitatis iaculo ꝓpria extiguit neqtia.

K IN medio ignis nō ſum eſtuatus: eccleſiaſt.
li. Magna uirtus eſt per cōſtantiam ueritatis
tis ſuſtinere penam ignis: cum ceteris pēis
ignis incendiū ſit moleſtius: idcirco ſancti
martyres cōſtantes dicunt: qui ob chriſti
amorem: ne ſeruirent ydolis: hanc penā calcauerunt.
Spiritualiter uirtuoſe agit: qui repulſis cupiditate: &
auaritia: que ſunt ydoloꝝ ſeruitus: ſe exponit ſuſtine
re ignem paupertatis: & egeſtatis: ut cum ꝓpheta in
pſalmo decimoſexto dicat: igne me examinaſti: & nō
eſt inuenta in me iniquitas: & precipue: cum uideam⁹
hodie tam clericos q̄ ſeculares terrenis inuolui: de⁹ ta
men illos non derelinquit: q pro eius amore pauperta
te pulſantur: cū dicat ꝓpheta. p̄s. ix. tibi dere. eſt pa.
Fig. orphano tu eris adiutor. Figu. dani. iii. ubi legimus:
ꝙ tres pueri nolentes adorare ydolū: ut rex precepat:
ad ſonū diuerſoꝝ inſtrumentorū iuſſu regis in forna-
ce miſſi ſunt: ſed ui ſua ignis amiſſa contra pueros ſuc
cēdētes fornacē extinxit: pueris ſanis: & illeſis rema-
nentibus. Spiritualiter rex babilonis denotat diabo
lum: ydolum auri & argenti cupiditatem: & auari
tiam: genera diuerſa muſicorum: ad quorum ſonituꝫ
babilonii cadentes in terra adorant ydolum: ideſt di

uerſos

uerſos modos acquirendi:& rapiēdi aliena ſignificat quos demones ſuggerunt cupidis:& auaris: qui duꝫ uident:& audiunt:cadunt ad terrēa per affectum: & modos illos per effectum exercent:ſuccēdentes fornacē:ſunt ſuperflua ſuccēdentes:honores:& mūdi pompam pretendentes: que uelut ſufflatorium accendūt appetitum hominum ad imitandā:& ſectandā auaritiam:ſed cito igne illo extinguuntur:qa repentibus demonibus eoꝝ anime gehenne eterne cruciande tradētur. Pauperes aūt:qui per patientiam ſeruantes puritatem uerbi:puritatem intentionis:& puritatem operis uincunt cupiditatis:& auaritie appetitum:& quaſi aurum:& argentum examinati incolumes portant̄ ad celum:quod qdē quaſi altero martyrio adepti ſūt ber.in quodam ſermone. Quod martyriū maius ē q̄ inter epulas eſurire inter ueſtes multas:& precioſas algere:paupertate premi:inter diuitias:quas offert mūdus:q̄s oſtēdit malign⁹:q̄s cupit etiā affect⁹: ꝓpterea paupibus piter:& martyrib⁹regnū celoꝝ ꝓmittit̄:qa pauptate emit̄:ſꝫ i paſſiōe ꝑ xp̄o abſqꝫ ablatōe pcipit̄

SImulachra gentiū argentū: & aurum.o.m. hoīum.p̄s.cxiii.cxxxiiii. Cōſueuerunt fieri L
aliquādo i tabernis ſimulachra depicta: puta animalia ſilueſtria: cum extraneis actib⁹ aliquando pingitur aſinus medicus:qui inſpicit urinale:quandoqꝫ ſimia:que legit:uulpes:que pulſat citharam:hec enim pinguntur:ut homines curioſi libētius declinent ad tabernam:& emant uinum. Sp̄ualiter diabolus cognoſcens humanum appetitum eſſe pronum ad ſimulachra: & ydolatica pecunia cōtemplāda:& etiam exercenda:ſeu colligenda in ſua taberna hoc eſt in mundo:depinxit ſtatuas: & imagines argēti & auri:ut cupidi:& auari uidentes declinent ad cel

larium dyaboli:ideſt ad pecuniã:& uſurã: furta:& ra
pinam:qđ fere oẽs faciunt gentes hodie:relictis deo:
& aniarum ſalute.ps.xiii. Oẽs đclinauerũt ſimul inu
Fig. tiles facti ſunt:nõ eſt q fa.b.non eſt uſq; ad unũ.Fig.
iii.reg.xii.ubi legimus:ꝙ mortuo ſalomone uenit ie-
roboã ſeruus ꝓfugus faciens ſe regem in iſrael contra
roboã filiũ ſalomõis. Et ne populus in ieruſalem aſcẽ
deret adoraturuſ deũ in templũ : qđ ſalomõ fuerat fa
bricatus:fecit fieri duos uitulos aureos:quos populo
prebuit adorandos dicens. Hi ſunt dii tui iſrael : q te
eduxerunt de egypto:hos adorabitis : timebat enĩ re
gnũ ſuum minui:ſi populus aſcẽdiſſet in ieruſalẽ deũ
adoraturus. Iccirco illos duos uitulos ordiauit. Spi-
ritualiter ieroboã:qui ĩterpretatur diuiſio ppli:ſigni-
ficat diabolũ:q conaĩ diuidere fideles a xpo dño ſuo
& ab amore fraterno: & ne populus aſcenderet ad tẽ
plũ dei:ideſt ad eccleſiã:quã uerus ſalomõ:ideſt xpus
ſuo ſanguĩe fabricatus eſt:ut lugentes pctõres reꝓpi-
ciaretur:& pacificaret patri : erexit in hunc mundum
duo ydola aurea.ſ.cupiditatẽ:& auaritiã. Scit enĩ ꝙ
ſi fideles intrarent templũ dei :audire uerbũ dei:ꝯfite
rentur peccata:& ceteros actus eccleſiaſticos operãdo
quos xps obſeruari precepit:ppls eius:ſcilicet pctõres
minuerentur:& amplius non redirent ad ipſũ . Ideo
populũ ſuũ precepit hos uitulos adorare: aſſerens au
rum:& argentũ eſſe đos:qui hoĩes educãt ab egiptia
ca egeſtate:ideſt a cõfuſione pauptatis curetis ſolũ de
pecuniis dicit diabolus:de diuitiarũ ꝯgregatione tẽ-
plum dei penitus dimittentes. Et ꝓh dolor:q̃ bñ obe
ditur ei:qa nõ tantũ quiſq̃ de populo ſuo aſcendit ad
templũ dei:ſed qđ deteſtabilius eſt : q uidebanĩ in tẽ
plo dei eſſe:& ẽt ipſi miniſtri templi deſcenderũt ad ui
tulos:ita ut pauci cũ uero rege xpo ꝑmaneãt:p; ergo
grande

grande malū: φ auaritia peperit in hoc mūdo: uñ ra/banus ſup mat. vi. O opes maligne auaritie hōis ani/mis deteſtande: quē illeſum: quē incōcuſſum dimitti tis: tu genus hoium confudiſti: tu diſcipulū comitem chriſti ab apoſtolatu precipitaſti: tu milites cuſtodien tes ſepulchrum captiuaſti: nunquid nō bene dictū eſt Pecunie obediunt omnia.

M Vſce morientes pdūt ſuauitatē unguēti ec/cleſ. x. No. φ muſce nūq̄ uadūt ſup ſcutellā dū cibus ē ibi calidus: ſꝫ cū tepeſcit: & refri geſcit reſidēt ibi fedātes ipſū. Spūalr dū cor humanū retinet calorē charitatis: ſp ē ꝑcul muſca cu piditatis. Rō eſt: qa oppoſita nō ſe cōpatiunt in eodē aug. in quodā ſermōe. Radix oium bonorū eſt chari tas. Radix oium malorum cupiditas ē: ambe ſimul eſſe nō poſſunt: & niſi una radicitus expellat: alia plā tari nō pōt. Fruſtra eni conat qs ramos precidere: niſi radicē ſtudeat extirpare. Igitur tepefacta: & refrigera ta charitate fideliū a cordibus eorū muſce cupiditatiſ & auaritie in cordibus eorū ſic creuerunt: qđ fere to/tum mundū fedauerunt. Fig. exo. viii. ubi legitur: φ quarta pharaonis plaga fuit muſcarum multitudo: quarum tanta erat infeſtatio: ut uix poſſent hoīes ui uere. Spiritualiter ſubaudi per has muſcas infeſtas cu piditatis: & auaritie actus: qui adeo ſunt fedi: & infe ſti: ut omnes humanos mores moderno tempore pro phanauerīt: ſed ſicut moriens muſca dulcedinē amit tit: ſic auarus in morte omni bono priuatur: luce. xvi. Mortuus eſt diues: & ſepultus eſt in inferno. M Fig.

a Que multe: & populi multi decurrētes ad mor tē: apo. xvii. No. φ q̄diu tra coopta ē aqs: non poteſt hō de terre ꝯditione iudicare: ſꝫ aliquis N

de terra remotus: quando terra nuda uidet̃ poteſt ho mo de terre quantitate experiri. Spiritualiter ſubau di per aquas terrenas diuitias propter ſimilitudinem fluxus in utriſq; reperti: ergo cum mẽs noſtra terrenis dedita eſt: operitur diuitiaꝝ affluentia: et nequaq̃ co gnoſcere ualet ſtatum uite ſue. Sed cum ei fortuna tergum uertit: repetens qđ preſtauerat: percipiet quã
Fig. tum anima in eiſdem erat ſterilis: & ſine bono. Figu. geñ. i. Dixit dñs: congregent̃ aque: que ſub celo ſunt in unum locũ: & appareat arida. Spũaliter cum deus exigente iuſtitia auarum ſpoliat ex terrenis diuitiis: tunc ad ſeipſum reuerſus uidet: et cognoſcit animam ſuam in diuitiis: ut dictuꝫ eſt: aridam: et ſterilem exti tiſſe. Vnde eccliaſteſ. ii. Magnificaui opera mea: &c. et in fine ſubditur: et conuerſus ad illa: que opata fue rant manus mee: uidi in omnibus uanitatem: et affli ctionem animi: & nihil firmum manere ſub ſole.

O Qui de terra eſt: de terra loquitur. io. iii. not. q; exiſtens in planicie terre nõ poteſt bene iu dicare de quantitate: ſed ſi in locũ eminentẽ aſcenderit plenius: et certius iudicabit: ideo q̃to hõ remotior eſt a terra ei t̃ra breuior apparet. Vñ dicunt aſtrologi: quod ſi eſſet poſſibile hoiem uſq; ad ſperam lune eleuari: terra ei appareret ut pũctus. Spi ritualiter hoies diligentes terrena: iudicãt illa magna pſalmus. Beatum dixerunt: cui hec ſunt: ſed hoc pro tanto contingit: qa nõ eleuãt cor aliquando ad cele ſtia: grego. in mora. Carnales hoies preſentem uitam diligunt: qa quanta ſit eternitatis gloria: non atten dunt: & dum perẽnitatis dulcedinem nõ conſiderãt: curſum: ſtationem: firmum lapſum arbitrant̃ habita
Fig. culum. Fig. eze. viii. ubi ſpũs eleuauit ipſum ezechie lem inter celum: & terram: et conuerſus uidit abomi

nationem

nationem: aſpexit terram: & ecce uacua erat: &c. Spe cialiter eze. interpretatur auxiliũ dei: et denotat ho minem a deo adiutum: quem ſpiritus ſan. ad celeſtiũ ſubleuat meditationem: qui poſtmodum retro aſpici ens: que prius affectuoſe amabat: uiſis celeſtibus nun cupat pōderoſa: & uana. Vnde idem gre. in omel. Si conſideremus fratres chariſſimi: que et quanta ſunt: que nobis promittuntur in celis: uileſcunt animo om nia: que habentur in terris.

Neq; abſorbeat me ꝓfundũ. ps. lxyiii. Vide mus ſenſibiliter: ꝙ in eadē aqua aliqua ſup natant: & ueniunt ad littus. Aliqua uero profundum petunt: & remanent ibi: & hoc eſt propter diſpoſitionem recipientium: prout grauia ſunt: aut leuia. Spiritualiter per aquā: que cito labit notāt bona fortune. In eiſdem. n. quidam poſiti ſunt et ſtatim ſubmergunt: ut qui cupiditate per affectum pleni ſunt. Quidā uero ſciunt ita uti diuitiis: ꝙ licet multum affluant: illas cum paupibus diuidēdo: ueni unt ad uite eterne littus. Figu exo. xiiii. Filii yſrael in trauerũt aquas maris: que diuiſe ſunt: & ſic ambulā tes per mediuꝫ eaꝝ peruenerunt ad littus: egyptii ue ro ſimiliter intrauerunt: & diuiſe aque unite ſunt: & operuerunt ipſos: & deſcenderunt in ꝓfundum quaſi lapis. Spiritualiter filii yſrael ſunt ueri fideles: qui pa trem ſuum xp̄m uident oculo pietatis: diuidũt enim cum ꝓximis ſuis ſubſtantiā: & ſic per medium eoꝝ. ſ. uirtuoſe tenendo medium inter auaritiā: & prodiga litatem. ſ. libere agendo: ubi ꝯſiſtit uirtus. Egyptii ue ro ſunt caligie cupiditatis excecati: qui nolunt ꝓpria diuidere: ſed uolũt diuiſa ſibi unire bona proximoꝝ ſibi qũolibet uſurpando: & tũc ad ꝓfundũ intentus eos mergit auaritie procella. ps. lxyiii. Veni in altitu

P

Fig.

dine ꝫ mar. &c. t. d. m. Patet ergo: ꝙ uſus diuitiaꝝ bonus eſt ad saluteꝫ: abuſus uero ducit ad gehennã: unde amb. li. ix. ſuper lu. Diſcant diuites nõ in facultatibus crimẽ haberi: ſed in his: que uti neſciũt. Nam diuitie: ut ſunt impedimẽta reprobis: ita ſunt bonis adiumenta uirtutis.

Q. A Peri os tuum: & adimplebo illud. p̃s. lxxx. Nota: ꝙ uaſ plenũ repleri nõ põt: niſi euacuetur priuſ: qa eſſe duo corpora in eodẽ eſt impoſſibile. Sp̃ũaliter cor hoĩs eſt uas quodã: qḋ ſi auaritia repleat: ibi non põt eſſe gratie plenitudo. ſ. xp̃s. Vnde leo papa in ſermone dic iouis ſancte amoř pecunie uilis eſt omnis affectio: et aĩa lucri cupida etiã pro exiguo pire non metuit: nullũqꝫ eſt iuſtitie in illo corde ueſtigiũ: ubi auaritia ſibi fecit habitaculum. Auarus igit qa nequaq̃ ualet apire cor pie & miſericorditer paupi: ſed impietate plenuꝫ nõ ualet diuinã gratiã retiere: ſeu recipe iccirco morieť in ſua ĩpietate morte dãnatiõis.

Fig. Fig. zacha. v. ubi angelus oñdit zacharie amphorã: in qua mulier erat itus: interrogãti zacharie: qd eſſet: angelus rñdit. Oculus eoꝝ i uniuerſa terra: & poſitũ eſt ſup os amphoř talentũ plũbi & interroganti zacharie qd eſt: & angelus rñdit: hec eſt impietas: uenerunt tandẽ due mulieres habẽtes alas milui amphorã de terra tollẽtes: & eam ſecum portantes: & interrogãti zacharie angelũ dñe: quo deſſerunt amphorã ille mulieres. Reſpõdit angelus: ut edificeť ſibi locus in ťra ſenaar: & ponať ibi ſuper baſſem ſuam: hec oĩa zacharie oſtenſa ſunt in ſpiritu. Sp̃ũaliter mulier in amphora eſt auaritia in aĩa: et recte nominatur oculus eoꝝ in uniuerſa terra: ſiue in finibus terre. Per talentum plumbi: quo clauditur oſ amphore: notať impietas: qua claudiť cor auari: nã ſicut auarus

tus impi⁹ eſt paupibus: qbus claudit uiſcera pietatis ita diuino iudicio ſibiipſi eſt crudelis: ut os ſuum api re nequeat ad diuinā gratiā poſtulandā. ps. Muta fi ant labia doloſa: ſen. in prouerbiis. Auarus nulli eſt bonus: ſibi aūt eſt peſſimus: unde bene per angelum dicitur. Impietaſ per duas mulieres alatas alis milui. Due ſunt circa auaritiā conditiones peſſime. ſ. auidi tas in acqrendo: & auſteritas in retinendo. Nam he due ſorores: uelut miluus oēm modum: q̄uis im mun dum: ac turpē ſuggerūt auaro: una accēdit ad acqui rendum: alia ipſum ligat: ne largiat. iob. xyiii. Tene bitur planta eius laqueo: et exardeſcet ɔtra eū ignis Deinde he due mulieres tollunt animam auari de li. uite: et deferunt eam in terram ſennaar: que iterpreta tur excuſſio dentiū: & recte denotat tenebras exteri ores. ſ. inferni: ubi erit fletus: & ſtridor dētium: ibi ſta bilietur eternaliter ſuper baſſem ſuam: quam ſibi ſua procurauerunt culpa. Patet igitur quantum malum procurent he due conditiones ipſi auaro: quia in acq rendo: & tenendo moleſtant in hac uita: & in ſequen ti eterno tradunt incendio. Grego. in quadaꝫ omel. Auarus hic inqt ardet eſtu concupiſcentie: ac multi plici cura cuſtodie: & poſtmodū ardebit igne gehen ne.

R

Ignis cōbuſſit pctōres. ps. cy. No. ꝙ ignis or dinatus utilis eſt: et neceſſarius uſui ꝑpter ci bum. Nō eni ueſcit crudis hō: ut bruta: idi get eni igne algoris tempe: ignis uero inor dinatus nimiſ eſt piculoſus: cōburit eni aliqñ ſubſtan tiam: & perſonam: ideo in ſeruādo igne: ne ledat: ma gna requiritur cautela. Spiritualiter duplex eſt ignis ſecundū ſcripturā: ſcilicet charitatis: & talis ignis eſt neceſſarius ad ſalutem: de quo dicitur luc. xii. Ignem

ueni mittere in terram: & quid uolo: niſi ut ardeat? al ter: eſt ignis cupiditatis: & auaritie: & hic eſt periculo ſus nimis: quia ipſum ſubſequuntur oia exterminia. ps. Ignis grando. n. g. ſ. p. In ſuos auctores cadit: & deuorat: & a luce diuia ſeparat. ps. Sup cecidit ignis

Fig. & non uiderunt ſolem. Fig. Leui. x. Nadab: & abiud poſuerunt in turribulis ſuis ignem alienũ: cum tñ pre ceptum fuiſſet moyſi: & aaron patri eoꝶ: ꝙ de igne al taris dei ſolũ põeret in turribulis: & iõ igne ſubito ex tincti ſunt. Spũaliter duo filii aaron denotant corpꝰ: & ſpiritum: uel poſſumus intelligere clericos: & religi oſos: qbus precipitur ignem ſanctũ ponere in turribu lis: ſcilicet in uirtutibus anĩe: & in ſenſibus corporis: charitatem habere: & ꝓhibentur accipere ignẽ cupi ditatis: & auaritie tã in uoluntate: q̃ in ope: eo ꝙ aua ritie deditꝰ cauſat peccatũ. Vnde leo papa uiꝝ catho licum: & precipue dei ſacerdotem: ſicut nullo ĩplicari errore: ita nulla oportet uiolari cupiditate. Mens eniꝫ pecunie auida: nec abſtinere nouit a ꝓhibitis: nec gau dere conceſſis: nec pietati adhibere cõſenſum. Debẽt enim de altare dei: ideſt de cruce chriſti ignẽ aſſumere charitatis: & ſic in ſuis turribulis ſeruare. Tũc eni ex ipſis odorem deo per gratiarũ actionem: & ꝓximis ꝑ bone operationis exẽpla donabunt: ſed ꝓh dolor mĩ ti interdictũ ignem: atq ꝓhibitũ accendentes nõ odo rem: ſed intollerabilem dederunt fetorẽ: ber. ſup can. ꝙ ſine miſerabili gemitu dicendũ nõ eſt chriſti oppro bria: ſputa: flagella: clauos: lãceã: crucẽ: hec oia in for nace auaritie ꝯflant in acquiſitione turpis queſtus: & pretium uniuerſitatis ſuis marſupiis ĩcludere feſtinãt Hoc ſane a iuda ſcariotis differẽtes: qa ille omne eoꝝ emolumẽtum denariorũ numero appenſauit. Iſti uo ratiore ingluuie lucrorum infinitas exigũt pecunias:

hec

hec ber. & loqtur ɔtra prauos clericos: ſiue religioſos
& malos prelatos: uendentes diuina: & ꝓphanantes
iuſtitias: & legeſ dei propter pecunie cupiditatem: ſed
ipſi cum iuda eterno incendio cremabuntur.

Beatitudo.

PAſcentur agni iuxta ordinem ſuum iſa. A
y. No. ꝙ in nuptiis bene ordinatis ſemꝑ
quilibet ponitur in loco ſibi decenti: pu
ta miles cũ militibus: ſcutifer cũ ſcutife-
ris: baro cũ baronibus. Eſt eni ibi pater
familias oẽs collocans ſecundũ uniuſcuiuſq; dignita-
tem. Spũaliter nuptie eterne beatitudinis ſunt optie
ordinate: qa ibi nullus introducit indignus: neq; unq̃
repellitur dignus. Nã paterfamilias ſm ſue iuſtitie re-
gulam unicuiq; reddit ſecundũ exigentiã meritorum
Fig. geñ. xliii. Ioſeph cũ dñaretur totius regni egypti Fig.
fratres ſuos inuitauit: & illis magnũ parauit ɔuiuiuz
poſuit namq; illos in menſa iuxta primã geniturã: eo
dem tñ cibo cunctos pauit. Spũaliter per ioſeph ſub-
audi xp̃m: qui libere dñatur totius regni celeſtis: per
fratres uero eius ſubaudi oẽs electos: igitur xp̃s cũ ſu
ſcipit ad eternũ cõuiuium: ibi eos collocat ſecũdũ gra
dus meritoꝝ. Nam xp̃s eſt primogenitus patris: ideo
in eterna hereditate ſedens ad dexterã pr̃is: tenet pri
mum gradũ. ps. Ego primogenitũ ponã illũ: &c. poſt
ipſum quilibet collocabitur ſecundũ ꝓpinquitatem
ſpũalem: que eſt per gradus charitatis: que in preſenti
uita ſeruat. Nã q magis in mundũ tribulationibꝰ: &
anguſtiis de propinquo ſequuti ſunt xp̃i ueſtigia: ibi
ꝓpinquiores chriſto ſedebunt. Paſcentur tñ eodem ci
bo: qa eadem pfecta: & lucida diuine eſſentie uiſione
fruentur. Hanc iam ſanctoꝝ anĩe in illa glorioſa ciui
tate obtinent: uñ aug. in epiſtola ad cirillũ: hec ſe fate

tur audiuiſſe a beato hie. ſibi iã apparente mortuo in luce candida: q hie. tanq̃ expertus de hoc: & ḋ aliis in formauit: lege epiſtolã ſi habes: ſic igitur ordo in iſta patria ſancta ſeruat̃ talis: qa una glia oẽſ fruuntur: et tñ plus: et minus ſecundũ precedẽtia merita premiant̃ gre. y. li. dial̃. tractãs illud in domo pr̃is me: &c. ſi enĩ inquit diſpar retributio in illa btitudine eterna nõ eſſet: una potius manſio q̃ multe eſſent. Multe ergo mãſiones ſunt: in qbus: & diſtincti bonoꝝ ordines: & ꝑ meritoꝝ ↄſortio cõmuniter letant̃. Et tñ unũ denarium oẽs laborantes accipiũt: q in multis manſionibus diſtinguunt̃: qa & una ẽ btitudo: quã illic pcipiũt: & diſpar retributiõis q̃litas: quã ꝑ opa diuerſa ſequũt̃.

B Qui biberit ex hac aqua: nõ ſitiet in eternum io. iiii. No. ꝙ in balneo aque quanto plures intrant: tanto amplius eoꝝ aq̃ creſcit: & attingit ſupius. Ita. ꝙ quilibet exñtiũ plus habet de aqua: & tãto amplius circumuenit̃. Spũaliter per aquã ſubaudi beatitudinem eternã: ſine q̃ deſideriũ: & anĩe noſtre ſitis nõ ualet extĩgui. ps̃. Sitiuit aĩa mea ad deũ fontem uiuũ: &c. In illa ergo tãta erit ãoris pfectio: & abundantia glĩe: ꝙ q̃q̃ illuc itret electorũ inumerabilis multitudo: nõ tñ pp hoc quiſq̃ mĩus habebit: aug. ſuper p̃s. Hereditas inquit xp̃i: cuiꝰ coheredes ſumus: non tñ minuitur copia poſſeſſoꝝ: nec fit anguſtior numeroſitate coheredũ: ſed tanta ẽ multis: quanta eſt paucis: tanta ſingulis: quanta oĩbus.

Fig. Fig. nume. xx. Percuſſo lapide tanta manauit aqua: ut ſufficienter biberent homines: & iumenta. Spũalr petra percuſſa uirga: fuit chriſti humanitas: ꝑpter noſtra peccata uulnerata: iſa. liii. Propter ſcelera populi mei percuſſi eum. Tanta ergo fuit uirtus ſue ſacratiſſime paſſiõis: ꝙ latiſſime aque glorie conferuntur uolentibus

lentibus abundanter: iſa. quinquageſimoquinto. Omnes ſitientes uenite ad aquas: & qui non habetis argētum: ideſt uirtutes: et merita abſq; ulla cōmutatione: emite uobis uinū: et lac. Bibent ergo omnes de aqua celeſtis glorie cōſequente eos petra: petra autem erat xp̄s. Et bene dicit: ꝙ bibent hoīes: & iumenta: ideſt iuſti: & peccatores ſine meritis: deſinentes tāmen peccare: & conuertentes per lachrymas ad miſericordiam. p̄s. hoīes: & iumenta ſal. do. &c. Ecce quemadmoduꝫ multiplicata eſt miſericordia ſua: unde caſſiodorus ſuper illud. p̄s. Extendēs celum ſicut pelleꝫ: ſic ait. Bene inqt dominum celum dicitur extendere: ubi meretrices: et publicanos eum conſtat admittere. Nam cum ſint celi per iuſtitiam iuſtoruꝫ: facti ſunt ex gratie largitate peccantium.

INebriabant ab ubertate dulcedinis domus tue. p̄s. xxxv. No. ꝙ princeps magnus cupiens magnificū facere conuiuium quatuor ſtudet inter alia obſeruare ſcilicet tempus aptum: quo. ſ. gentes a diſtantibuſ ad conuiuium uocate libere poſſint uenire: ne niuium: ſeu aquarum inundatione ꝓhibeant: ſecundo exigitur locus aptus: ſcilicet ſpecioſus: magnus: et amenus: ubi non ſolum cōuiuantes cōmode ſint in menſa: imo quo ad lectos: & cameras pro qete .iii. ꝙ inter alia ſumēda in cōuiuio ꝓuidendum eſt de optimo uino. Ratio eſt: quia in conuiuiis requiritur letitia: & gaudium: & uinum pre omnibus habet illa cauſare. p̄s. Vinum letificet cor hominis. iiii. & ultimo ſolent magni principes protrahere conuiuium: non ſolum una die: ſed multis: ut appareat eorum magnanimitas: & largitatis abundantia. Spiritualiter chriſtus dei filius: rex ſupernus: & princeps regū C

terre in conuiuio: & refectiõe eterne beatitudinis: hec
Fig. omnia ſeruarĩ uoluit. Figura heſter primo: ubi legimꝰ
ꝙ aſſuerus rex magnus: qui regnauit ab ethiopia uſ-
ꝗ in idiam tertio anno regni ſui fecit cõuiuiũ magnũ
in domo ſua mirabili: que columnis argenteis ſuſtẽta
batur. Habebat gemmas diuerſi coloris ad iſtar ſide
rum in tecto: ad modum etiam ſignorum ſtellaruꝫ fir
mamenti: & erant ibi lectuli aurei: & argentei: & ꝑut
in eodem libro legitur: numerabanĩ ibi innumerabi-
les ornatus. Erant etiã ibi menſe mire pulchritudinis
& bibebant uinum precipuum: & optimum: nec erat
qui cogeret ad bibendum: & durauit conuiuiuꝫ. lxx.
diebus. Igitur iſtud conuiuium fecit rex principibus
ſuis: & inclitis prouinciarum. Spiritualiter per aſſueꝝ
qui interpretaĩ beatitudo: notatur xp̃s deus & hõ: q
regnauit a mare uſqꝫ ad mare: & a flũine uſque ad ter
minos orbis terraꝝ. In ipſo eniꝫ omnis beatitudo cor
poris: animiqꝫ cõſiſtit: qa ſua beatitudo nr̃a eſt btitu
do: ergo ſi magnus eſt: magna eſt beatitudo nr̃a. Vñ
aug. in ſoli. circa finẽ. Vere domine magnus es tu ſu-
per oẽs deos: & merceſ tua magna eſt nimis: neqꝫ enim
magnus es tu: & parua merces tua: ſed ut magnus es
tu magna eſt merces tua: quoniam non aliđ tu: & ali
ud merces tua: ſed tu ipſe magna merces nimis tu ipſe
corõatio & corõa: tu ꝑmiſſor & ꝑmiſſio: tu remũera
tor & munꝰ: tu premiator & p̃miũ felicitatis. Iſte igi-
tur priceps tam grandis tempus obſeruauit debituꝫ
quia tertio anno imperii ſui primus annus fuit ſtatuſ
nature: ſecundus ſtatus legis; tertius ſtatus gratie.
Obſeruauit igitur: ꝙ ueniret temporis plenitudo: in
quo ſerenitas uernalis gratie lucifaceret orbem: &
fugaret peccati emendam: ne amplius prohiberen-
tur inuitati uenire ad nuptias: quemadmodum pro
hibiti

hibiti fuerant precedentibus annis. Igitur ſic purga
to aere per diuinam gratiam: ſpiritus ſanctus huma-
nam naturam uocat ad conuiuiū domini: can. ii. di.
Iam hyems tranſiit: imber abiit: & receſſit: ſurge ami
ca mea: & ueni: parauit etiam domum ornatam mira
biliter ſecundum magnificentiā regni ſui: ps. cxi. Glo
ria: & diuitie in domo eius. Tanta enim ſolemnitas
apparatus eſt: & in tantum noſtram conſiderationē
tranſcendit: ut unum minimum eius nō poſſimus cō
gitare: unde aug. in epiſtola ad cirillū proteſtatur au-
diuiſſe ab ania hiero. ſibi apparente in quadā ſplēdi-
da luce infraſcripta uerba cū enim uellet: aug. cōpone
re librum de anime beatitudie: ſupra dicta anima ap
paruit ſibi dicens. O auguſtine credis tu totū mare in
uaſe reponere paruo? aut credis uniuerſum pugillo in
cludere? uel credis tu celum: & ſydera a ſuo curſu re-
trahere? Nam ſicut ſupradicta facerē nō poſſes: ſic nec
minimam partem beatitudinis anime ſeparate: quā
habet in gloria: non poſſes determinare: hec auguſti
nus. Sed dicitur iſta domus camerata auro: & argen-
to: & gemmis pro tanto: ut ſciamus quoniā multe: &
diuerſe manſiones in domo dei ſunt diuino ſplenden
tes amore: ut quilibet inuitatus: ideſt predeſtinatus
ſua manſione contentus adeo exiſtat: ut nullatenus
inuidiam unus alterius capiat propter nimiam cha-
ritatem: immo ut tantum quis de bono proximi gau
deat: quantum de ſuo proprio. Vnde grego. in mora
libus. Tanta inquit uis in illa pace nos ſociat: ut qd
in ſe quiſque non acceperit: hoc ſe accepiſſe in alio ex
ultet: una cunctis erit beatitudo letitie: quāuis nō ſit
in omnibus una ſublimitas uite: erit enim ibi cibo-
rum affluentia: que conſiſtit in uiſione beata: & ſocie
tatem ſine faſtidio capiemus modo mirabili: & ſuper

excellenti. Vnde aug. ſuper ioan. omel. iii. Talis in⸗
quit illa delectatio pulchritudinis erit: ut tibi ſemper
preſens ſit; & nunquam ſacieris: ſi enim dixero: ꝙ nõ
ſaciaberis: fames erit: ſi dixero ſaciaberis: faſtidium ti
meo: ubi nec faſtidium erit: nec fames. Quid dicaꝫ ne
ſcio: ſi deus habet: ꝙ exhibeat. Erit in ipſo conuiuio
uinum precipuum: per qđ ſubaudi diuinum gaudiuꝫ
ſuper electos: qđ ipſe chriſtus eis ꝓmiſit in euangelio:
ioan. xv. di. Gaudiuꝫ inquit meum in uobis ſit. Iſtđ
gaudiuꝫ cor electorum letificat: nec eſt: qui cogat ad
bibẽdum: quia tanta eſt glorie dulcedo: ut nemo ad
illius: fruitionem indigeat. per. lxx. dies: quibus dura
uit conuiuium: ſubaudi eternitatẽ. Nam quilibet ho
rum numerorum: quibus efficitur ſeptuagenarius nu
merus: quandam dicunt plenitudinem. vii. nãqꝫ die⸗
bus tota cõprehenditur temporis plenitudo: per dena
rium uero totus numerus cõplectitur: nam ſi ultra ꝓ
grediaris: repetes quod dixiſti. Igitur ſupernũ conui⸗
uium per infinita ſecula ſeculorum in omni perfecta le
titia oĩ excluſo defectu pẽitus remãebit. Vñ augu. in
ſoli. Ibi erit eterna ꝑfectio: ꝑpetua dilectio: iocũda poſ
ſeſſio. Ibi dies ſine nocte: uita ſine morte: iuuẽtus ſine
ſenectute: pulchritudo: ſine deformitate: fortitudo ſi
ne debilitate: letitia ſine dolore: tranqlitas ſine laboꝛ
& ſine oĩ fallacia ueritatis uera cognitio.

D Eni ĩ terram: quam monſtrauero tibi:
ge. xii. Nota: ꝙ ſunt quamplures: qui
uellent bene comedere: & bibere: ac ẽt
dormire: & nullatenus laborare. Ta⸗
les nominamus pultrones: qui conſue⸗
uerunt peregrinorum habitum aſſume
re: & dum terram elemoſynis affluentem inueniunt
dimiſſa peregrinatione ibi requieſcunt: ideo premiuꝫ

peregrinantium nõ recipiunt. Spiritualiter non pro⸗
mititur premium eterne beatitudinis: niſi legitime ꝑ
ſemitas mandatorum dei illuc accedentibus. Vnde
aug. in libro de paradiſo. Tu inquit qui ueram requi
em: que poſt hanc uitam chriſtianis promittitur: que
ris: & hac cauſa inter amariſſimas huius uite moleſti
as ſequeris: ſuauem & iocundam guſtabis: ſi eius: qui
tibi eam promiſit: mandata dilexeris: ſed multi ſunt:
qui habitum chriſtiane peregrinationis portantes:
quos modicus accedendi labor. & demorãdi torpor
adeo ab huiuſmodi peregrinatione ſubtrahit: ut a ce
leſti patria totaliter efficiat alieños. Figu. numeri. xiii. Fig.
Redeuntibus. xii. exploratoribus: quos moyſes mi⸗
ſerat ad terram promiſſionis: & portantibus de tripli
ci excellentiſſimorum fructuuꝫ genere illius terre: ani
mati ſunt filii iſrael ad prelium: ut terram illam ob⸗
tinerent: ſcientes eam tam uberem. & fecundam: ſed
audientes terram illã habere gigantes de terra enach
magnos: & potentes: commoti ſunt: turbati ſunt: tre
mor apprehendit eos. Idcirco dicebant: utinam mor⸗
tui fuiſſemus in egypto: cur eniꝫ uenimus huc: ut nos
& paruuli noſtri morte moriamur. Tantus igitur ſtu
por fuit: atque timor: & pauor: ꝙ nullatenus ingre⸗
di uoluerũt: ſed remãſerũt in deſerto: ubi fere oẽs mor
tui ſunt. Spũaliter xp̃s uolens populũ chriſtianũ quẽ
ab egyptiaca ſeruitute liberauit: ducere ad promiſſaꝫ
beatitudinem: per. xii. apoſtolos ſuos fructum beati
tudinis predcẽ nobis manifeſtat: & oñdit: & hec eſt
triplex ꝑut tribꝰ modis fruemur uiſione diuina: ber.
in quodã ſmõe. Tripl'r inqt eterna illa: & pfecta btĩ⸗
tudine fruemur deo: uidẽtes eũ in oĩbus creaturis: ha
bẽtes eũ in nobis ipſis: & qđ in his oĩbus ĩeffabiliter
iocundius ſit: atqꝫ beatius ipſam in ſemetipſam co⸗

gnoſcere trinitatem. Animari igitur debemus deſide rio talis patrie: in qua tāta eſt magnitudo dulcedinis quā nō ſufficimus cogitare: ſed anteq̄ illuc perueniat: pugnare oportet cōtra genus hoium enach. i. ɔtra uicia: & peccata: qa non corōabitur: niſi qui legittie certauerit. Enach iterpretatur fortis: ſeu terribilis: & bene denotat humani generis inimicū: ut dictū eſt: hoc nāq; genus nunq̄ nos deſinit ipugnare māifeſte: & occulte: ſed ſic eū ꝓſtrauit chriſtus: ut uires eius ſint multipliciter diminute. Ligatus eſt enim princeps inferni: ut nos infeſtare nequaq̄ poſſit: niſi quantū ad noſtrū ſpectat exercitiū. Nam licet furore repletus ſup fideles irruat: moderat tñ ſuam rabiem diuina maieſtas: ne q̄tum appetit: ledat: unde aug. ſuper. ps. Diabolꝰ uult plerumq; nocere: & non preualet: qa poteſtas ſua ſub poteſtate eſt. Nā ſi tantum poſſet nocere: quantū uult aliqs nō remaneret iuſtorum: ſed nos debemus ſecure reſiſtere ei: qa quanto ei reſiſtimus: tanto amplius debilitatur. Sunt tñ q̄plures prius cupientes reuerti in egyptum ſuper ollas carnaliū affectionū: & diſponere ſe mortis eterne piculo in preſētis uite d̄ſerto q̄ ex modico labore ad tam ſolemnez patriam feſtinare: hi bñ de egypto ſunt: qa carnaliū caligine inuoluti nequaq̄ poſſunt: quāta ſunt eterne uite gaudia intueri. Quoniam ſi de fructibus apoſtolice doctrie guſtaſſent cuz paulo: ſentirent paſſiōes huius tpis minime ɔdignas ad futuram gl̄iam: quā deus preparauit diligentibus ſe: ideo ber. in li. de meditationibus: dulcedinē fructuum ɔſiderans predictoꝝ di. O aia mea ſi ɔtinue oportet nos tormenta pferre: ſi ipſam gehēnā longo tēpore tollerare: ut chriſtū in gloria tua uidere poſſimꝰ: & ſanctoꝝ eius collegio ſociari: ñ ne eſſet dignū pati: qd triſte eſt: ut tanti boni: tanteq; glorie participes habe

remur

temur. Inſidientur ergo demones: parent ſua tempta menta: frangant corpus ieiunia: premant ueſtimenta labores grauent: uigilie excitent: clamet me iſte: inqe tet me ille: frigus incuruet: calor urat: caput doleat: pe ctus ardeat: ine fletur ſtōachus: paleſcat uultus: infir met totus: & deficiat in dolore uita mea: & ania mea gemitus: ingrediat̄ putredo in oſſibus meis: & ſubtuſ me ſcateat: ut requieſcam in die tribulationis: & aſcē dam ad. p. ac noſtrum.

¶ De charitate.

A

Suadeo tibi emere aur̄ a me: &c. apo. iii. No. ꝙ inter oīa mūdi metalla: aur̄ eſt pretioſius hꝫ eni hāc ꝓprietatē: qa pōt reduci ad mini mā ſubtilitatem: nec unq̄ ſub martello frāgit̄ puta ſi ſit perfectum. Spiritualiter charitas ꝯparatur auro: ratio eſt: qa aurum ab aurora: unde aurora qua ſi ora auri. Nā in aurora aurum generat̄ in uiſceribus terre: ſic charitas generatur ex fide: que aurora dicit̄. Nā tanta eſt fidei: & charitatis copula: ꝙ ſine charita te fides mortua eſt: & ſine fide charitas ceca dicit̄: ha bet charitas hanc auri proprietatē: qa nunq̄ ſub mar tello aduerſitatis preſentis uite frangit̄: ducit̄ eni uſqꝫ ad tenuitatē pauptatis: & nuditatis martyrii: & mor tis: & tñ ñ ſubcūbit. Aug. de laude charitatis. In cha ritate pauper eſt diues: ſine charitate omnis diues eſt pauper: in aduerſitatibus tollerat: in proſperitatibus temperat: in duris paſſionibus fortis eſt: in bonis ope ribus hylaris eſt: in temptationibus tutiſſima: in hoſ pitalitate latiſſima: inter bonos fratres letiſſima: īter falſos patiētiſſima hec aug. Excedit igitur uirtꝰ chari tatis omnem aliam uirtutem: & omnibus eſt fortior: & conſtantior: ideo deus in aliis uirtutibus mediuꝫ ſeruans: in charitate modum excedit. Ideo apoſto-

lus charitatem eius nimiam uocat di. propter nimiaꝫ
charitatem: qua dilexit nos. No. tamen: ꝙ in auro eſt
dare optimum: ſub cuius genere nullũ melius. Ita eſt
in genere charitatis deuenire ad optimam: que partẽ
non habet: ſcilicet cum amore dei ꝑfecte quis diligit
inimicum: ut. ſ. de malo eius doleat: ut de proprio: ac
etiã de bono gaudeat. Ideo ſup illud. ps. Latũ man-
datum tuũ nimis: glo. tunc eſt latũ mandatũ nimis:
quando de inimicoꝝ malo dolemus: ſed hoc ꝑfectiſſi
mum auꝝ: ſcilicet charitatis in nobis inueniri nõ po-
Fig. teſt: niſi diuina gratia mediante Figura geñ. ii. Vbi le
gitur: ꝙ terra eiulat: quã rigat fluuius ꝗ paradiſo egre
diens: producit auꝝ: & ſubditur ibidẽ: & auꝝ terre il
lius optimũ eſt. Spiritualiter eiulat interpretat̃ dolẽs:
& bene ſignificat aĩam cõpaſſiuam: que tantũ de ini
mici malo dolet: quantum de proprio: & hec ut dictũ
eſt: ꝑfectiſſima charitas eſt: et optima: ueruntñ ne ca-
piari uerbo indiſciplinato: nõ dico: ꝙ charitas poſſit
eſſe ita perfecta: quin poſſit perfici: & augeri: ſed dico
ꝙ iſta eſt optima reſpectu inferioꝝ. Igit̃ hoc aurũ opti
mum nõ eſt a nobis: ſed a flumine paradiſi: ideſt a di-
uina gratia irrigans aĩam noſtram: unde iaco. i. Om
ne datum optimũ: et omne donũ ꝑfectum de ſurſũ eſt
deſcendens a patre luminum: ari. de celo & mundo: a
quo deriuatur eſſe & uiuere his clarius: illis obſcuri⁹.

B. TRanſtulit auſtrum de celo. ps. lxxvii. Nota
ꝙ auſter adeo ẽ calidus: ꝙ eo flãte ligna aro
matica ſimul cõgregata in aliqbus regionĩ
bus calide inflãmant̃: fert̃ ẽt: ꝙ per iſtuꝫ mo
dum renouat̃ fenix Spũaliter per auſtrũ ſubaudi cha
ritatem abach. iii. Deus ab auſtro ueniet. Igitur cũ in
corde noſtro ꝯgregamus illius aromatica nemoris: ſci
licet ſancte ſcripture eloquia: que ſcilicet a xpõ: uł ab
eius

rius apoſtolis: ſeu prophetis ex dilectione dicta ſunt ſtatim deſcendens ignis diuini amoris accendit charitatem in nobis: per quaʒ renouatur mens noſtra ruginibus peccati purgatis: per ignem ſancti ſpiritus tota refulget ſanctitate: poſt quā ſubſeqtur alia auſtri ꝓprietas: qa mentem q̃ ſpiritusſancti gr̃a mundat a culpa: aptificat: & diſponit ad utiles lachrymas emittendaſ Fig. iii. re. xviii. Poſito per heliam holocauſto ſup Fig.
altari deſcendit ignis de celo: &c. ſuccēdit: & populuſ totus credidit prophete balaach: extincti ſunt: et fuit abundans pluuia ſup terrā: ſine qua terra ſteterat tribus annis: & ſex menſibus. Spiritualiter per helyam ſubaudi penitentes: per holocauſtum cor ↄtritum penitentis: per ignem deſcendentē ſubaudi charitatem aniam ſuccēdentem ad amorem. Extiguunt ꝓphete balaach: qa excluduntur ſuggeſtiones: & tēptatiões dyaboli: ſubſeqtur pluuia lachrymaꝝ: per quam gr̃arum fecūditas naſcitur in ania: qbus prius erat priuata. Et ſic ania nō ſolū accenditur amore: ſed etiā illūinatur lumine oium gratiaꝝ: unde gre. omel. ſiquis diligit me: &c. Spiritusſanctus inquit in igneis linguis apparuit: quia omnes quos repleuerit: ardentes pariter: & loquentes facit.

Gnem ueni mittere in terram: & quid C
uolo niſi: ut ardeat: lu. xii. No. ꝙ hyemali tēpoꝛ in nobilium domibus ignis nunq̃ extinguitur: & fit: ut aliquando ꝙ ueniētes de foris uiatores: madefacti calefiant. Spiritualr̃ aīa hūana ē dom⁹ nobiliū: qa ibi habitat pr̃: filius: et ſpūſſanct⁹ q ſūt pſone nobiliſſime: unde io. xiiii. ad eū ueiem⁹: & manſionē apd eum faciemus: dʒ igit̃ ibi nutriri ignis charitatis ut ſacre ſcriptur̃ uerba: et iſpiratiões ueniētes e celo ca

lore ſpũſſancti foueāt: & letificent̄. Iō ſicut ordinata
eſt.ſ.nutritionē ignis materialis pſona ſpecialis i do
mo magni principis:ita debet eſſe in aīa: ut uirtus ali
qua:ad quā ſpectat ſemper ignē charitatis gubernar̄
Fig. ut ardeat. Figura.leui.vi. ubi precepit dn̄s filiis iſrael
di. Ignis ſemper in altari meo ardebit: quē nutriet ſa
cerdos ſubiiciens ligna. Spūaliter altare dei eſt cor hu
manum:ſacerdos:qui dicit̄ ſacra dās:denotat memo
riam:ſacerdos iſte.ſ.memoria debet ligna preparare:
qbus ignis accendit̄ in corde: & debent eſſe ligna pin
guia:que ſūt magis apta ſuccēdi: talia ſunt ligna cru
cis:ideo memoria proferendo cordi noſtro recordatio
nem crucis: & paſſiōis xp̄i:ſtatim igniet̄ cor noſtrum
& nūq̄ extingui poterit charitas xp̄i in nobis: cum ip
ſa de ſe iextinguibilis ſit. Augu.n.nouerat hūc ignē
nutrire in ſe recordatiōem beneficiorꝝ dei: iō.c.xviii.
ſoliloquiorū dī. O ignis:qui ſemꝑ ardes:& nunq̄ ex
tingueris:o amor:qui ſemper ferues: & nunq̄ tepeſcis
uñ mihi uerbū:ut exprimā ſigna dilectionis tue erga
me ꝓpter inumerabilia beneficia: qbus ab initio edu
caſti me:poſt beneficium nempe creationis: quādo in
principio de nihilo ad imaginem tuā honorificans:et
exaltans me inter eas creaturas:quas feciſti: et nobili
tans uultus tui lumine:qd̄ ſignificaſti ſuper luminare
cordis mei:quo ab inſenſibilibus: et ſenſibilibus pa
riter diſcreuiſti:et paulominus ab angelis minoraſti:
parꝝ hic fuit ante cōſpectum bonitatis tue:ſed me fili
um adoptiuū tuo ſanguine ſingularibus: maximiſq;
donariis tuorum beneficiorum ſine intermiſſione nu
triſti:hec auguſti.

D DE excelſo miſit ignem : tre.primo. Nota:q
ignis eſt elemētum leuiſſimū:ideo locus eſt
ei ſuperius:naturaliter enim habet aſcende
re.

re. Tanta eſt.n.acuitas ſua: ꝙ dum materia apta: in quā poſſit agere: ei appropinquat: ſtatim deſcendit: ut in ipſā agat uſq; ad formā ſuā īntroducēdā: hoc patet de uaporibus eleuatis per ſolē: uſq; ad ꝓpe ſperam ignis ipſe inflāmat deſcendens. Spūaliter q̄q̄ ſpūſſanctus naturaliter habitet in celis: & in beatis aīabus nihilominuſ tāta eſt actio amoris illi⁹: ꝙ ſi aliq̄ corda diſpoſita inuēiat ī terris: que ſolis radio.i.fidei conſtātia ſubleuet ad ſpei ſupernoꝝ altitudinē ſtatim deſcēdit cor replens: & fecūdans ꝑ gratiā. Figu. luc. primo Fig. Cum zacharias dimiſſa turba exterius ingreſſus fuiſſet ad altare incēſi: deſcēdit angelus: & ſibi nunciauit ioannem. Spūaliter per zachariā: qui intepretatˀ memorans deū: ſubaudi cor deuotū: qd' iugiter diuina bñficia cū gratiaꝝ actione cōmemorat. Igiť intrās ſecretū mētis: aſcēdenſq; ſupra ſe uerſus celū: fide recta: atq; certa ſpe que nō ɔfūdit: ſtatim ſpm̄ ſanctū ſentiet deſcendere annūciantē ſibi gratiā: ſed opus eſt: ut turbatio foriſ relinquatˀ: qa cor occupatum turbine terrenoꝝ ſancti ſpūs gratiā recipere nō ualet: unde gre. in moralibus. Mens inqt noſtra ad cōtemplāda interna nō ꝑducitur: niſi ab his: que exterius implicāt: ut ſp ſtudioſe ſubtrahatˀ. Igitur quos ſpūs ſāctus ſic diſpoſitos inuenit accendit: & formā ſue uirtutis: & conſtātie in eos imprimit: ut oīa ualeant fortia ſuperarˀ. Vnde idem gre. omel. xi. ſuper ezechi. tractans illud uerbuꝫ: fortis eſt ut mors dilectio tua: ſic ait: fortiſ eſt ut mors: &c. qa ſicut corpus mors interimit: ſic ab amore rerum temporaliū eterne uite charitaſ occidit. Nā quem perfecta charitas abſorbuerit: ad terrena foris deſideria uelut inſenſibilem reddit: neq; ſanctuſ quilibet ꝓ domino mori potuiſſet in corpore: ſi prius a terrenis deſideriis mortuus non fuiſſet in mente.

E NOn comedetis ex eo crudum qd:exod. xii. Not.q cibus quantuncunq; delicatus:ſi crudus comedat:comedentem ledit:& offendit:ſi aptus erat coq:coctus uero delectabilis eſt:& bonus: ut patet de pullis:& piſcibus:& aliis multis. Spũaliter nulla uirtus pôt bonum nutrimentũ dare aĩe: niſi igne charitatis coquat. Nam ſicut cruda digeri non ualent ab hũano calore:niſi prius digerant igne:ſic nulla actio poteſt ꝑgredi ab humana natura : que qcq̃ ualeat ad cibum meritoriũ anime:niſi prius ignis ſancti ſpũs eã decoxerit:unde apo.1.cor.xiii.numeranſ fere oĩa optimoꝝ genera ſubdit:charitatem aũt nõ habuero:nihil ſum. Figura.exodi.xvi.Cum filii iſrael reciperent manna in deſerto:tentauerunt illud crudum comedere:ſed guſtatum reliquerunt tanq̃ inſipidum : et tunc precepit moyſes illud decoq igne : quo facto comederunt illud ſapidũ:& bonum:imo ſecundum aliquos oẽm bonum ſaporem erat cõtinens. Spiritualiter per manna celicũ datum notant opa noſtra:que facimus que ſibi bona ſunt deſup ſunt donata:cum ſm aplm .ii.cor.iii.non ſumus ſufficiẽtes qcq̃ ex nobis boni cogitare:nec dum facere. Igitur hec bona:que largiente domino facimus:ſi in nobis inueniant ignem charitatis:optima ſunt: & ſapida ad nutrimentũ uite eterne ſi uero fiant a nobiſ nõ exiſtentibus in charitate : magis ledũt:q̃ nutriũt:ut patet de ſcientia:q̃ iflat:& hominez ducit ad elationẽ:& ſic de aliis:& ideo ber. Cibus indigeſtus corpuſ corrumpit: inflatum:& idropicum reddit:ſi autem digeſtus fuerit:nutrit:ſic omnis uirtus i ſtomacho anĩme indigeſta generat malos humores:mali inquam humores ſunt mali mores.

In digito

IN digito dei eiicio demonia: lu. xi. No. cũ **F**
ſunt multe gẽtes: & diuerſe ſimul: ſi quis
uelit quemquã illoꝝ particulariter cognõ
ſcere oportet illum digito demonſtrare cũ
pronomine demonſtratiuo: uerbi gratia.
In platea ſunt. iii. pueri quero a te quis illoꝝ ſit filius
petri: & tu reſpondes mihi: extendendo indicem: ille
eſt. Spiritualiter nulla talis põt reperiri differentia: di
ſcernẽs bonos a malis: qualis eſt charitas: illa ergo eſt
que diſtinguit filios dei a filiis dyaboli. Idcirco xp̃us
de propriis filiis ait. In hoc cognoſcent hoĩes: ꝙ diſci
puli mei eritis: ſi habueritis pacẽ adinuicẽ: et in hoc ſi
bi oppoſitus eſt dyabolus: qa ſumme pre oĩbus bõis
odio habet charitatem: ideo plus ad ipſius extinctio
nem conat̃: unde gre. in paſtorali. Sicut nihil precioſi
us eſt deo ratiõe dilectiõis: ita nihil eſt deſiderabilius
dyabolo extinctione charitatis. Vnde ſubdit: qſquis
enim ſeminando iurgia dilectionẽ proximoꝝ perimit
hoſti dei familiariuſ fuit. Ideo ex charitate diſtinguũ
tur utriuſqꝫ ſerui. Figu. exo. viii. Vbi legimus: ꝙ ma- **Fig.**
gi pharaonis deficientes in tertio ſigno clamauerunt
digitus dei eſt hic. Spiritualiter magi pharaõis ſunt
ſerui dyaboli. Veruntamen non diſcernuntur a moy
ſe: & aarõ ſeruis dei. In primis duobus ſignis: quia ſi
quis peccat contra patris potentiam fragilitate pre-
uentus remittuntur ſibi peccata. Iterum ſi quis pec-
cat contra filii ſapientiam: et ſic ignorantia ductus
etiam remittitur peccatum: dico ſemper penitẽtia pre
uia. Sed ſi quis per obſtinationem uoluntatis pec-
cat contra bonitatem ſpiritus ſancti: nec in preſenti:
nec in futuro remittitur peccatum: & ſic apparet: qui
ſunt deficientes uirtutibus: & in omni bono: quan-
do: ſcilicet ad ſignum charitatis attingere non poſ-

ſunt etiam quantuncunq; multa alia faciāt ſigna. Vn
de aug. ſuper io. ſermone. lx. Alia munera mea habēt
uobiſcum: & nō mea: nō ſolum naturā: ſenſum: uitā:
rationem: et eā ſalutem: que oībus peccatoribus com
munis eſt: uerum etiā linguas: ſacram prophetiam: ſci
entiam: fidem: diſtributionem bonorū temporalium
pauperibus: & traditionem corporis ſui: ut ardeant:
ſed quoniaꝫ charitatem non habent: nihil ſunt: nihil
eis prodeſt.

G IGnis ante ipſum precedet. ps. xcvi. No.
ꝗ tēpore noctis non eſt tutū ire ſine igne
ratio eſt: qa poteſt cadere in uenta fouea:
& in multa incurrere praua accidētia ſi
ne remedio. Spiritualiter uita noſtra ꝓp
ter enigmata humane cognitiōis nocti comparatur.
Ideo intutum eſt ambulare per ipſam: precipue cū ple
na ſit grauibus accidētibus ſine lumine: uel igne cha
ritatis. Adhec ideo pius dn̄s lumen: ſcꝫ ſpiritum ſan
ctum nobis celitus miſit: ut ab eo protecti peruenire
Fig. mus ad patriam. Figu. exo. xiii. Poſtq̄ filii iſrael exie
runt egyptum trāſeuntes per medium maris rubri: &
fuerunt in deſerto: neſcientes: quā uiam tenerent: mi
ſit eis igneam columnā: que nocte precedebat uiā: lu
cens ſuper populum: die uero protegebat eos ab eſtu.
Spiritualiter poſtq̄ chriſtus eduxit populum credētiū
de egypto inferni per effuſionem unde cruoris eius: ne
uagaret per deſertum huius uite plene diuerſis pericu
lis: miſit ibi ignē ſpiritus ſancti: quo protegeret nocte
ab aduerſitatibꝫ: et tribulatiōibus multis: & uirtute
luminis charitatis cognoſceret uiam: quaꝫ oporteret
tenere: ut per multas tribulationes intraret regnum
dei. De die uero protegeretnr ab incurſu: & demonio
meridiano. Qui populuꝫ chriſti nititur decipere ꝓſpe
rorum

rorum ſucceſſione. Igitur charitas eſt omnimode du ctrix populi totius ad deum: aug. de laude charitatis Charitas eſt actio rectitudinis oculos ſp habens ad deū: glutiniū aniarum: ſocietaſ fideliū: actio nō frigi da: actio nō fracta: actio non fugax

¶ De carne humana.

Filia babilonis miſera: p̄s. cxxxvi. qa pater ní miam ſibi reputat ↄfuſionem lapſum ꝓpne filie: ideo ſubiūgit cuſtodiā ipſi: quouſq; ui ro ſuo tradaẗ: ideo cū interdū delinqt: nul latenus ipunis dimittenda eſt. Spiritualiter caro hūa na eſt filia ſpiritus pp maioritatem: & reuerentiā ſpiri tus a deo data eſt ſibi: ut ſubiecta: ſed cōfuſio nimia redundat in ſpiritum ex carnis peccato: debet ſpirituſ ipſam tenere ſub iugo: & nullatenus eidem indulgere peccanti. Fig. iud. xi. Cum iepthe pugnaſſet contra a mon: & ipſū debellaſſet: uotū deo uouit: ꝙ qcqd ſibi occurreret redeūti a pugna domui ſue deo ſacrificaret Occurrit ei unica filia: cui dixit: decepit me filia: & tu ipſa decepta es: que poſtq̄ duobus menſibus cū ſoda libus ſuis uirginitatem ſuam deplorauit: data eſt i ſa crificiū ſecundum ꝙ uouerat iepthe. Spiritualiter iep the interpretatur ſalus: & denotat iuſtum: ſalutē que rens fortiter diabolo reſiſtendo: ſed habita uictoria ↄ tra ſpiritum: ei ꝓpria caro obuiat: cupiens ipſū decipe re: & uoluntatem inclinare: ſed ipſa decipiẗ: quia per duos fontes lachrymas effundens cum aliis ſodalib9 ſuis: ideſt cum oibus aliis appetitibus ſenſitiuis cōpri mitur. Et per membroꝝ mortificationē fit de ipſa ſa crificium deo: & ſic ſpiritus alleuiatus proprio carnis onere ſecurior fit ad pugnandū cōtra diabolū: & eius temptatiōes. Sic igitur hec filia ſemp eſt mortificāda donec uiro ſuo: ideſt ſepulchro tradatur: cruciatus ei9

ſunt ieiunia:orationes:uigilie: & cetere corporales la
bores:quibus mortificata:ſit deo acceptum ſacrificiū
ex ipſa:unde gre.in moralib⁹. Dum carnalis uita cor
rigitur:& uſq, ad abſtinentie: atque orationis ſtudiū
a pficientibus puenitur quaſi in altari iam caro incen
ditur:ut inde in conſpectu omnipotentis dei ſacrifici
um redoleat:unde prius culpa diſplicebat.

B Filii alieni mentiti ſunt mi.&c.ps.xvii.Nota
ꝙ nullum maius periculū ciuitati: uel aciei
uacanti bello eſt q̄ inteſtina proditio.Ideo ſē
per cauendū eſt a ſimulatione proditoꝝ: qa
iprouiſi magis ledūt: uñ dicit ābro.de officiis. In caſ
ſum inqt contra exteriores inimicos in campo bellum
geritur: ſi intra ipſa urbis menia ciuis inſidians ha-
beatur. Spiritualiter uita humana eſt militia ſup ter
ram:qa continue aduerſarius noſter dyabolus: tanq̄
leo rugiens circuit querens:quem deuoret: oportet er
go continue reſiſtere nos tentationibus ſuis: ſed prio
calcandi ſunt domeſtici aduerſarii: ſcilicet corporales
ſenſus:qui ſunt ſpiritus proditores:nā cū plenius inſi
delitatem confirmant:atq; promittunt:cōfiſus in his
ſpiritus grauius ſeducitur. Ideo ſic tractandi ſunt: at
Fig. ꝙ arctandi:ut ſeruire:nō aūt ledere ualeant. Figu.io
ſue.ix.Vbi legimus:ꝙ gabaonite audita ſtrage:quā
fecerant ioſue:& populus iſrael de duabus ciuitatib⁹
timore perterriti ſub fraude: & dolo miſerunt nūcios
ad ioſue indumentis ueteribus coopertos:ſaccos uete
res habentes: calciamenta antiqua: & fracta:& pa-
nes duriſſimos:& in fruſta quaſi ex antiqtate fractos
Hi nāque ſimulantes per ſupradicta a lōginquis par
tibus miſſos dixerunt ioſue:& populo:de longinqua
regione uenimus:componeř pactum uobiſcum:ne oc
cidatis

cidatis nos:nec faciatis quicq̄ mali:nos uero amici ueſtri erimus:& interrogati:an habitarēt in terris:quas dominus daturus populo ſuo ſpopōderat. Reſponderunt mentientes:ꝙ non:& tunc ioſue: & populus nō conſulentes dominum pacti ſunt cū illis:ſed dum per tres dies ambulaſſent filii iſrael:inuenerunt eos habitare in terris eis promiſſis a domino:ac fuiſſe mētitos ſuper oīa promiſſa:& ſic uolētibus eos occidere: filiis iſrael prohibuit ioſue:ſed cōdemnauit eos iſto modo Vt habitantes in medio filiorū iſrael portarent aquā neceſſariam tam ad lauandum q̄ ad bibendum omni multitudini. Iterum cederent ligna:et humeris portarent:quibus tota multitudo indigeret. Spiritualiter gabaonite interpretant̄ uallеſ meſtitie: & bene ſignificat corporales ſenſus:in quos labunt̄ oīa feda mundi ſunt enim ſentina totius uite preſentiſ:obiectis nā ꝗ mundi caducis: et uanis ſtatim ſenſus illa ſuſcipiūt & mittunt uerſus ſpiritum:qui ſi per conſenſum recipiat:labit̄ ad uallem peccati:atq; ad interitum laci infernalis. Hi ergo uidentes ioſue:& populum iſrael.i. ſpiritum:& uirtutes eiuſ ſtragem facere de ſuggeſtionibus:& temptationibus mundi:& diaboli: timent hoc idem fieri de ipſis per mortificatiōem: & afflictionem penitentie:& ſic ſimulāt ſe procul habitare a delectationibus uite preſentis:pretendūt enim ſuos appetitus eſſe antiquos:atq; fractos:& nullius ualoris: promittunt enim habitare ꝓcul ab anima:nec impedire populum uirtutum ab ingreſſu terre ꝓmiſſionis eterne uite. Hec igitur omnia ſpondent ſub dolo: et & promittunt ſub fraude. Conſulendum eſſet tunc dominum:ut audiremus eum dicentem per apoſtolū ſuuʒ. Si ſecundum carnem uixeritis: moriemini:ſed ſpiritus parcens corpori ſuo nimia compaſſione ſtatū

ſtud inuenit poſt tertiam diem ſuo itineri obuiantem inuenit igitur gabaoitas: ideſt corporales ſenſus poſt contritionem: & confeſſionem: & ſatiſfactionem obuios: atq; oppoſitos ad intercidendam uiam ad patriam: ſcilicet ad perſeuerantiam. Ex hoc enim apoſtolus conquerebatur dicens. Video aliam legem in mēbris meis repugnantē legi mentis mee: & captiuātem me in lege peccati. Sed tunc fit clamor filiorum iſrael ut moriantur hi proditores: quia clamant ſacre ſcripture doctores: & mēbra: & ſenſus corporis noſtri mortificemus: ut ſeruiant. Et tunc ioſue: ideſt ſpiritus hāc debet proferre ſententiam: ut oculi producant lachrymas neceſſarias ad ſaluanda peccata: & ad inebriandum chriſtum. Item ꝙ membra corporis portant ſuꝑ ſe ligna crucis chriſti: quotiens neceſſarium fuerit accendi ignē charitatis in uno quoq; bono opere: quod egredietur ab anima: & ſic poterunt tute: & ſine periculo ſpiritus: & uirtutes eius habitare cum anima: ſi uero ſic non mortificentur: & que illis placita ſunt ab eis non auferantur: nequāq̄ ualebit ſpiritus supernā ꝓmiſſionis terram per contemplationem intrare. Vñ ric. in libro de contemplatione. Nunq̄ inquit affectus noſter ad deſiderium ſupernorum perfecte accenditur nec intellectus ad celeſtium contemplationem acuit̄ niſi cura carnis etiam in licitis: & neceſſariis frequenter: & fortiter repellatur.

C Eiecit eos: dum alleuarentur: ps. lxxii. No. ꝙ princeps expertus pluries ꝓditionē inimicoꝝ nunq̄ debet de ipſis cōfidere: imo ſicut uidet eos erigi: ſtatim debet eos opprimere: ac taliter proſtrare: ꝙ nullā habeant amplius nocendi facultatem: propterea ſcriptum eſt: de inimico tuo nō cōfidas in eternum. Spiritualiter iudicium rationis di

citur

citur eſſe princeps in nobis: & ad ipſum ſpectat oppri
mere impugnationes hoſtiles: que interdum fiunt cō-
tra animaꝫ: ne dum a mundo: & a diabolo: uerum ēt
a propriis corporalibus ſenſibus: qui omni conatu ſtu
dent animam captiuare: ideo potius debent compri
mi: & captiuari quā anima captiuetur. Figura ioſue Fig.
decimo. Vbi legitur: ꝙ obtenta gabaon per ioſue qn
que reges: congregatis exercitibus ſuis: ſcꝫ amoreo
rum: uenerunt deuaſtare ipſam: ſed tunc ioſue ipſos
debellatos perſequutus eſt. Et facta oratione ad do
minum ſtetit ſol quamdiu proſtraſſet magnam hoſti
um parteꝫ: deinde grando cælitus miſſa fere omnes oc
cidit illos: qui euaſerant gladium ioſue. Et tunc io-
ſue. v. reges captos collis eorum calcatis fecit ſuſpendi
in ligno: & ſicitare uſque ad ueſperum. Inde ipſos fe-
cit proiici in ſpeluncam: & lapidibus cooperiri. Spiri
tualiter p ioſue ſubaudi rōnis iudiciū: per. v. amoreo
rum reges. v. ſenſus corporales: qui uidentes gabaon
ideſt carnem rationi ſubiectam: quam ſuam eſſe depu
tant: congregatis ſuorum prauorum deſideriorum ex
ercitibus: conantur ipſam extermiare: ideſt extra ſuos
terminos: ſcilicet ſpiritus obuiam proicere. Sed ioſue
congregato exercitu domini: ſcilicet ieiunio: abſtinē
tia: temperantia: lachrymis: contritione: &c. aggredit
v. reges in uirtute chriſti: & nō ecclipſatur diuina gra
tia: ut pugna: ideſt pnīa conterat magnam parteꝫ pra
uorum deſideriorum: reliqua uero occidit ſuperno-
rum contemplatio. Nam quemadmodum grando
uermes occidit: ita feda corporis deſideria contempla
tio diuinorum. Quinque uero reges calcatos per uerā
obedientiam ioſue ſuſpendit in ligno: quia. v. corpo
ris ſenſus configit cruci chriſti ſtigmata imponendo
illis: prout apoſtolus ſe feciſſe fatetur: & hoc uſque

ad ueſperam mortis:poſtmodum uero de ligno huius mundi depoſiti:ſunt proiecti in ſpeluncam:ideſt in foueam:uel ſepulchrum:ubi uſque ad diem iudicii morabuntur:& ioſue:ideſt ſpiritus ſecurus intrat cum exercitu ſuorum meritorum terram ꝓmiſſionis uite eterne. Sic igitur debet ſpiritus ſuo iudicio corporis ſenſus dñari : ne ſe erigant : & niſi ſic ſubiiciantur : animam ſuo pondere necabunt. Unde gre. in mora. Nos inquit geſtamus laqueum noſtrum nobiſcum. Circũferimus inimicum noſtrum noſtrã carnẽ de peccato natam:in peccato nutritã:corruptaꝫ nimis ipſa origine. Sed multo amplius praua conſuetudine conuiciataꝫ hinc eſt:ꝙ tam acriter aduerſus ſpiritum concupiſcit: ꝙ aſſidue murmurat:& impatiens eſt diſcipline: que illicita ſuggerit:que nec rationi obtemperat : nec ullo timore rubet.

D Ercutiẽt maxillã iudicis iſrael:michee.v. :Nimis eſt grandis audacie percutiens iudicẽ ſuũ:ac dominũ ſuũ :& ad magna ſe exponit pericula:ueruntamẽ tanta eſt interdum familiaritas:& amor inter utrũqꝫ:ꝙ recipiens percuſſionẽ nequaꝗ̃ percutiet: ut patet de puero percutiente matrẽ : ac de puella percutiente patrem. Spiritualiter in familia anime dicitur eſſe iudex :& dominus ipſum rationis iudicium. Omnia.n. tam anime:quam corporis habet dirigere:& iudicare ac etiã punire:ſed interdum in tantum eſt excecatum: & amore proprie carnis preuentum: ꝙ nihil de ꝑcuſſionibus ſentit:interdum enim ſuſcipiens ictũ mortalẽ

Fig. peccati ñ ſentit. Fig. eſdre.ii.c.iiii. Ubi legimus:ꝙ apemẽ filia bezacis ꝯcubina regis:ſedẽs iuxta regẽ ad dexterã:auferebat dyadẽa de capite eius:& ipõebat ſibi: & palmis cedebat regẽ de ſiniſtra mãu: & ore apto in

tuebatur

turbatur eũ: que & ſi arriſerit: ei arridet rex: nã ſi idi- gnata fuerit: blandit ei: donec recõcilietur: concluditur Fortis: & audax eſt mulier: que uincit regem. Spiri- tualiter apemen filia bezacis: idest caro filia terre ſe- det ad dexteram: cum eius locus ſit ad ſiniſtram: ele- uat dyadema ſpiritui: & ſibi imponit: cum imperium quod eſt rationis iudicium ſibi uſurpat: & ſpiritus ſubi- icitur ei: pcutit regem malo deſiderio: & ſpiritus arri- det ei per conſenſum. Si indignatur non potens obtinere interdum illicita: que cupit ſpiritus: illa operãdo: que cupit: reconciliat: & ſic miſer ſpiritus: iudicio rationis depoſito: multiplici ſeruitute cruciatur. Vnde ſene. epĩa xii. Multis inquit ſeruiet: qui ſuo corpori ſeruiet h⁹ ni- mis amor nos timoribus inquietat: ſollicitudinibus onerat: & contumeliis obiicit.

M Vlier moleſta erat adoleſcenti: geñ. xxxix. E No. tantam eſſe moleſtiã: qua uxor uirũ ſti- mulat: cũ cupit quicq̃ obtinere ab ipſo: ꝙ ſe- re reperiri non ualet: qui poſſit ſe defendere. Vñ ſcd'm hie. Habet neſcio qd latentis ueneni caro fe- mine: qua ſepe prudẽtiores uilius ſuperantur. Vnde ua- lerius in epiſtola ad ruffinum. Iupiter inquit rex terre- nus: qui etiã deus celorum & rex pre ſtrenuitate ſin- gulari corpis: icõparabilis mẽtis elegãtia: poſt europã mugire coactus eſt. Amice: ecce quẽ bonitas ſup celos extulit: femia brutis cõpauit: poterit: & te femia coge- re ad mugitũ: ſi nõ es maior ioue. Spũaliter p feminã ſic moleſtam ſubaudi carnem humamam: que die no- ctuque ſpiritum ſuis deſideriis tantum ſollicitat: ut re- licto deo: & cultu ſacramentorum ſanctorũ illũ proi- iciat libere in manũ hoſtiũ infernaliuꝫ. Figu. iud. xvi. Fig. Dalida totiẽs: & tãtũ tẽptauit ſãſonẽ fortiſſimũ uiro- rũ: ꝙ ab eo elicuit: ubi uires ei⁹ ꝯſiſterẽt: q nimia puen

tus mulieris moleſtia dixit ei:q in.vii. crinibus ca-
pitis: que eo dormiente in gremio eius: fecit illi ra-
di crines: & perditis crinibus: tradidit eum in mani-
bus philiſtinorũ: qui ſibi erant inimici mortales. Qui
ſanſon ab eiſdem tentus excecatus eſt: deinde precipi
tio domus interiit. Spiritualiter per dalidã: que inter
pretatur paupercula: ſubaudi carnem humanã. Que
pre cunctis mortalibus creaturis in hunc mundũ ad-
ueniẽtibus: ipſa indigẽtior ẽ: & nudior: ut patet in ꝓ
mordio eius natiuitatis: q̃a cunctis animantibus naſcẽ
tibus cũ proprio indumento: et inuenientibus gratis eſ
cam ſuam ſuper terram: ipſa miſera egrediens de ute-
ro matris nuda in labore: & erumna: cogitur ſibi acq
rere uictum: & ueſtitum. Hec igitur tam egens: tã mi-
ſera: tã pauper in tãtum fortiſſimum ſanſonem: ideſt
ſpiritum: quem nequaq̃ ſuperare ualet totus philiſti-
norum: ideſt demonum exercitus: moleſtat: ac ẽt ſuis
malis temptationibus ſollicitat: ut neglecto ſtudio ꝓ
prie ſalutis: obdormiat in gremio corporalis affectio-
nis: quo facto: ipſa ab eodem excludit ſpiritus ſancti
dona: in quo gratia tota conſiſtit ſpiritualis uirtus:
& ſic miſer a demõibus excecatus: atq; delusus morit
& damnatur morte demonũ. Ideirco niſi fugiamꝰ car
nis affectionem: anteq̃ nos ſic ſeducat: eternaliter mo
riemur. Ideo nullatenus eſt amanda: que amatores ſu
os: qui ipſam colunt: ut deum: & nullatenus cupiunt
ipſã derelinquere: ſic nouit deo ꝑmittẽte tractare. Vñ
gregorius tertio moralium. Qui iniq; carnem ſuã deo
prepoſuit: iudicante deo agitur: ut ex ea amplius in i-
gne crucietur: hic ita ꝗ relinquere eam non uult: & ta
men illa abſtrahitur. Illic eam relinquerẽ appetit: et ta
men in ea propterẽ ſupplicia reſeruatur.

Mulier

MVlier autem pretioſam animã uiri capit: pro F
uer. yi. Nota: ꝙ tanta eſt mulieris aſtutia: at
q; audacia: ꝙ cum uult quaſi impoſſibilia fa
cit: & agit: unde uale. ad ruffinum. Audax
eſt inquit ad oĩa: quecũq; amat: & odit femina: & ar
tificioſa eſt nocere: cum uult. Sed ne lõgo ſermone te
ſuſpendam lege aureolum theophaſti: & medeam ia
ſonis: & uix pauca inuenies impoſſibilia mulieri. Spi
ritualiter: tanta eſt ſpurcitia carnis humane: & adeo
in ſuis deſideriis potẽs eſt inclinare ſpiritũ ad eius uo
luptatum cõtagium: ut quaſi nihil impoſſibile ſit ei.
Ideo multos ꝓſtrauit dyabolus illa preuia: quos nũ
q̃ ſine ipſa uincere potuiſſet. Iccirco cuius ſpiritum nõ
poteſt ipſa temptatiõe decipere: illam ſibi ſtudet adiu
tricẽ habere. Fig. iii. reg. xxii. ubi legim⁹: ꝙ cũ achab Fig.
rex iſrael uineam naboth appeteret ſibi uniri pro hor
to olerum nec ipſam obtinere poſſet pretio ab ipſo na
both dicente: quoniam paterna hereditas eius erat:
proiecit ſe ad lectum dolore plenus. Que cum ſic eum
aſpiceret triſtẽ iezabel uxor eius: iueſtigata cauſa do
loris: ſtatim ſcripſit epiſtolã: ut captus naboth adiu-
dicaretur morti: teſtibus falſis mediantibus: & ſic fa-
ctum: & lapidatus eſt a populo: illa procurante: cuius
uineam poſſedit: poſtmodum achab libere. Spiritua-
liter ſubaudi p naboth liberum arbitrium iudicio ra
tionis regulatum per regem achab nota diabolum: q
cupit de uinea noſtra: id eſt de anima noſtra facere hor
tum olerum: ut ſua animalia bruta: id eſt ſuggeſtiões:
ac temptatiões nephãdas ibi paſcat: ac nutriat. Tẽp
tat igitur diabolus pretio emere uineam noſtre anime
cũ nobis promittit delectationem peccati: cui ſi per cõ
ſenſum reſpondemus: iam factum anime noſtre forũ:
& ſic pretioſam uineam: quã dominus plantauit: &

redemit ſuo precioſo ſanguine: tam uiliſſimo uendi-
mus pretio. Cum uero reſpondet fidelis: nequaq̃ uen
dam animam meam: que ē paterna hereditas ad ima
ginem dei condita: que eſt chriſti coheres in celeſti re-
gno. Cruciatur tunc diabolus non ualens obtinerẽ cu
pita: non habẽt unde paſcantur hoſtiles: ac brutales
ſuggeſtiones ſue. Conqueritur iezabel: interrogat ca
uſam ſui cruciatus: dicit enim: ecce non conſentit na-
both mihi uendere uineam: renuit delectatiōem: quã
ſibi ferebam in pretium: que redundabat in te: quid
faciam niſi me iuues: moriar: & tunc iezabel: que in-
terpretatᷣ ſterquilinium: ideſt humana caro: collectis
duobus teſtibus iniquis: atq; mendacibus: ſcilicet pre
ſumptione indiſcrete uenie: & ſpei longioris: iubet la
pidari rationis iudicem: ideſt peccati duritie cooperi-
ri. Quo mortuo in peccato diabolus animam libere
poſſidet: carne miſera procurante. Et ſic patet q̃ miſe-
ra: ac peſſima: ac deteſtabilis ſit putrida caro huma-
na: que non obſtante nature eius enormitate fetida:
tã grauia preſumit agere ꝯtra ſpiritũ: hoc eſt qd' plo-
rat inno. de utilitate ꝯditiōis hũanę di. Quis det ocu
lis meis fontem lachrymarum: ut fleam miſerabilem
conditionis humane ingreſſum: culpabilem conuerſa
tionis progreſſum: damnabilem diſſolutionis egreſ-
ſum. Conſideremus enim cum lachrymis: de quo fa-
ctus ſit homo: quid facit homo: & quid facturus ſit
homo: ſane formatus eſt de terra: conceptus eſt in cul
pa: natus eſt ad penam. Agit praua: que non licent:
turpia: que non decent: uana: que nõ expediũt. Agit
praua: quibus offendit deum: offendit proximum: of
fendit ſeipſum: agit turpia: quibus polluit famam:
poluit conſcientiam: agit uana: quibus negligit ſeria:
negligit utilia: negligit neceſſaria: fit cibus ignis: qui

ſemper

ſp ardet: & urit: inextiguibilis eſca uermis: q ſp rodit ſemper comedit: immortalis maſſa putredinis: que ſẽ per fetet: & ſordet horribilis.

ADdueniat regnum tuum. mat. vi. Semp he G reditarie debetur regnum legittimo filio: iõ ne iurgium ſit poſt mortem p̄ris: conſueuit pater coronare ante mortem futurum regeꝫ qa tanta eſt proteruitas aliquoꝝ: quod quantuncun qꝫ nouerint: non illis regnum deberi: nihilominus per phas: & nephas ſtudent illud uſurpare: & ſubripere il li: cui recto iure debetur. Spiritualiter regnum homi nis: atqꝫ imperium debetur ſpiritui: & nõ corpori. Ra tio eſt: quia ſpritus eſt filius dei per quandam ſimilitu dinem: corpus uero licet ſit plaſma dei: eſt tamen de li mo terre. Ambo ergo fratres ſunt: ſcilicet ſpiritus & corpus: non eiuſdem tamen matris: ideſt materie: quia corpus de terra: ſpiritus uero non de terra: ſed ad ſimilitudinem dei factus eſt. Nihilominus tan ta eſt aliquando ipſius corporis ambitio: ut in de trimentum ſpiritus uelit regnare: & ſibi regnum ne quiter uſurpare: ideo ipſius nequitie obuiandum eſt. Figura tertio regum primo. Seneſcente dauid: qui or Fig. dinauerat ſalomonem ſibi ſuccedere in regnum: ſur rexit adonias filius agid: & aſſumptis quinquagin ta uiris conſequentibus dicebat: ego regnabo. Sed tũc berſabea mater ſalomonis preuenta natham pro phete ɔſilio cõqueſta eſt dauid regi: ꝙ adonias frater ſalomonis uellet ſibi regnuꝫ aſcribere contra decretũ regium. Et tunc rex dauid fecit ungi ſalomonem in regem: & poni ſuper mulam ſuam: & ſic duci per ter ram clamante populo: uiuat rex. Spiritualiter per

dauid ſubaudi chriſtum: per ſalomonem filium berſabee ſubaudi ſpiritum: nam interpretatur puteus ſacietatis. Nam ſpiritus humnaus eſt uas: et puteus capax glorie: in qua cõſiſtit eterna ſatietas: unde in perſona pphete loquitur in. ps. Satiabor cuꝫ apparuerit gloria tua. Adonias filius agid ſignificat corpus filiũ terre: agid interpretaẽ aduena: per quem ſubaudi carnem ipſam: que eſt aduena: et extranea ab omni ſpirituali ſubſtãtia. Congregatis igitur quinquaginta uiris: ideſt quinqꝫ ſenſibus corporis pugnantibus cõtra decem precepta decalogi: nititẽ ſuper ipſũm abuſiue regnare: et cõtra decretum chriſti: quo dicitur. Si ſecundum carnem uixeritis: moriemini. Sed tunc berſabee ideſt celeſtiũ contemplatio ſalomonẽ ducit ad chriſtũ qui eum ungit gratia: qua ſupat: & uincit corpus: et aſcendente ſalomone: ideſt ſpiritu ſuper equum regis: ideſt paſſionem chriſti: uel crucem per meditationem: clamant omnes uires anime: uiuat ſpiritus: depoſitis appetitibus ſenſitiuis corpus efficitur ſpiritui ſubditum: atqꝫ obediẽs. Igitur patet: ꝙ corpus nimis impinguatũ ſpiritum nititur ſupplantare: ideo obuiãdũ eſt ei opportunis remediis: unde orig. ſuper leui. omel. viii. Neſcitis ſi corpus: uel carnem nutriatis: et ipſum frequenti molitie: ac iugi delitiarũ fluxu foueatis inſoleſcet neceſſario aduerſus ſpiritum: & fortior illo efficitur: ꝙ ſi fiat ſine dubio in ditionem ſuam redactum ſpiritum cogit ſuis legibus: & uitiis ſeruire. Si uero ad eccleſiã freq̃nter uenias: aurem litteris diuinis admoueas: explanationem mandatorum celeſtiũ capias. Sicut cibis: et delitiis caro: ita ſpiritus uerbis diuinis conualeſcit: et robuſtior effectus carneꝫ ſibi parere cogit: nec ſuis legibus obſequi.

Non

NOn creſcas: quia aſcendiſti cubile patris tui H
gene. xlix. Non fuit aliquo tempore ɔceſſū
ut poſſet: nec deberet filius aſſumere uxorē
uel concubinā patris: ideo ɔtra facientibus
ſemper inſtabat uindicta: ſicut de ruben primogēito
iacob: q ex hoc a patre antecedēti benedictiōe priua
to patet. Spiritualiter corpus noſtrū hāc uoluit ſerua
re regulam: ideo debet legis pena puniri. Figura. iii. Fig.
reg. ii. Poſtq̄ adonias repreſſus eſt: atq; coactus regnū
fratri ſuo ſalomoni dimittere: ordinante dauid patre
ſuo: conatus eſt arripere abiſaac ſunamitem concu-
binam patriſ ſui dauid: licet dauid nō cognouiſſet eā
Et tunc ſalomon rex indignatus ſup ſcelus fratris ſui
miſſo banaia fecit adoniā īterfici. Spūaliter p adoniā
q̄ cōtra fratrē ſuū ſatagebat regnare: ſubaudi corpuſ
qđ ſepe aduerſus ſpūm enormiter cōcupiſcit: per hāc
cōcubinā ſubaudi ſenſualitatē: & oīum ſenſuum po-
tentiā: Igitur hec dormiuit cū patre noſtro xpo: qa ip
ſe fuit uerus hō habens ſenſualitatē: et oīum ſenſuū
potentiā: hanc tamen nunq̄ cognouit pro aliqua uo-
luptate: qm̄ nec uiſus uana: nec auditus turpia: nec
odoratus incongrua: nec manus inhoneſta percepit
nec os locutū eſt dolum: nec eius glorioſiſſimū: ac ſan
ctiſſimū corpuſ unq̄ coinqnari ualuit. Vult ergo ado
nias ſtatum patris: ideſt animā maculare cupiens car
nis delectamenta: ac uoluptates exercere: qbus nunq̄
uſus eſt pater. Mittit ſalomon banaiā: qui īterpretat
reſponſio eius: & bene denotat punitiōem debitam:
qua reſpondet fatuo corpori ſecundum eius fatuita-
tem. Occiditur ergo per mortificationem membroꝝ:
quo facto ſalomon. i. ſpiritus regnat ī pace: ut uictor
& fortis pugnator: hac ergo fortitudine utendum eſt
ſi cupimus contra carnis uicia triumphare: & laudari

de uera fortitudie. Vnde grego.viii.moral. Iuſtorum fortitudo eſt carnem uincere: ꝓpriis uoluptatibuſ contraire: delectatioēm uite preſentis extinguere: huiuſ mundi aſpera pro eternis penis penſare: uel amare: ꝓſperitatis blandimenta contemnere: aduerſitatis metum in corde ſuperare.

I OMnia ſubieciſti ſub pedib⁹ eius. p̄s. viii. Nō q̄ ñ ſolū ſūt homini nociua aīalia multa ex ꝓpagatione naſcētia in terra: ſed etiam quedam ex terre putredine: uel putrefactiōe progenita: ut ſcorpiones: et q̄ plures uermes continentes uenenum: uerum qa homo ſuperat omnia aſtutia: & ingenio: ideo facile omnia mala precauet. Spiritualiter tot ſunt ſuggeſtiōes: & temptatiōes dyaboli: que naſcuntur in carne noſtra terrea: non ſolum ex propagatione dyaboli: & mundi: ſed etiaꝫ ex putredine: & infectiōe ipſius carnis infeſtantes: & cōcupiſcentes aduerſus ſpūm: q̄ ſtatim ipſe ſpūs infectus ſuccumberet niſi quia dominus ſubiecit oīa ſub pedibus eius per li

Fig. berum arbitriū rationis lumīe regulatum. Figu. geñ. primo. Vbi dominus ait: ꝓducat terra quadrupedia: & beſtias ſecūdū genus ſuum: & factū eſt ita. Et poſtmodum ſub hoīs dominio illa conſtituit: ut dominet̄ illis: etc. Spiritualiter ſubaudi per terrā hūanā carnē infectam peccato primorum parentum: pro cuius pena permiſſa eſt genitricem eſſe multarum brutalium culparum: germinat enim ex ſui corruptione q̄plures concupiſcentias fedas: etiam preter illaſ: que diabolo ſuggerente: & mundo preminiſtrante: ſerpētina: & feralia contagia producuntur in ipſa: ſed ſub hominis poteſtate eſt illa reſpuere: atq̃ uitare: immo ſi uelit homo uiriliter domiari: ut rectus iudicat ordo iuris: illa oīa reperiet ad iuuamen. Nam omnia: que fecit deus

bona

bõa ſunt:ſi hõ illis bene utatur:pro eo ꝙ facta ſũt:&
quemadmodum facta ſunt : et eorũ adiutorio poteſt
homo peruenire ad deum:unde aug.in li.ſolilo. Om
nia iquit ſubieciſti ſub pedibus hominis: ut ſolus ho
mo tibi ſubiiceretur:& ut tuus eſſet totus homo:ſup
omnia tua dominatus eſt homo. Exteriora nempe cũ
cta pro corpore creaſti:ipſum uero corpus pro anima
animam uero pro te:ut tibi ſoli uacaret : ut te ſolum
amaret:poſſidẽs te ad ſolatium:inferiora uero omnia
ad ſeruitium. Si igitur utamur his omnibus : nedum
nos ledent:ſed iuuabunt ad ſalutem.

DE cadaueribus eorum aſcendit fetor : iſay. K
xxxiiii. Alique enim aues ſunt adeo diligẽ
tes cadauera: ꝙ percepto fetore per eius ue
ſtigium deuenientes ad cadauer : obliuiſcũ
tur loci:ubi fuerãt educate:ideo relicto illo nidificãt:
& pulliſſicant iuxta cadauera:ideo ſemper iuxta pati
bula corui reperiuntur:nam ſũme coruus cadauer di/
ligit:ut poſſit eo ueſci. Spũaliter carnales homines in
tantum diligunt corporis delectamẽta:ut ſemper eãt
poſt ueſtigium concupiſcẽtie fede : quouſq; ꝑueniant
ad actum peccati. Et tunc regionis penitẽtie obliti re
quiem:& gloriam ſuam:atq; felicitatem totã ponunt Fig.
in corpore:colentes illud ut deum. Fig. geñ. viii. Cor
uus exiit de archa:& inuento cadauere ibi manſit: nec
amplius eſt ad archam reuerſus. Spiritualiter coruus
qui ſemper procraſtinat:ſignificat carnalem hominẽ:
nolens cadauer relinquere:quouſq; ſint ibi carnes:qa
homo lubricus ab effectiõe nõ uult deſiſtere quouſq;
caro uiuat. Craſtinat enim de die in diem penitentiã:
nec redire cupit ad electorum ſocietatem:inuẽta dete
ſtanda putredine:in quã infelix enormiter ſe ſubmer

git: quoniã nihil eſt in preſẽti uita horribilius hũano corpore. Augu. in lib. ſoliloquiorum. c. ii. Ego cada-uer putridum: eſca uermium: uas fetidũ: cibus igniũ: abiſſus tenebroſa: terra miſera uas aptum ad cõtume liam. genitus in immunditia: uiuens in miſeria: mo-riens in anguſtia. Heu miſer quid ſum ego: et quid fu turus ſum: uas ſterquilinii: concha putredinis: ple-nus fetore: & abominatione: cecus: pauper: miſer: et miſerabilis.

L S Icut onus graue grauate ſunt ſuper me. ps. xxxvii. Vulgo dicit: ꝙ res non poteſt bene eque cognoſci ſicut per oppoſitũ eiuſ. Nun q̃ ſcit homo q̃ pretioſa res ſit ſanitaſ: niſi qñ infirmat: & ſic in aliis bonis. Et hoc apparet in recto ribus terre: in quibus ſepe uulgus mutationẽ deſide-rat: que interdũ in eius redundat malum: ſicut fabu loſe dicitur de ranis: que renuentes trabem: receperũt ſerpentem eas deuorãtem. Spiritualiter nunq̃ homo cognoſcit ualitudinem diuine gratie: niſi cum illa pri uatus cadit in ſeruitutem peccati. Primo namq; liber erat ſub lege placida: & ſuaui: poſtmodum uero illam
Fig. faſtidienſ cadit in tyrannicã ſeruitutem. Figura exo. i. Quandiu uixit pharao: qui cognoſcebat ioſeph: po pulus iſrael liber fuit in egypto in omni ſua cõditione Sed eo mortuo ſurrexit alius pharao: qui ignorabat ioſeph: qui populum per egyptum diſperſit ad colligẽ das paleas: et multiplici tribulatione afflixit. Spiritu aliter pharao: qui cognoſcit ioſeph: eſt iudiciũ ratiõis qui cognoſcit chriſtuz: q̃diu igitur iſte pharao regnat in homine: populus tuus: ideſt uirtutes anĩe: & ſenſus corporales ſunt ſue libertatis: ſed hoc rege mortuo p peccatũ: ſurgit alius rex: ideſt ſenſitiuꝰ appetitus: qui chriſtum penitus ignorat: eo ꝙ diabolica poteſtate fo uetur.

uetur. Ideo populus diuerſis oneribus grauatur tren. primo. Vigilauit iugum iniquitatum meaꝝ: in manu eius conuolute: & impoſite ſunt collo meo: infirmata eſt uirtus mea: dedit me dominus in manu: de qua nõ potero fugere. Diſpergitur ergo populus per egyptũ quia tam aīe uires: q̃ ſenſus corporis ad diuerſa: atq; grauia ſeruitia diſperguntur: ad que ipſe appetituſ di uerſa appetendo uitia: iubet per prauum exercitiũ diſ pergi: ideo augu. iiii. li. de ciuitate dei. Malus inquit nõ ſolum uniuſ hominis: ſed ꝙ peius eſt: tot domino rum: quot uitiorum eſt ſeruus.

ERit ꝑ ſuaui odore fetor: iſa. iii. In omnibus ſenſibus contigit aliquando error ex poten tie infectiõe. Nam ut dicit̃: oculis egris odio ſa eſt lux: que puris eſt amabilis: ita poteſt di ci: & uerum eſt: ꝙ infectis naribus odor diſplicet: & fe tor plz. Spiritualite rex cõformitate: qua confederan tur peccatores diabolo: bona opera illis fetent: et tur pia: atq; enormia placẽt. Ideo ſi quiſ tales uelit ad pe nitentiam reuocare: diſplicet: quaſi ſi quis eis prebeat fetida; atq; turpia odoranda. Figu. exo. v. Cum moy ſes ex precepto dei uellet populum de egyptiaca ſerui tute liberare: uel educere uidens populus pharaonem iratum ceperunt clamare ſuper moyſem: et dicere: fe// tere feciſti odorem noſtrum coram pharaone: ex quo locutus es de noſtro exitu egypti: permittebat. n. nos comedere carnes: cepe: & alea: nũc autem poſtq̃ cepiſti tractar̃ hoc: afflixit nos duriſſime. Spiritualiter q̃diu populus peccatoꝝ eſt in peccati tenebris: exercenſ pro prias uoluptates carnis: & ꝑmanet in fetore aleoꝝ: et cepe libidinis pharao: ideſt diabolus inde ſuſcipit ma gnum ſuauitatis odorem; dimittit eos ſic ſordeſcere: uelut ſues in uolutabro: & miſer peccator oculos ha

M

Fig.

bens infectos n̄ percipit: ubi manet: nares habet: & n̄ odorat. Cū uero moyſes. i. diuini uerbi p̄dicator hūc populum nititur ab huiuſmodi fetore educere: ſtatim furit pharao: & uerbo oppreſſionis cōatur populū detinere: armat ſe ſtatim: ut obuiet penitentie: ne p̄dat: quos poſſidet. gre. xxiiii. mora. Hoſtis noſter quāto magis ſibi nos rebellare cōſpicit: tāto magis expugnare ↄtendit: eos. n. debellare negligit: quos qeto iure ſe poſſidere ſentit: ſed cū ſic carnales homines uocati ad penitentiam ſe pulſari ſentiunt: memores quietis preterite q̄ in ſordibus peccati habebant nō uolentes: immo nō ualentes: pro ſalute eoꝝ quicq̄ ſuſtinere laboris: clamant ↄtra moyſen: ideſt ↄtra predicatorē: ↄtra cōfeſſorē: ↄtra cōſiliatorē eis bona facere ſuadentem: imo clamant cōtra xp̄m eoꝝ ſalutem querentē: fetere feciſti odorem noſtrū: qeſcebamus in uoluptatib⁹ noſtris: diabolus uero nō moleſtabat nos. Nunc autē angit ieiunium: conturbant uigilie: frangunt orationes attediant predicationes: urgent nos diabolice ſuggeſtiones. Quid faciemus? melius eſt ſtare in egypto peccati q̄ tanta pati aduerſa. O īperfecta potentia: o ceci & ſine lumine in tenebris ambulantes: ueh uobis ponentes lucem ītenebras: & pro tenebris luceꝫ ſumētes aug. in ſoliloquiis. Veh domine caligantibus oculis: q te uidere nō poſſunt: ueh auertentibus oculos: ut n̄ uideant ueritatem. Nequeunt enim oculi tenebris aſſuetis ſumme ueritatis radios intueri: nec ſciunt de lumine aliquid eſtimare: quorum eſt in tenebris habitatio. Tenebras uident: tenebras approbant: tenebras diligunt: de tenebris euntes in tenebras neſciunt ubi corruāt: miſeri neſciunt quod amittant: quoniam cadunt apertis oculis: & deſcendunt in infernum uiuentes.

De corpore chriſti.

PAnis cor hois confirmet. ps.ciiii. Inter
oēs cibos panis eſt uiatoribus utilis: qa
bene nutrit:& nō grauat:et bene digeri
tur. Spūaliter nos ſumus magni itineris
uiatores : nā uia noſtra includit̄ duobus
terminis multū diſtantibus.ſ.terra:& celo : ideo indi
gemus refectione bene nutriēte. Nulla igitur talis po
teſt eſſe:qualis eſt corporis dñi noſtri ieſu xpi ioan.vi.
Si qs māducauerit ex hoc pane uiuet in eternū. Alia
enim cibaria grauāt:iſte aūt panis adeo cōfirmat uia
tores:ut repulſis cunctis periculis incolumez ꝑducat
ad patriaz. Figura.iii.reg.xix.Helyas fugiens famili Fig.
am iezabel:a qua iuſſuſ erat occidi:ſicut ceteri ꝓphe
te pre magna laſſitudine ſub arbore iunipi obdormi
uit:et ecce angelus excitauit a ſomno dicens. Surge
comede:grādis enim tbi reſtat uia:& excitatus helias
reſpexit ad caput eius ſubcineritium panē: qui come
dit:& bibit aquā:& ambulauit in fortitudine cibi il
lius.xl.diebus:&.xl.noctibus uſq ad montem dei:
ubi ipſe deus ſibi apparuit. Spiritualiter dum iuſtus
fugiens mortem culpe:que omnes nititur occidere:ia
cet aliqn̄ ꝓſtratus ex fragilitate ſub aculeiſ pn̄tis uite
qui bene per umbrā iuniperi pungentis ſignātur. Ibi
enim ſi multo tempore moraret̄:a familia culpe pcuſ
ſus piret:debet igit̄ inde ſurgere a diuini uerbi predi-
catore excitatus:qui oñdit panē refectionis:quē ſi cū
aqua lachrymaꝝ aſſumat:deuote uiā hāc grādē ſecu
tus ambulās peruēiet eterne btitudinis ad montē: in
quo bn̄placitū eſt deo habitare cū ſuis ſanctis electis
& ubi ipſe celeſtis pāis cūctos reficit eterna uiſiōe hūc
eſuriētes. Beatus anſelmꝰ fatigatus itinere uite pn̄tis
humilis petebat in ſuis meditationibus dicens. Ecce

aius meus fatigatus ueniens de uia cogitationū ab ip
ſis:p quas tranſierat uanitatib⁹:per multa diuiſus pi
culoſam patitur eſuriem.Non habeo q̄d ponam ante
illum:pauper ſum:& egenus. O diues omniū bonoꝝ
& dapū ſuperne ſocietatis:opulentiſſime largitor de⁹
da lapſo cibū:collige diſpſuꝫ:libera captiuū:reitegra
ſciſſum:en ſtat ad oſtiū:& pulſat obſecro p uiſcera mi
ſericordie tue:q̄bus uiſitaſti nos oriens ex alto. Iube
pulſanti miſero aperiri:ut liberis greſſib⁹ igrediat̄ ad
te:& requieſcat in te: & reficiatur de te celeſti pane.

B ANteq̄ comedam ſuſpiro:iob.iii. Dicunt au
thores medicie: ꝙ ponere in ſtomachū cibū
indigeſtum ſup indigeſtum eſt dimiutio ui
te. Vnde priuſq̄ ſcd'm cibū ſumat:primus d̄
bet digeri:ut ſtomach⁹ expedit⁹ a primo liber poſſit
intendere ſup ſcd'm. Spiritualiter cibus iſte bn̄dictus
in ſtomacho anime nō eſt ponendus:niſi per pn̄iam di
geſta ſit omnis prior culpa. Nulla enim debet in aīa re
maneṙ uite preſentis affectio ubi debet pōi totius mū
Fig. di pfectio. Fig.iiii.re.xxiii. Ioſias noluit:ꝙ fieret pha
ſe:niſi prius iudea purgaret ab ydolatria: purgata ue
ro cepit fieri phaſe:& nota:ꝙ phaſe erat feſtū eiꝰ agni
in ꝯmemoratiōe exitus egypti. Spūaliter precipit dn̄s
prius purgari animā p cōfeſſionē ab oī terrena cupidi
tate:q̄ eſt ydoloꝝ ſeruitus: & poſtmodū facere phaſe
.i.ſūere agnū imaculatū.i.corpus dn̄icum:cuius paſ
ſione liberati fuimus ab egypto iferni. Comedebatur
.n.agnus ille cum lactucis agreſtibus: & nos ſp illū d̄
bemus ſumere cum lachrymarū amaritudine:memo
res exiſtentes amaritudinis: & penarum: quas pro no
bis eſt paſſus: unde tren.iii. exhortat̄ nos dominus
dicens. Recordare tranſgreſſionis mee:abſinthii:&
fellis. Sic igit̄ prius purgāda eſt ꝯſcientia:ne multipli

cata

cata inueniaṫ cibo extrāeo:& inducaṫ mortalis infir-
mitas. Vñ criſ.omel.v.ſup mat. Corporalis inqt cib⁹
cum uentrē inuenit a diuerſis hũoribus occupatũ:am
plius ledit:magis nocet:& nullũ preſtat auxiliũ:ita &
ille ſpũalis cibus:ſi aliquē reppit malignitate pollutũ
cũ magis pdet: nō ſua natura:ſed recipiētis uitio.

C Or uidue ɔſolatus ſum:iob.xxix. Maior ē elẏa:q̄ fit uidue:q̄ q̄ fit nupte:& quāto ma
ior eſt recipientis indigentia:tāto amplius ē
dātis gratior elẏa. iō deus ſũme miſericors
pr̄ diciṫ orphanorũ iudex uiduarũ:ps. Pupillũ:& ui-
duam ſuſcipiet. Spũaliter peccatrix anima dr̄ uidua:
quia ex culpa pdidit uirꝫ ſuum.ſ.liberum arbitrium:
quo erat fecũda:ſed eo pdito oībus bonis remāet de-
ſtituta:cogiṫ enim mendicare:ac mendice uiuere: nec
hoc retinere debet:melius eſt mēdicare q̄ mori. Mēdi
cat.n.anĩa peccatrix:cũ in pc̄tō exiſtens ſuſpirat audi
re uerbũ dei:& ꝓ tāto mendice recipit:qa apta ñ eſt il
lud ſuſceptũ ope perficere. Nā ſi apta eſſet illud exeq:
grandē inde reciperet mercedē:qa foret beata:luc.xi.
Bti q audiũt uerbũ dei:& cuſtodiũt illud. Nihilomi
nus poſt uerba p̄dicatoris uadēs aliquod pcipit nutri
mentũ:quouſqꝫ miſ̄icors deus de pleitudie ſue gr̄e ip
ſam reuocat ad ſalutē. Fig. ruth.ii.&.iii. Vbi legim⁹ Fig.
ꝙ ipſa ruth uidua excitata a noemi ſocru ſua ibat ad
agrum booꝫ colligens ſpicas poſt terga metentiũ:quā
cũ uidiſſet booꝫ cōpaſſiōe mot⁹ illius pauptatis:ɔfor
tauit eam di. Nequaq̄ timeas colligere ſpicas in agro
meo:nec alibi ſpicas collectura accedas:tantũ in agro
meo collige:& cũ hora ueſcendi fuerit:cũ meſſoribus
meis cōede:tingens bucellam tuam in aceto cum illis
Tandem cum a propinquo ſuo iure hereditario re-
nueretur:recepit eam booꝫ in ſponſam. Spũalr̄ booꝫ

interpretatur fortitudo: & deotat chriſtũ: ps. vii. Tu potens es: & quis reſiſtet tibi: per ruth que interpreta tur defectio: ſubaudi peccatricẽ animam: cui omnia bona: ut dictum eſt: deficiunt: habet tamen aliam in terpretationẽ: quia dicit feſtinans: q̃ multum in pecca trice ania reqritur: & eſt utilis: ſocrus nanq̧ iſtius ẽ cõ ſcientie i feſtatio. Excitat enim cõſcientia ire aniam ad agꝝ ſancte ſcripture: ut audiat p̄dicatores pandentes & nunciantes uiam uenie: & miſericordie. Hi. n. ſunt meſſores agri dominici qbus dn̄s p̄cipit: ut ſpicas mul tas tribuãt: quas poſſint pctores colligere: tãdẽ pecca trici aie ſuadet p bonas inſpirationes: ut illas colligat .i. ut bõa uerba illa audiat: ope cõpleat: ut cũ uenerit hora ſũendi cibũ ſacramẽti corporis ei⁹: illũ poſſit ſũe re cũ miniſtris altaris. Sed aduerte: qa dicit: ut itĩgat bucellã in aceto: ubi no. ꝙ omne bonũ: ꝙ agimus: aut qđ agere ualemus: adeo eſt modicũ ex p̄te faciẽtis: ꝙ nõ niſi bucella: ideſt minima res uocari poteſt. Igitur ne ex noſtris minimis: que agimus: bonis gloriemur ĩa niter: dicit dominus: ut illam intingamus in aceto paſ ſionis ſue: ut illi noſtra bona minima cõparantes co gnoſcamus nos inutiles ſeruos eẽ: & dicamus cũ iob. Si uoluero me iuſtificare nõ potero ei reſpõdere unũ de mille. deinde ipſe xp̄s de uirtute i uirtutẽ aiam ipſã deducens aſſumit ip̄am ſponſam: que ſic prius fuerat derelicta: & unit xp̄o in hoc ſacramẽto: qđ nõ mutat in nos: ſicut cib⁹ carnis nr̄e: ſ; nos ipſi mutamur in de um. Vñ ber. in quodã ſermone. O ſacrũ & nobile ꝯui uiũ: ſacr̄m ſacramẽtoꝝ: ſãctũ ſãctoꝝ: amor amoꝝ dul cor dulcoꝝ: uere hec ſunt feſta paſchalia: iqbus adeſt pater: filius: & ſpirituſſanctus: in quibus fit una caro ſponſa cum ſponſo: anima ſancta cum chriſto.

De petra

DE petra melle ſaturauit eos: ps. lxxx. Dicit D
phus: q̄ itellectus hoīs nunq̄ qeſcit: donec
reſoluat effectus in cauſas: uerumtamē aliq̄
effectus ita ſupexcedūt uires hūani intelle-
ctus: q̄ nullatenus poſſet naturaliter cauſas ſcire: &
tunc regula philoſophi locū in his non habet. Nō poſ
ſumus in his cognoſcere niſi quia: cū propter qd' i na-
tura reppiri n̄ poſſit. tunc enim oȝ diſcentē credere pri
mo poſteriorum: & non altiora ſe querere: ſi errare nō
cupit. Spiritualiter inter alia ſacramenta nullum alti
us: & ſupgrediens humanum intellectum repperitur
ſacr̄o corporis chriſti: unde nō poteſt naturaliter cā ad
duci. Quis enim oſtendit ad opus nature pertinere ad
uerba illa chriſti ore ſacerdotis prolata: couerſionem
fieri panis i corpus uerū xp̄i? certe nullius artificis: &
dn̄i hoc eſt facere. Illius. n. eſt q̄ oiuȝ ē artifex: omniū
hn̄s uirtutē: oīum habens ſcientiam: q̄ eduxit mel de
petra: oleumq̄ȝ de ſaxo duriſſimo. Ideo ſola fide talia
inueſtiganda ſunt ratione captiuata hūana: & ſic in-
ueniemus: ac peueniemus ad uiſionem certam. Figura Fig.
iudi. xiiii. ubi legim⁹: q̄ ſanſō iuento melle in ore leo
nis: quē occiderat p dies ante: fecit ꝓblema: quod phi
liſteis propoſuit in hac forma: d' comedēte exiuit cib⁹:
& de forti egreſſa eſt dulcedo: ſpōdens ſoluere ſcienti
bus iſta. vii. dies. xxx. mutatoria ueſtimētoꝝ: alioquī
neſcientes illi totidem darent. Laborātes igit̄ philiſtei
circa expoſitionem problematis: nequaq̄ poterant il
lud exponere: & tunc iuerunt ad uxorē ſanſonis: que
nimis infeſta ueritatē didicit: rettulitq̄ȝ philiſteis: qd
erat: qui dixerunt ſanſoni: quid dulcius melle: & qd
fortius leone: & percipiens ſanſon hoc didiciſſe il-
los ab uxore ait. Araſtis in uitula mea: nequaquam
hoc ſciuiſſetis: niſi hoc illa indicaſſet uobis: & de-

dit illi promiſſa. Spiritualiter miſericordia dei occi-dit ſeueritatem leoninam ire dei: quam ex peccato merueramus: & aſcendens apis argumentoſa: ideſt uirgo maria ad pratum diuine maieſtatis portata: ui delicet duabus alis: ſcilicet uirginitate: & humilitate accepit filii dei dulcedinem. ſ. qñ ſpirituſſancto obumbrata: uerbũ caro factũ eſt in ipſa: qua refectiõe ſuſtẽtamur uita ſpũali. Proponitur igit̃ humano populo illud problema. Quicunq; cõfitebitur ſacramentũ altaris uerũ eſſe corpus chriſti: & plena fide illud mãducabit: habebit. xxx. &c. Nota per has tres decennas: tres uiſiones in patria. ſ. uidere deũ in creaturis: uidere eum in nobis: uidere in ſeipſo ſicut eſt. Cõcedit̃ tẽpus vii. dieꝝ pro ſolutione problematis: qa datur tempus preſentis uite: que. vii. diebus uoluitur ad cõfitenduꝫ tale ſacramentũ: quęrũt philiſtei: ideſt philoſophi per vii. liberales artes: nec hoc poſſunt inueſtigare: ſꝫ ſpõſa aperte dicit: quid fortius leone? & qd dulcius melle? Sponſa iſta eſt eccl̃ia: cui per ſacram ſcripturã totũ chriſtus reuelauit: ſi uadis ad ipſam: audies eã dicentem. Quid fortius ira dei? que totum genus humanũ damnauerat: & quid dulcius chriſto? q ſe in pretiũ noſtre redemptionis obtulit: humano uero ingenio non erit poſſibile illud intelligere: unde maximus in quodam ſermone. Enarrari inquit non poteſt: credi uero poteſt ſi lingua deficit: fides ſufficit: magnus profect⁹ eſt fidei: cum tantum de deo ſuo poteſt concipere: quãtum ſermo non poteſt explicare.

E Qui mãducat me: uiuet ꝓpter me. ioã. vi. No. cibũ eſſe neceſſariũ uite humane cõſeruãde: cuius ratio eſt: qa ſp calore naturali agẽte in hũidũ radicale fit cõtiua dꝑditio. Ideo niſi cibus reſtauratiu⁹ aſſumeretur: cito hõ eẽt ꝯſumptus

quia

quia tñ aſſumptus cibus nõ eſt tante cõformitatis: ꝙ
poſſit ad plenũ reſtaurari: deperditur. Ideo hõ antiq-
tur: & moritur: et ſolet poni exemplũ de uaſe pleõ ui
no: & aque additiõe: ꝙ totiens põt fieri: ꝙ pura aqua
in uaſe remanet. Spũaliter peccatũ eſt inatũ: & cõiun
ctum homini pp corruptionẽ nature: quo ſemper fit
gratie deperditio: ideo indigemus cibo ſpirituali pro
huius deperditi reſtauratiõe. Talis cibus eſt ſacramẽ
tũ corporis chriſti: q prebet aĩe noſtre uitam: uerũtñ
differẽtia eſt iter nutrimentũ huius ſpũalis cibi & cor
poralis: qa cibus corpalis: ut dictũ eſt: nõ eſt tante pu
ritatis: ut ſufficiat ad reſtaurandũ plene ꝑditum: ſed
iſte cibus ſacramentalis plus reſtaurat de grã q̃ culpa
poſſit conſumere: iõ illos: a qbus deuote ſumit: facit
imortales. Fig. geñ. ii. Lignũ uite erat in medio padi Fig.
ſi: pro cuius eſu potuiſſent primi parentes nõ mori pp
cõformitatẽ illius. Iſte tñ cibus ẽt illud lignũ ſuperat
in nutrimento: qa illud ɔuertebat in ſubſtantiã: et car
nẽ humanã: & reſtaurabat illud: ꝙ erat ɔſumptũ: ſed
iſte ſanctiſſimus cibus animam conuertit ad deũ: q ẽ
oĩum uiuentiũ uera uita: aug. in li. cõfeſſionum. Nec
tu mutabis me in te: ſicut cibum carnis tue: ſʒ tu mu-
taberis in me: creſce: & manducabis me.

MAnducauerunt: & ſaturati ſunt. ps. lxxvii. F
Videmus: ꝙ appetitus hoĩuʒ ſunt diuerſi ꝑ
ut repperitur ĩ uiribus digeſtiuis diuerſitas:
nam qdam adeo hñt calorẽ naturalem accẽ
ſum: ꝙ ſtatĩ digerũt ſũptũ cibũ: hi. n. ſepe cõedere in
digent: ili uero melius digerũt rarius cõedendo: qm̃
magis remiſſũ hñt calorẽ: & ſi nimis freqũeter cõede-
rẽt: faſtidirẽt. Spũalr diuerſe ſũt aĩaꝝ diſpoſitiões: q
dã. n. adeo ferũent charitatis amore erga ſacrm̃ illud
ꝙ ſi oĩ die recipiũt: bonũ ide ſalutis nutrimentũ reci-

ſpiunt. Aliqbus.n.tāta eſt tioris reuerentia: ꝙ nō ꝑſu
Fig. mūt illđ recipe: niſi raro: utraqꝫ tñ rōnabilis cā ē: & bo
na. Figurā utriuſqꝫ hēmus in euangelio. Ille nāqꝫ: q di
xit dno. mat. viii. Dñe nō ſū dignus &c. laudatus ē a
dño: ꝙ nō inueniſſet tantā fidē in iſrael: zacheus aūt:
q recepit letanť: ac gratāter dñꝫ in domo ſua. luc. xix
a dño benedictus eſt: uñ ait dñs. Salus huic dōui ho
die facta eſt: expoſitio clara eſt: aug. ad ianuariū. li. i.
Ille nāqꝫ nō audet honorādo ſumere: & ille nō audet
honorādo ullū diē ꝓterire: ɔtēptū ſolū ñ uult cibꝰ iſte
G m El inueniſti: cōede qđ ſufficit: ꝓuer. xxv. hō
poſt certaminis laſſitudinem: iuento cibo đ
lectabili: cum magna auiditate ſumit: &
quātūcūqꝫ modicū ſit: reficiť multū: & uiui
ficať. Spūalr nos ſumus in agone cōtinuo aduerſꝰ ho
ſtes noſtros malignos: idcirco poſt laſſitudinem certa
minis interdū deficeremns in uiribus anīe ſpūalibus:
niſi ſpūali cibo dominici ſacri ſumpto uiuificaremur.
Fig. Fig. i. reg. xiiii. Cū ionathas quaſi tota die pugnaſſet
cōtra philiſteos fere pre laſſitudine nō uidebat: inuen
to aūt melle: atqꝫ guſtato: refocillatus eſť. Spūalr p io
nathā: q iterpretať colūba pulchra: ſubaudi aīam đo
dilectam: que pugna candidata eſt. Hec pugnat ɔtra
philiſteos. i. ɔtra demōes tota die uſqꝫ ad ueſpā. i. uſqꝫ
ad mortē: ut accipiat coronā uite: ſꝫ interdū ex nimia
hoſtiū iſeſtatiōe laſſať: iō ad refectiōis ſacrꝫ dulce ſup
mel: & fauum recurrere debet; & tūc cecitas: quam in
terdū caliginoſus diabolus īducit euāeſcit: & ſic iſtđ
ſacrm nobis: ɔtra tela diaboli eſt i remediū. Vñ amb.
de ſcris: q uulnꝰ hꝫ: medicinā reqrit: uulnus ē: qa ſub
pctō ſumus: medicina eſt celeſte: & uenerabile ſacrm.
H Voce cōtremuerunt labia mea: abac. iii. Ho
a mo inaudita; & inexperta audiens: ſtupore

repletur: precipue cū talia audit: que nō ualet pcipere. Nā inter oīa: que ſenſu percipiuntur: audita minꝰ habent de certitudine. Ideo in aliis diſcens cernit: & palpat: q̄ ſcienda ſibi prebent̄: inaudita uero oportet diſcentem credere. Spūaliter certitudo iſtius ſacramenti: & ueritas ſola fide habet̄: que ñ eſt de apparentibꝰ: ſed de inuiſibilibus: aliter enī fides nō haberet meritū. Ideo oēs alii ſenſus decipiuntur: qui uidentur aliquādo obiecta ſentire propria. Decipit. n. uiſus: putās uidere colorem: in ſubſtantia guſtus: odoratus: & tactꝰ. Solus uero auditus: in quo ſancta: & infallibilis fides ↄſiſtit: remanet uerus: & ſine deceptione. Fig. geñ. xxvii. Cū iacob coopertus ueſtibus: & pellibus eſau tangeret̄ ab iſaach: & loqueret̄: nō eſt cognitus ab iſaach neq̄ tactu: neq̄ odoratu: neq̄ oſculo: neq̄ uiſu: ſed ſolo auditu: uñ iſaach ait. Vox qdē: uox iacob eſt: manuſ: &c. Spūaliter miniſter altaris nō percipit ſacramētum hoc: ut dictum eſt eſſe uerum corpus chriſti: niſi cum dicit: hoc eſt corpus meū. Audit uerba predicta: que ſcit uerba chriſti eſſe: et ſcit uera eſſe: eo ꝙ ab ore dei ſint ꝓlata. Si q̄s ergo alio ſenſu querere uoluerit: atq̄ cognoſcere hoc beatiſſimū ſacr̄m: ſciat ſe ad illud nullatenus pertingere. Vnde ber. in quadam epiſtola Sacramentum dei altiſſimi ſuſcipiendū eſt: non diſcutiendum: reuerendū: nō iudicandū: fide ſortitū: nō innatum: traditione ſanctum: nō ratione inuentum. Fig.

LAuamini: mundi eſtote: iſa. i. Debens accedere ad nobile conuiuium ſecundū bonos mores debet māus lauare. Nam ſi quis cum ſordibus menſam intraret: poſſet inde ignominioſus eiici. Spiritualiter debentes accedere ad menſam altaris: de I

bent prius affectiones cordis mundare: qa menſa illa eſt nobilium. Augu. Quis fideliuꝫ dubitet: ad uerba illa ſacerdotis chriſtum dei filium de celo ſuper altare deſcendere: angelicis cetibus ſociatũ: ergo ſecundũ ſã ctos moreſ prius ſanãde ſunt affectioes cordis: ut mũ
Fig. dus deus cor mundum inueniat. Fig. geñ. xviii. Tres angeli uenerũt ad oſtium tabernaculi abrahe: quos abraham putans hoies: ſuſcepit hilariter rogans eos: ut leti quieſcerent ſub arbore: quouſqꝫ portaret bucel lam panis: qui ſic fecerunt: et tunc abrahã ſarra uxo rem ſua uocata: ait ad eam. Accelera inquit tria ſata ſimile: & comiſce: & fac ſubcinentium panẽ. Spiritu aliter diuinũ ſermonẽ abrahã denotat: exhortãtem fideles ad illud ſacratiſſimũ ſacramentum. Tres uero angeli ſunt tres anĩe potentie. ſ. memoria: intellectus & uoluntas: per has. n. ñ tãtũ angelis: ſed deo ſimiles ſumus. Hortať igiť ſmo diuinus has tres uires lauari ab oĩ iqnatiõe: et ſic ſub arbore cruciſ meditari crucis paſſionẽ: & ſanguinis effuſionẽ. Redemptor precepit ſarre. Accelera. &c. qa eccleſie cõmiſit tria commiſceri in hoc ſacrato cibo: diuinitatẽ: animã: & corpus chri ſti. Igitur hunc panẽ prebet lotis: & diſpoſitis: nõ aũt lubricis: et immundis: unde leo papa in ſermone cene dñi. Nullus igiť fictus accedat: nullus fucato aĩo au deat ꝓximare myſteriis: ne condemneť: & ſentẽtiam mereať: et qđ iudas ſuſtinuit: patiať. Nam in illũ poſt communionem menſe dyabolus intrauit: non quia ſumpſerat dominicum corpus: ſed quia impudentia iude: & malignitas mentis: & aduerſarius in eo habi tare fecit: ut diſcas: ꝙ myſteriorum indignis celebran tibus ſecrete a diabolo preparantur inſidie: et magis magiſqꝫ attentantur: qui equo animo communicare feſtinant.

Accipite:

ACcipite: & comedite: ma. xxvi. Nõ debet eu K
rare de reſtauratiõe cibi: niſi prius purgatis
oppoſitis humoribus. Aliogn morb? creſce
ret i corpore: purgatis aũt aſſumptus cibus
bonũ pſtat nutrimẽtũ. Spũaliter corp? xpi ẽ cibus re
ſtauratiuus ſpũaliter gratie. ioã. vi. Ego ſum panis ui
uus: qui de celo deſcendi: ſi qs manducauerit ex hoc
pane: uiuet in eternũ: ſed nutrimentũ gratie non pre
ſtat anie malis humoribus occupate. Ideo debet pri
us peccata diluere: quo facto ſpũaliter hoc ſacramen
tum ſumat: ante uero nõ. Fig. exo. xvi. Filii iſrael nõ Fig.
receperunt mãna: niſi prius cõſumpta farina: quã ſecũ
tulerant de egypto. Spũaliter per manna omneſ conti
nens ſapores ſubaubi iſtud mirabile ſacramẽtum: qd
dulcorem ois benedictionis: et gratie continet. Igitur
anteq̃ ſumat debet penitus conſumi culpa: quã cecita
tis caligine cõtraximus. Alias nõ proficeret nobis ſed
magis: ac magis illud ſacramentũ nobis eſſet ad penã
Vnde iſid. li. de ſummo bono. Qui ſcelerate uiuũt in
eccleſia: & cõmunicare non deſinunt: putãtes ſe tali
cõione mundari diſcãt nihil ad emendationẽ pficere.

COmede qd ſufficit: puer. xxv. Finita: & ter
minata eſt q̃titas refectionis: et neceſſitatis L
humane: quã ex eo: q uoluptas ſupgrediat
nihilominuſ natura ſupfluum nõ capit: ſed
recipit: nec plus nutrit: nec melius: qm neceſſitatem tã
tum natura ſibi aſſumit pro nutrimento. Spũaliter in
nutrimento huius beatiſſimi ſacri non eſt dare plus:
uel minus. Nam ita eſt integrũ corpus xpi in qualibet
hoſtie particula: ſicut i tota hoſtia: nec plus recepit to
tum recipiens q̃ partem. Figu. exo. xvi. Vbi preceptũ Fig.
eſt filiis iſrael colligere mãna ad menſurã. i. pro quoli
bet capite gomor: q erat mẽſura determinata: et ſi qs

colligebat plus:nõ pl⁹ recipiebat: ex eo ꝙ ſi.c.gomor un⁹ collegiſſet n̄ ſi unũ habebat:et ex eo ꝙ ali⁹ n̄ unũ collegiſſet:unũ tãtũ reppiebat. Spũalit̄ mãna dẽotat corpus xp̄i:unũ gomor denotat unitatẽ:& ſingulari tatẽ hui⁹ ſacr̄i: p̄ceptũ eſt fidelib⁹:ut unũ corpus xp̄i pro ſalute nr̄a credamus illud ſacr̄m ꝯtinet̄:nec plura corpora putemus:q̄q̄ ſint mille hoſtie ꝯſecrate: nec mi nus q̄ unũ eſſe credamus:ex eo ꝙ hoſtia in centũ diui datur partes:in qualibet diuiſionis parte totũ eſt: & ſic patet:quod ſi qs.x.accipiat hoſtiaſ:tãtum unum corpuſ aſſumit:ſi uero decimã partẽ aſſumit etiam to tum: et integrũ aſſumit:unde de ipſo legit̄:qa xp̄s de us:& homo perfectus ſub modici panis ſpecie cõtine tur. Manducatur itaq̧ a fidelibus:ſed minime lacera tur:qnimo:diuiſo ſacr̄o integer ſub qualibet diuiſio nis particula perſeuerat: ut habetur in decreto.

¶ De confeſſione.

a Iuda rex meus. p̄s.lix. ꝑpter iminens mor tis periculum qd̄ contigit in bello:ubi q̄n q̧ eque bene mori:uel vulnerari põt dñs ſi cut ſubditus: qa ſagitta ita p̄forat carneſ regis:ſicut ruſticanaſ: prudẽs dux ſeu rex ante belli ĩgreſſum ꝯſueuit ordinare uiceducẽ:ut ſi ſe cõtingit uulnerari:uel mori:nõ peat exercitus regẽtis ſeu dirigẽtis penuria. Spũaliter nos ſumus ĩ bello cõ tinuo:nec unius diei hora in uita pñti in nobis qete habere ualemus: dux ſeu rex nr̄ dirigẽs:ſeu regẽs noſ cõtra diabolũ:& uitia:eſt diuina gr̄a: ab ea eſt nobis ſubſidiũ:& preſidiu. q̄diu talis dux uiget in nobis: ſemp uincimus hoſtes noſtros:ſed qa rex ĩ nobis mor talis eſt:ex culpa in nobis ſepe cõmiſſa: ideo deus no bis uiceregẽ ordinauit:ne ĩ peccato nr̄o a diabolo ca piamur:et hec eſt pura cõfeſſio: qa ſuccũbẽtibus no

bis

bis expeditiõe gratie: ſi ad remediũ curram⁹: ſubleuamur: et uincimus. Figu. i. iudicũ. Vbi legimus: ꝙ mortuo ioſue: et ſepulto ĩ ſũmitate mõtis effraim: filii iſrael timerũt ualde: eo ꝙ fuerit belli eoꝝ dux: & iſtabat contra eos cananeus: & ei⁹ exercitus: ſed ↄſulentes filii iſrael dñm: qs eſſet exercitus ductor contra hoſtes: a deo rñſum habuerũt: ꝙ iudas dux eſſet exercitus. Tradidi inqt dñs terrã in mãus ei⁹: & iudas ſũpto ſecum fratre ſuo ſymone debellauerũt cananeũ: & obtinerũt ciuitates: & regnũ eius. Spiritualiter ioſue: qui interpretat̃ ſaluſ: ſignificat xp̄i gratiã: in qua noſtra tota ſalus cõſiſtit. Gratia dei inqt apl̃s ſum id: quod ſum. Sed morit̃ interdum dux iſte in ſũmitate mõtis effraim: qui interpretat̃ frugifer: qa cum peruenit̃ ad ſummitate: et ſupfluitatem proſperoꝝ per affectum: ĩpoſſibile eſt xp̄i gratiã amplius in nobis manere: perdimus ducẽ: perdimus ſubſidium: et adiutoriũ bonũ diuinum: & uallati ab exercitu cananei. i. demonis tẽtatiõibus: ſumus in periculo interitus: & captiuitatis infernalis. Debemus igit̃ ſtatim cõſulere deum: & audiemus ipſum dicentẽ eccleſiaſtici. iiii. Non ↄfundaris cõfiteri peccata tua: iudex ſit dux ueſter. Interpretat̃ enim cõfeſſio: hic. n. probus: et bonus dux aſſumit ſecum ſymonem fratrẽ eius: qui interpretat̃ exauditio. Semper. n. iſte ſymon. i. exauditio: imitat̃ purã confeſſionẽ: qa qui peccata ſua legittime cõfitebit̃: indulgentiam peccatoꝝ ſuoꝝ plene conſequet̃. Fugabit ergo cananeum. i. diabolum: & peccata: et regnum de quo ille eiectus eſt. ſ. celũ obtinebit ſecure: unde aug. in li. de penitentia. Confeſſio inqt eſt ſalus animaꝝ: diſſipatrix uitiorum: reſtauratrix uirtutum oppugnatrix demonum: Quid plura: obſtruxit os inferni: portas aperuit paradiſi.

Fig.

B SI acuero: ut fulgur gladium meum: deute.
xxxii. No. hoc eſſe bonum: & ſingulare re-
medium ad fugiendum irati principis furo-
rem: utpote cum ſumus in manu eius: ſcili
cet magna humiliatio. Ideo aliqui conſueuerunt gla
dium nudum puncta manu tenere: & genua flecten-
tes coram principe: reos ſe mortis clamare: & petere
miſericordiam. Tunc enim ſi princeps durior eſ-
ſet ferro: tanta humilitate flecteretur: unde dicit ſa-
piens. Sermo mollis frangit irã. Spũaliter nos aliquã
do in tantũ turbauimus diuinã clementiã per pecca-
tum: ꝙ recte efficimur filii perditionis: & incurrimus
ſententiã capitalem: nec poſſibile eſt nos fugere man⁹
ei⁹: qa ubiq nos caperet. ps. cxxxviii. Quo ibo a ſpiri
tu tuo. &c. Ideo nullũ eſt remediũ: niſi mulctato pec-
cato per ꝯfeſſionem clamemus ueniã. Vñ aug. ſup. ps
lxxiiii. Nõ eſt inqt quo fugias a deo irato: niſi ad deũ
Fig. placatũ. Figu. ii. reg. xxiiii. Cũ uidiſſet dauid angelũ
gladiũ manu tenẽtem: & iterficientem ppl̃m flexis ge
nibus clamauit. Dñe: ego ſum qui peccaui: ego ſum q
iniq egi: & ſtatim angelus repoſito gladio ferire ceſſa
uit. Sic igitur & nos clamemus: & nos denudãdo pec
catũ nr̃m p purã ꝯfeſſionẽ: & deus deponet irã ſuã: &
uide: ꝙ nullũ eſt aliud remediũ euadẽdi. Nã ſi te occul
tabis: patebis: ſi te mãifeſtabis latebis: ipſe nouit tene
bras abſcõdita: criſ. i quodã ſmõe de penitẽtia. Pctõ
rũ iqt idulgẽtiã inſtãti ꝯfeſſiõe mercare. Quid horres
fateri: qd libent: ac ppere cõmiſiſti? cur ꝯtũderis dice
re: qd ꝯfuſus ñ es ppetrare? cur uerituſ es deo indica
re: qd ueritus ñ es: ipſo pñte: cõmittere? An putas eũ
cõmiſſa neſcire: niſi a nobis: que cõmiſimus: agnoſcat
An ipſũ ignorare: ſi q fecimus putas: niſi a nobis cõfi
tentibus diſcat: peius eſt ꝯfiteri nolle: q legem cõtẽne
re. Niniuite

re. Niniuite cõfitentur: & uiuunt: ſodomite obdurantur: & pereunt: nabuchodonoſor penitentia duct⁹ ſaluatur: pharao in obſtinatione damnatur.

Facta ẽ iudea ſanctificatio eius .ps. cxiii. Dicit uegetius de re militari: ꝙ nihil magis in itinere: uel acie cuſtodiẽdum eſt: q̃ ut oẽs milites incedendi ordinem ſeruent: qd̃ melius fieri nõ poteſt: niſi ut exercitus ambularet celeriter: et equaliter diſcant: periculum.n. ab hoſtibus ſemper ſuſtinet grauiſſimum diuiſus: et inordinatus exercitus. Spiritualiter cõfitemur peccata nr̃a; pugnamus ↄtra diabolũ: & tot armatos milites dirigimus aduerſus eum: qd̃ peccata legittime confitemur. Sed ſũmopere cauendũ eſt: ne talis exercitus inordinate incedat: nec diuiſe. i. ꝙ unum peccatum manifeſtet: et aliud taceatur: & ꝙ nõ diminuat̃ de eo: ꝙ factum eſt: ſic. n. deficiendo diabolus nos uinceret. Ideo quẽadmodũ peccata a nobis cõmiſſa ſunt: lachrymabiliter cõfiteamur: et ſtatim diabolũ ſupamus. Figu. primi machabeoꝝ. v. Vbi legimus: ꝙ iudas machabeus uenit ↄgregato exercitu obuiam thimotheo duci filioꝝ amon iuxta torrentẽ: quẽ uidens thimotheus timens pricipibus ſuis ait. Si iudas trãſiens torrentem inuadat nos: nõ poterimus aduerſus eũ: ſi uero timuerit ad nos trãſire: ibimus ad ipſum: & uincem⁹ eum. Tunc iudas ordinato notario: qui oĩa noĩa ſciebat: fecit omnes proprio nomine: & cognomine uocari: & ſigillatim trãſire torrentẽ. Quo facto pterritus thimotheus fugatus eſt: & exercitus eius: et iudas cõbuſta terra inimicoꝝ aſcendit in mõtem ſyon: integrũ ducens exercitũ ei⁹: & ſine ullo damno: & ibi dño ſacrificauit: & obtulit holocauſtum. Spũaliter iudas interpretat̃ confeſſio: & denotat aniam penitentem: que primo ↄtra diabo

Figu. bi. g

lum uſq͡ʒ ad lachrymarum torrētem accedit:ſʒ ſi uult obtinere uictoriā:oportet ꝓgredi.No.n.ſufficit ꝓ peccatis funderẽ lachrymas:ſʒ eſt neceſſe ↄfiteri pctā.Hoc eni optime cognoſcit thimotheus.i.diabolus: ideo ↄgregato ſuaꝝ tentationū exercitu ad reſiſtendū dicit ſi nō ꝓgrediatẽ ultra penitens:ſed tm̄ lachrymetẽ:pctā uero ſua nō ↄfiteat:& illa manifeſtare uereatẽ: uincemus ipſū:& captiuabimus:nec ualebit reſiſtere:ſed ſi audacter tranſeat torrentē:ↄfitendo fidelr̄ debellabit nos.Vocādus eſt tūc ipē notarius.ſ.ipſa memoria: ꝙ oia pctā hʒ in ſcriptis:q̄tum ad nomen:et q̄tum ad cognomē:& q̄tum ad locū:tēpus:modū:& quo ad oēs circūſtātias:ad uerā ↄfeſſionem reqſitas:& ſic omnia pctā ↄfitendo ↄteritur diabolus:diſſipatẽ hītatio eius quā per culpā hʒ in aīam.Et tunc ipſa aia hac obtenta uictoria:cū oibus ſuis uirtutibus ſine aliqua leſiōe aſcendit in montē ſyon ad ſpeculandū eternā btitudinem.Vn̄ orig.ſup leuitico:expōens illud.ps.xxxi.Dixi ↄfitebor aduerſū me:&c.ſic ait. Videns inqt:qa pnunciare pctm̄:remiſſiōnē pcti meretẽ: preuentus ē diabolus in accuſatione:ultra nos accuſare nō poterit:ſʒ ſi nr̄i accuſatores ſumus:proficit nobis ad ſalutem: ſi uero expectemus:ut a diabolo accuſemur: accuſatio illa cedit nobis ad penam:habebit eos ſocios in gehēna:quos conuicerit criminum ſocios habuiſſe.

D Non auferetẽ ſceptrū de iuda:gen̄.xlix. Narrat frontinus:ꝙ romāi cū honorabilē uictoriam aliqs princeps feciſſet:ponebatẽ in curru:& laureatus ducebatẽ p ciuitatē: & uocabant hoc triumphū:& ſp ille a uulgo exiſtebat honoratus.Spiritualr̄ inter oēs aīe uirtutes:& bōas actiones:qbus meretẽ aia a deo honorari:eſt ipſa ↄfeſſio fidelis:& uera.Nā elyna:oro:& ieiuniū:lectio:& pegrinatio:&

tiō:et cetera opa meritoria:q̄ ab aīa fiūt:non pn̄t:nec audēt ad diuinā maieſtatē ꝑ īdulgētia accedere: cōfeſſioe ꝑtermiſſa:ubi igit̃ eſt uera ꝯfeſſio:ibi eſt uera ſal⁹ ip̄a uero deficiēte:oēs uirtutes deficiūt:ip̄a p̄cedente: oēs bōe uirtutes ſequunt̃.Fig.exo.xiiii.ꝓut magiſter Fig. hyſtorie narrat.Cū filii iſrael exeuntes de egypto ueiſſent ad mare rubrū:qđ diuiſū eſt in.xii.ꝑtes:ꝓut erāt .xii.trib⁹:nō audebāt mare itrare:q̄tuncūq; ſentirent poſt ſe pharaonē uenīētē cū inumerabili exercitu quouſq; trib⁹ iuda prio eſt illđ igreſſa:ſʒ illa tribu p̄cedēte ſequute ſūt oēs alie:& ꝑ hoc liberatus eſt ppl̄s qa ubi ſubmerſus eſt pharao: et oēs ſui: ex hoc.n.trib⁹ iuda meruit regale ſceptrū: & hoc eſt:qđ habet̃ i.p̄s.xxiii. In exi.iſrl̄ đ egy.dom⁹ iacob đ ppl̄o barbaro.Et ſeqt̃ Fc̄tā eſt iudea ſc̄tificatio eius:& hoc dicit̃ pp illđ:qđ tūc fecit tribus iuda.Spūal̄r ꝑ tribū iuda ſubaudi uirtutē cōfeſſiōis:quā in exitu de pc̄ō:et acceſſu ad miſericordiā:opʒ oēm uirtutem p̄cedere : igit̃ ipſa p̄cedente omnes alie uirtuteſ libere ſubſequunt̃.Et ſic diabolo ſubmerſo cū tentamētis eius: triūphat uirtuſ cōfeſſionis:ideo pre ceteriſ uirtutib⁹ eſt colēda. Vn̄ gre.ſup illud iob.Si celaui i ſinu meo iniqtatēʒ meā : in moralibus dicit ſic.Mirent̃ inqt in bono iob:q uolūt caſtitatis cōtinentiā:mirent̃ integritatē iuſtitie: mirent̃ uiſcera pietatis.Ego in eo nō minus admiror confeſſioneʒ humilimam peccatorum:q̄ tot ſublimia uirtutum.

Erſeqmini:& cōprehēdite.p̄s.lxx. Poſt q̄ latere nō pn̄t:& ſūt diſcoopti: & noti nequaq̄ ampli⁹ ibi redeūt : timent.n.ſuſpendi.Spūal̄r pc̄tā ſunt uelut latrones qa accedentes ad animam omnia uirtutum ſpolia inde ſubripiunt:ſed ſi per confeſſiōem manifeſtetur:inde eſt aufugiunt:nec audent accedere. Fi E

Fig. gu.iiii.reg.vi. Poſtq̄ helyſeus oſtendit latrunculos ſyrie regi iſrael: fugiētes inde nō fuerūt poſtmoduȝ auſi amplius reuerti in ſamariā: cui primo tm̄ erant infeſti. Spūaliter ſyria interpretat̄ humenta quaſi lubrica: latrunculi ſyrie pctā denotant lubrica: & imunda: infeſtant enim ſamariā: q̄ interpretat̄ cuſtodia: per quā ipſa aīa intelligit: ſed helyſeus.i.actus cōfeſſionis hoc manifeſtat regi iſrael: ideſt confeſſori: quo facto fugātur: & non hn̄t amplius accedendi facultatem. Vnde amb.in li.de ioſeph. Plurimuȝ ſuffragat̄ uerecūda cōfeſſio: & penam quam defenſione uitare non poſſumus: pudore confeſſionis extinguimus.

F Iniqtatē odio habui.ps.cxviii. Interdū expientia docet aliq̄ eſſe abomiabilia: & diſplicibilia: q̄ iexpta placibilia iudicāt. Hoc ꝑ tāto ꝑuenit: qa aliquando res ſupficialiter accipiunt̄ ab hūano iudicio: qa appetitus corruptus ſolā delectationem cōſiderat: poſtpoſita rei amaritudie: ſed qn̄ expit̄ reiicit: ut patet de corruptis cibis. Spūaliter peccator corruptū hȝ appetitū rōnis: ſeu iudiciū ꝑpter quandā ſupficialē delectationeȝ: quā pcipit in pctō: non pcipiens ſequentē gehēne amaritudinē: illā tamē melius ſentit: ꝯſumata delectatiōe: iō illud ſaltē debet eiicere per ꝯfeſſionem: & euomere. Na cū pctūȝ agit̄: placet: ſed actū diſplicet: & iō abominat̄ cōſcia iō ſi homo illud cū diſplicentia eiiciat ꝑ ꝯfeſſionem ſatiſfecit.

Fig. Figu.ii.reg.xiii. Amon amauit ſororē ſuam: thamar: q̄ in tātum ſibi placebat: ut quaſi moreretur ob eius amorē: ſȝ poſtq̄ cognouit ipſam: in tm̄ abominat⁹ eſt ipſā: ut nullatenus poſſet eā uidere: & maius erat odiū q̄ prius erat amor: iō uocato puero ſuo fecit eā eiici: & excludi a ſe. Spūalr̄ per amon ſbaudi pctōrem: per thamar ſubaudi culpam. Nā diligit peccator

culpā añ ɔmiſſionē ꝑ delectationem:q̃ ibi hʒ:uel pu
tat eē:qa illā tm̄ ɔſiderat. Sʒ illa conſūata:abominat̃
ſeqntē penā: icc irco uocata pura ɔfeſſiōe:dʒ ipſā eiice
re a thalamo aīe ſue:& illam plus odire q̃ amaſſet pri⸗
us. Si uero ſibi pctōr in culpa ñ diſpliceat:ſed placeat
deo ſūme diſplicet: & qa uelut cecꝰ ſe ñ cognoſcit tur
pem:ubi poſſet ꝑ ɔfeſſionē emendare:ueniet tempus:
quo ſe cognoſcet ꝑ ɔfeſſionem turpiſſimū:ubi locum
nequaq̃ habebit ɔfeſſionis purgatio. Vñ aug. in quo
dam ſmone. O inqt hō:utinā te cognoſceres:qa ſi te
cognoſceres:tibi diſpliceres:& mihi placeres:nunc au
tem qa te non cognoſcis:tibi places:& mihi diſplices:
ueniet aūt tempus:qñ nec mihi:nec tibi placebis.

D Eus āt nō irridet:ad gal. vi. Simia uult om G
nia ſimiare in deriſionem:& tñ ipſa deridet̃
& capitur in ſuis deriſionibus. Dū enim ui
det hominem calciari:uult ipſum ſimiare:et
ligatis ſibi pedibus calceis capit̃. Spūalr multi putāt
in ſuis ɔfeſſionibꝰ deridere deū:minuendo:ac median
do pctā ſua ɔmiſſa:ſed ipſi capiunt̃ in ipſis. Nō.n. deꝰ
talem ɔfeſſionem acceptat:ſed iudicat peccatorem:ac
ſi nō eſſet ɔfeſſus:addens inſuꝑ penam ꝑpter irriſionē
Fig.ii.re.x. Dauid miſit nūcios ad ɔſolandum amon Fig.
ſuper mortem patris:ſed ſuaſione ſeruoꝝ eius accepit
amon ſeruos dauid:& raſa eis medietate barbe: & in
ciſis ueſtibus uſq; ad nates remiſit eos ad dauid ſic il⸗
luſos. Quod audiens dauid eos noluit intueri:donec
barbe eoꝝ creuiſſent:& tunc ueſtitos ueſtimetis cōple
tis uidit eos:& remiſit ioab cum exercitu ſuo: & ex
terminauit amon de terra ſua ob hanc deriſionem.
Spiritualiter amon interpretatur oneratus: & bene
denota⁊ peccatorem: ſcilicet oneratum: ſuper quem
multitudo culparum ſicut onus graue premunt. Or

batur enim patre ſcilicet libero arbitrio: quo prius me rebatur. Sed mittit dauid ſeruos ſuos ad conſolan dum ipſum: quia chriſtus inſpirat illi noticiam pecca torum ponderis: ut illa confitendo conualeſcat: & li beretur. Sed adeſt praua familia ſuadens: ut derideat ſeruos dauid hec nefanda familia ſunt: pudor ↄfeſſio nis: & timor ſatiſfactionis: amor delectationis. Et ui de quid ſuadeant ipſi amon: ideſt peccatori facere. Di cit pudor confeſſionis: peccata tua ſunt nimis lubrica narrare ipſa nimis turpe: incide ſibi ueſtes uſq; ad na tes: ut media appareant: & media ſint cooperta. Ra de ſibi medietatem barbe: ut non reputet te confeſſor tuus tam ſordidum. Dicit autem timor ſatiſfactiōis: caue ne te dicas diuitē ex uſura: dicas qa oporteret te ſatiſfacere: & remaneres pauper: tace: ſile: noli hec loq coram ſacerdote: oñdas te potius bonum: & fidelem Dicit amor delectationis: nō confitearis peccatorē ta lem te fuiſſe alioquin tua te priuabis delectatione. Et ſic ſuadȝ hec familia neq̄: ut peccator pc̄tā diminuat: & tunc miſer credēs deridere deū: ipſe deridetur: quia deus in nullo acceptat confeſſionem talem: nō recipit media peccata: ſed ītegra intuetur: nō uult illa uidere dimidiata: ſed pro integris: & cōpletis punit. Ideo ca ueat homo: ne laboret ad excuſandas excuſatiōes in peccatis: ſed dicat peccata ſua cum ſuis debitis circū ſtantiis: ſi uult cōſequi miſericordiam: uerum eſt: ꝙ dꝫ bet in hoc multū laborare ↄfeſſor: ut a ↄfitēte eripiat illa: que poſſunt uerā ↄfeſſionē īpedire. Vnde aug in li bro de penitentia. Diſcretio confeſſoris ualde neceſſa ria eſt. Conſideret q̄titatem criminis in loco: in tempo re: in pſeuerātia: in uarietate pſone. Cuiꝰ fuerit etatis cuius ſapie: & ordinis: & quali hoc fecerit tentatiōe: & ipſius uicii multiplici executiōe: hec auguſtinus.

NOn abſorbeat me pſundū̄: neq3 urgeat ſup me puteus os ſuū. ps. lxviii. Cadēs in aqua nō eſt in piculo: quouſq3 os eius nō cooperit aqua: & rō eſt qa poteſt inſpirare: & rſpirare & ſic ſuffocari non poteſt. Si aūt coopiatur in tantu3 q ſpiratio: & reſpiratio deficiat: ſtatim itrinſec9 calor cor ipſum urit: qa pulmo nō poteſt aerem calidū ſpirā do emittere: & reſpirando recipe: & ipſum cor refocil lare. Spūaliter cadens in peccato nō eſt in periculo cō buſtionis gehēne: quouſq3 os habet expeditū ad con feſſionem: quia tunc poteſt ſpirare per os caliditatem peccati: & reſpirare gratiam indulgentie: & ſic cor: & anima refrigerantur: & ſanantur. Unde ambroſius ſu per ps. beati imaculati. Ceſſat uindicta diuina: ſi cō feſſio precurrat humana. Sed ſi tantum ſuperabun det culpa: ut ad confitendum os opiatur: ſuffocatur anima a peccati nequitia: & igni traditur infernali. Fi gura exo. xiiii. Egyptii intrantes aquas maris cooper ti ſunt aqua: & omnes ſuffocati ſunt. Spiritualiter p egyptios ſubaudi peccatores tenebris pecatorum in uolutos. Hi ergo immergunt ſe in uoragine culpe: os clauſum ad confeſſionem habent: ideo moriuntur in peccatis ſuis. Si enim os non clauderent: indulgen tiam inuenirent: aug. in quodam ſermone. Infernus eſt puteus profunde iniquitatis: qui non claudet ſup te os ſuum: niſi tu clauſeris tuum. H Fig.

REbellabat iudas filios eſau: pmo mach. v. I Videns princeps hoſtem ſibi eſſe moleſtum quem conſueuerat captiuum tenere: ualde moleſte ſuſtinet. Ideo quicquid ualet facere ut illum capiat: totis uiribus facere conatur. Spiritua liter peccator ueniens per cōfeſſionē ad miſericordia3

dei:euaſit diaboli poteſtatem:& magnã ei afflictiões
facit. Et iõ diabolus hoc moleſte ferens oi conatu ſtu
det illũ recupare: & cũ ꝑ unũ peccati genus nõ põt ꝑ
ualere: ad aliud ſtati hꝫ recurſũ. Vñ gre. i li. mor. An
tiquuſ hoſtis ex ꝓprio certamie: dũ ſe ſuccũbere ꝯſid
rat: ad alia tẽptationũ bella reſtaurat. Intuet hũanoſ
uniuſcuiuſ mores: cui uicio ſint ꝓpinq: et iſta ponit
Fig. añ faciẽ ad que citiuſ nouit iclinare mentem. Fig. ꝑmi
macha. vii. c. Cũ iudas machabe⁹ expugnaret genteſ
demetrii: & deuaſtaret terrã illius: demetrius furorẽ re
pletus miſit nichanorẽ cũ exercitu ſuo cũ hoc mãdato:
ut. ſ. ſibi ligatũ iudã pñtarent: uenit nichãor i hieru-
ſalem ꝯtra iudã: & iurauit: ꝙ niſi iudas traderet ei: ꝙ
ipſe funditus templum deſtrueret: erat iudas in ſa-
maria: ad quem nichãor accedens aggreſſus eſt iudaꝫ
ibidem cũ tubis & clãgoribus. Iudas uero ore: & cor
de: & manibus orãs cũ paucis aggreſſus eſt nichano-
rem: & exercitũ illius: & obtinuit uictoriã: & fugato
exercitu cepit nichãorem: & occidit illũ: & linguã ei⁹
diuiſit: caput uero ipſius iciſit: & portauit oĩa i hieru
ſalem i ſignũ uictorie. Spũalr ꝑ iudã ſubaudi fideleꝫ
cõtritũ: & ꝯfeſſuꝫ a ſuis pctis. Hic enĩ gentes dmetrii
ideſt dyaboli tentatões iuadit: & diſſipat: qd ipe dya
bolus ualde moleſte ſuſtinet. Demetri⁹ interpretatur
nimiũ pſequens: p quem dyabol⁹ ſignificat: qa neſcit
a iugi pſequutione fideliũ qeſcere in h ſeclo: qtũcũq
in hoc corpore poſit⁹ pfeceris: erras ſi credis uicia mor
tua: nõ obiecta: uelis enĩ nolis inter ꝯfines tuos habi
tat: iebuſeus ſuperari qdem pt: exterminari ñ pt. Et
icirco dirigit nichãorem cum exercitu: ideſt corpus:
ut cũ exercitu carnaliũ cogitatiõum: & affectiõum ſu
peret ſpm: & ſuccumbat: & uide qa ſolum iudã deme
trius querit: qa dyabolus ſolã ꝯfeſſiõem interimit. i.

interimere cupit. Deſtruā inqt tēplū: niſi iudaȝ habeā
ſȝ uide ubi habitat iudas: qa in ſamaria: q̄ interp̄tať
cuſtodia. Dū ergo ↄfeſſus es: iſta in cuſtodia: attende
illius ſapientis dictū: oi cuſtodia ſerua cor tuū: poſſet
te ledere nichanor in hierico: ideſt in mundi hui⁹ uani
tate: ſȝ nō in cuſtodie claritate: ubi ſobrius uigilaſ ꝑp
ter timores nocturnos. Inuadit igiť nichanor iudā di
uerſis carnis affectiōibus: ſed triplici arma ↄtenit eum
iudaſ: qa pura ↄtritione: uera ↄfeſſione: et ↄgrua ſatiſ
factione & hoc eſt corde: ore: et opere pugnare. Fugať
tentationum exercit⁹: & ipm corpus capiť a ſpiritu.
Lingua eius diuidiť: qa partim eius orōni dať: partiȝ
uero ad dei laudem relinqť: incidiť caput ei⁹ ab eo: qa
repelliť prauū dſiderū eius ab eo: manus cū brachiis
truncanť: qa remouenť a corpore male operandi facul
tates. Et hec oia portanť repn̄tanda in hieruſalem co
rā deo & ſāctis angelis: ut nob deť corōa iuſtitie: quā
deus legittime certātibus repmiſit. Patet igitur q̄tuȝ
bonum in certamine nr̄o faciat nobis uera ↄfeſſio ↄ⁹
tritione: & ſatiſfactione: & pnia ſeq̄nte. De hac āt lo
qtur aug. in li. de pnia. Languores iqt ſanat: leproſos
curat: mortuos ſuſcitat: ſanitatē auget: grām cōſuat
claudis greſſū ſurdis auditū cecis rſtituit uiſū uitia fu
gat: uirtutes ornat: mētē mūit: & roborat. Hec aug. K

TErra dedit fructū ſuum. p̄s. lxxxiiii. Tēpo
re hyemali: qn̄ terra coopta eſt glatie: ul' aqſ
ſuperficies non p̄t germinare: & rō eſt: qa ra
dius ſolis non p̄t terram attingere ad caleſa
ciendum: aqs uel glatie ꝓhibentibus. Spiritualr cum
agger aie nr̄e coopertus eſt gleba culpe: non pōt faceř
ſeu ꝓducere fructus deo placitos: quia non p̄t radius
gratie ad illam accedere ꝑpter culpe occupationem.
Nam gratia & culpa ſimul in eodem recipi non p̄nt.

ſia.lix. Iniqtates ueſtre diuiſerũt inter uos: & deũ uñʒ
& peccata ueſtra abſconderũt faciẽ ſuã a nobis. Sʒ ſi
uolumus: ꝙ ager aĩe nr̃e germina bone oꝑationis pro
ducat: neceſſe eſt: ut per ꝯfeſſionem prius culpaʒ ãmo
Fig. ueamus. Fig. geñ.i. Vbi legimus: ꝙ cũ terra operta eſ
ſet aqs: nihil germinauit: ſed ſp erat inanis: & uacua.
Sed ꝯgregatis aquis in unũ locũ: & arrida apparente
mox lucis radiis eã attingentibus ſubſequuta eſt ger
minatio herbe uirentis: & ꝓductio diuerſoꝝ generuʒ
fructuũ. Spiritualiter per aqs ſubaudi culpas hoĩes
ſubmergentes: apo.xvii. A que multe ppl̃i multi d'cur
rentes ad mortem. Quamdiu ergo hmõi aque ſup fa
ciẽ cordis nr̃i per affectũ cooperiunt nos: nullatenus
ualent bone cogitationes germen ꝓducere: & ſic ꝑ cõ
ſequens dare fructũ. Sed ꝯgregatis hmõi aquis: id eſt
peccatis: & culpis in unũ coram ꝯfeſſore: per ueraʒ: &
integram confeſſionem: apparet arida. i. terra apta: &
parata ad germĩa: qa diuine gr̃e radius ſtatim deſcen
dit ꝓhibente remoto: et tũc aĩa producit ieiunia: ora
tiones: elemoſynas & cetera oꝑa meritoria: circa q̃ ſte
rilis exiſtebat: extirpanda ſunt ergo uitia: & poſtmo
dũ pñt uirtutes inſeri. Vñ amb.li.i.de cayn. Egreſſ⁹
inquit malitie uirtutis operat̃ ingreſſum: eodemqꝫ ſtu
dio: quo crimen expellitur: innocentia copulatur.

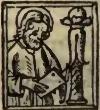
L MVndi eſtote: iſay.i. Indecens eſt: & uitupero
ſum ubi oĩa munda ſunt ſordidus apparere
Ille nanqꝫ talis: ut ſidetur imunditie eſt: cum
rubore ab alioꝝ ꝯſortio excludendus. Spiri
tualiter in curia celeſtis grẽ oẽs mundi ſunt: null⁹ enĩ
ſordidus ibi manere audet. Fedaret enim loca puriſſi
ma: & manſiones amenas: quas ſancti in pulchritu
dine habitant: numeri.xiiii. Quàm pulchra taberna
cula iacob: ide eſt: ꝙ ſtatim excludit̃ cum rubore a do
mino

mino iſay.lxv. Huiuſmodi ſordidiſſimi: & immundiſſimi recedite inquit dñs a me: non appropinquetis mihi: quia immundi eſtis. Igitur debemus prius nos mũdare ab omni ſorde: ſi cupim⁹ in agrum gratie introire. Figura leuiti.v. & nume.xix. Vbi precepit dñs purificationem immundorum fieri in hunc modum. Nã ut habetur ibi: qui tangebat rẽ immundam: aut morticinum quid: ut iumentum: aut fera occiſum: uel hominem: immundus erat: Ideo indigebat purificatione: & fiebant iſta: quia offerebatur ſacerdoti agnus ſine macula: duo pulli turturum: uel columbarum: ſimila puriſſima: de qua fiebant panes: quos ſolus ſacerdos pro illa die tantum modo edebat: reſeruari in craſtinum non poterant pre putredine: Spiritualiter tria ſunt in hoc mundo: quibus in anima maculatur & ſordeſcit homo: ſcilicet concupiſcentia carnis: concupiſcentia oculorum: & ſuperbia uite. Prima eſt res immunda: & turpis: unde inno. dẽ conditionis humane uilitate: O inquit extremi libidinis turpitudo nõ ſolum maculat animam: ſed fedat pſonam: omne nã ꝗ peccatum: quod fecit homo: extra corpus ſuum eſt qui autem fornicatur in corpus ſuum peccat: ſemper comittantur illud fetor: & immunditia. Concupiſcentia uero oculorum eſt res mortifera: quia auaritia ſuũ poſſeſſorem occidit: augu. in quodam ſermone. Auarus inquit anteꝗ quicꝗ furetur: ſeipſum occidit: & anteꝗ quicꝗ capiat: capitur. Superbia autem uite dicitur fera peſſima: occiſum enim tali fera ſi quis tetigerit: immundus eſt: qui per conſenſum tetigerit diabolum: quia hac fera occiſus eſt: imundus erit: & quẽadmodum ille occiſus eſt: ita occidetur: qui uoluerit ſuperbe ſapere: ut iſte. ps. Vos autem ſicut un⁹ de pricibus: id eſt demonibus cadetis: & nota ibi de pricipi-

Fig.

bus dēones dici: et intellige caſum iſtū ꝓphetā miari ſuperbis: qui igitur ſic imundum ſe nouent: ſtudeat ſe per ueram cōfeſſionem mūdare: et no. ꝙ non ſordidatur aīa: niſi per tactum. i. per ꝯſenſum rerum imundaꝝ: unde aug. in quodā libello. Tentatio inqt quā tuncunq; imunda cor nō polluit: ſi rō non cōſentit: in purificatione aūt huius imūditie: primo debet offerri agnus ſine macula. Iſte agnus xp̄s fuit: q ſolꝰ ſine macula iuentus eſt. Ipſe. n. oblatus eſt ad purgādā maculaꝝ peccatoꝝ noſtroꝝ. Iſtud uero ſacrificiū p uerā fidē debet precedere in memoria nr̄a: alioqn fruſtra fierēt oīa humana remedia. Omnis. n. nr̄a purgatio a xp̄o eſt: qui lauit noſ a peccatis noſtris: & liberauit noſ nō ſolum ab originali: uerum etiam omnes liberat ab actualibus uolentes pure credere. Vnde leo papa in ſermoneꝰ de ieiunio ſeptimi menſis. Effuſio ſanguis iuſti pro iniuſtis tam potens fuit ad premium: taꝫ diues ad pretium: ut ſi uniuerſitaſ captiuorum in redemptorē ſuum crederet: nullum tyrānica uincula retinerent. Itē debet offerri par turturum. i. par oculoꝝ gementium ſcilicet cordis: et corporis: quia tunc eſt nr̄m ſacrificiū deo acceptū. Grego. ſuper eze. omel. viii. Holocauſtū inquit ſic cum eſt bonum opus: qđ lachryme nō infundunt: holocauſtuꝫ pingue eſt: qn hoc: qđ bene agitur corde humili etiam per lachrymas irrigatur: ſed requiritur ultimo ſimila puriſſima: hoc eſt confeſſio rectiſſima: & puriſſima: de qua fiunt panes ad uſum ſacerdotis tantum: quia ipſe ſolus ſacerdos actus confeſſiōis meditari debet: & hoc pro illa die tātum: ideſt pro hora: & tempore: quo peccator cōfitetur peccata ſua: tūc confeſſor meditetur illa: ut cognoſcat: qđ aut quale impendat peccatori utile remedium: ſed ultra tempus illud penitus non reſeruet: quoniam ſi huiuſmodi panes in

nes i craſtinū uellet uidere:ſētiret eos in archa aīe ſue peccandi putredinem generaſſe:naꝫ & ſibi ipſi nequa q̄ debet ſacerdos cōfitentis reuelare peccata. Nā hoc eſt diuinitus ordinatū:ut ꝙ peccator ipſe ſua peccata manifeſtando delet:amplius nunq̄ ualeat alicubi re/pire. Iob.xiiii. Signaſti quaſi ī ſaculo delicta mea:ſed curaſti iniq̄tatem meā. Audacter igitur accedat īmundus ad lauacrum indulgētie portans hāc puram ſimilam:q̄a nihil ſecretiuſ peccato ↄfeſſo: et nihil apertius atq̄ māifeſtius abſcōſo peccato:unde aug.ſuper.ps. O homo inq̄t q̄d times cōfiteri illud:q̄d per confeſſionem ſcio:minus ſcio q̄ id:q̄d neſcio cōfitere homo peccator homini peccatori:elige q̄d uis: ſi non confeſſus lates:tu confeſſus damnaberis. Ad hoc deus exigit ↄfeſſionem: ut liberet hominem humilem. Ad hoc damnat: ut puniat ſuperbum.

Ntrauerunt aque uſq̄ ad aīam meā.ps. M
lxviii.uidemuſ.n.ꝙ gutte minime aque ↄtinuate replent magna uaſa:īmo interdum replent flumina: & faciūt ruinam. Spiritualr parua pctā neglecta replent aīam et ſua ↄſuetudine niſi eiiciātur peccata grauia adducūt: et maiora: quoꝝ ruina anima Fig.
ſubmergit. Fig.naū.ii. Vbi ꝓpheta reſpexit:et ecce porte fluuioꝝ aperte ſunt:& templū ad ſolē diruptuꝫ eſt:et miles captiuus ductus eſt. Spūaliter porte fluuioꝝ ſunt ſenſus corporiſ:q licet interdū guttatim reci/piant culpas.tamē ſepe inducunt conſuetudinem peccandi. Et q̄ntuncunq̄ uenialia ſint nimis neglecta:in tantum poſſunt creſcere:& tales poſſunt conditioneſ concurrere:ꝙ fiunt multum grauia:ita ꝙ cauſabunt ruinam interitus. Vnde aug.de decem cordis. Nolite inquit contemnere uenialia:quia minima ſunt: ſed ti

mēte:qa plura ſunt plerunq; enim beſtie minute nocēt:
nunquid nō minutiſſima ſunt grana aren e:ſed ſi arēa
amplius mittať in naui imergit illaꝫ:ut pereat. Quaꝫ
minute ſunt gutte pluuie: nonne flumina replent; et
domos deiiciunt timenda eſt ergo ruina multitudiniſ
& ſi nō magnitudinis: hec aug.. Subaudi ergo per tē
plum animam:quam intrantes huiuſmodi culpe di/
ruūt propter ipſorum multitudinem:& captiuum du
cunt militem:ideſt liberum arbitrium : et dant illum
in manus diaboli. Igitur cum hec peccata ad animaꝫ
ſubmergendam multiplicari cognoſcimus: nō pigeat
ea per confeſſionem excludere. Vnde aug. in quadam
omel. Quoniam minuta plura peccata:ſi negligantur:
occidunt:minute aque gutte ſunt:que flumina iplent
hoc facit ſentia neglecta paulatim:quod facit fluctuſ
fluens per ſentinam intrat: ſed diu intrando:et non
excundo mergit nauim :augu.

¶ De conſcientia.

A Domino datur uxor prudens: prouer. xix.
a Dicitur:ꝙ mulier optimum habet cōſilium
ſi ſubito illud proferat. Ideo uir cum iminēt
pericula:exequi debet conſilium uxoriſ ſubi
tum:et precipue cum ſcit ſe diligi ab uxore. Spirituali
ter ſepe inuoluimur non paruis periculis propter inſi
dias hoſtis noſtri frequētes:ſed habemus uxorem no
ſtram fideliſſimam:que nos:& noſtram ſalutem dili/
git: & eſt optimi conſilii:ſcilicet cōſciētia:habet enim
ſalubre conſilium in promptu. Ideo cum ſentimus ad
uerſus nos aliquas diabolicas tentationes accedere:
quas diabolus ad perdendum nos ſeductoriis tenta
tionibus armat. Ad hanc ſapientiſſimam uxorem re
currendum eſt:et quod ſua conſulit prudentia debe/
mus

mus exequutioni mandare: ſtatim enim nobis indica bit: quid erga occurrẽtia agere debeamus. Figu. i. reg xix. Vbi legimus: q obſeſſus dauid nocte in domo ſua propria a familia ſaul: qui ductus ſpiritu inuidie ob uictoriam factam de philiſteis querebant eum occi dere: euadere periculum mortis neſciuiſſet: niſi fuiſſet uſus michol uxoris eius conſilio. Ait autem dauid. Niſi hac nocte ſalueris: morieris cras: & poſtmodum per feneſtram depoſitus eſt ab illa: et manus inſidian tium mediante illa euaſit. Mane autem facto intran tes ſerui ſaul domum: ut caperent dauid: inuenerunt in lecto eius ſimulachrum quodam ad ſimilitudi nem corporis dauid: quod fecerat uxor ei⁊: & ſic receſ ſerunt deluſi. Spiritualiter per hanc uxorem ſubaudi conſcientiam: per dauid ſuperantem philiſteos no. pe nitentem ſuperantem peccatum. Igitur ſaul: qui dya bolum ſignificat: ſpiritu inuidie uallatuſ de tali uicto ria cruciatur. Et recolligenſ fortiorem familiam: ſcili cet uarias: et graues tentationes: nititur capere peni tentis animam: ut ipſam occidat. Hanc enim famili am mox cognoſcit conſcientia: ideo de uiri ſui ſalute ſollicite clamat. Niſi inquit te ſalues in hac uita: que nocti comparatur: cras: ideſt in futura uita condemna beris morte eterna. Fuge inquam has tentatiões per feneſtram deſcendendo: ideſt per memoriam penas in ferni meditando: & non peccabis in eternum. Fugit igitur ſpiritus in hoc modo: et deluduntur ſerui ſaul non reperiẽtes: niſi ſimulachrum: quia ſola cogitatio tentationis remanet in anima ſine conſenſu. Sic ergo patet bonum conſilium ipſius conſcientie: cui ſemper in talibus credendum eſt: unde ſenec. in prouerb. O te miſerum: ſi contempſeris hunc teſtem: ſcilicet conſci entiam.

Fig.

B M Agna eſt: ut mare ɔtritio tua. tren. ii. cũ qs audit narrari cõflictum amicoꝝ: & damnũ duplicatũ ſuſtinet dolorẽ. Vñ. i. re. iiii. Tã tum doluit hely cum audiret archã dei cap tam: & filios interfectos: q cadens de ſella mortuus ẽ Spiritualr ſic deus iuſte ordinauit hois penã erga pec catum: q omnis inordinatus animus ſit ſibiipſi penã Ideo nõ ſolum homo pp peccatum punit pena priua tionis grẽ: & obligationis culpe: ſed etiam q̃dam alia noua pena affligit: ſcilicet conſcientie remorſu ſibi iu
Fig. giter annunciando noua. Fig. iob. i. Vbi cum narrata ſibi eſſet expoliatio reꝝ: dirruptio domus filioꝝ. filia rum qꝫ mors: audiuit ulterius a puero: q narrabat: nec non inquit & pueros occiderunt: & euaſi ego ſol⁹: ut nunciarem tibi. Spũaliter per iob: qui inter oẽs orien tales ditior erat: ſubaudi fidelem xpi: dum eſt in ſtatu gratie: hꝫ & ſpiritusſancti dona: & tres uirtutes theo logicas. ſ. fidem: ſpem: & charitatem: poſſidet iuoruꝫ ſenſuum honeſtatem: & mentis: oris: & operis purita tem: ſed per peccatum oĩbus his expoliatuſ: atqꝫ orba tus: remanet nudus: omnibus igit uirtutibus: & bo nis morientibus euadit ſolus ɔſcientie remorſus: ſcili cet nunciet ademptũ damnum illi. Sic igit hic remãet ad hominis cruciatum: ubi & ſẽp hos nũciet dolores Vñ beda in quodam ſermone. Oĩa inquit potent fu gere hõ: preter cor ſuum: quocũqꝫ. n. ierit: & ɔſcientia ipſum ſeqndo nõ derelinqt. Nã & ſi aliis celat malum qd fecit: ſibi tñ celare non poteſt: qa plane nouit malũ qd geſſit. Duplex ergo pẽa fit miſero: & qñ hic reatu ſue ɔſcie affligit: & qñ in futuro eterna pena punitur.

C I Mproperium expectauit cor meum: & miſe riam. pſ. lxviii. Non eſt modica afflictio ad tantam deſcendere miſeriam: ut a ſeruo: uľ a

ſerua

ſerua ꝓpria audiat ignorantiam. Hoc plorabat iob ꝑ
extremo dolore di. Seruus meus n̄ rndet me. Spiritua
liter aia peccatrix deſcendet per pctm̄ ad hanc calami
tatem: & miſeriam: q̄ oībus bonis d'ſtituta: iproperia
& uerecundiā a ſerua ſua. i. ꝯſcientia audit. Fig. tho. Fig.
iii. Vbi legimus: q' puella ſerua raguel' iproperauit ſar
re filie ſue di. Non amplius uideamus de te filios inter
fectrix uiroꝝ tuoꝝ: & ſtatim puella hoc audito imꝓ
perio ſolarium ſupius aſcendit dom⁹: & fuſis ad deū
lachrymis impetrauit a dn̄o hui⁹ improperii curatio
nem. Nā operante angelo raphaele ab eo miſſo: diabo
lus ab ea expulſus eſt: qui. ſ. uiros occiderat: & data ē
thobie in ſponſam: a quo recepta eſt honorabiliter: et
fecundata. Spiritualr̄ per ſarrā ſubaudi aiam: cui pec
canti ꝯſcientia ſerua ſua multū iraſcitur: atq; iproperā
do illi dicit: pp pctm̄ tuum: & culpā tuam: quā tu egi
ſti cū diabolo mortui ſunt in te ſeptem uiri. i. dōa. vii.
ſpiritusſancti. No amplius egredieť a te fructus bone
operationis: peſſima interfectrix uiroꝝ tuoꝝ. Non re
manet niſi: ut deſcendas in gehennā cū tuo adultera
tore diabolo. Hoc audiens aīa ꝯfundiť: & aſcendēs
cū lachrymis ad altitudinem diuine miſericordie ipe
trat cū lachrymis indulgentiā: & inſpiratio celeſt⁹ miſ
ſa tanq̄ ſalubris medicina illam copulat chriſto: a quo
honoratur: & fecundatur meritis: & gratiis. Ergo nō
eſt deſpicienda conſcientia: quinimo faciendum eſt ſp
quod ſuadet. Vnde gre. omel. ix. ſuper ezec. In omne
quod dicitur: ſemper tacite d'bemus occurrere ad mē
tem: & interiorem teſtem: & iudicem requirere. Quid
enim ꝓdeſt: ſi homines laudant: & ꝯſcientia accuſat
Aut quid poterit obeſſe: ſi homines derogent: & con
ſcientia ſola defendat. Audi aug. ii. q. iii. c. ſenti. Sen
ti quicquid uelis de auguſtino: ſola me conſcientia in

oculis dei non accuſet.

D Conuerſus ſum in erumna mea: dũ cõfigitur ſpina. ps. xxxi. Retrahit ſe quodlibet anial a greſſibus primis: ut ſe pungi: uel percutiẽti: & ad aliam uiam diuertit. Spiritualiter quilibet hõ p uiã peccati gradiens punctioñẽ ↄſciẽtie ſentit. Ideo uelut brutis prudentior: uel non inſipientior deberet: uia peccati dimiſſa: ſuã ſalutem querere. Nam deus ſm ſuã miſericordiam uoluit quoddã aïe remediũ ex ſue ↄſcientie ſpina relinquere: ut illa pũctione inſtigata anima ad deũ per pniaꝫ rediret. Ex ſpina enĩ ↄſcientie duo naſcuntur in aïa: qñ cũ pena: quã ex peccato homo adeptus eſt: cõſideratur: naſcitur timor. Et cũ ipſa aïa ſolitam xpi miſericordiam meditatᷣ: naſcitur ſpes. ex his duobus ſepe ſalus anime ꝓ-

Fig. curatur. Figu. ioſ. ii. Vbi legimus: ꝙ ioſue miſit de ſichen duos exploratores in hierico ad domũ raab meretricis: quos cum illa uidiſſet recordata eſt mirabiliũ que fecerat deus in mari de morte pharaonis: & liberatione populi ſui iſrael: & rogauit illos exploratores ut a dño ſuo ioſue impetrarent ſalutem eius: & totiꝰ domus eius: ne cum ipſe ueniret: & terram hierico ut obtineret: ipſa & familia ſua periret cũ aliis ſimul. Exploratores ↄſtanter illi ꝓmiſerunt ſalutem: totiqꝫ domui ſue: dederuntqꝫ ſibi in ſignũ funiculum croceum: quem appenderet ad domus ſue feneſtram: qñ ioſue ueniret: & per illdᷣ fieret illi ſalus: totiqꝫ domui ſue: & hoc facto receſſerunt exploratores debilitate ciuitatiſ prius ſcita: & inueſtigata. Igitᷣ cũ ioſue acceſſit ad ciuitatem illam obtinuit: & ſaluauit mulierem: & totã domũ eius: ceteris morientibus. Spiritualiter ioſue: q interpretatur ſalus: denotat chriſtum: in quo omnis ſalus conſiſtit: ſichem interpretatur ſpina: & recte denotat

notat cõſcientie ſtimulũ: de qua ipſe xp̄s educit duoſ exploratores.ſ.timorem gehenne: & ſpē miſericordie mittit ipſos ad domũ meretricis.i.ad domũ anime pec⸗catricis: que ad illoꝝ ingreſſum perterrit timore infernalis pene: ſed primũ cogitat: qđ fecit xp̄s in effuſione cruoris: qñ ſuſcitauit pharaonē: ideſt diabolũ: et liberauit pp̄lum ſuũ.i.ſanctoſ patres: qui erãt in egypto ideſt in caligine tenebraꝝ: preſumēs ergo aīa de ſpe uenie: & hos duos actus ſanctos.ſ.timorē: et ſpem reuertit ad xp̄m pro impetratiõe indulgentie. Sed uide qa dimittunt illi in aīa ſecuritatiſ funiculũ croceũ: ſcilicet memoriã paſſiõis chriſti: quē in feneſtra cordiſ appendat: ut tuta fiat. Pandit mulier ciuitatis debita: qñ ſua peccata fideliter manifeſtat. Veniēte ergo xp̄o ad diſſipandũ genteſ hierico.i.uitia: & peccata: ſaluatur tãtũ aīa cum ſua uirtutũ ꝓgenie: & ſic habitator efficit terre ꝓmiſſionis cum filiis iſrael: qa efficit habitatrix celeſtis patrie: & conſors angeloꝝ: et ſanctoꝝ. Ecce ergo quantũ eſt utilis: & laudabilis anime cõſcientia: a qua anime tãta cauſãtur bona. Ideo hugo de ſancto uicto. eam in tãtum laudat lib.i.de anima di. Conſcientia bona titulus eſt religionis: templum ſa⸗lomonis: ager benedictionis: hortus aromatum: gaudium angelorum: aureum reclinatorium: archa fede⸗ris: theſaurus regis: aula dei: camera filii: habitaculũ ſpiritus ſancti: liber ſignatus: & in die iudicii aperiendus.

LAmie nudauerunt mammas: nutrierũt E
pullos ſuoſ: filia populi mei crudeliſ: quaſi ſtrutio in deſerto. tren.iiii. Fertur la⸗miam eſſe feram adeo crudeliſſimam: ꝙ ꝓprios pullos natos ſtatim deuorat: & occidit. Aliqñ tamē naturã illam urgentē quoſdã nu

trit. Spiritualiter uoluntas peruerſa comparaṫ lamie: immo crudelior cenſetur. Nam lamia ſuum tm̄ pullū occidit: ſed uoluntas praua occiſo ꝓprio filio demoli tur occidere alienum: ideo lector diligenter attende: ꝙ in ſola uoluntate pctm̄ gignitur. Sed nota duo eē in pctō: ſcilicet cōplacentiam: & hoc pertinet ad uolū tatem: & diſplicentiam: & hoc ptinet ad ꝯſciam: pria cōditio cito euaneſcit: ſecūda uero ſemper manet. Vñ dicitur modicum eſt qd' delectat: & eternū: qd' cruci at: uoluntas ergo ꝯſumata: & annihilata delectatio ne nititur extinguere conſciētie ſtimulum: ſed non ua

Fig. let. Fig. iii. re. iii. Vbi legim⁹: ꝙ due mulieres uenerūt ad regem ſalomonē poſtulātes iuſtitiam ſibi fieri: qua rum una oppreſſo proprio filio dormiens furata eſt fi lium ſocie ſue ſecū dormientis: iuxta quam collocauit proprium filium mortuum: & ſic erat inter eas conten tio. Q d' ſalomō ueritatem rei ſcire cupiēs accepto gla dio diuidi iuſſit infantē nudum: hec ꝓpria mater au diens dolore ꝑuenta clamauit. Date illi obſecro īfan tē uiuum: alia aūt dicebat: nec mihi: nec tibi: ſed diui datur: & hec nō erat mater: cognouit eam tūc ſalomō & reddidit matri ſue puerū uiuum. Spūaliter mater il la: q̄ proprium filium dormiendo oppreſſit: ſignificat uoluntatem: q̄ in ſomnis pcti: & culpe dormiens dele ctationē cōſumit: cito labitur: cito tranſit: fugax pec cati delectatio uolūtatis: ſed remanet alterius matris filius: ſcilicet remorſus cōſcie: ſemp ille uiuit: ſemp ille ſanus eſt. Sed de hoc uolūtas multum cruciaṫ: & do let: uidet ſe orbatā uoluptate & placere: & uidet ſocie conſcie remorſum remanere: & uiuere: ideo dolet: & affligiṫ ualde: iccirco illū uellet occiderē. Nō enim uult hunc audire ſtimulum: nō cupit hoc martello ꝯcuti: et uide: qa rogat illū diuidi dicēs. Nec mihi: nec tibi: ſʒ

diuidatur

diuidat: q̄libet hēat ſuam portionē: quid ergo eſt hoc Nota igit: ꝙ uolūtas pũerſa uellet ut ſtimul⁹: qui ex peccato relictus eſt in cōſcia: diuideret̄ in hūc moduꝫ ut illa: ſcilicet medietatē hēret cogitando. ſ. preteritā delectationem: quā in pc̄to habuit: & hec portio: quā querit praua uolūtas: uellet ēt: ꝙ ɔſcia ipſa ita. ſ. reſtrī geret clamorē ſuū: ut ab eo ɔtriſtari nō poſſet: ſed ip‑ ſa cōſcia nō conſentit. Nequaq̄ uult filium ſuū diuidi ſed dicit: date illi infantem uiuū: q̄ſi dicat: ſi uolūtas uult delectari ex eo: qđ reliq̄tur ex pc̄tō: ſentiat ēt do loris aculeū: qa acq̄ſitus eſt in pc̄tō: & hoc iudicat ue‑ rus ſalomon. i. chriſtus: ut nūq̄ homo pc̄tm̄ cōmittat nec ipm̄ per delectationē cōmemoret: qn ſemp trahit ſtimulum cōſcie ſecū: tanta eſt igit̄ huius filii importu nitas: ꝙ die: noctuq̧ ſuū actorē moleſtat. Vnde aug. ſup ioā. Seru⁹ inq̄t hoīs aliq̄n ſui domini duris impi is fatigatus fugiendo req̄eſcit: ſeruus aūt pc̄ti: quo fu giat nō eſt: n̄ fugit ſemetipſū: mala ɔſcia n̄ eſt quo erat ſequit̄ ſe: imō nō recedat a ſe: peccatū: qđ facit intus ē: fecit peccatū: ut aliquā caperet uoluptatē: uoluptaſ tranſit: peccatū manet: preteriit: quod delectat: remā ſit: qđ pūgat. Hec auguſtinus.

GEnuerūt filios: & filias. gen̄. v. Magna ē hoī diuiti conſolatio: & alacritas habēti multos filios: & bonos: loq̄t̄ de maſculiſ q̄ agent parentelā: ſecus eſt de feminis: q̄ depauperant domū: iccirco pauper plu‑ res hn̄s filias ſp triſtis eſſe ɔſueuit: utpote cū magnuꝫ ſit piculū illas cū pauptate nutrire. Spūalr̄ grande dꝫ eē hoī deuoto gaudiū: cū ml̄tos ꝓducit actus merito rios: qa ex his auget̄ ſibi cū angelis ſactis parentela: q̄ mulctat̄ in eterna btitudine: ſed e conuerſo dꝫ eſſe do F

lor peccatori cumulāti ſibi culpā culpe: qa irā theſauri zat ſibi dei in gehēnam: & ēt qa eſt pauper: & oī gr̄a deſtitut⁹: nec ualet aie ſalutem lucrifacere. Iō diabol⁹ cupiēs nos celeſtibus diuitiis ſpoliare: & ad īferni tormenta p̄cipitare conat̄ ipſos bonos actus in nobis extiguere: ut ſimul extinguat̄ parentela in celis: & nitit̄ inquātū pōt: noſtras culpas augere: ut ſeruos nos poſſideat in gehenna.

Fig. Fig. exo. i. Videns pharao pplm iſrael mltum creſcere: p̄cepit obſtetricibus: ut cū mulieres hebree parerent maſculos: occiderent: et filias feminas obſeruarēt. Dicit magr̄: ꝙ hec fuit cā: qa pharao timebat maſculos multiplicari: & multiplicatos ſibi rebelles fieri. Iō illos iubebat occidi: feminas āt reſuari ad faciēdam ꝯcupiſcentiā egyptioꝝ: ſed obſtetrices deū timētes n̄ cōmiſerūt illud ſcelus: imo uiuos obſeruabāt tā maſculos: q̄ feminas. Sp̄ualr̄ in nob ſūt due obſtetrices recipiētes qcqd naſcitur in nob. ſ. iraſcibilis: & cōcupiſcibilis: quaꝝ una gaudet de maſculo. ſ. de bono per nos acto. Alia dolet de femina: ideſt de culpa a nob cōmiſſa: his ergo ſuadet pharao. i. diabolus: ut merita ſuffocent: & culpas nutriāt: hoc ꝑ tanto diabolus cupit: ne creſcentib⁹ in nobis meritoriis actibus rebelles ſimus īperiis ſuis: & ſuam fugiam⁹ ſeruitutē: culpas uero nutriri cupit: ut per illas nos ad infernum deducat: & quod cōcupiſcūt erga nos demones libere ualeāt exercere. Sed obſtetrices bone ſunt: & earum officia fideliter exercent: qa reſuant utrunq;. Nihil enim naſcitur in anima boni: uel mali: quin ſeruētur in ipſis. Preſentanduꝫ fideliter ante tribunal chriſti in extremi iudicii examine. Ideo ſi nobis nati fuerunt boni actus: erunt hi filii ſicut nouelle oliuaꝝ in circuitu menſe noſtre. Si uero culpas malas noſtra conſcientia repreſentet: cum his deputabimur ad ge

hennam

hennam. Vnde auguſtinus in quodam ſermōe. Quid obeſt illi: ſi de illa tabula eum hūana uult delere igno rantia: ſi enim nunq̄ de libro uiuentium ꝓpria delet conſcientia. Nam & ſi bonuȝ: quod de nobis dicitur in mente non inuenitur: magnam in nobis debet ge- nerare triſtitiam. E conuerſo ſi malum: quod de nobis dicitur: in nobis non inuenitur: in magnam debemus proſilire letitiam.

Filii hominis ſpeculatorem dedite: eze. iii. G Perſona uolens in die feſti cum nobilibus ɔ uerſari: cōſueuit ſibi faciem lauare: & ſpecu lo ſe inſpicere: & uidere: ſi aliquid ī ea defor me appareat: ut illud ſtudeat reformare. Spiritualiter cum intramus eccleſiam accedimus ad conuerſanduȝ cum deo: & angelis eius ſanctis. Ideo debemus in ſpe culo ꝓprie ɔſcie nos aſpicere: & per ɔſequens nos la- uare: ne qd culpe inueniat in nobis: q̄ pulchritudinem diuine maieſtatis offendat: uel qd̄ decorem angeloꝝ ſanctorum in aliquo ualeat conturbare. Fig. exo. xx Fig. xviii. In introitu tabernaculi erat labium eneuȝ d̄ ſpe culis mulierum: & iuxta templum erat piſcina aque. et ſic introeūtes poterant ſpeculari: & lauari ſi opus erat. Spiritualiter ante ingreſſum future uite debe- mus ſpeculari faciem anime noſtre in ſpeculo forti: & eneo: in quo omnia clare: & lucide repreſentātur: hoc ſpeculum noſtra eſt conſcientia: que adeo enea: & for tis eſt: q̄ morientibus nobis nequaquam frangitur. Sed ſtat eternaliter ad gaudium bonorum: & crucia tum damnatorum: repreſentans bona bonis: & pec- catoribus mala: que fecerunt. Et nota q̄ tunc non erit lauari poſſibile: qa nulla ē aqua lachrymaꝝ in fu tura uita utilis ad lauandum. Speculabit ergo pctor

ſordes ſuas fedas in ꝓpria cōſcia: in qbus ſibi ſumme diſplicebit: ſꝫ nequaq̄ aquā inueniet ad lauandū: pur ergo q̄ illic diſcedamus: ſpeculemur faciem nr̄am: & a quis lachrymaꝝ: qbus ois macula debet: debemus nos lauare: hoc eſt ꝙ ſactus ille iob tm̄ appetebat age re añ mortis horā: ſciens ꝙ apud īferos nulla eſt redē ptio. Vñ dicebat iob. x. Dimitte ergo me: ut plangaꝫ paululum dolorem meū: añq̄ uadam: & non reuertar ad terram tenebroſam: & optam mortis caligine: ter ram miſerie: & tenebraꝝ: ubi umbra mortis: & nullꝰ ordo: ſed ſēpiternꝰ horror inhabitat: cōſcia ergo nos dirigat aduerſus deū: qm̄ ipſa nunq̄ mentitur. Si nos nobis ſordidos indicat: ſtudeamus nos mundare: ſi uero nos puros eſſe indicat in tuto ſumus de glia. Vñ ſeñ. Conſcientia nr̄a ianitores appoſuit: ſi enim uiui mus: ut deprehendi ſit ſubito aſpici. Qui aūt poteſt recondere ſe: & hominum oculos: aureſ ꝗ uitare: bōa conſcientia turbam aduocat: mala autem conſcientia anxia eſt: at ꝗ ſollicita. Hec ſeneca. Ergo conſcientia nos dirigat: ne careamus in agibilibus.

N a Ccipe litteras tuas. luce. xvi. Miles hn̄s red dere rōnem de magno theſauro: freq̄nter de bet libꝝ ſuū aſpicere añ diē rōnis rddēde: & uideri: ſi tm̄ hꝫ q̄tum eſt oblatus ad ſoluen dum. Alioquin ſuo creditore ſubito preuentus minꝰ ſibi inueniens: q̄ ipſi creditori debebat: poſſet carceri tradi ſine ullo remedio. Spiritualiter nos ſumus debi tores xp̄i de theſauro inextimabili: qa ipſe nos rede mit de noſtra praua cōuerſatione: nō auro: nec argen to corruptibili: ſed ſuo ſanguine precioſo. Vult igit a nobis ſatiſfieri: & recipere qd̄ dare poſſumus: ꝙ ſi fa cimus: ſuperrogat nobis uitam eternā: Si aūt a nobis exiget: qd̄ illi hoc debet: pſoluemus in tormentis: iō

aſpiciendus

aſpiciēdus eſt liber nr̄e cōſcie: ſi depoſitū dei expendimus in culpa totū in lib. cōſcie nr̄e ſcribitur ꝓferendū in die rōnis corā iudice. Fig. eze. xx. Vbi liber ſcript? Fig. intus: & deforis miſſus eſt ꝓphete per manus cuiuſdā et in hoc lib. erāt ſcripte lamentatiões: carmē: & ueh Spiritualī liber iſte ꝯſcīa eſt: quā manus iudicis fabricauit aperiendā in die rōnis: uñ ug. de ſctō uict. Conſcientia eſt liber ſignatus aperiendus in die iudicii: reperientur ibi remiſſe culpe: lamentationes oēs: creature etiā inſenſibiles cōtra pctōres: iob. xx. Reuelabunt celi iniqtatem eius: & terra ſurget contra illū: & ibi ꝯtinebuntur delectamenta: que pctōr exercuit in pctō. Eruntq; ibi ſcripta tormēta: et ueh: q neceſſe ē pati ꝓ pctō: apoc. xviii. Quantū ſe glorificauit: & in delitiis fuit: tantū date illi tormentū: & luctū. Et eſt ille liber itus: & foris ſcriptus: qa & que peccauimus mente: & que peccauimus opere: totū manifeſtat cōſcie liber. Ergo añ diem rōnis nob̄ ꝓuidendū eſt: atq; legendū: qd̄ cōtinet ibi: ne ſup nos cadat calamitas imꝓuiſa. Vñ ſeñ. de q̄ttuor uirtutibus. Si prudens eē cupis: in futura proſpectus intende: & que pn̄t contingere: aio tuo cuncta ꝓpone: nihil tibi ſubditū ſit: ſed totū añ ꝓponas. Nā q prudens eſt: nō dicit: nō putaui hoc fieri: qa nō dubitat: ſed expectat: nō ſuſpicatur: ſed cauet.

¶ De compunctione.

TVlit lenticulā olei: & effudit ſup caput eius .i. reg. x. No. ꝙ oleū multū ē dilatatiuū: & penetratiuū. Nam parua olei gutta cadens ſup pannū: multū circūquaq; dilatat̄: ēt eſt penetratiuū: qa cadens calidū per porros carnis ſubītrans accedit uſq; ad neruos: a qbus motis indignatiōibus ex frigiditate cauſatis: membra prius ſuis motibus priuata recipiunt: & motū: & operationē priſti A

nã. Et no. ꝙ q̃to oleũ de amariori materia efficit: tãto amplius ſubintranſ habet molificare mẽbra eneruata. Spũaliter per oleũ intelligit cõpunctionis: ſeu ↄtritionis lachryma: q̃ licet interdũ modicũ qd uideatur: dilatat multũ in ↄſpectu dei: & manus dñi: que ex nr̃e culpe frigiditate extendi ꝓhibetur ad largiendã idulgentiã: uncta hmõi oleo miteſcit: & recipit priſtinã: et ꝓpriã opationẽ: q̃ eſt miſereri ſp: & parcere. Et not. ꝙ q̃to lachryme de amariori corde ꝑgrediũtur: tãto reddunt manum xp̃i ad largiendũ gr̃az ꝓmptiorem. ps. l. Scd̃m multitudinem dolorũ meoꝶ in corde meo: ↄſolationes tue letificauerũt aiam meã. Igitur oleũ lachrymaꝶ diffuſiuũ eſt: & mitigat furorem dei: ut a piculis mortis liberet ſimul corpus: & aniam: & gratos

Fig. deo faciat. Fig. iii. reg. iiii. Vbi legimus uiduã quãdã clamaſſe ad heliſeũ i hac forma. Ecce inqt dñs uir meus: q fuit ſeruus tuus mortuus eſt: & uẽit creditor: & uult duos filios meos uendere: ut ſibi ſatiſfaciat: et ſic orbata ero filiis: ut ſũ uiro: & ait illi heliſeꝰ: habes ne aliqd in domo tua. Que rñdit: nihil niſi modicũ olei in lechito: quo ungar. uade inquit heliſeus mutuo accipe multa uaſa a cõuicinis: & effunde oleũ. Et uendito oleo redemit filios: effuſo oleo: quod habebat in illis iuxta preceptum ꝓphete: & oia uaſa illius impleta ſunt: & de pretio reſiduo hũit mulier cũ filiis: un̄ uiue

A ret. Spiritualr hec mulier deſtituta uiro eſt perſona ꝑuenta pctõ: que libero arbitrio priuata efficitur ſerua pc̃ti cõtrahit debitũ grãde: & obligat ſe diabolo: nec remanet in domo ſua qc̃q̃ uirtutis: un̄ uiuere poſſit uita ſpirituali: qa totũ creditor ſubripuit. Vn̄ beda in quodam ſermone. Cũ quis mortalr peccat: oia bona que fecerat in os diaboli iactat: eius ſeruus efficitur: & ad penam ſe obligat ſempiternam. Exigit ergo creditor

ditor:ut uendatur uterq; filius:ſcilicet corpus:& ſpūſ ambo.n.uult diabolus creditor ille: q nobis ſuas cre dit tentationes:& nos illi obligamur per cōſenſū:ſed tunc recurrendum eſt ad helyſeum:ideſt ad xp̄m: qui petiit:an aliqd boni meritorii exiſtat in aia nr̄a: p qđ poſſit anima ipſa grām īuenire:ſʒ nihil eſt ibi: niſi mo dicum lachryme ſuadeat xp̄s:ut uaſa uicini accipiat: que ſunt plage eius:& uulnera eius. Claudi igitur de bet cum illis uaſis ītra cor ſuū: & modicas lachrymas quas habet effundere:que in tantū creſcent:qa p̄cio ſe erunt in ɔſpectu dn̄i: & ꝙ illaꝝ pretio pro pc̄tō ſa tiſfaciat:& ſibi grām comparabit: qua ſecundū deū deuote uiuet: patet igiẗ uirtus lachrymaꝝ q̄ magna ſit:quia dilatant:mitigant iram dei:& expellunt dia bolum contra nos inſultantem:unde ber. in quadaʒ epiſtola. O lachryma humilis:tua eſt potentia:tuū eſt regnum añ tribunal iudicis: intrare ſola non uereris: ſi uacua intras:uacua non exibis: ſed quicquid petie ris:obtinebis. Accuſantibus inimicis ponis ſilentium non eſt q te accedere prohibeat: magis crucias diabo lum q̄ pena infernalis. Q uid plura:uincis inuincibi lem:& ſuperas omnipotentem.

B

Vox turturis audita eſt in terra noſtra.can.ii. proprietaſ eſt turturis:atq; colūbe ſemper da re uocem cum gemitu:& ſic mutuo ſe cogno ſcunt maſculus:& femella: atq; ſuo modo lo quuntur. Spiritualiter penitentis anime ſp eſt dar̄ uo cem cū gemitu:ſed hanc uocē poptime cognoſcit xp̄s & eā libenter audit: iō poſt uerba ꝓpoſita ſtatim ſeq tur. Veni amica mea:ſponſa mea:colūba mea:&c. Et hoc pro tāto xp̄s:qa nihil nouit negare anime peniten ti:mediantibus lachrymis:unde criſoſto.ſuper math. Nemo ad deum accedit: flens aliquando: qui non

quod poſtulauit:accepit. Nullus dolenter ab eo be-
neficiū optauit:qui nō ipetrauerit: ipſe eſt qui ꝯſolat̄
flentes dolentes curat:penitentes informat. Et ideo ſi
ꝓmptus eſt audire nos lachrymabili uoce clamanteſ
Fig. debemuſ cum ꝓpheta laborare in gemitu nr̄o. Figu.
leuiti.xiiii. In ſacrificio offerebat̄ par turturum : aut
duo pulli columbaꝝ: et illud ꝑcipue erat ſacrificiū pa
uperum:qui no habebāt facultatē emendi agnū:aut
uitulum. Spūaliter per par turtuꝝ:aut columbaꝝ:ſu
baudi par oculoꝝ.ſ.cordis:& corporis : & illud eſt ſa
crificiū paupeꝝ.i.peccatorum:qui ſunt oībus uirtuti
bus deſtituti:& nō pñt ex ſuis meritis xp̄m emere : ac
cedentes nihilominus ad deū: cū hoc duplici gemitu
largam a dn̄o conſequunt̄ idulgentiā. Vnde caſſiod.
ſup illo.p̄s.laboraui in gemitu meo:ſic dicit. Gemi-
tus dictꝰ eſt geminatꝰ luctus.ſ.oculoꝝ:& cordis:quē
merito fideles appetūt:qm̄ dolentes cōſolat̄:peniten
tes emendat :diabolū fugat:chriſtum reconciliat. O
amaritudo dulcis:lachryme feliceſ ſalutaris afflictio.

C A Nima mea ſicut t̄ra ſine aqua tibi.p̄s.cxlii.
Neceſſe eſt terrā ſemp eſſe ſterilē:ad quā non
pōt aqua irrigatiōis deduci: & ſepe pdit̄ ibi
labor culture:nec inde fructus utiles ꝯſequi
poſſunt. Spūaliter aqua lachrymaꝝ multū neceſſaria
eſt agro cordis nr̄i:immo ſi illa pēitus priuet̄: nequaq̄
ualet fructus bone actiōis:ſeu opationis ꝓducere:po
tius enī ſpinaſ:et tribulos germinabit. Iccirco ſciēs ſe
habere aridū cor ad lachrymas:debet illas a dn̄o po-
ſtulare. No. de illo:cui ſuadebat ſacerdos ut ploraret:
qui nō ualens :iteꝝ ſacerdos dicebat:pete illas a dn̄o
& tunc ille uocatis notario:& teſtibus ait:faciatis mi
hi inſtrumentum publicum:et iſti ſint teſtes: ꝙ inſtan
ter a dn̄o lachrymas poſtulo & nō dat mihi:ſtatim in

maximas

maximas lachrymas prorupit: inter quaſ ſpūm emiſit & ſaluus factus eſt: ſi igitur lachryme nō habenť: debent a dño poſtulari. Figu. ioſue. xv. Suadente othomel aſe uxori ſue: ut apud patrē cōquereretur poſſeſſionem habere arentē: & per cōſequens ſterilē: caleph pater eiuſ dedit ſibi irriguū ſuperius: et inferiuſ. Spūaliter othomel interpretať ſignū: & denotat rōnis iudicium: ſuper qđ ſignatū dei lumen eſt: hoc ſuadet uolūtati dicens. Ecce cor noſtrū aridū eſt: ſuade patri tuo .ſ. chriſto: ut aliuꝫ tibi cōmutet. Et no. ꝙ caleph interpretať omne cor: et bene denotat xp̄um: qui eſt oīum cordiū inueſtigator. A d ipſum igiť ſi clamabis: dabit tibi irriguū ſupius: et inferius. Superiuſ per cōtemplationem celeſtiū: et inferius per meditatiōem gehenne: unde ab utro ꝑ irriguo deducentur lachrymaꝝ aque irrigantes cor noſtrum: & ad fructus penitentie fecundantes. Vnde greg. in regiſtro hec uerba tractans ait Irriguū ſuperius accipit anima cuꝫ lachrymis regni celeſtis deſiderio affligitur. Irriguum uero inferius accipit: cum inferni ſupplicia flendo pertimeſcit. Hec gregori. Hos igitur riuulos nobis dabit dñs: quibus duricies cordis noſtri mutabitur in moliciēꝫ: ideo ipſe dicit per eze. xxxvi. Auferam a uobis cor lapideum: et dabo uobis cor carneum. Fig.

Mulier da mihi bibere: io. iiii. Homo diu itinere fatigatus libēter declinat ad potum: nec pōt qcq̄ pro tūc delectabilius ꝓpinari ſibi. Spūaliter xp̄s continue diſcurrit per corda hoīum: & conſciētias fideliū arguendo: inſpirādo: & ſubſtinendo: ne deficiāt: et ex tali labore fatigatus ſit ſalutem noſtrā: ſed nihil ei delectabiliuſ iſit ſi ſua ꝓpinať lachryma cōpunctiōis. Ber. dulciores ſunt lachryme penitētiū delicijs regū: nā illis inebriatus xp̄us co D

Fig. pulatur aĩe. Figu. geñ. xxiiii. Puer abrae cognouit rebeccam eſſe debere uxorez iſaac filii dñi ſui ad idriam & ad ꝓpinatiõem aque: et ideo ad aures ſuas appendit donaria multa: & facta eſt uxor iſaac. Spũaliter puer abrae eſt ſermo diuiuſ preuidẽs fore aĩam ſpõſaꝫ filio dei ad cor plenũ lachrymaꝝ: et que eſt parata nõ ſolũ lachrymas ob xp̃i paſſionẽ effundere: ſed etiã ob ꝓximorũ cõpaſſionẽ. Ideo appẽdit ad aures ſuas donaria maxima: qa celeſtes cõſolatiões math. v. Beati qui lugent: qm̃ ipſi cõſolabuntur. Efficit̃ ſpõſa iſaac: qui interpretatur riſus: qa copulat̃ xp̃o: qui eſt riſus: & gaudiũ oium angeloꝝ: & ſic patet: q̃ precioſe ſint lachryme penitentiũ in cõſpectu dei. Vnde anſelmus in lib. de meditatiõibus. O pnie lachryma rutilãtior auro: ſplendidior ſole: reſpuiſ auaritiam: horres luxuriam: fugis furorem: firmas amorẽ: odis malitiam: cogis peccatorem omnia cõfiteri.

EIbite: et inebriamini: hiere. xxv. Gẽtes ſitientes libẽter uadũt: ubi credũt bene bibere. Nã inter oẽs delectationes uite pñtis ſenſibiles magis eſt ſitire: et bibere. Spũaliter xp̃s: et angeli eius multũ ſitiũt lachrymas penitentiũ: unde luc. xv. Gaudium eſt angelis dei ſuper uno pctore pniam agente: ideo cũ ingenti gaudio poſt peccatorẽ uadũt
Fig. lachrymaſ portãtem corde. Fig. luc. xxii. Diſcipuli de mandato xp̃i iuerũt poſt hoiem portantem amphorã aque: & in domo illius parauerũt paſcha dño. Spũaliter hõ amphorã aque portãs eſt pctõr penitẽs: cor lachrymis plenũ ferens: quẽ ſequẽtes angeli intrãt eius hoſpitiũ: et parant paſcha dño. Ideo ber. ſup can. Lachryme penitentũ uinum ſunt angeloꝝ: quia in ipſis

odor

odor uite: ſapor gratie: guſtus indulgētie ſanitaſ rede
untis: innocentie claritas: reconciliationis iocunditas
conſcientie ſuauitas.

Aqua exceptiōis ſanctificat: nume. xxxi. Mi F
niſtri menſe principū ante miniſtrationis of
ficium debent lauari: & loti miniſtrationis
officiū exercere: alioquin abhorrent eos dñi
ſi uident imundos. Spiritualiter nos fideles ſumuſ mi
niſtri menſe chriſti: qui intrātes eccleſiā accedimuſ ad
mēſam altaris: ubi ipſe cōuiuium ſuū parauit: ſibi. n.
miniſtramus orōes noſtras: & petitiōes nr̄as ſi loti ſu
mus & mūdi recipit libēter: ſi uero imūdi: et ſedi nos
r̄pellit. iſa. lxv. dicens. Recede a me ñ appinques mi
hi: qa imundus es: ideo anteq̄ uadam⁊: debemus abi
icere ueſtes imundas: & loti aqua lachrymaꝝ accede
re ad exercendū miniſterium noſtrū. Fig. exo. xl. Vbi Fig.
precepit moyſi dñs dicens. Applicabis filios aarō ad
fores tabernaculi teſtimonii: & lotos aqua indues ue
ſtibus ſanctis: ut miniſtrēt mihi. Spūāliter moyſes eſt
diuini uerbi predicator: qui eſt executor: & pronūcia
tor mandatoꝝ dei: aaron filii ſunt fideles chriſti. His
ergo predicator ſuadere debet: ut uenienteſ ad oſtiū
tabernaculi: ideſt ad penitentiam: que eſt eterne uite
porta ſtudeant per lotionem lachrymarum omnes
peccati ſordes detergere: & ueſte candida a ſacerdo
te per abſolutionem ueſtiti audacter ad menſam do
mini accedant: & propinent laudeſ debitas: atq; gra
tiarum actioneſ: quoniam placidi apparebunt in con
ſpectu dei: etiam ſi primo fuerant multis ſordibus in
uoluti: unde petrus rauenas. Quis in ſeculo peccauit
enormius paulo: quiſ in regiōe grauiuſ petro: illi tñ p
lachrymas: & pñiam meruerūt oſeq nō ſolū miniſteri

um:ſed magiſterium ſanctitatis.

G Niſi qs renatus fuerit ex aqua:& ſangui-
ne:&c.io.iii. Ex calido & frigido fit me
dicina tempata:que ualde ſanatiua no
ſcitur humani corporis:et ratio eſt:quia
ſanitas exiſtit in adequatiōe humorum
que eſt quedam temperies:ideo ſimile inducitur a ſi-
mili. Spiritualiter ex calido ſanguine ieſu xp̄i: & ex
frigidis lachrymis fit medicina multum anime noſtre
ſalutifera. Nam tante charitati chriſti:et tam caro pre
tio quis reſpondere poteſt?quis perſoluet ſibi: quod
ei dare tenemur:ſed hoc temperāt lachryme compun
ctionis. Nam ſi noſtra peccata ipſum cruci damnarūt
lachryme noſtre ipſum erga nos mitigant: unde ipſe
ait per prophetam:in quacunq; die ingemuerit pecca
Fig. tor:iniquitatum eius non recordabor amplius. Figu.
numeri.xix. Vbi legimus dominum precepiſſe filiis iſ
rael. Omnis inquit:qui tetigerit humane anime mor
ticiniū:& aſperſus non fuerit hac admixtione polluet
tabernaculum domini:et peribit ex iſrael: quia aqua
expiationis non eſt aſperſus: et ut pateat clariuſ expo
ſitio:no.q ex p̄cepto domini adducebat uacca ruffa
ſine macula:que nunq̄ portauerat iugum: & extra ca
ſtra in conſpectu oīum immolabat:& ex eius ſangui-
ne digito ſepties aſpergebatur circa foreſ tabernaculi
Inde ille:qui tetigerat anime morticiniu: aqua mix
ta cineris uacce:& combuſte aſpergi debeat. Spiritua
liter per hanc uaccam ſine macula:que iugum nō por
tauerat: ſubaudi puriſſimam carnem ieſu chriſti:que
nec maculata potuit eſſe actuali peccato: nec iugum
portauit originalis peccati. Hanc igitur cōmemorari
debemus extra hieruſalem ductam: & in monte cal-
uarie imolatam pro nobis in conſpectu oīum. Species
enim

enim aſpergunt̃ ſanguine illo tabernaculi: q̃a ſi diſtĩ
cte: & ordinate ɔfitemur fore ſeptẽ pctã capitalia: de
ſcendent in nos ſeptẽ principalia: & ſcti ſpũs dona: ſʒ
aſſumenda eſt aq̃ lachrymaꝝ: ſi debeat fieri expiatio:
& ꝓpitiatio ꝑ peccatis: q̃a niſi pẽiteat uite p̃terite: no
ua inchoari nõ põt: & q nõ fiet qđ dʒ: nõ obtinet: qđ
uult: requiritur cinis. i. imitatio humilitatis xp̃i: q di
cit: Diſcite a me: q̃a mitis ſum: & hũilis corde: igit̃ q
cunq; tetigerit morticiniũ anie. i. pctm̃ mortale: & ſic
nõ fuerit aſperſus ſanguine: uidelʒ: & aq̃ peribit đ po
pulo xp̃iano: & delebit đ libro uite: ergo cũ inmundos
nos eſſe cognoſcimus: ad remediũ paſſionis lachrymã
tes recurramus: & curabimur. Vñ ber. Paſſio tua dñe
eſt ultimũ remediũ: ſingulare refugiũ: deſinente ſapiã
iuſtitia non ſufficiente: ſubcũbentibus meritis: illa ſu
currit: cũ ergo defecerit uirtus mea: nõ ɔturbabor: nõ
diffidam: ſcio quid faciam: calicem. ſ. lachrymaꝝ ſa
lutaris accipiam: & nomen domini inuocabo.

d Eſiccauit dñs aq̃s maris. ioſu. ii. T ꝑe magni H
eſt⁹ cito deſiccant̃ aq̃: ẽt ſi magna aqꝝ p̃ceſſe
rit iundatio: tãta. n. eſt uis caloris ſolis deſu
per: ut aq̃s ɔgregatas cito deſiccet. Spũalr̃ tpe lachry
maꝝ: fluxus q̃ effunduntur ex pcti amaritudĩe: adue
niens calor diuini amoris per indulgentiã: aĩa ſic ma
defacta lachrymis tergit̃: recipiens ɔſolationes beni
gnas. apoc. vii. Et abſterget deus oẽm lachrymaʒ ab
oculis eoꝝ. Fig. iii. re. xviii. Cũ helyas ɔſtructo altarĩ Fig.
& oppoſito ſacrificio: appoſitiſq; lignis tribus uicib⁹
aquã ĩfudit: & fuit tã magna q̃titas aq̃: ut repleret̃ ex
ipſa una magna fouea: et tunc corã multitudĩe iuoca
to auxilio dñi: ſtati deſcendit ignis: & ɔſũpſit oĩa: &
adeo aquam ſiccauit: ut ibi nullũ aq̃ ueſtigium uide
ret̃. Spiritualr̃ per helyã ſubaudi xp̃i fidelem: q per pa

tientiam aduerſorum ſeipſum ſacrificiũ pbet ſuſtinen do tentatiões pauptatis: & iniurie: effundit triplex lachrymaꝝ genus. ſ. ex deſiderio celeſtis regni: & timoꝛ infernalis ſupplicii: & ex recordatiõe ſui pcti. Clamat igit pro xpi auxilio cõpuncto corde: & illud ſacrificiũ acceptans: deus mittit ſpũs ſcti grãm de celis excludẽtem oẽs afflictiones: & penas: & ↄferentem ſpũales ↄſolationes. Ber. de ↄtemptu mũdi. Felices inqt lachryme: quas benigna manus ↄditoris abſtergit: & beati oculi: qui potius eligunt liquefieri talib⁹: q̃ eleuari in ſuperbia: q̃ omne ſublime uidere: q̃ auaritie: & petulãtie famulari.

I Uolo mundari. mar. i. ſũme reprehenſibilis ẽ graui morbo laborans: & cognoſcens medicinam ſuo morbo neceſſariã: ſi illã ñ exercet nullus. n. ↄpati tenet ſibiipſi non ↄpatienti. Spũalr pctõr laborat mortali egritudine: & tñ cognoſcit illã poſſe ſanari: & mundari lachrymis ↄpunctiõis & penitẽtie, put exemplariter uidet p illam ſimiles: & maiores languores fuiſſe purgatos. amb. ſup lucã. Lachrymas petri lego: ſatiſfactionem nõ lego: ſꝫ qd' defendi nõ pt: ablui põt: fleuit amare: ut lachryme lauarẽt delictũ: nõ ĩuenio: ꝙ dixerit: ſꝫ ꝙ fleuit: hec amb. & nihilominus pctm̃ petri maximũ fuit: qa xp̃m negauit: ergo debemus ad lachrymaꝝ aquas accedere: & oium peccatoꝝ nr̃orum mẽores exñtes: lachrymas per ſingula effundere: & ſic purgabit & mundabitur

Fig. aĩa nr̃a. Fig. iiii. reg. y. ubi legimus: ꝙ naamã a puella iſrael ſerua uxoris ſue ſuaſus iuit ad helyſeũ ſamariã: & precepto illius deſcendit in iordanem: & ſepties ibidem totus mundatus eſt: & reſtituta eſt caro ei⁹ ſicut caro pueri puuli. Spũalr naamã leproſus denotat peccatorem: qui pcti lepra pcuſſus: eiicit de ſanctoꝝ con

ſortio:

ſortio: habet tñ puellã ſeruã ex iſrael: p quã ſignificat cõſcia: hec. n. uidet oia. Interpretat̃. n. iſrael uidẽs deũ: hec. n. ſuadet dñe ſue. i. aie: ut cor accedẽſ ad cuſtodiã doctrine ſacre accedat ad pphiam helyſeũ: q interpretat̃ de⁹ me⁹: & denotat ſacerdotẽ: q gerit uicẽ dei ſuper cõfeſſione pctõris: igit̃ ſuadet p peccatis dolere lachrymaſq; effundere p illis ſepties. i. per capitalia uitia diſcurrẽdo: ut ſic aĩa eius inocentie reſtituat̃ per lachrymas renouata. Vnde gre. in morali. Qui neſcit lugere: qđ grauat: proferre ñ ualet qđ ſubleuat: uox cõpunctionis porros aperit cordis: & pennas uirtutũ fũdit. Cumq; ſe ſtudioſe menſ de pugne uetuſtate redarguit: alacri nouitate inuaneſcit.

d Iminute ſunt aque. geñ. viii. uidemus ciuitatem obſeſſã nõ eſſe tutã: cũ illi hoſteſ poſſunt aquas phibere: nã ſitiſ ferro ſeuior eſt & ſeuius ferro pugnat. Poteſt. n. homo ictũ ſagitte uitare ſcuti ptectioe uallatus: ſed cordiſ arriditatẽ potu deſtitutus ſedare non põt. Spũaliter anima noſtra in uita preſenti multipliciter eſt obſeſſa. ber. in quodam ſermõe. Heu me dñe qd faciã: quo me uertã: undiq; bella: undiq; tella uolant: eſt tamen in tuto habens lachrymas compunctionis: nam per illaſ extinguuntur ardentes hoſtis tentationes. His nero ceſſantibus areſcunt uirtutes: & nequeũtes animam defendere anima eſt in periculo tradendi ſe in manus diaboli. Figura. iudi. vii. Cum holofernes obſideret betuliam: nihil ualuit contra ipſam: quouſq; ciuitaſ abundauit aqua: ſed holoferneſ inueſtigata ſubterranea canalia fecit obturari. Et ſic ciuitas priuata eſt aqua: & tunc filii iſrael perterriti deliberauerunt ſub ſtatuto tempore ciuitatem tradere holoferni. Spiritualiter K Fig.

per betuliam : quaȝ habitabãt filii iſrael : ſubaudi animam humanam quam habitant memoria : intelligẽtia : & uoluntas : inqbus cõſiſtũt imago dei : ergo q̃diu lachryme compũctiõis fluunt a corde : omnes ciues fortes ſunt. Sed uide : ꝙ holofernes ſtudet obturare canalia. Nota : ꝙ per tria canalia lachryme ad animã fluũt que ſunt conſideratio celeſtis glorie : meditatio infernalis gehenne : & recordatio preterite culpe. His ergo canalibus apert.s lachryme fluunt : qbus tota anime familia ſuſtentatur. Vnde caſiiodorus ſuper ps̃. Fuerunt mihi lachryme. m. panes die : ac nocte : ſic dicit. Fletus eſt cibus animarum : corroboratio ſenſuũ : abſolutio peccatoꝝ : refectio mentium : lauacrũ culparũ.

L' PLuuiam uoluntariam ſegregabis deus : ps̃. lxvii. Videmus : ꝙ quando ſtat terra ſine pluuia : uermes : & ſerpentes multiplicantur in tantum : ꝙ ſemina deſtruũt & aer ex hoc inficiť : ſed magna tunc ſubſequẽte pluuia uermes : & ſerpentes oẽs moriuntur : & aer purificať : & peſtis : & infectio remoueť. Spũaliter cũ aĩa nr̃a ſtat multũ ſine lachrymaꝝ pluuia : creſcũt in ipſa uermes : & immunditie uoluptatum : ſerpentes auaritie : & cupiditatum : infectio ſupbie : & iniqtatũ & cetera uitia : in tantum nocentia opera bona : & ſemina bonarum opationũ : & cogitationũ deſtituentia ꝙ anima tota inficitur : & marceſiit. Neceſſaria eſt tũc lachrymarum pluuia ad tanta incommoda reparãda

Fig. Figu. geñ. vi. Vbi legiť : qđ ťra erat tota corrupta : itãtum : ꝙ dixit deus penitet me feciſſe hominem. Igitur miſſum eſt magnum aquarum diluuium : & tunc extincta eſt caro uniuerſa : que erat ſuper terre ſuperficiem . Et manſit archa : in qua ſaluate ſunt. viii. perſone : poſitus eſt arcus in fedus : et a columba portata eſt

oliua

oliua uirens in archã. Spũaliter per terrã infectã ſub audi iferiorẽ ſeu exteriorẽ hoiem: q nimiũ deũ grauat uoluptatib⁹: & peccatis: tãta ifectio creſcit ex eo: ꝙ niſi unda lachryme intercedat: nõ remãebit in aĩa qcq̃ boni: ſed ſi celitus mittat̃ ad cor lachrymaꝝ diluuiuꝫ extinguet̃ ois caro: ideſt carnalis affectus: reconciliat̃ deus: & arcum ſue ire reuoluit: ut non poſſit nos percutere: qa corda uerſus terram poſita ſunt. Remanẽt .viii. beatitudines uiue in aĩa: que numerant̃ mat. v Beati mundo corde: &c. portat columba: ideſt gratia dei oliuam uirentem: qa pacem. & tranquilitatẽ aĩe portat: & conſcientie. Ecce bonum: qđ ſequitur ex lachrymarum inundatione. Vnde criſ. ſuper mat. Sicut poſt uehemẽtes hymbres aer mundus: & purus efficit̃ ita ẽt poſt lachrymarum pluuias ſerenitas mentis conſequitur: atque tranquillitas.

FLuminis impetus letificat ciuitatem dei: ps xlv. Conſueuerunt obſidẽtes iuxta ciuitatẽ caſtrum ligneum erigere aliquãdo eque magnitudinis: & altioris q̃ ſint muri ciuitatis: & tunc ciuitas nõ eſt in tuto: qa in talibus caſtris ſũt ſagittarii proiicientes ſagittas in ciuitatẽ etiã poſſunt inde ꝓiicere ignẽ: & multa alia leſoria: quibus ciuitas poſſet ꝑdi: ſũmũ tñ remediũ eſt: ut ſecrete aqua ducat̃ ꝑ ſubterraneos meatus ad locũ: ubi illđ batifoliuꝫ eſt erectũ: qa nõ hẽat fundamentũ firmũ: ĩpetu aquarũ diruet̃: & ſic liberabit̃ ciuitas ñ habentibus hoſtibus locũ: ubi poſſint ſe tueri. Spũaliter diabolus cupiens expugnare aiam nr̃am: erigit ꝯtra nos batifoliũ cogitationũ malaꝝ: & ibi collocat ſuos expugnatores. ſ. ſupbiã: iuidiam: & alia ꝓncipalia uicia: & in tm̃ erigit̃ aliqñ erga nos: ꝙ aĩa nr̃a ñ eſt in tuto qa ſagittas ignitas cupiditatis aliqñ ſagittant ad aĩam: aliqñ ĩmudi M

tiā carnalitatis:aliqñ lapides ire:&c. Que qdē ſi p cō
ſenſum feriāt uolūtatē:ciuitas aīe pdita eſt:ſūmum er
go remediū eſt clā p oculos cordis lachrymarū flumen
emittere:qꝛ ſi atingit ad caſtrū:fundit⁹ illud diruit:&
capiet ibi diabolus in aſtutia ſua:&capiet:& ↄfūdet
Fig. Fig.nauꝫ.ii. Vbi uidit ꝑpha erectū edificiū ad modū
tēpli:& apte ſūt fluuiorū porte:& tēplū ſtatiꝫ diruptū
eſt:& miles ibi aſſiſtens captiu⁹ ductus eſt. Spūaliter
ſubaudi p illud edificiū ↄgregationē tentationū:quā
ſtudet diabolus erigere iuxta cor nr̄m:& ibi moratur
diabolus cū exercitu uitiorū.ut capiat aīam p ↄſenſū
ſed ſi fluuiū lachrymarū circa ipm mittam⁹:mūitiōes
eius diſſipam⁹:& ipm ſub laqueo captiuam⁹.Exēplū
habemus de magdalena: ↄtra quā diabolus magnū
ↄſtruxerat ꝑpugnaculū:illa tñ oīa lachrimādo deſtru
xit. Vñ ciprianus in li.dꝫ agēda pnīa. A bſterge lachry
mis tuas cicatrices:ſicut pcīn mulier illa in euāgelio:et
fetorem ſui erroris abſterſit:ſic clpā diluit:& oibus:q
N uolūt ueniam promereri:magiſterium preſtitit.

Nubes trāſierunt:ps.xvii.q̄q̄ aliquando nu
bes ex materia amara generent:ut patet de
uaporib⁹ eleuatis:& in nubes ↄdenſatis: ni
hilomin⁹ uirtute celeſti nubes ille in pluuiā
redacte:dulciſſime ſūt:& fecūdant terram. Spūaliter
cor pcōris cōparat mari:iſa.lvii.Cor impii q̄ſi mare fer
uens igitur cor peccatoris amariſſimū eſt peccati ama
ritudine:uerū eſt:qꝛ interdū uirtute radii ſolis.i.diuīe
gratie eleuant uapores.i.ↄſiderationes cauſantes do
loris nubes:& amoris:& redacte in lachrymarū pluui
am dulciſſimā fecūdāt agrū aīe:ut ꝑducat fruct⁹ bōe
Fig. opatiōis deo acceptos:et gratos. Fig.iii.reg.xviii.Nu
becula parua aſcendebat de mari:& ecce celi contene
brati ſunt:& facta eſt pluuia grandis:ſine qua fuerat

terra

terra trib⁹ annis:& mẽſibus.vi.ꝑpter qđ fuerat eſu-
ries magna:& tūc facta eſt abūdātia magna. Spūalr
nubecula de mari aſcēdit:qn̄ cōpūctio de peccatis cō
ſurgit:& tenebrant̄ celi:qa aīe uirtutes celeſtib⁹ ſimi
les ↄtriſtant̄:ut eſt memoria itelligentia:& uoluntas.
Cōuertit̄ in pluuiā nubes eleuata:qn̄ ↄtritio đ corde
uſq; ad oculos ꝑueniens reſoluit̄ in lachrymas. Fecun
dat aīa uirtutibus:& bōis opibus: q̄ ſterilis ſteterat.
vii. mĩicordie opibus ꝑpter. iii. mala:qb⁹ fuerat oc-
cupata. ſ. ↄcupiſcētia carnis: oculoꝝ:& ſuperbia uite
patet ergo:ꝙ dū cū amaritudīe pctā nr̄a penſant̄ a no
bis:& dū in pluuiā uertunt̄ ocl̄i ob đi timorē q̄ta ſub
ſeqtur in nobis ↄſolatio:& dulcedo. Vn̄ ber. in ſuis
meditatiōib⁹. Ecce inqt me miſerū multis meroribus
plenū:dū uitā meā timeo:dū pctā mea ↄſidero:dū iu
diciū tuum formido:dū horā mortis cogito:dūq; hoc
& alia mecū lachrymabilit̄ ꝑtracto: ↄſolaturus ades
ſolita pietate:& inter has q̄rellas:nimioſq; ploratus:
atq; ꝓfunda ſuſpiria cordis aſſumis meſtā:atq; anxiā
aīam meaȝ:& mentē ſuꝑ alta montium deducēs: lo
cas īter paſcua paradiſi:qbus tn̄ refocillat⁹ diuitiis mi
ſeriaꝝ oblitus in te uera pace reqeſco. Hec bernard⁹.

❡De detractione.

Oris canes impudici: & uenefici: apo.xxiii. A

f Aliqui canes adeo ſunt imundi:ut ſemꝑ tur
pioribus ueſcantur:& reſumunt uomitum:
& omnem imunditiam comedunt:ſunt etiā
cum hoc proditores:quia omnibus blandientes: inſi
diantur eis:ut mordeant eos retro. Spiritualiter ca-
nes immundi denotant detractores:quoꝝ lingua ad
turpia proximoruȝ proferenda ſp ꝓmpta ē: blādiunt̄
in facie:& retro mordēt:& ſepe replicāt mala q̄ pādūt

Fig. Figurati ſunt per canes: q comederũt iezabel. iiii. reg. ix. Iezabel interpretatur ſterqliniũ: & q ibi comedũt: ueſcuntur ſp imundis. Non. n. narrant bona: q̃ uiderunt: ſed ſoluꝫ ſeruant turpia: que ꝑferant: turpiores ſunt purgantibus latrinas: qa iſti portãt ſtercus in ſpatulis: iſti uero in lingua garriunt: hi canes nemiem dimittũt illeſũ: nõ eſt: q ſubterfugiat morſum illoꝝ: unuale. maxi. lib. iii. Nulla tã modeſta felicitas eſt: q̃ malignitatis dẽteſ uitare poſſit: duites. n. ſũt alieĩs iacturis locupletes: alieĩs calamitatibꝰ: ĩmortales funeribꝰ.

B Erit uobis clauus in oculis: & lancea in ſpatulis: numeri. xxxiii. No. ꝙ ſcorpio anterioribus brachiis blanditur: ſed carnes diſpõit ad uulnus: cauda uero q̃ſi aculeo pugnat: infundẽs uenenũ mortiferum. Spiritualr̃ detractor blãditur ut ſcorpio: qa in facie: & retro percutit: diſponit etiã aures audientium aliqua uirtuoſa illius: cui uult detrahere: ut inducat audientẽs ad credendum uenenoſa: que cupit ꝑferre: uerbi grã: talis eſt prudens: &

Fig. ſapiens: uerũ eſt: ꝙ ẽ latro: & ſimilia. Fig. iud. iiii. ioel. i. prebuit lac ſiſare: & eo dormiente ↄfixit capiti ſuo clauum. Spiritualr̃ lingua detractoris primo leuia: & ſuauia ſub fraude miniſtrat: ut poſſit liberius mortiferam detractionem ꝑferre: ideo talis lingua bñ acuto iaculo cõparatur. Ber. in quodam ſermone. Nũqd nõ lancea ẽ ligua detractoris ꝑfecto acutiſſima: q̃ treſ penetrat ictu uno. ſ. cui detrahit: ſeipſũ: & audienteſ.

C Dedit terra eoꝝ ranas. p̃s. ciiii. Nota ꝙ rana exiſtens in luto noctis tpe multũ clamat: tẽpore lucis tacet: dicit enim ioſephus: ꝙ tres ſunt ſpecies ranarum: quaꝝ una ſtat in luto alia in terra: & uocatur rubeta: & eſt uenenoſa ualde alia uero minuta eſt: & breuis: & ſolet tpe magni eſtꝰ

poſt

poſt pluuiam apparere in terra: ſiue in puluere. Spūalī
ter per ranas multū clamoroſas ſubaudi detrahentiū
linguas: q̄ imerſi ſunt in luto pc̄tī uſq; ad gutur igno
rantes fetorē p̄prium: & alios detractionū clamorib⁹
inqetant. Tacent in die. ſ. cum eoꝝ detractiones pn̄t
deprehendi mēdaces garriunt aūt in auribus eoꝝ: a q
bus ſe uident libenter audiri. Triplex eſt detractoris
ſpecies. Aliq in aque ſuperficie clamant: q̄a ſuperficiem
peccati p̄ximoꝝ uidentes: hoc cū detractionibus: &
adulationibus pandunt dicentes: & affirmanteſ uerū
eſſe: qd̄ neſciunt: Aliqui uero occulte ſimulant: & ſo
num faciunt dulciorem ɔponentes ex malignitate fal
ſa crimina p̄ximis fraudulenter īponunt: de his p̄phe
ta loqtur: uñ. p̄s. Sepulchrū patens eſt guttur eorum
. l. ſ. d. a. Alia ſpecies ranaꝝ minutaꝝ: ſ; multū fedāt
aerem: hi ſunt detractores: q interdum & ſi non men
tiuntur detrahendi: fedi tn̄ ſunt: inſup lubrica: que p
ferunt obſeruando. Nō arguunt p̄ximum de pc̄tō: ut
ſeruent charitatis preceptum: ſed corā oibus murmu
rant: ut coram oībus delinq̄ntem infament. Iſte ſunt
rane: q̄ fedauerunt egyptum. Fig. apoc. xvi. Vbi bea Fig.
tus ioannes uidit de ore beſtie tres ſpiritus īmundos
exire in modum ranaꝝ. Spiritualr̄ per hāc beſtiā ſub
audi diabolum: per cui⁹ flatum: ſeu anhelitum detra
ctores loquūt. Et hi qui libenter audiunt detracto
res. ber. in li. de conſideratione. Detractor inquit: et
liberus auditor uterq; diabolum portat: auditor in
aure: & detractor in lingua.

d Euorabūt eos aues morſu amariſſimo: d̄u D
tero. xxxii. No. q͏ ſunt quedā aues comedē
tes grana: & ſunt munde: & humano uſui
utiles: ut ſunt columbe: & turtures: Alique
uero comedentes cadauera: ut ſunt corui: & uultures

& he aues ſunt imunde:iō in ſacrificio poni non pote rant:ut patet in leuiti. aues uero munde in ſacrificio ponebant. Spiritualr per aues mundas ſubaudi ſim plices:& ſanctos refrenantes linguā ſuā:& nō aperien tes os ſuū in dolo ꝓximi:ſunt hi.n.ſacrificium deo ac ceptū. Iſti aſcendent in montem ſanctū dn̄i:& ſtabūt in loco ſancto ſuo in eterna beatitudine: per aues ue ro imundas ſubaudi detractores:carnes ꝓximoꝝ co medentes:& lacerantes. Et merito dicunt immundi: qa oīum hoīum imūdiciam portant in lingua:illa ueſ cuntur:& ſuper illa reqeſcunt. Nam ſi in uno:& eodē homine aſpiciant multas uirtutes:nullamq; eaꝝ capi unt:obſeruant:ſi qcq̄ peccati uidere poſſint ſup illo q eſcunt:illud lacerant:illud ꝓferunt:& ampliant:& p illud omnia bōa acta extinguunt:& ſic lacerant car nes proximoꝝ amanſſimis morſibus:& aliis etiam la cerando ꝓponunt. Contra tales loquit ſap.prouerb. xxiii. Noli inqt eſſe in conuiuiis potatoꝝ:neq; come das cū eis:qui carnes ad ueſcendum ꝓferūt. Que uer ba exponens grego.in mora.ſic ait. Carnes ad ueſcen dum ꝯferre eſt in collocutione derrogationis uiciſſim proximoꝝ uitia enarrare. Hi igit uelut immundi ſper
Fig. nunt munda:& amplectuntur ſtercora. Figura.geū. vii. De archa fuerunt miſſi coruus:et columba. Igitur coruus inuento corpore ſuper illud ꝯquieſcens:nō am plius ad archam reuerſus eſt. Columba uero re uerſa eſt portans ramum uirentis oliue. Spiritualr uo lant per hanc uitam ſimplex:& detractor hic inde. Sꝫ detractor inuenta putredine culpe alicuius reſidet ibi & in illa paſcitur: & quieſcit oblitus redire ad conſor tium dei:& ſanctorum: ſuper illā non reſidet colum ba:ideſt ſimplex:& rectus:ſed inuentis uirtutibus:et bonis operibus in proximo illa imitari ſtudet:& cum

uirente

uirente charitate uadit ad chriſtum cum angelis. Sed nota: q̄ aues paſto auide capiūtur ibidem ſepe: qa circa illa occultus eſt laqueus: uel ſagittarius: & ſic capit uel feritur: ſic contingit de detractore. Auidus enī de detractione iterdum nō aduertit: coram q̄bus loquatur: & quid loquatur. Et ideo ſepe in mendatio capt⁹ uituperat: & ↄfunditur: unde hiero. ad ruſticum mōachum. Sicut inquit ſagitta ſi mittat contra durū: nonnunq̄ reuertitur in mittentem: & uulnerat uulnerantē ita detractor cum uiderit triſtem faciem audientis: immo non audientis: ſed obturantis aures ſuas: ne audiat ſaniem: illico conticeſcat: pallet uultus: herēt labia: ſaliua ſiccatur.

QVid det tibi: aut quid appōat tibi ad līguā doloſā: ſagitte potentis acute. p̄s. cxix. Cū uidet homo feram ſuper ſe aperto ore uenientē: debet ſi poteſt a diſtantibus illam percutere ſagitta: uel lancea: ideo optime faciunt ſagittarii per nemora ſilueſtria arcum: uel pharetram portantes. Spiritualiter detractor comparatur fere: quia apto ore lingua doloſa paratus eſt ad proximorum uoracitatem: habet dentes ad laniandum carnes omnes Vnde caſſiodo. ſuper. p̄s. Dentes dicti ſunt a demendo: quia ſicut dentes demunt partes ciborum: ita & iſti opiniones hominum corrodunt. Summum igitur remedium eſt feris talibus ſagittas acutas dirigere: per has ſagittas ſubaudi increpationes multiplices detractores ferientes: unde cum detractor cupit aures boni uiri replere proximorum peccatis: debet audienſ illum digna reprehenſione percutere: ſic legimus nos xp̄m phariſeis feciſſe cū detraherēt ſancte diſcipuloꝝ E

ſimplicitati:q̄ uidelicet nõ lauabant ſibi manus cum
comedere debebant:&chriſtus eos repercuſſit grauio
ri ſagitta :cum eoſ de tranſgreſſione diuini manda-
ti increpauit ſcilicet de inchoatione parentum. Sic igi
tur percutit ſagitta ueritatis detractor : cum in ꝑprio
peccato arguitur:non enim ceſſat detrahere paribus:
et maioribus. Super hoc habet. Figu.de utroq̄ gen.
Fig. iiii.Chaym occidit abel fratrem ſuum:ſed ſagitta la-
mech interfectus eſt:perſequutus eſt ſaul regē dauid
maiorē ſe primo reg.ultimo:ſed ſagittarioꝝ uulnera
tus ſagittis a proprio armigero occiſus eſt. Spũaliter
detractor fratri non parcit:nec patrē agnoſcit: omnes
lacerat pares:& maiores:ut dictũ eſt ideo ut fera peſſi
ma repercuſſus uulnerat. Item ſagittis increpationũ
plagatur:cum in ꝑpria detractione ſubcumbenſ con
fũditur:unde ſup illud.ps.Comprehendant in conſi
liis:quibus cogitãt:dicit quedam expoſitio:ueritatis
notitia innocentiã protegens eius:quē detractoriſ lin
gua nitebat percutere:repcuſſus confuſiõe detractor
languet:palent uult?:herent labia:caput deponit:lin
gua inuoluit:crura deficiunt:cadunt brachia : neſcit
qd proferat:factus tanq̃ uas ꝑditum:audienſ uitupe
rationem multoꝝ:ideſt uidens ſe uituperari a multis

¶ De diabolo.

A Dixit inimicus:pſequar:& comprehēdã diui
dam ſpo.& rep.a.m.exo.xv.Cum enim ho
mo cũ inimico ſuo pactũ: ſeu cõuentionē in
uenire ñ poteſt: niſi totaliter ſe ſubiiciat:po
tiuſ debet ſe morti expõere defendēdo : q̄ ſic uiliter ſe
tradere ſeruituti. Vnde tulius de q̄ſtionibuſ. Cum in
quit tempus:et neceſſitaſ poſtulat:decertandũ eſt ma
nu:et uiribus:et mors ſuitutiſ turpitudini eſt antepo
nenda: nam occidi pulchrius eſt q̄ ignominioſe ſuire

Spiritualiter

Spiritualiter diabolus eſt inimic⁹ crudeliſſim⁹: et ual de male eī ſeruiētes tractat: greg. in omel. Iniuſtuꝫ eſt ſeruire diabolo: qui nullo placat̄ obſeqō: ergo potius debēt morti fideles ſe defendēdo: eiq̨ reſiſtēdo diſpōe re: q̄ per cōſenſum peccati illi ſe ſubiicere. Hie. in epl'a ad lucianū. Quid nequs: quid noſtro aduerſario mali gnius in paradiſo poſuit bellū: in celo fraudē: odiū in inter primos fratres: & in omni ope noſtro zizaniā ſe minauit: nā in comeſtiōe gulam: in genere laſciuiā: in accuſatione accidiā: in correctiōe iracundiā: in guber natione auaritiā: in dn̄atione ſuperbiā: in ore locutio nes falſas: in corde cogitatiōes iniq̄s: hec letos mouet ad diſſolutiōes triſtes ad deſpatiōes: & ut breui⁹ loq̄r oīa mala mūdi ſua ſūt prauitate cōmiſſa. Fig. numeri. Fig. xxi. Vbi legimus: ꝙ filii iſrael uenientes de egypto: & euntes ad terrā ꝓmiſſioniſ: oportuit eos neceſſario ire per terras & p fines urbium ſeon regis amorreoꝝ. Ad quē miſſis legatis: & datis ꝓmiſſionibus nihil tangē di de ptinentibus ad ipſum: etiā nec guttā aque de ci ſternis ſuiſ nō ualuerunt obtinere: ut tantū uiam regi am graderentur. Sed rex ille ſeon parato exercitu: in uaſit illoſ filios iſrael: omneſ eos cupiens capere: et ex poliare: & occidere. Quod uidenteſ filii iſrael aſcende runt in iaſa: et uiriliter dimicauerunt: & obtenta ui ctoria fugauerūt regem: & gentes eius: & urbeſ illas combuſerunt. Spiritualiter rex ſeon ſignificat diabo lum: quia ſeon interpretatur elatus: & ipſe diabolus dicitur rex ſuper omnes filios ſuperbie: filii iſrael ſunt fideles chriſti: q in mari rubro baptizati exierūt egyp tum originalis peccati: & per deſertum huius uite pe regrinantes tendunt ad terram ꝓmiſſioniſ celeſtis: trā ſire oportet p hui⁹ uite p̄ſentis multas illecebraſ: ubi ſeon: ideſt diabolus regnat: mittimus legatos cū pro

miſſionibus: quādo in baptiſmo omnibus operibuſ ſathane abrenunciam?: et promittimus fide pura trā ſire ſine omni eius facultate: ſed ad id pactum diabolus ſtare non uult: nō eſt eo cōtentus: expoliare te uult uirtutibus: & occidere peccato: quid faciendū eſt: aſcēdamus in iaſa: que interpretatur mandati impletio. Aſcendamus igitur ad dei mandata ſeruanda: complendo omnia per charitatem: & ſtatim hic hoſtis cōflictus: & omnis eius exercituſ euaneſcit: unde caſſiodorus ſuper. p̄s. Charitas eſt mors criminū: uirtus pugnantium: palma uictorum: concordia mentium: & ſocietas electorum.

B Qvanta malignatus eſt inimicus in ſācto. p̄s. lxxiii. Conſiderantes ſe habere hoſtem proditorem: et plenū caliditate: nunq̄ ſe debent adeo tutos credere: quin ſumma diligentia ſibi caueant: multo plures aliquādo proditione q̄ gladio ſubſternūtur. Spiritualiter nos habemus hoſtem proditorem: qui uidens nos ꝓficere in uirtutibus: die noctuq; nos impugnare non ceſſat: & quos nō poteſt palam ſuperare: occulte & ꝓditorie conatur decipere. Aug. in libro ſoliloquio. Diabolus inquit nunc hic: nunc illic: nunc agnum: nunc lupum: nunc tenebras: nunc lucem ſe oſtendit: & ſingulis: quibuſcunq; qualitatibus: locis: & temporibuſ ſecundum uariaſ rerum mutationes: uarias exhibet tētatioes. Nam ut triſtes efficiat: triſtatur & ipſe: ut gaudentes illudat fingit ſe & ipſe gaudere: ut ſpiritualeſ defraudet in angeluȝ lucis ſe transfigurat: ut fortes opprimat: apparet agnus ut mites deuoret: apparet lupus: & ad hoc quis idoneus recognoſcere? qs reuelauit ſpeciem ueſtimēti eiuſ & girum dentium eius agnouit? hec auguſtinus. Cauendum eſt igitur ab aſtutia talis hoſtis: ne incautoſ

nos

nos inueniens crudeliter noſ perdat. Figu. iudi. xviii. Fig.
Vbi legimus: ꝙ tribus dan cum terram propriam non haberent: miſerunt. v. exploratores in montē effraym inde uenerunt in lachis: et cōſiderata inepta cuſtodia ciuium erga ciuitatē redeuntes ad ſuos dixerunt: eamus ad poſſidēdum ciuitatem optimam: ubi nihil deeſt de his: que naſcunt in terra: ñ erit labor ipſam capere: cum gentes diſperſe ſint hinc inde per agros: nec ulla uiget in ciuitate cuſtodia. Congregato itaq; exercitu uenit dan in lachis: et incautam ciuitatem: & ſine cuſtodia reperiens debellauit: & cepit: & percuſſit gentes eius: & ſuccendit eam igne: quo facto eam reedificauit denuo: & ipſam uocauit ciuitatem dan: et ſic poſtmoduʒ uocata eſt. Spiritualiter per dan ſubaudi ipſum diabolum: qui forte diſtributioniſ inter filios iſrael: ideſt inter angeloſ dei nullam habet poſſeſſiōem unde cum beatus ioā. de tribubus omnibus iſrael beatos nominaret apoc. vii. non ibi nominauit de tribu dan. Eſt igitur iſte inimicus uiatoruʒ fidelium inſidiator per innumerabiles tētationes. gen. xlix. Fiat dan ſicut coluber in uia: etc. Igitur mittit. v. exploratores in lachis: que iterpretatur filia leonis: quia anima humana redempta eſt ſanguine uincentis leonis de tribu iuda. v. exploratores ſunt. v. ſenſibiles appetitus: per quos diabolus inueſtigare nititur de anime cuſtodia. Alio āt mō nequaꝙ̄ ſcire poteſt diabolꝰ huiuſmodi ciuitatiſ intrinſeca. Augu. in libr. de diffinitionibus occultarum dignitatum. Internaſ inquit cogitationes anime diabolum non uidere ſcimus: ſed motu eas corporis ab illo: & affectionum indiciis colligi didicimus experimento. Cum igitur iſte hoſtis malignus animam uacantem ceperit: & ciues eius: ſcilicet memoriam: intelligentiam: & uoluntatem per

agrum uoluptatum terrenarum diſperſas: nec eſt in anima: qui hos exploratores intrare uſq; ad cor prohibeat per diſſenſum congregans magnum uitiorum exercitum accedit ad illam: quam ſine contradictione capiens ciuibus percuſſis .id eſt bonis operibus ſuccendit: perdit anima nomen primum: quo dicebatur filia chriſti: & ſuccenſa igne cõcupiſcentie uocatur ciuitas dan.i. diaboli uſq; in ſempiternum: ergo fatuum eſt non adhibere cuſtodiam inter tales inimicos mortales: Vñ aug. in ſollilo. Peſſima inſania noſtra: quia cum continue uideamus contra nos draconem ore aperto paratum ad deuorandum: nihilominus dormimus: & laſciuimus in pigritiis noſtris tanq̃ ſecuri ante eu3: qui nihil aliud deſiderat: q̃ ut nos perdat inimicus iſte: ut occidat ſemper: uigilat abſq; ſomno: et ut nos cuſtodiam⁹ nolum⁹ nos uigilare a ſono.

C

Deiciſti eos: dum alleuarentur. ps. lxxii. Prudentes exercituum duces ſtudẽt in preliis inimicos preuenire: & eos iuadere anteq̃ ſint in acie ordiati. Interdũ.n. anteq̃ cõgregari poſſint ſunt pauci: & intermes: & habiles ad ſubcumbendum: debent igiẗ tunc inuadi: optima eſt enim uictoria: que ꝓpriam gẽtem ſaluat. Spiritualiter diabolus inimicus humani generis continue nos infeſtans: continue nobis parans inſidias: continue circuit querens quem deuoret: ergo anteq̃ in aciem contra nos exercitum ſuum paret: debemus ipſum inuadere: & gẽtem ſuam percutere: anteq̃ creſcat: gentes enim: & pugnatores diaboli ſunt pc̃tã: que congreganti in aciem per hunc modum primo imittit malas ſuggeſtiões: ſecundo ſuadet malos conſenſus: & tertio inducit ad mala opera: ultimo ligat uinctos ſuos mala ↄſuetudine & ſic occidit: et mactãt: ſi ergo ipſum uis ꝓſtrare: aut uincere

uincere:primā aciē inuade:anteq̄ ſecūda ſuccurrat:qa ſi expectaſ ſecundā uictus es:ſi primā inuadas:uictor es:ſtatim liber es a diabolo. Figu. exo. xii. Pharao ſtatim dimiſit filios iſrael cum auro: & argēto exire egyptum libere:percuſſus primogenitiſ ab homine uſq; ad pecus:ipſe uero cū egiptiis remanentibus in luctu: & planctu. Spiritualiter per pharaonem ſubaudi diabolum:p primogenita ſua ſubaudi malas cogitatiōes:q bus percuſſis uictores chriſti fideles ſunt: et ſaluo uirtutum corū exercitu pergunt libere ad ꝓmiſſionis terram: & diabolus cū ſuis remāet in triſtitia. Sed no. ꝙ debent interfici ab homine uſq; ad pecus primogenita diaboli:qa ſuggeſtiones:quaſ ad corpus: & ad animā mittit:debent gladio diſſenſus occidi:ne i aliquo modo per conſenſum in nobis creſcere poſſint. Vnde hier. in quadā epiſtola. Dum inquit paruus eſt hoſtis occide illum:ut malitia elidatur in ſemine: et ſic ꝓſternetur diabolus anteq̄ creſcat. Fig.

Vinite paruuloſ uenire ad me mat. xix. Videmus ſenſibiliter in arboribus: et plantis:ꝙ ſi ledanī in floribus: totus eius fructus ſequens leditᷣ:et ratio eſt:qa flos eſt principiū ex quo fructus egreditᷣ. Spūaliter qď ſuo modo dicitᷣ de arboribus methaphorice notādū eſt et in hoībus Nam in hoie ſeminanᷣ: & plantantur bone inſpirationes a deo:cū incipimus bona cogitare:uel bona: & ſācta monita a predicatore audire. Florent. n. cum illa per uoluntatē: & ↄſenſum incipimus amare cū deliberatiōe cōplendi:et exercēdi p opus:ſed ſi debiles ſunt iſti cōceptus & ñ ſunt firmati in arbore p cōſuetudinē facile pnt cadere:leuis tētatiōiſ uētus illos pōt delere. Iō diabolus illoꝶ cognoſcens īfirmitatē:multū īſidiatur illis:ne creſcant:quia iam firmos ſic delere nō poſ F

Fig.ſet Fig.exo.i. Vidēs pharao pplꝫ iſrael ī egypto ꝓfice
re:timuit:ne nimiū creſceret: & ideo ordinauit paruu
los ſuffocari in aquis. Spiritualiter per pharaonem in
baudi diabolū:qui pplm xp̄i conat̄ detinere in pecca
tis. Cum.n.aſpiciat uirtutes creſcere in nobis:conatur
extinguere primos bonos ↄceptus: ut n̄ creſcat p op⁹
& ↄſuetudinem:& hoc cupit facere in aqs delitiarum
mundi:in qbus ſepiſſime moriunt̄:& ſubmergunt̄ p-
ma bona ꝓpoſita. Ideo cum ſumma diligentia cuſto-
diendus eſt ager anīe nr̄e:ne hominū inimicus ledat
anime nr̄e fructus in primo flore:qbus aſſidue inſidiat̄
unde petrus rauennas ſuper mat. Diabolus inquit ſp
primordia bona pulſat:captat rudimenta uirtutum:
ſi ſancta ſunt:in ipſo ortu feſtinat extinguere:ſciēs ꝙ
ea ſubuertere funditus non poſſet.

E P Olluerūt templū ſanctū tuū. ps.lxxviii.
Crudelis hoſtis deuicta: & capta ciuita-
te ipſam deſtruit munitionibus: ne āpli⁹
apta ſit eidem reſiſtere: & ſic ꝓſtratam eā
dimittit:ut non ad reſiſtendū: ſed ad pa-
tiendum ſit apta:fit ergo imundior:qa diruptis mu-
ris atrii:bruta muralia intrantia totū deturpant. Spi
ritualiter diabolus eſt tyrannus crudeliſſimus: nā cō
tra aīam noſtram:ſi poteſt obtinere uictoriā ad illam
intrans oēs uirtutes ſubripit:& exterminat muros cor
dis:& antemuralia.i.ſenſus:& cogitatiōes diruit:ut
Fig.ibi brute eius tentationes morentur. Fig.iiii.reg.xx
v. Vbi legim⁹:ꝙ nabuzardā p̄nceps exercit⁹ babilōis
obtenta ui ieruſalē expoliauit templū:& illa que in
de abſtulit:dicuntur hec fuiſſe:candelabrum luminis
altare aureū:menſas ꝓpoſitōis:coronas faciei tēpli:
uaſa incēſi:uaſa aque ſacrificii:ueſtes ſacerdotales: &
poſtmodum oēm ſpurcitiam induxit in templū. Spi

ritualiter

ritualiter diabolus uincens aniam noſtrã intrat tẽplũ cordis: et mentis noſtre: & primo extinguit cãdelabri lumen.i.excecat iudiciũ rõnis. Secundo ſubripit altare aureũ: per qđ charitas notať. Tertio menſas panis ꝓpoſitionis euertit: ac deſtruit: ꝑ quas ſubaudi predicationes uerbi dei: qđ dicıť panis ſpũalis aie. Quarto coronã faciei tẽpli remouet: qa delet đ facie uerecũdiã et ruborẽ peccandi: ut aia efficiať: quaſi meretrix ſine fronte. Quinto deſtruit uaſa incenſi: per que notãtur oratiões deuote. Sexto uaſa aque ſacrificii: qa peruertit cor: & oculos: ne ibi inueniri poſſit lachrymaꝝ contritio: per quã fit deo acceptũ ſacrificiũ nr̃m. Vltimo lacerat ueſtẽ ſacerdotalẽ.ſ.inocentie paliũ: qđ nobis xp̃us acqſiuit: et qđ accepimus in baptiſmo: his igiť expoliatis miſer homo: qui erat templũ dei: eff. ciť diaboli poſtribulũ: & receptaculũ gẽtis babilõis.i.demonũ infernalium. Vnde aug. in ſoli. Ipſi inqt obſeruauerunt me: & deſpexerunt me: uidentes ſine te: diuiſerũt ſibi ueſtimẽta mea: quibus honoraueras me: fecerunt ſibi uiam per me: ſub pedibus ſuis cõculcauerũt me fecibus peccatorum: polluerunt templum ſanctũ tuum. Poſuerunt me deſolatum tota die merore confectum: ibam poſt eos cecus: & nudus: & illaqueatus funibuſ peccatorum: trahebant me poſt ſe in circuitu de uitio in uitium: de luto in lutuꝫ: & ibam abſqꝫ fortitudine ante faciem ſubſequentis. Seruus eram: ſeruitutem amababam: cecus eram: cecitatem deſiderabam: uinctus eram: uincula ñ horrebã. Amarum dulce: et dulce amarum putabam: miſer hec non cognoſcebam: quia ſine te eram.

a Bſtulit dominus omes magnificos meos de medio mei. tren. i. Tyrannus obtinens ciuitatem ſtatim ſtudet perdere no- F.

billores: & potentiores: & illos: quos ſuſpicatur poſſe ſibi ciuitatē rebellare: uulgus dimittit: ſed occidit potentes. Spūaliter diabolus eſt tirānus crudeliſſim⁹: iō capta anima noſtra ſtatiꝫ uirtutes potentes. ſ. acta penitentie pimit: per quas pcipit poſſe animam captam
Fig. amittere. Figu. hiere. lii. Vbi legimus: ꝙ nabuchodonoſor poſtq̄ cepit hierl̄ꝫ et ipſam igne ſuccendit: ipſe apprehendit ſedechiam regem: & apprehendit oēs principes iuda: & interfecit illos: poſt modum filios regis ante oculos patris occidit: quo fc̄tō eruit oculos regis & detulit eū cecum in babiſonem: ubi poſuit eū in carcerem uſqꝫ ad diē mortis ſue. Spūaliter p nabuchodonoſor ſuaudi diabolum: iſte igiť poſtq̄ pugna peccatorum uicit hieruſalē. i. animā: ipſe occidit principes: iudas iuterp̄tať cōfeſſio: principes enim cōfeſſionis ſunt tres. ſ. contritio cordis: manifeſtatio oris & ſatiſfactio operis. Hos igitur principes in capta: & debellata anima diabolus conatur occidere: quoniam ſi illi uiuerēt cito ciuitatē diabolo rebellarent: occidit ulterius oēs filios regis: quia omnes anie fructus: & uirtuoſa opa extinguntur: que fuerunt facta in ſtatu gratie. Excecatur rex: ſcilicet rationis lumen: & ſic miſer peccator de rege factus ſeruus: excecatus ducitur in babilōem ideſt in confuſionem: & ignominiam: & uinculis peccatorum ſuorum ligatus: uelut fortiſſimis cathenis perſeuerat in māu diaboli. Vnde aug. in li. ↄfeſſionū Suſpirabam inquit ligatus: non alieno ferro: ſed mea ferrea uoluntate. Velle enim meum tenebat inimicus & de illo mihi cathenam fecerat: & conſtrinxerat me. Ex uoluntate facta eſt libido: & ex libidine facta eſt conſuetudo: & ex conſuetudine facta eſt neceſſitas. Sola gratia dei liberat hominem.

Nolite

NOlite tangere chriſtos meos: p̄s. ciiii. Tanta
eſt rabies: & nocendi auiditas aliquorū ani G
malium: q̄ ſi potētia rn̄deret uoluntati: nul
lum remaneret animal manſuetum. Sed na
tura talia animalia fecit apta ad conteri: & mactari:
quia non muniuit ea uiribus: ſed proſtrauit debilitate
ut patet d' ſcorpione: quia licet plenus ſit ueneno mor
tifero: nihilominus facile occiditur: patet hoc etiam d'
quibuſdam breuibus ſerpentibus: quorum morſus ſi
mul cum morte eſt. Sp̄ualiter tanta eſt auiditas nocen
di demonum infernalium: q̄ niſi maieſtas diuina eos
proſtraſſet: & illis uires accepiſſet nocendi: uix unus
iuſtus remāeret in mūdo: ſed cohibet eorū uoluntas:
ne q̄d cupiūt: ɔpleant: aug. ſr p̄s. Diabolus plerunq̄
uult nocere: & nō pōt: q̄a ptās ſua ſub ptāte dei eſt: nā
ſi poſſet tantū nocere diabolus: q̄tum uellet: aliq̄s iu
ſtoꝝ n̄ remaneret. Fig. gen̄. xxxiii. Cū iacob rediret d' Fig.
meſopotāmia cū familia: & armentis multis: contigit
ipſū habere obuiā eſau fratrē ſuū: q ei multū indigna
bať ꝓpter bn̄dictionē quā ſibi ſubripuerat: ueniebat
ergo eſau multū iratus aduerſus fratreꝫ ſuū iacob cū
exercitu magno: ſed ꝓhibitus eſt a deo: ne illi faceret
quicq̄ mali. Sp̄ualiter iacob interpretať ſupplātator:
& denotat uirꝫ iuſtū: q ſupplātat diabolum: precipue
q̄a illi ſubripuit bn̄dictionem: & primogeniturā. Naꝫ
licet diabolus creat⁹ eſſet ꝓmo genitus reſpectu homi
nis: ut obtineret bn̄dictionē celeſtis hereditatis tn̄ q̄a
inde p ſuperbiam cecidit: & hō p humilitatem aſcen
dit: priuat⁹ eſt illa gloria: & hō ditatus eſt in ea. Ex
hoc. n. diabol⁹ multa uallat⁹ iuidia: cōgregato uitio
rū exercitu: uadit obuiaꝫ iuſto: q̄n per uiam preſentis
uite peregrinatur ad patriam plenus uirtutibus: & bo
nis operibus: ut ipſum ſpoliet: & occidat: ſed prohi

bet diuinũ ſubſidiũ:ne nobis plus īferat q̃ id:qđ por
tare poſſum⁹ in ſuis tentationibus :ut illđ ſit nob̄ ad
meritũ. Vñ aug. ſup illud p̄s. Si tantũ inqt admittit
tentare diabolus:q̃ntuꝫ tibi ꝓdeſt:ut exercearis:ꝓba
ris enim: ut q̄ neſciebas :a te ipſo inuenias.

H Percuſiſti caput de domo impii: abac. iii.
Cupiens de hoſt b⁹ feliciter triumphare
ꝑmũ uidet đ īteremptiõe capitis:ſeu du
cis:nã eo mortuo totus exercit⁹ euāeſcit
Spũaliter xp̄s uenit in hũc mundũ redē
pturus hũanum genus de manu hoſtiũ infernaliũ: iō
primo ɔſiderauit interitum ducis eoꝝ.i. ꝑncipis tene
brarum.i.diaboli: nam ꝓſtrato illo:oēs ſalui facti ſu
Fig. mus:& đ manu iferni liberati. Fig. prim reg. xvi. Vbi
legimus goliã ſpuriũ obſediſſe hieruſalem cũ exercitu
philiſtinoꝝ:ibat certator ille omni die circũendo mu
ros ciuitatis:exꝓbrans:& icrepans ſuã fortitudinē eo
q̄ nõ eſſet:q cum illo uell et deſcēdere ad ſingulare cer
tamen:tandē iſay. q in monte habitabat:copaſſuſtri
bus filiis ſuis:q obſeſſi erant in hieruſalē:miſit filiũ ſu
um paruulum obſeſſos fratres uiſitare:qui deſcēdens
ciuitatem intrauit:& refectis fratrib⁹ refectione: quã
de monte portauerat:uidit goliã exprobranteꝫ more
ſolito:& uociferantē filiis iſrael: turbatus ait. Quis ē
ille incircumciſus:qui audet maledicere populo dei. et
ſi non eſt qui pugnet contra illum: ibo ego contra: &
increpabant eũ fratres ſui dicentes. Nouim⁹ ſupbiam
tuã:& p̄ſumptionem tuã:declinauit pauliſp ab eis ite
rãs p̄ſtina uerba:q̃ cum rex iſrael audiret:uocato eo di
xit ei. Nõ potes pugnare cũ illo:cũ puer ſis. Qui ait oc
cidi leonem:& urſum cũ uellent oues patris mei:quas
cuſtodiebam rapere;& uoluit ipſuꝫ ſaul armare armiſ

ſuis;

ſuis: q ait: non poſſum ſic incedere. Et proiectis armis illis: accepit quinq; lapides limpidiſſimos de torrente & accedens ad prelium uilipẽſus eſt a philiſteo: ſed ac cepto lapide: & uoluẽs fundã pcuſit philiſteum in frõ te: & pſtratum in terram decapitauit gladio illius: cũ nullum haberet gladium: & ſic liberata eſt ciuitas ob ſeſſa: & exterminatus eſt philiſtinorũ exercitus: mor tuo eoruʒ duce. Spiritualiter p ciuitatẽ obſeſſam ſub audi naturam hũanam: quã diabolus ſola inuidia ſic pſtrauerat: ipſamq; bonis gratuitis: mediãte peccato priuauerat. Vnde aug. in quodam tractatu hoſtis hu mani generis diabolus caput ſcelerũ: princeps uitiorũ ſuaſor malarum cogitationum: inuentor mortis: in tuitus eſt uidere hominem de terra pariter: & ad ima ginem dei creatum: innocentia ueſtitum tẽperantia cõ poſitũ: charitate ornatum: ſe ãt cũ eſſet angelus oib⁹ his priuatũ: ſtatim iudere cepit inſaciabilis homicida & nos: noſtroſq; parẽtes his talibus: & tãtis bõis ſpo liauit parit̃: & pemit. Sic iſte padiſi apoſtata ſpũs ĩm mundus humanã naturaʒ obſeſſã detinens irridebat & exprobrabat: querens: qs ex hominib⁹ auderet de ſcendere ad ſe liberandũ de ſuis carceribus: ſciebat. n. nulla naturali cognitione priuatus: ſe naturaʒ hũanã expoliaſſe gratie ueſtimento. Ex quo ſciebat homi nes ſe iuuare non poſſe: quia qui facit peccatum. ſer uus eſt peccati. Nouerat tamen deum potentiſſimũ: et de ſue uoluntatis arbitrio hominis morbo poſſe ad hibere remedium: ſed diem expertus iuſtitie: preſcie bat: hec non poſſe fieri: niſi adeſſet iuſtus: qui damnũ ſolueret fraudis facte. Igitur diabolus ex his pre miſſis concludebat affirmans: q neque deus: qui pa ti non poterat: neque homo: qui erat impotens: ſa

tiſfaceret: ſed incuruatus mente non aduertebat: q
ex homine: qui pati poteſt: & ex deo: qui eſt potens:
fieret unus. Ideo mirabatur cum ſacra ſcriptura illi
de chriſto promiſſo minabatur: quinimo ſanctos in
limbo quamplurimum deridebat. & ſic ſuper flu-
mina babilonis eductos interrogabat uerba cantio
num: ubi ſunt dii ueſtri: in quibus habetis fiduciam:
&c. Sed iſai. de monte. i. pater de celo ſciens tres filioſ
ſuos obſeſſos miſit filium ſuū: &c. Subaudi per tres
filios tres anime uirtutes. ſ. memoriā: intelligentiam:
& uoluntatem: in his enim conſiſtit ymago trinitatis
Venit. n. paruulus dei filius: qui ſeipſum exinaniuit:
& refecit primo fratres ſuos. ſ. iudeos refectione cele-
ſtis doctrine: & cū ipſe ſe diceret expugnatorem ꝓ hu
mano genere: increpabant eum dicentes: iſte blaſphe
mat: & uolebāt eum lapidare. Tandem ipſe affirmās
deieciſſe leonem: & urſum de celis uolētes rapere oues
patris. i. angelos paradiſi: & miraculis confirmando
ſe filium dei eſſe: uoluerunt ipſum munire armis regis
qñ uꝫ uoluerūt ipſum regē facere: & abſcōdit ſe: ñ poſ
ſum inqt cū talibus armis accedere ad bellū: nō eſt in
qt regnū meum de hoc mūdo & collegit tūc quinqꝫ la
pides fortiſſimos. ſ. icarnationē: paſſionē: reſurrectio
nē: aſcenſionem: & ſpūſſancti miſſionem. Et ſic ince-
dens mortalis ſimul decepit goliā: & lapide illū ꝓſtra
uit illū percutiens. Et crucem: quā ipſe diabolus iuda
& iudeis mediantibus preparauit etiā interfecit: & ſic
liberata eſt humana natura: & exterminatus eſt dēo-
num exercitus: ꝓſtrato: ac debellato accepto diabo-
lo per xp̄m: quem diabolus excecatus: nō deum: ſed
purum hominem eē credebat. Ideo ſecum in ſocio: ac
perfido ꝓditore illo aſſumpto diſcipulo ſe ad pugnā
contra chriſtum ingeſſit: a quo digne expugnatus ē.

Vnde leo papa in ſermone de tentatiõe diaboli deſcri bens diaboli cecitatem: & eiuſdem proditoris ſocie tatem ait. Nec ipſe diabolus intellexit: ꝙ ſeuiendo in xpm ſuum deſtrueret principatũ: qui antiqua fraudiſ iura non pderet: ſi ſe a dñi ſanguie otineret. Sed mali tia nocendi auidus: audax dũ in dñm irruit: ruit: dũ capit: captus eſt: & dum perſequitur mortalem: icidit in ſaluatorem. Inuenit ſane cum illo molimine prudẽ tis audacie dignum cooperatorem: dignum ꝗ; ↄſortẽ: cum impius iudas maluit magiſter eſſe diaboli: ꝗ chri ſti apoſtolus: quem non timore perturbationis deſe ruit: ſed pecunie cupiditate diſtraxit: hec leo.

Rectus eſt inimicus. &c. treñ. i. Tyrannus poſſidens iniuſte aliquã ciuitatem: ſp timet illam perdere. Ideo cũ aliquem fieri percipit tractatum a ciuibus: ſtatim illos: quos ſuſ picatur ſibi tollere ciuitatem exterminat: & pdit. Spi ritualiter dyabolus tyrannice poſſidet animam pecca toris: qa non eſt ſua poſſeſſio: ſed templum chriſti. Iõ quando uidet ſanctas inſpirationes: & dei uerbi pre dicationes audire libenter: in anima ſtatim extermi nat principales uirtutes aĩe: quas ſuſpicatur ſibi poſ ſe animam ſubripere: & dare chriſto: unde memoriaꝫ eleuat de recordatione paſſionis chriſti: & eam diſper git ad cõmemorandas huius uite uanitates. Intelligẽ tiam remouet a ſupernoꝵ ↄtemplatione: & iducit ad intuendũ mũdi ſupbiam: uoluntatem uero ab amor̃ dei: & ꝓximi ꝓhibet: & ipſam ad ↄcupiſcentiã cupidi tatis accendit: & ſic exterminatis aĩe uiribus nõ tiet diuinas iſpirationes ſibi poſſe ſubripere illam. Figura exo. v. Cũ moyſes primo incepit inducere populũ ad exitũ egypti: pharao populũ per egyptũ diſperſit ad colligendũ lutũ: & paleas. Spũalr̃ per pharaonẽ nota

I

Fig.

tur diabolus:ut ſepe dctm̄ eſt:per moyſē ſubaudi pre
dicatorem pplm xpianum inducentem ad exitū pec-
cati. Diabolus igit̄ hoc ſentiens: diſpergit illū p me-
moriam uanoꝝ:per ɔtemplationem pompaꝝ: & per
amorem diuitiaꝝ:& per huius mūdi tenebras.gre.i.
mo. Antiquus hoſtis ex ꝓprio certamine dū ſe ſuccū
bere ɔſiderat:ad alia tētationū bella reſtaurat. Intue
tur humani generis uniuſcuiuſq; mores: cui uitio ſint
propinqui:& illa ponit ante faciem:ad que facilius no-
uit inclinare mentem.

K Inſidiat̄:ut rapiat.ps.ix.Inter oīa q̄ a prudē
te duce ſunt attendenda in bello: ſunt cauē
de ſūmopere inſidie inimicoꝝ: qa tunc pau-
ca gens:& inermis:magnam: & fortem gen
tem incautam uinceret. Ideo cōſueuit ſuperordinari
aliquis cautus: qui habet per exploratores inimicoꝝ
uias inueſtigare. Spūaliter nos ſumus in cōtinua pu-
gna ɔtra diabolum & pctā:& ubi non uidet nos ap-
te ſuperare:ipſe nobis inſidiat̄ occulte:ut draco. Iō ſē
per d̄bet eſſe in nobis lumen uerbi dei:a quo diſcamus
& cognoſcamus inſidias:& occultas eius tentatiōes.

Fig. Figura.iiii.reg.vi.Rex ſyrie poſuit inſidias iuxta tor
rentem iordanis filiiſ iſrael ſed helyſeus ꝓpheta hec re
gi indicans pplm liberauit. Spūaliter ſyria interpreta
tur humecta q̄ſi lubrica. rex igit̄ ſyrie eſt diabolus: q
loca inhabitat humecta:& turpia:ibidez latens ad dē
cipulam fideliū:iob.xl.Sub umbra dormit in ſecreto
calami in locis humentibus. Iſte igit̄ occulte filiis iſrael
ideſt populo chriſtiano ponit inſidias:iob.xviii.:Ab-
ſcondita eſt in terra pedica eius:& decipula eius ſuper
ſemitam.Expone per terram uitā actiuā:per ſemitam
uero cōtemplatiuam·circa quā diabolus ardentius ſtu
dia deceptiōis ponit.Iō bñ d̄r:ꝙ iuxta torrentē iorda

nis

nis rex lyrie ſuas ponit inſidias. Iordanis enī eſt fluui
us electus: ibidẽ ſteterunt pedes ſacerdotũ: qa uita cõ
templatiua electoꝝ uita eſt: & pars pfectoꝝ: qa p ipſã
tranſierunt apli: & ſancti. Illi igit̃ uite diabolꝰ magis
q̃ actiue inſidiat̃: q ſi contentat̃ hr̃e cõites: niſi conet̃
electos ſubripere. xl. iob. Ecce abſorbebit fluuiũ: & ñ
mirabitur: & hꝫ fiduciã: ut iordanis ifluat in os eius
Debemus ſemper diuinũ uerbũ libenter audire: p qd̃
dñs nobis denudabit iſidias: ut ſciamus reſiſtere. Vñ
aug. in ſoli. c. ix. Venit tentator tenebroſus: ut eſt: &
ut eũ deſpicerem: tu me ↄfortaſti: uenit tentator fortiſ
& ut me nõ uinceret: tu eũ refrenaſti: & me roboraſti
uenit tranſfiguratus in angelũ lucis: ut me deciperet:
& tu eũ increpaſti: & ut ipſũ cognoſcerẽ: illumiaſti me L

LAde retro ſathana: mathe. iiii. Non poſ
ſunt gentes diuerſoꝝ moꝝ: & contrario
rum diu ſimul habitare ſine lite: qa qd̃
placet uni: diſplicet alteri. Spũaliter fi-
delis anima: & chriſti ſeruitio dedicata:
& diabolus multum inter ſe ſunt oppoſita: & ipſoruꝫ
actus multũ diſtant adinuicem: qa aĩa charitatẽ di
ligit: & diabolus eam ſumme odit: & ſic eſt de oĩbus
operibus: igitur nunq̃ eſſet in pace aĩa cũ diabolo ha-
bitando. Debet igit̃ q̃ celerius deſerere: & ſe inquan-
tũ põt: ab eo elongar̃: ſi uult in pace qeſcere. Fig. geñ. Fig.
xiii. ubi legimus: qꝫ aſcẽdente abrahã de egypto ibat
poſt illũ & loth. Erat. n. abrahã diues auro & argẽto
loth uero beſtiarum armentis: igitur facta eſt magna
cõtentio inter paſtores abraham: & paſtores loth: qd̃
uidẽs abrahaꝫ dixit ipſi loth. Obſecro ne ſit iurgiũ in
ter me: & te: ecce terra in conſpectu tuo: uade quo
uis: quoniam non poſſumus ſimul habitare. Si tu
ibis ad dexteram: ego ad ſiniſtram pergam: ſi tu

ad ſiniſtram: & ego pergam ad dexterā. Quod audi-
iens loth perrexit ad terram illorum peſſimorum: ſcili
cet ſodomoꝝ: abrahaꝫ autem uenit in chanaam. Spi
ritualiter abraham: cui facta fuit repromiſſio de chri
ſto: ſignificat fidelē: qui coheres chriſti ordinatus eſt.
Igitur hunc fugientem de egypto peccati perſequitur
loth. i. diabolus habet abrahā auꝝ: & argentum: qꝛ
inuitus in anima ſpirituales habet uirtutes: ſcilicet fi-
dem: ſpem: & charitatem: & habet corporales uirtu-
tes per exteriora miſericordie opera. Diabolus uero
habet brutoꝝ deſiderioꝝ armentum: qui uult ipſum
paſcere in agro abraham: quod paſtores abraham. i.
conſcientie clamores non poſſunt ſuſtinere: ideo dicit
iuſtus cum magiſtro ſuo chriſto ipſi diabolo: uade re
tro ſathana nō poſſumus ſimul habitare: qm̄ uolo be
nefacere: tu uero mala ſuggeris: ſi tu ibis ad dexteraꝫ
ideſt ſi tu me tentabis de mundi proſperitatibus: ego
pergam ad contemplandum ſiniſtrā gehenne inferni:
que preparatur ſeruientibus tibi: atqꝫ obtemperanti-
bus. Si autem tu ibis ad ſiniſtram: ideſt tentando me
per aduerſa: ut feciſti beato iob cui ſiniſtra: & aduerſa
plurima dediſti: ego ad contemplationem dextere ce-
leſtis glorie pergam: quā deus repromiſit his: qui per
ſecutionem: & penam ſuſtinent ob eius amorem in ui
ta preſenti. Hec audiēs uictus fugit: & uadit ad terrā
peſſimorum: ideſt demonum nequiens amplius debel
lare iuſtū: uel uincere in alio peccato: ī quo debellatus
eſt. Vn̄ orige. ſuper ieſu naue. Puto inqt: ꝙ ſancti qqꝫ
repugnātes aduerſus tentatores pctōrum ſpūs: & uin
cētes eos: atqꝫ unumquēqꝫ eoꝝ ſuperantes: īminuant
exercitum demonū: & uelut equos plurimos eoꝝ in-
terimāt. Verbi gratia: ut is: qui caſte: pudiceq̄ uiuēdo
fornicationis ſpūm ſuperat: non ultra phas ſit illum

ſpiritum

ſpiritum: qui ab illo ſancto uictus eſt: iterum aliū hominem impugnare.

AVerte oculos meos: ne uideant uanitatē. ps. cxvIII. No. ꝙ eqtātibus p uiā magnaꝝ rupiū periculū magnū iminet ſi equ⁹ ſit luſcuſ oculo illo: q eſt uerſus altitudinē: qa putās pōere pedē in firmo interdū pōt ponere in uacuo: & ſe: & militē precipitare: non. n. tale periculū eſſet: ſi alter oculus cecus eſſet: qui eſt uerſus terrā planā: qa cadēs non poſſet ledi multū. Spūalr̄ nos ſumus cuiuſdā piculoſi itinerīſ uiatores. ſ. uite pn̄tis: et eſt maxia altitudo ex una parte: qa a celo uſqꝫ ad īfernū: iō q cadit caſu illo nō pōt amplius ſubleuari iob. xvI. Semitaſ p q̄s nō reuertar ambulo: ex alia parte pōt hō cadere: & ſurgere ideo neceſſe eſt habere oculū apertū uerſ⁹ iſtā altitudinem. Sed nota: ꝙ habemus duos oculos. ſ. dextrū: & ſiniſtrū: ſed oculū dextrū. ſ. mētis: & cordis debemus ſemper habere uerſus altitudinē celeſtē: ut uideamuſ ne pedes affectionū: & operationū noſtraꝝ ponamus in deuio: qa ſi pdito celo dſcendim⁹ ad īfernū nulla ē ampli⁹ ibi redēptio: oculus uero ſiniſter. ſ. corpalis nobis datus eſt ad exercenda opa uite humane: in qbus operibus ſi aliqn̄ cadimus p paupertatē: per tribulationē: nō periclitat̄ aīa: ideo ſolum eſt periculū de oculo dextro: ne ille excecet̄. Ideo diaboluſ cognoſcēs tantū periculū anīe cōſiſtere in oculo mentis: oī ſtudio illum oculū excecare ſatagit: ideo debemus ſemp cū ꝓpha clamare. Auerte oculos meos: &c. Fig. i. reg. xI. Vbi legimus: ꝙ qdam prauus tyrannus noīe naas infeſtabat nimiū uiros iabes: nec aliquo mō regem: ſeu pacē ſpopondit illis: niſi ſub hoc pacto: ꝙ eruerēt oculum dextrum oīum. Spiritualiter naas interpretat̄ coluber: & bene denotat diabolum. Eſt enim coluber ſer

M

Fig.

pens diuerſoꝝ coloꝝ: ſed quot habet colores: tot hãbet uenena. Sic diabolus eſt plen⁹ diuerſaꝝ tentationum: quaꝝ quelibet mortale cõtinet uirus. Hic ergo ĩfeſtat uiros iabes ſubaudio per iabes: qui interpretat̃ calor: ſeu ſiccitas ſ. uiros charitate plẽos: q deſiccati ſũt ab humore carnalis concupiſcentie. eos igit̃ diabolus nõ ceſſat moleſtare: ut eoꝝ ciuitates. i. eorum aĩas ſubripiat: & hoc eſt: ꝙ dñs in euangelio de ipſo diabolo dicit. Querit inqt p loca inaquoſa: ubi requiẽ: ſiue mãſionem ſibi acqrat: nitit̃ ergo eruere oculum cordis: & rõnis lumen extinguere: quo facto aĩa ceca remanens nõ uidet: ubi ponat cordis affectũ: ideo concupiſcens uana: precipitat̃ ad illa: nec inde ſurgere põt. Gre. lib. moralium pertactans illud iob. xxxi. Pepigi fedus cũ oculis meis: preceps inqt aĩa: dum ante nõ ꝓuidet: ne incaute uideat qd̄ concupiſcat: ceca poſtea incipit deſiderare: qd̄ uidit ſanctus uir: ut cogitatiões caſte deſiderare potuiſſet: fedus cum oculis ſuis pepigit: ne prius incaute reſpiceret: qd̄ poſtmoduꝫ inuitus amaret.

C Ixit inimicus: ꝑſequar: & cõprehendã: exo. xv. No. ꝙcat⁹ nõ pugnat: nec ꝑcutit murẽ captũ iuxta ſe exiſtentem: imo cũ ipſo ludit modicũ tangẽs eũ: ſed fugientẽ iſequit̃ uulnerãs ipſum ungulis: dentibuſq;. Spũaliter diabolus nõ affligit captũ peccatorem: quẽ iuxta ſe habet: ungulis tentationũ ſuaꝝ: ludit. n. ſecum mouẽs eum ad pctã: ut inde ſolatiũ faciat: ſed uolentẽ uia penitentie fugere ad chriſtũ: cum omni tentationũ genere illum

Fig. inſequit̃: ideo eccl̃. ii. Fili accedens ad ſeruitutẽ dei prepara animã tuam ad tentationẽ. Figu. geñ. xxxi. Dũ iacob eſſet apud laban: non eſt ab eo percuſſus: licet multipliciter deluſus: ſed fugientẽ ab eo perſequutus eſt laban ipſum iacob cũ ſeruis mũitis: & armatis: ut ui reduceret

ui reduceret

ui reduceret expoliatū ad ſeruitutē eius.ſ.laban:deuſ tamen illum ꝓhibuit.Spūaliter ꝑ laban: q multiplici ter deluſit iacob:ſubaudi diabolū :qui licet derideat peccatorē:nihilominuſ nō percutit ipſum in ſtatu pec cati:ſed fugientē per pniam ipſum perſequit̄ toto poſ ſe:gre.xxiiii.moraliū.Hoſtis noſter quāto magis noſ ſibi rebellare conſpiciat:tanto amplius expugnare con tendit.Eos enim expugnare negligit: quos quieto iu re ſe poſſidere ſentit.

¶ De diuitiis.

O Peruerūt ſuperficiē eius ſpine:ꝓuer.xxxiiii. A
No.ꝙ arbores domeſtice male fructiferāt in ter ſpinas:ratio eſt:qa per magnitudinē ſic citatiſ earū ſugunt circunquaꝗ humorē ter re.Iterum propter extenſionem radicū eaꝝ reddunt terram nimis conglutinatam:ut cultiuari cōmode nō poſſit:nec parteſ terre poſſunt bene adinuicem ſepa rari: ideo arbores ꝓpter humoris inopiam beneficio culture priuate:ſteriles ibi remanent: & infecūde. Spi ritualiter ſecundum chriſti ſententiam ſpine ſignifi cant diuitias ſeculi huius: inter quas uiri ſpirituales: & deo deuoti ſteriles remanēt : et abſꝗ bonorum ope rum fructibus.Et ratio eſt:quia ſicut ſpine: ut dictuꝫ eſt:ſugunt humorem terre:& ipſam reddunt aridam ita diuitie exhauriunt amorem cordis: ut nihil poſſit amari preter illas a poſſidentibus eas: & reddunt cor lapideum:& duruꝫ ad ſuſcipiendum ſemen uerbi dei. & ad omne bonum opus: et ſic qui inter illas cor ſu um per affectum plantabit:ſterilis remanebit. Ideo a ſanctis uiris ſunt huiuſmodi ſpine penitus fugiende.
Figura.iudit.ix.Vbi quedam metaphora legitur:ꝙ Fig.
ligna ſiluarum requiſierūt in regem:oliuam:ficum:et uitem:quam noluerunt:ſed huiuſmodi regnum peni

tus renuerunt. Dixit oliua: nolo deſerere oleum meū: quo utunī deus: & hoies: ficus aūt: nolo deſerere dulcedinem meā: uitis dixit ēt: nolo deſerere ſuauitatem meam. i. uini mei: qđ letificat deū: & hoies. Spūaliter per ſilueſtria ligna ſubaudi diuitias: q̄ ɔtinue allıciūt uiros ſpirituales: ut relinquentes ſtatum ſalutis īperēt illis. Sed animaduerte: qa fraudulenter dicunt: ipera nobis: qa hō non eſt eaꝝ iperator: ſed ipſe impant potius homini: & in peſſimam inducunt ſuitutem. Rabanus ſup matth. O opes maligne ſp bonis animis deteſtande: quid illeſum: qd iconcuſſum dimittitis: uos genus humanum ɔfudiſtis? uos diſcipulum comiteꝫ chriſti ab apoſtolatu precipitaſtis uos milites cuſtodiētes ſepulchrum captiuaſtis: nunquid nō bn̄ dictū eſt: ꝙ pecunie obediunt oia? Imperatrix eſt igitur pecūia hominum: non homo pecunie: debet igiī renuere uir dei hanc ſeruitutem moleſtam: & dicere: ego ſicut oliua fructifera non poſſum: nec uolo pinguedinem humilitatis mee relinquere: qua ungiī deus iratus: & miteſcit in illa: & efficiatur pater benignus. Et homines hac humilitatis pinguedine uncti exaltantur corā đo Iteꝫ debet dicere cum ficu: ego arbor bōa: dulces fructus charitatis producens: quomodo inter diuitiarū ſpinas pungentes per cupiditatem: et auaritiam ſeruare poſſem hanc meā dulcedinem? nam radix eſt oīum bonoꝝ charitas: & radix oīum malorum cupiditas: & ambe ſimul eſſe non poſſunt. Reſpondeat cum uite: ecce anima mea ſponſa chriſti: ſicut uitis abundās in domo eius: & per ɔſiderationem uite future dicas: quomodo carere poſſem cōtemplatiōne eterne glorie: que inebriat ɔtemplantes: & eos reddit īſenſibiles uite preſentis: ſic igitur illarum imperium contemnenteſ liberius uacabimus deſiderio eterne glorie: cui omnes

mundi

mundi tā diuitie q̄ delitie cōparate pondus & pēa ſūt
uñ ber. in quadā epl̄a: illd' eſt uerū & ſolū gaudiū: qd'
nō de creatura: ſʒ de creatore papiť: & qd' cū poſſede
ris: nemo tollet a te: & cui cōparata oīs aliunde iocun
dītas meror eſt: omnis ſuauitas dolor eſt: omne dulce
amarū eſt: omne decorum ſedum eſt: omne poſtremuʒ
quodcunq; aliud delectare poſſit: moleſtum eſt.

VEni in altitudinem maris. ps. lxviii. Debens B
trāſire nauigio mare magnū duo dʒ attēde
re. ſ. ꝙ ſm artem nauticā naui gubernet acu
& calamita: qa aliter portū inuenire neſciret:
ad quem tendit: eo ꝙ aliqñ diu ſtať i mari: & terra ne
quaq̄ uiť. Aliud eſt: ꝙ nauis nō graueť nimio pōdere.
ſemp. n. eſt preponenda perſonarum ſalus diuitiis: &
mercibus. Spūaliter nos habemꝰ trāſire mare magnū
pñtis uite nimis tēpeſtuoſum: ubi ſunt fluctus eleuā
tes hoies per pſpera uſq; ad celū. & deprimentes p ad
uerſa uſq; ad abyſſum. Iō hec duo ſunt nobis neceſſa
ria: primo debemus cordis nr̄i affectionē tangere pe-
tra. i. xp̄o pro nobis paſſo: ac mortuo: ac nr̄o remune
ratore: et ipe ſtatim diriget nauim anime nr̄e uerſuſ ce
lū: ubi eſt portus pacis: et qetis: ſecundo nō dʒ aia nr̄a
onerari nimium: eſt enim ania nr̄a nimium onerata:
& ſubmerſionis periculo expoſita: cū per affectum ni
mis adheremꝰ diuitiis. Iō prepōenda eſt ſalus aīe om
ni diuitiaꝝ multitudini: cum igiť ſentimus nauim no
ſtrā his interdū grauari: debemus illas diſpergēdo da
re pauperibus: & nauim nr̄am exonerare. Figu ione. Fig.
i. ubi legimus: ꝙ inualeſcentibus fluctibus erga naui
poſtq̄ oī arte nautica naute uſi ſunt: piecerunt merces
demū ionam imiſerunt in mari: & facta eſt tranquili-
tas magna. Spiritualiter per nauim ſubaudi aiam no
ſtrā: que dū nimis onerať diuitiis: alleuiāda ē p elemo

ſynagę largitionem: & affectus cordis: inde remouen-
dus eſt: & ponendus ad ɔſiderationem amaritudinis
paſſionis xp̄i: & ſtatim erit nobis uia p̄ntiſ uite tranql
la. Sed debemus inuocare nomē dn̄i dei nr̄i: ſicut ſua
debant naute ionam facere: ut nos de illo tam metuē
do mari educens oñdat portum: ubi cū poſſimus uict
re. Vn̄ aug. in lib. ſoli. uidens ſe in hoc ſuribundo ma
ri: ac grauibus periculis pleno: auxiliuꝫ xp̄i pauidꝰ in
uocat di. Infelices inq̄ nos miſeri per huius magni ma
ris fluctus: ꝓcelloſaſq; uoragines nauim trahentes: &
ignoramus: an ad portum ualeamus ꝑuenire ſalutis.
Infelices inq̄: quoꝝ eſt uita in exilio: uia in periculo: &
finis in dubio: qa omnia in futurum reſeruant̄ incerta
& ſubdit cauſam. O patria nr̄a ſecura: a longe te uide
mus: ab h̄ mari te ſalutamus: ab hac ualle te ſuſpira-
mus: & nitimur cum lachrymis: ſi quo modo ad te ꝑ
ueniamus. Et iterum ſubdit. O ſpes generis humani
xp̄e deus de deo: refugium nr̄um: & uirtus: cuius lu-
men a longe inter caliginoſas tenebras: & nebulas: ac
maris ꝓcellas: quaſi ſtellaꝝ mitis radios: oculos nr̄os
irradia: ut dirigamur ad portum: guberna nauim no
ſtrā tua dextera. Trahe nos ab iſto pellago ad te ſola
mē noſtrum: quem a longe quaſi ſtellam matutinam
uix lachrymantibus oculis in littor̄ celeſtis patrie nos
expectantem uidemus.

C NOn me demergat tēpeſtas aq̄. ps. lxviii. Tē
pore maximi eſtus debꝫ hō cauere a nimio
potu aq̄: & p̄cipue cū magnū hꝫ ſuſtinere la
borē. Io debentes pugnare ſibi cauēt: ne ni
miū ſimul bibant: tutius eſt. n. modicū ſepius ſimꝉ bi
bere q̄ nimium in una uice. Spiritualiter cum calor. i.
affectus diuitiarum humanum cor urget: qn̄ ſcilicet
nimium per deſiderium diuitias ſitit: tunc ſi nimiū bi
bit:

bit; multũ aggrauatur: et ſemꝑ amplius ſitit: qa qui bibent ex hac aqua: ſitiet iterũ io. iiii. ideo criſo. ſupermat. Appoſitio diuitiarũ maiorē accēdit flāmā: & uehementior fit cupido. Extinguitur enī hui⁹ incendiũ ſi homo diuitiiſ utaī ad neceſſitatē & nō ad ſupfluitatem: qa natura modicis cōtenta eſt: uoluptas uero immenſum reqrit. Igitur cũ ſimus pugnatores no grauemur diuitiarũ nimio appetitu: qa ſic nō poſſemus obtinere uictoriā: tollit enim horũ grauitaſ facultatem pugnādi. Fig. iud. vii. Cum gedeon accederet ad preliũ: Fig. pplm duxit ad aquam: & precepit oībus: ut biberēt: quorũ aliqui genibus flexis incuruabāt ſe: ut biberēt uerſus aquam. Alii autem accepta aqua manu lambebant ipſam: et hi fuerunt tantum. ccc. Igitur ex precepto domini gedeon dimiſit ppl'i multitudinē incurnatā tanq̄ gentem ineptā ad preliũ: & aſſumpſit. ccc. illos: q manu lambuerāt aquam. Spũaliter in nulla re eſt hoium certior ꝓbatio q̄ in diuitiis huius mundi: et in illis optime poſſunt cognoſci: qui ſunt boni militeſ ſiue miniſtri. Ideo qui in illis utuntur menſura. & mō. tales ſunt apti uincere omnem diaboli inſultum: qui uero incuruāt ſe: et flectūt gēua pecuniā adorātes: ut deũ: tales ſubmerguntur cupiditate: & ſuccumbũt in qualibet: q̄uis minima tentatione. Nam ſicut qui dei ſunt: que dei ſunt faciunt: ita qui pecunie ad nutum obedit: de pecunia fecit deum: cui neceſſe eſt: ut in omnibus ſit obediens: orig. ſuper lib. iudit. ome. ii. Vnus quiſq; inquit: quod pre ceteris colit: quod ſuper omnia imitatur: et diligit: hoc ei deus eſt: ſi quid eſt: ꝙ in dilectionis lance preponderat: hoc tibi deus eſt.

CVm interierit: non ſumet omnia. xlviii. Dicunt medici: ꝙ habens ſtomachum frigi- D

dum multum appetit: & modicũ digerit: ideo ſi inter dum nimis ſumit illud: cuꝫ anguſtia euomit. Spiritua liter cor habens affectum ad diuitias frigidã habet di geſtiuam ad bene faciendũ pauperibus. Nam ſicut ci bus indigeſtus nõ diffundit ꝑ membra: ſic cupida pe cunia nõ diſpergitur ꝑ pauperes: q dicunt mẽbra xpi Sed nec etiam ſibi ꝓſunt: ſicut nec cibus in ſtomacho frigido: quia diſpõit ad ydropeſiꝫ. Sene. Auarus nul li eſt bõus: ſibi aũt eſt peſſimus. Non comedet ergo q̃ cõgregauit ſibi: quia morte irruente deuorabunt aliẽi

Fig. laborem ſuũ. Fig. dan. xiiii. ubi legitur: ꝙ cum rex ba bilonis feciſſet apponi coram ydolo baal multa: & di uerſa cibaria: & aſportata: & deuorata per miniſtros ydoli: & illorum familiam: putabat rex ydolum come diſſe. Sed daniel cognoſcens regẽ deceptum ſemiauit cineres in atrio ydoli: & mãe facto una cũ rege uadẽs uiderunt oĩa prius appoſita: conſumpta: & clamauit rex: magnus eſt deꝰ baal: q tãta cõedit. Sed daniel te nẽs regem ait. aĩaduerte rex: cuius ueſtigia hec ſũt: & oñdit ſibi in pauimento ſuꝑ cineres formas pedũ: ui rorum: ac mulierum: ac pueroꝶ: ac ſenũ: & cognouit rex ſacerdotũ fallaciaꝫ: & iuſſit eos omnes interfici: et ydolum baal deſtruere tradidit dañ. Spũaliter baal interpretaꝫ uentus: & ſignificat humanũ corpus: iob uẽtꝰ ẽ uita mea: ille ergo miſer hõ cõgregat multa bo na in annos plĩmos deuoranda. Sed fallit: quia ut di ctum eſt: irruente morte furibunda: relinquet alienis ſuas diuitias: uis apte cognoſcere: ꝙ dicitur aniaduer te ſuꝑ cineres: ideſt ſuper cimiteria: foueas: & ſepultu ras: & cõſidera: quorum: uel quarum ueſtigia ibi ſunt & uidebis ymagines potentum: diuitum: & ſapientũ militum: regum: baronum magnorum: & puerorum queadmodũ illic cõgregata deuorauerint. Ita & tu di

ues

ues deuorabis: que cōgregaſti in malum anīe tue: ſi er go ſic ſup hmōi cineres aſpexeris: trades ydoluȝ: ideſt corpus tuum ɔterendum: & mortificandum rōnis iu dicio: & uentrē tuū nō coles: ut deū ſup hos cineres: q dā phīs ſpeculabat̄ ueſtigia iam dicta: q uoluit uidere cuiuſdā imperatoris cadauer in tumulo ut ponit aug. di. Intuitus ſū cadauer ceſaris iperatoris in ſepulchro & uidi eum liuido colore ornatū: putredīe circūdatū: alueū eius diruptū: & uermiū cateruas p illud trāſeun tium diſcurrebāt per illud aſcēdentes ad os: & duo fa melici paſcebant̄ in foueis oculorū: crines nō adhere bant capiti: dentes patebāt labiis ɔſumptis: & releua tū erat narium fundamentū: & dixi. Vbi eſt nūc ceſar chorꝰ puellaꝝ: magnitudo diuitiaꝝ mltitudo delicia rū: caterua baronū: acies milituȝ? Vbi ſūt canes uenā tes: eq ueloces: aues rapaces: thalamꝰ depictꝰ: lectus eburneus: aureatum atrium? Vbi ſunt mutatoria di uerſa: uaria cibaria: cantica: lire: ſonus organi: odor aromaticꝰ? Te uerebant̄ hoīes: timebāt ꝑncipes: cole bant orbes: quo iuit tāta potētia: & tā ꝑclara magnifi cētia: & rñdit mihi: hec oīa defecerūt mihi: qñ defecit in me ſpūs meꝰ: & reliqrunt me miſeꝝ captiuatum in hoc ſepulchro circumuolutū putredine carnis mee.

COmede: ꝙ ſufficit: ꝓuer. xxv. Fatuū eſt ma gnā facere ꝓuiſionē ꝑ uictu: hñtibꝰ facere it breue: & ꝑcipue tēdētibus ad locū: ubi oīa reperiunt abūde. Spūalr̄ nos habemꝰ facer̄ iter breuiſſimū. ſ. uite pñtis: ꝙ paucis diebꝰ finiendū ē. iob. breues dies hoīs ſūt. Nō ē ergo faciēda magna prouiſio: neqꝫ ſupflua acquiſitio reꝝ tpaliū: & ꝑcipue cū illa nobis nō ad ꝑfectum: ſed ad detrimentū forēt niſi enim illa relinquamus per ſubtractionē uolūtatis & affectus xp̄i: gl̄iaȝ ñ poterimus obtiere deo dicēte.

luc. xiiii. Niſi quis renūciauerit oībus: q̄ poſſidet: non
pōt meus eſſe diſcipulus. Renūciemus ergo diuitiis p̄
affectū: & firmemus cor: & mentem noſtrā in xp̄o: &
Fig. ſic p̄ueniemus ad p̄miſſam gloriaʒ. Fig. exo. xvi. Filii
iſrael exeuntes de egypto nō receperūt manna p deſer
tum ambulantes: niſi qn̄ fuit ↄſumpta farina: quaʒ ſe
cuʒ portauerant de egypto: ↄſumpta uero uenerūt in
helim. xxx. die: & ibi fixerūt tabernacula: ſeu manſio
nes: ut dicit magr̄: & ibi receperūt manna. Sp̄ūaliter
filii xp̄i exeuntes de pc̄tō: & uenientes ad chriſtuʒ per
uiam huiꝰ uite deſerti p̄egrinari nō debent de farina
egypti. i. de diuitiis uite preſentis magnā gerere uolū
tatem: aut ſollicitudinem: eo ꝙ uia breuis ſit: ut dcm̄
eſt. Vn̄ ſen. in li. de moribus iquit. Abſurdius: ut dici
ſolet: q̄ quominus reſtat uie: eo plus uiatici querere: &
uia deficiente uiaticum augere. Nec debēt curare fide
les de corruptibili ſubſtantia: qn̄ expectāt in breui ac
cipere eternā beatitudinē: ſed uenire debēt in helym:
que iterpretatr̄ deus meus h̄ eſt chriſtus. In ipſo igitur
figamus manſiones nr̄as. ſ. cordis: & mētis: & recipie
mus māna dulcedis celeſtis: & hoc pꝰ xxx. dies. ſ. terꝯ
denas: qa relictis operibꝰ mortuis: & ocioſis ſermoni
bus: & prauis intentionibus diſpoſiti erimus ad ſup
na: que nō ſecū patiuntur caduca: & uana: Ber in ſer.
lxxvii. p̄occupatum quippe ſecularibus deſideriis ani
mum delectatio ſancta decliat: nec miſceri poterūt ua
na ueris: eťna caducis: ſp̄ūalia corporalibꝰ: ſūma ymis
ut pariter ſapis: q̄ ſurſū ſunt: & q̄ ſunt ſup terram.

F Funes peccatorum circumplexi ſunt me: p̄s.
cxviii. Interdum fit nodus adeo fortis: ꝙ po
tius franguntur funes q̄ ſolui poſſit nodus.
Spiritualiter aliqn̄ adeo fortiter innodatur
anima cū diuitiis tp̄alibus per affectū: ꝙ potius ania

ipſa frãgit a corpore per mortẽ: & ab eodem ſeparat q̃ poſſit a diuitiarum affectionibus ſolui: & hec rõ eſt: ꝙ tribus funibus homo ligatur ab eis. Nã diuitie ſtringunt in aqrendo fune cupiditatis ſtringunt in retinendo laquea auaritie: urgent in poſſidendo affectiõis ſaporẽ: ideo ſcriptuꝫ eſt iſaie. xxiii. Funiculus triplex difficile rumpitur: & ſic hominem ligatum inſolubiliter ducunt ad interitum. Figu. iudi. xvi. Sanſon ſeductꝰ a dalida ligatus eſt a philiſteis: & excecatus: & perductus in carcerem. Spiritualiter ſanſon: qui ſeducitur a dalida denotat illum: qui ſeducitur a pecunia: iacens enim in gremio eius ꝑ affectum ligatꝰ a demõibus: & excecatus ducitur in carcerem pc̃ti: in quo miſerabiliter moritur ſine remedio: peſtifera ergo res eſt auaritia & cupiditas rerum temporalium in homine: que quãto plus creſcunt in hoĩe: tanto plus tenet fortius. Señ in quadam epiſtola. Fortiſſima peſtis eſt cupiditas: q̃ ſolet egenos facere: quos capit: dũ finem querendi nõ inuenit: nam altera cupiditas ex alterius fine naſcitꝰ. et iõ fortior eſt: q cupiditatẽ uincit: q̃ q ſubiicit hoſtẽ. Fig.

Sicut aqua effuſus ſum: p̃s. xxi. Eritius dum ſub petra protegitur: ſtans in ſe recollectus in tuto eſt ab omni fera: eſt enim exterius aculeis armatus: ita ut nec poſſit ledi: ſed intrans aqua dilatat ſe: quẽ canes uidentes dilatatum capiũt qnque per pedem: quando ꝙ per aurem: aliquando ꝑ gulam: & ſic captum occidunt. Spiritualiter q̃diu iuſtus ſtat in ſui conſideratiõe: & recolligitur ſub petra: que eſt chriſtus: protegitur a chriſto: armatur enim aculeis orationis: & uirtutibus: & nullum ferale peccatum poteſt aliquo modo ad illum appropinquare. Sed itrans aquam mundi aliarum rerum ꝑ affectũ G

dilatatur per deſideriũ ad illa:iõ ſtatim parati ſunt in infernales canes: & unus accipit eũ per aurem.ſ.uerba ocioſa audiendo : alius uero per manum praua opa exercendo:alius uero per guttur ꝯfeſſionem tacendo & ſic homo miſer relinquens deum: & carnalia opera exercens:morit̃:& occidit̃ in labilibus mundi reb?:re
Fig. licto loco:in quo ſe tuebat̃ ab hoſtibus. Fig.geñ.vii. Multiplicatis diluuii aq̃s extincta eſt oĩs caro: q̃ erat ſuper terram. Spiritualiter hoies relinquentes chriſtũ & ipſius doctrinam : & multiplicatis aquis diuitiarũ circa cor per affectum moriunt̃ in peccato:& ſubmer guntur in ipſis diuitiis. Vñ gre.in mora. Carnales homines dum de reꝝ abundantia: & diuitiaꝝ affluẽtia extollunt̃:hora qua neſciũt:ſubito capiunt̃ : & dũ pedes fixiſſe credũt:repẽtino motu ad ima laci deſcẽdũt

¶ De eccleſia.

A AVdi filia:& uide:& iclina aurem tuã.& ob. po.&.d.p.t.qa concupiuit rex ſpeciem tuã. ps.xliiii. Sicut ille beatus dr̃:q habet uxorẽ benignam:& manſuetã:& bonam:ita ſp eſt triſtitia habenti mulierem obſtinatã:& neq̃. Nunq̃.n. habet bonũ:uñ melius eſſet hitare inter ſerpẽtes q̃ cũ muliere obſtinata in malitia ſua : talis enim oĩo repudianda:& a ꝯſortio cuiuſcũq; ualentis uiri penitus excludenda. Spiritualr̃ ſynagoga iudeoꝝ ſp fuit peſtifera:uxor q̃ ſup ꝓprium uiꝝ alios iduxit turpiſſimos amatores.ſ.diuerſa ydola:& diuerſa pctã:poſt q̃ ibat dñi dei ſui oblita:iſa.lvii. Suſcepiſti adulterum:humiliata es uſq; ad iferos in multitudine uie tue laboraſti Nõ dixiſti:qeſcam mentita es: & mei nõ es recordata iõ hec ſynagoga meretrix tantũ deo ingrata :obſtinata in ſua cecitate:merito a chriſto rẽge celi repulſa eſt: & ecclia hũil:& obediẽs:q̃ auditu auris audiuit dñꝫ

coronata

coronata ē in ſpōſam. Fig. heſter. i. Vbi legim⁹: ꝙ rex Fig.
aſſuerus inito ꝯuiuio maxio tertio anno regni ſui cun
ctis principibus ſuis: & pplo uocauit reginā uaſti: ut
oñderet magnitudinē glie ſue: q illā decorauerat: uo-
cauit eā p. vii. eunuchos ultimo die ꝯuiuii: qñ fuit yla
rior: q̄ uenire ꝯtempſit. lo hito ac deliberato ꝯſilio de
dit lniam: ut uaſti nō eſſet amplius regina: nec ulteri⁹
uideret faciem regis: & ſic factū eſt. Et itroductus eſt
heſter: que nō erat de pplo ſuo: quā ipſe ſūme adama-
uit: & ipſa loco uaſti regnauit. Spiritualr aſſuer⁹: q in
terpretať btitudo: ſignificat dn̄m deū nr̄m ieſū xp̄m
bn̄dictū: q tā pplis gentium q̄ pncipibus ſuis. ſ. iudeiſ
uenit tertio anno. ſ. tpe grē facere ꝯuiuium: & paſcha
redemptiōis humane. Sed ultima die ꝯuiuii: qñ uinū
illud meraciſſimū ſanguinis ſui ſic fuit ꝓ oīum ſalute
copioſe diffuſū: qa ipſe dn̄s ylarior: & prōptior ad in-
dulgentiā effectus rogabat prēm idulgere pctōribus:
tūc p. vii. ſacrā: q̄ de ſui corporis latere exieř uocauit
ſynagogā: ut oñderet gl̄iam illius. i. ꝓphetias: & ſcrip
turas illius eſſe cōpletas: & noluit uenire: cucurrerunt
oīa ad iſtud ꝯuiuiū: lapides: terra: ſol: ſepulchra: ue-
lū templi: oīa ꝯſitentia: & clamātia: uere filius dei eſt
iſte. Et ingrata ſponſa terga uertens deſpexit illuꝫ: &
iō lata eſt ſnīa ſup ipſā: & ſup oēs filios eius: ut cecita
te pcuſſi ñ ꝓficiant. p̄s. obſcurenť ocli eoꝝ: ne uideāt:
& dorſū eoꝝ ſp incurua. Sꝫ tūc iuenta eſt heſter abie
cta: q̄ nō erat de pplo ſuo: q̄ dum uocareť: ſtatī relictis
pplo: & parētibus obediuit regi: & hūilr adheſit. He
ſter: q̄ iterpretať abſcōdita: denotat xp̄i eccliam: q̄ de
puluere ignorantie: ac gentilis cecitatis per doctrinā
aploꝝ educta: ſtati reliqt ydolatriā: & uite p̄ntis uāi-
tate expoliata: ſecuta eſt ſuū redēptorem: & ipe illā ſū
me amauit: & ornauit donis: & miraculis: appendenſ

ad aures illius precioſiſſimas gemmas ſpei: qbus ſecu
ra eſt thalamũ ſuperne patrie intioire ſine oi deceptio
ne: uel fraude. Vñ ricar. li. i. de trinitate. Vtinam attẽ
derent iudei: utinam aduerterent pagani: cum q̃ta cõ
ſcientie ſecuritate pro hac parte ad diuinũ iudiciũ po
terimus accedere. Nõne cum oi cõfidentia deo dicere
poſſumus: dñe ſi error eſt: a teipſo decepti ſumus. Naꝫ
illa tantis ſignis: & ꝓdigiis cõfirmata ſunt: & talibus
que nõ niſi p te fieri pñt: & certe a ſũme ſanctitatis ui
ris ſunt nobis tradita: cum ſumma & auctentica atte
ſtatione probata: teipſo cooperante: & ſermonem con
firmante ſequentibus ſignis.

B Archa ſanctificationis tue. ps. cxxxi. Proui
dus paterfamilias paratũ ſp hꝫ panẽ: & refe
ctionem filioruꝫ in archa: ne illos ꝑmat eſu
ries: uerũ eſt: q᷑ ibi duplex eſt refectio: ſcilicet
pro diebus uſualibus: & ferialibus: & ꝓ diebus feſti
uis: in qbus familia ꝯſueuit abundantius: & altius re
fici. Spiritualiter xp̃s eſt paterfamilias oium fidelium
ideo optimã fecit illis ꝓuiſionem in archa eccl'ie d' ſpi
rituali annona: qa ibi hꝫ paratũ panem: qui de celo d'
ſcendit: Iteꝝ ſacrã ſcripturã: que eſt anime ſancte cib᷒
iteꝝ ſacramentũ pnie: quo deficientes recõciliant̃ d'o
ſed iſte eſt cibus ferialis: & uiatoꝝ: ſed cũ puenię mus
ad feſtũ eterne btitudinis: miniſtrabit̃ nobis panis no
bilior: q̃ modo credimus: & q᷑ ſola fide ſumimus: uid'

Fig. bimus facię ad faciẽ. Fig. In archa teſtamenti erat ma
nna tabule teſtamenti: uirga aaron: que floruit: ut po
nit apoſ. ad heb. ix. Spiritualiter in eccl'ia eſt mãna ce
leſtis panis: ſcilicet corporis xp̃i cõtinentis oẽm ſuaui
tatem gratie. Sũt ẽt tabule noui: & ueteris teſtamẽti:
uel legiſ ſacre: uñ informamur: & inſtruimur de uia: q̃
ducit ad celos. Tertio eſt ibi pñitẽtie diſciplina quo re

floret

floret anima noſtra: & producit fructus ſapidos in cō
ſpectu dei: quibus meremur abundantiā indulgentie
ſed cum peruenerim⁹ ad feſtum: fruemur abundanti⁹
qa qđ hic ſeminamus: recolligemus ibi ſpecioſius: &
dulcius: gre. in quadaꝫ ome. Sancta eccleſia duas ha
bet uitas: unam: qua merces colligitur: aliam: in qua
de receptis muneribus gaudet atq̧ in utraq̧ uita ſacri
ficium offert: hic uꝫ ſacrificium compunctionis: illic
ſacrificium laudis.

Qui deſcendūt mare in nauib⁹. pſ. cvi. Quan C
diu nauis agitatur fluctibus: naute nō fruū
tur lucri dulcedine: qa eſt intentio eoꝝ ad ar
tem nauticam ꝓpter innumerabilia pericula
ꝙ nō poſſunt ītendere ad aliud: ſꝫ tracta naui ad por
tum: & uenditis mercibus: tunc percipitur lucri multi
tudo: & quiete gaudent ſuper his: que ſudore: & la-
bore acquiſierūt. Spiritualiter q̄diu ſumus in pn̄ti ui
ta: nauigamus in eccl'ia militante: circa quam tot fiūt
tentationis procelle: ꝙ ſatis eſt poſſe ipſas uitare: ita
ꝙ non poſſumus plene uacare contemplationi celeſtis
lucri: ſed cum nauis hec portum intrabit cum plenitu
dine fidelium eterne beatitudinis: tunc fruentur fide
les fructu: quem percipiet pro labore: quem paſſi fue-
rint: & ceſſabunt fluctus uite huiuſ aduerſitatis. Fig. Fig.
geñ. viii. Ceſſantibus aquis diluuii: archa quieuit in
monte excelſo: ad quem etiam aque diluuii prius ar
cham eleuauerant. Spiritualiter per archam ſubaudi
militantem eccleſiam: quam aque multiplicis turba
tionis quanto amplius concutiunt: tanto amplius in
fidei fortitudine firmant: & conſtantiorem efficiunt
unde hylarius. vii. de trinita. Hoc habet proprium
eccleſia: quia dum perſequuntur: floret: dum com-
primitur: creſcit: dum contemnitur proficit: dum le-

ditur uincit: dum arguit intelligit: tunc ſtat: cum ſu
perari uidet: igitur eſt ſemp in agone quouſq; implea
tur numerus electoꝝ. Quo completo requieſcet in mõte
dñi: et loco ſancto eius: unde gre. in epiſtola ad ieſanũ
Archa inqt ceſſante diluuio in monte qeuit: qa huiuſ
uite corruptione ceſſante: cum malorum operum flu
ctus trãſierint: in celeſti patria ſancta eccleſia uelut in
excelſo monte requieſcet.

D Species celi gloria ſtellaꝝ: eccleſiaſtici. xiiii. no
tandũ: q̃ ẽ quedã ſtella in celo: quã uocãt
polum: et eſt imobilis: uulgo. n. dicit tramõ
tana: et circa illã ſunt. vii. ſtelle circumeũtes
ſemp illã: nec unq̃ eaꝝ deſerũt: et uocãt eas arctuꝝ uul
go dicunt currus. Spũaliter eccleſia militãs aſſimillat
ſtelle ſupradicte imobili ꝑpter firmitatẽ: et conſtantiã
fidei: qa nulla cõcuſſione unq̃ potuit remoueri a xpo:
cui ſic cõiuncta eſt: imo quanto amplius ꝯquaſſat: fit
mior efficit. Vnde gre. in moralibus. Tunc ſancta ec
cleſia ualentius in uirtute efficit: cum ardentius pro
ueritate fatigat: habet. n. circa ſe. vii. ſtellas. i. ſeptem
uirtutes: tres theologicas: & q̃ttuor cardiales: que in
uoce predicatoꝝ circũferunt in eccleſia: et nunq̃ ipſã
Fig. deſerũt. Fig. apo. i. Vbi beat⁹ ioã. in medio. vii. cãde
labroꝝ aureoꝝ uidit ſimilem filio hois: qui habebat
in dextera ſua. vii. ſtellas. Spũaliter per hũc filio hoĩs
ſimilẽ ſubaudi eccleſiã: que ſimiles mores ſpõſi mori
bus habet: que & ſi ſtella nũcupet: et ipſe ſpõſus etiã
ſtella dicit: eo teſte apoc. xxii. Ego inqt radix: & ge
nus dauid: ſtella lucida: & matutina igit habet ecclia
. vii. ſtellas in dextera ſua: qa habet. vii. ꝑnomiatas uir
tutes: qb⁹ oẽm ꝯnat nationẽ dirigere: nã in fidelib⁹ ñ
credẽtibus lumẽ fidei charitatis & ſpei ſc̃tẽ trinitatis
doctrie ꝑbet: ut ipſos ad ſuũ iducat gremiũ. Fidelib⁹
uero:

uero:q̄ ſancte trinitatis articulo in gremio eccleſie re/
queſcunt:quattuor cardinaliū uirtutū largit̄ diſciplinā
ut moribus decorent̄ humanis:& ut reddat eos: atq̃
faciat unius moris habitātes in domo: omnes conat̄
ſuo ſtudio adiuuare:ideo gre.in mora.ſup iob pertra
ctans illud uerbuꝫ.Qui facit arcturꝫ:&c.ait: eſt in ar
cturo.ꝙ cōſideratius poſſumus itueri: in ſeptem q̄dē
ſtellis uoluit:et mō q̄dem treſ ad ſūma eleuat:atq̃ ad
ima quattuor inclinat:mō ſupius:quattuor erigit:&
tres inferius premit.Sic ſancta eccl̄ia mō infidelibꝰ tri
nitatis notitiā modo fidelibꝰ quattuor uirtutes quaſi
rotatu p̄dicatiōis ſui ſtatꝰ ſpeciē quodāmodo mutat
NAuis opiebatur fluctibus:mat.viii.Not.ꝙ E
ſunt quattuor principales uēti in mari.ſ.ori
ens:occidēs:auſter: & aquilo:quorꝫ cōmoti
one cauſat̄ maritima peſtis: nā mare non flu
ctuat:niſi concuſſione uentorꝫ.Spūaliter erga nauim
eccleſie p huius maris ꝑcelloſi nauigātē quattuor na
tioneſ tempeſtatē nō modicā cauſarunt.Nam ab ipſis
cunabuliſ nō ei defuit ꝑſecutio:primo:ut ita dicā:per
cuſſa fuit a iudeorꝫ collegio tanq̄ ab oriētali plaga flu
ctuāte:& furente ſuper dn̄m:et creatoreꝫ ſuū.ps.Om
nes fluctus tuos induxiſti ſup me.Secundo a ppl̄o gē
tilium:quorꝫ inſipientia uelut frigidi: et ſicci a ueri ſo
lis lumine.& charitate diſtantes fuderunt ſanguinem
ſanctorꝫ ſicut aquā.Tertio a ſecta hereticorꝫ: qui au
ſtrali fecūditate ſacre ſcripture accipientes fructus ſuo
peſtifero flatu cōuertebant in fluctus. Quarto poſſu
mus dicere:ꝙ a falſis chriſtianis:quorꝫ diuiſio eccleſi
am multo tempore nō ꝑmodicū cōturbauit:uel poſſu
mus dicere:ꝙ iſta quarta concuſſio reſeruatur fienda
tempore antichriſti iā occidente preſentis uite luce:ex
ſupradictis habet̄.Fig.danielis.vii.Vbi ipe daniel uiFig.

dit quattuor uentos pugnare in mari magno: et poſt
eos uidit quattuor beſtias exeuntes de mari: quarum
prima erat ſicut leena: habēs alas duas: qbus depoſi-
tis in terrā cecidit: & pedibus ambulauit. Alia erat ſi-
milis urſo: & habebat tres ordines dentium: & comē-
debat carnes plurimas. Tertia uero ſimilis erat par-
do: & habebat quattuor capita. Quarta uero nomi-
ne non cognoſcitur: ſed erat omnibus diſſimilis om-
nia comminuens: et habebat dentes ferreos: et quod
dentibus non comminuerat pedibus cōculcabat. Spi
ritualiter he quattuor beſtię ex q̄ttuor procedentibꝰ
uentis quattuor ſunt perſecutiones ſuperius nomina
te: nam per leenam duas alas habentem ſubaudi ſy-
nagogam decoratam lege: et prophetia: quibus ue-
lut alis ad ſuperiora uolauit. Sed cito illis depoſitiſ ce
cidit in terram: & commixta eſt inter gentes per cupi-
ditatem: & nequitiā: & didicit opera eorum per ydo-
latriam: & maliciam: hoc fecit illud peccatum: & ſce-
lus nephandiſſimum: quod commiſit furēs contra ſal
uatorem ſuum: contra quem facta eſt ſicut leo in ſil-
ua: & non ſolum in caput: ſed etiam in membris pec-
cauit: ideo punita ē ↄtritōe ualida in ſe: & filios ſuos
iuxta domini uaticiniuꝫ. Secunda uero beſtia fuit na
tio gentilium cum triplici peccatorum genere: ſcilicet
concupiſcentia carnis: concupiſcentia oculorum: et ſu
perbia uite: peccantes multa martyrū millia interfece
runt: ſed euanuit eorum rabies preuenta fidei lumine
Nam multorum ſanctorum miraculis: & prodigiis ui
ſis: depoſita feritate: hūeros ſuppoſuit iugo xpi. Ter
tia uero beſtia pardo ſimilis: fuit ſecta hereticoꝝ: qui
depicti: & decolorati diuerſoꝝ colorum: ſilicet erroꝝ
ſimplices decipiebant. Et no. ꝙ dicitur beſtiam predi
ctā habuiſſe quattuor capita: quia hi heretici uerſipe

les

les colorabant hereſes ſuas doctrina quattuor euan-
geliorum: ſed hanc beſtiam fugarunt ſancti doctoreſ
a confinibus eccleſie. Quarta uero terribilis: hec eſt di
uiſio chriſtianorum: que nullo nominatur nomine qa
nulla eſt cauſa cur talis feralis iniquitas inter chriſtia
nos uigere debeat. Et uere dicitur ſine nomine: quia
nomina eorum: qui caracterem huius beſtie portant
in fronte: deleta ſunt de libro uiuentium: habet
namque hec beſtia dentes ferreos: quibuſ multas car
nes deuorat: quia chriſtianoruꝫ grex huius beſtie ſub
ditus dentibus ferreis: ideſt enſe: & gladio ſeipſum di
latauit: iob. xiii. Quare lacero carnes meas dentibuſ
meis. Sed quod non lacerat dentibus: conculcat pedi
bus: quia quidam: quibus non eſt licitum arma ſubri
pere contra proximos: affectionibus & uoluntate fe-
riunt: et occidunt. Et ſic proh dolor fluctuant corda
prauorum chriſtianorum: quaſi mare feruens circa na
uim petri: ut ipſa uideatur operiri fluctibuſ: & ꝓcellis
litis: & diſcordie filiorum: immo non filiorum: ſed ſer
uorum ſpuriorum peſſimorum: quoſ tota trinitas ſan
cta excludet ab hereditate filiorum: unde aug. de uer
bis domini: qui in pace non erit inuentus a patre: ab
dicabitur a filio: exheredabitur a ſpiritu ſācto: & alie
nus efficietur: nec ad hereditatem domini poterit per
uenire: qui teſtamētum pacis noluerit obſeruare. Poſ
ſumus tamen per quartam beſtiam antichriſtum in-
telligere: qui tempore ſuo de fidelibuſ eccleſie magnā
faciet ſtrageꝫ: & niſi abbreuiarentur dies eiuſ: non fie
ret ſalua omnis caro.

Sedes tua deus in ſeculum. p̄s. xliiii. regia ſe
des: in qua ſolet ſedere rex reſponſurus po
pulo: ſemper eſt eminentior: et ornatior aliiſ
ꝓut decet regiā maieſtatē. Sp̄ualr ſedeſ eſt ni

regis: & ſancta eccleſia: nā ad illam populus conuenit xpianus pro ſuis cauſis ſuo regi locuturus. Ideo hec ſedes fulget decenti decore: ut ex illa appareat regis
Fig. magnificentia. Fig. iii. re. x. Vbi legimus: quod ſalomon fecit in domo libani tronum de ebore grandem: et ueſtiuit eum auro puriſſimo: et tronus habebat ſex gradus: et ſumitas troni rotunda erat. In parte poſteriori erāt due manuſ tenentes ſedile hinc: atq; inde: et duo leones ſtabant iuxta manus: &. xii. leonculi ſtabant iuxta. vi. gradus: & i illo trono ſedebat rex ſalomō: & ad illū accedebāt principeſ iſrael ad loquendū regi. Spiritualiter per hunc tronum ſubaudi eccleſiaꝫ militantem: que pro tanto dicitur de ebore propter fidei puritatem: & candorem: qui acquiritur in fronte baptiſmi can. iiii. Quam pulchra es amica mea: et macula non eſt in te. Veſtita eſt auro puriſſimo: quia fulget luce charitatis: ſcilicet dei: & proximi: habet. vi. gradus miſericordie opera: quibus electi gradiuntur ad requiem eterne beatitudinis. Et ſunt ibi. xii. leonculi: quia articulis fidei decoratur: & dotatur: & pro tanto dicuntur ſuper gradus illos ſtare: quoniam que miſericorditer faciamus: fidei robore firmantur. Sunt ibi due manus regentes: quia natura diuina: & natura humana in uno chriſto exiſtētibuſ eccleſia ſuſtentatur. Sunt ibi iuxta manus duo leones: ſcilicet antiquum: & nouum teſtamentum: quorum rugitu ſancta eccleſia ab infidelibus defenſatur. Nam iudei latranteſ contra eccleſiam: cōfunduntur a ueteri teſtamento: ſicut patet de iſaya clare: & lucide euangelizante paſſionem: & incarnationem: & mortem chriſti. Hoc idem patet de hieremia: & omnibus aliis: et de patriarcharum geſtis: que omnia contingebant in figuris chriſti. Hereticos uero lacerat teſtamentuꝫ nouum

uum:ubi ſimplex puritas euangelii apertam declarat
ueritatem. Sed erat ſumitas troni rotunda:qa cū pue
nietur ad ſuperne glorie dignitatem:repeniet eterna p
fectio:omni excluſo defectu. Ad hanc igitur regiā ſe-
dem fideles ex infidelibus facti ueniunt cauſas ſuas:
ideſt delicta:& peccata dn̄o ɔfitentes:& ab ipſo pluſq̄
ſperent:recipiunt in eadem :unde aug.de cōſideratio
ne in quodam ſermone eccleſi.Eſt inquit eccleſia om-
nium credentiū mater:que natos ad mortem regene-
rat ad ſalutem:per quā xp̄s plus reſtituit in grā q̄ pe-
rierit in natura:& ade tranſgreſſoris degenerem ꝓlem
in adoptionem diuine paternitatis aſſumpſit:& d' pa
radiſo exheredatos:celi reddit coheredes.

Domum tuam decet ſāctitudo.ps.xcii. Tri G
pliciter ſolet ornari palatiū regis:ꝑmo đ pul
chro introitu: ubi ꝑmo ɔueniunt gentes:ſcđo
de pulchro:& decenti atrio : ubi ſiſtūt ad lo
quendū:ultimo de ameniſſimo thalamo : ubi eſt qes
regia:& ubi interdum ſecretam cū magnis familiari-
bus habet locutionem:& ɔſilium. Sp̄ualiter ecclīa eſt
domus optime ordinata:qa ibi eſt introitus latus: &
magnus per copiam indulgentie:ut oīum uolentium
intrare multitudo ad xp̄m largam inueniat bn̄dictio
nem:ſiue ſint infideles per baptiſmum intrantes : ſiue
ſint fideles per lachrymas redeuntes. Secundo habet
atrium ſecurum:ubi conueniunt fideles ad loquendū
chriſto regi ſuo per deuotas orationes:ut cum iuſta pe
tierint:nequaq̄ dubitent exaudiri. Vltimo eſt ibi tha
lamus ſecretior.i.contemplationis actus : in quo eter
nus rex cum paucioribus familiaribus loqtur:ubi ſūt
repoſiti theſauri regis meliores.Figu.leui. In introitu Fig.
templi erat piſcia:ubi lauabant aīalia ſacrificii: ītus
uero priuſ ueniebatur ad altare incenſi:ultimo erat lo

cus: qui dicebatur ſancta ſanctoꝝ: ad quē ſolus ſacer dos ſummus ſemel in ano accedebat. Spiritualr ſub// audi per piſcinam aquā baptiſmi: et aquā lachrymaꝝ nam ꝙ una facit infidelibus: alia facit peccatorib⁹ fi delib⁹. Nam quod fecit aqua baptiſmi paulo: lachry me fecerunt petro: nam ut aque baptiſmi excluſerūt paulo perſecutiōis notam: ita lachryme petri diluerūt in ipſo negationis maculam: uñ leo papa in ſermōe ce ne dñi de lachrymis petri ait. Felices inquit apoſtole ſancte lachryme tue: que ad diluendā culpā negatiōis uirtutem ſacri habuerunt baptiſmi. Secundo inueni tur ibi altare incenſi: per qđ ſubaudi populoꝝ oratio nē: q̄ tanto acceptior eſt in cōſpectu dñi: quanto a plu ribus ſimul cōgregatis in dei laude fuerit egreſſa. Vñ ambr. li. de penitentia. Multi minimi duꝫ cōgregant unanimes fiunt multi: & multorū preces impoſſibile eſt contemni. Vltimo inuenitur ſancta ſanctoꝝ: per quā ſignatur ſupernorum contemplatio. Sed nota: ꝙ ad locum illum ſolus ſacerdos ingredit: quia ille: qui ex cluſis ſecularibus negotiis deum quærit: liberius ipſū inuenit: unde ſciendum ē: ꝙ ſacerdos dicit ſacra dās. Sacramentum enim in nobis: ꝙ deus ſibi dandum acceptat: eſt cor noſtrum: de quo ipſe per ſapientem di cit. Fili prebe mihi cor tuum. Igitur cum libere cor no ſtrum dabimus deo expeditum ab omni corporali af fectione: ſimiles erimus ſacerdoti magno qui turba re licta foris intrabat in ſancta ſanctorū. Aliter enī ipſe deus non nobiſcum familiariter cōuerſaretur: nec no bis oſtenderet ſuperne maieſtatis theſaurum: niſi rerū mundialium abiceremus impedimentum. Gre. libr. v. moral. Mens noſtra nullo modo ad uim intime con templationis rapitur: niſi ſtudioſe prius a terrenorum deſideriorum tumultu eripiatur.

VT poſſitis cõprehẽdere cum oĩbus ſanctis H
ad eph.iii. No.ꝙ omne corpus eſt trine dimẽ
ſionis ſecundum ſuã quantitatẽ: habet enĩꝫ
longitudinẽ latitudinem:& ꝓfunditatẽ:hec
uidemus eſſe etiã in corporibus naturalibus: et in cor
poribuſ artificialibus. Spũaliter eccleſia fidelium eſt
quoddã corpus cuius chriſtus caput eſt:noſqꝫ eius mẽ
bra:habet.n.quandã lõgitudinẽ.i.quedã ſeruãda in
longitudine uite preſentis:habet ẽt latitudinẽ.i.lati/
tudinem ſui gremii:ut filioꝝ capax efficiat̃ habet etiã
altitudinẽ ſuã:ad quã alieni:uel extranei nequeãt per
uenire. Fig.geñ.vi. Archa noe: in qua tp̄e diluuii hu Fig.
manũ genus fuit ſaluatũ habuit hec tria: qa longitu
do eius fuit trecentoꝝ cubitoꝝ:altitudo.xxx.latitu
do qnquaginta:ſed in ſũmo cõſumebat̃ in uno. Spũa
liter eccleſia dei in qua per baptiſmũ ſaluandi ſaluant̃
habet longitudinẽ trecentoꝝ cubitoꝝ. Nam per hec.
iii.centenaria debemus intelligere:fidẽ:ſpem:& chari
tatem. Nã hec tria in longitudinẽ uite p̃ſentis ſeruãda
ſunt: in ſũmo uere uite future fiet cõſumatio in uno
tantũ:qa ibi ſolũ remanebit:que pmãet charitas. Al
titudo uero eſt triginta cubitoꝝ:ꝑ has.iii.decenas ſu
baudi trinitatis articulũ:q tãte exiſtit altitudĩs:ut ne
mo extrãeus a fide poſſit ad illũ attingere:& ↄſumat̃
in uno ꝓ tãto:qa lꝫ ĩ deo ſint.iii.ꝑſone:una tñ eſt eẽn
tia:ſeu ſubſtãtia latitudo uero eiꝰ.l.eſt cubitoꝝ:et de
notat ſcti ſpũs grãm: ꝑ quã dilatatũ eſt eccl'ie gremiũ
in multitudine credẽtiũ:q̃ qdem grauidata eſt.l.die a
dñica reſurrectiõis:cuiꝰ figurã preceſſit datio.ſ.legis
poſt.l.diẽ ab exitu egypti. Ideo qnquageſimꝰ ãnus iu
bileꝰ uocat̃:ĩ quo oĩa libertati reddebant̃:qa q ad gre
miũ eccl'ie puẽerit ꝑ ſacrũ baptiſmũ:tãta ĩ ip̄o diffũde
tur grã:ꝙ de ſeruitute diaboli deueniet ad adoptiõeꝫ

filiorũ dei:patet ergo q̃liter fabricata & formata ſit ec
cleſia ꝑ ſalute omniũ fideliũ:& q extra illã ꝑpꝛcnt aqs
diluuii peribunt:aug.de fide ad petrum. Eccl'ia eſt q̃
dam forma iuſtitie:ideſt ↄnexus omniũ i cõi orat in cõ
muni:operat̃ ſine eccleſie catholice ſocietate: nec bap
tiſmus alicui ꝓdeſſe poteſt:nec opera miſericordie:ni
ſi forte:ut minus torqueatur.

1 QVam magna multitud.t.d.q.ab.t.te. ps.
xxx.Non poteſt ſenſus qſq̃ iudicare de alie
no obiecto:qn ſepe decipiatur:& erret. Naꝫ
ſi hõ uiſu iudicet d' ſapore:fallit̃:qa interdũ
iudicabit dulce amarum:& ecõuerſo:ſimiliter nõ põt
lingua loquẽs deſcribere uiſa ad plenum:ut auris ca
piat p auditum;q̃ ſunt uiſu cernenda : que lingua nõ
ſufficit omnia deſcribere. Spũaliter terrẽa generatio:
& a ſpũalibus aliena nequaq̃ capere põt : quanta ſit
ſuperioꝝ dulcedo:nã qui de terra eſt:de terra loqtur.
Vnde greg.in mora.Carnales homines pñtem uitaꝫ
diligunt:quia q̃ta ſit eternitatis gloria:nõ attendunt
ut dum perennitatis eternitatem non ↄſiderant :cur
ſum : ſtationẽ:& res mobiles firmum habitaculum ar
bitrãtur.Sed cũ guſtauerint dulcedinẽ ubertatis xp̃i:
& que promiſſa ſunt diligentibus deum:uileſcũt oĩa:
que finis anguſtat:hic igitur reges terre audientes uo
ces apoſtolorum:& ſanctorũ narrare promiſſa: eo ꝙ
ſup humanos ſenſus eẽnt:credere non ualebãt:ſed ui
ſis miraculis:& guſtatis gratiis:ſanatum eſt palatum
& cucurrerũt ad tã ſuauem ſaporem:relinquentes oĩa
amara mũdi: & ſic ↄgregata eſt eccl'ia ex nationibus.

Fig. Fig.iii.re.i.Cũ regina ſaba ueniſſet cũ magna fami
lia ad uidendum ſapientiam ſalomõis:quã ſola fama
in terra ſua audierat:in tantã icidit admirationẽ : ut
fieret in extaſi:uidẽs uidelꝫ ordinem ſeruientium : &
ciboꝝ

ciboꝝ:miniſtroꝝ:menſarũq; eius:ĩõ ait. Nõ credebã narrantib⁹ mihi hec:ſed nũc:ut uideo:non fuit mihi narrata medietas. Beati ſunt ſerui:&c. Et dedit mlti tudinẽ auri:opũ:& aromata multa:& rex regie imenſa dona largitus eſt:ut narrat magr̃. Spũaliter regia ſaba eſt eccleſia: unde aug. in quodam ſmone de cõſecratiõe ecclie. Eccleſia inqt eſt regia :que uenit a ptibus ethiopie audire ſapientiam ſalomõis. Sed hec nõ tantum ex una regione:ſed ex diuerſis mundi ptibus reges peritura conuenit. Venit igitur ad redemptorẽ: & eruditorem ſuum:ut ſtultitia erroris doctrinã pciperet ueritatis :hec aug. Hec igit̃ regia primo audiuit a prophetis:& ſanctis magnalia:que chriſtus operaturus uenerat in mundũ circa genus humanũ : hoꝝ namq; doctrina imbuta uenit ad xp̃m greſſibus fidei & applicata hieruſalẽ ad uiſionem regis pacifici locuta eſt ei qcqd habebat in corde. Sic illa uenit ad xp̃m ad pcipiendũ ſacre ſcripture dogmata de geſtis aduẽtus:& ĩcarnationis:& paſſionis xp̃i. Vñ aug. ubi ſupra. In figura regie huius uẽit eccleſia ex gentibus:& a finibus terre iponens fines uitiis:cupiditatibuſq; terrenis:audire ſapientiam ſalomonis : ideſt pacifici dñi nr̃i ieſu xp̃i q fecit utraq; unũ:ſoluens inimicitias iter deũ & hoies in carne ſua uenit audire:& diſcer̃ de filii dei illumiatiõe:& iudicio futuro:de aie ĩmortalitate:& de ſcẽ reſurrectiõis gl̃ia .hec aug. & cum omnia illa p ſacrã ſcripturã didicerit a pphis narrata:a xp̃o cõpleta:per ap̃los p̃dicata:his uera fidei adheſione adherens ait. Nõ credebã narrantib⁹ mihi hec:ſed:ut uideo:nihil audieram reſpectu ei⁹:q̃ ẽ. Vñ aug. ubi ſupra. Vidit inqt eccl̃ia ſapientiam chriſti:& accepit doctrinam ſalutis:iſpexit ſpũalium mirabilia bonorum Agnouit uerũ fabricatorem celi:& terre: & potẽtiſſi

mum humani generis cōditorē. Vidit & domū: quā
edificauerat: ideſt incarnationem hoīs aſſumpti: uidit
cibos eius: ideſt altaris ſacra: uidit orationū: ſupplica
tionūq; myſteria: & obſtupuit: ubi uidit inextiabiles
diuitias domini ſui: dixitq; ad regē: uer⁹ eſt ſmo: quē
audiui in terra mea: uincūt manifeſta: q̄ cerno: dulcedi
nis magnitudinem: cogitatiōis mee ſenſum ſupant. h̄
aug. Sed tunc regina hec. i. eccleſia munera clementie
dōauit chriſto regi: ideſt uirtutū theſauros: & aroma
ta deuote penitentie: un̄ aug. ubi ſupra. Tunc illa ex
hibens exemplum deo ſuo prefert digna celo: & uali⸗
tura celum multiplicia munera: gēmas miſericordie.
iuſtitie margaritas diuerſorum odoramenta meritoꝝ
ideſt aromata ꝯpunctionis: & ſuaue olentis balſamū
caſtitatis. Hec aug. ſed a rege multa maiora recepit:
qa omnino incōprehēſibilia: & ineſtimabila: un̄ aug.
ubi ſupra. Reuera id: qd̄ ꝑparat deus diligentibus ſe
fide nō cōprehendit: ſpe nō attingitur: charitate non
capit: deſideria: & uota tranſgreditur: acquiri poteſt
eſtimari non poteſt.

¶ De elemoſyna.

A ACcipe lr̄as tuas: luc. xvi. Mercatores exiſten
tes in pr̄ia: d' qua nullus audet extrahere pe
cuniam: & inde recedere eos oꝫ: & ad ꝓpria
remeare: cōſueuerunt ꝯponere cū mercatori⸗
bus illis: qui ſocietatem hn̄t in pr̄ia: ad quam iſti ten⸗
dunt. dant igit̄ pecuniam illis ſub cirographo receptu
ri ipſam in ciuitatem ipſoꝝ: & hoc modo multum lu
crāt̄: qa plus recipiūt q̄ tribuant. Spiritualiter nos ſu
mus in quadā pr̄ia: in qua nō eſt poſſe extrahere aurū
uel argentum: uel pecuniam aliquam: hec pr̄ia pn̄s ui
ta eſt. Naꝫ in exitu ordinati ſūt ſcrutatores: q nequāq̄
inde extrahi permitunt: ber. in quodam ſermone. Mū

dus

dus iniqtatum talem cōſtituit inanitorē: ut inde nihil aſportari ꝑmittat de facultatibus mūdi: ueūtn̄ culpa & uitiū: meritū: & uirtus ipſā inuiſibilē aīam ꝯſequū tur: nec uꝫ hac portarū anguſtia detieri. Igitur ſi uolu mus auꝝ: & argentū noſtꝝ illeſuꝫ: intactū: & augmē tatuꝫ recipere in pr̄ia: ad quā tendimus. i. in futura ui ta: queramus gētes: quarū ſit illa pr̄ia: cū qbus merce dē dantes illis hic: q̄ hinc extrahere non poſſumus: hi mercatores ſunt pauperes: quorū eſt regnū celoꝝ. Illis debemus tpalia bōa tradere ſub cirographo euāgelii recepturi ī patria illa mľtiplicata ī cētuplo. Fig. thob. vi. Thobias cū eſſet diues: p̄ſtauit gabello in ciuitate rages decē talenta ſub cirographo: factus aūt paup: & cec⁹ miſit thobiā filium ſuū cū cirographo ducatu angeli: q non ſolū decem talenta recepit: ſed & filiam raguelis cum hereditate eius in ſponſam obtiuit: & re uerſus p̄ri uiſū reſtituit: & ſimul cum eo feliciter habi tauit. Spiritualiter thobias: qui dat gabello. x. talen ta ſub cirographo: eſt diues: qui abundanter elemoſy nas paupi largitur ſub ſpe euangelice ꝑmiſſionis: tūc ille deuenit ad paupertatem: & cecitatē: cū morte pre uentus expoliatur bonis tēporalibus: & priuaī preſen tis uite luce. Igiī ꝑgit thobias iunior cū cirographo: qn̄ ſpiritus relicto corpore cū ſpe retributiōis aſcendit ad chriſtū angeli ſancti gubernatione. Hic non ſolū re cipit bona quanta fecit: uel tribuit: ſed efficiī uite bea te ſpōſus: & xp̄i coheres in gl̄ia: demū ad corpus ꝓpri um rediturus: illuminabiī per glorificationē: & ſimul in illa beatitudine feliciter habitabit: ecce quam bo num eſt cum pauperibus mercari. Vnde auguſtinus in in quadaꝫ epiſtola. Si uis eſſe mercator optimus: fene rator egregius: da quod non potes retinere: ut recipi as quod non potes amittere: da modicum: ut recipi

Figu. bi. m iiii

as centuplū: da temporalem poſſeſſionem: ut recipias uel conſequaris eternalem hereditatem.

B E Suriui. & dediſtis mihi manducare: mat. xxv. Homo tpe famis hn̄s puulos: & paup exiſtens plus gaudet accepta bucella panis: q̄ ſi tpe abundantie daretur ſibi equus. Spūali ter dum ſumus in hac uita: eſt xp̄s pauper: & eſuriens & hꝫ multam ſecum eſurientem familiam. ſ. multitudine egenoꝝ. p̄s. ix. Tibi derelictus eſt pauper: orphano. &c. igitur uadit per corda fideliū diuitū oſtiatim mendicando. apoc. iii. Ego ſto ad oſtiū: & pulſo: ſi qs mihi aperuerit intrabo ad illū: & cenabo cum illo: & tranſiens miniſtrabo: & ſibi denegat corpalis: ſeu carnalis affectio ꝓuidere de eo: ꝙ ipſemet largitus eſt nobis. Iō aniaduertendū eſt: ne incurramus negando ſibi ſua īdignationem ſuā: ut cum furore bonis oībus

Fig. expoliatos noſ tradat in eternalibus penis. Fig. i. reg. xxv. Vbi legimus: ꝙ cū dauid electus eſſet ad ſaul: & uagus: atq; ꝓfugus cum multis pueris habitaret ī nemore: miſit nuncios ſuos ad nabal. cum pecora tondebantur: ut ſibi: & pueris de aliquali uictu ſubueīret. Qui nabal uilipenſis: atq; deiectis cum rubore pueris dauid rn̄dit: ergo ego dabo cibaria. que preparaui laboratoribus meis dauid: & ꝓfugis: qui cū eo ſunt: abſit: h̄ audiens abigail uxor eius: timens furorē dauid: ſtatim onerato aſino pane: aliiſq; refectionibus occurrit dauid iam in uia uenienti ad exterminandū nabal & omnia: que illius erant. Placauit dauid illa: & mutauit iram eius in amorem: in tātū ꝙ inde ad paucos dies: decedente uiro ſuo: nabal aſſumpta eſt in ſponſam a dauid. Spiritualiter per nabal diuitem ingratū deo ſubaudi per dauid chriſtum: qui ꝺiectus eſt a mūdo cum pueris ſuis: ideſt pauperibus. Requirit diuitē

ut

ut modicum tribuat ſpondens ſe illi multa redditurum. Aug. de uerbis dn̄i. Dicit tibi chriſtus: da mihi ex eo: quod dedi tibi: de meo quero: da: & redde: habuiſti me largitorem: fac me debitorē: habeā te feneratorem: temporalia mihi das: & eterna tibi reſtituam teipſum tibi reddam. Sed uide: quid reſpondeat carnalis homo: & corporalis diues: cuius deus uenter eſt cuius dn̄s aurum eſt; ergo ego dabo iſtis pultronib⁹: ꝙ meis filiis in tanto labore congregaui: excitat igit̄ chriſtuꝫ ad iram: ut iuſtus ſuper uindictam malefactoris intendat: & ſibi rebellem puniat: tam in pſona: q̄ in rebus. Sed ſollicita aīa lumine rōnis illuſtrata: onerato corpore miſericordie operibus dauid obuiare nō differt. ideſt chriſto di. dn̄e ne in furore tuo arguas me Quo facto depoſito corpore in morte efficietur chriſti ſponſa: ecce q̄ bonum premiū reddet miſericordia. Petrus ra. Clamat deus: miſericordiā uolo: qui qđ uult deus: deo denegat: a deo quod deſiderat: uult ſibi negari: petit deus miſericordiam nō ſibi: ſed tibi: humanam miſericordiam petit: ut largiatur diuinam: ac paternam tibi miſericordiam aſſūme: per quam liberari poſſis: qui patrocinio miſericordie certus eſt de uenia: ſit ſecurus de abſolutione: & non dubitet đ miſericordia: quia non ſolum eam preuenit: ſed etiam ſententiam reuocat.

REdde ꝙ debes: matth. xviii. Quando dn̄s in regione ꝓpria uiā ſecuram tenet: & pōtes aptos ad tranſeundū flumina ꝓfunda conſtruit: debite poteſt a tranſeuntibus poſtulare pedagia: & precipue: ſi illa magnis ſumptibus preparauit. Spiritualiter uia preſentis uite erat adeo periculoſa ante chriſti aduentum: ut nullus per illam poſſet trāſire illeſus. ps. xli. Quis eſt homo: q uiuet: et nō C

uidebit mortem: aut quis eruet aniam ſuā de ma. in?
Sed ueniens chriſtus pontifex futurorum bonoꝝ ſuiſ ſumptibus & expenſis. i. ſuum effundens ſanguinem notam: & ſecuram fecit nobis uiam uite: iō ipſe ordia uit pedagia ſolui a tranſeuntibus illā: cuius collecto- Fig. res pauperes ſunt. Fig. iii. re. x. Salomon: ſub cuius regno totus mundus erat in pace: ex quo uocatus ē rex pacificus: ipſe ordinauit gentes: que colligerent a ue- ctigalibus: que tenebantur regi: & recepta illa preſentabant regi. Spiritualr ſalomon rex pacificus fuit chriſtus ſub cuius regno orta abundantia pacis inter nos & deum. Ipſe igitur: ut dictum eſt: nobis fecit ſemitas ſecuras: ducētes recto tramite ad celū: ſed ordiauit gētem ſuā. ſ. pauperes preſentātes illi: q a trāſeuntib⁹ diuitib⁹ recipiuntur. Petrus ra. Quicqd pauper recepit mox reponit in theſauris celi: manus pauperū eſt cirographum xp̄i: quia quicquid pauper recipit: chriſtus acceptat: da ergo hō pauperi terram: ut recipias celuꝫ: da numū: ut recipias regnū: da micā: ut recipias totū da pauperi: ut detur tibi: quia quicquid pauperi dederis: tu habebis: & quod pauperi non dderis: habebit alter: requirit igitur parum pontis factor ille: q nobis tantis ſumptibus uiam preparauit ad uitā. Quis igiť ſufficiens inuenietur ad retribuendū pro his: que ipſe retribuit nobis? Ideo ſi nos: & noſtra daremus illi: nihil eſt reſpectu eius: quod debemus: unde ber. in libr. de diligendo deo. Si totum inquit me dbeo pro eo: q me fecit: quid addam pro me iam refecto: nec. n. tam facile refectus ſum q̄ factus. In primo ope mihi dedit me: in ſecundo mihi dedit ſe: & ubi ſe mihi dedit: me mihi reddidit: datus ergo: & redemptus me pro me d beo: & bis debeo me: ſꝫ quid dn̄o ꝓ ſe dato retribuā Nam & ſi me milies rependeř poſſem: & quid ſum ad

deum meum.

SImulachra gentium argẽtum: & aurum. pſ. D
cxiii. & .cxxxiiii. Not. ꝙ argentum: & aurũ:
& omne fulgidum metallum ſedat erugo: ni
ſi ſepe manu ducatur: & tergatur: hoc patet
in moneta abſcondita: in qua tanta aliquando ſuper
uenit rubigo: ꝙ nec ymago: nec littera legi poteſt. Spi
ritualiter aurum: argentum: & moneta: hec omnia fa
cta ſunt ad humanum uſum: non ut abſcondita reſer
uentur: quia tunc darent eruginem: & erugo eoꝝ ſur
geret in teſtimonium ipſorum poſſeſſorum in conſpe
ctu dei. Ideo debent diuites ſuperflua pauperibꝰ elar
giri: ſibi neceſſaria retinendo: & ꝙ contra hunc uſum
charitatis fiet de preda pauperum: corrigetur a domi
no. Petrus rauennas. Parum eſt: quo caro eget: natu
ra exigit: quod ſufficit uite: auaritia cauſa eſt: ꝙ ho
mo multa recondit non ſibi: ſed aliis ad ſuum plane p̃
ſentem: uel futurum cruciatum. Fig. exo. xxxii. Ma Fig.
gnates iſrael fecerunt uitulum conflatilem ex auro &
argento a populo recollecto: queꝫ adorabant: ut deũ
Sed moyſes deſcendens de monte uitulum redactum
in puluerem poſuit in aquam: quod dedit peccatori
bus bibere in penitentia pro pecato uituli. Spirituali
ter magnates iſrael ſunt diuites huius mũdi: qui pau
peres expoliando aliquando eorum bona rapiendo
aliquando elemoſynas illis: quibus debentur: dene
gando: conflant uitulum: ideſt corpus proprium auro
& argento: & ueſtibus precioſis: & paſcunt ſuperfluo
& delicato cibo: ſicut legitur in luca de illo diuite epu
lone: qui biſſo: & purpura ueſtiebatur: & lazarum ad
hoſtium ſtantem pauperem: & plenum ulceribus ne
gligebat. Sed deſcendens chriſtus: ut intret in iudi
cium cum impiis: & miſericordibus hominibus: ipſe

radactum corpus in cinerem tradet uermibus deuorā dum. Et elymoſinam: quā pauperi crudeliter denegauit: ꝑpetuis gemitibus poſtulās: nō accipiet ſpūs in gehēna. Petrus raue. Ipſe inqt es: qui induebaris purpura: & biſſo: quid eſt o diues: ab eſtu biſſus nō defendit purpura non reſtitit: inferno deſeruerunt te illa: & ipſe nunc nudus eſtuas: ſudas: qui aliqn̄do inſultabas eſtibus artificioſa nuditate ueſtitus: qd eſt et diues: ubi ſunt torrentes torcularium tuoꝝ: ubi ſunt horrea ad famem pauperis nō minus cupiditatibus: q̄ copiis dilatata: ubi ſunt uina ad inopiam paupis: ubi ſunt fluxus lapſuſ: ubi ſunt flumina miniſterioꝝ tuorum. Iſta omnia tibi perierunt: non crimini: qui ſitis extremi digiti guttam: quam ſi unam ſolam dediſſeſ: pauper nō ſitires.

E Congregate illi ſanctos eius. p̄s. xlix. dicit tullius in li. de ſenectute. Qui non laborat: ut carus militibus ſit: amare militeſ neſcit: quādo oportet: humanitas autem ducis in exercitu flumen aduerſus hoſtes eſt: quia participatus cum domino labor: cuꝫ perſuadetur militibus: minor eſt. Spiritualiter nos oportet ſemper eſſe duro in prelio in uita preſenti: que nobis eſt militia aſſidua: ideo debemus conducere ſtipendio: quibus ſimus cari: & amabiles: ut neceſſitatis tempore cōgregati: nos contra inimicos noſtros defendāt. Huius milites ſunt pauperes chriſti: quos ſi elemoſinis cōdicimus: et compaſſionem participemus de ipſorum labore prebendo illis cōſolationem humanam: accepto tempore: de manu diaboli liberabunt noſ.

Fig. Fig. gen̄. xiiii. Cum. y. reges cepiſſent loth: & familiaꝫ eius: & ſpolia abraham congregatis. ccc. uernaculis: quos nutriebat ab infantia: perſequutus eſt. y. reges illos: quibus fugatis: &

percuſſis

Percuſſis redemit filium fratris ſuis loth ſimul cuꝫ om
nibus:que illius erant. Spiritualiter.v.reges ſunt. v.
praua deſideria:que.v.ſenſus corporis inficiunt:adeo
ut ſepe captiuum ducant ſpiritum:ut tam anime uir-
tutes quam totius corporiſ honeſtatē ſubripiant: ſed
tunc cum.ccc.uernaculis eſt ſubueniēdū:per hos.ccc.
uernaculos ſubaudi paupum gregem: quibus.iii.mo
dis ſubuenitur:ſcilicet elemoſynam ſubſtantie largien
do:conſilium dādo: et cordialiter compatiendo:ideo
nemo excuſabiliſ redditur ad elemoſynam:unde Au
guſtinus ſuper.ps.ciii. Si tu potes dare elemoſynam:
da:ſi non potes:affabilem te fac:ſcilicet per conſilium
& compaſſionem:coronat deus intus bonitatem:ubi
non inuenit facultatem. Nemo dicat:non habeo:cha
ritas nō de ſacculo erogatur: hec auguſtinus. Igitur
ſi pauperes ſtipendio armamus:timere non poſſumus
uitia contra nos inſurgenda. Recuperamus eoruꝫ pre
cibuſ fratrem noſtrum:ſcilicet hominem exteriorem:
quem.v.hoſtes ſic rapiunt: protegimus hominem in
teriorem:ut in conſpectu dei excuſetur pauperū inter
uentu:& ſic proteget totus homo:dūmodo ab hoīe
pauperes protegantur. Petrus ra. tractans illud.ps.
Beatus qui intelligit ſuper egenū et paupereꝫ:in quo
dam ſermone ſic dicit. Qui ſe nouit per malam uitam
incedere ſeculi:elemoſyne ſemper ſecum ducat auxiliū
Ad prandium ſibi pauperum turmas uocet in die ma
la liberator illi deus aſſiſtet:qui a malis paupes libera
uit:ī anguſtiis deuſ illum clamantē exaudiet:qui pau
perem:cum clamaret audiuit. Non uidebit dieſ maloſ
q̄ dies bonos fecit uidere pauperes:uidebit diē malū:
qui in diem iudicii ſine pauperum uocatione intraue
rit:ſine cauſa accuſat peccata :que pauper excuſat :ac
cuſari non poteſt: quem ſacietas pauperis excuſaue-

rit.hec Pe.ra.

F q Vi habitare facit ſterilem in domo matrem filiorum letantem.ps.cxii.Non eſt minuſ ex parte diuine potentie conreddere prolem ſterili antique:q̄ dare partum uirgini. licet effectus prolis uirginis ſit nobilior: et altior:& hec ꝓbat beatus aug.in ſoliloquiis: aſſerens omnia: que deuſ facit ſupra naturam:eſſe eidem eque facięda ſicut omnia:que ſunt ſupra facultatem humanam eque omnibus eſſe impoſſibilia. Vnde dicit omnipotens. Man⁊ tua ſēper una:& eadem creauit in celo angelos: & in terra uermiculos:non ſuperior in illis: non inferior in iſtis:ſicut enim nulla manuſ angelum:ita nulla poſſet creare uermiculum:ſicut nulla celum: ſic nulla poſſet creare unum arboris folium:ſicut nulla corpuſ:ſic nulla capillum album facere poſſet:aut nigrum. Sed omnipotens manus tua:cui omnia pari modo ſunt poſſibilia:nec enim ei poſſibilius eſt creare uermiculū q̄ angelum:nec poſſibilius eſt ei extendere folium q̄ celum ſed omnia quecunq; uoluit: ſicut uoluit fecit in celo: & in terra:in mari:& in abiſſis: hec aug. Patet ergo: ꝙ ſit ſupra naturam ſterilem parere:et hoc ſola dei potentia fieri poteſt:& non naturali uirtute. Spiritualiter peccatrix anima comparatur ſterili: cui ſecundum ſe impoſſibile eſt producere ſalutis fructū:quo poſſit obtīere celi hereditatē: nulla arte poteſt fecundari humana. Veruntamen pauperes illius refecti elemoſynis illi impetrabunt ſalutem: nam ſemen elemoſyne cito creſcit: et omni tēpore cōualeſcat. Aug.ſermone.xxv. de uerbis domini.Fecundus eſt ager pauperum: cito reddit donantibus fructum:uia celi eſt:per quam uenit ad patrē:incipe ergo erogare:ſi nō uiſ errare. Fig.

Fig. gen.xviii. Vbi legimus:ꝙ poſtq̄ pauit abraam peregrinos:

grinos bucella panis: ſtatim facta eſt illi promiſſio filii
naſcituri iſaac: in cuius ſemine benedicendus erat to
tus orbis: & ſic concepit: & peperit ſarra uxor eius ſte
rilis: et antiqua. Spiritualiter ſi pauperes peregrinan-
tes: & errantes per mundum iſtum reficiamus noſtris
elemoſynis: anima noſtra quantuncunq; peccatrix: di
miſſa culpa nobis a domino: miſericorditer concipiet
a doctrina diuini uerbi: & pariet fructum bonũ : gau
dium: & riſum conſolationis per bonum opus: quo fe
cundata obtinebit hereditatem celi: et merebitur au
dire inter electos paternam chriſti benedictionem di-
centis in die iudicii. Venite benedicti patris mei perci
pite regnum: &c. quia eſuriui: & dediſtis mihi man-
ducare. Et qd' alie uirtuoſe artes facere neſciunt equa
liter: aget feliciter elemoſyna Petrus ra. In regno celo
rum coram omnibus angelis in conuentu reſurgen-
tiuȝ: ꝙ abel paſſus ſit: ꝙ ſeruauit mundũ noe. ꝙ abra
ham fidem ſuſcepit: ꝙ moyſes legeȝ tulit: ꝙ petrus ſu
per onus eccleſie aſcendit, deus tacebit: et clamabit ſo
lum: ꝙ comedit pauper.

De fide.

Vdicabit dominus populũ ſuum. deut. A
xxxii. Semper iura damnant magis pro
ditorem ciuem q̃ extraneum inimicum
. ps. Si inimicus meus maledixiſſet mi-
hi: &c. Spiritualiter chriſtus habet pau
cos impugnatores terre: ſcilicet fidei ca-
tholice: et ſunt infideles: ſed ſunt aliqui ſecreti prodi
tores filii chriſtiani: qui aperte contra infideles loquẽ
tes: ſuis moribus chriſtum impugnant. Gre. in quo-
dam ſer. Multi iudeorum duritiam deteſtãtur: ꝙ ad fi
dem chriſti nequaquam conuerſi ſunt: uiſis chriſti mi
raculis: & ꝓdigiis: ſed quales illi ſunt ad fidem: tales

iſti ſunt ad conuerſionē. Tales enim cū ipſis chriſtum
dulcem capiunt in altari: & ipſum tradunt cum iuda
gentibus crucifigendū: hi preceteris hoſtibus ſunt gra
uius puniēdi. ps. ueniet mors ſuper illos. et. d. in infer.
Fig. Fig. leuiti. xxii. Vbi legimus quendam iſrahelticū ex
patre: ex matre uero egiptium blaſfemaſſe nomen do
mini: & tunc iudices iſrael habito conſilio domini il
lum extra caſtra eductum lapidari iuſſerunt. Spiritua
liter ille: qui eſt iſraelita ex matre: ſignificat chriſtianū
ex fide: ſed patrē habet egyptiū: qa pctō efficit filiꝰ dia
boli. Vos iquit dn̄s phariſeis ex patre diabolo eſtis: et
nihilominus erant de populo dei ex lege: ideo fuerūt
grauiſſime puniti: quia repentinus interitus deſcendit
ſuper eos per titū: et ueſpaſianum: idcirco grauiter cō
terentur peccatores fideles: qui cū ciues chriſti ſint ex
fide: fidem tamen ipſam uita et moribus expugnare
non deſinūt: ideo tanq̄ ciues proditores ſunt grauius
puniendi. Vnde ſuper ezech. hyeronimus. Cui inquit
dubium: ꝙ inter tres peccatores: gentilem: hereticū
et eccleſiaſticum multo maioribus penis dignus ſit: q̄
maioris fuerit dignitatis.

B Docet manus meas ad prelium. ps. cxliii. Ho
mo incōſuetus: & inexpertus in artibus bel
licis: ut plurimū in pugna ſuccumbit: immo
ſepe audiens hoſtium clamores timore pteri
tur: igitur exigit̄ uſus: ſi probus debet eſſe miles: un
de Veg. de re militari. lib. i. capi. ii. Scientia inquit rei
bellice dimicando nutrit audaciam: nemo enim face
re metuit: quod ſe bene didiciſſe confidit. Spirituali
ter uita noſtra: ut ſepe dictum eſt: eſt quedam militia:
ideo in arte ſpiritualis pugne nos oportet aſſiduū in
armis ſpiritualibus exercitium gerere. Hec arma ſunt
articuli fidei catholice: quibus debemus interius be
ne muniri

ne muniri per ueram adheſionem: & nõ per inueſtiga tionem. Et hec arma producenda ſũt in bello per opa charitatis: quibus debet affectus eſſe munitus: & tũc homo totus eſt armatus cõtra rugientem leonẽ. Fig. Fig.
neemi. iiii. Vbi legimus: ꝙ cum filii iſrael reedificaret hieruſalem: tenebant gladium una manu: & alia opa bantur. Spiritualiter uolentes reconſtruere aniam no ſtram: ut uideat eternã pacẽ in celo: quã diabolus mᷓ tis uitioꝝ exercitibus deſtruere emolitur: debem⁹ te nere gladium fidei: captiuantes ꝓprium intellectũ in obſequium chriſti. Aliam uero preſtare operibus cha ritatis: & miſericordie: alias arma fidei eſſent ocioſa & ſine exercitio: & ſic eſſemus inepti ad pugnam: & neſciremus nos defendere a diabolo: uelut hoĩes iperi ti: unde ambr. ſuper: beati imaculati. Cito inquit fi des inexercitata langueſcit: & crebris ocioſa tentatur incommodis: remiſſam callidus inſidiator irrũpit: aſ ſuetum uero bello uirum eterna ſalus inſtruit: & glo rioſa preuenit palma uictorie: pax ergo fidei corrupte le materia eſt.

Notas mihi feciſti uias uite. ps. xv. Satis pe regrinis facit: q eis uias ſue pegrinatiõis oñ dit: & docet: ſꝫ benignius agit illis: q cũ hoc eis tribuit ſue peregrinatõis expenſas. Spũa C
liter nos ſumus oẽs peregrini: omnis. n. peregrinus re cto itinere it ꝺ natiuitate ad mortem p iter uite preſẽ tis periculoſum: ignotumqꝫ: ubi nullus proprium ter minum nouit. Sed chriſtus bñdictus nobis parauit uiam ſalutis per baptiſmum in fide: & nobis neceſſa rias prebuit expenſas per charitatem: & ſpem: his. n. oĩbus: relicto peccati deuio: puenitur ad pñiam. Fig. Fig. G
exodi. i. Cũ dñs uoluit educere filios iſrl ꝺ egypto: p mo aperuit illiſ mare rubrũ: poſtmodũ eos eduxit per

deſertū: prebens illis ignem p nocte: & nubē per dieꝫ.
Spūaliter cū dñs uoluit nos educere de ſeruitute dia
boli: cui eramus obligati per peccatū parentū: ipſe pri
mo mare rubrū in paſſione aperuit: qa effundēs aquā
& ſanguinem ſanctificauit baptiſmū. Nā p illud et ca
tholicam fidem a diaboli tyrannide liberamur: & in-
tramus iter promiſſionis eterne. Sed qa ſola fides non
ſufficit: niſi illi ſpes & charitas cōmittentur: prebuit
nobis charitatem per ignem: & ſpem per eius ſacrā do
ctrinam: & ſic his oībus poſſumus ad patriā ſecuri ac
cedere. Vñ leo papa in quodam ſermone. Fides forti-
tudo eſt charitatis: & tunc uerum nomē eſt: ac uerus ē
fructus ambaꝝ cum inſolubilis manet utriuſqꝫ nexus
ubi enim non ſimul fuerint: ſibi inuicem deſinunt: qa
inuicem ſibi iuuamen: & lumen ſunt: donec deſideriū
credulitatis ipleat remuneratio uiſionis: que nūc ſpe-
ratur cum mutabiliter uideatur: & ametur: quod nūc
& ſine fine nō diligitur: nō ſperatur: & ſine dilectione
nō creditur: hec leo papa. Sed nota lector: ꝙ ignis: q
eis lucebat in nocte: charitatem denotat: per quā ad-
uerſa uite preſentis toleramus. Nubes uero: que illos
protegebat ab eſtu: denotat ueram ſupernorum ſpem
que temperat affectionem in proſperis.

D Oſtendite mihi numiſma cenſus. matt. xxii.
Rex in regno ſuo monetā fabricat: ſine qua
nō licet alicui emere in regno ſuo. Et ibi ſcul
pta eſt facies regis: & nomen eius ſcriptum.
Spiritualiter eternus rex: ſcilicet dei filius in regno ec-
cleſie ordinauit monetam ſuam: ſine qua nihil uendi
tur pertinens ad regnum ſuum. ſ. eccleſie: & hec eſt fi-
des catholica: que continet faciem. i. notitiam: & no-
men chriſti. Ideo carens hac mōeta nequaq̄ poterit in
uenire indulgentiam: ſeu grām quantūcunqꝫ oīa uir-

tutum genera uideant habere. Fig. leui. v. ubi ſecūdū Fig.
orige. legit: q̄ dum offerebat aries pro peccato non fie
bat ꝓpitiatio: niſi emptus fuiſſet ſiclo ſacto. Spiritua
liter per ſiclum ſanctum notat fideſ catholica: per arie
tem ſacrificii ſubaudi cor contritum: & humiliatū la
chrymis: & pnia: et corpus mortificatum per ieiunia:
et labores. Igit niſi illud ſacrificiū uera fide fiat: nihi uz
nihil ē: nihil ꝓdeſt: q priuat⁹ eſt fide: nihil habet. ſen.
Qui fidem pdit: nihil habet amplius: qd perdat. Vbi
uero remanet fidei fundamētū in corde: quaſi i theſa
uro optimo omnia ualet homo pro ſui ſalute neceſſa
ria inuenire. Vnde aug. de uerbiſ domini. Nulle inqt
maiores diuitie: nullius theſauri: nullius honoriſ hu
ius mundi: maior eſt ſubſtantia q̄ fides catholica: que
pctōres hoies ſaluat: cecos illuminat: infirmos curat.

REddite illum dño ſuo. tob. ii. Cum ma
gna inſtantia: & ſollicitudine cōſueuit rex. E
magnus rem perditam querere: quā mul
tum habebat carā. Illam. n. uoce preconiſ
quibuſcunq̄ fit modis: iuenire ſtudet: ꝓmit
tit redden ti bonū premiuz: & occulte retinēti furtim
ſupplitium. Spiritualiter princeps regum terre in ui
ta preſenti nihil habet carius anima humana. Nam il
lam ſibi deſponſauit in fide: in illa eſt impreſſa trinitatiſ
imago: igitur multuz moleſte portat perditionē eiuſ.
Ideo prophetarum: et euangeliſtarum uoce illam que
rit educere de peccati errore ad ſalutem: promittens
bona eterna reducenti ipſam ad fidei cōſortium: dan.
xii. Qui ad iuſtitiam erudiunt plurimos: fulgebunt ſi
cut ſtelle in perpetuas eternitates: minans negligenti
bus ipſam perditi ſanguinis reſtitutionem: et furti pe
nam: ezechie. xxxiii. Sanguinem eius de manibus tu
is requiram. Figura leuiti. i. ubi preceptū fuerat po Fig.

pulo: ꝙ ſi quis inueniret perditionem: ideſt rem perditam: illam redderet: poſtq̄ innoteſceret: cuius eſſet aliter ꝓ rapina reputaret illi: qui inueniſſet illā. Spūaliter pditio illa eſt aīa de xp̄i gremio: per pctm̄ excludit enim ab omni ſctōꝝ cōſortio: ſed quia dn̄s ille nō uult mortē pctōris: ſed ut magis cōuertatur: & uiuat: querit recuperare ſuam pditionem. Iō qlibet: qui eā iuenit: tenet eam dn̄o reddere: & ad ipſum reducere monitione ſupna: & p̄cipue ſciens illam p xp̄i fidē: & xp̄i ſanguinem redemptā. Innoteſcit. n. nobis hec pditio cuius ſit regulariter: primo cum hō eſt infidelis: in quo tantū uiget imago trinitatis: iō quemcunq; infidelem cognoſcamus: debemus reducere ad catholicā fidē: & ponere in gremiū fideliū poſſe nr̄o. Alio mō cognoſcimus n̄ ſolū: quia hō p trinitatis imaginē: ſed qa catholicā hꝫ fidē: qu s prauis moribus mediātibꝰ d' gremio chriſti cecidit: iō ipſum ſolicitius xp̄o reddere debemꝰ ſcientes ſibi carioreꝫ: debemus enim maiorē exercere curam uerſus domeſticos fidei: q̄ uerſus extrāeos. Igit reddere debemus hanc rem pditam: ne d' negligentia durius puniamur: tacentes perditionē ꝓximi cum uidemus. Origenes ſuper leuiti. omel. iii. Sciendū inqt ꝙ ſi aliqs eā: q̄ uidet in delicto proximi ſui: illi nō indicat ſecundum regulam euangelii datā: uel in teſtimonium uocatus eat: que recta ſunt: non dixerit peccatū qd' commiſit: ille ipſe ſuſcipiet: & pena cōmiſſi reuoluetur ad ipſum.

F b Bonum depoſitum cuſtodi. ii. thi. pmo. Grādis ē hominis fraus recipe depoſitū amici cū iuratione: & atteſtatione fidelitatis: & clam illū fraudare: duplici. n. penalitate ꝓditor eſt puniēdꝰ Spūaliter nos recepimus a deo optimum depoſitum ſcilicet trinitatis imaginē: quā cōſeruandā intactam

&illeſam

& illeſam ꝓmiſimus: & iurauimus in baptiſmo: ideo ſi fraudamus ipſam grauiter puniemur a rege: q ipſā nob tradidit ↄſeruandā. ſ. a chriſto: q ipſaꝫ a nobis exiget in iudicio: ut illā ei reddamus. Fig. leuit. vi. Vbi ꝑcep tū eſt: aīa: q̄ mentiet̄ ſup depoſito ꝓximi ſui. i. credito aut ↄmodato: reddet illud: & qnqꝫ inſup. et no. q ſic reddere erat duplicatū reddere depoſitū: & unū ultra Spūalr nos accepim⁹ a dn̄o: ut dictū eſt: ꝑcioſū depo ſitū ↄſeruandum ſine fraude uſqꝫ ad mortē: & illi inte grū aſſignandū in nouiſſimo die. ſ. trinitatis imaginē & hec ꝓmiſimus in baptiſmo: ſed uideāt: q hanc ima ginē mutauerunt in imagines: & formas quadrupe dū: & ſerpentū. Nam auari & cupidi imaginē ſibi lu pi fecerunt: luxurioſi imaginē porci: inuidi imaginem aſpidis: iracūdi imaginē urſi ſupbi imaginē leonis: ideo boetius pſa. iii. iiii. libri. Euenit: ut quē trāſformatū intus uideas: hoiem exiſtimare nō poſſis: auaritia fer uet alienaꝝ opuꝫ: uiolētū raptorē lupo ſimilē dixeris: ferox eſt: atqꝫ inquietus: bilinguem cani comparabis ire intēperans fremit leonis animum geſtare credat̄ paui dus: ac fugatis ceruis ſimilis hēatur. Fedis imundiſqꝫ libidinib⁹ imergit̄ ſordide ſuis uoluptatibus detinet Veniet igit̄ iudex q̄rere ſuū depoſitū qd fide ſincera ſ uare promiſimus: uidebit brutorum: & ferraꝝ imagi nes: & dicet: cuius eſt hec imago: cuius eſt hec aīa hic ſignatā noſtrā nō uidemus: qa ad imaginem noſtraꝫ fecimus eā: & reſpondebūt diuerſa ſcelera: hec eſt ima go ceſaris: ideſt diaboli: ibi erit ceſar. i. diabol⁹ expe ctās qd ſuū ē: & certe de⁹ nequaq̄ negliget: imo dicet Reddite q̄ ſunt ceſaris ceſari: & que ſunt dei deo. Et reddet illis qntam plus. i. duplicatū: & unū plus: qa peccator quantū ſe gl'ificauit in culpa: tm̄ debet̄ ſibi tormētum: & luctus apo. xviii. ſed unum plus hēbit Fig.

ꝙ horribilius: & deterius eſt. ſ. in tormētis nequaꝗ ſi ne carebit: mat. xxii. Ligatis manibꝰ: & pedibꝰ ꝓiici te eū in te. ex. ibi erit fletus: & ſtridor dentium: & ali bi: donec reddat uniuerſū debitū. Sed cū nequaꝗ poſ ſit reddere debitū qa n̄ erit poſſibile mereri: nūꝗ ferre in tormētis carebit: gre. yi mora. horrēdo mō ſit mors miſeris ſine morte: finis ſine fine: defectus ſine defectu qa mors ſemper uiuit: & defectus deficere neſcit.

G Nubes lucida obumbrauit eos: mat. xvii. Nō eſt poſſe recto aſpectu reſpicere rotā ſolis hūa num uiſum: tum propter excellens uiſibile: tum etiā propter infirmitatē potentie: ideo itinerantibus bene contingit: cum ſolem habent in fa ciem: ut aliqua nubes appareat inter ſolem & faciem quia tunc cōſeruatur: & preſeruatur uiſus a nimia diſ gregatione: & nihilo minus optime uidetur ex ſolis claritate uia: que debet teneri. Spiritualiter tanta eſt diuine eſſentie claritas: & tanta eſt noſtre cognitionis impotentia: ꝙ ſi uellemus aſpicere ſecundum nr̄as ui res cognoſcitiuas ipſam diuinam eſſentiam. ſtatus no ſter fieret cecus. Sed uolens deus temperare hanc uiſio nem adhibuit optimum remedium: ſcilicet fidē: que li cet non ſit lucida: & clara pro ſtatu uie: nobis ſufficit ad cognitionē: & notitiā dei: qđ neceſſe eſt ad ſalutē

Fig. nam ꝑ illā deus nos docet uiam eterne uite. Fig. exo. xxxiii. Vbi legimꝰ: ꝙ ingreſſo moyſe tabernaculū de ſcendebat columna nubis: & deus loquebatur moyſi facie ad faciem. Spiritualiter per tabernaculū ſubau di eccl'iam chriſti: & per moyſem: qui interpretatur aſ ſumptus de aquis: ſubaudi fidē de labilibus mundi a quis: hoc eſt uanitatibus intrantem gremiū eccl'ie ca tholice: uel aſſumptum de aquis baptiſmi ad ꝯſortiū fideliū: cui apparet xp̄s dei filius in columna nubis. i.

in ſtabilitate

In ſtabilitate fidei: & ei p ſacram ſcripturam loquitur facie ad faciem: docens uiā perueniendi ad eterne beatitudinis patriam. Iccirco ipſe dñs moyſi promiſerat dicēs Veniā ad te in caligīe nubis: qa chriſtꝰ ad nos: dū uiatores ſumus uenit in fide catholica: q̄ licet enigmatica ſit: nihilominus oīa nobis ſalutifera de xp̄o altius: & excellentius manifeſtat q̄ uires hūani intellectus poſſent ex ſeipſis capere: uñ maximus in quodā ſermone Magnus inqt ꝓfectus eſt fidei: cū tantū de deo poteſt ↄcipere: quantum ſermo nō pōt explicare.

¶ De guelphis: & gebellinis. A

Genimina uiperarum quis uos docebit fugere eā diuinaꝫ iram: mat. De uipera fertur talis ꝓprietas: qa in conceptu ſuggit maris ſanguinem femella: & ex illo ſanguine concipit duos pulos: uel plures: ſed mas moritur. Venientes ergo puli ad debitum naſcendi terminum: corrodunt: & lacerant uiſcera mrīs: & naſcuntur per latera eius: ideo uipera a ui pariendo dicitur: quia mortiferam uim in partu patitur a ꝓpriiſ filiis. Spūaliter ſubaudi per hos ſerpentes chriſtum: & eccleſiam: nec tibi lector incōgruum uideatˀ: ſi chriſtus & eccleſia ſecundum quandam metaphoram dicuntur ſerpentes. Nam etiam chriſtum ille ſerpens eneus figurabat: quem moyſes ſuſpendit in ligno pro ſanitate populi: licet enim ſerpēs aliquid habeat: quo diabolum ſignificat hēre: tamen poteſt aliquid: quo denotatur chriſtꝰ. Sic etiā leo de xp̄o dicit: & de diabolo: dicamus ergo: ꝙ ſerpens ille maſculus chriſtum denotat: & femella ecc̄liam. Igitur quando eccleſia ſc̄tā concepit ſuos pulos: ideſt chriſtianum populuꝫ: chriſti ſanguine illos concepit: ideo dicitur: ꝙ fideles renati

ſunt de ſanguine chriſti. Mortuus eſt chriſtus in huiꝰ cõceptu: & mater eccleſia in effuſiõe chriſti ſanguinis nos concepit. Sed cũ creuerunt hi filii in magna quãtitate in duas partes diuiſi ſunt: ungulis & dentibꝰ latera mr̃is laniant: ut ipſa ſepe uideat emittere ululatꝰ

Fig. mortiferos ex dolore. Fig. geñ. xxv. ꝙ cũ rebecca cõcepiſſet de uiro ſuo iſaac: ꝑ ſenſit geminos in utero filios colludentes inuicẽ: & cognoſcens diuiſionẽ & rixã futurã inter ipſos ait: cur neceſſe fuit: ut eos ↄciperẽ ſi hoc futuꝝ erat. Spũaliter per rebeccã ſubaudi eccleſiam: q̃ de iſaac. i. de xp̃o uero gaudio ſanctoꝝ ↄcepit

A pplm̃ chriſtianũ in duas partes diuiſũ: & precipue italicũ. Colludũt. n. in utero mr̃is cũ inuicem rixant̃: & quot mortes: & uulnera ſentit i filios: tot ob dilectionis uinculũ patit̃ in uiſceribus. Ex quo ipſa colligat̃: & cõpellit̃ coram dño clamare uoce gemituũ: & ululatuũ in rama filios ſuos occiſos: nõ ſolũ corporaliter: ſꝫ ſpũaliter nõ ualens ↄſolari: qa nõ eſt: q remediũ adhibeat. Recte ergo põt dño dicere: cur dñe neceſſe fuit hos ↄcipere: ſi ñ futuꝝ erat: que utilitas fuit iſtis in ſãguinis tui effuſiõe: ſi deſcendunt in corruptionẽ pctĩ & neqtie. Igit̃ tales ſunt litigioſi chriſtiani: quos ſupbia diaboli ad bella icitat iniuſta: qm̃ licet bella ſuſcipiant̃ pro pace licite obtinenda: nõ tñ ſine dei magna offenſa ſuſcipiunt̃ ad gẽtes pacis deditas ꝑturbandaſ ꝑut tyranni bellare ſatagunt: uñ aug. ↄtra fauſtũ. Nocendi cupiditas: ulciſcendi crudelitas: ĩplacatus: & implacabilis aius: feritas debellandi: libido dñandi: & ſi que ſunt ſilia: hi ſunt: que in bellis iure copulantur.

B VA ſa iniquitatis bellantia: in eoꝝ ↄſilium nõ ueniat anima mea. gene. xlix. Dicit uegetiꝰ us de re militari. Cum conſilium tuum cognoueris aduerſariis ꝓditum: diſpoſitionẽꝫ

mutare

mutare te ꝯuenit: ſi pro tanto dicit: qa pōt hō nimiuꝫ ledi: & que putauerat pro ſe bōa forꝫ oppoſita ſibi mu tantur. Spūaliter cum fideles inuicem rixanꝫ: nō latet diabolus: qa ipſe eſt auctor diſcordie: & litis: igiꝫ cū ipſe ſuggerit nobis conſiliū: ſup his mutare debemus ꝓpoſitum: alioqn decipiemur ab eo. Nā ipſe mali cōſi lii ſeminator utrūqꝫ collegiū: ſiue utranqꝫ ꝑtem: ſtudꝫt ad preliū incitare: & ad litem preponit cuilibet ſigilla tim honorem uictorie: utilitatē ſpolii: dominii facul tateꝫ: uincēdi facilitatē: & ſic conaꝫ precipitare utrun qꝫ: huic igiꝫ conſilio adherentes a dominico cōſilio pe nitus excluduntur. Fig. iii. reg. ultimo. Reges iſrael Fig. & iuda ꝯſilio ꝓphetaꝝ: quos deceperat ſpiritus men dax aſcenderunt in prelium ꝯtra ramoth: galaath: & confuſi ſunt ab eo. Spiritualꝛ galaath interpretaꝫ poſ ſeſſio aquaꝝ: & denotat mundi huius dominia: circa que tyranni multo labore inſudant: ſed labuntur ue lut aque fluēta. Rex uero iuda & iſrꝫ gebelini & guel phi: q decepti a falſis ꝓphetis: ſcilicet a ſuiſ appetitibꝰ dominandi: & cupiditatibus rerum mundi: in quibꝰ ut plurimum diabolus ipſe: qui hoc ſuadet: mentitur aſcendunt ad iſta obtinenda: ſed dum credunt uinceꝛ ſuccumbunt: & ꝯfunduntur: gre. in moral. Potentes huius mundi dum ꝺ potentie gloria extolluntur: ho ra: qua neſciunt ſubito rapiuntur: & dum pedes fixiſ ſe credunt: caſu lubrico ad ima laci deſcendunt. C

VBi dolores: ut parturientis. ꝑs. xlyii. Mu lier pregnans grauiter ꝑcuſſa parit abor tiuum: ideo ſumma cum diligentia quili bet ſibi cauere debet a leſione inferenda eidem. Spiritualꝛ eccleſia eſt mulier gra uida: ꝯcepit. n. a. xp̄i doctrina unū ſolidiſſimū: & ſan ctiſſimū preceptū. ſ. charitatis: ut ſcilicet diligamꝰ in

uicē:ſicut ipē dilexit nos:unē ipſe ait. In hoc cognoſcēt homies:quod mei eritis diſcipuli:ſed ꝯcuſſa:& ꝯculcata lite & rixa xp̄ianoꝝ prauoꝝ:n̄ pōt ꝯceptū parere:n̄ poteſt pacem mūdo prebere:ſ; cogit abortire:nō adeo grauiter puniunt merito:fame:cōbuſtione:nuditate:

Fig. captiuitate:& occiſione. Fig. exo. xxi. Vbi preceptu; fuit:ꝙ ſi duo uiri adinuicem rixantes pcuterent mulierem pregnantē:ita ut pareret abortiuū:uel leſū: daret manū pro manu:dentē ꝓ dente: pedē pro pede ad uoluntatem uiri mulieris. Sp̄ualiter hi duo uiri in rixa ſua pcutientes mulierem grauidā ſunt duo ppl̄i in duas partes diuiſi turbantes in tm̄ eccl'iam:ut ꝯceptū pacis:& ūitatis:quā a xp̄o accepit:oporteat fieri abortiuū:& imembrem. Et dico pro tanto imembrem: qa collegiū chriſtianoꝝ:quod eccl'ia chriſto peperit: tūc ē imembre:qn̄ aliqua eius pars eſt deciſa a ſocietate fraterna:& a charitate totius ſic igitur iſte fetus eſt imembris:qa nō habet ſuoꝝ membroꝝ debitū cōplementum. Debet igitur ad uolūtatem uiri.ſ.ſummi pontificis emendare:quod egerat ſolita relinquendo:& bonis actibus renouari:ſed uere difficile eſt nimis. greg. li. xvi. mor. De terra tollitur:cū fortis ꝓpugnator eccleſie a terra:quam prius tenuit:ſeparatur.

¶ De gloria uana.

D

SIt tibi ꝯſiliarius unus de mille. eccl'i. vi. Videmus ꝙ ordinatis aciebus bellicis:prudēs dux interdū pugnatores ex latere mittit cōtra inimicoꝝ acies:quas ſi perpēderet: & ꝓuideret:aduerſarius caueret tales iſidias:& eſſent omnes illi in periculo captionis. Ideo nullum in bello cōſilium melius:q̄ ꝙ oīa ſecreta & occulta ſint hoſti que fiunt. Sp̄ualiter nos ſumus in pugna ꝯtinua ꝯtra diabolum: ipſe ꝯgregat ꝯtra nos exercitū uitioꝝ: nos ue

ro cōtra ipſum ↄgregamus bona opa nra. Si igit ipſa uiderit: oia capiet per iactantiā: & uanam gliam: & ñ ſolū ipſa opera: ſed ēt captiuabit cor nrm. Figura. iiii. Fig. reg. xx. & xxy. Vbi legimus: q infirmabatur rex ſedechias: & quod rex berodath babilonis cognoſcēs miſit ad euꝫ nuncios: qbus rex ſedechias oia: que habebat: oſtendit: & ſtatim rex babilonis: ↄgregato exercitu uenit: & aſportauit cuncta: que erant ſedechie ī babilone: & filiū ei⁹ captiuū duxit. Spūaliter ſedechias interpretatur iuſtus dei: & denotat fidelē plenū operibus iuſtitie. Rex p tanto dr: qa habet regere: & defēdere gentem ſuā. i. anie: & corporis familiā. Igit egrotat ille: qñ moleſtatur laudū appetitibus: qd diabol⁹ cognoſcens: ſtatim mittit nuncios. ſ. adulatores: & in faciem laudatores: qbus miſſis rex oñdit per iactantiam cuncta bona: que fecerat. Quo facto diabolus pſto eſt cū exercitu ſuperbie & inanis glorie: & pcuſſa ciuitate regia. i. anīa: oia bona: que facta fuerant: rapit & cor ipſum uinculo peccati ligatū: & captiuū ducit. Criſ. ſuper ioā. Qui oium pecuniaꝝ ↄtemptū habuerunt: & nulli ymaginationi totius mundi ſe īmiſerūt: hi multotiens capti a uana gloria omnia perdiderūt: occultanda ergo ſunt opera noſtra: ne diabolus ea cognoſcat: ſi illa uolumus reſeruari.

Longaui fugiēs: & māſi in ſolitudīe. ps. liiii. E

e Cognoſcēs ſe in terra hoſtiū cupientiū ſe pdere: qtūcūqꝫ ibi ſi uaī bois: plus dꝫ reſpicere piculū q̄ bōa illa. Nihil. n. poſſet habere bōi: q nō eſſet dimittendū p euitando mortis periculo. Spūalr nos ſumus in terra plēa inimicis q̄rentibus deuorare aias nras: & cū nō poſſunt telo apto nos ferire pctī: occulto inanis glorie iacu'o nos ſtudent occidere. Nil tunc melius q̄ fugere memoriam uirtutum: quas fecimus.

Exemplum enim habemus de pauone: qui dum glo-riatur in pulchritudine penaꝝ ſuaꝝ: declinat ad con templandã pedum ſuoꝝ turpitudinẽ: & tũc letitie uo ce depoſita: dat pro cantu gemitum. Cum igĩ gloria mur: ſiue in uirtutibus naturalibuſ corpis: ut pulchri tudine: fortitudine: &c. ſiue in bonis fortune: ut diui tiis: delitiis &c. ſiue in operibus iuſtitie: que nõ ex nõ bis: ſed deo donãte egimus: ſi uolumus nõ capi: et nõ occidi a diabolo per uanam gloriam: fugiamus ad con templandum mortem: & finem noſtruꝫ: et tunc liberi

Fig. erimus. Figu. i. re. xxi. Ubi legimus: ꝙ dauid poſt ce dem golie: & exterminiuꝫ: ꝙ de philiſteis fecerat: mul tas paſſus perſecutiones a ſaul per inuidiam fugit ad achiꝫ regem geth: ad quem ſaul miſit: ut dicit magi-ſter: ꝙ illi redderet ſeruum ſuum fugitiuũ. Igitur pre-ſẽtato dauid regi achi familia regis ſuadebat regi di cens. Ignoras: ꝙ hic ſit fortiſſimuſ dauid: qui tanta fecit pro iſrael contra philiſteos: ad hoc eni uenit huc ut regnum tuũ inuadat: et ſimilia uerba dicebant ſer ui eius regi de dauid. Timens igĩ dauid: ne rex preci peret eum capi & occidi: ſimulauit dementiam: quod rex aduertens: fecit eum eici a ſe: & uilipendit eum. Et tunc dauid fugiẽs ad deſertum: fugit uel latuit in ſpe lunca odollam: & uenerunt ad eum omnes: qui erãt in anguſtia de generatiõe ſua. Spiritualiter dauid in terpretatur manus fortis: et uultus deſiderabilis: et bene ſignificat uirum iuſtum: qui ex fortitudinis con ſtantia placito uultu deo ſe reddit amabileꝫ. Igĩ poſt cedem philiſtinorum. i. poſt uictoriam peccatoruꝫ: & uitiorum fugam hunc perſequitur ſaul. i. diaboluſ ex inuidia: aſcendit dauid in geth: quãdo iuſtuſ deſcen dit ad mũdana. Et no. ꝙ recte dicitur deſcendere: nã ſi aſcendere in pericula non incideret: ſed deſcendens

in multa

in multa periculoſa incurrit accidentia. Incidit enim ille: qui deſcendebat de hyeruſalem in hyerico in crudeles latrones. Igitur preſentatus mũdo non eſt in tuto: quia ſaul. i. diabolus mũdum requirit: ut ſeruum ſuum fugitiuum capiat: & captum illum ſibi reddat: ꝙ mundus facere ſtudet: unde & familia eius hoc facere ſuadet. Familia huius ſunt uani laudatores cõmendantes hoĩum uirtutes in facie operãtis: qui niſi in ſe illam inuenerit ſapientiam: que eſt ſapientia apud deum: ſcilicet ueram humilitatem: capitur: et occiditur: ſed cum ſe uere humiliauerit: a mũdo deiectus ſtatim liber euadit. Fugiẽdum eſt igitur in deſertum locum ideſt extra mundum per nouiſſimorum memoriaꝫ: & occulte morandum in ſpelunca odolla. ſ. in mortis cõſideratione: interpretatur. n. odolla cognitio generationis: nã natura ipſa noticiaꝫ nobis tribuit: cuius generationis ſimus: ideo bene ſubditur: quia uenerunt ibi ad dauid omnes de genere ſuo: qui erant in angustia: quia ſibi ſtabimus in mortis conſideratiõe ſtatim uenient nobis ad memoriam omnes anguſtie humãe nature: unde innocen. de uilitate conditionis humane. Conſidera hõ quiſquis es: qa morteꝫ indubitãter expectas: que ſi diſtulerit miſeram ſenectutẽ incurres: que dum aderit: ſtatim cor affligitur: ſpiritus languet: fetet anhelituſ: crines effluũt: nares defluũt caligant oculi: uacillant articuli: aures ſurdeſcunt: dentes marceſcunt: tremit tactus: deperit actus: facies nigratur: ſtatura curuatur. Et ſic miſer: et querulus: & alterius mẽdicans opem mortem fugiendo exoptas.

QVomodo ceciderunt fortes in bello. ii. reg. i. C
Varius eſt euentus belli: uidemus ſepe militem probiſſimuꝫ: qui arte bellica: et arte ſua & probitate multos fortes proſtrauerit uirili

ter uulnerari: & mori ictu caſualis ſagitte: ideó ſūme neceſſaria eſt in bello cautella. Spiritualiter ut ſepe dictum eſt: nos ſumus i pugna cōtinua: in qua uidemus quoſdam armis penitentie: & abſtinentie ſuperare uitia: et peccata: ſed habita uictoria hoc modo gloriātes ſub uictoria proſternuntur: & ſuccumbūt. Fig. i.
Fig. mach. vi. Ubi legimus: q antiochus cōtra iudam machabeum ueniens ad pugnam multos duxit elephantes: inter quos unus precipue maior omnibus erat: in quo ipſe antiochus ſedebat: igitur eleazar cupiēs ſibi nomen grande captare bonis: & ſtrenuis armis munitus agreſſus eſt elephantē illum magnum: quem ſtrenue percutienſ occidit: ſed incaute iuxta illum remanens ſub cadente elephāte mortuus eſt. Spiritualiter per antiochum ſubaudi diabolum: qui multa peccata ſecū ad bellum cōtra fideles adducit: ſed inter alia unum eſt maximum: ſr̄ quod ſedet: et hec eſt ſuperbia que proprie dicitur: ſedes diaboli: et recte aſſimilatur elephanti propter inflexibilitattem utriuſq; per eleazar bonis armis munitum ſubaudi fidelē bonis armatum uirtutibus corporalibus: & ſpiritualibus: is diabolum uincit: ſed q̄rens de uictoria laudē morit̄: & ipſe. Vg. de ſancto uicto. in li. de clauſtro anie. Dum. n. ueſtis aſperitatē libenter patimur: dū tenues amamuſ pannos: dum uilibus utimur cibis: du labore ſqualoſa calet manus: & cutis frigore riget: & ſole nigreſcit. tunc eleazarus uocamur: et hec ſunt arma: quibus occiditur elephas: ſed cum de iſtis fauorem querimus elephas cadens eleazar premit. Miſerabilr̄ ergo agit ſecū miſer homo: q tāto ſudore obtinet uictoriā ſuccūbit appetitu iactātie: gre. ſub hoſte quē pſtrauit morit̄: q de uirtutibus gloriat̄.
D P Salam tibi in cythara ſanctus iſrael. ps. lxx.

Sciens

Sciens hoīem in furore nō debet coram illo ſigna leti tie oſtendere: qa irrideri ſe arbitrās: ꝯuertet ſuū furorē in illū. Cum per bona opa peccatū uincim⁹: diabolus nimio furore repleť: qui ſuccūbit: ideo ſūmopere cauē dum eſt: ne corā ipſo per iactantiā glorie letitie preten damus: qa tanq̄ deriſus a nobis oēm ſuā rabiē exercet in nos. Fig. i. re. xviii. poſtq̄ dauid percuſſit philiſteos pſalebat in cythara corā ſaul: quē ſpūs maius inuaſit: & tunc eo pſallēte: ꝑuentus ſaul inuidia: uoluit ipſuꝫ lancea: quā uerſus eū uibrauit: pfodere: ſed dauid pa uliſper declinauit: & caſſo uulnere lancea pforauit pa rietem. Spiritualiter ſaul ſignificat diabolum: qui uo cat ſanctū uirū poſt cedem uitioꝝ: et delictoꝝ: ut per iactantiā pſallat. ut uidelicet narrādo inaniter bona: que egit diabolus uane glorie iaculo eum pfodiat: ſed ſi hec chriſti miles pcipiens declinet ictū per humilita⸗ tem: et tunc caſſo uulnere liber erit. Sumum ergo refu gium huius lācee eſt humilitas: unde ber. in quadam epiſtola. Cum ex aliis qbuſcunq̄ bonis uirium magis ſuaꝝ capere ſoleat incremētum ſupbia ſola humilitas omnium propugnaculum: tutrixq̄ uirtutum eius re⸗ ſiſtit malitie: & obuiat preſumptioni. Fig.

E Ripuit me de aqs multis. ps. xvii. Quāq̄ hō nauim tranſiturus mare: uel grāde flumē nō aſcēdat: niſi nauis ſit bene bitumata: ipſe nō eſt i tuto: nec ēt merces ipſius. Nā rimis nauiſ apertis: tāta poſſet aqua nauim intrare: q̄ in naui ſuf focaretur: ſicut in mari. Spiritualiter tranſiturus hoc mare tempeſtuoſū: neceſſe eſt intentiōis noſtre nauim adeo claudere: ut unda inanis glorie nō ſubintret alio quin eque bene ſubmergeretur anima: ac ſi aperto ſce lere raperetur. Vt igitur cor noſtꝝ rabies diaboli aper tas: & patentes fugiat: & etiam eius inſidias poſſit E

euadere: cor noſtrum: & ipſa bona opera ſancta occul
temus intētiōe: ut merce ſalua ad portū: quē petimuſ
Fig. accedamus. Fig. exod. ii. Ubi legimus: q cum ex pre-
cepto pharaonis omnes paruuli ſubmergerētur in flu
men: contigit hebream puerum parere pulchrum: et
elegantem: et miſerta filio uteri ſui: ipſum tribus men
ſibus occultauit. Et cū ulterius illū n̄ poſſet occultare
habita fiſcella bn̄ bitumata: puerū ibidē poſuit: & ſic
illā poſuit i flūen: ſequuta eſt ſoror paruuli uadēs p lit
tus: uidens filia regis: que ad aquam deſcēderat fiſcel
lam: fecit illam ad ſe adduci: & cum paruuli pulchri-
tudinem aſpexiſſet: iuſſit eū nutriri. Sed cum lac egy
ptiorum non ſuggeret: ſoror paruuli ſuaſit regine: ut
traderetur mulieri hebree: et uocata matre ꝓpria agit
regina. Nutrias mihi hūc puerum: et tibi dabo merce
dem tuam: q & ita factum eſt: & hic fuit moyſes: qui
iubēte domino populum iſrael eduxit de egypto. Spi
ritualiter ex precepto diaboli omnes fructus noſtri: ſi
poſſet: extinguerenſ: poſtq̄ nati ſunt in nobiſ inanis
glie unda: un̄ quos n̄ latet in nob: iubet in hoc flumē
ſubmergi. Igitur cum uidet mulier hebrea: ideſt aīa
ſancta ſe peperiſſe puerum elegantē: ideſt purum: atq;
bonum opus: & gratioſum deo debet tribus mēſibus
occultare: ſcilicet per memoriam mortis: per memoriā
eterne glorie. His tribus menſibus occultabitur bonū
opus noſtrum ab egyptiis: ideſt a prauis huiuſ mundi
laudibus. Cum uero puer creuerit: uidelicet perſeue-
rantia: & ſoliditate bone actionis auctū fuerit ipſum
bonum opus: iam abſcondi non poterit ciuitas ſupra
montem poſita. Sed tunc bitumine ſancte intentio-
nis bitumetur mens nauis noſtre: ne poſſit tranſire
uſq; ad intrinſecam complacētiam uane laudis: quia
tunc ſubmergeretur nauis: & onus. Bene igitur clau-

ſa noſtra

ſa noſtra intentio in ſupernoꝝ bonoꝝ ſpe: ponatur in flumine pn̄tis uite: & ſequat̄ ſoror ſua.i.bona uoluntas: ut quod nō poſſumus amplius gentibus abſcondere: ſaltem uoluntas occultandi nō deficiat: ſi poſſemus. Igit̄ hoc faciendo anime preſto eſt filia regis.i.diuina ſapientia: que cordis abſcondita intuet̄: uidens: & ꝯſiderans operis puritatem: elegantiā: & pulchritudinem: & ꝙ lac egyptiorum.i.laudis adulatoꝝ n̄ ſuggere uult: tradit ipſum anie nutriendū: cum repromiſſione eterne mercedis: & hic eſt moy. qui aīam educit de tenebris peccatoꝝ. Hoc igitur modo diuina maieſtas fructum nr̄e bone opatiōis a nobis fieri petit: unde pe.ra. in ſermone illo cum ieiunatis. &c. pertractās illud matth. attendite ne iuſtitiam ueſtrā faciatis coram hoībus. Vult inquit preceptor celeſtis iactantiā tollere: auferre pompam: uanitatem demere: inanē gloriam ſubmouere: ſic iuſtitiam uult celare. Iuſtitia p ſe ſibi abundat ad gl̄iam: que ſpectaculū populi: uulgi laudes: fauores hoīum: mundi gl̄iam nō reqrit: a deo genita celum ſpectat: in oculis agit diuinis: ſupernis uirtutib⁹ mixta: ſp a dn̄o ſolo: ut glorificet̄: expectat.

VAnitatem meditat⁹ eſt in cubili ſuo. pſ. xxxv. F Fertur de ſyrena. ꝙ facit ſui cātus dulcedine nautas obdormire: & dormiētes de naui educens trahit ad litus: & illos occidit: licet hoc fabuloſe: uel metaphorice putem dictū: nihilominus ſimilitudo quodā modo uera ē. Additur.n. ꝙ caute naute cum illā audiunt: aures ſibi obturant: ne eius cantū audiant. Spiritual̄r oēs ſumus naute per huius oceani piculoſas gradientes ꝑcellas: igitur cū aliquas bonas merces portamus: preſto eſt uana gloria a diabolo miſſa: ut ſuo cantu in nobis inducat mortis ſoporē. Ad quā ſi attē

damus:& oculos : aureſq; noſtras nõ remouemus ab ea:mercedem eternam:quã ex nr̃is operibus diuia lar giente gratia portabamus : penitus amputabit:& ſic

Fig. mortis eterne cruciatibus deputabimur. Fig. matth. xiiii. Puella cantauit forte : & ſaltauit in oculis regis: & placuit regi:& a mr̃e ſuaſa impetrauit: & obtinuit caput ioannis in diſco. Et licet rex quodãmodo triſtiſ ex hoc fuerit:nihilominus noluit ei negare pp iuſiurã dum. Sp̃ũaliter puella cãtans:& ſaltans eſt uana laus in faciem operantiũ bona:quã elatus audiens :ſtatim mortali captus ſopore:imo ſapore inanis glorie delu- ſus:ꝑmittit:& ſpondet conſenſum : & ſtatim cap.io. tribuit:qa eternam remuneratiõem: que eſt caput oĩs gratie perdimus:& licet doleat miſer de ꝑditione tan ti muneris:tanta eſt laudis proprie delectatio:ꝙ neq̃q̃ uult ab incepto deſiſtere. Nã licet uellemus uitã eter- nam nõ perdere pro humani fauoris acquiſitione : ni hilominus:qñ laudes offeruntur:difficile pñt excludi aug. in quadam epiſtola. Nemo inquit hui⁹ hoſtis.ſ. inanis gl̃ie uires ſentit: niſi qui bellũ indixerit : qa & ſi cuiq̃ eſt facile laude carere:dum denegatur : difficile tamen eſt:ea non delectari:cum offeretur.

G I Nſidiatur in uia quaſi latro:prouer. xxiii. Nõ eſt tutũ morari in patria plena latroni bus niſi ſe continuata uigilia quis cuſtodi at. Nam latrones latent in die: qñ poſſent cognoſci:nocturno uero tempore: qñ ho- mines dormiunt:ipſi querunt quomodo poſſunt fu- rari:& ſic inuenientes homines iprouiſos:& incautoſ ad cuſtodiam magis ledunt:ideo bñ ſaluator ait luc. xii. Q uoniã ſi ſciret paterfamilias : qua hora fur ueni ret:uigilaret utiq;:& non ſineret perfodi domũ ſuam. Spiritualr̃ nos ſumus in patria plena latronibus.ſ.ua

riis

riis peccatis ſurantibus bona nr̃a: ideo uigilãdum eſt ſũma cũ cautela ſuper cuſtodia noſtra℞ uirtutũ: ne appetitus humane laudis ſubripiat: & quod foris eſt: intus a mercede uacuet. Dormiente enim patrefamilias inimicus homo infecit ſegetes in agro ſuo. Sic dormiẽte recte rationis iudicio: ĩtrabũt appetitus laudum: rectam intentionem a corde remouentes: & ſic remanebit aĩa deſerta. Figu. ii. re. iiii. Dormiente nutrice in Fig. trauerũt latrunculi domũ inueto ſine ipſa iſboſethab ſtulerũt caput eius. Spũaliter latrũculi ſunt appetitus inanis glorie: q ut dicitur: dicunt̃ multum ſubtiles inſidiantur: latenter ingrediuntur & obſeruãt tẽpus ad furandum aptum: & uelut latrones nõ domũ paupis ſed diuitis accedere ſtudẽt: quia inanis gloria ſemper ſcõs moleſtat uiros: ideo uigilandu℥ eſt: gre. yi. mora. Cum bene inquit uiuimus: timendũ eſt: ne mens de⸗ ſingularitate eleuet̃. Igitur ſi ratio noſtra: q̃ eſt cordis noſtri: & toti⁊ aĩe ductrix: & nutrix dormiat tpe: quo huiuſmodi latrones ad domum accedũt: intrantes decapitant iſboſeth: interpretatur enim iſboſeth uir confuſionis. Confunditur enim uir iuſtus: quando am⸗ putatur ab eo caput rationis in operibus ſuis: in quibus paſſus eſt multos labores: ut acquireret illa. Re⸗ manet igitur domus eius: ideſt anima confuſa: & celeſti hereditate nudata per latrunculos huiuſmodi: gre. primo moralium. Sepe bono operi dum laus huma⸗ na obuiat: mentem operantis inquinat: & quamuis queſita non fuerit: oblata tamen delectat. Et ſubdit quaſi latrunculus eſt appetitus laudis humane que recto itinere gradientibus ex latere iungitur: ut ex occultis educto gladio: uita gradientium trucidetur.

Olucres celi comederut illud: luce octauo.

u Tanta eſt interdum importunitas quarun H

dam auium: q̧ uſq; ad manum ueniunt ad tollendaꝫ eſcam: ſicut uidemus de coruo: & miluo. Nã dũ muli ercule lauant uiſcera pecudũ iuxta flumẽ: uix poſita in uaſe pñt illa ſeruare ab infeſtatiõe miluorũ: niſi bñ illa cooperiãt: cũ enim uolucres illa nõ uideant: non de ſcendũt. Spũaliter appetitus inanis glĩe: & uane lau dis ſunt uolucres uolantes hinc & inde: & q̄cquid bo ni operis patẽs: & manifeſtũ repiũt: deuorãt: & aſpor tant: & ſic miſer homo ſuis meritis denudatus inferni
Fig. incendio deputabiť. Fig. geñ. xl. Vbi legimus: q̧ ma giſter piſtoꝝ pharaõis uidit ſomniũ: q̧. ſ. portaret in capite tria caneſtra farine: in uno quorũ erãt oẽs cibi q fiunt arte piſtoria: & uolucres deſcendebãt: & cõe debant. Narrato autem ſomnio ioſeph interpretatus eſt: ſcilicet q̧ poſt tertium diem ſuſpendereť in patibu lo: & uolucres comederẽt carnem ſuã: q̧ ſic conſecutũ eſt. Spũaliter per magiſtrum piſtorũ ſubaudi peniten tem: q tria opera penitẽtie portat. ſ. contritionem: con feſſionẽ: & ſatiſfactionẽ: & r̃cta in caniſtro portat oĩa ciborum genera: ut ſunt ieiunia: oꝛones: & elemoſyne. Sed dicit: q̧ hec caniſtra portabat in capite: melius fo ret: q̧ portaſſet in manu: uidiſſet. n. aues aggrediẽtes: & abegiſſet illas. Portare. n. ĩ capite caniſtra expoſita uolucribꝰ celi: eſt portare bõa opera in cõſpectu hoĩm q̃ manu debent tantũ portari ſolida opatiõe cooper ta a mundi pompa: ſed q̄a in aperto facta ſunt: & mũ do patentia: deſcendunt humane laudes: & quicq̄d erat aſportant: ſed conſumatis tribus diebus patibu lo ſuſpenditur. Per tres dies ſubaudi uite preſentis tẽ pus: prima dies natiuitatis eſt: ſecunda ſtatus medius tertia eſt dies mortis: poſt illos dies [illegible]ur infernali incendio expoliatus omni celeſti mercede: quam miſer pro humano fauore uẽdidit. [illegible] ra. in ferĩa. quadra geſime

geſime. Iuſtitia: q̃ ſe hũanis oculis locat: diuini pr̃is ñ expectat mercedẽ: uoluit uideri: & uiſa eſt: uoluit hoĩbus placere: & placuit: habet mercedẽ: quam uoluit: p̃mium: ꝙ noluit: non habebit.

N On extinguas lucernam in iſrl̃. ii. reg. xxi. I
Notanduꝫ: ꝙ aliter portatur lumẽ: quando uentus flat: & aliter tempor̃ quietis. Nã tp̃e cõmotionis aeris ex uento: lucerna: & lumẽ cooperitur: quia tũc extinguere͂: ſi patens uẽto exponeretur: cum uero tranquillitas eſt: portatur tute ſine operimento. Spũaliter bona opa noſtra iuſtitie ſũt lumen anĩe noſtre: quod ab extinctione ſollicite ſeruare debemus: ideo cũ pcipimus flare uentũ ꝯtra nos inanis glorie: & appetitũ laudis ſtudeamꝰ coopire lumẽ noſtrũ: ꝑut ſaluator docet: ne faciamus opa nr̃a corã hoibus. i. cũ intentiõe laudari ab hoibus: ſed ut uideant bona opa nr̃a: & glorificẽt patrem noſtrũ: q in celis eſt: igitur lumẽ iuſtitie nr̃e uiget ſemp per hũilitatẽ & ueram intentionẽ: & rectam. Nam ſicut lumen nutritur oleo: ita & bõa opa noſtra ſeruant̃ humilitate.
Fig. exo. xxvii. Vbi p̃ceptũ fuit filiis iſrael: ꝙ ſemp in tabernaculo lucerna pſeueraret accenſa: quã ſacerdos ſeu miniſtri nutrire debebãt oleo. Spiritualiter ut dictum eſt: lucerna accenſa eſt ꝯſcientia plena bonis opibus: que optime ab extinctione ſeruabitur: ſi oleo humilitatis nutriatur. Nã ſicut planta uiuit humido: ſic nr̃e uirtutes nutriuntur: & ſeruantur humilitate: gre. xvii. moralium. Quia ergo uirtutum humilitas eſt illa in nobis uirtus ueraciter pululat: que in radice ꝓpria ideſt in humilitate perdurat: a qua nimiruꝫ. ſi abſcidi tur areſcit: quia uiuificantem humorem ſe perdidit: unde dominus in euangelio: fatuas uirgĩes: quibꝰ oleum deficit a ſpõſi nuptiis excluſas oſtendit: mat. xxv. Fig.

qđ idem grẽ. exponit di. Quia harũ: ſcilicet uirginũ
quedam: dum uirginitatis ſue gloriam expectant: in
uaſis ſuis oleum habere noluerunt.

K A Ves multiplicate ſunt ſup terram: geñ. ꝑmo
Volens ſemẽ ſuũ ſeruare: ne ab auibus cõe
datur: q̃diu nõ eſt radicatũ: debet aues inde
expellere: aliter poſſet tpe meſſis modicũ re-
colligere: tanta poſſet ad agrũ accedere auiũ multitu
do. Spũaliter ſemẽ in agro eſt ſanctũ ꝓpoſitũ i corde
quod nõ eſt bñ radicatũ: quouſq; nõ ſit opere: et ꝯſue
tudine: atq; recta intẽtiõe ſolidatũ: iõ inſidiant illi uo
lucres. i. appetitus inanis glie: niſi ſtudeam⁹ illos abii
cere ab agro aĩe nr̃e: deuorabũt qcquid boni dõ offer
re ꝯcipimus pro retributione eterne glie. Fig. geñ. xv.
Fig. Vbi legim⁹: ꝙ abraam obtulit ſacrificiũ dño hoc mõ
qa arietẽ: & caprã: & uaccã diuiſit in duas ptes: ſiue p
mediũ: ſed turturẽ: & colũbam nõ diuiſit. Igit poſitis
carnibus aĩaliũ ſup altari: uolucres infeſtabãt: ut cõe
derent illas: ſed abraã abigebat eas uſq; ad ueſperam
& tunc deſcẽdens ignis de celo conſumpſit hmõi ſa-
crificium: & tũc dictũ eſt abrae: ꝙ in ſemine eius bñdi
cerent oẽs gentes. Spiritualiter abraam q interpretat
pater multarũ gentiũ denotat uirũ dei q multas bõas
uirtutes: quas facit nutriri ſatagit in bona perſeueran
tia. Facit enim deo ſacrificiũ triplici diuiſione: qa me-
moriã: intelligentiam & uoluntatẽ diuiſit p medium:
partem: ſcilicet tribuens uite actiue: & aliã partem ui
te contemplatiue. Turturem uero & colũbam gemẽ-
tes: ſubaudi oculos cordis: & corporis: & non diuidit
partim mundo: & partim deo dãs: ſed omnes ſuas ac
cõmodat deo lachrymas pro eterne uite exilio: & pro
gehenne incendii periculo: igitur ſic ſtudet ſeruare ſa

crificiū: qđ deo obtulit: ſed aues. i. humane laudes a regione inferni uolātes nituntur tollere: & aſportare bona: q̄ ſic ania p̄parauit: iō debēt abigi procul a corde pſeuerando uſq; ad ueſperā finis noſtre uite: aliter nihil eēt: qđ facimus: uñ gre. li. i. mora. Incaſſū bonū agit: ſi ante uite terminū deſerat: qa fruſtra uelociter currit: q prius q̄ ad metas puenerit: deficit. Veniet igitur in fine ad nos amor diuinus: cōſumato agone noſtro: & nos coronabit corona uictorie: quam deus ipſe bene certantibus promiſit: apo. ii. Eſto fidelis uſq; ad mortem: & dabo tibi coronam uite.

NOn furtum facies: exo. xx. Ad magnum ſe exponit piculum fur ſatagēs rem carā: & acceptam regi: & qđ ſibi reſeruauit ſoli furari quantam enim peſtem incurret: q regis coronam furari cōaret: ſi de hoc inueniret cōuictus. Spūaliter rex eternus q̄dam ſibi tantū rē precioſam reſeruauit. ſ. laudē: & gloriā. Oia alia participauit nobis: ut miſicordiā: charitatē: pietatē: grām: ſapientiā: ſciētiā prudentiam: & cetera bonorū genera tm̄ ſibi gloria reſeruata: unde iſay. xlii. Gl'iam meā alteri nō dabo. Et ne poſſent homines ſuper hoc ignorantia excuſari: uoce preconis: angelica uidelicet: & humana hoc proclamari fecit: luc. ii. Clamauerunt angeli. Gloria in excelſis deo: & paulus apoſtolus. i. ad thimote. i. Regi ſeculorum: immortali: & inuiſibili: ſoli deo: honor: & gloria in ſecula ſeculorum amen. Igitur magnum eſt periculum uelle furari eterno regi hanc coronam: quam ipſe ſolus debet portare: incıdet enim talis fur in penam: & in laqueum non paruum. Figu. io ſue. vii. Vbi preceptū eſt: q nemo a ciuitate ierico ſubriperet: ſed aurum poneretur in errarium domini: ſed Fig.

nachor ductus cupiditate: furatus eſt de theſauro: q ponendus erat in errariũ dñi. Et repoſuit in taberna-culo ſuo: & ſorte deprehenſus ꝓiectus eſt in uallem ꝓ fundam: & lapidatus eſt a populo: & oĩa ſua igne con ſumpta ſunt: & uocatus eſt ille locus uallis nachor uſ ꝗ in hodiernũ diem. Spũaliter per hunc furem ſubau di elatũ: & ambicioſum: q quod eſt dei uſurpare preſũ pſit. ſ. gł̃iam: & laudem: quas ſub anathemate d'buit reddere deo: hi igitur ſorte mortis deprehenſus proicit̃ in uallem abiſſi: & excluditur extra caſtrũ filioꝝ iſrael ideſt extra ꝯſortium angeloꝝ: & ſanctoꝝ: & oĩa bõa ſua diſſipantur: & uaſtant̃: ut nihil ꝓſint ei ampli⁹ ad ſaluteꝫ. Cooperit̃ lapidibus. i. duris tormentis: & fit aceruus ire: & furoris ſuper illũ: & uocatur uallis illa: ad quã mittitur: gehenna inferni: uel infernalis uallis uſꝗ in ſempiternum. Cauendum eſt ergo a tali furto: ne cum primo fure diabolo cruciemur: potius redda-mus deo: cuius ſunt: gł̃iam: & honorem: uñ aug. in ſo lilo. Qui laudari uult de tuo uno: & nõ querit gloriã tuam in illo. ſed ſuã: hi fur eſt: & latro: & diabolo ſimi lis: qui gł̃iam tuam furari uoluit. Dñe formator meuſ ex utero matris mee nõ me ſinas cadere in illam exp-brationem: ut exprobretur mihi furari uoluiſſe glo-riam tuã: tibi laus: & gloria: tibi gratiaꝝ actio. Cui⁹ eſt omne bonũ nobis ꝯfuſio faciei: & miſeria: quoruꝫ eſt omne malum: niſi tu dñe uolueris miſereri: hi aug. Ergo deo eſt ſuuꝫ qđ reddamuſ: ne diabolo adheren tes dicat nobis: uidebas furem: & currebas cum eo.

De gratia.

A Ux i tenebris lucet: ioã. i. Aliqñ reperiũ tur alique adeo ꝓfunde ualleſ: ꝗ ad illaſ ſolis radiuſ nõ põt attingere. Et ideo bñ ficio ſolis ꝑuate: aut totaliter ſterıles ſũt

aut

aut earꝝ fructus ſunt inſipidi: & nullius ualoris. Spiri tualiter dū aīa noſtra per peccatū ruit ad tenebras: ꝑ uatur ſolis radiis. ſ. grāꝝ chriſti: idcirco tādiu ſtat ſte rilis: & ſine ope meritorio q̄diu chriſtus lucem: quā ꝑ didit: illi nō reddit: & ſi facit fructū aliquem: utputa elemoſynam: uel ieiuniū: ſeu aliud de genere bonorū illud eſt totaliter inſipidum: & inutile ad ſalutem: ſa pien. iiii. Fructus eius inutiles: et ad nihilum apti. Sꝫ ſi lux illa uera: que illuminat oēm hominem uenientē in hunc mundū: terram aſpiciat oculo ſue gratie: ſtatī ſublata ſterilitate producet fructuū abundantiam. ſ. meritoꝝ. Figu. gene. i. ubi dicitur: ꝙ terra erat inanis & uacua: & tenebre erant ſuper faciem abiſſi: & dixit deus: fiat lux: & facta eſt lux. Et ſtatim ſequitur: qd dn̄s precepit: & terra germinet herbam uirentem: & li gna pomifera ſecundū genus ſuum. Sp̄ualiter per ter ram ſubaudi humanam aīam: que ſi priuata eſt grā inanis: & uacua reperitur. Nam tunc tenebre. i. culpa ē ſuper faciem cordis: ꝙ propter inſcrutabilitatem di citur abiſſus. Sꝫ precepit dn̄s lucem fieri: qn̄ radii di uine gratie ſibi inſpirantur: & ei indicant uiā ſalutis. p̄s. dn̄s dabit benignitatem: & terra noſtra dabit fru ctum ſuum. Aug. in ſolilo. Erat inquit nubes magna & tenebroſa ante oculos uanitatis mee: ita ut nō poſ ſem uidere ſolem iuſtitie: & lumen ueritatis. Inuolue bar tenebris: filius tenebraꝝ tenebras amabā: & lu men non cognoſcebam: cecus eram: & cecitatem ama bam. Quis inde me eduxit: quis accepit manum meā ut inde educeret me: quis illuminator meus: quē nō querebam: fuit: & ipſe me queſiuit: non uocabam: & ipſe uocauit me: quis eſt ille: tu domine deus miſera tor: & miſericors: pater miſericordiaruꝫ: & deus totiꝰ conſolationis.

Fig.

B MEditabor: ut columba. iſa. xxxviii. Cupiẽs colũbas nutrire: & pulos eius habere in domo ꝓpria preparat ſibi domicilium: & eſcã: alias. n. columba nõ ueniret: nec pulificaret ibi. Spiritualiter in columbe ſpecie ſpiritusſanctus miſſus eſt: igitur per columbã ſpiritusſancti gratia in nobis miſſa diuinitus intelligitur: quã ſi optamus in nobis quieſcere: & fructus eius recipere: opus eſt: ut preparemus illi domicilium in ania noſtra: ut poſſit i corde ſuo nidum ſuum qete ponere: ut etiã eſcam orationis: & deuotionis ĩueniat: qbus ueſcat: alioquin uero

Fig. nobiſcum nõ habitaret. Fig. gene. viii. Columba miſſa a noe de archa: cum non inueniret: ubi requieſceret pes eius: reuerſa eſt in archa. Spũaliter noe: q interpretatur requies chriſtum ſignificat: q reqes eſt omniũ: redemptor: & pater. Ipſe igiẽ grãm ſuam emittit nobis de archa ſue miſericordie: ut in nobis quieſcat: ſi nos ſine aquis diluuii inueniat: ꝙ ſi lubrica eſt anima nr̃a peccatis nõ remanebit nobiſcum: ergo diſpone aniam tuam: & prepara cor tuũ: & gratiam recipiet. aug. Nõ eſt inquit dñe abbreuiata manus tua: ut ſaluare nequeat: nec grauata auris tua: ut nõ audiat: ſed ſemper te exhibes preſẽtem: ſemper te paratum offers. Si me paratum inueneris quocunq; iero: tu nunq̃ deſeris me: niſi prius ego deſeram te. Sed ſcio: ꝙ peccata mea diuiſerunt inter te & me: inter tenebras & lucem: iter imaginem mortis & uitam: ĩter imaginem ueritatis & uanitatis.

C EGreſſe ſũt aque largiſſime: nume. xx. Piſces nunq̃ de mari intrant dulcem aquã: niſi ꝑus percipiant aque dulcedinem. Qua guſtata ſtati amaritudine maris relicta: intrant dulcem aquam: & ibi morantur. Spiritualiter peccator

dicitur

dicitur habitare in mari propter inquietudinis amaritudinem proprie conſcientie. iſa. lyii. Cor impii quaſi mare feruens: nunq̃ enim ex hoc mari peccator ſurgere ualet: poſtquam ibi ſemel ſubmerſus eſt: niſi diuina gratia ipſum uiolenter adduxerit. Iſidor. de ſũmo bono. Poſtq̃ inquit peccato obligauim⁹ nos i operibus diaboli: iam noſtra uirtute ſurgere non ualem⁹ ſed ſicut nauis fracto gubernaculo illuc ducitur: ubi uenti tempeſtas eam deuoluerit: ſic homo diuine gratie auxilio perdito: non quod uult agit: ſed quod diabolus perſuadet: & niſi ualida manus chriſti ipſuꝫ inde extraxerit: uſq; ad mortem in peccatorũ ſuorum ſordibus: & uinculis permanebit: ſed chriſtus: qui nõ uult mortem peccatorum: non delectatur in perditione uiuentium: preſto eſt infundere huius gratie dulcedinem: ut peccatorem extrahat a peccatoruꝫ ſuorum profundo: ſi recta facie uerſus ipſum clamet. Figura ezec. xlyii. Vbi propheta ſpiritu prophetico uidit: & ecce aque egrediebantur ſubtus limen domus ad orientem: & deſcendebant in latus dextrum templi: ſiue domus faciem habens ad orientem. Spiritualiter chriſtus oriens eſt: unde cantat eccleſia. O inquit ſplẽdor lucis eterne: &c. templum uero eſt cor noſtrum. Si ergo faciem uerſus chriſtum per cordis affectum ponamus cum propheta clamantes. Saluum me fac domine: quoniam intrauerunt aque uſq; ad animam meam. Ipſe emittet manũ ſuã de alto: & liberabit nos de his profundis: & amaritudine tempeſtatis: ſentiemuſ enim per limen domus noſtre: ideſt meditationem: & conſiderationem cordis: dulcedinem gratie ſubintrare ad dexteram: ideſt ad ſpiritualem partem: non autẽ ad ſiniſtrã corporalẽ: nam grã chriſti ſemper dulcificat animam: pellens peccatorum amaritudinem iſaie.

Fig.

xxxviii. Ecce ī pace amaritudo mea amariſſima: quia ſtatim intrāte diuina grā domū aie nr̄e: ſubito mutat̄ homo de miſero in felicem quia oīa bona nobis ſimul cū grā xp̄i aduenerunt: unde aug. ſuper io. Tu ipſum inqt: qui in xp̄o es regeneratus. ſ. per gratiā interrogadum alienus a uita: pegrinus in miſeria a ſalutis uia mortuus intrinſecus exulabas: ſubito initiatus xp̄i legibus: & ſalutaribus myſteriis innouatus: in corpore eccleſie nō uniendo: ſed credendo te trāſtuliſti: de filio perditionis adoptiuus dei filius fieri occulta felicitate meruiſti: in menſura uiſibili pmanens maior factus es te ipſo ſine quātitatis augmento: in exteriori nihil additum eſt: & totū in interiori eſt mutatum: ac ſi homo chriſti filius factus: & xp̄s in mēte hois eſt formatus.

K CVm lucem habetis: credite in lucem: ut filii lucis ſitis ioan. primo. ii. Nota. qꝫ exiſtens in tenebris ignorat: que circa ſe ſunt: pōt eſſe iuxta ſerpētes: & in rebus fedis: nec illa uidebit: ſed luce adueniente: uiſis piculis: in qbus prius inuolutus erat: magis pauet q̄ prius. Spiritualr̄ exiſtens i tenebris peccati nō percipit peccati aculeos: nec peccati fetores. Exemplū habemus de ſimia dormiente iuxta ſtipitē: que ſtipitis pondus nō ſentit: dōec elōgat̄ a ſtipite: quo ligata eſt: qa ipſum trahit. Non igitur pcipit peccator q̄nta ſit peccati miſeria: niſi ipſe diuina illuminatus grā elongat̄ a pctō. Conſiderat quibus erat inuolutus miſeriis: & tunc gloriat̄ uelut captus a carcere liberatus: q priuſ uelut mortuus in pctī
Fig. ſordibus dormiebat: Fig. act. xii. Vbi legit̄: qꝫ petrus iacebat in carcere herodis uinct⁹ cathenis duabus: et trāſacto paſchate debebat tradi populo occidendus: ſed angelus domini accedens lumen prebens carceri: locū carceris illuminauit: & petrum extra carcerē eductum

ctum

ctū dimiſit in uico: q ait. Nunc ſcio uere: qa miſit dn̄s angelū ſuū: & liberauit me d̄ manu herodis: & de omni expectatione plebis iudeoꝝ. Spiritualiter petrus in carcere herodis denotat hominem in carcere diaboli: uinctus eſt duab⁹ cathenis: qa nunc uellet malum culpe fugere: nec poteſt bonum aliquod operari. Expectatur tranſitus paſche. i. cōſumatio preſentis uite: ut tradatur demonum populo morte puniēdus eterna. Sed de omnibus his peccator nihil conſiderat peccati caligine occupatuſ. Sed aduenīete diuine gratie luce illuſtrante intellectum: et accēdente intellectum: et accendente affectū deponit cathenas: et eductus extra portam ferream: in qua uinctuſ detinebatur: ingreditur uiam rectam. Et conſiderata miſeria: et calamitate ſtupenda: bene cum diuino lumine eſt ereptus dum dicit. Nunc ſcio uere: ꝙ eram in triſtitia: & diuina gratia inde me liberauit: heu mihi q̄liter ſtabam: aug. in ſoli. Conuerſus inquit: et uidi tenebras meas: in quibus fueram: & abiſſum tenebroſam: in qua latueraꝫ: et dixi. Veh ueh tenebris meiſ: in quibuſ iacui: ueh ueh cecitati illi: in qua uerum lumen celi uidere non poterā: ueh ueh preterite ignorantie: in qua non cognoſcebam te domine.

¶ De gratiarum actione.

REdde quod debes: mat. xyiii. Vulgo dicitur Qui reddit debitum: facit capitale: ratio eſt: quia creditor cognoſcens debitorem circa ſolutioneꝫ ſollicitum: ꝑmptior efficitur ad ſua mercimonia iteꝝ largiēdum. Vnde caſſio. li. x. Spem de futuris recepit: qui trāſacta beneficia recognoſcit Sp̄ualiter omnes ſumus debitores chriſti: & tātum illi debemus: ꝙ quicquid ſumus: uel habemus: uel poſſumus: non poteſt ſufficere ad ſatiſfaciēdū. Vnde gri. A

rum noſtrorum non indiget.

PRimicias omnis laboris eorum. ps. ciiii. B
Tenens agrum alicuius domini in feu-
dum: ſemper domino illi reſpondere de-
bet de naſcentibuſ in agro primitiis. Spi
ritualiter noſ tenemus animam noſtram
in feudum ideo gene. ii. Inſpirauit deus homini ani-
mam uiuētem: & ultra hanc poſſeſſionem anime: eti-
am ab ipſo recepimus ſemina uerbi: & doctrinā eius.
Que ſi in agro anime ſeminata rigentur: & cultiuen-
tur operibus bonis: naſcentur uirtutum fructuſ preci
oſi: & cari ualde: quibuſ obtinebitur eterna gloria:
ideo de his uult dominus habere partem: ſcilicet gra-
tiarum actionem. Et notandum: ꝙ in fructibus bona
rum actionum: que donante domino naſcūtur in ani
ma. v. bona conſideranda occurrunt: ſcilicet abolitio
pene: quietudo conſcientie: adeptio gratie: aquiſitio
glorie: & actio gratiarum: de omnibus his ultimo ſo- Fig.
lo contentatur. Figura. gene. xlvii. Tempore famis
ioſeph poſſeſſiões omnium regi egypti obligauit: pro
uidendo omnibus de cibo ne periclitarentur: uerunta
men poſſeſſiones predictas relinquebat in feudum:
hoc pacto: ut accepto ſemine: redderent ei quintam
partem ſeminum naſcentium. Spiritualiter tempore:
quo in egypto peccato parentū omneſ fame piclitaba
mur: ueniens ioſeph: ideſt chriſtus cū pane angeloruꝫ
refecit nos: & nobis tradidit ſemen euangelii puriſſi
mum: qđ centuplum fructum producit: ſi bona ſit ter
ra noſtra. Igitur emit: & redemit animam noſtram de
mortis egeſtate: reddens illam nobis: ut qntam partē
ſcilicet gratiarum actionē: que ut dictum eſt ſuperius
a nobis tātū recipiat: qđ nō debet eſſe moleſtū nobis

hanc portionem dare ei:qui nobis tanta donauit:un de bernar.in ſermone.xxii. Quāti te fecit deus ex hiſ que pro te facta ſunt:homo agnoſce:ut appareat tibi benignitas eius:quanto enim minorem ſe fecit in humilitate:tanto maiorē ſe exhibuit in bonitate:& quāto pro me uilior:tanto mihi carior. Aduerte homo quia limus es:non ſis ſuperbus: & quia deo coniunctus es:non ſis ingratus.

C Anteinus domino glorioſe.exo.xv. Cōſueuerant romani:ducibus redeuntibus c cum uictoria talem ſeruare ritum: quia ponebatur dux in curru:laureato capite & illi exibant obuiam populi cum canticis:& organis. Spiritualiter chriſtus fuit propugnator noſter ad ſaluandum:ipſe enim uictoriam maximam obtinuit contra inimicos noſtros:& nos liberauit de duriſſima ſeruitute. Ideo debemus exire domū concupiſcentiaꝝ noſtraꝝ: & ire obuiā illi cum grāruꝫ actionis cantico:laudātes eū in decacordo mādatorū eiꝰ ope:& ſmone ipſum debemus ponere laureatū in curru:quia poſitum in noſtra memoria debemꝰ ꝯtem plari coronatum ſpinea corona:& fixum clauis: perforatum lancea:potatum aceto: ſuſpenſum in cruce: et hoc faciendum iugiter:ſi uolumuſ gratas ſibi pro beneficiis receptis laudes reddere: unde augu. in ſolilo. Domine dilexiſti me pluſq̄ te:quia mori uoluiſti propter me:tam caro pretio reduxiſti me:de exilio redemiſti me:de ſeruitio retraxiſti me:de ſupplicio uocaſti me nomine tuo:ſignaſti me ſanguine tuo: ut memoriale tuum ſemper eſſet apud me:& nunq̄ recederes a corde qui propter me noluiſti recedeř a cruce. Fig.i.re.xviii. Fig. filie hieruſalem iuerunt obuiam dauid redeunti a prelio:& cede philiſtei cum tympanis cantantes: & dicētes. Saul

tes. Saul percuſſit mille: & dauid decem millia. Spũa liter filie hieruſalem ſunt anime liberate de manibus philiſteoꝝ infernaliũ per uictoriã paſſionis chriſti. Cognoſcentes igitur hoc bñficium: debent illi ire obuiã cantu: & ſono: ideſt fide: & opere gratiaꝝ actionẽ reddendo pro decem millib⁹ percuſſoꝝ. i. pro liberatiõe ab innumeris malis in proſtratiõe diaboli. aug. i ſoli. Ecce tibi dñe gratias ago: ne ſim ingratus tibi liberator meus: qm̃ liberaſti me. Nam cum abſorbuerat me ille draco: tu ab ore eius extraxiſti me: paratus fuit deglutire me: ſed tu me defendiſti. Cũ cõtra te iniq̃ agebam: quaſi tua mandata fugiebam ſtabat parat⁹ ipſe ut me raperet ad infernum: ſed tu prohibebas: ego te dñe offendebam: & tu me defendebas. Ego te non timebã: & tu me cuſtodiebas: a te recedebã: & inimicũ me exhibebam: & tu ipſe: ne me caperet: defendebas: hec & alia beneficia mihi exhibuiſti: & non cognoui: donec illuminaſti me. Hec ille.

¶ De gula.

Qui inſordidus eſt: ſordeſcat adhuc: apoca. xxii. Poſtq̃ fedatũ eſt ueſtimentum: noua ſuperueniens ſordes nõ percipitur: que tamẽ in candido ueſtimento ſtatim apparet: hoc idẽ uidemus de atrio mundo: in quo uix poteſt feſtuca cadere quin perpendatur: ſed cum eſt immundũ grande lutũ non percipit. Spũaliter hõ deditus crapule ſemp eſt ſordidus: ideo cum ſordidior efficitur cadens in lutum libidinis nõ percipit: uadit enim de ſorde in ſordem uelut ſus: quouſq; deſcendat ad ſtabulum ſordidoꝝ demonum. Fig. mat. viii. Legimus: q̧ qdam habens legionem ſpirituum imundoꝝ habitabat in ſepulchris: inde uero uirtute dñi expulſi ſpiritus illi immundi igreſſi ſunt gregẽ porcoꝝ: demũ precipitio iue A Fig.

runt in mare. Spūalr ſubaudi per ſpūs illos imundos q unū hoiem tenebāt in ſepulchris gule & crapule uitia: que uiuentē hoiem quaſi mortuū in ſepulchris cōdunt: ſp eſt in fetore: ſp putreſcit: & fedatur: ducunt. n. hec uitia de ſepulchro ad porcos: qa guloſoſ trahūt ad libidinē: que ꝓpter deteſtabilem imunditiā mētis: & corporis: quā iducit: porcie feditati cōparātur: lȝ inde deſcendunt precipitio in ifernū in ſtabulo igneo cū demonibus deputandi: qbus ſe per imunditiā copulārunt: patet ergo q̄ta mala inducit mala ebrietas. Sen̄. Pallor eſt: & neruoꝵ uino madentium tremor: & miſerabilior ex cruciatibus q̄ ex fame macies: inde icerti labētiū pedes: & ſp qualis in ipſa titubatio ebrietate Inde intra cutē hūor admiſſus: diſtentuſq; uenter: dū male aſſueſcit plus capere q̄ poterat: inde ſuffuſio luci de bilis: & decolor uultus: tabeſq; in ſe putreſcentium & retorti digiti: articulis obrigeſcentibꝰ: neruoꝵ ſine ſenſu iacentiū torpor: aut palpitatio corporū ſine itermiſſione uibrantiū: qd capitis uertigines dicā: qd oculorum: auriūq; tormenta: & cerebri eſtuantis uermiationes: etiā oīa per que exoneramur internis ulceribuſ affecta: in miſabilia preterea febriū genera aliarū impetu ſubeuntium: aliarum tenui peſte repētium: quid aliorum referam innumerabiles morbos.

B Non timuerūt: neq; ītellexerūt: i tenebriſ ambulauit &c. p̄s. lxxxi. Nullū maius piculū in arduis q̄ ſuū n̄ uidere caſū: qa q n̄ cognoſcit nō cauet. Interdū. n. bos ɔducit ad macellū ſaltat hinc inde: & ignorat: ꝙ pergit ad gladiū. Spiritualiter nulla maior cecitas ebrietate: petrus ra. i quodam ſermone. Vbi regnat ebrietas: ratio exulat: intellectus obtunditur: conſilia deuiant: iudicia ſubuertūtur.

tur. Et ſic miſeri brutiſ ſimiles: dum gule ebrietate fruuunt: neq; uerentur hoies: neq; diuina formidant uindictam: ideo illi ſubito ferient. Figu. iudi. xvi. Vbi legimus: q philiſtei fecerunt couiuium magnu: & obtulerunt holocauſtum deo ſuo dagon: & dum eſſent nimia ebrietate ſopiti: fecerunt adduci ſanſonem: que excecauerunt: putantes ipſum uires priſtinas ammiſiſſe: qui poſt multas illuſiones acceptas: ductu pueri ſui uenit iuxta palatium: ubi celebrabantur conuiuia: & amplexatus duaſ columnas: quibus ſuſtentabat conuiuii palatium: illas confregit: et cadente palatio extincti ſunt omnes. Spiritualiter philiſtei: qui interpretantur ruina: ſignificant guloſos: & crapule deditos: quibus proprium eſt ruere ad luxuria: ideo illud dicitur per iſay. ruina hec in manu tua eſt. Tunc iſti offerunt holocauſta dagon deo ſuo: cum in atriis crapule & ebrietatis ſuperflua celebrant couiuia: Nam dagon interpretatur piſcis inutilis: & bene denotat miſerum & inutilem uentrem: qui dicitur eorum deus. Quante enim utilitatis deus iſte eſt: & que preſidia homini ualet prebere: nouerat ille: qui dicit. Si ſecundum carnem uixeritis: moriemini: ſed adducitur ſanſon cecus inter illos ad illudendu ei: ſanſon uero interpretatur fortitudo dei: & denotat diuinam ſententiam: quam huiuſmodi philiſtei putant ceca. ps. Dixerunt non uidebit dominus: neq; intelliget deus iacob: et huius ſolis lumen ſcrutatur uſq; ad intrinſeca cordis. Et ab ipſius fortitudine defecerunt gigantes: ideſt demoneſ dum eſſent angeli. Deiecit enim eos: dum alleuaretur expulſi ſunt: nec potuerunt ſtare. Igitur putanteſ deridere diuinam ſententiam: deridentur deriſores. Ducit ergo ſanſon a puero: qa ducit fortis ſnia ſup guloſos a pura: & recta dni iuſtitia: & otritis duab' colũniſ

Fig.

ruit edificiũ:& pcuſſis ſimul anía:& corpore cadit totus homo:& q intra palatiũ ueſcebãtur: moriuntur: qa omnia crapulantium delectamenta ſubito extiguũtur:& miſer in inferno cũ epulone diuite ſepelit̃ tam ꝓ conſumptis inutiliter bonis:q̃ erant largienda paupenbus:q̃ pro ſui uentris abuſu eternaliter cruciandus: ubi diuitias:quas deuorauit:euomet:& de uentre ei⁹ extrahet eas deus cũ ſumma amaritudie:petrus rauẽnas in ſermone lazari. Tu inquit diues fulgens tunc purpura:nũc tegere fimo :ꝓ coccino ueſtiere flãmis: ꝓ molibus diſcubitis ſuſtinere dura tormẽta:ꝓ latis ferculis epulare penis:copias inopia cõpẽſa :ebrietates ſiti digere ꝓ odoribus aſpergere fetore:& cui aſtiterunt uoluptatũ obſeqa aſſiſtant nunc miniſteria penarum.

De humana conditione.

A Dies mei ſicut umbra declinauerũt:pſ.ci. Nota:ꝙ umbra apparet nobis magna:&parua ſecundũ acceſſum:& receſſum ſolis a nobis Cũ enim ſol eſt ſuper nos in meridie:umbra corporis nr̃i breuis eſt : cũ uero ſol elongat̃ a nobis ad ueſpaſcẽte:umbra nr̃a lõga ẽ :ſed de q̃titate eius expientiã accipimus:qñ nos extẽdimus: & collocamur in terris. Spũaliter uita nr̃a corporalis comparat̃ umbre rõne uelocitatis:iob.xiiii. Cõterit:& fugit uelut umbra: igitur p receſſum uere cognitionis luminis a nob̃ nr̃a uita corporalis longa eſt:& breuis. Nam ratione uigẽte ſup nos arbitramur uitã nr̃am fugacẽ:& breuẽ eſſe:unde iob.vii. Dies mei uelocius tranſierunt:quã a texente tela ſucciditur:ſed longe exiſtente recte ratiõis ſole:dies ſuos immutabiles putat :pſalmus. Nõ mouebor in eternum : ſed ut liceat aliquantulum ꝓpoſitum exire:notandum:quod conſueuit fieri q̃ſtio de diebus:& tẽporibus hominum:utrũ poſſint augeri:uel

ri:uel minui. Nam ꝑ utraq; parte ſcriptura loquitur: quod enim ſunt firmi: & incõmutabiles dicit: iob. xiiii. Numerus menſium eius apud te eſt: conſtituiſti terminos eius: qui preteriri nõ poterunt. E contra in p̃s. Minoraſti dies temporis eius: ꝑfudiſti eũ confuſione: & iterum: impii non dimidiabũt dies ſuos. Reſpõdeo dicendum: ꝙ dies: & tempora hominum poſſunt dupliciter conſiderari: uno modo ꝑut ſibi ipi hõ dies ordinat: & cõſtituit: qui carnes recte rationis lumine nõ credit in eternũ deficere: putat enim pactum pepigiſſe cum morte: ſed tales dies nõ dimidiantur: qa anteq̃ ꝑficiantur: improuiſe deficiũt: & ſic miſer confuſione ꝑfunditur: p̃s. anteq̃ ordirer ſuccidit me. Alii uero dies ſunt: quos deus preordiauit homini: quorũ numerus eſt apud deum ita prefixus: ꝙ nullatenus poteſt augeri: uel minui: p̃s. Menſurales poſuiſti dies meos: & de huiuſmodi diebus loquitur: iob. Nec obeſt: quod ezechie regi additi fuerunt. xv. anni. iiii. reg. xx. quia ut dicit gre. Peccata ſua fecerant eum morte dignum ut dixit ſibi propheta morieris: ideſt dignus es morte ſed deus preuidit peccata ſua lachrymis detegenda: propter ꝙ dignus uita remanſit. Ita nec auctum ẽ diminutum de tempore: quo illum dominus uicturum preuiderat: redeuntes ergo ad propoſitum dicamꝰ: ꝙ etiã de q̃titate umbre recte: & proprie expitur: ſcilicet de breuitate: & fugacitate hũane uite: qñ nos collocamur ꝑ morte in ſepulchrꝫ: uł foueam: tunc enim appet: quid erat umbra uite noſtre: in qua tantum confidebamus: et q̃ celerius euanuit. Fig. ion. iiii. Dum ionas quieſceret ſub umbra hedere in meridie: & calore urẽte: & ſumme in umbre temperie delectaret: ſubito uerme medulã hedere ledente: mox hedera ſiccata eſt: et aruit: et umbra illius in nihilum redacta eſt. Et turba Fig.

tus eſt iōas ualde: quia magno labore: atq; ſudore ad illam peruenerat. Spiritualiter no. per umbram uitaʒ preſentem hominis: ut dictum eſt: in ipſa enim inſpicientes multum confidunt: & ipſam pre omnibus diligunt: atq; omni labore ſeruiunt ei. Nō enim aliquādo cogitant ſuper autumnū quando depoſitis foliis uitalis ſpūs umbra huius fugabitur. Sed dum eſt meridies iuuentutis: nunq̄ conſiderant poſſe adueſperare per ſenectutem: immo qđ deterius eſt: ora ueſpertina: & matutina utuntur: quia dum grauantur ſenio: & ad mortem feſtini properant: ſemper: q̄ uite preſentis ſūt pertractant: ideo accedente uerme mortalis languoris ſubito ad medulam: tanto amplius triſtiores pereunt: quanto improuiſius moriunt̄: un̄ gre. in moralibus pertractans illud iob. Dies mei uelotiores fuerūt curſore: &c. ſic ait: itaq; carnales homines ultor ad iudiciuʒ ꝑtrahit: & tamē ipſa ordinatione ſolliciti reb⁹ tranſitoriis occupati nil aliud cogitant: niſi qualiter in mundo adhuc uiuant. Relinquendo omnia quaſi poſſidenda diſponunt: qa ſpes uiuendi nō frangitur: etiā cū uita terminatur. Itaq; ad iudicium trahuntur per ſniam: & tn̄ adhuc habēdis rebus inherēt ꝑ curaʒ dure etenim menti abeſſe mors longe creditur etiam cum ſentitur. Sicq; anima carne ſoluitur: ut erga preſentia immoderato amore ſe retinens: cum ad eternuʒ ſupplicium ducitur: hoc ipſum quoq; neſciat: quo ducitur: & deſerens: que amare cum termino noluit: repente ſine termino inueniat: ꝙ nunquam preuidit.

B EDuc de carcere animā meam. ps. cxli. Nō poteſt diu extra carcerem morari: qui cōtrahit debita ultra propriam facultatem Sunt enim nōnulli neſcientes moderamen in expenſis: ſed prodige dum habēt

proiiciunt:

proiiciunt: & cum non habent: unde reddant credito ribus: carceri mancipantur: et circa hec multum nocet habere familiam inordinatam: & ad expendendum pronam. Spiritualiter in uita preſenti otrahimus mul ta debita peccando per que creditor noſter ſtatim nos uinctos ducit ad carcerem: niſi p pniam perſoluamus mat. xviii. miſit illum in carcere: &c. habemus enim familiam nimis prodigam: ſcilicet ſenſitiuos appetit⁹ qui ultra modum debita deſiderant delicata: quibus pro peccatis anima captiuatur ad ro. ii. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mētis mee: & captiuantem me in lege peccati. Et no. q̄ ſi debitor exſoluat debitum creditori: liberatur a carcere ſꝫ om nem legem: ſed non ſic habet in ſpirituali debito. Nā dum diabolus retinet in peccato captiuuꝫ: nil a pecca tore poteſt recipere: propter quod poſſit a diabolo pla cari: unde gre. in omel. Iniuſtum eſt ſeruire diabolo: qui nullo placatur obſequio. Figura. exo. v. Pharao Fig. retinebat populum iſrael captiuum in egypto multo tempore laborantem in paleis: & luto: nec ꝑpter hoc ipſum dimittere uoluit ex egypto quouſq; per moy. in de eductus eſt in manu forti. Spūaliter diabolus: ut dictum eſt: peccatores qui ſibi: peccato mediante: obli gati ſunt: detinet ſeruos: & quanquam laborēt mul ta aliqua bona operando: tamen modicum eſt: quod faciunt: quia in luto: et paleis: ideſt in bonis tempora libus premiantur ex tali labore: nec poſſunt unq̄ egyp tum exire peccati: quoſq; chriſtus educat eos inde in manu ualida ſue miſericordie per medias undas ma ris rubri: ideſt in uirtute ſue ſacratiſſime paſſionis: un de quātum ex ſeipſo eſt: peccator tali debito eſt impo tens ad ſoluendum. ps. Mutuabitur peccator: & non ſoluet: chriſtus. n. eſt: qui liberat: un̄ aug in ſolilo. gr̄a

inquit:& miſericordia dei preuenit me: reduxit erran tem:docuit ignorantem:corripuit peccantē: ɔſolatus eſt afflictū:redemit captiuū:cōfortauit deſperantem: ſuſcepit reuertentem:erexit cadentem:&c.

C Erraruerunt in ſolitudine:uiam ciuitatis non inuenerunt:neq; habitaculū.ps.cvi. Not.ꝙ in omni uia ſunt duo termini.ſ.a quo:& ad quem.Igitur errantes ꝓpe terminū a quo facile poſſunt ad rectam uiam redire: qa multū ſe elongāt a uia:ſed proſequentes errorē inceptū diu uſq; prope terminū ad quem:difficile poſſunt rectam inuenir̄ uiam:qa modicus error in principio eſt maximus in fine:ideo pergentes uiam magnā ſepe debent cōſiderare:utrum ſint ideuio:an iuia.Spūalit̄ uia uniuerſe carnis eſt inter duos termios cōſtituta:quoꝝ p̄mus eſt natiuitas:ſecundus eſt mors: & hanc uiam neceſſe ē oēs uenientes peragere. Igitur errantes prope terminum a quo:& cito errorem ſuū corrigentes: cito redeūt ad uiam:qa peccantes in adoleſcētia:uel pueritia leui correctione poſſunt ad uiam rectam redire. Sunt.n.pueri ſicut cera:ſed ſi errorem ſuum pertrahunt uſq; prope terminum ad quem.ſ.uſq; ad ſenectutem: difficile poſſunt unq̄ uiam rectam inuenire:nec peruenire quo

Fig. tendunt.Fig.in exodo per totū. Filii iſrael exeuntes egyptum:& tendentes ad terram promiſſionis: nō ſeruauerunt rectitudinem ſemite iuſtitie: niſi uſq; ad.xxv.dieȝ:& poſt modū:quaſi uſq; ad.xl.annum:ut plurimum exarcebauerunt deum :& ꝓuocauerunt eū ad iracundiam:propter quod neſcierunt inuenir̄ uiam rectam:nec potuerunt intrare terram promiſſionis: qui egyptum exierunt tribus exceptis. Spiritualiter p fi lios iſrael de egypto eductos per mare rubrum in nu

be & igne: ſubaudi pplm chriſtianum eductum de te
nebris per uirtutem paſſionis chriſti: fide: & charita
te. Igitur errantes multipliciter in deſerto uite preſen
tis: q media eſt inter celū: & infernū: errorem ſuum nō
corrigentes: ſed ſemper ulterius procedentes: in tan
tum demum ſe inueniunt in ſenectute: ꝙ nullatenus:
adueniente morte: poſſunt per ſemitam recte peniten
tie ad uiā redirē: & pereunt: unde aug. in quodaʒ libel
lo. Hac animaduerſione percutitur peccator: ut q ſci
ens non facit: nec curat ſcire: quod rectum eſt: & q be
nefacere noluit: cum potuit: dimittat poſſe: dum uelit
ecce patet: ꝙ multi ſunt uocati pauci uero electi: igiē
operandum eſt debito tempore: quando opera noſtra
deo placere noſcuntur. Vnde ugo de claustro anīe li.
primo. In illa inquit etate: quādo floreſcunt crines: ca
ro niteſcit eburnea: oculorum gemmis facies roſea de
coratur: ualitudo corporis uires ſubminiſtrat: & iuue
nilis etas longioris uite ſpacium repromittit: quando
uiget ratio: uigent & corporis ſenſus: uiſus eſt acutior
auditus promptior: inceſſus rectior: uultus iocundior
Q ui in hac etate ſe domant: & chriſto ſe ſociant pre
mium adeo expectant.

Ic cōprabitē uiro ɔſideranti uultum na D
tiuitatis ſue in ſpeculo. iac. i. Nota quod
eſt duplex ſpeculū: ſcilicet curuum & re
ctum: ſpeculum namqȝ curuum faciē tor
uam: atqȝ reuerſam oſtendit. Nam facit
apparere mentum: ubi ſuſſum et dxteram: ubi ſiniſtra
ſicut ſe ſpeculanti in argenteo cocleario apparet: ſpe
culum uero rectum reddit ymaginem reſpicientis: ut
eſt. Spiritualiter eſt duplex conſideratio ſui: primo qñ
ſe conſiderat: & uidet ſanuʒ: iuuenem: ylarem: diuitē
alacrem: & totum floridum: & talis conſideratio ſpe

culo curuo cõparatur: quia facit apparere inſtabile: firmum: corruptibile: perpetuũ: caducũ: fortem: ſiniſtrã: dextram: & infimũ eſt ſupremũ apparere: uel uidetur facit. In hoc ſe aſpicientes dilectores uite preſentis ſtati obliuiſcuntur: quales ſint: & cuius conditiõis. Et iõ tanto fortius conquaſſant cadentes: quanto improuiſus: & repentinus eſt eorum caſus. Sen. Fortũa uitrea eſt: & ſepe frangitur: dum plus ſplendet. Et.ps. Vidi impiũ ſuperexaltatũ. &c. Alterum uero ſpeculuꝫ uerum & rectum prebens ymaginem: qualem debet: & quod in nullo mentitur: eſt ſepulchrum: uel fouea. Nam ſi uis te intueri in illo ſpeculo: ſtatim uidebis ymaginẽ tuaꝫ intus: & qualis: et quante pulchritudinis ſis: ſine ulla diminutione cognoſces. Ibi intueberis dentes eburneos: crines aureos: & oculos nigros: & qualiter tui corporis forma in pulchra conſiſtit armonia. Non ignorabis teipſum: te in hoc ſpeculo ſpeculans: & tibiipſi diſ
Fig. plicens deo ſtudebiſ placere. Fig. exo. xxxviii. In ingreſſu tabernaculi erat labium eneum de ſpeculis: ut ingredientes poſſent ſe intueri: & uidere. Spiritualiter in ingreſſu eccleſie eſt cimiteriũ oẽs abſorbens: ubi ſunt ſepulchra: in quibus nos debemus ſpeculari ante ingreſſum eccleſie: ut de nobiſmetipſis notitiam habeamus. Et ſic cum humiliati erimus: & corde cõtriti: nõ deſpiciet nos deus in noſtris petitionibus: neminem. n. hoc ſpeculũ decipit. Demonſtrat. n. aperte: qualis ſit uniuſcuiuſq; conditio: & quod diuitum: & pauperum: nobilium: & ruſticoꝝ: et eadem ibidem reperitur ymago Legitur de diogene philoſopho ducente oſſa mortuorum per quodam ſepulchrum: q̄ alexandro interrogãti: quid ageret: reſpondit: uolebam inquit diſcernere oſſa pauperum: & diuitum: ſed nullam inter ea inuenio differentiam: quia mors omnes adequauit. Si igitur

tur ſtabis in hac conſideratione: non peccabis in eter- num. ber. in quodam ſermone. Miſer homo: quia om ni hora te non diſponis: cogita te mortuum: quia ſcis te neceſſitate moriturum: diſtingue qualiter oculi uer tentur in capite: uene rumpentur in corpore: & cor ſci detur dolore.

¶ De humilitate.

Niſi conuerſi fueritis: & efficiamini ſicut paruuli: non intrabitis in regnum celo rum math. xviii. Homo habens tranſire per portam arctam: et baſſam: niſi incli natus ſe breuiorem oſtio prebuerit: trã ſire non poterit: quin immo ſi tranſire erectus tenta- bit: leſo capite retro cadet. Spititualiter uia: q̃ ducit ad pñiam: & oſtium quo celum intratur: eſt magne ar duitatis intantum: ꝙ deus comparat ipſum foramini acus. Vnde per illud trãſire nequaq̃ ualet elatus: quẽ dñs in euangelio per camelum inſinuat: niſi ergo elatio ne dpoſita efficiamur paruuli: ſicut ille: qui auctor no ſtre ſalutis eſt: ſcilicet chriſtus: nõ poterimus oſtium in gredi: ſed retro nos proiiciet noſtra ſuperbia. aug. ſup ioan. excelſa eſt patria: humilis eſt uia. Fig. geñ. xliii. Dixit ioſeph fratribus ſuis: anteq̃ cognoſceretur ab ipſis: niſi adduxeritiſ uobiſcum fratrem ueſtrum mini mum: non uidebitis faciem meam. Frater uero ille mi mus uocabatur beniamin: quo adducto ad ioſeph p fratres ſuos: inuitauit eos ioſeph omnes: & beniamin portiõem duplicem donauit. Spiritualiter per ioſeph ſubaudi deum patrem: qui filium ſuuꝫ ſtatuit per noſ humillimum in medio noſtri: & hoc per beniamin: q interpretatur filius dextere notatur: hic ergo per hũili tatem factus eſt obediens uſq; ad mortem: pp ꝙ deus exaltauit illum: & dedit illi duplicem portionem. ſ. di

ſtributiōem gratie in preſenti: et glorie in futuro. Igit̃
niſi iſtum fratrem paruulum ducamus nobis: cuʒ. ſ. ſe
quendo ueſtigia eiꝰ nō uidebimus faciem dei: qa iniu
ſtum eſt: ut putredo: et uermis non humiliet̃: ubi rex
angeloꝝ dignoſcit̃ humiliatus. Ideo ipſe ait: diſcite a
me: qa mitis ſum: & humilis corde: ac ſi aperte dicat:
ꝙ humilitas ſit uia: & oſtium intrandi celum. Vnde
aug. in epiſtola ad dioſcorū. Nō inqt aliam tibi ad ca
peſcendā: et obtinendā ueritatiſ uiam inuenies: q̄ que
inuenta eſt ab illo: qui greſſuum noſtrorū tanq̄ deꝰ ui
det infirmitatem. Ea autem prima eſt humilitas: ſe-
cunda humilitas: tertia humilitas:: et quotiens me in
terrogares: hoc dicerem.

B SVrge amica mea: et uēi. ii. can. Quilibet ho
mo: qui uult mulieri ꝑ matrimoniū copula
ri: querit potius uxorē conformeʒ moribus
propriiſ q̄ extrāeam: ymo quāq̄ diuerſorum
moꝝ uir conatur ſuis moribus uxorē cōformare: hoc
idē uidemꝰ de artibus: qđ đ moribꝰ dictū eſt. Liben-
tiuſ enim artifex ſibi uxorem aſſumit ꝓprie artis q̄ ex
traneam imo acceptam conat̃ docere artem ſua. Spūa
liter chriſtus eſt oium artifex: omnium habens ſciēti-
am: & oīa proſpiciens ſapiētia. Sed unā artē inter om
nes habet: in qua uult ſponſā propriā ſibi eſſe confor
meʒ: hec eſt humilitas: nā per artem ſapiētie celum: &
terram creauit: & multa magnalia fecit. Sed ꝑ humi
litatem uenit factus cōformis miſerie noſtre: ut nos ꝑ
eandē artem cōformes faceret glorie ſue: unde ipſe ait
Diſcite a me qa mitis ſum: et humilis corde. Sup qui
bus uerbis aug. de uerbis dn̄i in libro. Diſcite inquit
dominuſ a me non mundū fabricare: nō cuncta uiſibi
lia creare: nō in ipſo mūdo miracula facere: & mortu
Fig. os ſuſcitare. Sed qm̄ mitis ſum: et humilis corde. Fi.

gen̄.

gene.xxiiii. Puer habrae ducebat rebeccaꝫ uxorē filii ſui iſaac: & pergentibus ipſis iuxta territorium ipſius habrae iſaac filius eius pedibus ambulabat per agrū. Que cum cognouiſſet rebeccam deſcendit de camello & reuelata facie perrexit ad ipſum: tūc iſaac uidenſ eā in oculis ſuis pulchram: amauit ipſam multum: & introduxit in domum ſuam. Puer habrae eſt euangeliū dei propter puram ueritatem in ipſo contentam: hic enim ducit rebeccam ad iſaac: quando euangelica uerba ducunt animam ad chriſtum: nam iſaac riſus interpretatur. Et chriſtus riſus dicitur angelorum hominū. Per rebeccam uero: que interpretatur: quem multum accepit bene: anima denotatur: que ſuper omnes creaturas interiores altiorem accepit rationis prerogatiuā. Hec uidelicet iſaac pedibus ſuis ambulātem per agrū cum anima cogitat chriſtum humiliatum: & forma mortali indutum gradientē per hunc mūdum: in quo quidem: et foueam uulpes: et uolucres celi nidos: et ipſe non habuit: ubi inclinaret caput ſuum. Hoc igitur conſiderans deſcendit de camello proprie uoluntatis: & pedibus humilitatis graditur uerſus chriſtum: quā chriſtus cognoſcens ſibi per humilitatem conformem diligit eam maxime: et introducit in domum ſue gratie: et poſtmodum ad thalamuꝫ ſue glorie. Igitur qui ſic cupit chriſto copulari depoſita elatione imitet̄ eius humilitatem: unde augu. in quodam ſermo. *Si* chriſtus pro te de celeſti ſede deſcendit: tu propter ipſum fuge terrena: appete celeſtia. *Si* dulcis eſt mundus: dulcior eſt chriſtus ſi amarus eſt mundus: omnia pro te ſuſtinuit chriſtus. Ambula ergo ſecurus: quia poſt pugnam datur uictoria: & poſt mortem uita: & gloria ſempiterna.

C N On accipies filio meo uxorem de filiab⁹ gentiũ:ſed ibis ad cognationẽ meã:ge. xxiiii. Antiquitus fuit conſuetudo: ut qlibet acciperet de cognatiõe ſua uxorẽ qui forte attẽdebãt ad retinendã dotiũ pecuniã in ſua cognatione:uel forte: ut inter ꝯiugales eſſet maioris amoris cauſa cõſanguinitas: et affinitas Spiritualiter chriſtus ordinẽ hunc ſeruare uoluit inter ſe:& humanas animas:quas ſibi in ſponſas aſſumit: non enim uult uxorẽ ſtirpis aliene:ſed proprie. Stirps enim aliena ab eo multum extrãea eſt ſuperbia:hec eſt diabolica cognatio:iob.xli. Ipſe diabolus rex eſt ſup filios ſuperbie. Cum tali namq; cognatione deus pa rentellaꝫ non contraxit:ſed deiecit ipſam de celo.ps. Deieciſti eos dum alleuarent̃. Stirps autem ꝓpria chri ſti:& cognatio:quaꝫ ſibiipſe copulare cupit:eſt humi lium:& manſuetoꝝ generatio: iſaie.lxvi. Super quẽ requieſcet ſpiritus meus: niſi ſuper humilem: & quie tum:& trementem uerba mea. que uerba pertractans orige ait. Si humilis non fueris:& quietus non poteſt habitare in te gratia ſãcti ſpiritus:& ſi non cũ tremo re ſuſceperis uerba diuina:ſuperbã namq;:et contami

Fig. natam aĩam refugit ſpiritusſãctus. Fig. leui.xxi. Vbi preceptũ fuit:ne ſumus ſacerdos in uxorẽ acciperet ui duam:ſeu ſubiectã:aut meretricẽ:ſed uirginẽ de gene re ſuo tãtum. Spũaliter per ſacerdotẽ magnũ ſubaudi xp̃m.ps. Tu es ſacerdos in eternũ: genus eius ſunt humiles:ut dictũ eſt:hos.n.exaltat: ut dictum eſt:et illis cõfert gratiã. Hic.n.abiectã meretricẽ:atq; uiduã nõ aſſumit:qa ſuperbã a deo abiectã:& oĩ uiduatam uirtute utiq; deſpicit:iſaye.lvii. In ſublime poſuiſti cu bile tuum:pepigiſti fedus cũ eis: & humiliata es uſq; ad inferos: hec uerba xp̃s aĩe ſuperbe ĩpperat. Cubi

le namq;

le namq; ſuū ponit aia in ſublime: qn̄ cor ſuū erigit ad ſuperbiā: pepigit ex hoc fedus cū demonibus: q per ſuperbiā ſibi ſimiles copulat pctōres: ſed humiliabit uſq; ad infernum: qa quoꝝ culpa ſimilis eſt: talis pena eſſe debet: unde ſicut unus ex prauis angelis de ordine principatus de celo cecidit: ſic & ſupbus homo cadet cum illo. ps̄. Vos aūt ſicut unus de principib⁹ cadetis et loqtur de ſupbis. Igitur ſi nolumus cadere cum demonibus: ſequamur xp̄i humilitatē: & cum xp̄o exaltemur in celo: unde chriſ. in ſuo policrato. li. iiii. Quiſqs qetem ꝓprie celſitudis amat: humilitatiſ culmen in moribus diligentiſſime teneat. Nam q ab humilitatis operibus recedit a dignitatis faſtigio tumoris pondere cadit.

Statera iuſta & equa: leu. ix. Videmus: q in ſtatera quanto unū ex inciſoriis uel ſus terrā deprimit: tāto amplius alteꝝ in altum ſubleuat. Et hoc facit ſecundū pondera maiora: & minora: & in appoſitis: idcirco uocat̄ ponderū iuſtitia: qa de his diſtincte habet iudicare. Nam quedā iudicarent̄ grauia leuia et econuerſo: ſi aliter uellemus q̄ ſtatera de pōderibus iudicare. Spūaliter quāto homo uidetur in terra depreſſior: tāto uerſus celum in cōſpectu dei: & ſanctoꝝ exaltat̄: & e conuerſo. Vnde gre. viii. moraliū. Quiſqs nunc non ſe ſponte humiliat: nequaq̄ hunc ſequēs gloria exaltabit: unde eſt: qd̄ aliqn̄ fraudat̄ ſtatera: quia ex una parte ponit̄ occulte aliqd ſub uno inciſorioꝝ: et facit uideri maioris pōderis eſſe: quod eſt minoris. Sic. n. faciunt ypocrite fictam humilitatē: & ſanctitateꝫ oſtendentes: ꝓuer. xi. Statera doloſa abominatio eſt apud deum: ſed hi tales occultari non poſſunt: diſtincte enim cognoſcuntur per ſtateram iuſtiſſime dei iuſtitie. Figura apocalip. vi. dicit D Fig.

ſo. quod cum apertum fuiſſet ſigillum tertium uidit equum nigrum: & qui ſedebat ſuper eum habebat ſtateram in manu: et clamabat; uinum et oleum ne leſeris. Spiritualiter primum ſigillum eſt cor humanum: ſecundum eſt angelorum mens: ſed tertium eſt notitia dei. Per equum nigrum ergo ſubaudi imperſcrutabilem abyſſum diuini iudicii: qui ſedet ſuper illum eſt diuina ſapientia ferens ſtateram equitatis: & iuſtitie: quibus unicuique redditur quod ſuum eſt. Superbi & humiles ſuo cognoſcentur pondere: iſaias. xl. Librabit in pondere montes: & colles in ſtatera: ideo chriſtus. Capilli inquit capitis ueſtri numerati ſunt omnes: nec unus ex his peribit: quin ponderetur in ſtatera: & ſubaudi per capillos humana opera etiam minutiſſima: uinum igitur et oleum ne leſeris: ideſt non te oſtendas humilem: et manſuetum: cum non ſis: quia uelut leſor: & uaſtator fructuum: & uirtutum chriſti grauius punieris. Nam miſer hic: ut uideatur humilis: ſe affligitur per fictam: et infructuoſam penitentiam: & in futuro nequaquam fugit iram dei: unde ber. in quodam ſermone talibus loquens ait. Inueniebatur uobis uia tollerabilior ad infernum: ſed neceſſe erat ad illam deſcenderetis uiam: ſcilicet quam multi incedunt latam: et ſpatioſam: que ducit ad mortem: ut ſaltem de gaudio non de luctu ad luctum tranſiretis. Et ſubdit. Veh ſemel; et ueh iterum pauperibus ſuperbis: et portantibus crucem chriſti: et non ſequentibus chriſtum: quia ipſi duplici contritione contererentur: ſcilicet quando hi propter terrena ſe affligunt: et quando pro ſecreta ſuperbia ad ſupplicia pertrahuntur.

E

Cce oſtium apertum dedi coram te: apoc. iii. No. quod in atrio magni principis non poſſunt indifferenter uolentes intrare: ueruntamen

portantibus

portantibus raubam ueſtem familie principis nō clau
ditur: quia tales reputātur de domo. Spiritualiter in
atrium eterni principis nō poſſunt cōmuniter intrare
omnes: quia excluduntur inde peccatores: & precipue
ſuperbi. ps. Non habitabit in medio domus mee: qui
facit ſuperbiam: ſed humilibus nunq̄ claudit oſtium
quia tales portant raubam chriſti: qui exinaniuit ſe
metipſum formam ſerui accipiens. Fig. apocali. iii. Di Fig.
xit angelus domini: poſui oſtium coram te apertum
quod nemo claudere poteſt: eo quod modicā habeat
uirtutem. Spiritualiter oſtium illud eſt eterne uite in
greſſus: modica uirtuſ eſt humilitas: que modicum fa
cit uideri ſeruum dei in preſenti uita. Sed eo hinc egre
diente oſtium celi patebit ſibi: nec a quoquam impe
diri poterit: unde bernarduſ in quadā epiſtola. Fode
inquit in te fundamentum humilitatis: & peruenies
ad faſtigium charitatis: uis capere celſitudinem dei:
cape humilitatem chriſti.

¶ De incarnatione.

Cum incaluerit ſol erit nobis ſalus: p̄mo A
regum. xi. No. ꝙ philoſophi uocauerūt
ſolem oīum rerum patrem propter uni
uerſalem influentiam: quā habet ad ge
nerabilia: uidemuſ enim: ꝙ ſolis preſen
tia eſt cauſa fecunditatis terre: econuer
ſo abſentia eius terram ſterilem reddit. Spiritualiter fi
lius dei ars: & ſapientia patris propter magnam influ
entiam: quam ad humanum genus habet: dicitur pa
ter omnium: quia et ab ipſo eſſe accepimus: & ab eo
dem nutrimur. Sicut enim eius preſentia per gratiam
omnes facit bene operari: & ꝓficere: ita eius abſentia
noſtris quandoq; exigentibus demeritis: & pro pecca
tis nos facit in bonis actibus deficere: unde terra ſiue

ſutum non germinbant quicq̄: ſed mox facta luce pro duxit herbam uirentē: ēt in egritudinibus hūāis hoc uidemus: ꝙ ſole in aurora naſcente alleuiant̃ egroti: q̄ noctis tempore grauiores fuerunt. Sic ſpiritualiter an̄ lucis eterne aduentū terra humani generis nihil meri torii potuit germinare: & ipſe miſer homo totus iace⸗ bat egrotus. Sed ſole orto ex aurora. i. chriſto nato d̄ uirgine ſanatus eſt omnis languor: & curata eſt oīs ſte

Fig. rilitas. Fig. iſa. xxxviii. & . iiii. reg. xx. Vbi legimus: ꝙ dum ezechias egrotaret: & mors ſibi per iſai. nuncia⸗ ta eſt: & dn̄o iubente ꝯuertit ſe ad parietem: & fleuit & poſt multas lachrymas reuerſus eſt iſa. ad ipſum & ait. Audiuit deus lachrymas tuas: & ecce nō morieris in cuius ſignum ſol rediit per. xi. gradus uerſus oriē tem: in. x. uero gradu ſtetit: deinde reuerſus eſt ad lo cum ſuū: & ſanatus eſt rex. Sp̄ualiter ezechias interp̄ tatur auxilium dn̄i: & bene denotat genus humanū: quod de ſe nil poteſt: & nil ualet auxilio dn̄i deſtitutū quicquid. n. habet: auxilio dei habet. Egrotabat. n. languore mortifero ſup lectum doloris eius: lauās ip ſum lachrymis per noctē: nec inde ſurgere poterat: q̄a dictuꝫ erat ſibi a dn̄o: morieris tu: & nō uiues: nec me dicus apparebat ſanans. tre. i. Plorans plorauit in no cte: & lachryme eius in maxillis eius: non eſt qui cōſo letur eam ex omnibus caris eius. Loquitur ibi de na⸗ tura humana pro tempore lapſo: quo iacebat in tene⸗ bris deſolata: ſed ut dicit auguſti. Venit magnus me⸗ dicus ad magnū: qui iacebat egrotum: redit ergo ſol dei filius uſq; ad. x. gradū. Notandum ad euidentiaꝫ dicendorum: ꝙ in domo ezechie regis erat horologi⸗ um achaz: ſuper quod iam ſol aſcēderat per. xiii. gra dus. Signū ergo: quod datum fuit pro ezechie ſalute fuit: ꝙ ſol ueniret uſq; ad decimum gradum. Sic om⸗

nes

nes creature: q̄ uerbo domini firmate ſunt. xiii. diſtin guuntur gradibus. Sunt enim angelorum. ix. ordi nes. x. gradus eſt humana natura. xi. ſunt animalia bruta: ideſt irrationabilia tam beſtie terre q̄ aues. xii. ſunt plante: que uegetatiua anima uiuunt. xiii. ſunt omnia nulla uita uiuentia: ut ſunt elementa: et alia Igitur poſtq̄ dei filius: dei ſapientia: ars & lux diuina omnia perfecerat: et erant ualde bona: reperit decimū gradum: ideſt humanam naturam peccato lapſam: et egrotantem languore mortifero: cui ſignuꝫ dedit per iſa. ſolem iuſtitie de uirgine naſciturum. Ecce inquit uirgo concipiet &c. Compaſſus igitur creator ſue cre ature deſcendit ſol non per ſuos radioſ tantum: quia non miſit creatam lucem: ſcilicet angelos: ſed perſona liter deſcendēs uenit querere: quod perierat: & ſanare quod egrotauerat: ad mortem ſeipſum prebens pro medicina languenti. Vnde anſel. in ſuis meditationi bus. Cum inquit eſſes filius dei: deus uerus deo patri & ſpirituiſancto coeternus: & conſubſtātialis: lucem habitans inacceſſibilem: portanſq; omnia uerbo ueri tatis tue: non deſpexiſti in hoc noſtre mortalitatis er gaſtulo altitudinem tuam inclinare: ut noſtram guſta res: & abſorberes miſeriam: noſq; reparares ad glori am: parum fuit charitati tue ad conſumandū opuſ no ſtre ſalutis: cherubin: aut ſeraphin: aut unum ex ange lis deſtinare. Ipſe enim ad nos uenire dignatus es per mandatum patris: non locum mutando: ſed preſenti am tuam nobis per carnem exhibēdo: deſcendiſti a re gali ſolio glorie tue in humilem: & abiectam in oculis tuis puellam uoto uirginalis continentie ſigillatam: in cuius ſacro utero ſola uirtus ſpirituſſancti innenar rabilis concipi te fecit: & naſci in uera natura hu manitatis: ita ut nec maieſtatem diuinitatis in te: nec

integritatem uirginitatis in matre uiolaret natiuita-
tis occaſio.

B Paruulus natus eſt nob̄: & filius datus eſt
nob̄: iſaie. ix. Natura et ꝓpetas paruuli ē q̄
dam ſimplicitas: & innocētia q̄ neſcit lede
re: neſcit offendere. Nam pcuſſus: atq; uer
berat⁹ curret ad te: ſi arriſeris ſibi: aut po
mum: uel florem oñderis: ille neſcit ɔputū: neſcit aſtu-
tiam: ſepe. n. ꝓ pomo dat aureū annulū: & ꝓ uilibus
magna. Spūaliter xp̄s cum his ꝓpetatib⁹ uēit i hunc
mūdū: nam uelut puer neſcit uindictā: neſcit odire: &
ſi aliqñ fuerit leſus flore cōtritiōis placat: & ꝓ modica
penitentia tribuet theſaurum celi. Totus eſt humilis
totus eſt mãſuetus: ut ipſum ducas quo uis: ut ex eo
facias quod libet. Ad h̄ enim a patre miſſus eſt: quaſi
pater nr̄: ut ſumma indulgentia nos pducat ad gloriā
Fig. & ſibi nos faciat coheredes. Figu. gen. xxviii. Ubi le-
gimus ioſeph a p̄re ſuo iacob miſſum ad fratres ſuos
reficere paſcentes pecora in ſichē: ubi inuenit eū uir er
rantē: & duxit eū in dothaim. Spūaliter ioſeph q a
p̄re plus amabat ceteris: eo q̄ i ſenectute ipſū genuerat
& cui p̄r polimitā fecerat tūicā: q̄ rachel m̄r eius fuerat
denotat xp̄m dei filiū: q plus ceteris dei optimis filiis
a deo p̄re diligit. Sumus. n. nos: & āgeli dei filii adop
tiōe: ſed ipſe dei filius natura: & ipſū p̄r genuit in ſene
ctute: uz in eternitate: qa neq; pri⁹: neq; poſteri⁹. Mit
tit. n. a p̄re uiſitare filios ſuos: q paſcebant oues in ſi-
chem indutus tunica polimita: uel talari: qa deſcēdit
dei fili⁹ d̄ celo pgrediēs ex utero uirginis: carne ītegra
& ab omni labe aliena: quam beata uirgo ſola ſpūſſā
cti uirtute obumbrata ɔcepit: & peperit uiſitare pecca
tores: qui de menſa paradiſi fuerāt eiecti: & facti erāt
paſtores

paſtores brutorũ. Venit igitur in ſichem primo: qui in terpretat̃ defectio: qa defectus omniũ bonorũ paſſus eſt nimia paupertate p̃uentus: anſel. in libro de meditationibus. O amanda: & admirãda dignatio: deus immenſe glorie: uermis contẽptibilis fieri nõ deſpexiſti: par tibi uiſũ eſt: patrē nobis te eſſe ēt frater nr̃e eē dignat⁹ es. Et tu dñe uniuerſorꝫ: q nullã habes idigẽtiã: iter ipſa natiuitatis initia ñ erubuiſti abiectiſſime pauptatis guſtare icõmoda. Tibi. n. cũ naſcereris: nõ erat locus in diuerſorio: neq cunabula: que teneritudinẽ tuã exciperent: habuiſti: ſed in uili p̃ſepio ſordentis ſtabuli: tu q terram palmo cõcludis: inuolutus panniculis reclinatus es: & hocipſum a brutis aníalibus mater tua mutuo accepit: hec anſelmus. Sed cuꝫ eſſet chriſtus in hac ſichem ualle deformoſa: uagus: & profugus propter herodis rabiem a uiro quodam ductuſ eſt in dothaim: quia xp̃s peruenit ad prefixum a patre terminum ſui tp̃is: ductus ē a uirtute charitatis ad anguſtiam paſſionis: & crucis: nam dothaim interpretatur anguſtia. Ibi enim propter nimiam eius charitatẽ animam ſuam dilectam dedit ꝓ omnibus in redẽptionis preciũ: multa eſt ergo benignitas huius fratris nr̃i qui: ut nos reficeret gratiis: tanta pro nobis paſſus eſt aug. in ſollio. Ecce domíe dilexiſti me plus q̃ te: qa mori uoluiſti ꝓpter me tam caro precio redẽiſti me: de ſupplicio uocaſti me: nomine tuo ſignaſti me: ſanguíe tuo ut memoriale tuum ſemper eſſet apud me: & nunq̃ recederes a corde: qui ꝓpter me noluiſti recedere a cruce Sed nota: ꝙ ſicut homo in pueritia eſt mitis: & manſuetus: & facile placatur iratus: ſic factus uir furibundus: & durus eſt: & ad uindictam pronus: ſic igitur puta o peccator eſt in chriſto. Nam ſicut in preſenti uita cito reconciliatur offenſus: ſic in futuro implacabi-

lis apparebit. Percutiet enim hoſtes proprios inſana-
bili plaga: ad cuius remedium penitentia fruſtra fiet:
unde gre. li. ix. mora. Quiſquis ad tolerāda īferni ma
la deſcenderit: nequaꝗ̄ ulterius ad luceꝫ redibit: quia
nequaꝗ̄ miſericordia parcentis liberat: quos ſemel in
locis penalibus iuſtitia iudicantis damnat.

C

A Doleſcēs tibi dico ſurge: luce. vii. Nullus un
ꝗ̄ repertus eſt medicus: qui egrum ſtatim ſine
cōualeſcētie interuallo ſanauerit: niſi chriſtꝰ
uel ſancti aliq uirtute dei: ideo apparet: ꝙ mi
raculoſe fecerunt: & ſupra naturam. Sic igitur iſte ſū
mus medicus ſaluauit genus humanū medicorū. i. ꝓ
phetarū: & patriarcharū: omniūq; ſubſidio deſtitutū:
Fig. & morte proſtratum. Figu. iiii. reg. iiii. Mulier ſunami
tis de uiro ſuo cōcepit: & peperit ꝓcibus eliſei: quo fa
cto temporis aliquo interuallo breui egrotauit puer:
& mortuus ē. Et mater uadēs ad heliſeuꝫ poſtulabat
lachrymis filii uitam: qui miſit giezi famulum ſuū cū
proprio baculo tangere puerum: ſed nō eſt reſuſcitatꝰ
demum pſeuerante in lachrymis matre uenit heliſeus
& intrauit in domū uidue: & incubuit ſup pueruꝫ: &
calefacta eſt caro pueri: & reuixit: & ſic ſanū reddidit
matri ſue. Spiritualiter helyſeus interpretatur aduo-
catus: & bene denotat xp̄m: aug. in ſolilo. Domine ꝑ
filium tuum dilectum: in quo tibi bene complacuit:
cōſubſtantialem: & coeternum tibi xp̄m: unicuꝫ dn̄m
nr̄m ieſum hēmꝰ aduocatum apud patrem in ſaluteꝫ
& conſolationē nr̄am. Igitur concepit mulier ꝓcibus
helyſei: quando conditum eſt genus humanum uirtu
te ſapientie dei: qa filius dicitur dei patris ſapientia: et
ars diuina omnia per ipſuꝫ facta ſunt. ioā primo. Sed
cito puer moritur: quia cito genus humanum conditū

corruit

corruit in culpe mortem diabolica fraude deceptum: nec ſubuenerunt medicorum remedia: quia nec iuſtus noe: nec fidelis abraam: nec ſctũs iſaac: nec ſimplex iacob potuerunt ad uitam prodeſſe: mulier plorauit .ſ. humana natura: tre.i. multi gemitus mei: & cor meuꝫ merens. Mittit igitur helyſeus famulum ſuum cũ baculo dans ſibi doctrinam ſuam: quando deus miſit moyſem cum uirga dans ſibi monita legis: ſed nec his tactus puer ſurgit. Clamat mater lachrymis: ueni ad liberandum nos domine deus uirtutum: oſtende faciẽ tuam: & ſalui erimus. Sed intrauit helyſeus in domũ uidue: quia chriſtus deſcendens aſſumpit carnem humanaꝫ: incubuit ſuper puerum tangens membra pueri membris propriis: quia qđ per mẽbra ꝓpria cõmiſerat homo: ſingulis ſuis mẽbris perſoluit deus: anſel. i meditationibus. Ego gule parui: tu in edia afficeris: me ad illicita rapuit concupiſcentia arboris: te pfecta charitas ducit ad cruceꝫ: tu laboras patibulo: ego fruor deliciis: tu laniaris clauis: ego pomi dulcedie. Tu felis guſtas amaritudinem: mihi ridens ꝯgaudet eua tibi plorans cõpatitur maria. Ecce o rex glie: ecce mea impietas: & tua claret pietas.

D

Eregre profectus eſt: mat. xxy. Solent mercatores libenter merces ſuas ferre gentibus illis egentibus: ut carius illas uendant. Naꝫ famelici: & eſurientes darent oia precioſa ꝓ cibo: unde caſſio. li. iii. epiſtolarum. Suo arbitrio precium poſcit: qui uictualia poteſt ferre ieiunis. Spiritualiter ſciens dei filius mundum eſurire gratia: & miſericordia: compaſſione preuentus has merces ſecum ferens deſcendit in mundum. Sed cum non inueniret emptores ſufficienter poſſe precium exſoluere:

eo quod oēs originalis culpa expoliauerat gratiis: ce⸗
pit merces ſuas oēs cōdonare: oib⁹ reficere ſine pretio
iſa.ly. Omnes ſitientes uenite ad aquas: et q nō habe
tis argentū: uenite & emite uobis abſq; ulla cōmuta⸗
tione uinū et lac: ſed mira res ſic liber et curialis q̄ ma
Fig. lum econtra recepit. Figu. luc. xv. Vbi legimus: ꝙ fili⁹
adoleſcens accepta portione a patre profectus eſt in re⸗
gionem longinquā: ubi cū peccatoribus: & meretrici
bus: bonis ſuis conſumptis egeſtate afflictus eſt: &
uni ciuium regionis illius adherens traditus eſt porco
rum cuſtodie: & cupiebat ſaturari de ſiliquis: q̄s por⸗
ci comedebant: & nemo illi dabat: conſumptis igitur
ſic oībus demū dixit. Quanti mercenarii in domo pa
tris mei abundant panibus: ego autē hic fame pereo:
ua. igitur ad. p. m. etc. Sed anteq̄ ſpūaliter exponatur
obſecro te lector: ut nō ꝯturberis pria facie inueniens
ħ expoſitū de chriſto: añ. n. q̄ iudices inueſtiga: iterū
animaduerte lector: nō eſſe incōueniens parabolā hmōi
de ipſo chriſto exponi: qa ſicut eſt ꝓpheta de futuro:
ſic poteſt eſſe de preterito: ut patet in apoc. ī multis lo
cis: & ſic patet figuratum figuram precedere. Spūali
ter per iſtum adoleſcentem dei filius intelligitur: nam
ſm ethimologiam dicitur ab a: ꝙ eſt ſine: & dolo qa
ſine dolo: & hec proprietas xp̄i ſm naturā prime petri
ſecundo. Peccatū non fecit: nec inuentus eſt dolus in
ore eius. Sciens igit̄ naturam hūanam lapſam: & per
conſequens oī celeſti gratia deſtitutā: & fame bonoꝝ
ſup celeſti ſubſtantia. ſ. miſericordia: pietate: clemētia
& ceteris diuinis gratiiſ: que naſcendo a p̄re accepit d
ſcendit. Et no. portionem ſuam a patris portione tam
in ſubſtantia: q̄ in donis penitus eſſe īdiſtinctam. Sup
poſita enim diuina diſtincta ſunt cum ſuis nationib⁹.
alia uero penitus ſunt eadem: uenit igitur cum huiuſ
modi

modi pecunia.i.celeſti gratia:& profectus eſt in regio nem longinquam:qa nulla maior diſtantia celi a ter/ra:dei ad homines:iuſti ad peccatores:eterni ad mor/tales. Sed i hac noſtra regiõe oẽs iuenit pauperes:om nes egentes:oẽs ſine meritis:ſine iuſtitia: ſine operib⁹ bonis:nõ erat qui poſſit emere merces diuinas:oẽs de clinauerant ſimul iutiles facti erant:peccatum omnes ſpoliauerat. Sed hoc aſpiciẽs liberalis donator noluit inde recedere:noluit cum ſuis mercibus redire: cõpla/cuit ſibi i hũana natura:& ait:hec eſt requies mea i ſe culũ ſeculi: hic habitabo qm̃ elegi eã. Hãc bẽignitatẽ miratur aug.ſtupore magno di.in ſolilo. Lux antiqſ ſima:que lucebas ante omnem creaturam : cui nuda: & aperta ſunt oia:anteꝗ̃ fiant. Lux:que odio habes oẽm maculam:cum ſis mũda:& imaculata dixiſti.Et delicie mee eſſe cum filiis hominum:que conuentio lu cis ad tenebras : nonne homo putredo:et filius homi nis uermis:nõne uniuerſa uanitas omnis homo uiuẽs Vbi ſunt cum hoie delitie tue:ubi preparaſti dignum ſanctuarium maieſtati tue:ad quod introiens habeaſ delicias delectationis tue. In hoie autem: ubi templũ tam mundũ:ut te ſuſcipiat :de maſſa.n.corrupta : & immunda uenientes maculam imunditie noſtre : quã celare tibi non poſſumus :qui noſti oia: fronte porta/mus:hec aug. Videns igitur iſte mercator nõ inuenire mercium ſuaꝶ emptorẽ ſufficientem:cepit eas largiri: donare:conſumare:ac diſtribuere meretricibus:pecca toribus:latronibus:& publicanis ſine ullo pretio. O incredibilis:et ienarrabilis prodigalitas;ecce qb⁹ elar gitus eſt:magdalene lachrymanti deprehenſe lapidã de:paulo perſequenti:petro neganti: zacheo credẽti; in theloneo ſedenti : latroni de cruce eleuãti. Et quis eſt cui negauerit ſuam miſericordiã: quiſ excluſus ab

ipſius pietate. Certe omnibus omnia quaſi prodigus largiendo conſumpſit: non tamen ex parte ſua: cum ſine menſura accepit ſpiritum ſeptiformē: ſꝫ recipientiū & uolentium: quibus nunq̄ negauit. Sed ſequit̄: q̄a facta eſt fames in regione illa: et cepit egere. Ille. n. qui omnia ſic abundanter donauit: nullum inuenit eſuriē tem: qui ſibi donaret: quis miſertus eſt pene ipſius: q̄s eſt largitus ſibi pietatem: & compaſſionem: pro tot receptis donis. Dicebat. n. hic eſt peccator: & uorator uini: & publicanorum amicus: & adheſit uni populo ſcilicet hiericho: cuius erant multi porci: ibi enim erāt pontifices: & phariſei luto uoluptatum occupati: qui ſilliquis tantum utebantur: ideſt corticibꝰ leguminū ſecundum quoſdam: per quas ſubaudi corticem ſacre ſcripture: ideſt ſenſum litteralem: & nihilomius cupiebant ſilliquis ſaturari: quia cupiebant: ut ſaltem ſenſum littere non peruerterent: unde dicebat io. Nonne ſcriptum eſt in lege ueſtra: ego dixi dii eſtis: &c. Et nemo illi dabat. Sed conſumptis omnibus: pro quibus a patre miſſus fuerat ait. Tempus eſt: ut uadaꝫ ad eū qui miſit me: quot inquit mercenarii: &c. No. ꝙ angeli pro mercecede beata deo ſeruiunt: & uiſio illa diuia panis eſt angelorum: uadam inquit ad patrem meum &c. Not. ꝙ per illud: quod ſequitur: peccaui in celum. &c. neqꝫ ad diuinitatem: neqꝫ ad humanitatem poſſe referri chriſti. Sed quia chriſtus factus eſt apud deum aduocatus hominis pro homine loquitur patri: ac ſi dicat: pater homo quem adoptaueras in filium: & fratrem feceras angelorum: peccauit in celum: & corā te: & quantum eſt ex ſe: nō eſt dignus filius tuus. Sed ecce pater mi: peccatū eius ſufficienter extinxi: & pro eo in pretium proprium ſanguinem dedi: non autem uitulorum: uel hyrcorum. Fac ergo ſibi: ſicut mercēariis

tuis

tuis:ideſt angelicis ſpiritibus: ſic igitur lector expone peccaui in: &c. ſequitur. Cum adhuc lõge eſſet: uidit eum pater illius: & miſericordia motus. &c. uidit eniꝫ celeſtis pater oculo ſue predeſtinationis humanum ge nus: quando longe diſtabat adhuc a ſalute. Sed cuꝫ per uerbum incarnatum iam illud uideret redemptũ: & in charitate per cuncta ſibi approximatum aperuit uiſcera ſue miſericordie ſuper ipſum: & ait ad ſeruos ſuos. Cito proferte ſtolam primam: imo certe meliorẽ nam prima erat innocentia: ſecunda gratia: uñ augu. in quodam ſer. conſecrationis. Ecce chriſtus inqt plus reſtituit in gratia q̃ perierit in natura: qa ade trãſgreſ⸗ ſoris degenerem prolem in adoptionem diuine purita tis aſſumpſit: & q̃ paradiſo exheredatos celi reddidit coheredes ſequitur. Et adducite uitulum ſaginatũ. i. uerum ſacre ſcripture ſenſum lumine ſpirituſancti fidẽ libus datum: hec eſt. n. ſagina: qua fidelis pp̃lus uesci tur in menſa fidei: id ergo: quod ſequit̃. ſ. ꝙ filius meꝰ prius mortuus erat: & reuixit: primo de chriſto nõ im merito exponitur: qui a iudeis occiſus tertia die reſur rexit a mortuis. Nam ſecundũ opinionem phariſeorũ perierat: ecce inuentus eſt uiuus a maria magdalẽa: & ab apoſtolis: cũ qbus poſtea uiſus eſt multipl̃r ↄuerſa ri: ut plane patet in euangelio. Quod uero ſequit̃ de alterius fratris ĩdignatione: expone pro admiratione ut ĩtelligas per frẽm illũ angeloꝶ collegium: qđ uidẽs hoĩem taꝫ ſublimiter honorari: admiratus dicat dño id: qđ in. ps. viii. Dñe dñs nr̃ q̃ admirabile eſt nomẽ tuũ in uniuerſa terra: quid eſt hõ dñe: ꝙ ſic memor ſis eiꝰ. Ecce prio qa paulominus minuiſti eũ ab angelis: & poſtq̃ per pccatum cecidit aſſumptum: & redemptum cõſtituiſti eum ſuper opera manuum tuarum: & ſup nos: qm̃ nunq̃ mandatum preterimus: & tñ nunq̃ an

gelum aſſumpſiſti. At quez pater: fili tu mecum ſemp
es: & omnia mea tua ſunt: & ſemp uidebis faciẽ meã:
frater tu⁹.ſ.humanũ genus perierat: & repertũ eſt: re⸗
parati ſunt celeſtes ciues: & decor celi reformatus eſt:
uobis aũt nõ cõgruebat medella: cũ nulla uobis adeſ
ſet infirmitas. Et factus eſt in pace uultus ei⁹: et ex an
gelis: & hoĩbus factus eſt un⁹ grex: & unũ ouile uni:
& trino paſtori ſubiectũ: q ouib⁹ ſuis talẽ preparauit
paſcuã: quã nec ocul⁹ uidit: nec auris audiuit: & ĩ cor
hoĩs nõ aſcẽdit. Patet igiť magnanimitas iſti⁹ ꝓdigi
fratris adoleſcẽtis: q tã bona: & cara egẽtibus dõauit
ita enormia et ardua recipies: un̄ aug. in ſermone ad
heremitas de filio ꝓdigo. Veniẽs inqt xp̄s de alia regi
one: attẽde qd in tua mortis regiõe inuenit: certe non
hec abundauit: manducauit tecum: ꝙ in celario erat:
ſed ipſe te ad magnam menſam inuitat angelorũ: ubi
panis eſt ipſe: hec augu.

E Ontes amari dulcorati ſunt iudith.y. Diciť
ꝙ bonũ uas ꝯſeruat bonũ uinũ imo ẽt uino
bonũ tribuit ſaporẽ uerũ ẽ: ꝙ ad hoc: ꝙ uas
ſit bonũ: poniť ibi aliqđ aromaticũ: & tunc
uas ad ſe trahẽs ſaporẽ: ſemp retinet ipſũ: & uino tri⸗
buit. Spũaliter ante aduẽtũ xp̄i nullũ erat uas retinẽſ
liquores gr̄e: qa oĩa erãt corrupta: & feda fetore origi
nalis ĩmunditie. p̄s. lxxi. Factus ſum tãq̃ uas ꝑditum
ideo hũana natura ſic corrupta dulcorẽ gr̄e nõ ualẽſ
retinere: ꝑſeuerabat gemens. Sed tũc xp̄s a patre miſ
ſus ẽ uelut optimũ uas odoramẽtis plenũ: eccľi. xliii.
Vas admirabile opus excelſi: ĩ ipſo igiť uaſe poſita eſt
aqua noſtre amaritudinis: uel poti⁹ ipſum uas poſitũ
eſt in aqs nr̄e penalitatis: & oĩs noſtra amaritudo uer
Fig. ſa eſt in dulcorẽ. Fig. iiii. re. ii. Vbi legimus: ꝙ dixerũt
gẽtes hierico ad heliſeũ. Ecce terra optĩa eſt: ſed aque
amare

amare ſunt. Et tunc heliſeus habito uaſe nouo: & poſito in eo uaſe ſale: acceſſit ad aquas amaras: et deponēs uas iſtud in aquā ait. Ecce ſanaui uobis hodie aq̄ſ & non erit amplius mors: neq; ſterilitas: et ſic factū eſt Spiritualiter hierico: qui interpretat̄ luna uitā preſentem denotat: que uelut luna multis ſubiacet mutatio nib⁹. Hec. n. an̄ aduentū xp̄i tāta premebat̄ amaritudine propter originale peccatū: ꝙ ſterilitatis plaga: & mortis ſp̄ūalis a culpa premebat̄: neq;. n. qcquā opari poterāt: per qđ poſſent euadere tartareas poteſtates. Igitur clamātes ad dn̄m pro huiuſ amaritudinis dulcoratione: uenit uerus helyſeus. i. xp̄s: et accepto uaſe uirgineo ex terra: ſola ſancti ſp̄ūs opatiōe poſitū eſt ī iſtud ſal eius diuinitatis. Et ſic uas iſtud poſitū eſt inter amaritudīes: & penalitates humanas per paſſionē & mortē eius: et ſanate ſunt aque: et nō eſt ſterilitas: ſi qs uelit bene operari: nec mors eſt amplius: imo tanta eſt dulcedinis magnitudo uolētib⁹ bene facere preparata: qđ nō pōt p hoīem apprehēdi: unde ber. in quadā epiſtola. Nemo hoīum inqt nouit: nec noſcere pōt ad plenū: qd boni ad gr̄az: qd ɔgruentie ad ſapientiā qd decoris ad gloriā: qd cōmodi ad ſalutē penes ſeipſum contineat huius uenerādi myſterii: ſcilicet humane redemptionis altitudo inſcrutabilis.

¶ De inferno.

Amarum ꝑ dulciſſimo tob. yi. ſm medicos repletio nimis ɔtingit ex dulcibus q̄ ex aliis cibis: eo ꝙ ſtomachus nimis delectat̄ in illis: ideo amaritudo: que dulcibus contrariatur habet repletionē curare. Nam tātū ſtomachus amaritudinē abhorret: ꝙ qcqd illā tangit: ſtomach⁹ reicit. Sp̄ūaliter cor humanū multū in dulcedine delectabiliū ſibi cōplacet: ideo ſepe his in tantum replet̄: ꝙ mea A

tus bonoruꝫ ſpiritualium opilantur: & totus homo diſponitur ad hydropiſim ſupbie. Summa aũt medi dicina tũc eſt: ut amaritudinē iferni p ꝯſiderationē ſu mamus: & tunc qcquid ſuperflui cor receperat ēpellet
Fig. Fig. tob. yi. V bi legimus: ꝙ cuꝫ tobiaſ puer intraſſet flumen tygris: ut ſe lauaret piſcis imenſus inuaſit euꝫ & dum nimiũ timuiſſet: & clamaſſet: angelus ipſum ꝯfortauit dicens: trahe ipſũ ad te: & exentera ipſũ: & tolle fel ipſius: et iecur eius: & repone illa: habēt enim fugare demonem: et illuminare oculos: quod & fecit & ſic factum eſt per effectum: quia & fugauit demo-nem: et lumen patri reſtituit. ut ibidem patet. Spiritu aliter tobias: qui interpretatur bonitas domini ſigni ficat chriſti fideleꝫ: qui angelo domini ſociatus patris exequitur mandatum. Intrat igitur in flumine tygris ꝙ interpretatur uelocitaſ: quia aliquando cor ſuũ po nit in conſideratione: & affectione fugacis uite preſen tis. Ex qua ſtatim piſcis: ideſt peccatum exiens: ipſum inuaſit ad interficiendum per uoluntatis conſenſum. Et tunc ſummum eſt remedium arripere amaritudinē inferni: et iecori ſcilicet delectationi peccati compara-re: & uidere: et menſurare quantum eſt: quod in pecca to delectat: & quid: & quantum reſtat in futuro ſecu lo pro peccati delectatione portandum: & ſic uidebit plane eſſe modicũ: qd̕ delectat: et eternum: qd̕ cruciat Et tunc ꝙ in dulcedine dãmnabiliter ſuadebat purgã bitur timore talis amaritudinis: unde aug. in quodã ſermone. In preſenti quidem uita delectatiões tempo rales dulces ſunt: et tribulationes amare: ſed quis nõ bibat tribulationis poculum metuens ignem inferna lem: aut delectationes ſeculi nõ contemnat: habet. n. illuminare mentis oculos. ſ. intellectum: et affectum: quos ſeculi huius caligo excecat. Expellit etiaꝫ diabo

lum:

lum:eo quod properetur ad remediuꝫ penitentie :hoc animaduertēs ezechias: iſa.xxxviii.d.In dimidio di erum meorū uadam ad portas inferi.ſ.per conſiderati onem:queſiui reſiduum dieꝝ moꝝ:in hiſ de cōmiſſis penitentiam agam.Et in eodem:corripieſ me : & uiui ficabis me. Ecce in pace amaritudo mea amariſſima.

Eſtes in oī loco iuxta regiōem gen.xix. B
Homo cōmoranſ in cōfinibus inimicoꝝ ſuoꝝ:nō eſt in tuto de uita : & precipue cum non poſſit reſiſtere. Aliquādo enim in manuſ inimicoꝝ ſuoꝝ uel hoſtium ca dens peribit:ideo debet cōcitus inde confugere : et ſe in loco tutiori ſaluare.Spiritualiter uite preſentis affe ctio eſt terra inimicorum:ibi tres inſidiantes inimicos habemus ſcilicet mundum:carnem: et diaboluꝫ:ber. in medita.Mundus adulatur:caro delectatur:diabo lus inſidiatur:anima excecatur:& totus homo turba tur:nos uero debiles ſumus neſcientes reſiſtere : unde ber.ſer.viii.Triplex inquit eſt miſeria humano gene ri:ſi diligenter aduertimus:naꝫ faciles ſumus ad ſedu cendum:& debiles ad operandum : & fragiles ad reſi ſtendum.Si diſcernere uolumus inter bonum : & ma lum decipimur:ſi tentamus facere bonum decipimur: ſi conamur reſiſtere malo:reicimur:& ſuperamur: hec ber.ergo non eſt ſtandum in hac regione : ſed fugien dum eſt ad locum tutiorem. Figu.mat.ii.Ioſeph ſciēs Fig. herodem laborare: ut chriſtum puerū interficeret: mo nitu angeli accepit puerum : & matrem eius mariam: & fugit in egyptum:& erat ibi uſq; ad obitum hero dis.Poſtmodum ad terram reuocatus eſt iſrael mortu is:ſcilicet querētibus aiam pueri.Spūaliter ſubaudi: p ioſeph uirum iuſtū:nā uiro iuſto dꝫ eſſe xp̄m pueꝝ cū

diligentia in ſui memoriã gubernaẽ: ne a diabolo pec catum mediante perdaẽ: io herodes interpretaẽ gl̃iãs in pellibus: per quem diabolus notaẽ: q oẽm capit glo riam: cum ualet pellem ſubripere hoium.i.aniam. Cũ ergo ſentimus hunc herodem exardeſcere ↄtra puerũ nr̃m.i.ↄtra puritatem nr̃am: & gl̃iam: quã ex chriſto in ania noſtra nutrito pcipimus nos habere: ſtatim ac cepta maria matre pueri: & puerum deſcẽdere in egyp tum debemus. Quod ſic expone: qa primo ↄſiderem⁹ puerũ factũ pro nobis: deinde paſſum: & mortuũ: dei de accipiamus mariã matrem.ſ.amaritudinem dolo ris de peccato: & cũ hac deſcendamus ad meditandũ eternã gehennã. Et qualiter in extremi iudicii examie reproboꝶ collegium reprobeẽ a xp̃o: & tradeẽ diabo lo: hec ſunt nouiſſima: que ſi cogitabis: fugabis hero deꝫ: & reuocaberis ad terrã iſrael.i.ad uidendum do minum in patriam. Ber. in quodam ſermone. In om nibus operibus tuis memorare nouiſſima: horrorẽ iu dicis tremendi ualde diſcerne: ardentiſ gehenne metũ ab oculis cordis tui elongari nullatenus patiaris. Co gita pegrinatiõis tue miſeriã: recogita annos tuos cũ amaritudine anime tue: et cogita uite humane picula cogita fragilitatem ꝓpriam: & in huius cogitatiõe ſi perſeueraueris: dico tibi parum ſẽties: quicquid foris uidetur eſſe moleſtum.

¶ De iudicio ultimo.

A Ideo & uos eſtote parati. mat. xxiiii. Exi ſtens i carcere: & dira ſeruitute opreſſus cũ captiuis ſuis fugientibus: nõ debet dormi re: ne inuentus a principe: ſeu tyranno pe nam fugientium patiaẽ. Spũaliter qſq; ue ſtrum eſt in carcere: dum in uia preſenti corporali cor pore circundatur. Et ratio eſt; qa qui nõ poteſt agere

quod

quod ſibi ꝓprium eſt: captiuus eſt merito cenſendus: noſtrum.n.proprium eſt intelligere: ſed hoc exercere non poſſumus in hac carne manẽtes: unde fruſtramur proprio appetitu: qui eſt circa cognitionem dei. Ergo ſumus captiui: dum igitur uidemus oẽs fugere: & qđ ab hoc mũdo oportet recedere: nõ debemus pigritiis noſtris dormitare: ne nos in receſſu infernalis tyrãnuſ rapiat impeditos: et noſ percutiat inſanabili plaga: atq; & nos uinculet compedibus grauioribus. Fig. exo. xix. Dixit moyſes ad populum. Eſtote parati in diem tertium: & in die tertia ceperũt audire tonitrua: et mi care fulgura: & nubes denſiſſimas operire mõtem: clã gorq; buccine uehementis perſtrepebat: & timuit po-pulus: qui erat in caſtris. Spiritualiter dies tres nobiſ ordinati ſunt: ſcilicet ĩtroitus: ſtatus: et exitus: uel na tiuitas: uita: et mors. Sic igitur nos ordinare debe-mus: ut in die mortis ſimus parati: quoniam illa die tranſacta: ueniet dominus: ut iudex: qui prius ue-nerat: ut pius pater: audientur tonitrua accuſatio num: & uidebuntur fulgurãtia peccata: et clangetur tuba: qua omnes pauebunt: & diram iram dei ſuper peccatoribus exardentẽ timebunt electi: qui in caſtris predeſtinationiſ exiſtunt. Vide igitur qđ tunc rei age re poterũt: qui reperti fuerint extra caſtrum: et qui ex parte diaboli permanebunt. Ergo ſimus in die mortis preparati: ne a diabolo capiamur: quia ſi in hora mor tis capti fuerimus ĩ peccato: in die iudicii relinquemur ideo ipſe in die mortis tã ſollicite hominẽ moleſtare ſa tagit: & decipere. Gre. lib. yi. mora. Antiquus hoſtiſ ad rapiendas peccatorum animas in die mortiſ crude litatis effrenatur uiolentia: ut quos uiuentes blandici is decipit: morientes citius capiat.

Fig.

B TVpotens es: & qs reſiſtet tibi ex tunc ira tua. ps. lxxv. Nulla uidetur uindicta ſufficere ruſtico ſeruo illata: q principis: & dñi ſui offenſas obſtinatione aggrauat: nemo. n. illi miſereri debet. Spũaliter nimis impie agit cõtra ſeipſum peccator ledens diuini principis maieſtatem: & negligens ſe p penitentiã reconciliari cũ ipſo: digne igiť talis eterno ſupplicio eſt tradendus. Si. n. peccator uellet penitere: & dñs repudiaret pñiam eius: quilibet illi cõpati mereretur: ſed cũ ipſe dñs ad indulgentiã peccatores inuitare nõ ceſſet: quis poteſt excuſari. Derelinquat ĩpius uiaꝫ ſuã: & uir iniquus cogitationes ſuas: ſꝫ ſi nolunt principẽ uidere placabilem: ipſũ uidebunt furore repletũ: un gre. ſup illud mat. xxiiii. in nubibus celi: ſic ait. In maieſtate uiſuri ſunt: quẽ in humilitate uidere noluerunt: ut tanto diſtrictius uirtutem eius ſentiant: quãto ceruicem cordis ad penitentiã nõ inclinant: ueniet igitur cum poteſtate: & maieſtate iudicaturus: q mitiſ

Fig. & humilis uenerat peccatoribus indulgere pctã. Fig. apoc. xx. Vbi beatus ioannes talẽ uiſionẽ fertur uidiſſe. Ecce inquit uidi tronũ magnum: & candidũ: & ſedentem ſuper eũ: a cuius ꝯſpectu fugit celum: & terra & ante ſupradicta uerba modicũ ca. xix. dicit nomẽ deſcribens illius: & ueſtimentũ eius ſic: ꝙ erat ueſtitꝰ ueſte aſpera ſanguine: & uocabatur nomen eius uerbum dei: & exercitus: qui ſunt in celis: ſequebanť euꝫ in ueſtibus albis: ueſtiti biſſinum album mundum: & de ore ipſius procedit gladius acutus ex utraqꝫ parte: ut in eo percutiat gentes. Spiritualiter per tronuꝫ candidum: ſubaudi carnem chriſti puriſſimã: uirgineo cãdore fulgentem: a diuino uerbo aſſumptam: uocatur itaqꝫ nomen eius uerbum dei: qa eſt uerbum: quod caro factum

ro factum

ro factum eſt: & habitauit in nobis: idcirco iudex uẽ turus eſt. ioan. y. Dedit ei iudiciũ facere: qa filiuſ hois eſt erat ueſtitus ueſte aſpſa ſanguĩe: qa carnẽ ꝓpriã clauis: & lãceis perforatam: & ſuo cruore rubefactam in ipſa die oſtẽdet: ut proterui iudei: in quem trãſfixerũt uideãt: et falſi chriſtiãi cognoſcãt: quẽ ex ꝓpriis culpis neglexerũt: ſic igitur dñs paſſiõem ſuã illis impropabit. ps. Ergo ſine cauſa iuſtificaui cor meũ: et laui iter Inocẽtes manus meas: & fui flagellatus tota die: & caſtigatio mea in matutinis. Sequit̃ a cuius conſpectu fugit celũ: & terra: qa eius aſpectũ nemo fere poterit: nã & iuſti etiã pauebũt in die furoris eius. Gre. Quid faciet uirgula deſerti: ubi ꝯcutiet̃ cedrus paradiſi: ſi iuſtus uix ſaluabit̃: iniuſtus ubi apparebit. Ex ore eiuſ gladius ex utraqꝫ parte acutus: per quem ſubaudi duplicem maledictiõem peccatoribus allatam. ſ. ſepationem a xp̃o: et iferni icluſiõem. Et no. ꝙ nõ erit maior gehẽne pena: q̃ ut a xp̃o ſeparet̃ aĩa: unde criſo. ſuper mat. omel. xxiii. loquẽs de ipſius gladii utraqꝫ percuſſiõe dicit. Intolerabilis res ẽ gehẽna: qs neſciat: ꝙ ſupliciũ eſt horribile: tñ ſimile nil eſt tale: quale eſt ab illius gloria: & honore repelli: & exoſum eſſe a xp̃o: et ab illo audire: non noui uos. Sequit̃: et exercitus: qui ſunt in celis: ſequebãtur eum: qa angeli: & ſancti dei xp̃m ſequũtur iduti ueſte glorioſa: et luce: apoca. yii. beatus io. uidit poſt dñm turbã magnã: quã dinumerare nẽo poterat ex oĩbus gentibus: et tribubus & populis: & linguis ſtantes ante tronuꝫ: qui amicti erant ſtolis albis: ideo anſel. in ſuis meditatiõib⁹ loquenſ tã de angelis ſanctis quam de omni genere beatorum: ſic ait: o dei ſapiẽtia bene adornaſti eos in opus ſacri miniſterii tui. Hi ſunt uiua ſidera ſuperioris celi: lilia interioris paradiſi: roſe plãtate ſuper aquas ſiloe: que

confluunt cuꝫ ſilentio. & ibi in radicibus adherent im
mobiliter.

C VOca operarios: & redde illis mercedē ſuam:
matt.xx. Prudens diſpenſator ante diem ra
tionis ſue debet proſpicere intus librū ſuum:
& ſepe computū reddere: & uidere ſi bene in
troitibus exitus correſpōdent: ne ſubito ad reddendā
rationē uocatus: & priuatus tēpoꝛ ſatiſfactiōis neq̄at
plenarie reſpondere. Nos ſumus dei diſpēſatores. ꝑme
ad cor.iiii. Sic nos exiſtimet homo: ut d'ni miniſtros: &
diſpenſatores miniſterioꝝ eius. Debemus igitur añ tē
pus ratiōis noſtre librū aſpicere ꝯſcientie nr̄e: & ſic pl⁹
ē ibi ꝺ pc̄ti culpa: q̄ ꝺ pēitētie ſatiſfactiōis debem⁹ no
bis ꝓuidere: unde poſſim⁹ uocati a d'o ſatiſfacere quo
niam ab eterno iudice ſubito reqremur: & hora qua
nos neſcimus uocabit. Nouiſſimus enim dies ille ma
gnus: & amarus: & incertus eſt: quādo tonabit illud
tonitruum terribile ſup omnes operatores terre: & diſ
penſatores diuini theſauri: excludēs omne expectatio
nis tēpus & nullus poterit ſe abſcōdere. Nā ſicut ſolet
iudex tuba precōis congregare gentes: iudicaturus re
um: uel latronem: ſic faciet xp̄s ueniens iudicaturus
mundum. Figu.apo.x. Vbi beatus ioānes uidit an
Fig. gelum tenentem pedē unum in mari: & alterum ſuper
terram dicentē p uiuentem in ſecula ſeculorū: ꝙ ampli
us nō eſſet tempus: ſed ad uocem ſeptime tube ꝯſuma
rentur omnia: & infra ca.xx.ioā. ſubdit: & mare inqt
dedit mortuos ſuos: & mors: & infernus ꝺderūt mor
tuos ſuos: q in eis erant. Spiritualis expoſitio plāe eſt
nam intonāte domino per angelicam tubam uocem il
lam terribilem. Surgite mortui: uenite ad iudiciuꝫ: ex
cluſo damnatiōis tēpore: congregabuntur oēs q mor
tui

tui ſunt in propriis corporibus reſurgendo: unde cri-
ſo.ſuper prima ad cor.xv. Vere uox magna tube ter-
ribilis:cui omnia obediunt elementa:que petras ſcin-
dit:inferos aperit:portas ereas frangit. uincula mor-
tuorum dirupit:& de profundo abyſſi animas libera
tas corporibus ſuis reddit. Hec autem citius cōſuma
buntur in corpore q̄ ſagitta tranſeat in aere: dicente
apoſtolo ad corinthios.xi.in momēto:& i ictu oculi.

TEſtimonia tua credibilia facta ſunt nimis: D
p̄s.xcii. Gluto bn̄ facta ſua faceret:ſi come-
dens:& bibens in taberna tabernarius non
notaret qd comedit:& bibit. Sed uulgo dr̄:
unum cogitat gluto:& aliud tabernarius:cogitat.n.
gluto bene comedere:& melius bibere:ſʒ non cogitat
un̄ ſoluat:putat.n.tabernariū ſeducere: ille uero oīa
in ligno ſignat:ꝙ eſt in duas partes diuiſum:quarum
unā partem apud ſe retinet tabernariꝰ. Alteram uero
gluto:& in utraqʒ taliatur:& ſignatur uno ictu. Spiri
tualiter bene contingeret peccatoribus abutētibꝰ de
liciis:& diuitiis huius ſeculi:ſi deus faciem ſuam auer
teret:& nō exigeret ab eis rōem:& non ſignaret pecca
ta eorum diſcutienda in die rationis:ſed uere unū co-
gitat peccator:& aliud diuina iuſtitia. Cōſiderat pec
cator tantum gaudere cum mundo dicens: ut in.p̄s.
lxxiii. Non uidebit dominus:neqʒ intelliget deus ia-
cob:ſed ipſe decipitur:qa omnia aperta:& nuda ſunt
oculis eius.p̄s.cl. Imperfectum meum uiderunt oculi Fig.
tui:&c. Figu.apo.xx.ubi ioā uidit: & ecce aperti ſūt
libri:& iudicatum eſt de omnibus ſecundum ea: que
ſcripta erant in libris. Spiritualiter ſubaudi per hos li
bros tam peccatorum proprias conſcientias:q̄ multas
alias creaturas:peccata in futuro iudicio iudicantes:

& peccatores accuſantes: ac etiam cõuincentes: quoꝝ
teſtimonio non erit poſſibile contraire: unde criſo. ſup
matth. Accuſat peccatorem ꝓpria conſcientia: quam
poluit creator: quem offendit: culpa: quã cõmiſit dia
bolus: cui ſeruiuit ſcriptura: quam tranſgreſſus eſt: cre
atura: qua abuſus eſt: tp̃s quo expectatus eſt. Tot igi
tur teſtibus: quõ ualebit quis reſiſtere: qđ ſi ad excuſã
dam excuſationem in peccatis laboret: conuincet illũ
dominus di. Nonne hec condita ſunt apud me: & ſi
¶ gnata in teſtamento meo: tunc obmuteſcet peccator.
ps. muta. f. l. do.

E PRoicite eũ in tenebras exteriores: math.
xxv. Solet iudex poſtq̃ ɔuict⁹ ẽ re⁹ đ ma
leficio: uel de alio commiſſo crimine: quo
merito mori debeat: ferre ſup illũ corpo
ralẽ ſñiam: qua lata paratus eſt miniſter
mortis reũ ponere ſup currũ: uel beſtiã: imponenſq; ſu
per ipſum ſigna criminis ſui ad eius ɔfuſionẽ: ut pꝫ đ
his: q ɔdũt falſa inſtrumẽta: aut fabricãt falſã mõetã:
qa fixa illa portãt ſup ueſtimẽta: ut oẽs poſſint: qd cõ
miſerunt: ītueri: & tali modo ducit ad patibulũ. Spiri
tualiter iſte modus ſeruabit in extremi iudicii magno
die: & hec omnia beatus ioã. figuraliter uidit. Nã con
uicto peccatore ſufficienter per teſtes legitimos: ut ex
ſupioribus patet domius proferet ultimaꝫ ſñiam. di.
Diſcedite a me. ma. in ignẽꝫ. e. q. p. eſt dy. & an. eius.
Aīaduerte lector: ꝙ non dicit: qui paratus eſt uobis
ſed diabolo. Sed cũ tamẽ dicit benedictis percipite re
gnum: ꝙ paratum eſt uobis: quia certe deus mortem
non fecit: ſed peccator miſer ſequens diabolum ad il-
lum acceſſit. Iuſtis uero per ſuam gratiam regnum de
dit: hoc pro tanto dictũ ſit: ut noſcamus deum nemi-
ni cãm eſſe dãnationis multis tamẽ eſſe cauſam ſalutiſ

ſcilicet

ſcilicet omnibus ſaluādis: data igitur ſnia tam ſeua preſto erit miniſter mortis ad ſuſcipiendum reū: hunc miniſtꝝ uidit beat⁹ ioā. in fig. apc. yi. Ecce iquite qu⁹ palidus: & qui ſedebat ſuper illum nomē illi mors: & infernus ſequebatur euꝫ. Spiritualiter ſubaudi p hūc militem diabolum congregantem exercitū ſuū. ſ. de- mones uelut aues famelicas ad cadauera: apoc. xix. Oēs aues ſaturate ſunt de carnib⁹ eoꝝ deinde ponet ſuper beſtiā ad eius confuſionē cum conditionibus ſu- pradictis. Figu. apoc. xyii. Vbi legiť: ꝙ angelus dixit beato ioā. ueni: & oſtendam tibi damnationē meretri- cis magne: & uidit inquit ioā. mulierem ſedentē ſup beſtiam habentem capita. yii. & cornua. x. Et mulier erat ueſtita auro: & precioſis lapidibus: & margaritis &c. habens poculum aureum in māu ſua: plenum ab ominatione: & in fronte eius nomem ſcriptum, Babi- lon magna mater abominationum terre. Spirituali- ter ſubaudi per beſtiam ſic monſtruoſam deſignare cul pam: que monſtruoſa eſt: & aliena ab omni ſpecie bo- ni. p. yii. capita nota. yii. capitalia uitia: que commiſ ſa ſunt in culpa: hec enim ſunt mala: que portabunt ſecum rei in ſignaculum punitionis eorum per mulierē uero ſedentem ſuper beſtiam indutam precioſis ueſti- bus: ſubaudi partem illam humane nature damnate & ſuis exigentibus demeritis demōibus ſociate: quā deus ornauerat uirtutibus precioſis: ſcilicet ut memo ria uoluntate: intelligentia: uiſu: auditu: &c. Et ingra ta cor ſuum impleuit fetore: & manus ſuas nequiſſi- ma operatione: & uoluntatem ſuam duriſſima obſti- natione: cōtemnēs pniam agere de pctis: qď ſup oīa fe tidum eſt: at ꝑ fedum in conſpectu dei. Ideo huius fe- torem ad ſui ɔfuſionē ſecū in eternū portabit cū acu- Fig.

leo penitentie ſine fructu: unde aug. de fide ad pe. In
futuro & ſi erit ſtimulus penitudinis: nulla erit tñ cor
rectio uoluntatis: a quibus inculpabit iniquitas ſua:
ut nullatẽus poſſit diligi: aut deſiderari iuſtitia .p.x.
cornua: que in beſtia eſſe audiſti: nota penas quas ea
dem culpata natura paſſura eſt in gehenna: quas bea
tus greg. exponens illud mat. xxv. proicite eũ in.t.e.
enumerat. In inferno erit frigus itollerabilis: fetor im
portabilis: tenebre palpabiles: flagella cedentiũ: hor
renda uiſio demonum: confuſio peccatorꝝ: deſperatio
oium bonorꝝ. Erit mors ſine morte: defectus ſine de
fectu: qa mors ſemp incipit ibi: & defectus neſcit defi
cere. Si ergo bene computaſti ſunt. x. cõputatis tñ ul
timis pro uno: qa horꝝ eſt una ſententia: que eſt in pe
nis ſine carere. Sic mulier hec damnatorꝝ caterua ſimꝉ
cũ miniſtro mortis ducetur in abyſſum dãnatiõis eter
ne. apoc. xx. Infernus & mors miſſi ſũt in ſtagnũ igniſ
& hec eſt mors dupla ſubaudi per infernum: & mortẽ
demones: & homines impios. Ibi enim ſimul corã pri
cipe ſuo diabolo perſoluent de malis operibuſ qđ paſ
ſuri ſunt. gre. in mora. Tunc edax flamma comburet
quos nunc delectatio carnalis poluit. Tunc infinituꝫ
patens baratrum inferni deuorat: quos iam uis elatio
nis exaltat: atq; qui qđ nõ licet ex uitio uoluntatẽ hic
callidi perſuaſoris expleuerunt: tunc cum duce ſuo re
probi ad tormenta proueniunt. hec gre. Et ſic patet ꝗ
liter meretrix miſera auerſa a ſuo creatore: eterna ge
henna confuſa manebit.

A ¶ De iuſtitia.

VIrga tua: & baculus tuus ipſa me conſo
lata ſunt. ps. xxii. Not. ꝙ habẽs equum
umbroſũ nõ eſt in tuto: qa ſi ꝯtingat ho
ſtes iuenire: cupiẽs eũ ad unã partem du
cere

cere fugit ad aliā: & uerſus inimicos: ſi uiderit lignum arbitratur illud ſerpentem: ſi uidet aceruum lapidum putat eſſe leonem. Summū igitur remediū eſt ſup latera eius ſemp uirgam tenere erectam: & realiter eū p cutere: ut plus timeat uirgam q̄ fantaſmata illa. Spiritualiter hoīes huius mundi ſunt proni ad omne pctm̄ & pigri ad bonū exercēdum. Si uident lignum crucis quod debent imitari: & iuxta illud tranſire arbitrant̄ leonem: ideo fugiunt ad oppoſitū ad peccata: & miſeram aniam ducunt ad precipitium. Ideo ſumma cū diligentia debet prelatus: uel iudex uirgam iuſtitie pūitionis ſuper delinquentiū latera paratam habere: & ubi uidet culpam cōmitti: nō debet pigreſcere in punitiōis remedium: ſi uult ſubditos triumphare de uitiis Señ. de clementia in corripiendo inquit tria lex ſequuta eſt: que quilibet rectus princeps ſequi debet: ut aut eum: quem potuit emendet: aut pēa eius de cetero meliores efficiat: aut ut ſublatis malis ſecuriores ceteri uiuant. Figu. exod. xvii. Vbi legimus: ꝙ cum amalech agreſſus eſſet filios iſrael: moyſes aſcendit in montem tenens manu uirgam: quā cum eleuatā teneret: populus uincebat iſrael: & ſuperabat amalech. Cum uero uirgam deponeret: ſuperabat̄ ppl's: & amalech uincebat: qa tñ manus moyſi graueſ erant: nec poterāt illaſ erectas ſemper tenere: ſuſtentabantur per aaron & ur. Fig.

Spiritualiter per amalech: qui interpretat̄ gens bruta ſubaudi uitia: & peccata: per que hoīes potius brutales nūcupant̄ q̄ humani. Nam cum homo ſuperat: cōparatur leoni: cum inuidet ſerpenti: cum iraſcitur cani &c. Igitur amalech inuadit pplm̄ iſrael: qñ peccata diuerſa inuadunt pplm̄ chriſti in caſtris. i. in ciuitatibus uel religionibus: uel quibuſcunq; aliis collegiis: ubi ꝓuat̄ ciuium uanitas: aut regularis obſeruātia: hec gēs

bruta:& lubrica ſuo morbo contagioſo plurimos per
dit:niſi ſibi obuiet iuſtitie diſciplina. Vnde caſſi.ſup.
ps.xxyiii.iniqtas quippe mortaliũ more putredis ſine
fine uagaret:ſi eã medicinalis icrepatio minime feriret
debet igiẽ moy.i.iudex:uẽ prelatus in mõtem iudicia
lis punitionis aſcendere: uirgam correctionis eleuatã
tenendo:& cũ culpa exigat delinquentibus: non dor
miat iuſtitie diſciplina:ſic. n. fugabit pplm amalech.
i.mores pecudũ:& brutales. Sed no.ꝙ deus.i.moy.il
le q tenet uirgam.i.aſſũptus de aquis: qa iudex:uel p̃
latus:debet moribus corruptis:& prauis eſſe penitus
remotus. Nam ſi in peccatis exiſteret: pctã nullatenus
abhorreret:comedens.n.alea:alterius comedentis il
la fetorem nõ ſentit. Sic q in uitio adhuc iacet uitiũ al
terius iudicare nõ audet. ber.li.ii.de ↄſideratiõe. Au
di inqt canticũ meũ unicũ:ſed ſalutare: mõſtruoſa res
eſt gradus ſumm⁹:& anius infirmus. Res prima:& li
gua yma.lingua magniloqua:& manus ocioſa: ſer
mo mẽtus:& fructus nullus:uultus grauis: & act⁹ le
uis:caput canũ:& cor uanũ:facies rugoſa:et lĩgua nu
goſa:pigens auctoritas: & nutãs ſtabilitas. Hec ber.
uerum eſt ꝙ licet iudex:ſeu rector bonus ſit: & a pctõ
rũ brutalitate remotus:graues nihilominus man⁹ ei⁹
uidenẽ deliq̃ntibus:pauci.n.ſunt: qbus dulcis man⁹
punientis appareat:oẽs.n.iuſtitiã diligunt: ſed pauci
ſunt:q ſubire uelint iuſtitie diſciplinã. greg.in mora.
Vbi eſt iſte ſapiens:de quo dictũ eſt. Corripe ſapientẽ
& amabit te. Quis.n.facile inueniẽ: q uelit reprehẽdi
iõ niſi manus ſuſtenteẽ cor rectoris: nõ põt plene p ip
ſum iuſtitia exerceri:duo.n.ſunt: q debent ſuſtentare
manus prelati in utroqȝ collegio. Nã manus poteſtatis
ſecularis debent protegere nobiles & populares: ma
nus uero prelati in religione protegere debẽt magiſtri

& bachalarii

& bachalarii: quod ſi fiat: leuiter fugatur amalech: & ſuperant uitia: & pctã: ſi aũt econuerſo: diabolus uincit omnes. Ideo animaduertant ſuſtinentes reos: & illos in ſuis erroribus defendentes: qm̃ hic infamiam: & in futuro incurrent gehennã: unde leo papa: & ponitur in decretis di. lxxxvi. Facientis pculdubio culpam habet: qui quod poteſt corrigere: negligit emendare: & negligere cum poſſis: perturbare peruerſos nil eſt aliud q̃ fouer̃. Nec caret ſcrupulo ſocietatis occulte qui manifeſto facinori deſinit obuiare: & primus gradus innocentie eſt odiſſe nephanda: & late pandit delinquentibus aditum: qui iungit cum prauitate conſenſum: & nil prodeſt alicui: non puniri proprio: qui puniendus eſt de alieno peccato.

NOli eſſe ſicut leo in domo tua: eccleſiaſt. iiii. Leo enim dicitur eſſe fortiſſimus inter omnia animalia et a nullius pauet in curſu: ueruntamen ſeueritate eius interdum tẽperamento parcit proſtratis. Spiritualiter licet rectorem feritate uti oporteat: illa tamen eſt pro loco: & tempore temperanda. Nam ferox contra uitia: & dulcis erga perſonas: ut adimpleat illud auguſti. dictum in regula centeſima uigeſima q̃rta: ſcilicet corrige cum dilectione hominum: & odio uitiorum: unde ſeneca in libro de moribus. Nemo inquit prudens punit: quia peccatum commiſſum ẽ: ſed ne peccetur. Res enim optima eſt: non ſceleratos extirpare: ſed ſcelera: ideo debet quilibet rector ſuam temperare iuſtitiam: & fragilitatem ↄpati ſubditoꝝ. Fig. iudicum. xiiii. Vbi legimus: ꝙ ſanſon mel inuenit i or̃ leonis: quo hauſto: & comeſto pcuſſit philiſteõſ. Spiritualiter ſanſon tunc inuenit in ore leonis mel: quan B Fig.

do ſubdituſ inuenit in ore prelati paternam correctio
nem depoſita feritate. Ideo delinquens ſi ducedine ſe
percipit admoneri: unde puniri ſe nouerat: nõ immeri
to: debere confortatus ſuperioris dulcedine aggredi-
tur uitia: & peccata: & tanto fortius ea ſuperat: quan
to ſibi uidet liberius agere contra illa ex propria uo-
luntate: nulla pena cogente. Vnde grego. in paſtora-
li capitulo trigeſimooctauo. Nonnunquam qui in-
ter flagelloꝝ duriciem remanent incorrecti: dulci ſunt
admonitione mulcendi. Nam pleroſq; cruciamenta
non corrigunt: ab iniquis actibus leuia blandimenta
ↄpeſcũt: quia & egros quos fortis potio curare nõ ua
luit: ad ſalutem priſtinam tepens aqua reuocauit.

C IN omni ore quaſi mel dulcorabitur: ec-
cleſiaſtici quadrageſimonono. Nota ꝙ
in omni medicinali potione: ut pluri-
mum ponitur mel. Nam multe licet her
be: ſeu radices uim ſanandi habeant tã
ta eſt eorum amaritudo aliquando: ꝙ
non poſſet ipſas eger accipere: niſi dulcoratas mellis
commiſtione. Spiritualiter omniſ correctio fraterna-
lis licet de ſe bona ſit ad ſanandum animam peccato
ris: nihilominuſ non poteſt bene recipi: & ſuſtineri ab
egroto: ideſt a fragili peccatore niſi miſericordie dulce
dine temperetur. ps. Miſericordiam: & iudicium can
tabo tibi domine. Debet igitur prudenſ prelatus con
deſcendere ad ſubditoſ clementer: & ſeueritatem dul
Fig. cedine: dum expedit temperare. Fig. primo regum de
cimoquarto. Vbi legimus: ꝙ ionatas obtenta uicto
ria ĩ philiſteos inuenit mel: & ſumitatem uirge: quam
manu tendebat intixit in illud. Spiritualiter ionatas
interpretatur columba: et denotat rectorem: qui de-
bet

bet eſſe erga ſubditorum ſuorum cuſtodiam ſtudioſe ſollicitus: & pro ipſorum ſalute dominum interpellare continue. iſa. xxxviii. Clamabo: & meditabor: ut columba. Igitur iſte debet ſumitatē uirge: ſcilicet correptionis: & iuſtitie ſublimitatez melle miſericordie linire. Tunc enim fiet medicina ſalutis: ſi ex miſericordia: & iuſtitia una reſultet potio. unde gregor. in moralibus. Miſcenda eſt inquit ſeueritas lenitati: faciendo quoddam ex utraqꝫ temperamentum: ut nō multa aſperitate ſoluantur ſubditi. Hoc nimirum illa tabernaculi archa: in qua cum tabulis ſimul uirga: & manna erat: ſignificabat: quia cum ſacre ſcripture ſcientia boni rectoris ſit pectore: ſit etiam in uirga correctionis manna dulcedinis.

¶ De ira.

DE naribus eius procedit fumus olle ſuccenſe: iob. xlvii. Olla feruens ad ignem habet hanc proprietatem: quia ſi intra illam nonni ſi una faba eſſet: iſtam produceret ad os. A
Item ad os olle ueniunt oēs feces in illa retentas: que dum non feruebat: quieſcebant ei: & tantum interdum feruet: ꝙ cum fetidis ſimul emittit pinguedinem Spiritualiter per ollam igne ſuccenſam: ſubaudi perſonam ira preuentam: que ſi quicq̄ mali ſit: infamie proximi totum ore profert: q̄ntuncunqꝫ minimum illud & omnes feces ſcilicet blaſfemie: uel iniurie: que tempore quietis latebant in corde: non ſolum ore: ſed mēbris omnibus ira dominās pandit. Gregorius libro ſexto moraliū. Ire inquit tue ſtimulis cor accenſum palpitat corpus tremit: lingua ſe impedit: facies igneſcit exaſperantur oculi: & nequaq̄ recognoſcuntur noti: ore quidem clamorē format: ſed intus quid loquatur ignorat. In quo itaqꝫ iſte ab arepticiis differt: q actio

nis ſue cōſcius non eſt. Hec grego. ſicut ergo olla: que
ad ignem pinguia cum fecibus emittit: ſic iracunduſ
Fig. ſimul cum ueriſ falſa promit. Figu. ieremie primo: ubi
dictum fuit ipſi prophete: quid tu uides ieremias: &
ipſe: ollam ſuccenſam ego uideo a facie aquilōis. Et in
eodem item interrogat: quid tu uides. Et ille: uirgam
uigilātem ego uideo. Et dominus ad illum: bene uidi
ſti. Spiritualiter ſubaudi per ollam igne accenſam ho
minem occupatū: qui uerum non ualet diſcernere ca
rens lumine ueritatis. p̄s. xli. ſupercecidit ignis: & nō
uiderunt ſolem: & cato. Ira impedit animum: ne poſ-
ſit cernere uerum: facies itaq; uerſus aquilonē ē ex par
te diaboli: qui eſt rex aquilonis: danielis. xi. Eſt enim
diabolus ſemper ira plenus: & oīno implacabilis: ſed
uide: quia ſuper illum diuina ſententia ſemper uigilat
parata confringere peccatorem: niſi depoſita ira peni
tus manſueſcat. p̄s. vii. Niſi conuerſi fueritis: gladiuȝ
ſuum uibrabit.

B Nix grando: ſpūs procellarum: par calicis eo-
rum. p̄s. x. Eſtiuo tempore grandines fre-
quentius aggregant̄ q̄ hyemali. Ratio eſt:
quia per calorem fit attractio uaporuȝ a ter
ra ſurſum uſq; ad quādam aeris altitudinem ad quā
ſolis uerberatio non attingit: & ibi uapores illi nimia
ingelati frigiditate grauioreſ fiunt: & impetuoſe de-
ſcendentes: uirentia ledunt in campis: & quanto pro-
pinquior locus eſt: unde cadunt: tanto effecti grauio-
res grauius ledunt. Cum enim de altiori loco deſcen-
dunt: diminutiones fiunt: & per conſequens leuioreſ:
& minus ledētes. Spiritualiter per grandinem ira hu-
mana notatur propter ſimilitudinem utrobiq; reper
tā. Aggrauat̄. n. ira: qn̄ uapores. i. uerba cōtumelio
ſa per calorem ſuperbie auribuſ percipiunt̄: & eſtus ela

tionis

tionis:ſeu ſuperbie:ut diximus:illa ad conſiderandū elatam ſuſpendunt mentē:deueniūt.n.uſq; ad regionem illam frigidam in anima:ad quam nullatenus ardor chariatiſ attingit.Ibi.n.coagulanī ex frigiditate mentis:& indurant:atq; aggrauanī:et inde impetuoſe deſcendenteſ per blaſſemias: & infamationes ſecretorum reuelationes crudelitates īmanes:& diras leſiones uaſtant omnia uirentia:ideſt omnes uirtutes: omnia pacis federa: & fratrum unitates. Et nota:ꝙ quanto breuius eſt interuallum inter conceptum:et dictum:tanto amplius ledunt: quia impetuoſius feriunt. Si enim iratus animus ad tempus irā ſuā reſtringeret: et non ſtatim illam emitteret:diminutior fieret:& prauam aut nullam leſionem inferret. Et no. ꝙ ad litterā poſt nonā ſepius cadunt:qñ ſcilicet mero: et cibo uenter ampliuſ eſtuat:qa tunc homo leuiter in furorem aſcendit. Sed notandum: ꝙ in regione temperata raro deſcendunt grandines: ſic anima pacifica raro mouetur ad iram. Fig.exo.ix.ubi legimus: ꝙ in egypto cecidit grādo maior q̄ uſq; ad tempus illud uiſa fuiſſet:& occidit animalia egypti:& quicquid in cāpiſ ſpicatum inuenit:tamen in terra geſſen:in qua habitabāt filii iſrael:nihil mali fecit. Spiritualiter p grādinem:ut dictum eſt:notatur ira per egyptum menteſ tenebroſas:& caligine plenas ſubaudi: que ex earum ſupbia faciles ſunt ad iram:nullā ſuſtinēt reprehenſionem:nullam increpationem: ſed aggrauantes fraterna delicta trabem faciunt de feſtuca.& impetu ſue ire extingunt nedum ꝓximi bona:ſed propria: ſi qua fecerant:unde gregor.in paſtorali: dum perturbationi ſue minime obſiſtunt:etiam ſi qua a ſe tranquilla mēte fuerant bene geſta: confundunt. Et improuiſo impulſu deſtruunt quicquid forſan diu labore prouido

Fig.

conſtruxerunt. Per terram uero geſſem: que inter-pretatur libanum ſacrificiorum: ſubaudi uirtutem hũilitatis: & patientie: quã hereditant filii chriſti. matt. v. Beati pacifici: q̃m filii dei uocabuntur. In hos non ira habet locum: diſtincti. n. ſunt a filiis diaboli: quos furor ire uaſtat. gre. i. mora. In h̃ mẽs iuſta ab iniuſta diſcernit: q̄ oipotentis dei laudẽ iter aduerſa ↄfitet̃: q̄ ñ cũ rebus frangit̃: q̄ nõ cũ caſu exterioris glĩe cadit.

C Ecce uentus turbinis uenit ab aquilone. ezechi. i. Videmus. n. q̄ edificium altuꝫ fundamentũ habens debile aduenientibus uẽtis ualidis nõ ſubſiſtit: quanto eſt altius leuatũ: tanto fortior eſt ruina. Iõ primũ: q̄ cutandũ eſt in edificio: eſt ſtabilitas fundamenti: qa nõ ſolum eſt periculum de domus ruina: ſed etiã de habitantiũ interitu. Sp̃aliter edificiũ anime ſpirituale erigitur uerſus celũ cum cumulantur in ipſa uirtutes: & merita deo grata: quod quidem ſi debeat ſuſtinere: ſupponendum priuſ eſt fundamentũ hũilitatis: & patientie: ne per ĩpetum ire uelut a ualido uẽto

Fig. percuſſum fũditus eruat̃. Fig. iob. i. Vbi legitur q̄ in domo primogeniti eius ueſcebantur: & bibebant uinum. vii. filii. & . iii. filie ipſius iob: & repente irruit uẽtus uehemens a regione deſerti: & cõcuſſit quattuor angulos domus: que corruens oppreſſit liberos ſuos: & mortui ſunt. Spiritualiter per hanc domũ ſubaudi aĩam humanã chriſti ſanguine redẽptã: q̃ ſuſtentatur quattuor columnis. i. iiii. cardinalibus: ſeu moralibus uirtutibus. Inter epulantur. vii. miſericordie opera cum tribus partibus penitentie: ſed qa interdũ patientie fundamentũ nõ eſt firmum: irruente a regione inferna uento impetuoſe ire: cadunt quattuor anguli pereunt uirtutes: & oĩa bona priora pariter extinguũtur.

tur. gre. li. vi mor. per irã iuſtitia derelinquit: qa dũ perturbata mens iudiciũ ſine ratiõe exaſperat: omne: quod furor ſuggerit: rectum putat. Per iram grã iure ſocialis amittitur: qa qui ſe ex humana rõne nõ tem-perat: neceſſe eſt: ut beſtialiter uiuat: per irã manſuetudo amittit: per irã cõcordia rumpitur: per irã lux ueritatis amittit: qa cũ mẽti iracundia ꝯfuſionis tenebraſ incutit: hinc deus radios ſue cognitionis abſcondit. hec grego. Et ſic patet: quanta mala irruunt per iram in anima: ſine penitentia.

¶ De inuidia

VRſus eſuriens princeps impius: prouer. xxviii. No. urſus cadens de arbore: quã ut caperet poma: aſcenderat: iratus oẽs quos põt ramos arboriſ ſatagit unguliſ et dentibus laniare. Spũaliter per urſuꝫ ſubaudi inuidũ: ꝗ uidens ſeruos dei exercere opera ſapida: odorifera: bone fame: nitit illa extinguere: & uilipendere. Sed cum nõ põt: ſaltem ſatagit laudes: cõ-mendationeſq̃ illoꝝ ſuis detractionũ morſibus laniare. Fig. danielis. vii. Vbi legit: ꝙ inter beſtias: ꝗ de mari exibant: una erat urſo ſimilis: & habebat tres ordines dentiũ: & lacerabat multas carnes. Spũaliter per hanc beſtiã notatur inuidia: que inter pctã principalia egredientia ab amaritudine diaboli dr̃ eſſe ꝑꝫ peccatũ preceſſit. n. primo ſuperbia diaboli uxor: ex qua ſtatĩ orta eſt inuidia: aug. de uerbis dñi. Inuidia eſt filia ſuperbie: ſed iſta mr̃ neſcit ſine filiis eẽ: ubi fuerit ꝯtinue parit: ſuffoca matrẽ: & non erit filia: hꝫ hec beſtia. iii. ordines dentiũ: qa triplex genus hoĩum nitit lacerare aug. in quodam ſer. Inuidia inquit eſt odiũ aliene felicitatis reſpectu inferioꝝ: ne ſibi equentur: reſpectu ſuperioꝝ: qa eiſ nõ equatur reſpectu pariũ: quia ſibi eq̃n

A

Fig.

tur:unde chain iuidit abel proſperitatí:rachel lye fe-
cunditati:ſaul dauid felicitati : per inuidiam procura
tus eſt lapſus mundi:& mors chriſti.

B IN nouiſſimo mordebit ut coluber: ꝓuer.xx
iii.Coluber dict⁹ eſt a coloꝝ uarietate: ē.n.
ſerpens uenenoſus ualde:& quot hꝫ colores
tot hꝫ ide dolores.Eſt.n.mordax multū: la
tet.n.iſepibus iuxta uiā iſidiās uiatoribus.Spūaliter
ſubaudi ꝑ hunc ſerpentē iuidioſū hoiem:q tot in ſeip
ſo patiť dolores interius:quot ꝓximoꝝ ꝑcipit felicita
tes exterius.ſ.uñ proſper li.ii de uitiis: & uirtutibus.
Tātos inqt hꝫ pene tortores q̄toſ eius:cuí inuidet:au
A dit laudatores:mordet.n.coluber oēs : quos p̄t: ſic in
uidus morſib⁹ detractionū ſuaꝝ bonos lacerat uiros
quos ualet :ſed tanta eſt rabies iuidie ei⁹: ut ſepe ſup
ſeipſum redundet.Hyero.ad quandā dñam deteſtan
do inuidoꝝ caliditatē loqtur.d. O iuidia primū mor
dax tui: o ſathāe caliditas ſp ſancta pſequēs:iſte igiť
ſerpens pſequitur uiatores : qa peregrināťibus uerſus
celū ſua detractione mordaci inuidus prebet ipedimē
tum.Fig.gen̄.xlix.ubi legimus : ꝙ cū iacob filiis ſuis
Fig. futura prediceret:ait ipſi dan : fiat dan ſicut coluber
in uia & ceraſtes in ſēitis mordens ungulā eq:et cadat
equus & aſcenſor eius ad terrā.Spūaliter tribū dan ñ
legimus habuiſſe terras iter filios iſrael : per quā bene
poſſumus notare inuidū : qui inter ſanctos dei locū ñ
obtiebit:uñ cūbtūs io.ſignatas trib⁹ nomiaret apoc.
vii.tribū dan nullatenus noiauit : mordet igitur h̄ co
luber.ſ.inuidus:& ceraſtes : q eſt ſerpens minutiſſim⁹
latens in arena:uel puluere uiatoribus uite pn̄tis un-
gulas.ſ.operationes:qbus gradiunť ad celū : ut retro
cadat tā corpus q̄ ſpūs. Venenū ergo peſſimū hꝫ inui
dia.Petrus ra.in ſcr.filii ꝑdigi.Inuidia inquit maluꝫ
uetuſtum:

uetuſtuꝫ:prima labes:antiquum uirus: ſeculorum ue
nenum:hec ipſum angelū eiecit de celo: hec de paradi
ſo hoīem principem nr̄e generatiōis excluſit abrahe ꝓ
geniē propter ſanctitatis: & auctoris ſui cedē ad mor
tem ſaluatoris armauit: iuidia iteſtinus hoſtis nō cor
pus quatit:nō elidet ſepta membroꝝ:ſed in ipſam cor
dis areptat arcē:& anteꝗ uiſcera ſentiāt:ipſam dn̄am
corporis aīam predo capit: & adductaꝫ includit. Sed
no.ꝙ dum ceraſtes ſic latens inſidiatur equi ungule:
interdum calcatur: et comprimitur equi pede: ſic inui
dus ſanctos uiros nequiens ledere ſua torquet angu/
ſtia:unde geñ. in epiſtola. Nunꝗ melius torquebis im
pios ꝗ uirtuti & glorie ſeruiendo.

ARdebit uſqꝫ ad inferni nouiſſima:deut.xx/ C
xii.No.ꝙ illud:ꝙ alia debet ignire:prius de
bet eſſe ignitum i ſeipſo.No.etiam: ꝙ quan
to magis materia durior eſt: tanto amplius
ignita ignem cōſeruat:ſicut patet in ferro:ꝙ poſtꝗ in/
cenſum eſt:diutius ignem conſeruat ꝗ lignum.Spūali
ter ignis inuidie prius ſuum ſuccēdit poſſeſſorem:di/
uina iuſtitia ſuadente:unde ugo de ſancto uictore. In
uidia inquit nil eſt iuſtius: que protinus ſuū auctorē
cruciat:& quanto cor uel mens inuidi per obſtinatio/
nem durior eſt:tāto diutius ignis huius conſeruatur
in illa. Ideo diabolus in duritia totaliter obſtinatuſ
eterne inuidie ignem iugiter ſecum portabit: propter
quod auctor cenſetur inuidie:unde augu.in li.de do
ctrina chriſtiana.Inuidia uitium diabolicum eſt: quo
ſolus diabolus reus eſt:non enim dicetur diabolo :ut
damnetur. Adulteriū cōmiſiſti:furtū feciſti:ullaꝫ alie
nam rapuiſti: ſed hominis ſanctitati īuidiſti. Iſte igi
tur diabolus ſic ignitus:& ſuccenſus inuidia conatur
ardere:& ſeccēdere hominum nouiſſima. Nota:ꝙ il/

ſud nomen nouiſſima ſonat ultima. Nā bona in nob
tres ordines: ſeu ↄditiones habēt: ſcilicet principiū me
dium: & finem: principium habent in bōis cogitatio
nibus. Et tunc incipiūt florere: medium uero eſt uolū⸗
tatis conſenſus: & tunc incipiunt creſcere. finis autem
eorum: ſiue nouiſſimū eſt operꝝ cōſumatio: qa hec eſt
oīum ultimum: & perfectius. Torquet igitur diabo⸗
lus igne inuidie in floribus bonarum cogitationū: ſed
iſti flores leuiter extinguunt leui tentationis uēto: qa
tenelli: & infirmi adhuc ſunt: toquet aūt grauis cum
uidet in uiro dei flores cogitatiōis bene firmari: & ger
minare per conſenſum: ſed duriſſime laniatur cuꝫ fruc
tus ꝓſpicit ad maturitateꝫ debite operationis ueniſſe
ideo omnes uires ſuas: atqꝫ conatus ad illa nouiſſima
Fig. exterminā da īducit. Figu. apoc. viii. Vbi beatus ioā.
uidit ſtellam de celo cadentē: tanq̄ faculam ardentē:
& nomen ſtelle abſinthium: & cecidit ſuper tertiā ptē
fluminum: & tertia pars aque facta eſt abſinthiū: &
multi homines mortui ſūt. Spūaliter p hanc ſtellā de
celo cadentē: ſubaudi inuidiā diaboli: q̄ nō ualuit cō⸗
tra deū: ↄtra quē primo exarſit: ſed ꝑdidit uires ſuccē
ſa ſue neqtie igne: & proprio furore: hec ſtella ſuccēſa
de celo cadens irruit ſup tertiam partē flumium: quia
ſup omnia hominum nouiſſima: ideſt opa bona: que
facta ſunt: ut abſinthiū. Nota: ꝙ inuidia eſt ſuper om
ne abſinthium amariſſima: quia dulcia: & ſapida ope
ra in amaritudinem commutat. Nam obedientia pri⸗
morum parentū: que fctōris palato erat dulcis: & ſua
uis in tantum fecit per inobedientiam amaram: ꝙ po
tius ipſe dei filius uoluit mori: q̄ talem amaritudinem
ſuſtinere. Item nota: ꝙ omnia nouiſſima: ideſt bona
opera chriſtianorum amaricat: cum lingua mundi lu⸗
cidis fideliū operibus ſuis morſibus detrahit: & ꝙ ſe⸗
quitur

qtur:& mortui ſuntmulti hoies. Ergo expone:ꝙ non ſolū inuidia occidit inuidū:ſed ēt auditores:& aures libenter prebētes: detractoribus ꝓximorū:unde ber. in li. de conſideratiōe: detractor inqt:& libenter auditor uterq; diabolum portat:in lingua ille:iſte in auribus. Igit qui non uult amaritudine inuidie uenenari procul fugiat detractionis uirus: nā dum detractor te uiderit nō libenter audire:non facile pōt detrahere Patet igiť qualiter inuidia ignis eſt:nouiſſima noſtra: ideſt bona opera ardens:atq; cōſumens:reducens bōa omnia hominum in fauillam.

¶ De hypocritis.

QVi nō accipit crucē ſuam:& ſequitur me: nō A pōt:&c. mat. x. uulgo dicit:ꝙ aſinus portat bladum:& nihil comedit ex illo: uidemꝰ & portantes magnos:& groſſos piſces ad domos nobiliū:& accepto bolo panis deponunt piſcem: & redeūt:nec de piſce quicq̃ comedunt. Spiritualiter hypocrite ferunt ſepe crucis podera per ieiunia: uigilias:exterminatōes faciei:& alia penitentie opera:ficta tamen:& inutilia:& nihilominus merita crucis nō ꝑcipiunt:nec participāt:ſed ſolo bolo laudis humāe cōtenti crucis merita perdunt. gre. viii. moraliū. Quid ī cūctis operibus ſuis hypocrita aſpectat: niſi reuerentiam honoris:& gloriam laudis humane:a melioribꝰ metui:ſanctus ab omnibus uocari:ecce quo modo adulteratur liquor balſami. Fig. Figu. mat. xxvii. Simon cireneus angariatus a militibus pilati: & phariſeorum familia portauit crucem chriſti pretio:ſed non ē crucifixus in ea. Spiritualiter per ſimonem: qui interꝑtatur obediētia: ſubaudi hypochritā:q a demonibus deluſus:illis obediens efficitur:unde illi homini laborem ſuadēt penitētie inutilē ꝑ deformitatem iactan-

tie: & hypocriſis ad illudendū ei. Vñ aug. de cōflictu
uitioꝝ dicūt demones hypocrite: age bonū: ꝙ uales
oñde cunctis bonum qđ agis: ut bonus a cunctis di-
caris: ut ſanctus: & uenerabilis prediceris ab oībꝰ: ut
dei electus uoceris: ut nemo te contemnat: ut nemo te
deſpitiat: ſed uniuerſi debitū tibi honorē pſoluāt. Sic
igit hypocrita a demonibus angariatus: cruce accep-
ta: praua intētione pōdera crucis portat: ſed nō ſequi
tur crucifixū. Ille humilis: & patiens: & iſte impatiens
& ſuperbus. ille pro ſuis perſecutoribus orauit: iſte cō
tra plane loquētes iraſcitur pronus: & ſolicitus ad uin
dictam: iō tales nō merentur crucis premiū: licet ſuſti
A neāt crucis ſimulacrum: uñ hyero. in quodā tractatu
perfacile iquit eſt hr̄e ueſtem cōtemptam: ſalutare ſub
miſſus māus deoſculari: ꝑlatis incliato capite: & deie
ctis oculis hūilitatē: & manſuetudinē policeri: lēta uo
ce ꝑmōes ifringere: crebriꝰ ſuſpirare: & oē uerbū ſe mi
ſerū: & peccatorē clamare: & ſi leui ꝑmone offenſus ſis
continuo attollere ſupercilia: leuare ceruicem: & deli-
catum illum oris ſonum in ſano: repēteq; clamore mu
tare. Aliam ieſus docuit humilitatem: qui cum male-
diceretur: nec maledicebat: cum pateretur nō cōmina
batur. Auferantur figmenta uerborum: ceſſent ſimu-
lati geſtus uirum humilem: patientiā probant iniurie
hec ille. Quia igitur hypocrita opera crucis non bona
ſed praua: ut uiſum eſt intentione peragit: ideo crucifi
xi premia non atingit: uñ gre. viii. mora. Simon crucē
portās nequaq̄ in cruce moritur: qa omnis hypocrita
corpus quidem per abſtinentiam affligit: ſed tamen ꝑ
B amorem glorie mundo uiuit.

QVeſiuit lanam & linum: prouerbiorum. x-
iii. Nota: ꝙ de lino per ſe: & de lana p ſe fiūt
boni: & utiles panni: ſed de utroq; ſimul fit

pãnus ſophiſticus: rõ eſt quia textura illa nimis eſt de formis: non enim ſimul coueniunt: quia unuꝫ eſt molle: reliquũ corrodet: & lacerat. Spiritualiter homo uacans diuinis corde pariter: & opere eſt optimus: homo etiam uacans corporalibus rebus: uiuenſqꝫ proprio ſudore beatus eſt: & bene ſibi erit: niſi legi dei in aliquo cõtradicat: ſed hypocrita abſcondens prauitatem intentionis ſub operibus piis peſſimus eſt. Señ. malus tũc eſt peſſimus: cum ſimulat eſſe bonus. Figu. deute. xxii. Vbi preceptum fuit: ſacerdotem nullatenus ueſtimẽto uti lino: & lana cõtexto. Spiritualiter ſacerdos quemlibet fidelem denotat: ſumus enim genus ſacerdotum lana & lino ueſtimentum contextum portãt qui prauitatem operum nituntur geſtibus cooperire humilibus: uel qui propria opera nituntur ſimulatione colorare: uolunt enim eſſentialiter eſſe mundani: & per ſophiſticos geſtus habere: & apparere diuini cõtra quos beatus gregorius exponens illud eccleſiaſtici li. ueh peccatori terram ingredienti duabus uiis: ſic dicit. Duabus quippe uiis peccator terram ingreditur: quando: & dei eſt: qđ opere exhibet: & mundi: qđ p cogitationem querit. Hec igitur & ſi excludenda ſint a mentibus omnium fidelium uniuerſaliter: ſublimiꝰ tamen debent excludi ab animo predicatorum diuini uerbi: ne ipſi uerbum dei humiliter loquentes ore bonum exterius praua intentione corrumpant: gre. viii. moralium: figuram ſupradictam exponens ait. Non indues ueſtem lana & lino contextam: per lanam ſimplicitas: per linum ſubtilitas deſignatur. Et nimium ueſtis: que ex lana: & lino contexitur: linum interius celat: lanamque exterius demonſtrat: ueſtem ergo ex lana: linoque contextam induit: qui in actione: & locutione: qua utitur: uirtus ſubtilitatem

Figu. bi. ſ iiii

malitie operit: & ſimplicitatem foris inocentie oſ̄dit.
C P Ercutiet te de⁹ paries dealbate. act. xxiii.
Non bñ põt iudicare: de qua materia do
mus ſit edificata foris dealbata cemento
Nam iterdũ erit interius de luto: et credit
foris de politis lapidibus: q̄a cemento: ul
calce põt later utrunq;: ſed ſi quis muꝝ modicũ mar
tello fodiat: ſtati de qua materia domus ſit: plenarie
experietur. Spũaliter non põt homo plene cognoſci p
dealbationem exterioꝝ opeꝝ: qualis itrinſecus per in
tentionẽ ↄſiſtat: q̄a ſepe hypocrita per exteriora ope
ra artificialiter ouem ſimplicẽ ſe oſ̄dit: & intus erit lu
pus rapax: uñ greg. in moralibus: hanc artem deſcri
bens ait: hypocriſis eſt uirtutum ſimulatione clauſuꝝ
uitium abſcondere: & arte paliare. Nõ igitur põt intel
ligi: q̄lis interius lateat: quia hõ ſolum uidet: que fo
ris ſunt: deus aũt ſolus intuetur cor: ſed ſi martello ali
cuius ↄtumelie feriat: q̄uis plãe: ſtatim appebit: quod
Fig. itrinſecus latebat. Figu. ezech. viii. Vbi dñs dixit ip
ſi prophete: fili hois fode parietẽ: & ſubditur: & cũ fo
diſſeꝫ parietem: apparuit oſtium unũ. Et dixit ad me
ingredere: & uide abominationes peſſimas: & ingreſ
ſus uidi: et eccẽ ois ſimilitudo reptilium: & aialiũ abo
minatio: et uniuerſa idola iſrael depicta erant in parie
te in circuitu per totũ. & lxx. uiri de ſenioribus dom⁹
iſrael. Spũaliter per parietem occultantẽ: que ſunt in
tra domũ denotatur hypocrita abſcondens prauã in
tentionem in corde: pfoditur uero paries cũ hypochri
ta exponitur alicuius ↄtumelie: ſiue iniurie: aut incre
pationis examini: ſtatim. n. apetitur oſtiũ nequitie: &
malignitas: que latebat in corde: ſtatim ore panditur
per irã: & ipatientiam: & etiam uidebũtur occulta pa
tefieri: uidebatur nanq; ſimilitudo reptiliũ: atq; ſerpẽ
tium:

tium: per quã ſubaudi ſupbiam: & inuidiã: uidebat brutoꝝ aníalium abominatio: per quã ſubaudi luxuriam et crapulam: uidebantur uniuerſa ydola iſrael: p que ſubaudi cupiditatem & auaritiam: que ſunt idoloꝝ ſeruitus. Sed inter iſta apparent. lxx. uiri ex iſrael: qa decẽ precepta: & vii. miſericordie opa ſolũ ibi depicta ſunt per quandã ſimilitudinem: & hypocriſim: ſꝫ uere nõ pſiſtunt. Et ſic pꝫ qualiter hypocriſis abſcondebat multa mala: que aduerſitatiſ ꝓbatio mãifeſtat. Pe.ra. hypocriſis eſt ſubtile malũ: ſecretum uirus: latens uenenum: uirtutũ tinea: hypocriſis ſecura ſimulat: proſpera fallit: curioſa mẽtitur: & crudeli arte uirtutem truncat: iunctione uirtutum ieiuniũ perimit ieiunio: orõnem orõne euacuat: miſericordiam miſerratione proſternit: hypocriſis cognita febri frigido poculo propinat ardorem: quod corpibus eſt hydropicus: hoc eſt hypocriſis aníabus. Nã hydropicus bibendo ſitit: hypocriſis uero inebriata ẽ ſiti. ſi pe.ra.

D

Offerte illi icenſum dignũ in odorem ſuauitatis. eccle. xlyi. Nota φ eſt quedã ſpecies picis per omnia icẽſo ſimilis: nec põt bene cognoſci unum a reliquo: iõ niſi ſint prudẽtes mercatores ſepe decipiunt: ſed experimentum capitur: & firma notitia: qñ ponuntur ſuper ignem: nam ſi ſup ignem ponitur: unum redolet: & aliud fetet. Spũaliter inter hypocritam: & ſanctum uirum nulla apparet differentia in geſtibus exterioribus: imo frequenter acta ſpũalia deuotiora oñdit: q̃ rect⁹ & ſimplex arte hypocriſis decorata. Sed unũ a reliquo tunc diſcernitur: cuꝫ ambo examini ignis tribulationis exponũtur: qa tunc ſimplicitas uiri dei per patientiã odorem ſuauitatis emittit: & hypocriſis uiri duplicis fetorem ire tribuit: ac furoris. Tale igitur incenſum non eſt do

Fig. acceptũ ĩ miniſterio eiꝰ. Fig. leuit. ꝑmo. Vbi legimꝰ ꝙ
ꝓceptũ fuit filiis iſrael: ꝙ nõ fieret adolatio niſi de incẽ
ſo electo: & probato: & illud tale poneretur in turibu
lo. Spũaliter per incenſum electum ſubaudi uirum re
ctũ: & ſimplicem: q igne aduerſitatis examinatꝰ: am
plius ſemper redolet in diuino ɔſpectu: eo ꝙ totã ſuaꝫ
intentionem finalem in deo ſuo ponit. Ideo uelut in-
cenſum aromaticũ amplius ſemper ꝓficit in examine.
gre. xxvi. mora. Sanctoꝝ inquit mentes eternitatis p̃
mia preſtolantes: uires ex aduerſitatibus ſumunt: qa
creſcente pugna glorioſam ſibi nõ ambigunt manere
uictoriam. Electoꝝ deſideria dũ premuntur: aduerſi
tate proficiunt: ſicut ignis: dum flatur: premit̃: ut creſ
cat: & ubi quaſi extingui cernitur: inde roboratur.

¶ De lachrymis.

A LAuit corpus ſuum: & unxit ſe. iudit. x.
Vani homines: & carnales uidẽtes mu
lieres abiectas: & ſordidis ueſtitas non
conſurgunt in illas concupiſcentiis: ſed
cum uidẽt illas unctas: & ornatas. Spi
ritualiter dum humana anima cooperta eſt peccatoꝝ
ſordibus & uitiorum: non multum tentatur a diabo
lo: & mundo: ratio eſt: qa tentationum malorum au
ctor non curat tentare: quos ſe nouerit recto iure poſſi
dere: ſed dum uideat animam ornatam uirtutibus: et
meritis: cõburitur concupiſcentie ardore: & inducens
mundum ad ſubſidium ſue prauitatis: omni ſtudio il
lud ad ſue uoluntatis conſenſum inducere conatur.
Fig. Fig. danielis. xiii. Vbi legitur: ꝙ ſuſanna ingreſſa po
merium uiri ſui lota uncta ꝑ oleo: in tantum eſt a duo
bus ſenibus: & iudicibus moleſtata: ut ſententiã mor
tis ſubiſſet: ſi daniel ipſam prophetico ſpiritu illuſtra-
tus non liberaſſet: & tamen nil moleſtie contulerant

duo ſenes ſuſanne in domo ferialiter morati. Spiritua liter ſuſanna interpretatur gaudium gratie: & dẽotat animam chriſti gratia coadiutam: & per penitentiam deo coniuctam: de hac eſt magnum gaudiũ corã deo: & angelis eius. Hec igitur intrat pomeriũ uiri ſui: quã do intrat uiridarium ſacre ſcripturẽ toto cordis affectu ac ſollicitudine intellectus: ibi enim abundant aque uiue fontis: ideſt deuotionis lachryme: quibus laua tur anima. Ibi enim eſt copia mirati olei compunctio nis cordis: quo caput ei⁹: ideſt chriſtus erga illam dul citer manſueſcit. His igitur tota anima decora fit: & pulchra: & auctor omnis mali cruciatẽ inuidia: ideo nititur omni ſtudio mundo ſecum aſſumpto illam in ducere precipitio ad peccatum: mundus nanq; ſugge rit ſuas exerceri delicias: delectationibus perfrui: pro ponit preſentis uite dulcorem. Sed diabolus ſuggerit diuturnitatem temporis longioris uite: poſſe fieri pe nitentiam tempore ſenectutis: & ſic ſuis diris cruciati bus uelut lapidibus animam obruere feſtinant. Sꝫ la chrymis impetrat ſubſidium danielis: per quem ſub audi timorem pene gehenne promiſſum peccatoribus declarantem & omnia: que peccatores recepturi ſunt de peccato lucide iudicantem: & ſic cognoſcuntur te ſtes mendaces. Et anima a peccati interitu liberatur: & mundata lachrymis chriſto ſuo ſponſo redditur in columis: & iocunda: ideo criſoſto. ſuper matt. Nemo inquit ad deum aliquando flens acceſſit: qui non qđ poſtulauerit: acceperit. Nullus ab eo dolenter benefi cia optauit: qui non impetrauerit: ipſe enim conſolatẽ flentes: dolentes curat: penitentes informat.

Nima mea ſicut tra ſine aqua tibi. ps. cxlii. B

a Nota: ꝙ ex defectu aque: ſterilis eſt terra a fructibus: producit ſpinas tantum: que nõ egent humido. Et ſi iterdũ fructuoſas ꝓdu

cat arbores:efficiũtur ſilueſtres:& fructus eaꝝ inutiles ſũt agreſtes:& ſine dulcedie. Spũaliter aĩa noſtra ſine aqua lachrymaꝝ ĩfructuoſa res eſt:pũctiões pctõrum & malarum cogitatiõum germinat: et producit. Ille ſunt:que copioſe in aĩa lachrymarũ aqua priuata naſcuntur:& ſi fructus iterdum bone cogitatiõiſ producat:nõ perueniũt ad debite maturatiõis effectum: qa ad premium patrie eterne nõ attingũt: ſed ad mẽdici
Fig. tateꝫ retributiõis terrene. Figu.i.regũ.i. Ubi legimuſ ꝙ elchana habebat duas uxores:quaꝝ altera ſterilis erat .ſ.anna:altera uero fecunda:ſcilicet fenena: feſto uero ſacrificii adueniẽte dedit elchana uxori ſue: et filiis ſuis:& filiabuſ portiõem optimã. Anne uero triſtis unam partem dedit debilem:quod ãna uidẽs acceſſit ad templum:ubi nimium lachrymata eſt: et ibi narrãs cauſam ſui doloriſ ſacerdoti hely: a ſacerdote accepit ſobolis ꝓmiſſiõem: que poſt modũ cõcepit de uiro ſuo:& peperit ſamuelem prophetã dñi: unde ipſa gaudẽs fecit cãticum iſtud. Exultauit cor meuꝫ in dño &c. Spiritualiter per elchana: qui iterpretatˀ poſſeſio dñi denotatˀ xp̄s:in quo cõſiſtit poſſeſſio beatitudinis noſtre: nam in ipſo eſt humanitas:& diuinitas quas totus homo in patria poſſidebit. Habet igitˀ duplicẽ uxorem:qa aĩam iuſtã:que fecũdata eſt:& aĩam peccatoris ſterilẽ:ambas enĩ in baptiſmo deſponſauit ambas.n.creãdo ſua imagine decorauit. Sed una earum eſt fecũda:hec eſt aĩa iuſti:que ꝓducit ꝯtinue merita deo grata:optimã ipſa a deo pre oibꝰ accepit portiõem qa eterne beatitudinis premia:& nihilominus recipit in p̄nti diuiam gratiã:ſterili uero.i.peccatrici:& impenitenti aĩe lachrymis ꝯtritionis carẽti triſtis:hoc eſt iratus dat miſerã portiõem:qa bona tẽporalia tantum:unde anna: que interpretatˀ ima: quaſi deiecta

ſed interdum hec ad ſeipſam rediens : & cōſiderās mi
ſerie ſue ſtatum: merore cordis intrinſecus ſauciata:la
chrymaſ multas corā ſacerdote: ſeu confeſſore effun⸗
dit: & narrato anguſtie caſu.i.culpa meretur cōcipere
& parere ſamuelem prophetam dn̄i.Samuel.n.inter⸗
pretatur exauditio gratie dn̄i:qa aīa ob ſterilitatis ca
liginem prius obnubilata poſt lachrymarū effuſiōem
lucida fit:& fecūda:unde cri.ſuper mat.ſicut poſt ue⸗
hemētes hymbres mundus aer:& purus efficit̄ : ita ēt
poſt lachrymarum pluuias:ſerenitaſ mentis ſequitur:
atqȝ tranquilitas.

AQua ſalutariſ potauit illuȝ :eccli.xv.Pericu C
loſa res eſt itinerātibus uias inaquoſas pge⸗
re.Nam itineris labore mēbris īterioribuſ ca
lefactis.ſi homo priuet̄ potus beneficio ē in
periculo nō paruo.Vnde cū talem qs patit̄ eſuriem:in
uēto fonte ad illū magna alacritate declinat:& refoci
latus totus īcedit ylaris uias ſuas . Spūalr̄ oēs ſumus
uiatores tēdētes ad terminum uite noſtre.ſ.ad mortē
per quā ad uitam feliciorē ſperamꝰ peruēire.Sed i hac
uite uia ꝓpter eſtum iugis tētatiōis diaboli ſuccēdūt̄
membra iteriora aīe per cōſenſum.Et niſi hoc incēdi⸗
um unda lachrymarū extinguat llāguet aīa :que refo
cilata dulcedine lachrimaꝝ ylariter pergit per uiam ti
moriſ dei:quouſqȝ peruēit ad regnum cōſolatiōis eter Fig.
ne:que diligētibus ꝓmiſſa eſt.Figu.exo.xvii.Vbi le⸗
gimus:ꝙ ſitiētem populū iſrael : moy.percuſſa petra
oreb potauit aqua latiſſima:& poſtmoduȝ debellato
amalech peruenit ad mōtem ſynai:ubi deo facie ad fa
ciem locutus eſt.Spiritualiter per moy.qui interpreta
tur aſſūptus d' aquis ſubaudi fidelē chriſti:qui ex aqs
baptiſmi a deo aſſumitur in filium adoptionis.Ten⸗
dit igitur iſte cum populo aīe ſue ad terram promiſ.ſ.

ad eternam gloriā nobis ꝓmiſſam: et a xp̄o acquiſitā
Et ſubaudi per hūc populum memoriam: itellectum:
et uolūtatem: ueniūt igit̄ in oreb: que iterpretatur ſic
citas: quia traſeūtes uitam pn̄tem: neceſſe eſt iterdum
calidi hoſtis tētatiōibus eſtuari. Tunc igitur uirga pe
tra percutitur: & fluūt aque: qbus populus huiuſmo
di cōfortatus eſt: & ſtrenue ſupat amalech. i. diabolū:
& ylaris: atq̧ gaudēs peruēit ad mōtē ſynai: qui iter
pretatur celſitudo: per quem bene ſublimitas celeſtis
glorie denotat̄: ubi deus loquitur aīe lachrymāti beni
gne: & ſe illi prebet i premiū: et ſic patet quāta ſit la
chrymarum potētia: unde ber. in quodā ſer. O humi
lis lachryma tua eſt uirtus: tua eſt potētia: tua eſt pote
ſtas: tuum eſt regnum. Ante tribunal iudicis ſola ītra
re nō uereris: quicquid illi petieris obtiebis: ſi uacua ī
trabis: uacua nō exibis. Accuſātibus inimicis impōis
ſiletium: nō eſt qui te accedere prohibeat. Magis dia
bolum crucias q̄ gehēna: quid plura uincis inuincibilē
& ſuperas omnipotentem.

¶ De luxuria.

A Sume arma tua: pharetram & arcū: et egre
dere foras: gen. xxvii. In bello mortali ſagit
tarii: & arcarii debent a diſtātibus preliari.
Nam ſi ad pugnā de propinquo acceſſerint
ars ſagittaria illis modicum prodeſſet: nam anteq̄ tra
herēt baliſtā: uł arcū: ab hoſtibus occiderent. Sed dū
ſic a diſtantibus pugnant: magnam partem uictorie
ꝯferūt exercitui: nec poſſunt ledi faciliter ab eqtib⁹ qa
dum ſic diſtant ab equitibus: anteq̄ propinquēt: mul
tas emittunt cōtra eos ſagittas: quibus grauiter uul
nerātur. Spiritualiter nos ſumus ſepe i mortali pugna
cōtra uitia carnis: nam ipſa ad eternā gehēnam: quos
pn̄t ſuperare inducūt: & qđ terribilius eſt: qa ſola nō

ueniunt

ueñit: ſed multiplici comitatu uallata fideleſ xp̄i ĩuadũt. Vnde ber. ſup can. Luxurie currus quadriga uoluitur uitioꝝ ĩgluuie: ſcilicet uẽtris libidine coitus: molitie ueſtium: ocii ſoporiſ ꝑ reſolutiõe: trahitur eqs duobus: proſperitate uite: & rerum abũdãtia: et hi q̄ preſident domini ignauie torpor: et infida ſecuritas: igit̃ hoſtis hic tam ſtrẽuus ſupari neq̄t: niſi duabus ſagittis. ſ. oratiõe: & ieiunio: teſte dño: qui ait. Hoc genus demoniorum nõ eicitur: niſi ieiunio & oratiõe: ſed neceſſe eſt a diſtãtibus eſſe in huius prelio. ſ. a uiſu: & locutiõibus blãdis munuſculis mulierum alioquin i certamie ſuccumberet. Vnde hyer. in quadã epiſtola. Solus cũ ſola oĩno nõ ſteteris: ſi iſamiam metuis & ruinã Nam credas mihi: quod nõ poteſt cũ deo puro corde ambulare: & lucem fame ſue ſeruare ĩmaculatam: qui mulierum colloquiis delectat̃. Si ergo diu a luce pfuſus ſui dñetur corporis miles xp̄i ieiunio: et cor pronũ habeat ad iaciẽdum oratiõis ſagittas: & uictorioſus uictor oĩa ſuperabit. Fig. apoc. vi. ubi ſcribit ioã. Ecce inq̄t equus albus: et qui ſedebat ſup eũ habebat arcũ & data eſt ei corona: & exiuit uincẽs: ut uinceret. Spiritualiter per hunc militem ſubaudi pudicum: et caſtum: per equum uero album ſubaudi corpus mundũ Nam per equum in ſacra ſcriptura intelligitur corpus iſay. xxxi. Equi eorum caro. Igitur iſte miles arcum manu tenet: quando cor habet ad orationem peruigil. Idcirco coronatur uictoria: & eſt contra ſupradicta uitia egregius triumphator: qui ergo uult de luxurie uitio triumphare ſagittiſ orationis: & ieiunii muniatur: alioquin neceſſe erit illum conflictus confuſionem ſubire. Bernar. Luxuria omnem etatem corrũpit: omnem ſenſum confundit: omnem ordineꝫ ſoluit oẽm gradum peruertit: iuadit iuuenes: occupat ſenes: Fig.

inuoluit mares: & feminas: ſuperat prudentes: & ſim
plices non fugit: ſericum nõ timet cilicium nõ curat: la
ſciuiat in plumis: infeſtat in paleiſ: nulli unq̃ preſtat re
quiez per orationem: et abſtinentiã ſi fuerit fugata: et
& omni occaſione ſubtracta.

B Domus impleta eſt fumo: iſay. vi. Nota: ꝙ fu
mus eſt ſignum ignis: iccirco uidenteſ fu-
mum a diſtantibus: cõſueuerũt ad ignem fe
ſtinare. Spiritualiter cum ignis carnalis ꝯcu
piſcentie eſt in anima fumi caligo exuberat per omnes
ſenſus corporis: ut cõſueuit fieri per caminum: oculi
nãq; impudici fiunt: aures prone ad audiẽdum uana:
lingua uero ad loquendum leuia: manus ad operãdũ
praua. Et ſic omnia corporis membra caligine cecita-
tis repleta ignem libidiniſ accenſum in aĩa fore demõ
ſtrãt. Ad illa namq; ſigna demões ſolliciti currunt ad
aiam: quoniam plane cognoſcunt illam faciliter poſſe
Fig. obtinere. Figu. iudi. xx. Vbi legimuſ: ꝙ hoſtes filiorũ
beniamin dederũt ſignum inſidiatoribuſ gabaon: ꝙ
qñ uiderent fumum: ſcirent ciuitatem captaʒ: ꝙ ſic fa
ctũ eſt: ſuppoſito enim igne: fum⁹ incepit apparere: &
inſidiatores itrãtes interfecerũt filios beĩamin. Spũa
liter gabaon interpretatur uallis meſtitie: & recte de
notat aiam carnis ſue concupiſcentie preuentam. Vn
de & recte dicitur uallis meſtitie: qa luxuria omnem
triſtitiam ſecum ducit: cõtriſtãs aniam pariter: & cor-
pus ſimul: unde inno. de uilitatate cõditioniſ huma
ne. O extrema libidinis turpitudo: que nõ ſolum mẽ
tem effeminat: ſed corpuſ eneruat: nõ ſolum maculat
aiam: ſed corpus: uel perſonã fedat. Omne peccatum
quod fecerit homo: extra ſuuʒ corpus eſt: qui autẽ for
nicatur in ſuum corpus peccat: hanc igitur ciuitatem
optime cognoſcunt demones capiendã ad ſignũ fumi
idest

ideſt uanitates ab exterioribus ſenſibus emiſiſſe. Co gnoſcunt.n.illam intrinſecus ſuccenſam igne carnalis concupiſcentie: & cateruati accedētes ad illā: occidūt oēs filios beniamin: qui interpretatur filius dextere: qa oia opera meritoria: quibus hō ponendus erat cū ouibus chriſti ad dexteram: exterminant: & occidūt aiam ipſam diuerſis repletā uitiis poſſident captiuā: hyero.in quadam epla.O ignis infernalis luxuria: cu ius materia gula: cuius flāma ſuperbia: cuius ſcintille praua eloquia: cuius fumus infamia: cuius cinis ino pia: cuius finis gehenna.

SVper cecidit ignis: & non uiderūt ſolem.ps. lyiii.Not.ꝙ hora meridiana ſtante ſole in ca lore ſuo ſup nos nō fiunt coruſcatiōes: atq; uaporatiōes in aere: ſed ſole ad occaſū acce dente. Et rō: qa in meridie dū calor eſt extenſior uapo res illi ibibunt calorē: & calefacti deſiccant: & efficiūt leues: & icipiunt aſcendere. Et anteꝗ ſint ad locū illū frigidiſſimū aeris: ad quē ſolis reuerberatio nō attin git: appropinquat ueſpertina hora: & ſol tēdit ad oc caſum. Spūaliter qn̄ ſol recte cognitionis eſt ſup nos: ignis cōcupiſcentie non pōt coruſcare in noſtra mēte: ſed ſole recte rationis accedente ad occaſum: uapores carnaliū appetituū deueniūt. Et aſcēdunt uſq; ad cō ſenſū uoluntatis: qui eſt locus ſūme remotus ab amo re dei: & feruore charitatis: & ad quē n̄ attingit lumē ſacre ſcripture. Et tunc uapores illi ſuccēſi igne libidi nis deſcendunt ad opera: & tota aīa infamie caligie denigratur. Fig.geñ.xy. Vbi legimus: ꝙ cū occubuiſ ſet ſol: facta eſt tenebroſa caligo: & apparuit cliban? fumans: & lampas ignis tranſiens inter diuiſiones ca dauerum. Spūaliter fit caligo mētis: & obſcuritas in aīa: deficiente rationis iudicio: & apparet quaſi cli

C

Fig.

banus fumans:qa ignis libidinis:qui latebat in cor-
de per ſenſuum ipudentiam manifeſtat: & bñ ſubdit
ꝙ apparuit lampas ardens tranſiens p cadauera:qa de
lectatio:& gratia:quã miſer peccator ex ſua libidie ca
pit:fugax eſt:& breuis:& feſtino ictu ptranſiẽs: & ni
hilominus tantã uim malignitatis relinquit in aïa:ut
nullũ bonum ualeat operari:ſed ſemp de malo in peius
gradiens deſcendit ad ignem interitus:& triſtitie. Vñ
de greg. in morali. Ex quo luxuria ſemel mẽtem occu
pauerit alicuius:uix eũ bona deſideria cogitare pmit
tit. Sunt enim uiſcoſa deſideria: quia ex ſuggeſtione
oritur cogitatio:ex cogitatione affectio:ex affectione
delectatio:ex delectatione conſenſus. Ex ꝯſenſu ope
ratio:ex operatione ꝯſuetudo:ex cõſuetudine deſpe-
ratio:ex deſperatione peccati defenſio: ex defenſione
gloriatio:& ex gloriatione damnatio.

D ERipe me de luto:& nõ ifigar. ps. lxviii. Quã
ꝙ cadens in aquã pfundã ſubiiciat ad feſtine
mortis periculũ: nihilominus cadens in lutũ
pfundũ mortem terribiliorẽ expectat:& pre
cipue ſi lutũ fedum eſt:atq; putridũ. Nam qdiu uiuit
in illo:ducit uitã cũ morte. Spũaliter uadens in pfun
ditatem culpe libidinis per opus ſpiritualiter ſuffocat
ps. lxviii. ueni in altitudinem maris: & tempeſtas de
merſit me. Sed ille:qui cadit in lutum ꝯſideratiõis:&
meditationis tantũ per cordis conſenſum: licet opus
exerceri corpaliter nõ poſſit:ſepultũ eſt tñ cor in ſterco
re uoluptatis:in quo quanto amplius ſe uoluit:tanto
amplius fedat tranſiens gradatim ad deſperatiõis lo
cum. ps. Infixus ſum in limo profundi:& non eſt ſub-
ſtantia. Ad huius ergo lutum demones deducunt pec
catores ſecretos: quos in fune timoris preuentos non
poteſt

poteſt in aquis aperte opationi ſubmergeẽ. Tales ſũt geſtantes ſuper habitum chriſti: quorum opera in conſpectu gentium apparent ſancta: et nihilominus uſq; ad guttur per conſenſum uoluptatis in ſtercore ſubmerſi ſunt: quod turpius: atq; abominabiliuſ eſt in ipſis q̃ in ſecularibus: & apertis peccatoribus: in quibus aperta ſunt opera praua. Figura. hiere. xxxviii. ubi legimus: ꝙ filii prophete funibus fecerunt poni hieremiam prophetam in lacum: ubi non erat aqua: ſed lutum: erat ibi propheta uſq; ad guttur: quod erat ei: ut dicit magiſter amariuſ milies morte. Spiritualiter p hieremiam prophetam domini ſubaudi uirum de mũdo a domino reuocatum: per falſos prophetas ſubaudi corporales appetitus falſa et peſſima ſuggerentes: qui miſerum hominem deponunt uinculis: ſeu funibꝰ uoluptatis et conſenſus ad complacẽtiam huius turpitudinis: & efficiunt illum ſubditum: et ſeruum libidinis: ꝙ debet eſſe uiro dei amariꝰ omni morte: unde auguſti. lib. primo de libero arbitrio. capitu. decimo. Non iſta inquit pena parua eſtimanda eſt: ꝙ & libido dominatur: expoliataq; uirtutis opulentia per diuerſa inopem: atq; indigentem trahit. Nunc falſa pro ueris approbantem: nunc improbantem: que antea probauiſſet: & nihilominus in aia falſa retinẽtem. Nunc deſperantẽ de tota inuentiõe uirtutiſ: & ſtultitie tenebris penitus inherentem. Nunc conantem in luce intelligendi: rurſuſque fatigatione in decidentem: cum regnũ illud tyrannice ſeuiat: & uariis: contrariiſque tẽpeſtatibuſ totum herens animum: uitamque perturbet: hinc timore: hic deſiderio: hinc anxietate: inde inani: falſaque letitia: hinc cruciatu rei amiſſe: que diligebatur: inde ardore adipiſcende: que non ha

Figu. bi. t ii

Fig.

bebatur: que aduerſum poteſt diſſipare luxuria: in
flare ſuperbia torquere inuidia: deſidia ſepelire: per-
uicacia concitare: afflictare ſubiectio: & quecunque
alia innumerabilia regnum illius libidinis frequen-
tanter exercet.

De maria uirgine.

A Vas admirabile: opus excelſi: eccle. xliii. No. q
ille artifex dicit ee ſolenis: q non ſolum nouum ſcit
fabricare uas ſed q ſcit fractum: ſeu de ſtructum in
melius reparare. Nam ſubtilitas artis per opa ſub-
tiliora cognoſcit: difficilius eſt enim uas fractum melius
reficere quam nouum fabricare. Specialiter deus eſt optimus ar-
tifex: nam ipſum uniuerſum fecit ex nihilo uelut opus bo-
num: gen. i. Vidit deus cuncta: que fecerat: & erant ualde
bona: & uas deſtructum. i. humanum genus repara-
uit in melius. Sed nota. quod primum humani generis uas
fuit conditio primorum parentum: nam in ipſis deus repo-
ſuerat imaginem: & ſimilitudinem ſuam: ſed mulier
miſera uas ſuum incaute conſeruans illud confregit: & ſic
mutauerunt gloriam in ſimilitudinem uituli comedentis
fenum. Igitur pro reparatione huius uaſis plorauit hu-
manum genus. v. milia annorum: & ultra. ps. Factus ſum
tanquam uas perditum: quoniam audiui uituperationem mul-
torum: tandem ſpiritusſanctus ſuggeſſit: & docuit hunc
artificem ſapie: omnium enim eſt artifex: omnem hns uir-
tutem: omnia proſpiciens. Ad ipſum igitur clamaue-
runt ſancti humili uoce petentes reparationem huius uaſis
iob. vii. quis poteſt facere mundum de immundo con-
ceptum ſemine: nonne tu qui ſolus es. Et tunc omnium
Fig. artifex dei filius deſcendens. uas illud multo precioſius
reparauit in uirgine glorioſa: quam prius eſſet. Figu.
hiere. xviii. Vbi legimus dominum dixiſſe hieruſalem.

Deſcende

Deſcende in domum figuli: & deſcendit: quem facere uidit quoddam uas luteum: ſed uas illud totum contritum eſt: deinde terra ex eadem maſſa aſſumpta fecit uas optimum: quemadmodum ipſe uoluit. quo facto dominus dedit hieremie in ſignū: ꝙ eque repararet uas: ideſt populum deſtructū: ut figulus uas illud Spiritualiter ſubaudi per primū uas primā mulierem: quam ictus diabolice tentationis adeo contriuit: ꝙ non remanſit in ea: nec in ſuis poſteris tantum integritatis ubi poſſet reponi ſcintilla diuine gratie: nec ualuit reparari uas illud per purum hominem: ſed per artificem illum: per quem uas illud fuerat fabricatū. Vnde ſuper illo eccleſiaſtes. vii. Vide opa dei: & ꝙ nemo corrigere poteſt: quem ille deſpexerit: dicit quidam iudeus nomine rabi azarias: qui fuit ualde autenticus apud eos. In hora iquit: qua creauit deus primū adā: tulit euȝ: & duxit: atq; reduxit per omnes arbores paradiſi: & dixit ei. Vide opera mea: q̄ pulchra: & laudabilia ſunt: & quicquid propter te creaui: prebe mentē tuam: ut non corrumpas: aut diminuas ſeculum meū ſi enim deſtruxeris. non erit poſt te qui reparet. Et nō ſolum tibi: & poſteris tuis: ſed etiam ipſi iuſto eris relinquens mortē: hec omnia prudens doctor: ex quibus uerb clare patȝ: q̄liter fractio generis hūani reparari n̄ potuit per purum hominem: quia omnes d̄clinauerūt ſimul: & non erat faciens illud bonum uſque ad chriſtum: qui ſolus fuit iuſtus. Venit ergo hic magiſter reparans uas uirgineum: ideſt beatiſſimā mariam: quā fecit ex eodem luto: ſed ſanctificauit eam: & fecit quēadmodum uoluit: nam adeo repleuit ipſam ſanctitatis gratia: ut tam ab originali: q̄ ab oī actuali peccato deinceps eſſet munda: unde ipſa in. ps. In uoluntate tua preſtitiſti decori meo uirtutem. In ſigno igitur

iſti? uaſis reparati:deſignauit qualiter reparet hyeru
ſalem:quia per ipſam glorioſam uirginem liquorem
balſami celeſtis:ſcilicet filium dei in ſacro utero recipi
ens:nobis poſtmodum dedit ad oīum reparationem:
ut felicius eſſet:ꝙ per ipſam lucrati ſumus:ꝗ illud:qđ
per euam perdideramus:unde criſo. ſup illud:miſſus
eſt.aue inquit gratia plena. Vltra iaꝫ diabolus aduer
ſum te non ualet.ubi enim prius uulnerauit bellator:
ibi primum medicus antidotum poſuit:ꝑ mulierēꝫ de
currit ſalatia:per mulierem emanāt meliora. Nō uerea
ris culpatam cōdemnationem:mater enim illius : qui
condemnauit:efficieris gratia:in utero materno ꝓſun
dalti mortem. Aue aīatum tem plum dei:celi terreꝙ;
equilibrium.

B QVaſi aurora ꝯſurgens:cā.vi. Naturalit᷑ expe
rimur egritudīes hūanas aleuiari:et feras be
ſtias ad latibula ſua fugere: & homīes auda
ciores fieri in aurora:ꝗ tpe noctis eſſet. Spiri
tualiter totum tēpus precedenſ aduentum beate uir-
ginis fuit nox:& obſcuritas:in qua ergotabat huma
num genus infernales fere:ideſt demōes ardentius do
minabātur:& homines timidi erant in conſpectu dei:
& angelorum ꝓpter primorum parentum maculā. Sꝫ
hac benedicta radiāte aurora:curata eſt egritudo hū
mana: fugit diabolus a conſpectu noſtro: ideo ipſam
auroram arbitrantur umbrā mortis. Et nos facti ſu-
mus audaces:& ſecuri apparere coram domio : & gra
Fig. tiam poſtulare. Fig. geñ. xxxii. Cum iacob tota nocte
luctaretur cum domino:apparente aurora :dixit do-
minus:uel angelus:cum quo luctabatur :dimitte me
aurora eſt:qui dixit :non dimittā te niſi prius benedi
xeris mihi. Et benedixit eum in eodem loco di. non
uocaberis amplius iacob:ſed iſrael erit nomen tuum

Spiritualiter laborans homo in lucta cum domino: p totum tp̄s culpe nō potuit ipſum uidere: nec inclinare ad miſericordiā: ſed adueniēte hac aurora ſancta ait dn̄s: dimitte me: ecce aurora lucet: ecce uirgo mat̄ miſericordie: auctrix ad illā recur̄ amodo: ab illa poſtula quicqd uis: amodo nequaq̄ uocaberis iacob. i. lucrator: qa non te amplius propter primā culpam puniam nō tibi moleſtiam inferā: ſed nomē tuum erit iſrael: qa uidebis dei filiū incarnatum: & quem prius ultorē di rum timebas: cognoſces amodo piiſſimum redēptorē Igit̄ hec aurora beatiſſima inuocanda eſt in ſubſidiuꝫ eā oportet: ber. in quodam ſermone. Si crimīe turbaris: ſi conſciētie feditate cōfuſus: ſi baratro deſperationis abſorptus: mariam cogita: mariā inuoca. Non recedat a corde: non tranſeat ab ore: nā ipſam cogitans n̄ erras: ipſam rogans non deſperas: ipſam ſequens non deuias: ipſa tenente non corruis: ipſa protegente non metuis: ipſa duce nō fatigaris. Ipſa propitia peruenis & ſic in te metipſo experiri poteris: q̄ merito dictuꝫ ſit uirginis nomen maria.

C

SAnctificauit tabernaculuꝫ ſuum altiſſimus. ps. xly. Precioſis reliquiis conſueuit fieri tabernaculum aureum: uel argenteum omni ornatu preparatum.: nam precioſus locus debetur precioſo locando ſecundum proportionem. Nulla reliquia precioſior: nullum tam precioſum iocale unq̄ mundus habere potuit: quale fuit filius dei: iccirco decuit illum habere tabernaculum precioſum: ubi repōneret. Nā ipſe fuit ſpecioſus forma pre filiis hominuꝫ: iō ſpirituſſanctus adeo ſanctificauit beatam uirginem: ut fieret in deliciis ſpecioſa inter filias hyeruſalem: & inter omnes creaturas. Figura exo. xxy. Vbi precepit Fig.

dñs moy. facies mihi ſanctuariũ: & ibi uidebor a uobꝭ portatũ eſt igitur aurũ: & argentũ: & lapides precioſi & ligna ĩputribilia: & multiplex precioſa materia ad ducta eſt: & inuenti ſunt fabri: & operatores lignorũ: & lapidum. Facto igit̃ opere: poſita eſt ibi archa dñi: in qua erãt lapidee tabule mandatoꝝ: manna & uir ga erant ibi duo cherubin ſeſe reſpicientes: preterea in exteriori loco poſitũ erat candelabrũ aureum: reſpici ens ad aquilonẽ: & ibi erat menſa ꝓpõnis panum. Et erat ibi altare holocauſtoꝝ: ubi. ſ. mactabãtur beſtie offerende in holocauſtũ dño: & iſtud tabernaculũ uo catum eſt ſanctificatio. Spũaliter per hunc tabernacu lum ſanctificatũ notat̃ uirgo maria: que ſup oẽs ſctõs ſanctior eſt. Nam in eius ſanctificatione remota ẽ oĩs macula etiã minimi pc̃ti: ut etiã ſanctos angelos ſecũ dum anſelmũ ſuperet per puritatem portatũ eſt aurũ: & argentũ: &c. qa celeſtis ſibi miſſa eſt gr̃e plenitudo: ut ipſa decoraretur lignis ĩputribilibus. ſ. pfecta cha ritate: humilitate: ſobrietate: prudentia: ſapientia: & ceteris uirtutibus abundãter. Inuentus eſt unus opti mus faber. ſ. ſpũſſanctus: qui ipſam adeo ſubtiliter or nauit per artem ſuam: ut fieret mr̃ & uirgo. Repoſita eſt ibi archa theſauri diuini: qa ipſe dei filius in uteruꝫ uirginis deſcendens factus eſt homo: ibi fuit poteſtas diuinitatis: ecce uirga: ibi fuit aĩa xp̃i: in qua deꝰ ſcri pſit ampliſſimã ſapientiã: ecce tabule: et caro: in qua appuit dulcedo beniuolentie: ecce mãna. Erant in ta bernaculo duo cherubin ſeſe reſpicientes: q̃ ſũt duo te ſtamenta mutuo ueritatem de ipſa nũciantia: ut pꝫ de luca & iſaya. Eſt ibi altare: ubi mactant̃ beſtie ad imo landũ: qa ipſa uirgo uirginũ eſt exemplariuꝫ: ad qd̃ ſi qs attendat: plane reperiet: qualr̃ acta brutalia: & be ſtialia. ſ. peccata debeant occidi: & occiſa facere cũ la chrymis

Arca

In Templo

SS. V. Taber.

chrymis per cor ɔtritũ: & humiliatũ ſacrificiũ deo ac-
ceptum. Nam in hoc altari inueniet malleũ humilita-
tis ad ɔterendũ leonem ſupbie: aculeũ charitatis ad fe
riendum ſerpentem inuidie: ſtimulũ paupertatis ad p
cutiendum lupum auaritie; iaculũ uirginitatis ad fe-
riendũ porcum imunditie: & ſic de aliis: nã oĩa parata
inuenies ad oĩa peccata fuganda. Eſt ibi menſa panũ:
quia in ipſa eſt oĩum tam peccatoꝝ: q̃ iuſtoꝝ refectio:
ibi eſt candelabrum reſpiciens ad aqlonem exterius.
No. per aqlonẽ infernũ. iere. i. ab aquilone pandet oẽ
malum; inde. n. cõſurgẽs tenebraꝝ princeps inſidia
tur fidelibus: & precipue hora mortis: ſed in iſto ſacro
altari eſt candelabrum ɔtra aquilonem exterius: qa ẽ
in ea adiutorium: & ſubſidium ɔtra diabolum in exi
tu uite preſentis; ſic igitur fuit ornatũ uirgineũ taber
naculum: unde ipſa eccleſia. xxiiii. In me oĩs gratie ui
te: & uirtutis: &c. Ex iſto eñi tabernaculo deus a fide
libus uidetur: qa ipſa nobis dei filium dedit placatũ:
& nobis ſociatũ. Ec ſic patet qualiter debuit ordinari
tabernaculum precioſum ad reponendũ eternũ regẽ
uenientem cum hoibus ad ɔuerſandum: unde leo pa
pa in ſermone natiuitatis uirginiſ. Oportebat quippe
prius edificari domũ: in quã deſcẽdens celeſtis rex ha
beret diuine gratie hoſpicium: illa in ſapientia edifi-
cauit ſibi domũ. Excidit colũnas. vii. ſeptẽ nãq̃ uirgĩa
lis hec domus ſuffulta colũnis extitit; qa uenerabilis
mater dñi. vii. ſpiritusſancti donis dotata fuit: qa uti
q; ſapientia: que attingit a fine uſq; ad finem fortiter
& diſponit oĩa ſuauiter talem conſtruxit: que digna
fieret illum ſuſcipere; & de intemerate carnis ſue uiſce
ribus procreare. Neceſſe igitur erat prius erigi thala-
mum: quod uenientem ad ſancte eccleſie nuptias ſu-
ſciperet ſponſum; hec leo papa.

D Liberaſti me dñe ſ̃m multitudinem miſericor-
die tue. eccle. li. Signũ magne libertatis eſt: et
nobilitatis ciuitatibus tributũ ſoluentib⁹ ſi
illa ex ſingulari priuilegio nõ ſoluant. Spũa
liter oĩs creatura pure humana fuit peccato ſubiecta:
& per cõſequens diabolo tributaria: excepta beatiſſi
ma uirgine: que ex priuilegio ſummi regis fuit ante ſã
ctificata q̃ nata: & ſic fuit repleta gratia: ita q̧ cuiuſcũ
Fig. q̧ peccati tributo extitit penitus aliena. Fig. gene. xl
vii. Vbi legimus tempore illius magne egeſtatis tota
terra egypti fuit tributaria pharaoni: excepta terra ſa
cerdotali: que libera erat ex regis puilegio. Spũaliter
tempore quo fuit in mundo tanta egeſtas gratie: om-
nis humana creatura tributaria fuit peccato: excepta
matre ſacerdotis magni ſ̃m ordinem melchiſedech: q̃
ex diuino priuilegio libera fuit: nam de dira ſeruitute
totius humãe nature loquitur iere. in trenis di. Q ũo
ſedet ſola ciuitas plena populo: facta eſt quaſi uidua
dña gentium: princeps prouinciarum facta eſt ſub tri
buto: uocat. n. humanam naturam dñam aliaꝝ crea
turarum inferioꝝ: qa ſic ab initio a ſuo factore condi
ta fuit. Sed de libertate huius ſanctiſſime terre. ſ. uir-
ginis glorioſe loquitur propheta in. p̃s. deſcribens eã
ſub nomine ciuitatis. d. Glorioſa dicta ſunt de te ciui
tas dei. Hec igitur fuit terra ſacerdotalis: de qua ſum
mus ſacerdos natus eſt: qui pro nobis factus eſt ſacrifi
cium deo acceptuꝫ: & hoſtia imolationis: uñ leo papa
inſ̃mo. natiuitatis uirginis ſic dicit. Obſecro dilectiſſi
ſimi fratres mei hanc noſtre ſalutis hiſtoriam diligẽter
intendere: corde uigiletis: oculi non dormiant. Cũ in
humano genere homo inueniri nõ poſſet ſine ſordib⁹
creator oĩum de beatiſſima uirgine carnem ſumens: ſi
ne peccato natus eſt: & conuerſatus eſt in mundo: ecce

ſacerdos

ſacerdos ſanctus:nulla in ſe habens peccata: & idcir
co dignus:& potens fuit:ut ſacrificium offeretis aliẽa
mundaret peccata. Quod ergo in rebus humanis in
uenire non poterat precium noſtre redemptionis:re
demptor noſter ſemetipſum obtulit hoſtiam in odorẽ
ſuauitatis : ſic ipſe factus eſt ſacerdos: & ſacrificium:
& redemptor:& premium.hec leo.Bene igitur decuit
terram illam fecundam: que talem produxit fructum
liberam fieri ab omni tributo peccati:quod ſic factuꝫ
eſt gratia diſpenſante:unde aug.de natura : & gratia
ait.Excepta uirgine beata: đ qua propter honorẽ do
mini nullam penitus habere uolo queſtionem: qa ſci
mus: ꝙ ei plus collatum fuit gratie ad uincendum ex
omni parte peccatum:qa conciperet: parere meruit eũ
quem cõſtat nullum habuiſſe peccatum : hac ergo uir
gine excepta:ſi omnes ſanctos:& ſanctas cum hic ui
uerent interrogare poſſemus:utrum eſſent ſine pecca
to:quid fuiſſet reſponſum putamus:niſi ꝙ ait ioan:ſi
diximus:quia peccatum non habemus : ipſi nos ſe
ducimus:& ueritas in nobis non eſt.

LVce ſplendida fulgebis.tob.xiii.Not.ꝙ E
feneſtra uitrea talis eſt nature : ꝙ ꝑ ipſã
intrat lux:ſꝫ nõ puluis:uel aq̃. Et rõ eſt:
qa uitrũ eſt corpus dyaphanũ : qđ aptũ
eſt ad lucem recipiendã : & eſt ẽt hec ma
gne ſoliditatis:& ideo ĩpenetrabile.Spiritualiter bea
ta uirgo maria fuit feneſtra lucifera.i.lucẽ ferens gene
ris ſaluandoꝝ:& tã corpus eiꝰ:q̃ ſpiritus adeo fuerũt
ſolidati diuina gr̃a:ꝙ licet per ipſã lumen eterni ſolis
nobis illuxerit:tñ neqꝫ per ipſã guta peccati:neq; ma
cula culpe unq̃ deſcendere ualuit.Figu.gene.vi. Vbi Fig.
legimus ꝙ in archa noe :per quam ſalus mundo remã
ſit:erat feneſtra uitrea : per quã lux ĩtrabat habitanti

bus in archa:& tamē aqua diluuii per feneſtram illam itrare nō ualuit:nec penetrare. Spiritaliter per archaʒ nota beatā uirginem:in qua noe: ſcilicet uera requies .ſ.dei filius requieuit. Qui creauit me:requieuit in tabernaculo meo. Aures namqꝫ eiuſ adeo erāt dyaphāe ut per ipſas itraret diuina lux:angelo nunciāte: et hāc lucem oēs ſaluandi participāt: eccle.xxiiii. Ego feci inquit in celis:ut oriretur lumen indeficiens: ſed cum tāte fuit ſoliditatis:ut nec aque alicuius peccati per ipſā uel ad ipſam poſſent accedere:uolētes igitur ad eternā peruēire patriā:hanc lucem tota adheſiōe aſpiciāt: ut pueniāt:unde Ambro. ſuper luc.ſit igitur nobiſ tanq̄ ymago deſcripta uirginitatiſ uita marie: in qua uelut in ſpeculo refulget ſpiritus caſtitatis:& forma uirtutiſ Hinc ſumatiſ exempla uiuendi tanq̄ in exemplari magiſteria probitatis: que quid corrigere: qd fugere quid tenere debeatis:oſtendat.

F

Recepi mulieri:ut paſcat te.iii.reg.xvii. Multū honoris cōfert uiro ſuo uxor circa miniſteriū ſolicita ɔtingit enim iterdū ad domum patriſfamilias accedere peregrinos iprouiſe:quibuſ cōmode miniſtrare non poſſet: niſi uxore mediante miniſtraret. Nam quedam ſunt: que intantum habent in promptu: ꝙ uolunt:ut ſtatim omnia uideanť preparaſſe. Spiritualiter paterfamilias deus uolens prouidere peregrinis: ſcilicet hominibꝰ: qui nimio labore laſſati querebant refectionem:uoluit beatā uirginē ſponſam ſuam eſſe: cuiuſ ſolicitudine eccleſie filiis uenientibuſ ad conuiuium diuinum abundāter prouideret.ps.cxxvii. Vxor
Fig. tua ſicut uitis abundās in circuitu menſe tue:&c̄.Fi. gen.xviii. Vbi legimus:ꝙ cum tres uiri ueniſſēt ad tabernaculum abrahe: ipſe uocauit uxorem ſuam dicens.

cens.

cens. Accelera tria ſata ſimile: & fac pulmētum: quod fecit: & uiros illos refecit: & tres uiri illi angeli erāt: ſed in ſpecie uiri erant uiſi. Spiritualiter per tres uiros illos ſubaudi treſ anime ratiōalis uires: qbus humana natura angelis: & deo aſſimilaṫ: ſcilicet memoriā intelligentiam: & uoluntatē: uel per treſ uiros illos triplex hominum genus: ſeu tempus. ſ. qui fuerunt in lege nature: qui fuerunt in lege moſayca: & qui fuerunt in lege gratie. Nam in hoc triplici ſtatu fuerunt hoīes peregrini: et apparuerunt tabernaculo abrahe. ſ. militantis eccleſie: licet aliqui ſpiritualiter: & perſonaliter: aliqui fidei deſiderio: abraham uero pater magne familie dominus deus noſter eſt: uidelicet uolens omnibuſ prouidere de uno pane. ſ. de īcarnato uerbo prouidit. Et idem fuit dei filius: ī quo refecti ſunt antiq: et quo reficiuntur nouiſſimi: unde leo papa ī quodam ſermone. Verbi inquit incarnatio hec cōtulit facienda: ꝙ facta: & ſacramētum ſalutis humane in nulla unq̄ antiquitate ceſſauit: quem predicauerunt apoſtoli: hūc annunciauerunt ꝓphete: nec ſero eſt adimpletum: quod ſemper eſt creditum. Nec minus adepti ſunt: qui in illum crediderunt promiſſum: q̄ q ſuſceperunt dōatum. Hec leo. Vt igitur hic paniſ pro humano gñe reficiendo ſic fieret: uocauit abraham ſarram. i. beatam uirginem: cuius ſancto utero ex tribꝰ ſatis ſimile factuſ eſt panis iſte. Ber. lib. i. de cōſideratione. Mulier inqt euāgelica: que miſcuit tria ſata farine: fuit beata uirgo: q̄ in incarnatiōe fermēto fidei ſue cōmiſcuit tria ſata. i. nouū antiquū: et eternū. ſ. aīam de nouo creatā corpꝰ de natura adam: & eternum de unione diuinitatiſ.

G Ratia ſuper gratiam mulier ſancta: & pudorata: eccle. xxvi. Nunq̄ poteſt furor uiri citiuſ māſueſcere q̄ p muliere ſibi placitā. Exemplū

naturale. Giroferos fertur animal terribile ferẽs in frõte cornua: cuius ictu nemo ualet protegi: ſed expoſita coram illo puella uirgine depõit ferocitatem: & cadẽs coram illa obdormit in gremio eius. Spiritualiter furor diuie iuſtitie ɔtra gẽus hũanũ tribiliter urgebat in tantũ: ꝙ ictum illius oẽs uſq; ad inferos trãſiuit. Sed uirgo humilis: & mãſueta inuenta eſt placita in cõſpectu eius: cuius amore captꝰ depoſita omni feritate deſcendit in uterum eius: & factus eſt nobiſ benignꝰ protector. Fig. heſter. iii. Vbi legimꝰ: ꝙ aſſuerꝰ dederat ſuper iſrael capitalem ſentẽtiam: et ſub pena mortis mãdauerat nemiem ad illum accedere: niſi uocatum: ſed tunc ſuaſa heſter puella decora nimiſ a mardocheo patruo ſuo aſſumptis duabus puellis ad ſuũ obſequiũ: quaꝝ una fimbriis ueſtimẽti regebatur: alteriuſ uero brachiis ſuſtentabatur: ingreſſa eſt ad regẽ. Que cũ uidiſſet regis magnificentiã ſtupore: ac pauore repleta: cecidit in brachiiſ puelle predicte: ſed cũ rex eiuſ admirabilem inſpiceret pulchitrudinẽ deſcẽdẽſ de ſolio ſuo uirgã: quã manu tenebat: depoſuit in ſignuꝫ clemẽtie et manibus propriis ſubleuauit heſter: & ɔfortauit ipſam: & ad ipſius poſtulatiõem aſſenſit: ac domum: & et populum illius ad mortẽ cõdemnatum liberauit: et occidi fecit inimicum ſuum naamã: qui populum ſuũ ꝓcurauerat mori. Spiritualiter per aſſueruꝫ: qui interpretatur beatitudo: ſubaudi deum: cuiuſ cognitio eſt animarum felicitas. Hic erat iratuſ humão generi propter ſeductionem: quã diabolus illi ɔſentienti impreſſerat: & ſtatutũ erat oẽm hoĩem mori. ꝑs. Quis eſt homo: qui uiuet: et nõ uidebit mortẽ: aut qs eruet aiam ſuam de manu inferni: nõ poterat quis pro gratia impetranda ad ipſum accedere. q̃uis ſanctuſ ier. vii. Tu autem noli orare pro populo iſto: quia non exaudiam te.

te. Sed inuenta eſt heſter: que interpretaī abſcōdita: p
quam ſubaudi beatiſſimā mariā: que abſcondita erat
mundo: ſed multum cognita deo: unde iſa. vii. ubi te
xtus noſter habet. Ecce uirgo ɔcipiet filiū hebraica ue
ritas habet: ecce alma cōcipiet filiū: et no. ꝙ alma idē
eſt: qđ uirgo abſcōdita: hec igiī pſuaſa a mardocheo
ꝓpinquo ſuo. i. ab angelo gabriele. cui uirginitaſ cādi
da dicitur eſſe propinqua: intrauit ad regem eidē locu
tura pro humāi gnīs ſalute. Cum igiī myſterium īcar
natiōis audiret: & ſe tātum magnificari cognoſceret:
obſtupuit: & turbata eſt turbatione admirationis: &
cecidit in brachiis unius puelle. No. per duas nominā
tas ſuperius puellas uirtutē humilitatis: & uirtutē ca
ſtitatis: utraqꝫ iſtaꝝ fuit in ſingulari uirginiſ obſeqo.
Cecidit uirgo beata in brachiis: quando uox illa co-
lumbina ſuauiſſime intonuit. d. ecce ancilla dñi: fiat
mihi ſecundum uerbum tuum. Ad hāc igitur uocē in
tonuit de celo dñs: & altiſſimus dedit uocē ſuā: et ait
Vulneraſti cor meum ſponſa ſoror mea: uulneraſti cor
meum in uno oculoꝝ tuoꝝ: quia certe beata uirgo li
cet placuerit uirginitate multum: nihilominus magis
fuit accecpta ex eius humilitate. Deſcendit igiī rex ex
celſus: depoſita omni feritate in uirginitatis uterum:
& ex illa factus homo liberauit populū ſuū percutiēs
diabolum: qui procurauit perditiōem humani gñis p
lignum: & ipſe per lignū uictus: & cōtritus eſt. Et no.
ꝙ in tex. ſequiī. ſ. ꝙ rex aſſuerus oēs poſſeſſioneſ que
fuerāt namaā donauit heſter: & pplo ſuo: qa ipſe dei
filius poſtq̄ pcuſſit diabolū: eterne btitudinīſ palatia be
ate uirgini dedit: & pplo credētiū. Ecce quātā grē ple
nitudinē pcurauit nobis uirgīalis hūilitas: maxie: qa
quē celi: & terra capere nō poterant: ſuo cōtinuit ute-
ro. Unde auguſtinus ſuper his nimio ſtupore mira-

tus eaꝫ alloquitur dicẽs: dic mihi iam queſo ſacta ſan
ctorum: liliorꝶ mater: quomodo florem niuei cãdoris
& ↄualium ſine ſucco humãe propaginis: et ſine um-
bre carnalis ſeminiſ in ſinu eccleſie germinaſti: dic que
ſo mihi unica mater: quibus manibus: uel quo diuini
tatis articulo in utero tuo formatus eſt filius: cuiꝰ de
us ſolus eſt pater: dic obſecro te per illum: qui te taleꝫ
fecit: ut ipſe fieret in te. Quid boni egiſti: quod premi
um obtuliſti: per quas poteſtateſ abiiſti: quos patro-
nos adhibuiſti: que ſuffragia premiſiſti: quo ſenſu: uel
qua cogitatiõe ad hoc: ut acciperes peruẽiſti: ut uirtus
& ſapiẽtia patris: que attingit a fine uſqꝫ ad finem for
titer: & diſponit omnia ſuauiter: totus ubiqꝫ manens
& ſine ulla ſui mutabilitate in uteruꝫ tuũ: ueniens ita
caſtum caſtellum tui uentris incoleret: et ingrediẽs nõ
lederet: & exiens incolumen cuſtodiret: dic ergo mihi:
quomodo ad hec perueniſti: & illa queris a me: quid
obtulerim mũeris: ut mei mater efficerer creatoris. Ob
latio mea eſt uirginitatis promiſſio: oblatio mea ẽ hu
militas mea: & ideo magnificat anima mea domium
luce primo: &c. Et ſequitur: quia reſpexit: nõ auro ele
uatam tunicam meã: nõ põpoſo cultu radiantis auri
ornamentum ceruicis mee: aut precioſorum lapidum
margaritarum dependentium aſpexit in auribuſ meiſ
ſed reſpexit humilitatem ancille ſue: uenit enim ad hu
milem manſuetus: requieſcens ſuper maternum ſpiri-
tum humilem: & manſuetum: hec aug.

H Ecce nubes lucida obumbrauit eoſ: mat.
xvii. Naturaliter nubes nõ eſt lucida pro
pter ſpiſſitudinem: unde uidemus ꝙ ipſa
nobis lucem: ſeu radios ſolis: & lumẽ ſtel
larum tollit. Ideo ſi nubeſ lucida eſt: hoc
eſt ſupra naturam eiuſ: ſicut appareret de
nube

nube in tranſfiguratiōe: q̄ fuit multū lucida ultra na
turam nubiū. Spūaliter nulla creatura humana: q̄tū
eſt de ſui natura: potuit eſſe lucida: & ſancta pp cul
pā tenebrarum: & cōdenſationem peccati. Et ideo cum
beata maria in mundo mūda & lucida apparuit: hoc
fuit ɔtra ɔſuetudinem humanā: qa in ipſa rex etern⁹
tranſfiguratus eſt: & de furibundo iudice mutatus ē
in piiſſimū patrem. Ergo nota per lucidā nubem bea- nubes beata
tam uirginem pp tria in nube lucida reperta: nam nu 1
bes habet fecundare: eo quod inducit bñficium plu-
uie ſuper terrā. Habet eſtū temperare: qa ſe interpōit 2
inter nos & ſolem: & habet illuminare: qa ut dictum 3
fuit: ſupnaturaliter lucida eſt: ſic beata maria hec tria ss. Virgo.
pleniſſime habuit. Nā prio fuit fecundiſſima: qa abū 1
dantiam pluuie gratiarum fecit in mundo deſcendere.
ps. lxxi. Deſcendit ſicut pluuia in uelus: & tempat no 2
bis eſtum diuine iuſtitie: cū peccamus: qa ſe interpōit
inter nos & deū pro cura delictorum noſtrorum. caſſio. in
quodam libello. Tu inqt afflictis medica ſingulis: qſ
tuo nō egeat munere: cum oibus peccare cōmune ha-
bet in ſua luce ducere: aut reuocare errantes ad termi 3
num. ber. ii. ſermone. Virgo regia ipſa eſt uia: per quā
ſaluator uenit ꝓcedens de ipſius utero tanq̄ ſponſus
de thalamo ſuo: & ſubdit per acceſſum habemus ad
filium: o bñdicta inuentrix gratie: genitrix uite: ſa-
lutis mr̄. Figu. exo. xiii. Vbi nubes ignea ducebat fi Fig.
lios iſrael per deſertū uerſus terram promiſſionis: q̄ ip
ſos ꝓtegebat etiā ab eſtibus ſolis: perduxit ad petram
oreb: ubi ſitientibus data eſt aqua latiſſima. Spūalit
per hanc nubem ſubaudi uirginem glorioſam: ut di-
ctum eſt: que illa ſuperius tria dicta nobis abundan-
ter prebet: ut ois natio bñficio eius gaudeat. ber. ſer.
ii. Ad beatā uirginē ſicut ad remediū: ſicut ad archa

num dei: ſicut ad reruꝫ cauſam: ſicut ad negociū ſecu
loꝝ: reſpiciunt: qui in celo ſunt: & q in purgatorio ha
bitant: & qui preceſſerunt: & nos qui pñtes ſumus: &
qui ſequuntur enei: & nati natoꝝ: & qui naſcent ab
illis. Illi qui ſunt in celo: ut reſtaurentur: & qui in pur
gatorio ut eripiant: qui preceſſerunt: ut prophete fide
les inueniantur: & qui ſequuntur: ut glorificentur.

NE dimittes legem matris tue: prouer. i. Nul
la res eſt adeo difficilis: quā nō temperet ma
ternus amor. Exemplum hēmus in natura.
Gallina. n. cū ſit animal infirmū: & debile
pro liberatione puloꝝ aggreditur fortiorem ſe: ut ca
nē. &c. & pro educatiōe puloꝝ ſuoꝝ multa ſolicitudi
nē laborat: hoc ꝑ tanto dictū ſit ad oſtēdendū matrē
omni feruenti affectu filios diligere. Spūaliter pecca
tor eſt in pñti uita omni cōſilio deſtitutus pp peccata
niſi iuuetur ꝯſilio uirginis matris marie: que ſingulari
prerogatiua dicitur aduocata peccatoꝝ: et mater: hec
eni oī ſolicitudine ſe interponit pro filiis ſuis pro for
tioribus ſe: nō dico cōtra. ſ. cōtradicendo: ſed dico: ꝙ
cū peccator ex culpa meretur mortē: ipſa totis uiribus
inuadit chriſtum precibus: & ſuffragiis: & pro pecca
tore intercedit: qui iſtius matris cōſilio aquieſcat: de
Fig. odioſo reddit carū: & gratū. Figu. geñ. xxvii. ubi legi
mus: ꝙ cū rebecca mater iacob cupiens ipſū iacob bñ
dictionem primogeniti obtinere: uocauit illum ad ſe
dicens. Audi conſilium meum fili mi: uade: & porta
mihi duos edos: & coquam illos: prout ſcio patrē tu
um libenter ueſci: & dabis illi comedere: ut benedicat
tibi anteꝗ moriat̄. Et reſpondit iacob. Cum ſim lenis
& frater meus primogenitus: cuius eſt benedictio: eſt
pilloſus timeo ne putans me illū uelle illudere: loco be
nedictionis maledictiōem recipiam. Ad quem illa: ſu

per

per me ſit illa maledictio fili mi. Obediuit ergo iacob: & illa edi pelle impoſita collo: et manibuſ iacob miſit illum cū epulis paratis ad patrem: qui ipſum primogenitum eſſe putans: eo q uestibus primogeniti tegebat bene dixit illi benedictione primogeniti: et conſtituit eum dn̄m domus ſue: ueruntamē cum iacob loqueret ait iſaac pater eius: uox quidem uox iacob eſt: ſed manus ſunt eſau. Sp̄ualiter rebecca iterpretatur que multum accepit: & bene denotat beatam uirginem mariā que ceteris creaturis ſuperabundauit in gratiis: puer. ultimo. Multe filie congregauerunt diuitiaſ: ſed tu ſupergreſſa es uniuerſas: per iſaac patrem iacob: qui interpretat riſus: ſubaudi xp̄m: qui eſt diſtributor: et diſpenſator: atq; dn̄ator primo geniture celeſtis: et ſuperne hereditatis. Sed no. q hec hereditas debetur iuſtis & ſanctis. p̄s. xxiii. inocens manibus: et mūdo corde qui non accepit in uanū animā ſuaꝫ: nec iurauit in dolo ꝑximo ſuo. hic accipiet benedictiōem a dn̄o. Talē ergo facit dn̄s primogeniture heredem. p̄s. ego primo genitū ponā illum: &c. Per iacob lenē ſine pilis ſubaudi hic peccatorem meritis: et uirtutibus ſpoliatū. Igiť hec piiſſima mater cupiens peccatorē preuia penitētia ducere ad gratiā ad celeſtē obtinendā hereditatē eum ad ſe uocat di. audi ꝯſilium meū fili mi. p̄s. xxxiii. Venite: & audite me: timorem domini docebo uos: porta inquit mihi duos edos: ſcilicet contritionem: et cōfeſſionem: & charitatis mee igne decoquam: & illoſ patri tuo chriſto dabis: ut tibi idulgeat: et benedicat anteq̄ moriaris: ſed reſpondet peccator: uide: quia lenis ſum ſine meritis: ſine uirtutibus: ſine ſatiſfactione: nil boni feci: cognoſcet me nō eſſe primogenitum: ideſt iuſtum: ſed peccatorem: & impium: ſed cōfortat ipſum miſericordie mater. Et tunc peccator uirginis

preſidio cōfortatus corde contritus pergit ad cōfeſſio nem: & tangit eum xp̄s manu cōfeſſoris: & odorat ueſtium primogeniti ſuauitatē.ſ.cor contritum: & humiliatū. Et dicit. uox qdem uox iacob eſt: ac ſi dicat: uox peccatorū tuorum: ꝙ clamat cōtra te: eſt uox iudicandi: & cōdemnādi: ſed manus.i.affectiones penitudinis tue te primogenitū effecerunt: & nō recognoſcit ip̄m eē iacob: qͣ in quacūqꝫ peccator hora peccata ſua gemit: pater iſte peccatorum illorū nō recordatur amplius: & bn̄dicit illi in pinguedine terre: & rore celi: qͣ ſibi in preſenti gratiam tribuit: & gloriam in futuro. Ergo optimū cōſiliū eſt talis matris: que ſic nouit peccatores ad xp̄i miſericordiā ꝓuocare. ber. in quodam ſer. Si inquit ad dei maieſtatē non audes accedere: nō liqueſias ſicut cera a facie ignis. Vade ad matrē miſericordie: & oſtende ſibi tua uulnera: & ipſa ꝓ te oſtendet filio pectus: & ubera: & filius oſtendet patri latus & uulnera. Pater non negabit filio poſtulanti: fili⁹ nō negabit matri interpellanti: mater non negabit peccatori ploranti: hec bernardus.

Digito ſuo ſcribebat ī terra: ioā. viii. Ad actū ſcribendi reqritur hoc. Primo ſcriptor: iſtrumentum quo ſcribit: tinctura: & materia in qua ſcribat: & tunc poteſt fieri ſcriptio: & illam exponere legendā his: qui legere nouerunt. Spūaliter hec concurrunt in liberatione illius deprehenſe: & in liberatione nature humane in peccato lapſe: qͣ fuit ibi filius dei: ſcilicet ſpiritus ſanctus fuit ibi tinctura: ideſt ſanguinis xp̄i: fuit ibi materia: in qua ſcriberetur tanq̄ in libro: ideſt beata uirgo maria. Nam ipſa fuit: in qua prius ꝓphete depinxerunt paſſionem chriſti: & poſtmodū tēporis proceſſu ſanguine xp̄i fuit aſperſa: iccirco ipſa obtiuit ſeptem ſpiritus ſancti dona: ut qli

bet

bet ēt poſſit legere quantā fuerit paſſus paſſionem: & quam magnā nobis intulerit miſericordie largitatē. Figu. leuitici quarto. Vbi legimus: ꝙ moyſes ſepties Fig. aſpſit altare ꝓpiciatorii: qđ erat in tabernaculo ſāgui ne uituli digito ſuo: ut ꝑ hoc accedētes ad tabernacu lum remiſſionē peccatoꝝ inuenirēt: & deus propiciare tur illis. Spūaliter per hoc altare ad qđ ſum⁹ ſacerdos ſolus accedebat ſubaudi beatam uirginē: ad quam ſū mus ſacerdos noſter. ſ. dei filius ſolus deſcendit: ut ibi cōficeret hoſtiā: quā pro nobis imolaret. Aſpergit ſep ties ſanguīe occiſi uituli: qa ſepties percuſſa eſt gladio paſſionis redemptoris noſtri: & filii ipſius. Primo a ſi meone: quādo audiuit: & tuam ipſius animam pertrā ſibit gladius. ſecundo quādo audiuit ipſū tota nocte flagellari in domo cayphe. Tertio qñ ipſum uidit ca ſtigari in pretorio pilati. Quarto quādo audiuit ipſū ad crucem condemnari. Quinto quādo uidit: crucem imponi ſuper humerum. Sexto quādo uidit ipſum in cruce poni: & manus: & pedes ipſius configi: & caput eius corōa ſpinea coronari: & ēt aceto felle mixto pota ri. Vltio qñ uidit latus apiri. Iſta oīa pcuſſerūt cor uir ginis: ex quo patiebat̄ cor uirginis ut caro xp̄i: uñ hye ro. in quodā ſer. Quot inqt leſiones in corpore xp̄i: tot uulnera in corde matris: quot ſpine pūgētes: quot claui perforantes: quot ictus carnem rumpentes: tot ſagitte per oculos intrantes: & tot cor: & animam mā rie uirginis uulnerantes: ut ipſa dicat: non peccaui: & in amaritudinibus moratur oculus meus. Ergo bea ta uirgo altare eſt: in cuius corde occiſus uitulus ſacri ficii: & ſanguine illius aīa eius ſepties eſt aſperſa. Ideo ipſa facta eſt liber federis: in qua ſcripſit ſpūſſanctus. vii. dona ſpiritualia pre omnibus abundantius: ut cu pientes deum repropiciari ſibi accedant ad ipſam: & in

ueniant magne miſericordie copiam: ber. in ſer. Quis miſericordie tue o bendicta longitudinē: latitudinē profunditatem: atq; ſublimitatem queat inueſtigare. Nam longitudo eius uſq; ad nouiſſimum diem inuocantibus eam ſubuenit uniuerſis: latitudo eius replet orbem terrarum: ſublimitas eius ſuperne ciuitatis inuenit reſtaurationem: & profundum eius miſericordie ſedentibus in tenebris: & umbra mortis redemptionē obtinuit: hec bernardus.

L Ego ſum lux mundi: ioā. viii. Tēpore caliginis nequit inueniri de facili res que cecidit inter ſordes: niſi apprehenſo lumine perquirat locus ille: in quem dignoſcitur cecidiſſe. Spiritualiter hūana natura p ineptam primorū parentū cuſtodiā: cecidit īter ſordes peccati. & culpe ſine omni releuationis ſpe: q̄tum eſt de ſe: p̄s. infixus ſum in limo profundi: & non eſt ſubſtantia: ſed ueniens uirgo beata accenſo lumine diuino: ſeruauit hanc rem perditam: & inuentam poſuit in loco debito: qa i pſam copulauit ordinibus angelorū. Figu. luce. xv. Vbi dñs in parabolis loquens dixit dragmam unam perditā fuiſſe ex. x. Et mulier accenſa lucerna reuoluit totam domum: & inuentam cum aliis. ix. poſuit uocans cōuicinos dicens: congratulamini mihi: &c. Spiritualiter. x. dragme ſunt. x. creaturarum genera rōnalium: ſcilicet. ix. angelorū ordines: &. x. ē natura humana. Ex omnibus enim illis celi pulchritudo conſiſtit. Nā denarius numerus eſt cōpletiſſimus: ſed quia ex culpa primorum parentum: ut dictum eſt: humana nature: que. x. dragma dicit: cecidit de manu inocentie: & immerſam in ſordibus non erat: qui inde poſſet eripere: & hoc totum uniuerſum erat turbatum. Sed tunc ſubuētrix illa mulier ſancta: & pudica impleuit lucernam

Fig.

applicatio.

naꝫ.i.mentem ſuā oleo hūilitatis: in quam mox lumē diuine maieſtatis deſcendit: & hec mulier totaꝫ reuol uit domū: qa ipſam naturaꝫ quodāmodo mutauit to tam: ut ipſa fieret mater uirginitatis: tamē puditiciaꝫ non amitteret. Extraxit igitur hanc dragmam de ſor dibus: & eam cōiūxit. ix. angelorū ordinibus: quo fa cto uocat omnes aīas ſaluādorum. d. Venite ad me omnes q cōcupiſcitis me: deliciis meis adiplemini. Pa tet igitur q̄ ſublimiter: & ſupra naturā beatiſſima uir go maria circa nature hūane ſalutē operata eſt: uñ hie ro. in ſermōe aſſumptionis eius. Quod natura inquit nō habuit: uſus neſciuit: ignorauit ratio: mens non ca pit humana: pauet celuꝫ: ſtupet terra: creatura celeſtis miratur: hoc totum per gabrielē marie diuinitus nun ciatur: & per chriſtum adimpletur.

Dum lucem habetis: credite in lucem: ioā. xii. Finito completorio in eccleſia. extinguūtur omnia luminaria excepta lampade: q̄ ſemper ſtat coram altari maiori: q̄ pro tanto ibidem ardere permittiť: qa corpus dñi ſemper manet ibi. Et cū etiam ſacriſta: aut alius noctis tēpore: aliquo ſuper ueniente caſu indiget lumine: pergit ad lampadē illaꝫ lumine alibi nō inueto: qa illa ſemper ardet. Spiritua liter tempore quo myniſterium dominice paſſionis cō ſumabať: omne fidei lumen quodammodo fuit extin ctum: qm̄ omnes eo relicto fugerunt: ſed una lampas tantum accenſa remāſit. ſ. beata uirgo maria: in qua ſemper fidei lumen uixit: & exarſit in ipſa uere chari tatis ignis: & hec ſtetit iuxta altare. i. iuxta crucem in qua pendebat corpꝰ chriſti: ioā. xix. ſtabat iuxta cru cem ieſu mater eius. In cuius ſignum tribus noctis maioris hebdomade: & tenebre fiunt: & omnia lumi

M

ſaluatur R. dy in V.

maria extiguũtur uno excepto:ꝙ latet ſub altari.Naꝫ
fugientibus diſcipulis:uirgo maria ſub cruce remãſit:
mente:& corde cum filio crucifixa:licet corpore iuxta
crucem ſemiuiua iaceret.Non deficit: neqꝫ defecit ali/
quando lumen illius:qm̃ oẽs tpe noctis.i.cum nebu/
la tentatiõis urget:& caligo culpe grauat:lucẽ eiꝰ gra
Fig. tie inueniũt paratã.prouer.xxxi. Nõ extinguet̃ lucer
na illius in nocte.Fig.exo.xxvii. Vbi legimus:ꝙ i tẽ
plo lucerna ſp ardebat:& nunq̃ debebat extigui.Spi
ritualiter beata uirgo hec lucerna eſt:que nõ extiguit̃
ſed cõſeruatur lumine diuine gratie: prebendo oĩbus
uiatoribus : unũ ualeant uiã ſalutis uidere:nec eſt tã ce
cus:cui lumen illud rectitudinẽ uie nõ oñdat.ps.in lu
mine tuo uidebimus lumen:ideo ber.in quodã ſer.Il
le ſolus o uirgo beata tuas laudes ſileat:q te fideliter
inuocatam ſenſerit unq̃ in ſuis neceſſitatibus d'fuiſſe
& qd mirũ:ſi aduocata adeſt:que ẽt nõ uocata p̃ſto ẽ

N SIcut mater unicũ diligit filiũ:ſic te diligebã
.ii.reg.i. Tantus eſt amor matris erga filiũ
ꝙ nunq̃ faciant̃ fere oculi uiſiõe illius:& dũ
filius abeſt a matre:de illo ſemp ſollicita co
gitat:ut uix poſſit aniuſ ab hmõi cogitatiõe quieſcer̃
Spiritualiter inter oẽs matres: que unq̃ propriũ filiuꝫ
dilexerunt uirgo beata plus dilexit chriſtũ. tum qa ſo
lus ſibi erat filius:tum ẽt:qa ſciebat illũ eſſe deum:&
humani generis redemptorẽ:tũ etiã : qa ipſa fuit plẽa
pfectiſſima charitate. Cõcluditur igit̃ ex p̃dictis bea
tam uirgiem chriſtum dilexiſſe plus oĩ matre: ideo cũ
ipſe tpe paſſionis ſue ab ea ſeparatus eſt:multos paſſa
eſt dolores:multoſqꝫ emiſit gemitus:& multas effuſit
lachrymas : atqꝫ his occupata grandi affectu expecta
uit reſurrectiõis diẽ:in quo qdem die: uiſo filio a mor
tuis reſurgente:ut pie credẽdũ eſt:ſummũ recepit gau
dium.

diū. Fig. thob. x. Vbi legimus: ꝙ miſſo thobia puero a patre: cū cirographo in rages ciuitate medoꝝ pro recuperandis. x. talentis argenteis: angelo ſociato: q̄ patri ſpopondit illum reducere tpe determinato: atq; a patre prefixo: mater eius lachrymabat iterim irremediabili pcuſſa dolore: & dicebat: ut qd te miſimus pe regrīan baculū ſenectutis noſtre: pgebat enī oī die ad loca: unū filiū ſperabat aduentū: ſeu reditū: & una die ꝗ ſic faciendo aſpexit: & uidit familiā: & diuitias illū precedentes. Et ſic poſt lachrymas: multoſq; ploratus conſecuta eſt grandem letitiā: ita ut maius eſſet gaudium q̄ prius erat dolor. Spūaliter per thobiā filium thobie ſubaudi chriſtum filiū dei: & filium uirginis bñdicte. Igiť iſte dei filius miſſus eſt a pr̄e accepto cyrographo noſtre mortalitatis: & ſoluto debito noſtre mortalitatis: deſcendit ad inferos: & idem decem talēta. i. hūanum genus: quo ad ſaluandos rediit: et nota ꝙ denarius numerus notat hūanum genus: cum ordinibus angeloꝝ copulandū: ut ſuperius dictū fuit. Itē per thobiam: & angelū ſimul ſociatos: congrue potes intelligere humanitatē chriſti uerbo aſſociatam in ſuo ſuppoſito. Deſcendit ergo dei filius: ſeu chriſtus in rages ciuitatē ꝑ ſolutiōe debiti hūane nature corrupte qñ ipſe per lignum pſoluit: & in ligno noſtrum exterminauit peccatū: quo diabolus ſub cyrographo ſententie diuine oēs uinctos tenebat: uicit expugnatiōe in ligno: qui miſerū hoiem in ligno expugnauerat: & qui expugnatum detinebat captiuū: unde ber. in ſuis meditationibus. Deſperare utiq; potuiſſem ꝓpter nimia peccata mea: niſi qa uerbum tuū dñe: uerbū caro factum eſt: & habitauit in nobis. Ille enim factus eſt obediens uſq; ad mortem: mortem autem crucis: tulit cyrographum noſtrorum peccatorum: & illud effigēſ

Fig.

applicatio

cruci pctm̄: cruci fixit & mortē. Igit cū iſta xp̄s ptra
ctaret poſt mortem: uirgo maria m̄tis perfuſa lachry
mis: multiſq̧ occupata gemitibus numerabat dies ra
tionis ipſius: & ibat feſtinanter ad loca frequenter illa
uiſitās: unn̄ filii ſperabat aduētū: qa ſacrā ſcripturā me
ditabatur aſſidue: que de xp̄i reſurrectione ſpiritu p
phetico loquebat. Et cū iam ad terminū reſurrectioni
prefixum: & determinatū eſſet puenta: deuotius: atq̧
frequentius lachrymabatur in ſeipſa dicens. Quis in
dicabit mihi: quem diligit anima mea: ubi cubat: &
ubi qeſcit: queſo nunciate illi: qm̄ dolore langueo: o
qd te miſimus peregrinari ſolatium aīe mee: reuertere
dulcis mi: dulceſcat amaritudo doloris mei. Exeat
gladius q ptranſiuit aniāz matris tue: redde mihi leti
tiam preſentie tue: oñde mihi faciem tuā: ſonet uox
tua in auribus meis: o ſpes mea: & uita mea: uideā te:
& ſufficit mihi. Cū intra ſe uirgo beatiſſima hmōi p
tractaret: ecce angelorum multitudo: ecce xp̄i familia ip
ſū precedēs: que in aure uirginis talē ſalutationez pre
miſit. Regina celi letare alleluya: qa quē meruiſti chri
ſtum portare all'a: reſurrexit ſicut dixit all'a: hec igitur
anti. ab angelis condita creditur. Quod aūt ulterius
additū eſt. ſ. ora pro nobis. &c. factū eſt ab ecc'ia. Igi
tur leuans oculos: & aſpiciens uirgo uidit chriſtū uni
genitum ſuū uenientem inter aues celi: qui ſequentez
ſalutationem ei contulit di. & ſunt uerba anſelmi. O
inquit uirginum uirgo ſingularis: roſa celice amenita
tis: prelucidum ſidus inter pmeuas lucernas diuini lu
minis ſuſceptiuas in tuo ieſu: pre omnibus gaude ga
udio magno: quia quem deū: & hoiem peperiſti: & p
priis uberibus enutriſti: uidiſti in cruce pendentem: ui
debis in celo regnantem: uidebis oēm altitudinem ce
leſtium: terreſtriuz: & infernorum inclinatam eius ma
ieſtati.

ſeſtati. Et uidebis omne robur inimicorũ attritũ: poſt hec añt uerba tam meliflua: beata uirgo humili uoce & ſolita ait. Benedictus qui uenit in nomine dñi: & cadens in faciem ſuam adorauit illum dñ. Et nunc domine ſuſcipe preces ancille tue: & preſta: ut ſi quis ad me: quis peccator acceſſerit: corde contrito: tuã indulgentiam petiturus illam abundanter impetraſſe ſe noſcat: & calidi hoſtis inſidias in huius uite exitu ſecurus pertranſeat. Et ait ad ipſam dominus. O intemerata: & in eternum benedicta: quanta eſt tua charitas: quanta eſt tua benignitas: tu gloria ieruſalem: in letitia iſrael: tu honorificentia populi dei. Eſto mater miſericordie: & peccatorum aduocata: ut omnes gaudeant te: conſolentur per te: & ſic beata uirgo ex tũc facta eſt aduocata noſtra. Ideo bernardus in ſermone Maria omnibus omnia facta eſt charitate: debitricez fecit ſe: omnibus miſericordie ſinum aperuit: ut de plenitudine eius accipiant uniuerſi. Captiuꝰ redemptionem: eger curationem: triſtis conſolationem: peccator ueniam: iuſtus gratiam: angeli letitiam: filius dei carnis humane ſubſtantiã deniq̧ tota trinitas gloriam: ut non ſit qui ſe abſcondat a charitate eius: hec gregorius. Subaudi prudens lector: me non aſſerere: ſeu aſſertiue premiſſa in figura precedenti dicere: eſt tamen quedam pulchra adaptatio: que ſi predicanda ſit legentium diſcretioni relinquo: puto tamen pie credendum eſſe dominum matrem propriam: que tãta paſſa eſt pro chriſti paſſione penam in ſui reſurrectione: ut ceteros honoraſſe.

Leuauerunt archam in ſublimem: geneſis O ſeptimo. Prudẽs mercator omnes ſuas merces cognoſcens precioſas: tractat prius de

loco cōgruenti. Spūaliter cognoſcenſ dei filius matrē
mariā uirginē glorioſam eius eſſe inter oēs creaturas
ſpecioſam: prius uoluit illi locū preparare ſpecioſuꝫ: &
amenum: in quo ipſa ſublimaret̄: & poſtmodū cum ce
Fig. leſti collegio deſcēdere ad ipſam ſumendā. Fig. ſecun
do regum ſexto: ubi legimus dauid regem tabernacu
lū feciſſe iuxta domū ſuā pro reponenda archa federis
deſcendit ipſe cū electis ſuis iſrael: et tulerūt archā de
domo aminadab: que erat in gabaa: et poſuerunt eā
ſuper plauſtrum nouū: quē cū oza tetigiſſet: ꝑcuſſ⁹ eſt
a domino: demū portauerūt archam in locū ſuum da
uid precedente cū cithara cum cantoribus electis ex iſ
rael. Spūaliter ſubaudi ꝑ archā federiſ beatā uirginē:
que tali federe ordinata eſt: ut uidelicet repleta ſit gra
tia: & gloria a deo: et nos per ipſam gratia repleamur.
Iſtud eſt igit̄ fedus: ut propter nos ſaluatorem cōcepe
rit: et per ipſum nobis ꝓpitiatione ꝓcuret. Vnde aug.
in quodā ſer. Vt.n.ad te gratia plēa loquar: ex gratia
te debes o piiſſima peccatorib⁹ eē gratioſa: cui nimirū
pctōꝝ reſtauratio tāte ſublimitatis extitit cauſa: mira
loquar o dn̄a: ſed ſic eſt: multū audeo: multū gaudeo.
Nos.n.tibi teqꝫ nobis neceſſitudo mira ↄfederat.ſ.ut
pro nobis habeas eſſe: qd̄ es: nos uero per te id: quod
ſumus. Si.n.nulla noſtra preceſſiſſet tranſgreſſio: nō
foret ſecuta noſtra redēptio: & ſi neceſſariū nō fuiſſet
Applicatio. nos redimi: neceſſariū nō erat te parere redēptorē. Per
dauid ergo ſubaudi xp̄m: qui tabernaculū.i.locū ſu-
blimē in celis beate uirgini ſuper angelos iuxta celſitu
dinē ſue maieſtatis parauit. Veniens igit̄ in die aſſum
Aſſūpt. ptionis cū electis ſuis iſrael.i.cum ordinibuſ ſanctoꝝ
angeloꝝ: recepit beatam archā de domo āminadab:
qui interpretat̄ populus: gabaa uero īterpretatur ual
lis: quia eduxit eam de populo mortaliū: & de hac la

chrymarum

chrymarũ ualle: ſed in plauſtro poſito eius ſacroſacto corpore pcuſſus eſt oza.i.iudex: qui illud tãgere attẽtauit: precedebat aũt dauid cũ cantoribus.i.cũ angelis ſequẽtibus apoſtolis. Et no.ꝙ per plauſtrũ nouum in quo fuit archa: poſit ũcorpuſ uirginis glorioſe reſuſcitatum: et glorificatũ intelligitur: cui reddita eſt anima: ut tota i ſublimi gloria collocaret: ſicut pie credit ſuper choros angelorum ad celeſtia regna: unde nobiſ gratias tribuit abundantius. Vnde aug. in ſer. ſupra dicto. Ad hanc uſqꝫ gloriam tu glorioſa ꝓuocata eſ- ut ſuperno regi hereas ſupius in ſupnis: que in angelicam trãſiens dignitatẽ uſqꝫ ad ſupni regis es ſublimata cõſenſum. Vbi.n.poſuit idem fili⁹ tuus rex: qđ ex te ſumpſit: ibi poſuit: & te reginã: de qua ſumpſit: nec enim factũ eſt alibi te eſſe: ꝗ ubi eſt illud: quod a te genitum eſt: hinc nos per te hereditamuſ miſericordiam miſeri ingrati gratia: ueniam peccatores: ſublimia infimi: celeſtia terreni: deum homines: mortales uitam: & patriam peregrini.

DEſcendit ros pariter: & manna: nu.xi. Tempore ueris qñ philomena cãtat: ros tunc incipit deſcẽdere: et campi germinare: qa hymber abiit: & receſſit. Spũaliter munduſ diu fuerat priuatus gratie dei rore: ꝓpter hyemis primoꝝ parentũ peccata agei.i. Prohibiti ſunt celi: ne darent rorem: ſed cantãte celeſti philomena.ſ.gabriele archãgelo illud dulce canticũ in aures uirginis: aue gratia plena: &c. Deſcendit ros de celo.ſ.dei filius in uteruꝫ uirginalem: & cum eo dulcedo benedictionis: et gratie: & ceſſauit gelu amaritudinis: & doloris. Fig. iud. Fig. vi. Vbi legimus dominum dediſſe ſignum gedeon: ut liberarent filii iſrael de manu madiã per hũc modum.

P

ſcilicet ꝙ ipſe gedeon uellus in area poneret: & tibi roſ tantum deſcenderet nulla parte: & terre rore pluſa: ꝙ ſic poſtmodū factum eſt: & ſic pcuſſo madian quieuit
Applicatio iſrael multo tempore. Spūaliter iſtud fuit ſignum: qđ genuſ humanū petebat a deo. ps. Fac mecum ſignuꝫ in bonum: dedit dn̄s ſignum de rore: quod deſcende-ret in uirginē glorioſam iſa. vii. Propter hoc dabit uo bis dn̄s ſignum: ecce uirgo concipiet: et pariet filium: &c. Quod ſignum recognoſcens dauid ait: deſcendet ſicut ros in uellus: nā ipſa uirgo beata fuit uellus: quo celeſtis agnus cooptuſ eſt. Ipſa igitur ſola fuit: in quā ros deſcendit: quia quem celi & terra capere n̄ poterāt ſuo gremio contulit. Ber. in ſermone. O uenter capaci or celis: diffuſior terris: latior elementis: qui illum con tinere ualuit: qui tribus digitis molem terre appendit Nam in hoc benedicto ſigno percuſſus eſt madian: h̄ eſt diabolus: liberati ſunt filii iſrael: ideſt fideles: & lō ga: ideſt eterna requies danda eſt illis in gloriam cum angelis dei: ber. in ſer. Ex hoc inquit te beatā dicunt omnes generationes: quia omnibuſ generatiōibus ui tam: et gloriam inuenitt. In te enim angeli letitiam iu ſti gratiam: peccatores ueniam inuenerunt in eternuꝫ Merito ergo in te reſpiciūt oculi creature totius: & in te: et de te: & propter te benigna manus omnipoten-tis: quicquid creauit: & recreauit.

Q ABſcondes eoſ in abſcondito faciei tue. ps. xxx. No. pauo uidens pullos ſuos non aſſimi lari: nimium eos odit: & niſi eos mater abſ-conderet: occideret eos ſtatī: ſed femella du cit eos clam in abſcondito: & occulte nutrit eos: quo uſqꝫ creuerint plume eorum: et patri aſſimilētur: quos tunc pater intuenſ uidet libenter. Spiritualiter aſpi-

ciens

ciens diuina iuſtitia peccatores diſſimiles chriſto odit eos: querit eos perdere: ſed peccatorum mater: et eorum ad uocata ſcilicet uirgo benedicta eos ſub alis miſericordie ſue protegit: & abſcondit: quouſque reuocet eos a peccatis: facietque ſimiles chriſto patri ſuo in uirtutibus: & bonis operibus. Figura. ſecundo regum. xii. Fig.
Vbi legimus: quod ionatas: et achimaas fugienteſ a facie abſalon: qui querebat eoſ occidere mulier quedam illorum miſerta: eos abſcondit in puteo: expandenſ uelum ſuper oſ putei: ubi latuerunt quouſque ſerui abſalon abierunt: et ſic per mulierem illam liberati ſunt a morte. Spiritualiter ionataſ interpretatur columba Applicatio & denotat animam humanam: quam propter candorem imaginis dei chriſtuſ uocat columbam: canti. ii. ueni columba mea: &c. Achimaaſ interpretatur mendacium fratris: et denotat hnmanum corpus: quod multotiēs ſpiritui mētit: ps. mēdaceſ filii hominū in ſtateris: nota quod per filios hominū poſſunt hūana corpora notari: quia homo dicit ab humo: quod eſt terra: per hos ergo duos notatur anima: & corpus quos culpa reddet domino odioſos: ideo ſtatim iuxta uindictam dominus illos perſequitur ad damnationem. Sed mater benigna illos protegens abſcondit ſuis ſacratiſſimis precibus: et meritis: ne patris ira eos feriat: & paulatim eos de uitiis ad uirtutes deducit: quouſque ad perfectum bonorum operum pertingāt. Et tunc alacriter prebet eos patri: ecce quam pia: et benigna mater eſt iſta: ideo ad gratiarum actiones eiuſ beneficii oino ſumus indigni: qa non tantum nobis: ſed toti mūdo inuenit miſericordiā: au. O beata uirgo maria: qs tibi ualeat digne iura gratiarum: & laudum preconia impendere: que ſingulari tuo merito mūdo ſuccurriſti perdito: quas tibi laudes fragilitaſ humani gene

ris perſoluet: que ſolo tuo commerito recuperandi adi
tum inuenit.

R. COlumba mea ĩ foraminibus petre: cañ.
ii. fertur: ꝙ in partibus ultra marinis uo
lentes reges: & barones aliqua magna
noua ſignificare: habent apud ſe colum
bam: cuius pulli ſunt in regione illa: ad
quã noua tranſmittere cupiunt: et ligã
tes litteras ad pedes columbe: dimittunt illam: que
nequaꝗ̃ quieſcit quouſq; ad regionẽ illam: ubi proprios
pulos eſſe nouit: quieſcit:: & tunc gentes regiõis illius
cognoſcunt illam eſſe columbã regiã. Et accipiẽtes lit
teras de pedibus eius cognoſcũt nomina: que mittit il
lis dñs ſuus. Sp̃i. eram⁹. n. in regiõe umbre mortis ꝓ
pter culpã primã & nullũ bonũ ſcire poteramus de pla
catiõe eterni erga nos: ſed demũ ueniẽs columba cãdi
da. i. uirgo maria a ſuꝑno rege miſſa: portauit nob̃ pri
Fig. uilegiũ noſtre redẽptiõis: & ſalutis. Fig. geñ. viii. Co
lumba reuerſa eſt ad archã portãs oliuã uirentem: &
tunc cognouerũt: qui erãt incluſi in archa ceſſaſſe aq̃s
Applicatio. diluuii deſuper terram. Sp̃ualiter familia incluſa in ar
cha erat genus humanũ originali culpa uallatuꝫ. Co
operiebant. n. aque huius culpe mõtes: et colles. i. ſan-
ctos: & iuſtos: ut nullus poſſet extra huius carcerem
apparere. Sed ueniens hec columba eis portauit uir-
entem oliuam pacis: uidelicet reconciliationis: quia
ipſa effudit: et edidit ſaluatorem: per quem carcer
noſter confractus eſt: & deo nos reconciliauit: & ad
celi palatium perducti ſumus: ber. in ſermo. Inue-
niſti o beata uirgo gratiam: quã ante te nemo iuenire
potuit: inferni. ſ. captatiõem peccatorum liberationẽ:
mũdi reſtaurationem: angelis: & hominibus conſola
tionem.

Tronus

Tronꝰ eius ſicut dies celi. pſ. lxxxviii. Decet regiā maieſtatem aliter uiſitare gentē ſuā: & pmittere ſe uideri a ſubditis ſuis: & cum illis interdū loqui: & illis grās elargiri: preci pue qñ raro ab illis uiſus eſt. Ideo rex iſta facturus ɔ ſueuit facere parari ſoliū: uel tronum eius d'cori regio congruentem: & ideo tronus ille paratur: & ornatus multiplex. Spiritualiter eternus rex a ſuo populo grā di tempore ſtetit remotus: & ab eodem extraneus: & indignatus propter culpam commiſſam. Sed tempo ris plenitudine: & placationis die aduenietibus: quā do rex noſter uoluit ſe populo ſuo manifeſtare: & ip ſum perſonaliter uiſitare fecit ſolium ſibi pulcher ri// mum: ſcilicet uirginem glorioſam: per quam uiſus eſt cum hominibus conuerſari: & puelle brachiis iubila ri. Figura. iii. regum. x. Vbi legimus regem ſalomonē fecisse in domo libani tronum de ebore: & ueſtiuit eū auro precioſiſſimo: et habebat ſex gradus inferius: & ſummitas eius erat rotunda: & in pte poſteriori erāt due manus tenentes ſedile hinc inde: & duo leões ſta bant iuxta manus: & leõculi ſtabant ſuper. yi. gradꝰ & in illo ſedens rex ſalomon cõferebat gratias. Spiri tualiter per hunc tronum ſubaudi uirginem glorioſā de ebore: per candidam uirginitatem deauratam per ſectiſſimam charitatem. yi. gradus inferiores illa ſūt. yi. ſanctorum genera: ſuper quos ſublimata ſedet: ſci licet angeli: prophete: et patriarche: apoſtoli: martyreſ & confeſſores: & uirgines. Sūmitas huius troni ꝑ tā to dicitur rotunda: quia rotunditas in figura perfe// ctionem denotat: eo quod ſit capacior omnibus figu ris. Nam ſublimitas genitricis chriſti omnibus dici// tur eſſe latior: & perfectior. Nam eſt ipſa cum che// rubin ſapientiſſima: cum ſeraphin ardentiſſima: &c.

Fig.

Applic.

quia quecunque perfectio glorie reperitur in ſanctis proculdubio puto reperiri in ſancta ſanctorum matre que exaltata eſt ſuper choros angelorum ad celeſtia regna: unde paulus diaconus in ſermone beate uirginis Nec inquit mirũ: ſi hec admirabilis uirgo cunctorum celſitudinem tranſcendat mortalium: cum in hac parte etiam excellat beatorum meritum angeloruꝫ. Due manus tenent ipſam. ſ. due nature chriſti. ſ. humãitas & diuinitas: duo leones iuxta ipſam quaſi ad cuſtodiam extrahentes: & ab hereſibus cuſtodiẽtes ſunt duo teſtamenta: ſicut pꝫ de iſa. & luca. xii. leõcelli ſũt. xii. articuli fidei: que habuit ſemper: & tenuit. In hoc trono ſedens uerus ſalomon rex pacificus prebet ſe populo fidelium benignum atq; clementem: & omnibus p̃ſto eſt: ad hunc tronum accedentibus imenſa dona largiri: unde anſelmus in ſuis meditationibus beate uirgini de hoc beneficio preſtito generi humano gratiarum actiones referens ait. Tu domina porta uite: ianua ſalutis: aditus recuperatiõis: aula uniuerſalis pietatis: cauſa generalis reconciliationis: uas & templuꝫ uite: & ſalutis uniuerſorum. Tu oſtendiſti mũdo dominum: & deum ſuum: quem prius neſciebat: uiſibiliter exhibuiſti mundo creatorem ſuũ: quem prius nõ uidebat: tu genuiſti mundo reſtaurationem: qua perditus indigebat: tu peperiſti mundo reconciliatorem: quem reus non habebat: per fecunditatem tuam peccator imundus eſt iuſtificatus exul eductus. Celuꝫ: ſydera: terra: flumina: dies: nox: & quecunq; poteſtati humane uel utilitati ſunt obnoxia: & amiſſum decus ſeſe gratulantur domino: per te quodammodo reſuſcitata: & noua quadam ineffabili gratia dotata. hec anſelmus.

¶ De miſericordia.

Filii

Illii alieni mētiti ſunt mihi:p̄s.xvii. Videm⁹ A
ꝙ interdum ſuppōunt galine oua anate que
fouens pullos inde natos ꝓprios putās: ma
gna gubernat ſollicitudine :ſed inuenta aq̄
pulli anate propria natura inclinati relinquūt gallinā
& intrant aquam. Galina uero per litus uadēs eos cu
pit reuocare ab aquis:uociferat̄ poſt eos:ſed ſequi illā
renuūt:eo ꝙ magis diligunt aquam. Spūaliter deus
fouet oēs ſua grata abundantia : non cognoſcuntur
peccatores futuri:quouſq; ꝑueniant ad diſcretionis tē
pus. Sed tūc apparet:qui ſunt filii dei:& filii mūdi:qa
qui de mundo ſunt:inuentis aquis fluxibilibus terre
narū delectationū:relinquunt deū : & ſe immergunt
in illis: & nihilominus xp̄s de litore ſacre ſcripture ni-
titur de huiuſmodi aquis educere:ne ibi ſubmergant̄
ꝓmittens eis inextimabilia bona : ſed potius uana
diligētes:q̄ certa:& ſecura xp̄i:& ei⁹ uocatiōes negli
gūt: Vn̄ ipſe mat.xxiii.illis loqtur.di.quotiens uolui
congregare filios tuos:quemadmodum gallina cōgre
gat pullos ſuos ſub alis:& noluiſti.demū uidēs deus
eos non uelle redire:eos ꝓmittit in ꝓpriis peccatis in-
terimi:iuxta ꝙ in p̄s. ſcriptū eſt:noluit bn̄dictionē:&
elongabit̄ ab eo: &c. Figura.nume.xiii. Vbi legi- Fig.
muſ:ꝙ cum exploratores miſſi a moyſe ad terram pro
miſſionis rediſſent inde:& fructus ſecū tuliſſent egre-
gios et populo oſtendiſſent:ut animati affectione regi
onis illiuſ aſcenderent ad obtinendam terram:predi-
xerunt etiam eis fecunditatem terre : et patrie pulchri
tudinem: noluerunt nihilominus ſequi moyſem uo-
lentem ipſos ad terram illam de mandato domini in-
troducere : ſed plorabant cepe : & allea : que dimiſe-
rant in egypto : uoluerunt moyſem lapidare: ex quo
[illegible] Figu.bi. x ii

A deus reliquit eos in deſerto: & mortui ſunt: & ex
omnibus exeuntibus egyptum: non intrauerunt ter
ram ꝓmiſſionis niſi tres tantū. Spiritualiter cupiens
nos uerus moy. ſ. chriſtus q in aquis delectationis ui
te pñtis manſionem habere noluit ex huius delecta
tionibus educere: ne ſumergamur in illis: nobis ꝓbet
fruct⁹ eterne retributionis cōtemplādos: ut ad patriā
illam mente & corpore proficiſcamur. Clamant enim
cōtinue exploratores: q terrā illam luſtrauerunt in au
res noſtras: deſcribētes fructus illos: ut ē paulus: & ce
teri apłi: ꝓphete: & doctores dulcedinē illi⁹ glie oſtē
dunt. Sed quorundam appetitus pctorum ardentius
inheret fetidis alleis: & cepis egypti. i. ardentius deſi
derant inuolui uoluptatibus tenebraꝝ carnis: & mū
di q̄ aliquē ſuſtinere laborē: & ſeq xpi ueſtigia p pnie
uiam: iō a xpi mia derelicti pereunt in uiis ſuis prauis
& duris obſtinationibus: ꝑ nihilo hn̄tes terram deſi
derabilem: uñ gre. in ome. Sint lūbi uři precincti: &c.
ſic dicit. Altiſſimus eſt patiens redditor: qa pctā ho
minū patitur: & reddit. Nam quos diu: ut cōuertant:
tollerat: non conuerſos durius damnat.

B Populus incedebat p uiaꝫ oliue. iii. re. xv.
Inter aliꝭ arbores terre i oliua dr̄ eſſe fecū
dior. ſp. n. retinet uirorem: & ſp ipſa qua
ſi flores: aut fructus inueniunt. Et no. ꝙ
licet fructus oliue ſit guſtu amarus: tñ re
ductus ad oleū eſt utilis: & ſuauis: condit ex eo cibus
caput ungit: & nutritur lumē. Spiritualiter per oliuā
ſubaudi diuinā miſericordiā: p quā celū repletū eſt ſal
uādis: qa ñ ex operib⁹ nr̄is iuſtificati ſumus: ſed p ſuā
miaꝫ ſaluos nos fecit: unde ipa mia de ſe dr̄ in ps. xli.
ego inquit ſicut oliua fructifera in domo dñi. Nullus
unq̄ hoium celū intraſſet: niſi mia ipſum illuc introdu

xiſtꝫ: uñ ſicut oliua hyemi: & eſtui ſuũ ꝑbet uirorẽ: ſic
diuina mia peccatorib⁹: & iniuſtis ſuũ prebet uirorem
ps. Homĩes: & iumẽta ſaluabis deus: queadmodum
mltiplicaſti miſericordiã: & lꝫ miſericordia exigat i pctõ
re amaritudinẽ pnie: nihilominus hec amaritudo uer
tit̃ in dulcorẽ: qa ex ipſa condit̃ oĩs uirtus. Niſi. n. mia
domini acceptaret opa noſtra: et ſuo ſapore: ſeu pigue
die grata deo redderet: qcqd facere poſſemus: eſſet in
ſipidũ: ungit̃ ex ea caput nrꝫ: ideſt xp̃s: ut miſereat̃: ut
cum iratus fuerit: miſericordie recordet̃: lumẽ ẽt intelle
ctus nr̃i nutrit: & accẽdit affectũ: iõ mia dñi nobis ui
a eſt ad glĩam. Figu. iii. reg. vi. Salomõ fecit portas tẽ Fig.
pli de lignis oliuaꝝ: ubi ipſe deus accipiebat holoca-
uſta accepta: & dicebat̃ domus dei. Spũaliter xp̃s or-
dinauit introitũ celi de lignis oliuaꝝ. i. de operib⁹ mi
ſericordie: ut nulli claudi debeat: ſed oẽs poſſint in-
gredi tã pctõres q̃ iuſti. Nam p ipſas portas igreſſi ſũt
peccatores: latrones: meretrices: & publicani: & quot
quot unam uiã ſalutis ingreſſi ſunt p uiã miſericordie
ingreſſi ſũt. Ber. ſuper can. ꝓpter manſuetudinẽ: que
in te predicat̃ dñe ieſu bone currimus poſt te: audien-
tes: qđ non ſpernas pauperẽ: peccatorẽ nõ abhorreas
Nõ horruiſti cõfitẽtẽ latronẽ: ñ lacrimãtẽ peccatricẽ: ñ
cananeã ſupplicãtẽ: nõ deprehenſam in adulterio: nõ
ſedentẽ in theloneo: nõ deprecantẽ publicanũ: nõ ne-
gantẽ diſcipulũ: nõ pſecutorẽ diſcipuloꝝ: nõ ipſos cru
cifixos tuos. In odorẽ ergo unguẽtoꝝ tuoꝝ currim⁹.

MIſit ſaturitatẽ in anias eorũ. ps. cv. Scđm ſa C
pientis ſnĩam: prudens homo debet eſſe me
mor egeſtatis abũdãtie tpe: ut ita uꝫ ſibi p
uideat dũ põt: ut ſi tps fertilitatis trãſierit:
cũ premat pẽuria: iccirco mittit ſalomõ nos ad formi
cã q̃ eſtiuo tpe ſibi ꝓuidet ꝑ hyemali. Spũaliter dum

ſumus in uita pñti:abũdamus miſericordie diuine lar
gitate. Sed illo tpe conſumato foꝝ miſericordie exclu
dit:& nõ inueniet niſi iuſtitia. ps.xli. In die mãdauit
dñs miſericordiã ſuã : & nocte canticũ eius.ſ. ſurgite
mortui:uẽite ad iudiciũ:iõ debemus nobis: dũ dies ẽ
Fig. ꝓuidere. Fig.geñ.xli. ubi legimus pharaonẽ. ſomniũ
uidiſſe:ꝙ.yii. uacce pinguiſſime ꝑcedebãt : & tenuiſſi
me ſequebant illas:qđ quidẽ ſomniũ ioſeph exponẽs
dixit ꝙ.yii. anni priores tante eſſent abũdantie:ꝙ nõ
poſſent hoies frumẽta:& alia naſcentia in terra recon
dere:& ꝙ in.yii.aliis ſequẽtibus talis eſſet egeſtas : ꝙ
neq; meti:neq; arari poſſet terra:neq; daret fructũ ali⸗
quẽ. Spũaliter per.yii.precedẽtes annos fertiles ſub⸗
audi tẽpus uite preſentis:qđ uoluit numero ſeptẽario
inqbus adeo deus impleuit terrã ſola mĩa:ut nullate⸗
nꝰ poſſit eius copia exhauriri:ps.xxii. Miſericordia do
mini plena eſt terra. Sed pacto uite preſentis tpe tãta
eſt futura egeſtas:ut neq; pretio :neq; dono poterit mi
ſericordia reperiri. Iõ diſpenſator bõus dñs ieſus xp̃s
uoluit ꝑcedere mĩam iudiciũ.ut priꝰ nobis exhiberet
medicinã ſalutis:q̃ iferre penã ꝑ pctis:iõ q đ mie abũdã
tia ñ ſe fulcierit in uita ꝑſenti:in egeſtate ifutura pibit
unde aug.ſuper ioã. Nullus inquit nobis contra fideꝫ
quam tenemus : & annũciamus de iudice xp̃o ſcrupu
lus dubitationis remaneat in corde: uenit xp̃s primo
ſaluare :poſtea iudicare eos : iudicãdo in penã:qui ſal
uari uoluerũt:eos ꝑducendo ad uitã:qui ſalutẽ nõ reſ
puerunt :prima igitur diſpenſatio domini nr̃i ieſu xp̃i
medicinalis eſt:non iudicialis. Nam ſi primo ueniſſet
iudicaturus:neminem inuẽiſſet:cui premia iuſtitie red
deret. Quia ergo uidit omnes pctõres : & neminẽ eſſe
immunem a morte pcti:prius erat miſericordia prerõ⸗
ganda:& poſt ea exercendum iudicium.

Qui

QVi ſeminat in benedictionibus: de benedictionibus: & metet.ii.ad corin.ix. No. ꝙ ſecundũ diuerſas terre diſpoſitiones: prudens agricola diuerſa ſemia mittit: unde uidemus ꝙ alia eſt terra frumẽti: alia leguminuꝫ: &c. Spũaliter terra nr̃a. ſ. uita preſens multũ eſt apta: & fertilis ad ꝓducẽdum optimum fructũ: ſi ibidẽ ſeminabimus opera miſericordie: nã ex eoꝙ mĩſicorditer hic elargimur tempore eterne meſſis recipiemus centuplum. Figu. gen̄.xli. ubi pharao ante uidit inſõnio.vii. ſpicas plenas pululãtes in culmo uno. Spũaliter per.vii. ſpicas ſubaudi miſericordie opa: quorũ plenitudo apparebit in culmine latiſſime menſure celeſtis patrie: luc.vi. Menſurã bonã: & confertam: & coagitatã dabũt in manibus ueſtris. pe. ra. ſuper mat. in regno inquit celi corã oibus angelis in cõuentu reſurgentiũ: ꝙ abel paſſus ſit: ꝙ mundum ſeruauerit noe: ꝙ abraam fidem hũit: ꝙ moy. legem tulerit. deus tacꝫ: & clamat ſoluꝫ ꝙ paup ñ comedit di. eſuriui: & nõ dediſtis mihi mãducare: ſitiui: &c. D Fig.

MIſericordia edificabitur in celis: ps̄.lxxxviii. Volens erigere magnũ edificiuꝫ alicubi: q̃rit bonos artifices: nã ſi boni erunt artifices: bonum erit edificiũ: ut per locum a cauſa graui ſolet. Spũaliter deus cupit cõplere edificiũ in celis magnum: & bonum: iõ q̃rit artifices illius artis: q magis ad pficiẽdũ illd̓ cõgruant. Inter alias. n. artes mĩſicordia eſt ɔgruẽtior: qm̃ per artem illam celeſte edificium longe plus conualuit: nam ars illa illud fractum: ac dirutum reparauit: ideo querit artifices arte mie peritos: per quos poſſit ipſe dominus incepta perficere. Figura. ii. reg. v. Vbi legimus: ꝙ iran rex thiri mi- E Fig.

ſit artifices ad dauid: qui ſciebant operari: & ligna cedrina: & illa: q̄ reqrebant ad pulchritudinē edificii: ut fieret domus in ciuitate dauid. Spūalr ita interpretat̄ ſuſcitans teſtm̄ predeſtinationis: qđ in mente diuina fuit ab eterno ordinatū: pr̄. n. ipſum executorē huius teſti ↄſtituit: ut fidel̄r illud exeqret̄. ps. xciii. teſtm̄ meum fidele illi. Iſte igit̄ executor: ut pficiat opus celeſte: & teſtm̄ eternū adimpleat̄ ſm pr̄is mandatū: q̄rit cōtinue artifices mīe: & illos mittit ad prēm: eſtote iqt miſericordes: ſicut pr̄ ur̄ celeſtis miſericors ē. Et alibi: bt̄i miſericordes: qm̄ ipſi miam ↄſequent̄. Et q̄ xp̄s facit: ut prudens pr̄ ꝓprios filios ditari cupiēs: qa docet eos artē lucratiorē: h̄ eſt miam: q̄ hō lucrat̄ celū: iō cū xp̄s ſit oium artifex: oium h̄ns ſciaꝫ: n̄ minus filiis ſuis dicit: miam uolo: & nō ſacrificiū: qm̄ nullus arte illa priuatus: ēt ſi oium artiū ſcia poleat neq̄q̄ in ↄſpectu dei idoneus reperit̄: un̄ leo papa in ſer. apparitiōis mīe iqt uirtus tāta ē: ut ſine illa cetere ſi ſint: ꝓdeſſe n̄ poſſint: q̄uis. n. qs fidelis: & caut⁹: & ſobri⁹ ſit: & aliis maioribus ornat⁹ uirtutib⁹: ſi miſicors tn̄ n̄ eſt: miam nō meret̄.

De morte.

A Quis dimiſit lapidē angularē: iob. xxxviii. Notādū q̄ lapis ſm nois ethymologiā dr̄ ledēs pede. Nā itinerātibus interdū occurrūt lapides in uia: & pede leſo ipſi retrorſū cadunt. Spūalr per lapidē ſic impulſo ambulātes ledentē ſubaudi mortē hūanam: que gradientiū greſſus tāto fortius ꝓſtrat: ac ꝑcutit: q̄to incautiores: ac ſecuriores ſe reperit. Eſt. n. ad modū lapidis angularis: q q̄litercūq3 ceciderit: rectus remanet pp ſuā eq̄litatē: qa mors ſup oēs eq̄liter cadens ēt oēs adeq̄t: potētias diuitias: magnitudinē: & delitias uero ictu diſrumpens: nec eſt q poſſit ſuo ipetui reſiſter̄. Fig. dāie. ii. ubi uidit nabuch

Fig.

ſtatuā:

ſtatuã:cuius caput erat aureũ:brachia: & pectus ar-
gentea:corpus ſeu uẽter ereus:crura uero ferrea:pedſ
tñ hēbat de luto. Seqtur. Excīſſus eſt lapis de mōte
ſine manibus:et pcuſſa in pedibus ſtatua:cōminuta ē
& redacta in fauillã. Spũaliter per hãc grandẽ ſtatuã
ſubaudi diuitẽ:et magnatem mundi huius:caput au
reũ per nobilitatẽ ſanguinis:pectus:et brachia argen
tea per pecunie quantitatẽ:in cui⁹ acquiſitione diues
corde:manibus:& brachiis opatur:corpus:& uenter
ereus per quẽ famã ſubaudi: eſt.n.ſonoroſũ:per cru-
ra ferrea nota fortitudinem:& potentiã:ſed pes lute⁹
ſeu terreus denotat mortalitatẽ. Excidit lapis de mō
te diuine iuſtitie.ſ.humana mors:quã manus dñi fa-
bricata nō eſt:qa deus mortem nō fecit:nec delectatur
in perditione uiuentiũ: ſed miſeri parentes nři ad illã
uiribus acceſſerunt. Hic igit lapis pedem ſtatue percu
tiens reddit improuiſe oĩa i fauillam:nec eſt: q ualeat
ſuo furori reſiſtere: qa adeo eſt eius impetus incertus:
& in modo:& in loco:& in tpe:q hũana prudentia il
li ſufficit minime puidere:un aug.c.iii.ſoliloquiorum. Illa
inqt oportũa mors mille modis quottidie hoies rapit
hunc nanq febribus illũ opprimit doloribus:hunc cō
ſumit fames:illum ſitis extinguit: hũc mors ſuffocat
aqs:& illũ perimit flãmis:hũc interimit laqo illũ dēti
bus beſtiarum:hunc trucidat ferro:illũ ueneno corrũpit
et ſic mors tot modis humanam uitã miſerã finire cō
pellit. Et nunc ſuper hi oĩa:magna eſt miſeria:qa cũ ni
hil ſit morte certius:nihil tamen icertius hora mortis

f Ecit ſibi cornua ferrea.iii.reg.xxii. Nota q natura prouidet beſtiis pro ipſarum defen- ſione de armis; & qa ſunt quedam carentia dentibus ſufficientibus ad mordendum; p uidet ſibi de cornibus ad feriendum:& ſignanter de- B

dit duo cornua beſtie: ut poſſit undiq; ferire. Spiritua liter mors dicitur cornuta beſtia duobus armata acu tiſſimis cornibus: ut feriat ad dexteram: & ad ſiniſtrā ſcilicet ut iuuenes: & ſenes: diuites: & paupes ſuis ictibus conterat. Fig. dañ. viii. ubi pdictus dan. in. y. uiſione: dum eſſet in guſſis ante portā paludiſ uidit arietem habentem excelſa cornua: & unum altero exceſſiuius & uentilabat cornua cōtra orientem: contra occidentem: cōtra aquilonem: contra meridiem: & oēs beſtie non poterant ei reſiſtere. Spūaliter per hanc beſtiā notatur mors: ut dictum eſt: duo enim habet cornua ut ſiquis unum hoꝝ ſubterfugit: reliquū non euadat percutit in oriente. i. in etate puerili: & percutit in auſtrali: qa in iuuentute humida: & calida: & pcutit ad aquilonem frigidū; et ſiccuꝫ: qa in ſenectute. Et percutit in occidentem: qa aliquos uſq; ad decrepitam expectat etatem: & illos ferit tanto moleſtius: quanto plures illam precedunt gemitus: & dolores inſperate ſalutis: unde ſeñ. epiſtola. x. Alia īquit genera mortis ſpei mixta ſunt: d̄ſinit morbus: incendiū extinguitur: mare quos hauſerat: eadem hora inſorbet: proiecit incolumes: gladium miles ab ipſa perituri ceruice reuocat nihil aūt habet: quod ſperet: quem decrepitas ducit ad mortem. Sed ne mortis aculeo durius pſternat docet puidere remediū dictus doctor: uñ in li. de naturalibus qōnibus. Effice tibi inqt mortē familiarē cogitatione: ut ſi ita ſors tulerit: poſſis illi etiam obuiā exire.

Fig.

C

Laudaui mortuos magiſq̄ uiuētes eccle. puer. x. Vir qui diu uixerit: bñ finierit: iō bti mortui: q in dño moriunt: expedit hoi: aut ꝙ quotidie āguſtiis: & tribulatiōib⁹ purificet: in gr̄a conſeruetur ut pānus: ne magnitudo reuelationum &c. aut ꝙ de hoc ſeculo

culo eleuetur: ſicut de enoch dr̃ ſublatus: uel tranſla⸗
tus: ne malitia mutaret intellectum eius: et io. ba. cito Fig.
mortuus eſt: ſimiliter & xp̃s. Fig. iii. reg. xi. de ſalomo
ne: ꝙ adamauit mulieres: & habuit uxores. xl. regias
ſeptingentas: & concubinas trecentas: & auerterunt
cor eius adeo: & adorauit idola & adeo apoſtatauit:
qa ipſe dixit: uinũ & mulieres apoſtatare faciunt ho⸗
minem. Spũaliter per ſalomõem intellige rõnalẽ crea
turam ſubmerſã in delitiis huius mũdi: p ↄcubinas in
tellige deſideria multa carnalia: q̃ auertunt cor nr̃m a
deo: & ducũt aiaꝫ ad interitũ. Iõ ug. i li. i. de aia. Dic
mihi ubi ſũt amatores mũdi: q añ pauca tpa nobiſcũ
fuerunt: nihil ex his manſit: niſi cieres: & uermes. At
tende diligenter: q ſunt: & q fuerunt hoies: fuerũt ſi⸗
cut tu: comederunt: & biberunt: riſerunt: duxerũt in
bonis dies ſuos: in puncto aũt ad inferna dſcenderũt
hic caro eoꝝ uermibus: illic aie eoꝝ ignibus dputant
donec rurſus infelici collegio colligati ſempiternis in⸗
uoluant icendiis: q ſocii fuerunt in uitiis:: una. n. pẽa
implicat: quos unus amor in crimine ligat: qd ꝓfuit il
lis inanis gl̃ia: breuis letitia: mũdi potentia: carnis uo
luptas? ubi riſus? ubi iocus? ubi ſalus? ubi iactantia?
ubi arrogantia? De tanta letitia quanta triſtitia: poſt
tantã uoluptatem: tanta grauis miſeria: quod illis ac
cidit: tibi quoque accidere poteſt: quia homo es: hu
mus de humo: limus de limo: de terra es: & in terram
reuerteris.

ILluc manus tua deducet me: & tenebit D
me dextera tua. p̃s. cxxxviii. Si interduꝫ
latrones: & malefici ſcirẽt ſe transformar̃
in patria: ubi furtũ fecerũt: ſępe furcas ui
tarẽt: ſed nos uidem⁹: ꝙ prudẽs: et caut⁹
iudex illos ibi capit: ubi ſecuriores ſe putabãt. Spũalr

ſi peccatores uite preſentis: poſtq̄ cōtra deū ſuū pecca uerunt: ſcirent ſe trāſformare: & transferre de pc̄tō per penitentiā ad gratiam: eternus iudex nō cognoſceret illos: ut euaderent infernale patibulum. Sed quia con fidunt in iuuentute et ſanitate corporea: manuſ iudi cis per ſuū militē. ſ. per mortē capit illos: qn̄ ſecuriores

Fig. putabant pſiſtere. Fig. dan. v. ubi legimus: q̄ dū bal dasar rex babilonis feciſſet grāde conuiuium optima tibus ſuis: ut uaſis templi abuteretur in potu cōcubi naꝝ ſuaꝝ: in eadē hora apparuit manus ſcribentis in pariete hec tria uerba: māe: thethel: phares: que uidēs rex perterritus fecit cōuocari magos caldeos multa eiſ pmittens: ſi ſenſum ſcripture exponerent: ſed neſcie runt. Demum daniel itroductus ſic ſcripturas expoſu it mane: hoc eſt numeratū eſt regnū tuū o rex. i. nume rus dieꝝ regni ui cōpletus eſt: thethel: hoc eſt dicere: apēſus eſt in ſtattera: & inuentus eſt min⁹ hn̄s: phares . i. diuiſum eſt regnū tuū: & datum eſt medis: & perſis et hec cōpleta ſunt nocte ſequēti: ut dicit magiſter in hiſtoria. Spūaliter baldaſar iterpretaṫ uenit turbatio & deſignat peccatorē igratū: & diu ꝓ ipſi⁹ expectatū conuerſiōe: nō tn̄ cōuerſuꝫ: idcirco diuina pcū irritata ſiue excitata ſentētia mitit ſuper caput ei⁹ turbationē Abutitur. n. uaſis templi: qa memoriā: uoluntatē: et intelligentiā prebet carnalibus uoluptatibus: et ter renis delectatiōibus occupandas: qbus celeſtia dona debuerant cōtemplari: ſed cum ſe putat ſecurius: atqꝫ felici⁹ reſidere: florens iuuentute: circundatus delitiis uirtutibus: diuitiis: & ſanitate coadiut⁹ ſubito mors repentina irruens fallacē ſpem: atqꝫ fugacem: quā mi ſer in predictis poſuerat dirumpit: & conterit. Et tūc baldaſar. i. pc̄tōr hac pturbatiōe preuētus iprouiſa iu bet caldeos magos . i. medicos itroduci: ut ſalua co

rum mercede adhibeāt remediū cōtra mortē. O inſipiens ꝑuiſio: putat.n. ruine meatū māu ꝓhibere: cui cōtradicere nequeūt mōtes et colles mūdi: ſed nihil prodeſt medicorum ſubuentio. Non eſt.n. ars neq; ſciētia cōtra dn̄m: introducatur daniel.i. diuina ſcia: et irreuocabilis diffinitio: dicit.n. numeratū eſt regnū tuū: qa cōpletus termius uite tue: quo expectatus abuſus eſt in oi prauitate igratitudinis. Vnde appēſus es in ſtatera examinis: et inuentus eſt minus habens: qa imaginem tui creatoris nō curaſti ſeruare intactā. Taleta tibi cōmiſſa.i. memoriā intelligentiā: & uoluntatē diſſipaſti ſine lucro ſpūali: & ſciebas dn̄m tuum ex his talentis expectare a te ſpūalem uſurā. Et ideo hec ſnia a dn̄o tuo lata: ut diuidat regnum tuū: & una pars detur medis: & alia perſis. hec ſic expone: qa regnum hominis eſt ipſe homo: ex duabus cōſiſtens regionibus: ſcilicet ex ſpirituali: & corporali.i. ex aīa: et corpore. Hec eſt ergo ſnia lata māu dn̄i: ut regnū illud ſit diuiſum: & quod una pars detur uermibus corrodenda ſcilicet corpus: aīa tradatur demonibus igne ꝑpetuo crucianda infernali. Et tunc mors potentiſſima hanc ſniam preſto eſt executioni mandare: patet igitur diuitum inſipientia: & ſpes uana cum uideant alios cōtinue deficere: & ipſi non penſant: qualiter agant caute ac ſi fedus pepigiſſēt cū morte: unde greg. in mor. per tractās illud iob. Numerus annorum īcertus: ſic ait. Cū ɔſpicit ipſius qd̄ tēporaliter floret. & penſare negligit quod in interitum ducitur: in uitam carnis fiduciam ponit: eamq; diu permanere exiſtimat: quā ad tempus tenet: ſolidatur in elatione animus: q̄ repentina mors ſubripiat: nunq̄ conſiderat: q̄ ſit incerta eius felicitas nunq̄ penſat. Nam ſi incertitudinem uite preſentis cōſpiceret: incerta pro certis nunq̄ teneret.

E Itte falces: qa mature ſűt meſſes:iohelis.iii.
Nota: q prudés agricola agrű ꝓprium ocioſum exiſtere non pmittit: dű tẽpus adeſt germinis. Quando enim inde eleuatű eſt frumẽtum: interdum ſeminat rapas: uel aliud qđ ſentit tempore illo naſci aptű: ideo ſollicitus eſt cum matureſcűt meſſes illas metere. Spűaliter agricola pñtis uite teſte dño deuſ eſt: qlibet nrm eſt fruges: qui i hoc agro fructificare debet uidemus qđ ſemina in agro permittuntur uſq; ad tempus meſſis: et tunc falce metunť: nec ultra permittunť in agro ẽt: que ſunt acerbe: & imature ſimul cű maturis metunť. Sic loquẽdo ad ꝓpoſitű deus in hac uita noƀ metẽdi tẽpus ꝯcepit: ut ad maturã meſſem deueniẽtes reponamur in horrea dñi.i.in eterna uita: et nõ tradamur cű paleis ad comburendű: qa niſi tpe debito ꝓducamus fruges debitas: nõ pmittet nos ampliuſ diuina iuſtitia in hoc agro pſiſtere: ſed falce mortis nos de campo uite pñtis delebit: ſiue dulces
Fig. ꝓduxerimus fructus: ſiue acerbos. Fig. apoc. xiiii. ubi beatus ioan. uidit cuidam angelo precipi: ut meteret: qa mature erant meſſes. Venit inqt hora ut metatur: & miſit falcem ſuã in terrã: et meſuit terrã: et in eodeꝫ capi. imediate ſequiť. Et alius exiuit: qui habebat falcem acutã: et angelus: q habebat ptãtem ſup ignẽ dixit illi: qui habebat falcẽ. Mitte inqt falcem acutã: & uidemia botros uinee: quos fecit: & qđ uindẽiauit miſit in in lacű ire dei. Spiritualiter ſubaudi per falcẽ humanã mortẽ: ratio eſt: qa quanq̃ ſpice: dű ſunt in agro una altera maior: atq; lõgior ſit. Tamẽ uerſus radicẽ per falcis deciſiõem oẽs inueniunť equales: ſic facit humana mors. Nam licet i agro humãe uite unus ſit altior: et excellẽtior altero nobilitate: et diuitiaꝝ magnitudine: tñ morte illos metẽte: & in manipulos reducẽ

te: ſi quis

te: ſiquis aſpiciat oẽs equaleſ inueniet. Exemplũ ha bemus in diogene philoſopho: qui nullã differentiam inter oſſa ignobiliũ: et nobiliũ potuit inuẽire. Subaudi igiẽ per primã falcẽ metentẽ meſſem mortẽ iuſtoꝝ: qui de cãpo pñtis uite: & aduerſitatis uepribus multarum afflictionũ probanẽ: arẽtes deuenerũt ad pfectã maturitatẽ: & metunẽ: ne amplius grandines: et tempeſtates eos cõterent: & ne cadat ſup illos ullus eſtus. & eſt illoꝝ mors precioſa in conſpectu dñi: per alium uero angelũ falcẽ acutã tenentẽ: cui angelus poteſtatẽ habens ſuper ignẽ dicit: ut uindemiaret botros: &c. ſubaudi mortẽ damnatoꝝ: de qua in. ps. xxxii. Mors peccatorum peſſima diabolus eſt: qui poteſtatẽ eterni ignis: ſeu ſupplicii: dño pmittente: iubet eos uindemiari: et eleuari de uinea preſẽtis uite: qñ uidelicet cõpleta eſt eoꝝ malitia: quando debito expectanti temporꝫ re: ut uuaſ dulcium operationum producerent dedeꝫ runt lambruſcas iniquitatis: & malitie perſeuerantes ſine pnia in oĩ malo. Deciſi. n. d' uita pſenti acutiſſima morte: eo quod in ſubſtantia ſola haberent requiem: nihil de ſuis nouiſſimis cogitanteſ proiciuntur in la cum inferni: ubi calcabuntur: & prementur opera eoꝫ rum. Et quãtam ſumpſerunt ſuis prauis opationibus delectationem: tanta dabuntur illis tormenta: & luctus: et quanto ſe eleuauerunt ꝯtra deum in ſuperbia & abuſione: tantum in tormẽtis deicientur ĩꝯfuſione quia terre eoꝝ uinea ab eis eleuabitur: ut iam meritorum fructus amplius producere nequeant: & dabitur agricolis aliis. ſ. demoniis: qui fructũ diuĩe iuſtitie red dent prout exigit diuina altitudo. Vnde augu. i. con feſſionũ. Illa inqt eſt pẽa peccati iuſtiſſima: ut amittat unuſquiſq;: quod bñ uti noluit cũ ſine ulla poſſit diffi cultate: ſi uellet: et qui ſciens recte non facit: amittat

ſcire: quod rectum eſt. Et qui rectum facere cum poſ-
ſit: negligit: amittat poſſe dum uelit.
C Sicut exit fulgur in oriente. mat. xxiiii. no. ꝙ
eadem cauſa tonitrui: et fulguris: et quaſi ea
dem res eſt: ſed percipitur duobus ſenſibus:
ſcilicet auditu: & uiſu: uidetur eniꝫ prius ful
gur q̃ audiatur tonitruum: ſed tamen ſimul ſunt: qa
hec proprietas ex parte ſenſus eſt. Citius enim ſpe-
cies uiſibilis multiplicatur: q̃ audibilis: quia ad ſen-
ſum patet. Si quis percutiat ictu magno aliquid: a di
ſtantibus prius uidetur percuſſionis ictus: et poſtmo
dum audit̃ ſonus eius: ita eſt enim de tonitruo: & ful
gure. Sed interdum eſt ſonus: & ictus ſimul: et tunc
ualde periculoſa res eſt: quia eſt ſignum: quod ſit pro
pe nos. Spiritualiter ſcriptura ſancta uocat mortem
fulgur: ratio eſt qa curſus fulguris eſt ab oriente in oc
cidens: & curſus mortis eſt a natiuitate uſq; ad finem
Nota ergo: ꝙ mors iſta eſt idem cum morte illa: quã
ſacra ſcriptura clamat: cum dicit: ſtatutum eſt omni-
bus hominibus ſemel mori. Videmus ꝯtinue hoc ful
gur hunc et illum percutere: ſed non audimus uocem
dicentis: morieris tu: & non uiues: ideo nullo modo
credimus nos eẽ morituros: exemplũ. Ille. n. qui eſt in
nauicula uelociter tranſeunte: cum alteri nauicule trã
ſeunti obuiat: apparet: ꝙ illa trãſeat: & quod ſua im
mobilis perſeueret: cum tamen utraq; pariter uadat.
Sic igitur homines in carne: ſecundum carnem uiuen
tes uident continue uite preſentis fluxum erga omnes
& tamẽ ſe putãt eſſe immortales. Sed no. ꝙ periculo
ſa res eſt: quando ſimul uidetur: et auditur: non enim
poteſt precaueri. Sic periculoſa res eſt: quando pecca-
tor diuinam ſcripturam non audit in uita: ſed expe-
ctat experiri: & audire: quãdo mors percuſſerit eum
repentina:

repentina: tunc.n.precauere nõ poterit. Sene.in epl'a. C. Te dementem: & oblitũ fragilitatis tue: ſi tunc times mortem: cũ tonat dico. Fig.exo.ix. Vbi legimus ꝙ per totã terrã egypti facta ſunt tonitrua & fulgura igne admixta ſimul cũ grandie: & mortua ſunt iumẽta: que extra domos inuenta ſunt. Spũalit̃ p egyptũ: qui interpretat̃ tenebra: ſubaudi cecã uitã peccatoruꝫ oculos habentiũ: & non uidentiũ. Fiũt eis ſubito: & improuiſo fulgura: & tonitrua: qñ cũ mortali infirmitate arripit eos timor gehenne: ſed quia extra domos pnie reperiunt̃ uagantes per agros uanitatis uite preſentis: putreſcentes ut iumenta in ſtercoribus carnis: deſcendentes ſup eos repentine mortis tẽpeſtates ſubito extiguunt̃: & a demõibus eis inſidiantibꝰ rapiunt̃ in hora mortis. Grego.li.yi.mora. Antiquꝰ hoſtis ad rapiendas peccatoꝝ anias tẽpore mortis crudelitatis eſ frenat̃ uiolentia: & quos uiuentes blanditiis decipit: ſeuiens moriendo rapit: audire ergo debemus tonitruum ſacre ſcripture di. ubi te inuenio: ibi te iudicabo. Ideo docet nos ſapiens conſiderare nouiſſima noſtra: ut nõ peccemus: ſed ſp ſimus parati. unde grego.xii. mora. Qui conſiderat qualit̃ erit in morte: ſemp pauidus erit in operatiõe: & in oculis ſuis quaſi non uiuit Vnde ueracit̃ in oculis ſue conditionis uiuit: nihil qd̃ tranſeat appetit: cunctis uite preſentis deſideriis ꝯtradicit: & pene ſe mortuum cõſiderat: qui mortuum ſe minime ignorat: perfecta.n.uita mortiſimitatio: quã dum iuſti ſolicite peragunt culpaꝝ laqueos euadunt.

Fig.

Congregatus eſt omnis populus ante portaꝫ aquaꝝ: neemie.viii. Nulla eſt uia adeo lõga dummodo ſit finita: que per intrãdi aſſiduitatem aliqñ nõ cõſumetur: & ad terminũ ueniatur. Spũalr̃ pñs uita eſt quedam uia inter duos in

duſa : & terminata terminos : ſcilicet inter natiui-
tatem: & mortẽ: igitur uiatores oẽs ſimus. Ergo opor
tet nos uenire ad terminum & ad portã .i. ad mortem
que dicit eſſe finis uite preſentis: & initiũ ſequẽtis : ue
rum eſt: ꝙ porta aliqñ eſt ardua : & etiã ꝑꝑ preſſuram
oportet intrantes eſſe expeditos: & agiles: ne ponderẽ
alicuius preuenti impediti in porta dẽficerent: & ab in
troitu forent excluſi. Spũaliter oportet fideles cupien
tes uitam futurã per portam mortis gratis intrare : ſic
in preſenti ſe preparare: ut in die trãſitus depoſitis pec
catis nõ cogantur a diabolo : qui paratus eſt tunc ma
ctare: & cõprimere peccatores: quos põderibꝰ pctõꝝ
occupatos cõperiet: unde iob. Lõge fient filii eius a ſa
Fig. lute: conterentur in porta. Fig. hyere. xvii. ubi dñs le-
gitur dixiſſe. Cuſtodite anias ueſtras : & nolite porta
re pondera in die ſabbati: nec inferatis in portas hieru
ſalem: & poſt modicũ ſubdit. Non inferatis onera per
portaꝫ ciuitatis huius in die ſabbati : ingredientur ꝑ
eã principes regni ſedentes ſuper ſolium dauid uiri iu
da: & habitatores hieruſalem: & habitabitur ciuitas
hec in ſempiternum. Spũaliter per diem ſabbati : q dí
citur requies: & qui eſt dies ultimus hebdomade ſub
audi diem ultimum hominis: ſcilicet diem mortis : in
quo nõ licebit plenum ponderibus hominem inueniẽ
male enim tunc poſſunt pondera deponi : male poteſt
homo tunc confiteri : & animam ſuam a peccato ale-
[illegible] ideo docet chriſtus mat. xxvii. Rogate: ne fiat
[illegible] ueſtra hyeme: uel ſabbato. Oportet nos intrare
[illegible] am arduam: ſcilicet humanam mortem: que tan-
[illegible] arduitati quod niſi prius depoſita ſint peccato
[illegible] quis per portam illã libere ĩtrare
[illegible] de naturalibus queſtionibus. Si
[illegible] nec deorum: nec hominum: nec
rerum

rerum timore uerſari: deſpiciamus fortunam ſuperua
cua promittentez. Si uolumus tranquile degere: de ip
ſis diis controuerſiam agere: anima in expedito habē
da eſt: hec ſen. Sequitur. In hieremia ingredientur per
eam reges: &c. quia qui bene rexerunt uitam ſuam: &
bene ſciuerunt principari uiciis: et per confeſſionē pon
dera peccati deponere intranteſ per hanc portam mor
tis: que communis omnibus eſt: habitabūt ciuitatem
illam: ſcilicet eterne pacis uiſionem: et erit eorum habi
tatio glorioſa. Secure igitur ibunt: qui expeditos ſe in
illo tranſitu exhibebunt: non poterit eos preſſura de
monum impedire. p̄s. Non cōfundetur cum loquetur
inimicis ſuis in porta: immo non pauebunt a morte
eo quod fugientes uitam mortalem: uitam ingredien
tur eternam. Vnde caſſio. ſuper beati īmaculati. Quiſ
inquit mortem temporalem metuat: cui uita eterna
promittitur. Quis labores timeat; et ſe in perpetuā
requie nouerit collocandum.

ERrauerunt in ſolitudine: uiam ciuitatis G
non inuenerūt. p̄s. cvi. Nota. uia dicitur
ualde periculoſa: in qua interdum paſſuſ H
aliquis inuenitur in ſolitudine ignotus:
et deuius. Aliqñ. n. illuc uiator accedēs
a uia recta deuiat: nec amplius ſcit redire: & ītеrizpōt
a latronibus: uel a feris interfici: ſeu capi: iō debet ho
mo in tali trāſitu ſocietati ſe coniungere: & nullo mō
eam deſerere. Spũaliter uia uite pñtis eſt dubia: qa ſi
in quodā paſſu. ſ. mortis hora pdit̃: nunq̄ pōt ampli⁹
recta uia inuēiri. iob. xvi. Semitas: p quas nō reuertar
ambulo: debemus igit̃ ſequi ductorem: & uiā bene ſci
entem. ſ. chriſtum mat. xxii. Magiſter ſcimus: quia ue
rax es: et uiam dei in ueritate doces. Alioquin a uia
rectitudinis deuiantes capiemur a latrone illo crude

cluſa: & terminata terminos: ſcilicet inter natiui
tatem: & mortē: igitur uiatores oēs ſimus. Ergo opor
tet nos uenire ad terminum & ad portā. i. ad mortem
que dicit̄ eſſe finis uite preſentis: & initiū ſequētis: ue
rum eſt: ꝙ porta aliqn̄ eſt ardua: & etiā pp preſſuram
oportet intrantes eſſe expeditos: & agiles: ne ponder̄
alicuius preuenti impediti in porta d̄ficerent: & ab in
troitu forent excluſi. Spūaliter oportet fideles cupien
tes uitam futurā per portam mortis gratis intrare: ſic
in preſenti ſe preparare: ut in die trāſitus depoſitis pec
catis nō cogantur a diabolo: qui paratus eſt tunc ma
ctare: & cōprimere peccatores: quos pōderib⁹ pctōꝝ
occupatos cōperiet: unde iob. Lōge fient filii eius a ſa
Fig. lute: conterentur in porta. Fig. hyere. xvii. ubi dn̄s le
gitur dixiſſe. Cuſtodite aīas ueſtras: & nolite porta
re pondera in die ſabbati: nec inferatis in portas hieru
ſalem: & poſt modicū ſubdit. Non inferatis onera per
portaꝫ ciuitatis huius in die ſabbati: ingredientur ꝑ
eā principes regni ſedentes ſuper ſolium dauid uiri iu
da: & habitatores hieruſalem: & habitabitur ciuitas
hec in ſempiternum. Spūaliter per diem ſabbati: q dī
citur requies: & qui eſt dies ultimus hebdomade ſub
audi diem ultimum hominis: ſcilicet diem mortis: in
quo nō licebit plenum ponderibus hominem inuenir̄
male enim tunc poſſunt pondera deponi: male poteſt
homo tunc confiteri: & animam ſuam a peccato ale
uiare: ideo docet chriſtus mat. xxvii. Rogate: ne fiat
fuga ueſtra hyeme: uel ſabbato. Oportet nos intrare
portam arduam: ſcilicet humanam mortem: que tan
te eſt arduitatis: quod niſi prius depoſita ſint peccato
rum onera: non ualet quis per portam illā libere ītrare
ad penitentiā. Sene. de naturalibus queſtionibus. Si
uolumus eſſe felices: ſi nec deorum: nec hominum: nec

rerum timore uerſari: deſpiciamus fortunam ſuperua cua promittente. Si uolumus tranquile degere: de ip ſis diis controuerſiam agere: anima in expedito habē da eſt: hec ſen. Sequitur. In hieremia ingredientur per eam reges: &c. quia qui bene rexerunt uitam ſuam: & bene ſciuerunt principari uiciis: et per confeſſionē pon dera peccati deponere intrantes per hanc portam mor tis: que communis omnibus eſt: habitabūt ciuitatem illam: ſcilicet eterne pacis uiſionem: et erit eorum habi tatio glorioſa. Secure igitur ibunt: qui expeditos ſe in illo tranſitu exhibebunt: non poterit eos preſſura de monum impedire. ps. Non cōfundetur cum loquetur inimicis ſuis in porta: immo non pauebunt a morte eo quod fugientes uitam mortalem: uitam ingredien tur eternam. Vnde caſſio. ſuper beati īmaculati. Quis inquit mortem temporalem metuat: cui uita eterna promittitur. Quis labores timeat: et ſe in perpetua requie nouerit collocandum.

Errauerunt in ſolitudine: uiam ciuitatis non inuenerūt. ps. cvi. Nota. uia dicitur ualde periculoſa: in qua interdum paſſus aliquis inuenitur in ſolitudine ignotus: et deuius. Aliqñ. n. illuc uiator accedēs a uia recta deuiat: nec amplius ſcit redire: & ī teriʒpōt a latronibus: uel a feris interfici: ſeu capi: iō debet ho mo in tali trāſitu ſocietati ſe coniungere: & nullo mō eam deſerere. Spūaliter uia uite pñtis eſt dubia: qa ſi in quodā paſſu. ſ. mortis hora pdit: nunq̄ pōt ampli⁹ recta uia inuēiri. iob. xvi. Semitas: p quas nō reuertar ambulo: debemus igit̄ ſequi ductorem: & uiā bene ſci entem. ſ. chriſtum mat. xxii. Magiſter ſcimus: quia ue rax es: et uiam dei in ueritate doces. Alioquin a uia rectitudinis deuiantes capiemur a latrone illo crude

lissimo calcaneo noſtro inſidiante: ideſt fini noſtro: & trademur feris infernalibus eterna cōfuſiōe pſtrandi.
Fig. Figu. numeri. xxiiii. Filii iſrael in deſerto nolentes in introitu terre pmiſſionis ſeq moy. pierunt per diuerſa ſupplicia. Sic ſpūaliter nolētes xp̄m ſequi uia peniten tie pueniūt ad paſſum ignotū mortis horrende p ſoli tudinē pgentes: ubi neminem cognoſcent: plenā latro nibus: & feris peſſimis. Vñ ber. i lib. medi. O inqt aīa mea quis erit ille pauor: cū dimiſſis oib⁹ quoꝝ tibi pñ tia eſt tam iocunda: ſola ingredieris: & ignotā tibi pēſ tus regionē: ubi occurſanda cateruatim teterrima mō ſtra uidebis. Quis tibi in die tāte neceſſitatis ſuccurret quis tuebit̄ a rugiētibus pparatis ad eſcā: quis cōſola bit̄: qs te dducet: & ſubdit. Elige ergo tibi illū amicū tuum pre omnibus amicis tuis: q cū omnia ſubtracta tibi fuerint: ſolus tibi fidē ſeruabit i die ſepulture tue. Cum oēs amici tui recedent a te: ille te non derelinqt: ſed tuebit̄ a rugiētib⁹ pparatis ad eſcā: et cōducet te p ignotā: atq; pducet ad plateaꝫ ſupne ſyon: & ibi te collocabit cum angelis ante faciem maieſtatis diuine.

H

HAbitauit in ſpelunca iudicū decimoquinto. No. ꝙ itinerans p niues tempore claro: cum ſol ſup illas lucet: cū peruenit ad domū: uel hoſpitiū nihil uidet. Ratio eſt: qa albedo il la excellens tantā diſgregationē facit in oculis: & fan taſma tante claritatis relinquit: ꝙ nihil aliud pōt ui dere: immo qui domum: uel ſpeluncam intrat obſcu ram ſemp claritatem illam ante oculos uidetur habe re. & nihil uidet: ergo intranti hoſpitium: etiam peri culoſa res eſt tunc intrare paſſum piculoſum. Nullum ergo eſt remedium: niſi ꝙ per magnam horam ibi mo retur: quouſq; claritatis fantaſma euaneſcat. Spūalit̄ p niues proſperitates uite pñtis itelliguntur: ratio eſt

quia

quia dum niues ſunt coagulate ſunt albiſſime: & luci de: & flāte auſtro reſoluūtur: & efficiunt turpes. Sic p ſpera mundi dum adherent hoī: clara uidentur: & lu cida: ſed fortuna flante per rote ſue uolubilitatem: cō uertūtur in gemitum: & luctū. Igitur itinerantes diu per ipſas. i. ponentes cor: & affectum in ipſis adeo ex cecātur: ꝙ qn̄ debent intrare hoſpicium future uite p mortem: nihil uident: & neſciunt quo uadant. Relin quunt enim fantaſma adeo impreſſum menti: ꝙ etiaꝫ per mortem quaſi deleri non poteſt: nequeunt proſpi cere caſum mortis. Non pn̄t aſpicere pericula infer nalia nō ualentes intueri timorem iudicis: nihil breui ter cogitare poſſunt: niſi mortalis uite felicitatem: q̄n tuncūqꝫ pedes quaſi in foueā tencāt et animā in gehē nam. Vnde gre. in mora. ſuper illud iob. Dies mei ue locius tranſierunt q̄ a texente tella ſuccidit. Itaqꝫ ho mīes carnales ultor ad iudiciū ptrahit: & tn̄ ipſa ordi natiōe ſolliciti rebus tranſitoriis occupati: nil aliud co gitant: niſi in hoc mundo qualiter ad huc uiuant: reli quendo omnia: quē poſſidenda diſponunt: qa ſpes ui uendi nō frangitur: etiā cum uita termiatur. Iamqꝫ ad iudiciū trahuntur per ſniam: & tamen habendis reb⁹ adherent per curam: dure etenim menti adeſſe mors n̄ creditur: etiam cum ſentitur: hec gre. Non poteſt igiť homo preuentus ſibi de ſalute prouidere propter hu iuſmodi uane: ac fantaſtice lucis occupationem: reme dium ergo neceſſarium eſt ad hoc diuinum ſpeculari hoſpicium: ideſt mortē per ſpeluncam: uel foueā. Inde enim cognoſcent quid ualet mundi pompa: mūdi glo ria: quid diuitie: quid delitie: & ſic hec omnia reſpuēs cognoſcet dominum deum ſuuꝫ. Figu. iii. reg. xix. He lias ſtetit in oſtio ſpelunce obſeruans: & ſpeculans: & primo tranſiuit uentus ualidus conterens petras. & Fig.

non ibi dominus: ſecundo trãſiuit cõmotio terre: ſed
nõ eſt in eo dominus: quarto tranſiuit ignis: ſed nõ eſt
in eo dñus. quinto tranſiuit ſibilus aure tenuis: & cũ
eo domin⁹: & uidit helias dominũ: & locuti ſunt mu
tuo deus: & helyas. Spiritualiter per prophetam iſtuꝫ
qui dicitur uidens: notat̃ prouidus chriſtianus: qui ſe
morituꝝ cognoſcens ſemp̄ mortem ſpeculatur: quia
enim terminus mortis incertus eſt: iccirco ſe ſic diſpõit
ad illam: ac ſi omni die ſit ille termin⁹: iõ ſic diſpoſitũ
mors non conturbat. Vnde ſeñ. epl'a. xii. Nemo ſit no
ſtrum: quem prope uerſetur terminuꝫ. Sic itaq; forme
mus animum: tanq̃ ad extrema uentum ſit: uenientẽ
nemo ylaris mortem ſuſcipit: niſi qui ſe ad illam cõpo
ſuerit diu ſpeculans. Igitur in morte uidebis uentum
ſuperbie conterentem edificia: & p̄cutientem omnia
ſed tranſiens quaſi fauilla: qa ibi nõ eſt deus uidebis
terremotũ ire: ſed nõ eſt ibi deus: non enim iraſcitur p̄
ſingulos uidebis ignem cupiditatis: ſed nõ eſt ibi de⁹
quia ſuperbo oculo: & inſaciabili corde: cum hoc non
edebam: ut in p̄s. Videbis ultimo dulciloqii ſibilum
ſcẽ ſcripture: & ibi dominus loquetur ſalutaria moni-
ta. Sic ergo aperte intuebitur: que ſunt fugienda: &
que ſunt ſequenda: nec poſſunt mũdi tranſitoria ocu
los mentis diſgregare: ſed uidebit: & aſpiciet aperte:
que pro obtinenda gloria debeant adipiſci. Vnde hie
ro. ad cypria. Memento mortis tue: & non peccabis.
Qui ſe continue cogitabit moriturum: contemnet pre
ſentia: & ad futura feſtinabit.

¶ De mundo.

A HEc mutatio dextre excelſi. p̄s. lxxvi. Nota q̄
qñ aliq̃ oppoſito modo ſe mutuo reſpiciunt
qđ eſt ad dexteram unius: eſt ad ſiniſtrã al-
terius. Spũaliter deus: & mũdus ſunt quo-
dãmodo

dãmodo oppoſita: iõ qđ eſt uni gratum alteri eſt odio ſũ: & qđ uni placet: alteri diſplicet: unde dñs mat.vi. Non poteſtis deo ſeruire: & mamone: igitur filii mundi: & dilectores eius ponunt ad mundi dexterã per cõſolationes eius per delectationes pñtes. Filii uero xpi ſcilicet pauperes: & humiles ad ſiniſtram p afflictionẽ & penalitatẽ: ſed fiet in uita ſequenti dextere excelſi mutatio. Figu. geñ. xlviii. ubi legimus: ꝙ poſitis duobus filiis ioſeph coram iſrael: ut eis benediceret: & ſtaret manaſes ad dexterã: quia maior: effraim tanꝗ minor ad ſiniſtram: iſrael canzellatis mãibus poſuit dexteram ſuper caput effraim: ſcilicet minoris: ſiniſtrã uero ſuper caput manaſes. ſ. maioris: & clamante ioſeph non cõuenit pr̃: quia hic eſt primo genitus: ſcilicet manaſes: reſpondit iſrael: minor maior erit. Spiritualiter mundus: ut dictum eſt: ponit maiores ad dexterã paupes uero & humiles ad ſiniſtrã: ſed ñ ita erit ĩfutura uita: qñ ſcilicet deus dextere ſue ueniet conferre iuſtis. Tũc enim eleuabit pauperes: & electos de ſiniſtra penalitatis: & locabit eos ad dexteram cõſolationis: & ibi magni fient: quãdo uero peccatores cõſumata felicitate uite preſentis deicient ad ſiniſtram tribulatiõis & ueh: unde recte dicitur: ꝙ ſiniſtram poſuit ſuper manaſem: quia poſitus fuerat ad dexteram. Manaſes interpretatur obliuio: & bene denotat peccatores: & diuites mundi huius: qui dei obliuiſcuntur in uita preſenti: ſed ipſi illorum met obliuiſcuntur in morte: & etiam deus illorum obliuiſcetur: auguſtinus in quodam ſermone: hac animaduerſione punitur peccator: ut moriens obliuiſcatur ſui: qui quamdiu uixit eſt oblitus dei. Effraim interpretatur creſcens: per quem denotantur pauperes: paruuli: & abiecti in uita preſenti: ſed tunc creſcunt: & apparebunt Fig.

E MItte falces: qa mature ſūt meſſes: iohelis. iii.
Nota: q prudēs agricola agrū ꝓprium ocio
ſum exiſtere non ꝑmittit: dū tēpus adeſt ger
minis. Quando enim inde eleuatū eſt frumē
tum: interdum ſeminat rapas: uel aliud qđ ſentit tem
pore illo naſci aptū: ideo ſollicitus eſt cum matureſcūt
meſſes illas metere. Spūaliter agricola pñtis uite teſte
dño deuſ eſt: qlibet nřm eſt fruges: qui i hoc agro fru
ctificare debet uidemus qđ ſemina in agro permittun
tur uſqꝫ ad tempus meſſis: et tunc falce metunt: nec ul
tra permittunt in agro ēt: que ſunt acerbe: & imature
ſimul cū maturis metunt. Sic loquēdo ad ꝓpoſitū de
us in hac uita nob metēdi tēpus ɔcepit: ut ad maturā
meſſem deueniētes reponamur in horrea dñi. i. in eter
na uita: et nō tradamur cū paleis ad comburendū: qa
niſi tpe debito ꝓducamus frugeſ debitas: nō ꝑmittet
nos ampliuſ diuina iuſtitia in hoc agro ꝑſiſtere: ſed fal
ce mortis nos de campo uite pñtis delebit: ſiue dulces
Fig. ꝓduxerimus fructus: ſiue acerbos. Fig. apoc. xiiii. ubi
beatus ioan. uidit cuidam angelo precipi: ut meteret:
qa mature erant meſſes. Venit inqt hora ut metatur:
& miſit falcem ſuā in terrā: et meſuit terrā: et in eodeꝫ
capi. imediate ſequit. Et alius exiuit: qui habebat fal
cem acutā: et angelus: q habebat ptātem ſup ignē di
xit illi: qui habebat falcē. Mitte inqt falcem acutā: &
uidemia botros uinee: quos fecit: & qđ uindēiauit mi
ſit in in lacū ire dei. Spiritualiter ſubaudi per falcē hu
manā mortē: ratio eſt: qa quanq̄ ſpice: dū ſunt in agro
una altera maior: atqꝫ lōgior ſit. Tamē uerſus radicē
per falcis deciſiōem oēs inueniunt equales: ſic facit hu
mana mors. Nam licet i agro humāe uite unus ſit al-
tior: et excellētior altero nobilitate: et diuitiaꝝ magni
tudine: tñ morte illos metēte: & in manipulos reducē

te: ſi quis

te: ſiquis aſpiciat oēs equaleſ inueniet. Exemplū ha bemus in diogene philoſopho: qui nullā differentiam inter oſſa ignobiliū: et nobiliū potuit inuēire. Subaudi igiť per primā falcē metentē meſſem mortē iuſtoꝝ: qui de cāpo pn̄tis uite: & aduerſitatis uepribus multarum afflictionū probanť: arētes deuenerūt ad pfectā maturitatē: & metunť: ne amplius grandines: et tempeſtates eos cōterent: & ne cadat ſup illos ullus eſtus. & eſt illoꝝ mors precioſa in conſpectu dn̄i: per alium uero angelū falcē acutā tenentē: cui angelus poteſtatē habens ſuper ignē dicit: ut uindemiaret botros: &c. ſubaudi mortē damnatoꝝ: de qua in. p̄s. xxxii. Mors peccatorum peſſima diabolus eſt: qui poteſtatē eterni ignis: ſeu ſupplicii: dn̄o pmittente: iubet eos uindemiari: et eleuari de uinea preſētis uite: qn̄ uidelicet cōpleta eſt eoꝝ malitia: quando debito expectanti tempore: ut uuaſ dulcium operationum producerent dederunt lambruſcas iniquitatis: & malitie perſeuerantes ſine pn̄ia in oī malo. Deciſi. n. d᷑ uita p̄ſenti acutiſſima morte: eo quod in ſubſtantia ſola haberent requiem: nihil de ſuis nouiſſimis cogitanteſ proiciuntur in lacum inferni: ubi calcabuntur: & prementur opera eorum. Et quātam ſumpſerunt ſuis prauis opationibus delectationem: tanta dabuntur illis tormenta: & luctus: et quanto ſe eleuauerunt ꝯtra deum in ſuperbia & abuſione: tantum in tormētis deicientur ꝯfuſione quia terre eoꝝ uinea ab eis eleuabitur: ut iam meritorum fructus amplius producere nequeant: & dabitur agricolis aliis. ſ. demoniis: qui fructū diuīe iuſtitie reddent prout exigit diuina altitudo. Vnde augu. i. confeſſionū. Illa inq̃t eſt pēa peccati iuſtiſſima: ut amittat unuſquiſq;: quod bn̄ uti noluit cū ſine ulla poſſit difficultate: ſi uellet: et qui ſciens recte non facit: amittat

ſcire: quod rectum eſt. Et qui rectum facere cum poſſit: negligit: amittat poſſe dum uelit.

C Sicut exijt fulgur in oriente. mat. xxiiii. no. ꝙ eadem cauſa tonitrui: et fulguris: et quaſi eadem res eſt: ſed percipitur duobus ſenſibus: ſcilicet auditu: & uiſu: uidetur eniꝫ prius fulgur q̃ audiatur tonitruum: ſed tamen ſimul ſunt: qa hec proprietas ex parte ſenſus eſt. Citius enim ſpecies uiſibilis multiplicatur: q̃ audibilis: quia ad ſenſum patet. Si quis percutiat ictu magno aliquid: a diſtantibus prius uidetur percuſſionis ictus: et poſtmodum audit ſonus eius: ita eſt enim de tonitruo: & fulgure. Sed interdum eſt ſonus: & ictus ſimul: et tunc ualde periculoſa res eſt: quia eſt ſignum: quod ſit prope nos. Spiritualiter ſcriptura ſancta uocat mortem fulgur: ratio eſt qa curſus fulguris eſt ab oriente in occidens: & curſus mortis eſt a natiuitate uſq; ad finem Nota ergo: ꝙ mors iſta eſt idem cum morte illa: quã ſacra ſcriptura clamat: cum dicit: ſtatutum eſt omnibus hominibus ſemel mori. Videmus ↄtinue hoc fulgur hunc et illum percutere: ſed non audimus uocem dicentis: morieris tu: & non uiues: ideo nullo modo credimus nos eẽ morituros: exemplũ. Ille. n. qui eſt in nauicula uelociter tranſeunte: cum alteri nauicule trãſeunti obuiat: apparet: ꝙ illa trãſeat: & quod ſua immobilis perſeueret: cum tamen utraq; pariter uadat. Sic igitur homines in carne: ſecundum carnem uiuentes uident continue uite preſentis fluxum erga omnes & tamẽ ſe putãt eſſe immortales. Sed no. ꝙ periculoſa res eſt: quando ſimul uidetur: et auditur: non enim poteſt precaueri. Sic periculoſa res eſt: quando peccator diuinam ſcripturam non audit in uita: ſed expectat experiri: & audire: quãdo mors percuſſerit eum repentina:

repentina: tunc.n.precauere nõ poterit. Sene.in epl̃a. C. Te dementem: & oblitũ fragilitatis tue: ſi tunc times mortem: cũ tonat dico. Fig.exo.ix. Vbi legimus ꝙ per totã terrã egypti facta ſunt tonitrua & fulgura igne admixta ſimul cũ grandie: & mortua ſunt iumẽta: que extra domos inuenta ſunt. Spũalit̃ p egyptũ: qui interpretat̃ tenebra: ſubaudi cecã uitã peccatoruꝫ oculos habentiũ: & non uidentiũ. Fiũt eis ſubito: & improuiſo fulgura: & tonitrua: qñ cũ mortali infirmitate arripit eos timor gehenne: ſed quia extra domos pnie reperiunt̃ uagantes per agros uanitatis uite preſentis: putreſcentes ut iumenta in ſtercoribus carnis: dſcendentes ſup eos repentine mortis tẽpeſtates ſubito extiguunt̃: & a demõibus eis inſidiantibꝰ rapiunt̃ in hora mortis. Grego.li.vi.mora. Antiquꝰ hoſtis ad rapiendas peccatoꝝ anĩas tẽpore mortis crudelitatis effrenat̃ uiolentia: & quos uiuentes blanditiis decipit: ſeuiens moriendo rapit: audire ergo debemus tonitruum ſacre ſcripture di. ubi te inuenio: ibi te iudicabo. Ideo docet nos ſapiens conſiderare nouiſſima noſtra: ut nõ peccemus: ſed ſp ſimus parati. unde grego.xii. mora. Qui conſiderat qualit̃ erit in morte: ſemp pauidus erit in operatiõe: & in oculis ſuis quaſi non uiuit Vnde ueracit̃ in oculis ſue conditionis uiuit: nihil qđ tranſeat appetit: cunctis uite preſentis deſideriis ꝯtradicit: & pene ſe mortuum cõſiderat: qui mortuum ſe minime ignorat: perfecta.n.uita mortis imitatio: quã dum iuſti ſolicite peragunt culpaꝝ laqueos euadunt.

Fig.

COngregatus eſt omnis populus ante portaꝫ aquaꝝ: neemie.viii. Nulla eſt uia adeo lõga dummodo ſit finita: que per intrãdi aſſiduitatem aliqñ nõ cõſumetur: & ad terminũ ueniatur. Spũalit̃ pñs uita eſt quedam uia inter duos in F

cluſa: & terminata terminos: ſcilicet inter natiui-
tatem: & mortē: igitur uiatores oēs ſimus. Ergo opor
tet nos uenire ad terminum & ad portā. i. ad mortem
que dicit eſſe finis uite preſentis: & initiū ſequētis: ue
rum eſt: ꝙ porta aliqn̄ eſt ardua: & etiā pp preſſuram
oportet intrantes eſſe expeditos: & agiles: ne ponder
alicuius prcuenti impediti in porta d̄ficerent: & ab in
troitu forent excluſi. Spūaliter oportet fideles cupien
tes uitam futurā per portam mortis gratis intrare: ſic
in preſenti ſe preparare: ut in die trāſitus depoſitis pec
catis nō cogantur a diabolo: qui paratus eſt tunc ma
ctare: & cōprimere peccatores: quos pōderib⁹ pctōꝝ
Fig. occupatos cōperiet: unde iob. Lōge fient filii eius a ſa
lute: conterentur in porta. Fig. hyere. xvii. ubi dn̄s le-
gitur dixiſſe. Cuſtodite anīas ueſtras: & nolite porta
re pondera in die ſabbati: nec inferatis in portas hieru
ſalem: & poſt modicū ſubdit. Non inferatis onera per
portaꝫ ciuitatis huius in die ſabbati: ingredientur p
eā principes regni ſedentes ſuper ſolium dauid uiri iu
da: & habitatores hieruſalem: & habitabitur ciuitas
hec in ſempiternum. Spūaliter per diem ſabbati: q di
citur requies: & qui eſt dies ultimus hebdomade ſub
audi diem ultimum hominis: ſcilicet diem mortis: in
quo nō licebit plenum ponderibus hominem inuenir
male enim tunc poſſunt pondera deponi: male poteſt
homo tunc confiteri: & animam ſuam a peccato ale-
uiare: ideo docet chriſtus mat. xxvii. Rogate: ne fiat
fuga ueſtra hyeme: uel ſabbato. Oportet nos intrare
portam arduam: ſcilicet humanam mortem: que tan-
te eſt arduitatis: quod niſi prius depoſita ſint peccato
rum onera: non ualet quis per portam illā libere itrare
ad penitentiā. Sene. de naturalibus queſtionibus. Si
uolumus eſſe felices: ſi nec deorum: nec hominum: nec

rerum timore uerſari: deſpiciamus fortunam ſuperua
cua promittentē. Si uolumus tranquile degere: de ip
ſis diis controuerſiam agere: anima in expedito habē
da eſt: hec ſen. Sequitur. In hieremia ingredientur per
eam reges: &c. quia qui bene rexerunt uitam ſuam: &
bene ſciuerunt principari uiciis: et per confeſſionē pon
dera peccati deponere intrantes per hanc portam mor
tis: que communis omnibus eſt: habitabūt ciuitatem
illam: ſcilicet eterne pacis uiſionem: et erit eorum habi
tatio glorioſa. Secure igitur ibunt: qui expeditos ſe in
illo tranſitu exhibebunt: non poterit eos preſſura de-
monum impedire. ps. Non cōfundetur cum loquetur
inimicis ſuis in porta: immo non pauebunt a morte
eo quod fugientes uitam mortalem: uitam ingredien
tur eternam. Vnde caſſio. ſuper beati īmaculati. Quiſ
inquit mortem temporalem metuat: cui uita eterna
promittitur. Quis labores timeat: et ſe in perpetua
requie nouerit collocandum.

ERrauerunt in ſolitudine: uiam ciuitatis G
non inuenerūt. ps. cvi. Nota. uia dicitur
ualde periculoſa: in qua interdum paſſus H
aliquis inuenitur in ſolitudine ignotus:
et deuius. Aliqn̄. n. illuc uiator accedēs
a uia recta deuiat: nec amplius ſcit redire: & īterīꝫ pōt
a latronibus: uel a feris interfici: ſeu capi: iō debet ho
mo in tali trāſitu ſocietati ſe coniungere: & nullo mō
eam deſerere. Spūaliter uia uite p̄ntis eſt dubia: qa ſi
in quodā paſſu. ſ. mortis hora pdit̄: nunq̄ pōt ampliꝰ
recta uia inuēiri. iob. xvi. Semitas: p quas nō reuertar
ambulo: debemus igit̄ ſequi ductorem: & uiā bene ſci
entem. ſ. chriſtum mat. xxii. Magiſter ſcimus: quia ue
rax es: et uiam dei in ueritate doces. Alioquin a uia
rectitudinis deuiantes capiemur a latrone illo crude-

liſſimo calcaneo noſtro inſidiante:ideſt fini noſtro: &
Fig. trademur feris infernalibus eterna cõfuſiõe ꝓſtrandi.
Figu. numeri. xxiiii. Filii iſrael in deſerto nolentes in
introitu terre ꝓmiſſionis ſeq moy. perierunt per diuerſa
ſupplicia. Sic ſpũaliter nolẽtes xp̃m ſequi uia peniten
tie ꝑueniũt ad paſſum ignotũ mortis horrende p ſoli
tudinẽ ꝑgentes: ubi neminem cognoſcent: plenã latro
nibus: & feris peſſimis. Vñ ber. i lib. medi. O inq̃t aia
mea quis erit ille pauor: cũ dimiſſis oib⁊ quoꝝ tibi pñ
tia eſt tam iocunda: ſola ingredieris: & ignotã tibi pẽ
tus regionẽ: ubi occurſanda cateruatim teterrima mõ
ſtra uidebis. Quis tibi in die tãte neceſſitatis ſuccurret
quis tuebit̃ a rugiẽtibus p̃paratis ad eſcã: quis cõſola
bit̃: qs te đducet: & ſubdit̃. Elige ergo tibi illũ amicũ
tuum pre omnibus amicis tuis: q cũ omnia ſubtracta
tibi fuerint: ſolus tibi fidẽ ſeruabit ĩ die ſepulture tue.
Cum oẽs amici tui recedent a te: ille te non derelinq̃t:
ſed tuebit̃ a rugiẽtib⁊ p̃paratis ad eſcã: et cõducet te
p ignotã: atq; ꝑducet ad plateaꝫ ſupne ſyon: & ibi te
collocabit cum angelis ante faciem maieſtatis diuine.
H
HAbitauit in ſpelunca iudicũ decimoquinto.
No. ꝙ itinerans p niues tempore claro: cum
ſol ſup illas lucet: cũ peruenit ad domũ: uel
hoſpitiũ nihil uidet. Ratio eſt: qa albedo il
la excellens tantã diſgregationẽ facit in oculis: & fan
taſma tante claritatis relinquit: ꝙ nihil aliud põt ui-
dere: immo qui domum: uel ſpeluncam intrat obſcu-
ram ſemp claritatem illam ante oculos uidetur habe
re. & nihil uidet: ergo intranti hoſpitium: etiam peri-
culoſa res eſt tunc intrare paſſum piculoſum. Nullum
ergo eſt remedium: niſi ꝙ per magnam horam ibi mo
retur: quouſq; claritatis fantaſma euaneſcat. Spũalit̃
p niues proſperitates uite pñtis itelliguntur: ratio eſt

quia dum niues ſunt coagulate ſunt albiſſime: & luci
de: & ſlãte auſtro reſoluũtur: & efficiunt turpes. Sic ꝓ
ſpera mundi dum adherent hoĩ: clara uidentur: & lu
cida: ſed fortuna flante per rote ſue uolubilitatem: cõ
uertũtur in gemitum: & luctũ. Igitur itinerantes diu
per ipſas. i. ponentes cor: & affectum in ipſis adeo ex
cecãtur: ꝙ qñ debent intrare hoſpicium future uite ꝑ
mortem: nihil uident: & neſciunt quo uadant. Relin
quunt enim fantaſma adeo impreſſum menti: ꝙ etiaꝫ
per mortem quaſi deleri non poteſt: nequeunt proſpi
cere caſum mortis. Non pñt aſpicere pericula infer
nalia nõ ualentes intueri timorem iudicis: nihil breui
ter cogitare poſſunt: niſi mortalis uite felicitatem: q̃n
tuncũqꝫ pedes quaſi in foueã teneãt et animã in gehẽ
nam. Vnde gre. in mora. ſuper illud iob. Dies mei ue
locius tranſierunt q̃ a texente tella ſuccidit. Itaqꝫ ho
mies carnales ultor ad iudiciũ ꝑtrahit: & tñ ipſa ordi
natiõe ſolliciti rebus tranſitoriis occupati: nil aliud co
gitant: niſi in hoc mundo qualiter ad huc uiuant: reli
quendo omnia: quẽ poſſidenda diſponunt: qa ſpes ui
uendi nõ frangitur: etiã cum uita termiatur. Iamqꝫ ad
iudiciũ trahuntur per ſñiam: & tamen habendis rebꝰ
adherent per curam: dure etenim menti adeſſe mors ñ
creditur: etiam cum ſentitur: hec gre. Non poteſt igiẗ
homo preuentus ſibi de ſalute prouidere propter hu
iuſmodi uane: ac fantaſtice lucis occupationem: reme
dium ergo neceſſarium eſt ad hoc diuinum ſpeculari
hoſpicium: ideſt mortẽ per ſpeluncam: uel foueã. Inde
enim cognoſcent quid ualet mundi pompa: mũdi glo
ria: quid diuitie: quid delitie: & ſic hec omnia reſpuẽs
cognoſcet dominum deum ſuuꝫ. Figu. iii. reg. xix. He Fig.
lias ſtetit in oſtio ſpelunce obſeruans: & ſpeculans: &
primo tranſiuit uentus ualidus conterens petras. &

non ibi dominus: ſecundo trāſiuit cōmotio terre: ſed
nō eſt in eo dominus: quarto tranſiuit ignis: ſed nō eſt
in eo dn̄us. quinto tranſiuit ſibilus aure tenuis: & cū
eo domin⁹: & uidit helias dominū: & locuti ſunt mu
tuo deus: & helyas. Spiritualiter per prophetam iſtuꝫ
qui dicitur uidens: notat̄ prouidus chriſtianus: qui ſe
morituoꝫ cognoſcens ſemp mortem ſpeculatur: quia
enim terminus mortis incertus eſt: iccirco ſe ſic diſpōit
ad illam: ac ſi omni die ſit ille termin⁹: iō ſic diſpoſitū
mors non conturbat. Vnde ſen̄. ep̄la. xii. Nemo ſit no
ſtrum: quem prope uerſetur terminuꝫ. Sic itaqꝫ forme
mus animum: tanq̄ ad extrema uentum ſit: uenientē
nemo ylaris mortem ſuſcipit: niſi qui ſe ad illam cōpo
ſuerit diu ſpeculans. Igitur in morte uidebis uentum
ſuperbie conterentem edificia: & pcutientem omnia
ſed tranſiens quaſi fauilla: qa ibi nō eſt deus uidebis
terremotū ire: ſed nō eſt ibi deus: non enim iraſcitur p
ſingulos uidebis ignem cupiditatis: ſed nō eſt ibi de⁹
quia ſuperbo oculo: & inſaciabili corde: cum hoc non
edebam: ut in p̄s. Videbis ultimo dulciloqii ſibilum
ſcē ſcripture: & ibi dominus loquetur ſalutaria moni/
ta. Sic ergo aperte intuebitur: que ſunt fugienda: &
que ſunt ſequenda: nec poſſunt mūdi tranſitoria ocu
los mentis diſgregare: ſed uidebit: & aſpiciet aperte:
que pro obtinenda gloria debeant adipiſci. Vnde hie
ro. ad cypria. Memento mortis tue: & non peccabis.
Qui ſe continue cogitabit moriturum: contemnet pre
ſentia: & ad futura feſtinabit.

¶ De mundo.

A HEc mutatio dextre excelſi. p̄s. lxxvi. Nota ꝙ
qn̄ aliq̄ oppoſito modo ſe mutuo reſpiciunt
qđ eſt ad dexteram unius: eſt ad ſiniſtrā al/
terius. Spūaliter deus: & mūdus ſunt quo/

dāmodo oppoſita: iō qđ eſt uni gratum alteri eſt odio ſū: & qđ uni placet: alteri diſplicet: unde dñs mat. vi. Non poteſtis deo ſeruire: & mamone: igitur filii mundi: & dilectores eius ponunt ad mundi dexterā per cōſolationes eius per delectationes pñtes. Flii uero xpi ſcilicet pauperes: & humiles ad ſiniſtram p afflictionē & penalitatē: ſed fiet in uita ſequenti dextere excelſi mutatio. Figu. geñ. xlviii. ubi legimus: ꝙ poſitis duobus filiis ioſeph coram iſrael: ut eis benediceret: & ſtaret manaſes ad dexterā: quia maior: effraim tanq̄ minor ad ſiniſtram: iſrael canzellatis māibus poſuit dexteram ſuper caput effraim: ſcilicet minoris: ſiniſtrā uero ſuper caput manaſes. ſ. maioris: & clamante ioſeph non cōuenit pr: quia hic eſt primo genitus: ſcilicet manaſes: reſpondit iſrael: minor maior erit. Spiritualiter mundus: ut dictum eſt: ponit maiores ad dexterā paupes uero & humiles ad ſiniſtrā: ſed ñ ita erit ifutura uita: qñ ſcilicet deus dextere ſue ueniet conferre iuſtis. Tūc enim eleuabit pauperes: & electos de ſiniſtra penalitatis: & locabit eos ad dexteram cōſolationis: & ibi magni fient: quādo uero peccatores cōſumata felicitate uite preſentis deicient ad ſiniſtram tribulatiōis & ueh: unde recte dicitur: ꝙ ſiniſtram poſuit ſuper manaſem: quia poſitus fuerat ad dexteram. Manaſes interpretatur obliuio: & bene denotat peccatores: & diuites mundi huius: qui dei obliuiſcuntur in uita preſenti: ſed ipſi illorum met obliuiſcuntur in morte: & etiam deus illorum obliuiſcetur: auguſtinus in quodam ſermone: hac animaduerſione punitur peccator: ut moriens obliuiſcatur ſui: qui quamdiu uixit eſt oblitus dei. Effraim interpretatur creſcens: per quem denotantur pauperes: paruuli: & abiecti in uita preſenti: ſed tunc creſcunt: & apparebunt Fig.

glorioſi: ideo in apocalipſi. Cum beatus io. aſpiceret quoſdã ornatos ſtola cãdida: et interrogaret: q eſſent hi: rñſum audiuit: hi ſunt: qui ueneiunt ex magna tribulatiõe: &c. De mundi diuitibus: & potentibus: erit oppoſitum: quia hĩ recipiũt bona: ut poſtmodũ in ſuppliciis gemant: uñ hiero. in quadã epſa. Difficile: imo ĩpoſſibile eſt: ut pñtibus quis & futuris fruatur bonis: ut & hic uentrẽ: & illic mentem ĩpleat: ut de delitiis ad delitias tranſeat: & in hoc ſeculo prim? ſit: & in terra & in celo appareat glorioſus.

Vtabis eos: & mutabunẽ. ps. ci. Not. ꝙ quadruplex eſt mutationis ſpẽs. iiii. &. y. phi. ſ. ad ſubſtantiã: ad qualitatẽ: ad quantitatẽ: & ad ubi. Ad ſubſtantiã dr̃ generatio et corruptio: ad qualitatẽ dicit̃ alteratio: ad quãtitatẽ augmentũ: ad ubi dicit̃ ſurſũ & deorſum: antrorſũ: & retrorſuȝ: deſtrorſũ & ſiniſtrorſum. Spũaliter has mutationes ↄtinue mundus iſte facit: nã prima mutatio ẽ ad ſubſtantiã: quia de natiuitate ad mortem: que dr̃ gñatio: & corruptio: ſicut naſci & mori: iob: hõ natus de muliere: etc. ſecunda eſt alteratio: qa alterat̃ hõ mille modis. ber. in meditationibus. In hac ualle lachrymaꝶ eſt uita laborioſa: uita corruptibilis: uita amaritudine plena: hãc humores tumidant: dolores exterminant: ardores exiccant: aeres morbidant: eſce inflãt ieiunium macerat: ioci ſoluunt: triſtitie cõſumunt: ſollicitudo coartat: ſecuritas hebetat: ſenectus incuruat infirmitas frangit: meror deprimit: hec bern. Alia eſt mutatio ad quãtitatem: & hec reſpicit diuitias mũdi que augmentãtur: & diminuunt̃ ſepe ſecũdum dominiũ: et reuolutiones fortune: uñ quidam philoſophus Si bene inquit uolumus dicere ueritatem: nõ propria: ſed mutuata uocare poſſum?: que habemus: quia cuȝ

omnes in rota fortune uolubilis militemus: ſepe de di uitiis in paupertatem mergimur improuiſe. Quarta ē ad ubi mutatio ſurſum & deorſum: &c. hec mutatio reſpicit dominia: & poteſtates. Nā uidemus: ꝙ qui pri matum tenebant in mundo: ſubito demunt ad miſe riam: & qui in dextera florebant per potentiā: cadunt per triſtitiā ad ſiniſtrā: & tanto fortiꝰ ꝯquaſſant: quā to locꝰ eoꝝ erat eminentior: criſoſtomus ſuper. ii. ca. mat. ſp. n. grandis ptās maiori timori ſubiecta eſt: ſi cut. n. ramum arboꝝ i excelſo poſitū: ēt ſi leuis aura flauerit: mouet: ſic & ſublimes in culmie dignitatum exiſtentes leui nuncii fama cōturbat: humiles ſicut in conualle plerūq; in tranquilitate ꝯſiſtunt: hiſ ergo mu tationibus pulſatur miſer hō in hoc mundo: qui pp has penitus fugiendus eſſet. Fig. geñ. xxxi. Cū iacob Fig. ſeruiſſet laban pro rachel. yii. annis accepit lyā: uidēs igitur quā plures deceptiones in ipſo: dixit ei: mutaſti mihi mercedem meā. x. uicibus: & tollens quod ſuū erat: iacob poſtq̄ multo tpe moratuꝰ eſt: & poſt mul tas deceptiones receptas reuerſus eſt ad terrā natiuita tis ſue. Spūaliter per labā: qui dealbatio interpretaꝛ: ſubaudi mundū: qui ſp extrinſecus ꝓſpera prebet & intus amarior eſt felle: mutat igitur nobis mercedem. x. uicibus: & eum credimꝰ rachel accipe: que pulchra & delectabilis eſt: dat nobis lyā: que dicitur laborio ſa. Reuertendū eſt ad terrā natiuitatis nr̄e. ſ. ad eter nam uitam: pp quā remeati ſumus in xp̄o: ubi pfectā reqem inueniemus: que ēt ſupat omne bonuꝫ terre num: uñ augu. in li. de moribus. eccle. Tanta eſt pul chrytudo iuſtitie: tāta eſt iocunditas lucis eterne: hoc eſt inconumerabilis ueritatis: & ſapientie: ut etiam ſi nō liceret i ea amplius manere: niſi unius diei hora ꝓ pter hanc huius ſeculi inumerabiles anni uite pleni de

litiis:& confluentia bonorum temporalium recte:me
ritoq; conterentur.

C T Ria ſunt mihi difficilia:prouer.xxx. Si ſtre
nuus hō camporū certaminia itrans pugna
turus contra proprios hoſtes: ſemotos atq;
ſeparatos inueniret:ita q poſſet contra illoſ
ſucceſſiue pugnare:forte illos facillime ſuperaret. Sed
cum ſimul ipſos inuenit:cunctos coniunctos: durum
eſt uincere:qa dum percutit unum:alii pñt eum ex la-
tere repercutere:& graui⁹ uulnerare. Spiritualiter ſi fi
delis chriſti intrans ſpirituale certamē haberet tantū
preliari cū mundo:tunc cognita arte illius pugnet: ca
ueret ſibi ab ictibus ſuis: & cauendo illum ſuperaret
faciliter:ſed mundus nunq̄ eſt ſolus prelians:ſed ducit
ſecum carnem:& diabolū:& hi tres ſimul:& ſemel cō
tra ſpiritū pugnant: de his eccli.xxv. Tres inqt ſpe-
cies odiuit aīa mea:pauperem ſuperbum:diuitē men
dacem:& ſenem fatuum:& inſenſatum: poſt diabol⁹
eſt qui eſt omnibus gratiis priuatus: & omnibus crea
turis pauperior:ſed eius ſuperbia ſp creſcit: qa cū ſem
per ſit ſic deiectus & miſer in elatione ſummū gradū
tenet.apo.iii. Tu dicis: qa diues ſum ego:& nullius
egens:& neſcis qa pauper es:& nudus:& cecus. Secū
dus inimicus eſſe dicitur:qa diuitias oēs continet:ſed
omni mendacio plenus eſt: & contra ſeruos ſuos frau
dulenter icedit:& graues ictus recipiunt ab eo: qui ſe
cum miſcētur:unde caſſio.epi.vi. Graue munus ē: ut
fructu laboris ſui fraudetur induſtrioſus:& cui debet
pro ſedulitate conferri premiū:diſpendiū patiatur: &
maloꝝ oium probetur extremum:& inde quis cogat
detrimenta ſuſcipere:unde credebat auxilia ꝓuenire:
hi enim homo a mundo continue patitur. Tertius ue
ro inimicus eſt corpus humanū: qđ antiquius eſt ſpiri

tu:ſed

tu:ſed oĩmoda ĩpletur iſipientia:ſi.n.hoſtis tanto for
tius fert ſpiritum:q̃to dignoſcitur familiarior inimic⁹
ideo ſũme caueri debet:uñ ambr.de offi. In caſſũ con
tra exteriores inimicos in campo bellũ geritur: ſi inter
ipſa urbis mẽnia hoſtis inſidians habeat: igit tres hi
predicti hoſtes bellũ ↄtra ſpũm gerunt cõtinue:& in
terdum illum ꝓſtrant:ut oẽs perdat uires. Fig.iob.i. **Fig.**
ubi legitur:ꝙ caldei fecerunt treſ turmas:et inuaſerũt
camellos iob:tuleruntq; illos:& pueros illos cuſtodiẽ
tes gladio ꝑcuſſerunt. Spũaliter caldei: qui interpre
tant captiuãtes:ſignificãt mundũ:carnẽ: & diabolũ:
qui frequenter captiuant ſpiritũ in lege peccati: aſpor
tant camellos.i.opera meritoria: & occidunt pueros.
ſ.puritatem affectionis:qui prius erãt:ut redderẽt ſpi
ritum ꝓmptum ad bonũ opus. Igitur cognoſcens ſe
tales hoſtes habere:non debet ſolus campum intrare:
ſed dei debet preſidiũ iuocare. Et tũc eius ſocietate ꝓ
tectus ab incurſibus oĩuꝫ hoſtiũ erit ſecurus.ps.cxvii
Dominus mecum: & ego deſpiciam inimicos meos. **D**

Filii tui ſicut nouelle oliuaꝝ.ps.cxxvii. Inter
dũ ſũt unius patris plures filii:quoꝝ aliqui
de legittimo thoro nati: alii uero ſunt natu
rales:omnes tamẽ paſcit:& gubernat: & in
uictu:ac ueſtitu illis prouidet:ſed in hereditatem pari
ter non ẽquantur. Dat enim pater aliquam particulã
naturalibus filiis:ſed legittime natis totam cõfert he
reditatem. Volunt enim iura ꝙ ſic fiat:eo ꝙ dubita
tur de natiuitate eorum:ſcilicet naturaliũ:an ſint ue⁊
filii an putatiui pr̃is:iõ ne fraudẽt filii legittimi pr̃na
hereditatẽ: & deueniat ad extraneos: ſic lex ordiauit **E**
Spũaliter celeſtis pr̃.ſ.chriſtus multos habet filios:qa
tam iuſtos q̃ peccatores regenerauit in ſanguine ſuõ:
ſed inter ipſos quidam declinantes a lege mandatoꝝ

eius fiunt ſpurii:et perdunt gratiam diuinam adherẽt ſolum terre:que non eſt uxor chriſti. Iſti igitur ſunt filii mundi:ſed non chriſti: iſtis non eſt promiſſa paterna hereditas:ſed hic aliquam portionem in temporalibus bonis accipiunt. De talibus filiis ille diues fuit: qui quottidie epulabatur ſplendide:ideo dictum fuit ei cum peteret aque gutam. Recepiſti bōa in uita tua: quia portionem eius in terra receperat. Sed pauperes: & abiecti:quibus mundus hic negat omnia:hi uelut filii ueri:et paternalem hereditatem expectant:nō hic ſed in beata uita. ps. xxvi. Portio mea domine ſit i terra uiuentium. Figu. geñ. xxv. Abraam dedit munera filiis ꝯcubinaꝝ:ſed iſaac filio uxoris legittio dedit hereditatem. Spiritualiter abraam pater multarum gentium chriſtum ſignificat omnium patrem: ut dictum eſt: filii uero concubinarum ſunt filii uite preſentis: et diuitiarum mundi: cum quibus ipſe chriſtus nullum contraxit matrimonium. Non ſunt igitur hi legittimi chriſti filii:ſed ſolus iſaac:qui interpretatur gaudium ſeu riſus:per quem notatur genus ſpiritualium pauperum:quibus iure hereditario debetur regnum celoꝝ: ut habetur matth. viii. quia ipſi ſunt letitia: & exultatio patris:qui ait. Vos eſtis gaudium meuꝫ. Vnde beda ſuper illud iacobi. Omne gaudiuꝫ exiſtimate: &c. ſic ait. Ne indignemini inquit:ſi mali in hoc mūdo floreant:et uos patimini:quia non eſt chriſtiane religiōis in mūdo exaltari:ſꝫ deprimi:mali nihil hñt ĩ celo: uos nihil in mundo:ſed ſpe illius boni: ad quod tenditis: quicquid in uia contigerit:gaudere debetis.

Fig.

E f Vgite de medico babilonis:hier. li. Propter duo conſueuerunt homines loca relinquere: ſcilicet ſi ibi nimium affliguntur: et ſi de loco ad quẽ ire deſiderãt:multa felicia ſperant

Spiritualiter

Spiritualiter hec duo debent nos excitare ad fugam uite preſentis: quia & hic premitur uariis: et multis tribulationibus: et in uita futura multis ſperamus conſolationibus perfrui. Greg. in quadā omel. mala: que nos hic premunt ad deum ire compellūt. Fig. exo. xii. Fig. ubi legimus: ꝙ filii iſrael duabuſ ex cauſis feſtinabant exire egyptum. Nam ſi egyptii compellebant eos exire diris afflictionibus: & ipſimet anhelabant ad terram promiſſionis: lac et mel mananteꝫ. Spiritualiter compellunt nos exire egyptum uite preſentis habitatores ſcilicet tribulationes: afflictiōes: infirmitates: doloreſ: & infinita ueh: que continue nos infeſtant: et demum ipſa morſ: que neminem in egypto uite preſentis diu morari permittit: ut teſtificantur: qui nos preceſſerunt unde proſper in ſuis ſententiis. Reſpice inquit teipſuꝫ quia mortalis es: & quia terra es: & in terrā ibis. Conſpice eos: qui cū ſimilibus fluxere ſplēdoribus: ubi ſūt quas ambiebant ciuium poteſtates: ubi inſuperabiles oratores: ubi qui conuenientius feſta diſponebāt: ubi equorum ſplendidi nutritores: ubi exercituum duceſ: ubi ſatrape: & tyranni: nonne omnia puluis: et fauilla nonne in paucis uerſibus eoꝝ uite memoria eſt. Reſpice ſepulchra: & uide quis ſeruus: quis dn̄s: quis diues quis pauper: diſcerne ſi potes uinctum a rege: fortem a debili: pulchrum a deformi: memor itaqꝫ nature eſto ne extollaris aliquando: memor autem eris: ſi teipſuꝫ reſpexeris. Nos igitur exemplum ſumentes a nobis ipſis egyptum fugiamus: non expectantes: ut ſic cogamur exire: et quo uadamus neſcire: preceſſoreſ repulit ſic et noſ compellet exire. Non faciamus: ut aliqui miſeri ex populo iſrael: qui potius ſtare in egypto appetebant: & cepe: & allea comedere: q̄ in terra promiſſiōis lacte: & melle abūdare. Nos uero tales nequaq̄ ſimus

ſed queramuſ terram nobis promiſſam: ubi abundabimus omnibus bonis. Ber. in quodam ſermone: prouidi uiri feſtinemus ad locum tutiorem: ad agruꝫ uberiorē: ad paſtum ſuauiorem: ut habitemus ſine metū: abundemus ſine defectu: & ſine faſtidio epulemur.

F VIriliter age: & confortetur cor tuum. ps. xxvi. Periculoſa res eſt ualde exercitum: ſeu aciem ducere ad capiēdam terrā: uel ciuitateꝫ: et in acie timidos: ſeu pauidos habere. Nā quando ſunt in actiōi neceſſitate: relinquunt ſocios: et fugiunt: & ſic reliqui remanentes ſuccūbunt ſociorū auxilio deſtituti. Spiritualiter chriſtus nos ducit ad capiendam uitam eternam: quam nos oportet expugnare contra uitia demonum: qui inde expulſi fuerunt. Oportet igit̄ nos cum armiſ penitentie illam obtinere: ſed uere magnum eſt periculum de quibuſdam: qui incipiūt ſequi chriſtum: & cū ſunt in maiori neceſſitate aliquibus mundi delectationibus inuentis: uolunt chriſtum relinquere: et mūdo potius adherere: tales enim uolentiū benefacere intentionem eneruant.

Fig. Fig. numeri. xxii. ubi legimus: ꝙ cū moy. populum educeret ad terram ꝑmiſſionis: & peruenisset ad terrā galaad filii gad iuerūt ad ipſum moyſem. di. Si inuenimus gratiam in oculis tuis da nobiſ hanc terraꝫ in poſſeſſionem: habemus enim animalia & peccora multa: & terra h̃ bōa habet paſcua. Tu uero duc fratres meos ad terram: quaꝫ daturus es eis: & nos dimitte hic. Turbatus uero moyſes dixit. Quare uultis frangere uires fratruꝫ ueſtrorum: ne uadant ad terra[illegible] p[illegible]ñs eis promiſit: nunqd fecerunt ita pa[illegible]
tr[illegible] [illegible]itualiter filii gad denotant mundi dile[illegible]
[illegible] & terrena diligētes: & dei ſeruitium reſ[illegible]
[illegible] gad interpretatur abiciens ſeruitutem:

habent

habent enim multa bruta: et beſtialia deſideria: que in agro penitentie: & uie dei paſcere non poſſunt: per-
ueniunt enim ad terraꝫ galaad: que interpretatur poſ
ſeſſio aque: & recte denotat huius mundi ꝓſperitates & ratio eſt: quia omniſ aqua: dū mare intrat: amittit omnem dulcedinem: & efficitur amariſſima. Sic preſē tis uite proſperitas: que omniuꝫ uirtutum extermina trix eſt: dulcedinem quādam primo continet: ſed con ſumato curſu ſuper abſinthiū amareſcit. Vnde criſo. i. lib. curialium nug. Nouerca uirtutum proſperitas: beatus ſuis applaudit: ut noceat: et ifelici ſucceſſu ſic in uia fortunatoſ obſequitur: ut in fine perniciem ope retur: cum uinis ſuis ab initio propinās dulcia: et cum inebriati fuerint: letale uirus miſcet. Et ſi quid deteri-
us eſt: quo ſpem ſuam clareſcat amplius: eiſ ſtupenti-
bus oculis depreſſiorem infundit caliginem: hec criſo. Eſt ergo mundus iſte cum ſuis proſperitatibus quedā labilis aque poſſeſſio cito tranſiens: ſuam dulcedi-
nem in ſummam uertens amaritudinem: ſed miſeri fi lii gad: ſcilicet mūdi huius amatores: bruta: ac beſtia lia deſideria ſecum portantes: portionem propriam tā tum in eadem poſſeſſione obtinere deſiderant: ut ibi uoluptates brutales: quas diximus: ualeant exercere ſeruitutem dei abiiciunt: nihil curantes de promiſſio-
ne celeſti. Sed reſpondet uox: ideſt chriſtus: quare frā gitis fratrum ueſtroruꝫ uires: ac ſi dicat: quomodo cre ditis gaudere cum mundo tranſitorio: et in futuro ob tinere gloriā: non ſic fecerunt patres ueſtri: ſcilicet: apo ſtoli martyres: & ceteri ſancti: qui nuditate pauperta-
te: & diris preuenti tribulationibuſ acquiſierunt celū. Et tamen poterant ſi uolebant poſſeſſionem mundi: & eiuſdem delectationē dulcius poſſidere: gre. in qua dam omel. Ecce inquit mundus: qui diligit fugit ſan

cti uero:ad quorum tumbam conſiſtimus florentem
mundum mentis deſpectu calcauerunt.Erat uita lon
ga:ſalus continua:opulentia in rebus : fecunditas in
propagine:tranquillitas in diuturna pace:et tamen cũ
in ſeipſo floreret:iam in eorum cordibus munduſ aru
erat.Ecce iam munduſ in ſeipſo aruit: et adhuc in no
ſtris cordibꝰ floret:ubiqꝫ mors:ubiqꝫ luctus : ubiqꝫ de
ſolatio:undiqꝫ percutimur: undiqꝫ amaritudine reple
mur : & tamen ceca mente eius amaritudineſ ama//
mus:fugientem ſequimur:labenti inheremus:quia la
bentem tenere non poſſumus:cum ipſo labimur:hec
gre. Conſideremus ergo fratres : quia illic nos moy.
ideſt chriſtus conatur de huis mundi moleſtia ad cele/
ſteꝫ yerl'm ducere:qui propter hoc uoluit de celo deſcẽ
dens omnes mundi moleſtias ſuſtinere:&nulla dulciã
ſentire:ſequamur ergo:& nos ueſtigia pedum eius:ut
liberi ab his penis ſecuri ꝑueniamus ad celum: augu.
in quodam tractatu.Si chriſtus de celeſti ſede ꝑ te de
ſcendit:tu pp ipſum fuge terrena : ſi dulcis eſt mũdus
dulcior eſt chriſtus:ſed dicis chriſtus eſt enim deus: &
hõ : ego ãt fragilis hõ:& iõ mihi mũdus amarꝰeſt:reſ
pondit aug.trãſierũt iuuenes trãſierũt ſenes:trãſierũt
pueri:& puelle:& uiam:quam ignorabas tibi certam
fecerunt:& facilem tibi eſſe oſtẽderunt : & ad hec tibi
uia amara eſt. Ambula ergo ſecurus:qa poſt pugnaꝫ
ſequitur palma uictorie:& corona:& poſt mortem ui
te: gloria ſempiterna.Hec auguſtinus.

G COnfuſum eſt gaudium a filiis hominũ
ioelis primo:magna qppe eſt illorũ con
fuſio:qui incepta ſumptibus & labore
magis ꝑficere nequeũt. Remãent enim
quodam modo deluſi:atqꝫ cõfuſi in cõ
ſpectu omnium:qui uiderant eos: ideo
ualde

ualde inſipiēter ſe gerunt: qui altiora ſe querunt. Spiritualiter hac confuſione ſepe homines huius mundi decipulis ꝯfundūtur: aggrediunt̄ enim in uita preſenti quedam ardua: et ſuper mundi facultateſ cupientes de lapide ſanguinem elicere contra naturam: cū nemo det: quod non habet: hoc enim temptant: qui in hoc mundo putant requiem inuenire: quam mundus nullatenus continet. Laborant enim die noctuq; in mari & in terra: in fame: & ſiti: frigore: et calore: et innumeris periculis erga cōgregationem mundialium rerum Et contexunt uelut aranea tellam: uentus improuiſus uno ictu dirumpit quicqd fuerat multo labore cōtextuз: quoniam cum putat homo in ſuis diu congregatis diuitiis gaudere: mentiēte ſibi fortūa ſubito hiſ priuatur: aut infirmitate cruciatur: aut feſtina morte preuentus totaliter exterminatur. Vnde inno. de uilitate conditionis humane. Super inquit humane leticie triſtitia repētina ſuccedit: et quod incipit a gaudio deſinit in merorem: mundana quippe felicitas multis eſt amaritudinibus reſperſa: nouit ille qui dixit: riſus dolori miſcet̄: & extrema gaudii luctus occupat. Fig. gene. xi. ubi legimus: ꝙ poſt obitum noe uenerūt homines: ut edificarent turrim: que attingeret uſq; ad celum: cupienteſ per illam munduз ſuperare: ſed lingua que prius una erat: confuſa eſt: & in multa diuiſa dogmata: quia non ualuerunt turrim perficere. Nam cum artifex lignū petebat: alius dabat lapidē: et ex hoc locus iſte uocatuſ eſt babel. i. confuſio. Sp̄ualiter noe qui interpretatur requieſ: denotat diuinā grām: ipſa .n. eſt: que requiem menti humāe ſiue ꝯſcietiā preſtat hac igitur gratia in hominibus mortua ſtatim conuenitur ad edificationiſ ſtudium: ut erigatur turris ſupbie per multiplicationem diuitiaꝝ: ꝑpter quas gloria Fig.

putatur: & requies. O ſi poſſem inquit homo cumu
lare tantũ theſaurum: ut ſup excellerem diuitiis ↄuici
nos tunc eſſem glorioſuſ: tunc gauderem: tunc ſubiice
rentur alii: & eſſem cũctis honoratior. Et ſic miſer ſu-
pra uires humanas ambiẽs: laborans: expectat cumu
lare: & applicare florenos florenis: ut pficiat: qđ íſipiẽ
ter preſumitur: ſed uide: qa cõfũdunt lingue: & uana
ſua cogitatio diuidit̃ in cõtraria: uñ cum aliqñ querat
diuitias ſibi: fortuna pauptatem prebet. Cuꝫ uero po
ſtulat ſanitatẽ: humores languorem ſibi grauiſſimuꝫ
ſubmiſtrant: cũ optat uitã diuturnã: mors ſubita illũ
morſu deuorat repẽtino: ecce igit̃ lĩgua artificũ quot
modis diuidit̃. un aug. in li. confeſ. O ĩquit amatores
mundi: cuius rei gratia militatis: maior ne eſſe poterit
ſpes ueſtra in mũdo: q̃ ut amici mundi ſit. Ille qđ niſi
fragile plenũ piculis: & per quot pericula peruenit̃ ad
maius periculũ: pereant hec oĩa: dimittamus hec ua-
na: ↄferamus nos ad ſolam inquiſitionẽ eoꝝ: que finẽ
non habent: uita hec eſt mors incerta: ſubito obrepit
& poſt hec negligentie ſupplicia luenda.

¶ De oratione.

A PReparationem cordis eoꝝ audiuit auris
tua. pſ. x. Nota: ꝙ cithariſta preparat ci-
tharam ſuam: & moderat eam: prius q̃ ci
tharizet coram magno dño: & tunc itrat
ad pulſandum: turpem enim melodiã: &
deformẽ faceret: niſi pri⁹ moderata eſſet. Spũaliter uo
lens pulſare ante dñm per orõnem prius debet cor ſu
um moderare: & diſponere ad quietem tranquilita-
tis: & pacis: & facere: ꝙ intẽtio intrinſeca bñ correſpõ
deat uerbis exterioribus in oratione prolatis. Sic eniꝫ
cor ornatum uirtute charitatis: & patientie pſallẽs cõ
Fig. ram dño cito exauditur. Fig. iii. reg. viii. Salomõ pri
us diſpoſuit

us diſpoſuit templum:& preparauit illud ceteris orna
mentis:et poſtmodũ ipſum intrãs ad ornandũ obtinu
it a dño ſuas petitiones. Spũaliter ſalomon iterpretat̃
pacificãs mentem: et denotat fidelẽ cupientẽ per deuo
tam orõnez a deo obtinere grãm prius quã :aduerſus
eũ habet aliqd:debet pacificare:neceſſe eſt ſemp habe
re.ſ.ſatiſactionem ꝓximoꝝ:ſemp preparare:ut ſi quiſ
memor ẽ illius petendo indulgẽtiã:uel ſi meror:uel do
lor in ipſo eſt:q recepit iniuriã:debet talẽ merorẽ indul
gendo pacificare:& delere de ꝓprio corde:ut alteri de
bitum dimittendo:ſuoꝝ debitoꝝ indulgentiã inueni
at:ſic igit̃ debet cor noſtrũ preparari:ſi uolumuſ exau
diri eccli.xviii. Ante orationẽ prepara aiam tuã:& no
li eſſe homo quaſi qui tentat deum. Temptãt.n.deũ
qui ſine diſpoſitione cordiſ per orationẽ pulſant deũ.
Longe plus ualet cordis deuotio q̃ orõ:& oris locutio
unde iſidor.de ſũmo bono. Quid prodeſt ſtrepitus la
biorum:ubi cor mutum eſt. Sicut.n.uox ſine modula
tione eſt quaſi uox porcorum:ſic oratio ſine deuotiõe
eſt quaſi mugitus boum : oratio cordis non eſt labio-
rum.nempe enim deprecantis cor aſpicit deus:nõ uer
ba orantis. Melius eſt cum ſilentio orare cordiſ ſine ſo
no uocis:quam ſolis uerbis ſine intuitu mentis: hec
iſidorus.

SAcrificium deo eſt ſolemne:ꝑmo reguz.xx. B
In domo magni principis deforme eſſet rez
monſtruoſam uidere: & eſt ratio:quia affe-
ctio humana dicitur eſſe circa delectamen-
ta:& delectabile non eſt niſi in debite proportionatis
rebus. Ideo cum offertur animal diminutum: uel inſo
lita deformitate cõpoſitum:abhorret̃ a uirdẽtibus:&
uocat̃ monſtrũ: et tãto horribiliuſ in nobili domo ap
paret:quãto oia ibi debent inueniri decora. Spũaliter

orantes deum ſine deuotiōe: deo exhibent mōſtra de formia: qa de ratiōe nature animalis eſt hr̄e unum caput: & pedes ſm debitā eius ſpēm: ſic de ratiōe orationis eſt cū uerbis cordis deuotionē habere. Si enim uerba diriguntur ad deum: & cor & affectio figantur ad terrena: nōne monſtruoſa eſt talis orō: ideo in Figura exo. xii. preceptū fuit offerri dn̄o agnū anniculuꝫ ſinē macula: hoc eſt ſine diminutiōe membroꝝ. Spūaliter per agnum ſacrificii: ſiue immolatiōis notatur ſacrificiuꝫ orōnis: ubi requiritur agnus cādidus: & ſine macula mortalis peccati: unde ſequitur: ꝙ debeat eſſe anniculus: quia reuocatus ſpū: & mente: atq; quodāmodo renatus per aquam lachrymarum. Item ſine diminutione membrorū: quia cū oramus deū: homo debꝫ uerſari in corde: qđ prefertur in ore: aliter eēt mōſtruoſa noſtra oratio: & qđ eſt principale ipſius. ſ. cor trūcaremus ab ea. Nā p ſap. xps ait. Prebe mihi fili cor tuū & ſi oratio noſtra debeat deo placere: & ut acceptum ſacrificium ipſam recipere petamus quod iuſtum: & debitum eſt: & ſi ſecus peteremus talis oratio potius nobis impetraret tormentū: criſoſtomus ſuper mat. Colonus inqt dei conſilium dyaboli non requirit: colonꝰ autē dyaboli: & ſi ꝯſilium dei reqrit: nō inuenit: unde fur orat: ut ꝓſperetur in furto: & fornicator ſibi crucis ſignum facit: ut non comprehendatur: ſed tanto citius capitur quia neſcit diuina iuſtitia patrocinium preſtare criminibus.

Fig.

C IN meditatiōe mea exardeſcet ignis: pſ. xxxviii. Non redolent aromata: niſi igne ſuccenſa: ut patet de incenſo. Nam integrū repoſitū nullū dat odorē: ſup ignem uero poſitum fumus eius aſcēdens dat odorē ſuum: & domus illo repletur. Spūaliter oratio comparat̄ aromaticis rebꝰ: ratio eſt:

ſtio eſt: qa ſicut corpora humana aromaticis rebus cõ-
dita preſeruantur a corruptione: ſic aĩa ſanctis orõ-
nibus dedita reſeruatur a peccato. Nam quẽadmodũ
aromatico odore fugantur uermes: ſic deuota oratio-
ne diabolice ſuggeſtiones pelluntur. Vnde iſidor. de
ſummo bono. Hoc eſt inquit remedium eius: q uitio-
rum tentamẽtis eſtuat: ut quotiẽs quolibet modo tã-
gitur: totiens oratione fundat: qa frequens oratio im-
pugnationẽ uitiorũ extinguit: uerũ eſt: ꝙ ut oratio no-
ſtra odorẽm ſuauẽ reddat: requiritur ignis charitatis Fig.
Fig. nume. xvi. ubi preceptũ fuerat tollere turribuluꝫ
& hauſto igne de altari: mitti incenſum deſup. Spũa-
liter p turribulum notatꝛ cor humanũ: ignis autẽ: qui
accipitur de altari: eſt charitas: que debet recipi p imi-
tationem de cruce chriſti. ibi nanqꝫ ignis delectatiõis
accẽſus fuit: qui nunq̃ extigui potuit: ſi ergo uolumꝰ
noſtram orationem odorem aromaticũ effundere: &
uelut incẽſum dignũ in conſpectu dei dirigi: accenſo
igne de altari huius in corde noſtro dñꝫ adoremus: iu-
bilãtes xp̃o ſalutari noſtro: & tũc odore eius fugabit
uermes infernales: ſanabit aĩam a culpe corruptela.
faciet nos deo: & angelis familiares amicos: aug. i ſer.
xl. Oratio eſt aĩe ſancte preſidium: angelo bono ſola-
tium: diabolo ſupplicium: deo gratum obſequm: &
pfecte religionis tota laus: per cuncta ſecula ſpes certa
ſanitas incorrupta: hec aug. Veruntam̃ q̃ plures ignẽ
ſanctum iſtum extingui permittunt a pluuia deliciaꝶ
mundi: & corporalium delectationuꝫ: & tunc nullus
odor ex illorum orationibus exhauritur. Iccirco nul-
la talium petitio exauditur: immo tanto longiores a
diuina gratia fiant: quanto ſe a meditatione perfecte
chriſti charitatis: & dulcedinis pro bono cõicabili elõ-
garũt. Vnde orige. ſuper. ix. lẹuit. Infelix inquit aĩa

cuius fidei ignis extinguitur: & refrigeſcit charitatis
calor: ad quam cũ uenerit celeſtis pontifex q̃rens ab ea
ignitos: & ardenres carbones: ſup quos incenſum of
ferat patri: inueniet in ea frigidos cineres: & aridas fa
uillas: & ſubdit. Tales ſunt homines qui ſubtrahũt
ſe: & longe faciunt a uerbo dei.

D GLadius meus deuorabit carnes: deut. x
xxii. Multum ꝓdeſt bene ſcire gladium
ducere debentibus preliari. Nam in tali
actu ẽt debilior ſuperat fortiorem: obſer
uet enim ꝑliator induſtrius tẽpus: & lo-
cuꝫ: qñ poſſit: & debeat cõmodius gladio ꝑcutere ini
micum ſine propria leſione. Sp̃aliter gladius eſt de-
uota oratio: qa ſicut gladii nuditate oſtẽſa timent ho
ſtes: ſic oratione coram deo fuſa ꝑterrentur demones.
Vnde aug. or̃o eſt anĩe ſancte preſidium: diabolo ſup
plicium. ut dictum eſt in precedẽti ſermone prodeſt. n.
multum: ſi homo bene ſciat oratione uti: & debite tẽ
pus: & locum obſeruare: tunc enim ſupabit fortiores:
Fig. & coronam obtinebit uictorie. Figu. iudic. iii. ubi le-
gimus: ꝙ cũ eglon rex moab multum filios iſrael affli
geret: exigẽs ab eis tributa grauia: ſurrexit aioth: qui
utebatur in prelio ſiniſtra pro dextra: & fecit ſibi ſicã
ideſt gladium ancipitem: quem ponens ſibi ad dextrã
partem ſuper fagum ingreſſus eſt ad regem: & dum
eſſet ſolus cum ſolo percuſſit illum: & occidit: & poſt
modum ducens filios iſrael ſuper moabitas: interfecit
ex eis tria millia uiroruꝫ: & alios conuertit in fugam.
Spiritu aliter eglon interpretatur rotatus: & proprie
denotat corpus humanum: ꝙ quattuor humoribus
rotatur. & ducitur uerſus mortẽ: & ſciendũ ꝙ duo ue
lociſſimi eq indeſinenter currentes trahunt currũ iſtuꝫ

ſcilicet dies:& nox:iõ qđ eſt in tẽpore ãtiquat̃:& mo rit̃ igit̃ cũ iſte eglon:ideſt corpus hũanum ptãtem acci pit ſuper filios iſrael.i.ſup uirtutes anie: exigit ab eis tributa duriſſima:& ẽt mortifera:quia illam introdu cit ad tributum peccati:cuius ſtipendium eſt mors:un de ſcriptum eſt. Anima que peccauerit ipſa morietur: duci enim moabite p̃ſtat obſequiũ:qa demões huma no fauent corpori:& p ſuas prauas ſuggeſtiones ex hibẽt preſidium:ut fortius militẽt contra ſpũm:exhi bendo ſuperfluas delectatiões:quas ſpũs nequaquaꝫ debet cõcedere:ſed aioth:&c.aioth interpretatur la us:& denotat hoiem interiorem:& ſpũm:q nouit de um laudare tã in proſperis q̃ in aduerſis: & hoc eſt ſci re uti ſiniſtra ꝑ dextra:hic igitur facit ſibi gladiũ utro biqꝫ incidentem: quando orat pro amicis:& inimicis hic intrat ſolus cum ſolo:quãdo ſine tumultu: & ex tra turbas gentium orationem ſuam fundit. Certat enim ꝯtra diabolũ:ſeu ꝯtra hoſtẽ ſuũ.ſ.corpus tm̃ nec poteſt tũc ipſum ledere:cum ſic erat occulte:eo ꝙ non querit mundi fauorem:& humanas laudes:nemo igi tur tunc poteſt inimico ſuo preſtare preſidium:cum ſic pugnat. Acuit igitur gladium ſuũ ad petram: ſcilicet orationẽ:dirigens ad chriſtuꝫ:de quo dr̃:petra ãt erat chriſtus:occidit corpus: & proſtrat uires eius:& tunc moriuntur tria millia moabitarum:quia tria illa mala mundum replentia premit:ſcilicet concupiſcentiã car nis:concupiſcẽtiam oculorum:& ſuperbiam uite:quo rum quodlibet mille modis nouit ſpiritum infeſtare: & ſic obtinetur uictoria orationis ſubſidio: iſido. de ſummo bono. Hoc eſt remedium eius:qui tẽtamentis uitiorum eſtuat:ut quotiens quolibet modo tangit̃: totiens orationem fundat: quia frequens oratio im pugnationem uitiorum extinguit.

E A Scendit pandens iterante eos: mich. ii. Nẽo poteſt ultra facultatem ſibi naturaliter preſtitã agere: niſi inſtrumento debito ſit coadiutus. Nam cũ hõ grauis ſit: nequaq̃ poſſet aſcendere: niſi mediantibus ſcalis: lʒ bñ deſcenderet ſine adminiculo: qa oẽ graue tendit ad centrũ. Spũalr ſup facultatem noſtrã eſt celũ aſcendere pp grauedinẽ natam ↄcupiſcentie: que nos trahit ſemper ad infima. Ad illa. n. faciliter inclinamur ſine aliquo adminiculo: proni. n. ſumus ad peccatum: ideo. ps. xxxi. Sicut onus graue grauate ſũt ſup me. Neceſſe eſt ergo: ſi uolumus celũ cõſcendere: nos habere debitũ inſtrm: quo eleuemus nos ſup nos. Et per qđ aſcendamus uelut p ſcalam: hmõi inſtrm: ſiue ſcala eſt uera orõ: ratio eſt: qa ſicut per ſcalam domũ aſcendimus itrantes: & deſcendimus exeuntes: ſic per ueram orõnem deo inoteſcunt nr̃e neceſſarie petitiões: & ide deſcendunt ad nos

Fig. diuine cõſolationes. Figu. geñ. xxvii. Iacob uidit ſcalam de terra attingentẽ ad celũ: & dñm i ſumitate ſcale: ut narrat magr dicentẽ ad iacob: ego ero cuſtos tuus in itinere: & dabo tibi terrã hanc itaq; uidit angelos aſcendere: & deſcendere: dicit ioſephus: ꝙ uidit figuras honeſtas humanas: ſurgens iacob fudit oleum ſup lapidem di. Deus erat hic: & ego neſciebã: eſt eni hic dom⁹ dei & porta celi. Spũaliter per ſcalã hãc ſub audi orõnem: que ſi deuota: & debita eſt: & bõis operibus coadiuta: ſtatĩ per eã angeli dei aſcendẽtes exhibent deo nr̃as petitiones nobis eius gratiã reportantes thob. xii. Dixit raphael angelus ad thobiã: bona eſt oratio cum ieiunio: cũ inquit orabas: & ꝺ relinquebas prandium: & abſcondebas mortuos per diem: et nocte ſepeliebas: ego obtuli orõnem tuam dño: & ſequitur. Et miſit me dñs ut curarem te. Sed nota: ꝙ

petitiones

petitiones noſtre debent eſſe honeſte: & hūane: nō. n. hōeſta eſſet petitio ut tu petas: ꝙ ipſe alteri negas: nec eſſet congruum ab eo: quem tu odiſ poſtulare ſeruitiū Ideo duo debet obſeruare principaliter ille: qui orōnē quam deo dirigit: cupit exaudiri. ſ. ꝙ d'ō adhereat: et in ſe delinquentibus corde puro: offenſioneſ dimittat aliaſ noſtra oratio fruſtra fieret. Vnde iſido. de ſu. bo. Duobus modis oratio impeditur: ne īpetrare qſq; ualeat poſtulata: hoc eſt: ſi aut hic mala cōmittit: aut ſi delinquenti ſibi debitum nō remittit. Iacob igitur: q īterpretatur luctator: qui fugiebat a facie furoris eſau primogeniti: denotat chriſti fidelem: qui fugit a facie diaboli prius creati: ne ab eo peccati gladio feriatur: protegit igitur oratione: quam deo deuote fundit: qa dn̄s ſtatim ei ſpopondit cuſtodiam per uiam preſentem. Ego inquit dn̄s cuſtos ero tui in hoc itinere: & hoc precipue: ut eſt dictum: ſi hōeſta petat. Et que noſtre humanitati ſubſidium preſtēt: non ad temporalia obtinenda: ſed ad celeſtia poſſidenda: unde proſp in ſuis ſententiis. Fideliter inquit ſupplicās deo pro neceſſitatibus uite huius aliquando miſericorditer non exauditur: quid. n. infirmo ſit utile magis nouit medicus q̄ egrotus. Sequitur. Surgens iacob fudit oleū ſuper lapidem: qa uera oratio non conſiſtit in locutionibus tantum: ſed in lachrymis deuotis a corde ex peccatorum amaritudine procedentibus. gregor. xxxiii. moral. Veraciter orare eſt amaros in cōpunctione gemitus: & non compoſita uerba reſonare.

¶ De paſſione chriſti.

CVrrus iſrael: & auriga eius: quarto regū ſecundo. A
Magnum eſt refrigerium: magnaq; ſecuritas: hominem uiatorem iuxta torrentes: & fluuios currum inuenire: uel prope ſe

habere. Nam de tali paſſu exeunt boues & equi: quē homo pedes nō poſſet exire: & ſi exiret: aliquādo maleſaceret: nota enim laborat homo in curru: & tamen ſemper graditur. Poteſt etiā pauſar̄: protegitur a ſuperiori pluuia: & multas currus itinerantibus preſtat cōmoditates. Spiritualiter per currum: qui trahitur q̄tuo rotis: ſubaudi crucem: & paſſionem chriſti: quam traxerunt quattuor pfectiſſime uirtutes. Nam due p̄me rote trahentes chriſtum ad crucem fuerūt charitas & obedientia. de prima apoſtolus ad ephe. ii. Propter nimiam charitatem: qua dilexit nos deus miſit filium ſuum &c. De ſecunda idem ad philipen. ii. Chriſtus factus eſt obediens uſq̧ ad mortē: &c. Secūde due rote trahentes: & ſequentes fuerunt: patientia: & humilitas. de prima. iſa. liii. Quaſi agnus coram tondente obmuteſcet: & non aperiet os ſuum. De ſecunda ipſe dicit mat. xi. Mitis ſum: & humilis corde: igit̄ nos: qui ſumus uiatores: quibus obuiant frequenter periculoſa tentationum flumina: quos ſepe lubrica: ac peſtifera pluuia: atq̧ grando malarum cogitationum inuadit: ſtare debemus iuxta currum: & cum ſentimus tentationum inſultum: currū hunc aſcendamus. Fig. iii. reg. xviii. ubi legimus: ꝙ helyas iuſſit acab iungere currum equis: ut ſuper illum ueniret in iezabel: ne occuparetur a pluuia: eo ꝙ celos uidit cōtenebratos: q̄d erat ſignum future pluuie. Spiritualiter contenebrantur celi: ideſt anime uires: quando uapores turpiū cogitationum de corde aſcendunt: & reſoluuntur interdum in peſtem ualidam conſenſus & operis: ſuadente diabolo: igitur ne huius pluuia nos occupet: currum iungamus: equi enim amor: & timor ſunt. Aſcendamus igitur: iubente chriſto currum: ſcilicet tollentes crucem: ſequamur ipſum quouſq̧ ſumus in iezabel:

Fig.

qui

qui fluxus ſanguinis interpretatur: non d'ficiamus cõ templari eius paſſionem a principio uſq; ad mortem: & effuſionem totius ſanguinis eius: & tunc ſaluabi mur. Tanta enim eſt protectio huius ſanguinis: ꝙ ne mo ledi poteſt ab eodem protectus: idcirco ad ipſam omnes refugium habent: qui ſaluabuntur. Vnde leo papa in ſer. ieiunii. vii. menſis. Effuſio pro iniuſtis iuſti ſanguinis tam potens fuit ad premium: tam diues ad precium: ut ſi uniuerſitas captiuorum in redemptione ſuum crederent: nullum tyrannica uincula retinerent. B

Vidi dominum facie ad faciem & ſalua facta eſt anima mea. gene. xxxii. Secun dum recompenſatiuam iuſtitiam: ille q uidet principem in prelio: & non terga uertit: ſed ſequitur ipſum. debet obten ta uictoria multum exaltari. Vnde au guſti. in ſermo. Dignum: & congruum eſt fratres cariſſimi: &c. qui inquit ſunt ſocii contume lie: debent participes eſſe glorie. Spiritualiter chriſtus filius dei intrauit campum pro nobis certaminis ſalu tis noſtre. iſa. lyiii. Ego inquit propugnator ſum ad ſaluandum: debemus igitur aſpicere ipſum: et non ter ga uertere: ſi uolumus: ut ſua premia nobis largiatur. Fig. Figur. iiii. regum. ii. Cum helias deberet aſſumi de mundo dixit helyſeo pete a me quod uis: anteq̃ tol lar a te: & petiuit helyſeus dicens fiat ſpiritus tuus du plex in me: qui reſpondit rem difficilem poſtulaſti: ſed ſi me poteris uidere: quando aſcendaꝫ: fiet tibi: & tũc apparuit currus igneus: & aſcendit currum helyas: quem uidens helyſeus clamabat dicens. Pater mi: pater mi: currus iſrael: & auriga eius: & ſic quod po ſtulauit obtinuit. Spiritualiter per helyam: qui inter

pretatur deus meus: ſignificatur chriſtus: qui noſter ē
ſpirituali copula incarnationis: per helyſeū ſubaudi
unumquēq; fidelelem diſcipulum xp̄i: et diſciplinā ei⁹
doctrine q̄rentē. Dicit igiť xp̄s unicuiq; fideliu;: poſtu
la a me: & dabo tibi: aperi os tuū: et ego iplebo illud:
anteq̄ tollar a te. Subaudi xp̄iane: ꝙ cōſumato uite pre
ſentis tp̄e: xp̄s tolleť a te: quātū ad effectū bonoꝝ: &
niſi ipetraueris in hac uita gr̄am in alia repies bullam
gr̄aꝝ. Petere ergo debem⁹ duplicē ſpūm ei⁹. i. duplex
donū: hoc eſt grām in preſenti: & glīam in futuro: ſed
dicet ibi. Rem dificilē poſtulaſti q̄nimo impoſſibilē: &
ſupra uires nr̄as: facilem tamē ex parte donantis. Sed
dicit: ſi me potes uidere in curru igneo. i. ſi me pōtes ui
dere in cruce: ſi uideas que paſſus ſum ꝓpter ignē cha
ritatis i ligno: ſeu curru crucis: obtinebis: qđ petis: dū
modo: ꝙ paſſus ſum in corpore: intuearis mente. Con
templemur ergo miſericordie: et charitatis ignē: et ac
cenſo corde noſtro leue erit obtinere qđ petitur: caſſi.
Magiſter: inq̄t miſericordia dei: ut dn̄s mūdi acciperet
formā ſerui panis eſuriret: fons uiuus ſitiret: lux obſcu
raretur: uirtus iſirmaretur: uita moreretur: redemptor
uendereť: ut homo uiuificareť: ubi ergo princeps tāta
afflictione plāgebat. Quis illo flente nō fleret: quis eo
dolente nō doleret: uel gemeret: quando pro gēmato
dyademate rex crucem geſtabat in capite.

PAratus ſum: & non ſum turbatus: ut cu
ſtodiā mādata tua. p̄s. cxviii. q̄cunq; ho
morē difficilē: & arduā aliq̄n aggrediať
tn̄ ſi cōfortatur a ſuo ſupiore: ſi armetur
pietate inferioꝝ oblitus periculis uiriliter
ſe ingerit uidemus exēplū in aīalibus. Canis excitat⁹
a dn̄o ſuo fortiorē ſe inuadit: gallina ēt pro pullis ſuis
cū oibus pugnat. Spūaliter licet paſſio xp̄o fuerit hor

tibilis ad cogitandū:ne dum ad ſuſtinendum: inſtiga
tus tñ a patre:quo minor eſt ſecundum humanitateꝫ
de qua ſermo eſt. Et compatiens pullis.i. filiis ſuis ca
ptiuis uiriliter aggreſſus eſt eam. Fig.exo.iiii. Vbi do Fig.
minus uolens educere populum ſuum de manu pha
raonis uocauit moyſem: & dixit ei. Quid eſt quod ha
bes in manu tua:qui reſpōdit uirgam: & dominus ad
illum:proice illam in terraꝫ:qui fecit:et uerſa eſt uirga
in colubrem:et timens moy. uoluit fugere. Sed exci
tante:ac confortante: et precipiente domino ipſam re
accepit: & in illa percuſſit egyptum: et pharaonē. Spi
ritualiter per moyſem;qui ſolus fuit aſſumptuſ ex aqs
in quibus hebreorum pueri ſubmergebātur : notatur
chriſtus : qui ſoluſ exceptus fuit ab unda peccati per
naturam:ſed uirgo per gratiam:ſub qua tā magni ac
parui periclitabantur: uolens igitur deuſ pater popu
lum ſuum humanum dc manu pharaoniſ:ideſt diabo
li: & de tenebroſo egypto inferni eripe:uocauit ip ſum
dicens. Quid eſt :quod habes pre manibuſ : quid de
ſcendiſti agere in mundo: & reſpondit chriſtus : uirga
eſt:ac ſi dicat:crucis ſupplicium eſt:quod nunc cogito
Et pater ad illum:proice uirgam coram oculis tuis.i.
conſidera:que pati te oportet. Et uerſa eſt uirga in co
lubrem:qui ſerpenſ eſt uariorum colorum : ac diuerſo
rum:qui dum chriſtus oraret in orto : & meditaretur
ſupra ſalutem noſtram:oſtenſa ſunt ſibi tormentoruꝫ
diuerſa genera:que in cruce pati debebat : & tunc ti
mens fugere:ſatagebat quando ait. Pater omnia poſ
ſibilia ſunt tibi:tranſeat a me calix iſte : &c. et factus
eſt in angonia:ut ſudor eius eſſēt gute ſanguinis. Sed
tunc a domino confortatus: & ſuorum captiuorū pie
tate deductuſ ait. Non ſicut ego uolo:ideſt non carniſ
infirmitas petit:ſed promptitudo ſpiritus deſiderat:

pater fiat uoluntas tua. Et tunc uirga crucis apprehē
ſa percuſſit infernum: et diabolum multipliciter uulne
rauit: captiuos ſuos de carcere liberauit: & ſine confu-
ſione ſui ſic de hoſtibus ſuis feliciter triumphauit: un-
de caſſiodorus ſuper illo pſalmo. Obumbraſti ſuper
caput meuꝫ in die belli. In die inquit crucifixionis ſue
ſic obumbratus: atqꝫ defenſus eſt chriſtus: ut nec ani-
mus eius confuſionem aliquam pateretur: nec caro ip
ſius corruptionis iniuriam ſuſtineret: unde bene diffi-
nita eſt paſſio domini dies belli: quando ſcilicet dia-
bolo uicto infernorum clauſtra dirupta ſunt: & capti-
ui liberati ſunt.

D

QVare ergo rubrum eſt ueſtimentum tu-
um: iſa. lxiii. Videntes rem penitus in ſo
litam euenire: cauſam penitus neſcien-
tes: in magnam incidunt admiratiōem
nec quietatur humane mentis acies do
nec peruentum fuerit ad cognitiōem ca
uſe. Idcirco aſpicienntes philoſophi ſolis eclipſim ad-
mirati ſunt ualde: ſed poſt admirationem philoſophā
tes uiderunt: ꝙ cauſa huius eclipſis fuerat interpoſi-
tio lune inter terram: & ſolem. Spiritualiter nulla res
tam inſolita: et tam ſtupenda in mundo unquam fu
it: q̄ ꝙ dei filius in mundo uiſus eſſet cum hominibus
conuerſari: in terra capi: pati: & morte turpiſſima con
demnari. Idcirco prophete in ſpiritu ſancto prophetā
tes admirati ſunt interrogantes: & ſcrutantes cauſam
Repperierunt: ꝙ erat īterpoſitio lune: ideſt aſſumptio
carnis humane: in qua uoluit ſalutem noſtram opera
ri: hec enim eclipſabat diuinitatis radios: ideſt poten-
tie maieſtatem: ne ab hominibus uideretur: prebebat
tantum mortalitatem: & infirmitatem exterius: iſa. i.
Omne caput languidum: et omne cor merens: a plan

ta pedis uſq; ad uerticem non eſt in eo ſanitas. Sed qa talibus armis decebat eum muniri: ut cōtereret caput draconis: et caudam: ideſt ut peccatum originale dele ret: & contra carnalia fidelibus uires preſtaret: ideo in terrogatuſ reſpondet. Ego inquit: qui loquor iuſtitiā & propugnator ſum ad ſaluandum: addens etiam ul terius. Ego tocular calcaui ſolus: et ex omnibuſ non fuit uir mecum: ueſtimenta mea inquinaui: ſcilicet ſan guine meo. Figu. geneſis. xxxiii. ubi legimus: ꝙ uen dito ioſeph a fratribus ſuis: acceperunt tunicam ipſi us: & laceratam gladiis: & inuolutaz in ſanguine edi dederunt uni perſone: que obtulit eā patri. & eidem il lam oſtendens pater ait. Fera peſſima deuorauit filiuz meum ioſeph. Spiritualiter uendito chriſto a diſcipu lo: et empto ab egyptiis: hoc eſt a iudeis tenebroſis: tu nicam eius: ſcilicet carnem eius: & laceratum clauis: & lancea: poſtquam in cruore proprio intinxerunt: depo ſito ultimo de cruce: dederunt eam in manibus beate uirginis: que uerſus celum clamans dicebat. O excelſe iſrael: o celeſtis dauid: o pater miſericordie: et clemen tie uide: et obſerua: ſi hec eſt tunica filii tui: an non: ui de ſi hec eſt tunica: quā rachel fecerat filio ſuo ioſeph Vide ſūme deus ſi caro chriſti eſt: quam ego obumbrā te ſpiritu ſancto: nunciāte gabriele archangelo conce pi: uoluebat intra ſe hanc tunicam uirgo maria a capi te uſq; ad pedem: uidebat caput ſpinoſum: os felle pol lutum: oculos liuoribus plenos: manus ac pedeſ perfo ratos: latus apertū: totū corpus cruētatū: & cū lachry mis uerba gemitibꝰ plena dirigebat ad chriſtū dicēs. Q uare fili mi ſic rubrum eſt ueſtimentū tuū. Vox igit̄ illi ſonabat in rama plorans filiū ſuū: ſepe repetēs pri ſtinā interrogationē: an eſſet illa tunica filii ſui ioſeph Et r̄ndit pr̄: fera peſſima inuidia deuorauit filiū meū.

Fig.

ſapi.ii.dixerunt impii apud ſemetipſos:non recte iu-
dicantes:uenite circumueniamus uirum iuſtum: &c.
& in fine cauſam predictã.ſ.inuidiã di.Et errauerunt
qa excecauit eos malitia eorũ. Et ſubaudi per malitiã
inuidiã iudeorũ:iuidia ferior omni fera: leo fortiſſim⁹
pſtratis indulget:& tu redemptorem tuũ pungis con
tra imaculatũ agnũ:qui os ſuũ nõ aperuit:& tu tuuz
os apuiſti:& carnem eius dentibus laceraſti:ferreis li-
gaſti q uinctos tuos ſoluit: uulneraſti q oĩum ſanauit
uulnera:potaſti felle aque uiue fontem: crucifixiſti: q
oĩum cruciatus curauit. Occidiſti illum:qui eſt oĩum
uiuentium uita:qm̃ quis audiuit: uñ anſel.in medita
tionibus.Quid feciſti dulciſſime puer:ut ſic iudiceris
quid cõmiſiſti amantiſſime iuuenis: ut adeo male tra
cteris ? quod ſcelus tuum ? que noxa tua?que cau-
ſa mortis tue?que occaſio tue damnationis? O admi
rabilis cenſure conditio: o ineffabilis myſterii depoſi-
tio:peccat iniquus:& punitur iuſtus: delinquit reus:
uapulat inocens:offendit impius: dãnatur pius. Q đ
meretur malus:patit̃ bonus:quod ppetrat ſeruus: ex
ſoluit dñs:quod committit homo:ſuſtinet deus.

E VNus militũ lancea latus eius aperuit. ioan.
xix.Q ñ ducitur reus ad patibulum: quem
multi ſequuntur:cõſumata uita illius: & ha
bita debita experientia de morte: oẽs q aſta
bant:recedunt. Spiritualiter chriſtus mundus:purus
& imaculatus agnus innocens: in cuius ore non ẽ do
lus inuentus:ductus fuit ad crucem: & deputatus cũ
impiis. Ideo conſumatus ipſius paſſionis myſterio: et
experti iudei: ꝙ uere mortuus eſſet: reliquerunt eum
in cruce pendentem poſt horam nonam:& uſq; ad ueſ
peras ſtabat ſic pendens. Nam ſaciati iudei: qui mor-
tem eius ſitiebant eo mortuo receſſerunt:& omnes eũ

dereliquerunt

dereliquerunt: & diſcipuli abierunt. Figur.iii.reg.xx Fig.
ii. ubi legimus: q̄ rex iſrael uadens ad prelium contra
ſyrios mutauit habitum: ſcilicet regalem ornatum: &
aſcendit currum ſuum: & percuſſus ſagitta inter ſtoa-
chum: & pulmonem mortuus eſt ueſpere: & ſyrii om-
nes reuerſi ſunt. Ordinauerunt enim ſyrii hoſtes eius:
ut ſolum iſrael regem interficerent: quo facto termina-
tum eſt prelium: & ſaluati ſūt omnes: rege tantū mor-
tuo. Spiritualiter chriſtus dei filius dicitur rex iſrael:
qui interpretatur uidens deum: ipſe enim ſemper uidet
diuinitatem: q̄a ſemp̄ ſibi preſens eſt: cum & ipſe ſit de-
us. Igitur debens campum noſtre ſalutis ītrare pugna-
turus pro nobis: occultanſ maieſtatem regalem: exina-
niuit ſemetipſum formam ſerui accipiens: & aſcendēs
currum: ſcilicet lignum crucis: poſt multa tormenta p̄-
cuſſus eſt lancea: & hora ueſpertina pendebat in cruce
mortuus. Et ut dictum eſt: ſatiata iudeorum rabie: q̄
tantum chriſti mortem ſitiebant: terminatum eſt preli-
um: quod erat inter nos: & angelos: & omnes reuerſi
ſunt in domum ſuam. Et factus eſt in pace locus coꝝ:
& habitatio eorum in ſyon: ideſt in uita beata. Et ex
iſtis duobus generibus omnium factus eſt unus grex
uni & trino paſtori ſubiectus: qui talia eis paſcua pre
parauit: que nec oculus uidit: nec in cor hominis aſcē-
dit: & ſic rex noſter operatus eſt nobis pacem in morte
ſua: unde criſoſto. in ſermo. cene domini. Occiſus pro
poſitus chriſtus cur occiſus ſit uideam?: ut celeſtia pa
cificet: ut terrena reconciliet uniuerſa: ut amicum te ꝯ-
ſtituat angelorum: & habenti omnium poteſtatē ani-
mam ſuam pro te dominus dedit.

HAbit ipios pro ſepultura. iſa. liii. Longe ne- F
quior eſt malitia ſub aliquo genere uirtutū
paliata: q̄ ſi nuda: & aperta foret: un̄ augu.

Figu. bi. &

ſup.ps.Simulata equitas nō eſt eqtas: ſed duplex ini
quitas.phariſei nāq; cogitantes malitiā:& nequitiam
quam in nece chriſti exercebant:ſub ſpetie pietatis iue
runt ad pilatū dicentes:& petentes ob paſchatis de-
uotionem unū uinctū.ſ. barabā ſeductorem:latronē
& homicidam:& ſub iſto palio damnauerūt iuſtum.
ſ.chriſtum.Duo ergo mala fecit populus iſte.ſ.reū di-
mittendo:& iuſtū occidendo.iſa.v. ueh qui iuſtifica-
Fig. tis impium:& iuſtitiam iuſti aufertis ab eo.Fig.leuit.
xvi. ubi legimus:ꝙ in die propitiationis offerebantur
duo animalia.ſ.duo hirci: quoꝝ unus mactabat̃: &
offerebatur dño:ut fieret propitiatio pro peccatis: ali
us uero dimittebat̃ libere:& hic ſecū portabat omnia
peccata populi.Spūaliter per hec duo animalia obla-
ta in ſacrificio propitiationis ſubaudi hos duos uin-
ctos.ſ.chriſtum dei filium:ſanctū:& iuſtū: barabā la
tronem:ſeductorem:& homicidā:imolatus igit̃ chri-
ſtus eſt:ꝑpter quem facta eſt reconciliatio oīum pecca
torum:& barabas dimiſſus:& liberatus eſt: qui eſt te
ſtis perfidie iudeoꝝ. Anſel.in ſuis meditati. & dirigit
uerba chriſto. Vultū tuū inquit honorabilem: in quē
deſiderant angeli proſpicere:qui oēs celos adimplet le
titia:quē deprecant̃ omnes diuites plebis: polutis la-
biis ſuis ſputis inqnauerunt:ſacrilegis manibus ceci-
derunt:uelo operuerunt in deriſionem: & te dn̄m uni
uerſe creature tanq̄ ſeruum cōtemptibilem colaphiza
uerunt. Adhuc aūt animam tuā incircūciſo deglutien
dam tradiderunt:uinctū quidem ante faciem pilati ꝑ
fides perduxerunt: poſtulantes te ſupplicio crucis in-
terimi:qui peccatū nō noueras & uiꝝ homicidā dona
ri ſibi:agno lupū:auro lutū preponentes. O idignū
& infelix conſilium:& quidem non ignorabat impiꝰ
ille per inuidiam hoc in te fieri:tamen nō abſtinuit te-

merarias

nefarias in te manus mittere: ſed repleuit animam tu
am ſine cauſa amaritudine.

VAde lauare ſepties in iordane. iiii. reg. G
v. Solent inuitati ad magna feſta facies
lauare: & man⁹ ſuas ne immũdi appare
ant inter mundos. Spiritualiter dñs no
ſter nos inuitauit ad feſta maxima: ſcili
cet ad gaudia paradiſi: ubi nulluſ ſordi
dus intrat: ſed omnes ſunt mundi et imaculati: apoc.
vi. date ſunt ſingulis ſtol|e albe. Sed ne per imũditi-
am repleamur: dedit nobis iſto ſancto tempore aquã
purgatiuam cum ſacratiſſimo ſue paſſionis ſanguine:
ex quo ab omni malitia peccati: licet turpiſſima poſſu
mus mundari. Fig. leuit. xiii. ubi legimus: ꝙ in purifi Fig.
catione leproſorum talis ritus ſeruabatur: portabant
enim duo paſſeres uiui: quorum unus interficiebatur
ſuper aquam uiuam in uaſe terreo poſitam: & fiebat H
aſperſorium de ligno cedrino: & iſopo. Et ibi ligabat
ſolo uermiculo: ideſt coccineo paſſer uiuus admodum
aſperſorii: & aſpergebat ſepties leproſus: poſtmodum
paſſer uiuus dimittebat abire. Spiritualiter leproſuȝ
erat genus humanũ: ꝓpter peccatũ primorum paren-
tũ: qa lepra ſordes eſt inſanabilis: & pctm̃ illd̃ qtuȝ ex
parte hois erat icurabile. p duos ẽt paſſeres adductoſ
ad purgationẽ lepre ſubaudi diuinã: et humanã natu
rã: factũ ẽ aſperſoriũ de ligno cedrino: qa in cruce xpi
poſitũ fuit lignũ cedri. Occiſus eſt. n. unus paſſer quia
humana natura xpi: cuius ſãguine aqua baptiſmatis
efficaciã mũdãdi accepit. Ali⁹ paſſer. ſ. diuinitas filio
charitatis humanitati cõiuncta eſt: ſed liber abiit: eo
ꝙ diuinitas imortalis exiſtat. Septies aſpergit imun-
dus: qa. vii. ſcrã de uaſe terreo. ſ. corpore xpi fluxerũt
cũ ſãguine: & aqua ſimul pp ꝗ ois aĩa uere credẽs: &

iuſte opans mũdat. Accipiam? ergo illud aſpſoriũ: & ſepties nos aſpergam? ſcilicet diſcurrẽdo per. vii. pctã mortalia: ſed uide quod ſit aqua uiua: ſolus ſanguis nõ lauat ſine aqua uiua: nec aquã uiua ſine ſanguine. Aqua uiua dr̃: que manat de uiſceribus terre: p quas deuotas ſubaudi lachrymas: q̃ de corde ɔtrito: & ueri ficato exeunt fluentes p oculorum riuos: ſi ſic per aſp ſionem crucis ex ſanguine xp̃i aſpergas tuam memo riã: & ſi plenus ſis ſordibus: & ſi nullũ decorẽ uirtutũ habeas in te: tantũ pctõrum lachrymis aſſumptis paſ ſionis domini memoria te mũdabis: ber. ſup cã. ſmo. xxii. Paſſio tua dñe ieſu chriſte eſt uiantium remediũ ſingulare refugium deficiente ſapientia: iuſtitia eſt nõ ſufficiens: ſuccũbentib? meritis: illa ſuccurrit: ideo cũ defecerit uirtus mea: nõ ɔturbabor: neq; diffidã. Scio qd faciã: calicẽ ſalutaris accipiã: & nomẽ dñi inuocabo

H Arbor bona fruct? bonos facit: mat. vii. Pre ter fecũditatẽ: & ſuauitatem fructuũ etiam arbor ipſa multas preſtat hũano uſui cõmo ditates. Nã uiatores: arbore frõdoſa inuẽta nõ ſolum fructibus eius reficiunt: ſed ẽt proteguntab eſtibus: ſimiliter & a pluuia: & a ſcẽdẽs interdũ: ſicut illi neceſſe eſt: tuetur a feris. Spũaliter crux xp̃i arbor bona fuit magna lata: & frõdoſa: & fructus ſatietatiſ & ſuauitatis tribuẽs: & fideles omnes ꝑtegit a demõi bus: & ab oĩbus peccatoꝝ: & uitioꝝ incurſibus. Fig.

Fig. danielis. iiii. ubi narratur uiſio q̃dam ſub tali forma: ecce arbor in medio terre: cuius ꝓceritas attingens ad celũ: & aſpectus eius uſq; ad termios terre: & eſca uni uerſorũ in ea: ſubter eam habitabant aialia: in ramis eius uolucres celi cõuerſabant. Spũaliter per hanc ar borem ſubaudi crucem xp̃i: prim?: p̃s. Erit tanq̃ lignũ q plantatũ eſt ſecus decurſus aquaꝝ in medio terre:

ꝙ ad lrãm ſic fuit: fertur enim: ꝙ in caluarie mõte: ubi crux xpi fuit poſita: ſol retro tramite: ac directe aſpiciat quodã tẽpore: qđ eſt argumentũ medie regiõis: ps. Deus nr̃ ante ſecula operatus eſt ſalutẽ in medio terre cuius pceritas attingens ad celum: quia nulla ẽ alia uia ad celũ de terra ducẽs: niſi crucem xpi accipere ipo teſte: q ait. Si quis uult poſt me uenire: tollat crucẽ ſuam: & ſequat me. Aſpectus eius uſq ad terminos terre: quia omnes inuitat: omnes uocat: neminem deſpicit: ps. Extendit palmites ſuos uſq ad m. & uſq ad fl. pro pa. eius. Eſca uniuerſorum in ea: quia puis: & magnis: inſipientibus: & perfectis: iuſtis: & iniuſtis ipſa ſubuenit: omnibus uolentibus fructus pbebet ſalutiferos arbor illa: ambroſiꝰ ſup luc. chriſtus oĩbus oĩa factus eſt: pauper pauperibus: diues diuitibus: flẽs flẽtibus: ſitiens ſitientibus: profluus abundantibus. In carcere cũ captiuis: cum maria flet: cum apoſtolis epulatur: cum ſamaritana ſitit: in deſerto eſurit: ut cibus primi hoĩs: quem preuaricatiõe guſtauerat ieiunio domini ſolueret. Sub ea habitabãt aĩalia: per q̃ notãtur homies uite act: ue: qui ſub arboris huius umbra per fidem qeſcunt: & tẽpore tentationis eſtus: & quã docunq feras inferni appropinquare pcipiũt: arborem hanc per contemplationem: & meditationẽ aſcẽdunt: & ibi tute quieſcunt: ber. in ſuis medita. Copioſa inquit redemptio data eſt nobis i ulneribus redemptoris noſtri magna multitudo dulcedinis: gratie plenitudo: & perfectio uirtutum: cũ me pulſat turpis cogitatio: recurro ad uulnera chriſti: & fugat a me. Cũ me premit caro mea ex recordatione uulnerum domini mei reſurgo: cũ diabolus parat mihi inſidias: fugio ad uulnera domini mei: & recedit a me. In omnibꝰ neceſſitatibus meis non inueni tã efficax remediũ: q̃ uul

nera xp̄i: ſeq̄tur in ramis eius uolucres celi cõuerſabāt per uolucres celi nidificantes in ramis ſubaudi uiros p̄fectos: q licet corporaliter ſint in mūdo: nihilominus cordialiter mūdus illis crucifixus eſt: & ipſi mundo. hi debent nidū ſuum in plagis xp̄i totaliter ponere: quē iudei crucifixerunt: & in hoc fugiēt omnem ruinam: & omni celeſti gratia p̄fruentur: unde ber. in me. Ecce inquit dn̄e cum de tui memoria mēs mea ſuſpirat: & tuam ineffabilē meditatur pietatem: ipſa carnis ſarcina minus grauat: cogitationum tumultus ceſſat: pondus mortalitatis et miſerie more ſolito nō oblectat. Silent cuncta: tranquilla ſunt oīa: cor ardet: animus gaudet memoria uiget: intellectus lucet: & totus ſpiritus deſiderio uiſionis tue accenſus inuiſibiliū rapit̄ amore.

I ECce agnus dei: ecce q tollit pc̄tā mundi: ioā. primo: dicit ph̄s: q ſi ſenſus debēt ſētire alid ſenſibile debet eſſe ab illo penitus denudat⁹ pupila. n. p̄ tāto dr̄ abſcolor: idest ſine color ut de colorib⁹ poſſit iudicare: alr̄. n. colores ñ pciperet qa color exiſtens in pupilla īpediret uiſionē exterioris coloris: uerbi gr̄a. Si qs iuxta oculū uitrum colorratū ponat: & ſic per illū alia uiſibilia intueatur omnia ſibi apparebunt illi⁹ coloris: cuius eſt uitrū: & qd̄ dcm̄ eſt de oculo: ita & de ceteris ſenſibus. Sp̄ualiter ñ erat poſſibile aliquā creaturam puram p̄ficere ſalutem hūane nature: & ipſam liberare a pc̄tō: eo q nulla reperiebatur oīo abſq̄ pc̄tō: ideſt ut eius puritas: & bonitas ſufficeret ad tollendum culpam: & ad infundendum gratiam: nec erat ad hoc ſufficiens angelus: quia ut habetur in iob. primo. angeli non ſunt mundi in conſpectu eius: neque homo poterit inueniri mundus. Nemo mundus a ſordibus: neque infans: cuius uita eſt unius diei ſuper terram: ſi ergo nulla creatura ſufficiebat

simile

fiebat: eo qđ nihil eſt in conſpectu eius műdum: req
rebatur ergo non tm̃ creatura: ſed & ipſe creator: qui
omnino eſt ſine colore. i. ſine omni reatu. Oportuit er
go ipſum quandam nouã creaturã facere: ſcilicet aiaꝫ
xpi: & ipſam induere carnẽ a peccato alienã: qđ fieri ñ
poterat: niſi de uirginitate conciperetur ꝑ opus ſancti
ſpũs: & ſic aſſumeret hanc naturam deus: ut eſſet pẽi
tus ſine macula: & ut maculas contagiõis hũane poſ
ſet mundare: iõ uerbum dei caro factum eſt: q dicitur
agnus imaculatus: quẽ cum beatus ioã. aſpiceret ſpũ
ſancto plenus cognouit: & ipſum digito oñdit di. Ec
ce agnus dei: &c. hoc etiam alius euangeliſta ioã. in fi Fig.
gura uidit apoc. y. ubi ipſe ait. Vidi inquit in dexte
ra ſedentis librũ ſignatũ ſignaculis. yii. & ñ iuenieba
tur in celo: neq; in terra: neq; ſubter terrã: q dignus eẽt
apire librũ: & ſoluere eius ſignacula. yii. Et dũ ex hoc
ipſe ioã. amare fleret: oſtenſus eſt ei agnus occiſus: &
dictum eſt ei: ut nõ fleret: quia dignus eſt agnus q oc
ciſus eſt apire librum: & ſoluere. yii. ſignacula. Spũali
ter per librum clauſum: & ſignatum ſubaudi diuinaꝫ
gratiam: quam fortiter contra nos clauſerant. yii. ca
pitalia uitia: que primi noſtri parentes: diabolo ſua
dente cõmiſerunt: nec reperiebatur in celo: ſcilicet an
gel9 ad hoc ſufficiens: neq; inter uiuentes homies erat
alius ualens nos liberare: nec inter ſanctos in limbo
deletos quiſquam tam iuſtus erat ad hoc potens: ut
nos eriperet: ſed oſtenſus ſibi agnus ſine macula: qui
ſufficiens fuit tollere mundi peccata: unde audiuit
idem ioan. in eodem libro ca. quinto: atque uidit ui
ginti quatuor ſeniores habentes ſingulas citharas: &
cantabant canticum nouũ coram deo: & agno di. di
gnus es dñe apire librum: & ſoluere. vii. ſignacula ei9
quoniam occiſus es: & redemiſti nos in ſanguine tuo:

&c. Spiritualiter per.xxiiii. ſeniores itelliguntur. xii.
apoſtoli.&.xii.prophete:omnes citharas ſcripturaꝝ:
ſuarum:& idem canticū cātant. Nam quem prophete
uenturum predixerunt:apoſtoli predicauerunt ueniſ
ſe:unde leo papa in quodam ſermone. Sacramentum
inquit ſalutis humane nulla unq̄ antiquitate ceſſa-
uit:qa quem predicauerunt apoſtoli:hunc annuncia-
uerunt prophete. Agnus ergo ille ſine macula oues ſu
as redemit non auro:neq; argento:ſeu aliquo alio cor
ruptibili:ſed ſuum ſanguinem imaculatū pro nobis d
dit in precium:& occidens lupū fecit nos d'o noſtro re
gnum. Vñ aug.ſuper ioan.omel.vii. ptractans illud.
Ecce agnus:&c. utiq; ſingulariter agnus dei ſine ma-
cula:ſolus ſine peccato:ergo ſingulariter hic eſt agnus
dei:qa ſingulariter huius agni ſanguine ſolo:hoies re
dimi potuerunt: uenit agnus:qualis agnus: quem lu
pi timent:qui leonem occiſus occidit: ſanguine agni
uictus eſt leo. Ecce ſpectaculum chriſtianoꝝ:magnū
eſt ſpectare per totū orbem terraꝝ ſanguie agni uictū
leonē:educta de dentibus leonū mēbra chriſti:& ad
iuncta corpori chriſti

I Nox ſicut dies illuminabit. ps. cxxxviii. Ni
hil poſſet ꝯtingere deterius uictoribꝰ in pre
lio:q̄ ante cōplementū:& cōſumatam uicto
riam fieret nox: qa tunc quilibet efficitur ti
midus. Tunc.n.deficientes poſſunt fugere:& abſcon
di:& percutere hoſtes ex latere:& non uideri:nā uicti
fiunt ſalui:& uictores nihil lucrant. Spiritualiter xp̄s
dei filius ē dies:cuius ratio eſſe poteſt: qa dū ſol ē ſup
terrā:dies eſt:ita dum chriſtus eſt nobiſcum per grām
dies lucis eſt: ideo ipſe ait: ambulate dum dies eſt. Et
alibi:nonne.xii.ſunt hore diei: & intelligitur ibidē p

diem

diem chriſtus: un̄ ber. in meditationibus: Tu es dſie lucis dies: & ſol claritatis eterne: magnus ſine quanti tate: bonus ſine qualitate: ideo nil nobis deteius po tuiſſet contingere tempore quo uictoria fiebat contra demones: q̄ q̄ chriſtus in prelio nr̄e ſalutis timuiſſet p̄ nobiſ mori: uel q̄ deſcendiſſet de cruce: qa tunc hoſteſ noſtri. ſ. demones euaſiſſent manus eius. Captiui nr̄i: q erant in limbo: nō fuiſſent liberati: & ipſi demones aduerſarii nr̄i fuiſſent nos aggreſſi: ideo ipſe ſuadenti bus iudeis noluit de cruce deſcendere: ne ſalus noſtra impediretur. Fig. ioſue. x. ubi legimus q̄ ſupra natur curſum ſol ſup gabaon ſtetit: quouſq; ioſue uictoriaꝫ obtinuit ↄtra amorreos: & captis regibus amorreoꝝ: & calcatis collibus regum a filiis yſrael: nō receſſit ſol nec dr̄ fuiſſe dieꝫ ita magnū ante: nec poſtea adeo q̄ fi lii yſrael ſemp diem illā habuerunt celebrem ob meo riam tante uictorie. Spūaliter gabaon interpretat̄ uas meſtitie: p quā ſubaudi naturā hūanā gemitib⁹ miſtis uallatam an̄ ueri ſolis illuminationē obſeſſa erat per pricipes amorreoꝝ. i. demonū. Nā amorrei iterpretāt̄ ppl̄i amari: & ſic oīs amaritudo inuenit̄ in eis: p ioſue uero: q iterpretat̄ ſaluator: ſubaudi miſericordiā xp̄i. No. n. nos ſaluauit iuſtitia: nō ſapia: nō potentia: ſed ſola miſericordia. Nā & miſericordia uſus eſt cū nos fe cit: & miſicordia cū captiuos nos redemit: un̄ caſſ. ſup illud. ps. cx. Miſericors: & miſerator dn̄s: miſericors ē inquit dn̄s: cū creat: qa nullis beneficiis p̄uocat̄: ut p̄ ſtet: miſericors ē: cū recadentes ſua pietate recōſtruit. Tēpore igit̄ nr̄e reparatiōis: qn̄ nos ſua miſericordia liberauit de manibus amorreoꝝ: ſtetit ſol. i. lux uera: que mundum illuminat indeficiens ſupra curſum na ture. Cum enim naturaliter quilibet mortem fugiat inquantū pot: ipſe tamen chriſtus nō dubitauit mo

Fig.

ri pro nobis: nec uoluit de cruce deſcendere ſuadẽtib⁹ iudeis: uñ quaſi impius factus eſt ſibiipſi: ut nõ ſp eſ-ſet pius. Non deficit ergo ſtare: & illuminare tenebras mentis noſtre: quas ꝯtraxerant per culpã primi noſtri parentis: donec ſoluto pretio: & deleto peccato deficerent demones: ita ut fideles eius calcent ſuper colla eorum: quoꝝ prius captiui erant. Sol igit̃ ſtetit in habi-taculo ſuo. i. chriſtus in cruce quouſq; facta eſt uicto-ria noſtroꝝ hoſtiũ. ps. Nõ ꝯuertã donec pficiãt: hanc igit̃ diem debemus mente: et corde ſolemniter celebrare: qa hec eſt dies: quam fecit dñs: &c. gratias. ſ. agen-tes dño: qui tanta pro nobis ſuſtinuit firmiter ſtãs: unde aug. in ſolil. Dñe dilexiſti me plus q̃ te: qa mori uoluiſti pp me: tanto pretio reduxiſti me de exilio: redẽi-ſti me de ſeruitio: retraxiſti me de ſupplicio: uocaſti me nomine tuo: ſignaſti me ſanguie tuo: ut memoriale tuum ſupereſſet apud me: & nunquam recederet a corde: qui propter me noluit recedere a cruce.

L

Hunc hũiliat: & hunc exaltat. ps. lxxiiii. No. q una: & eadem potio: ſeu medicina eſt ali-quando uni egroto ſalus: & alteri mors: & hoc ꝯtingit ex diuerſitate egrotãtium: & diuerſos morbos patientium: potio nanq; calida erit cura morbi frigidi: & calido erit interitus: qa augebit calorem: & inualeſcente morbo natura deficiet: & ſubſequetur mors. Spiritualiter paſſio chriſti fuit medicina optima ad ſanadum langorem peccati: yſaie. liii. diſciplina pacis noſtre ſuper euꝫ: et liuore eius ſanati ſum⁹: ſed requirebatur diſpoſitio in recipiente. Nam aliqui-bus bene diſpoſitis fuit optima: aliquibus nõ profuit propter infectam: & deprauatam uoluntatem: uñ cuꝫ chriſtus in ligno crucis penderet in medio latronum: ut adimpleret: quod ſcriptum eſt de ipſo: & cum impiis deputatus

is deputatus eſt: unus illoꝝ ad ſalutem ſuam medici-
nam chriſti recepit: eo ꝙ contritio & pietas cor ei⁹ diſ
poſuerant: unde meruit benedictionis uocem audire.
Alter uero: quem nimium urgebat impietas: & iniq-
tas: medicinam hanc recipere nequit ad ſanitatem: nō
penit in peccatis ſuis. Figur. gene. xxxix. ubi legimus Fig.
ꝙ cum ioſeph innocens poſitus fuiſſet in carcerem: po
ſteá miſſi fuerunt duo captiui cum eo: quoruꝫ uiſioni
bus: & ſomniis auditis uni annunciauit ſupplicium:
ſeu patibulum: alteri uero ꝙ regio conſpectui reſtitue
retur cum gratia: quod ſic factum eſt. Spiritualiter io
ſeph innocens poſitus in carcerem chriſtum denotat
ſanctum: in cuius ore dolus non eſt inuentus: affixum
cruci atq; latere perforatum. ṗs. Poſuerunt incompe-
dibus pedes eius: ferrum pertranſiit animam ei⁹. Deo
igitur uincit: quos ioſeph ſecum in carcere reperit: du-
os ſignificant reos cum dn̄o crucifixos: aliter tamen:
& aliter diſpoſitos. Nam unus intentionem cordis ne
quam narrauit contra dn̄m ſuum inſultum contume
lie inferens uerbis: & cōdēnatus relictus eſt eterno cru
ciandus ſupplicio. Alter uero dn̄m deum ſuum confi
tens: & humiliter ueniam petenſ ingreſſum meruit pa
radiſi: & ſic idem dn̄s uni ſalutem tribuit. Alteri uero
mortem: cauſa uite: & ſalutis ſaluator fuit: ſed nō dā
nato interitus: ſed ipſe damnationis ſue extitit cauſa.
Vnde leo papa in ſermone reſurrectiōis domini. Vnuſ
inquit erat latro mente & corpore: proximus alteri al
ter uicinus: ſed multum corde diuiſuſ: pendebat chri
ſtus in medio: & tanq̄ rex fulgebat. Confitebat̄ unus
& honorificabat: alter incredulus blaſſemabat: iudex
mox dictat uni ſententiam: alteri uero porrigit indul
gentiā: hec leo. Sed qa xp̄s homo ñ dixiſſe legit̄ male
dicenti: hodie eris in inferno: ſicut benedicenti dixit:

hodie eris mecum in paradiſo. Nam maior fuit iniqui tas maledicētis q̄ bonitas benedicētis. Reſpondeo qa chriſtuſ non uult mortē peccatoris: ſed ſemp ipſum ut conuertat̄ expectat: penitenti uero nequaq̄ ſcit indulgentiam differre. Ideo licet modicū laborauerit dicendo. ſ. memento mei domine: dū ueneris in regnum tuum: quia tamen uidit hec uerba ex corde cōtrito ꝓferri: dilatauit multitudinē dulcedinis ſue chriſtus: ſuper eum nobis relinquens exemplū penitendi: unde leo papa ſer. ſupradicto. O mira rerū cōuerſio: latro credit: latro de cruce impetū fecit: & intrauit paradiſum tropheа flamea circundatus. O uiolentuſ latro: o artificioſus effractor ipſum cubicularium tenuit: & per ipſum ad paradiſi interiora peruenit.

M Confuſio patris eſt de filio īdiſciplinato eccle. xxii. Inter alia: que de⁹ magis abominat̄ eſt iniuria filiorū in parētes. Idcirco antiquituſ lex precipiebat dentē pro dente. pedem pro pede: et aīaꝫ pro ania parentum iniuria grauius puniebat̄: qa nō ſolum pede: uel manu puniendus erat: qui ſic leſiſſet patrem: ſed q maledixerit inqt patri: uel matri mor te moriat̄: Vnde ualerius li. i. Iuſtiſſime quidē pari uindicta parentum: ac deoꝝ uiolatiōe expiāda eſt. Spūaliter inter oīa nefandiſſima: et abominabilia peccata: que a mundi principio uſqꝫ nunc cōmiſſa fuerunt: ſup oīa nefandū fuit ſcelus: ꝙ iudaicuſ populus in morte patris: et redēptoris ſui dn̄i noſtri ieſu xp̄i cōmiſit. Licet. n. pp̄ls iſte magna & horribilia peccata cōmiſerit prius: nullū tamen fuit flagitiū iſti ſimile qd' aperte patet i dira correctiōe punitio: neqꝫ populo illi ꝓpter hoc ſcel⁹ illatā. Ideo lector aīaduerte ſcriptū amos. ii. uerba multū euidētia cōtra ipſos: ubi ſic dicit̄. Sup trib⁹

ſcelenbus

ſceleribus iſrael: & ſuper quattuor non conuertam: ꝓ eo qđ uendiderunt argento iuſtũ: et paupem pro calciamentis.i.precio calciamentoꝝ. No. ꝙ tria ſcelera iudeoꝝ preceſſerunt ſceluſ mortis xp̄i: propter que dure puniti fuerunt: ſemꝑ tamen deus pepcit illis. Nam pri 1
mum ſcelus ab eiſdē cōmiſſum fuit uenditio innocētis .xxx. argenteis: quos reduxit dñs tpe ioſue: & moyſi de egypto. Secundũ ſcelus fuit: ꝙ ꝑmiſſionē factā pa 2
tribus de meſſia ſub hoc nomie dauid deſpexerũt di. Non eſt nobis pars in dauid: nec in ſemine eius: & fecerunt uitulos aureos: quoſ adorauerũt dic. iſti ſunt dii tui iſrael: &c: & ꝑpter illud ſceluſ captiuati ſunt a rege aſſirioꝝ multo tempore: inde tñ liberati ſunt. Ter 3
tium ſcelus fuit: qa diuerſa colentes idola; imolabant eis non ſolũ pecudes ſed ꝓprioſ infantes: eze. xxiii. Filios quoq̄ ſuos: quoſ genuerunt mihi: aſſauerunt ſibi Item hiere. vii. edificauerunt aras topbet. que ſunt in ualle filii hoīuꝫ ad comburendũ: uł aſſandos filios ſuos; uel filias in igne: ꝙ nō precepi: nec aſcēdit ſuper cor meum: & in. p̄s. dicitur. Et immolauerunt filios ſuos: et filias ſuas demoniis. Igitur propter hoc ſcelus tertium capta eſt ciuitas eorum: ierłm a rege babilonis: et occiſi ſunt filii ſedechie regis in oculis patris. Et oēſ principes iude interfecti ſunt: et multi gladio interempti ſunt: et reliq in babilonē ducti ſunt ſub duriſſima ſeruitute captiui. Et rex eorũ excecatus eſt in eorũ captiuitate: ſtetitq̄ uinct⁹ uſq̄ ad diē mortis ſue: reliquus uero ppłs. lxx. ānis mortuuſ eſt captiuus: ſed inde educti ſunt tpe eſdre: ut patet in. i. li. eius ca. i. & .ii. Quar 4
tum uero ſcelus fuit: ꝙ iuſtũ xp̄m patrē ipſoꝝ argento mercati ſunt: & per inuidiā morti poſtea tradiderunt: ſed ex iſto ſcelere nō conuertit dñs eoſ amplius. Nam iam per annos ad mille. ccccxlviii. uel circa fuerunt du

riſſime captiuati: ne dum in una regione: ſed ubiq; ter
raꝝ profugi: & miſeri exiſtentes: & nullum habentes
in mundo refugium preter ſtragem de his factam per
titum: et ueſpaſianum: unde irreuocabilis ſententia ce
cidit ſuper ceruices eoꝝ: & q̄diu iudei extiterint: nunq̄
indulgentiã ualeãt inuenire. Et attende lector: qa ma
ior peſtis illis eſt: quia induratũ eſt inſipienſ cor eoꝝ: et
obſcurati ſunt oculi eoꝝ: ne uideãt: ideo plaga crude
li: & inſanabili percuſſi ſunt. hiere. xxx. Erit uobis ini
quitas hec: ſicut incorruptio cadẽs: et reqſita in mõte:
uel muro excelſo: qm̃ ſubito: dum nõ ſperatur: ueniet
cõtritio eius: & cominuetur: ſicut cõminuitur lagena
figuli cõtritione preualida: & ſi inuenietur de fragmẽ
tis eius teſta: in qua portet igniculus: aut portet paꝝ
aque de fouea. Hoc totum adimpletum eſt de populo
iudaico tpe ſupradictoꝝ imperatoꝝ: titi ſcilicet & ueſ
paſiani: qui ſubito circundantes ciuitatem ipſam obti
nuerunt: finaliter etiã mortua infinita multitudine fa
me: & ferro exterminata eſt eoꝝ natio. Et tantum ag
grauatũ eſt peccatũ ipſoꝝ: ut non inueniatur inter ipſos
quiſq̄ tante ꝓuidentie: qui in corde ſuo tãtum de igni
culo luminis ueritatis ꝯtineat: ut poſſit haurire modi
cũ aque rectitudinis ĩtellectus ſacre ſcripture. Et ut co
gnoſcas lector huius populi magnitudinẽ culpe expec
cato cõmiſſo in ꝓprium creatorem: & patrẽ. Attende
& cõſidera q̄ crudeliter hanc culpam: & culpe flagella
in poſteros ſuos induxerũt: qñ furentes dicebant: ſan
guis eius ſuper nos: et ſup filios nr̃os: ſuper quib⁹ uer
bis aug. in ſer. reſurrectionis domini ſic ait. Crudelis
ſub tali ſnia impietas iudeoꝝ: que facinore ſuo nõ ſo
lum preſentes liberos dãnat: ſed etiam nõ natos occi
dit. Quãtos. n. p hanc uocẽ ad cõſcientiã facinoris uo
cant: quos ſententia criminis nõ tenebat. Crudelis in

quit

quit impietas: que poſteros ante in reatũ uocat: q̃ pro
ducat ad lucẽ: ut prius futuris cõtingeret peccare q̃ ui⸗
uere: cruenti plane genitores: q ante facti ſunt parici
de q̃ parentes. Poteſt ergo de plano ex ſupioribus con
cludi: ꝙ ſcelus quartum grauius fuit pcedẽtibus om
nibꝰ: ut idicat grauis: atq; dira ſnia lata ſup ppl'um iu
deoꝝ pñtem. ſ. & futurũ pp illa: que in pſem dñm cõ
miſerunt. Fig. gen. ix. ubi legimus: ꝙ poſt diluuiũ noe Fig.
plãtauit uineã: que magna illiꝰ cultus ſollicitudine cre
ſcens uinũ ꝑduxit: quo qdẽ inebriatus noe iacebat in
terra quẽ chã filiꝰ eiꝰ aſpiciẽs uocatis duobuſ fratribꝰ
ſuis ſem. ſ. & iaphet oſtẽdit illis pr̃is uerenda: atq; illũ
deridebat corã illis di. ecce pr̃ nr̃ ebrius eſt: et ſimilia.
Sed horrentes frẽs duo ſupradicti ignominiã aſpicere
expoliatis paliiſ ꝑpriis coopuerunt ipſum dormientẽ.
Digeſto igitur uino poſt dormitionẽ ſurrexit noe: quẽ
non latuit id: qđ ei intulerat filius eius cham idcirco
maledixit ei: et fecit eũ ſeruum fratrũ ſuoꝝ uſq; in ſem
piternuȝ. Spũaliter per noe: qui interpretaṫ reqeſ ſuba
udi xp̃m: in quo eſt oĩs reqes obliuiſcens laboris: hic
ergo poſtq̃ per peccati diluuium eiecta eſt humana na
tura de paradiſo: ipſe uenit: ut pius: & bonuſ agricola
hac uineam de nemore inferni eripere: & in terra ſalu⸗
tis plantare. pſ. Vineam de egypto tranſtuliſti: &c. cre
uit hec uinea beneficio culture: quia miraculis: et pro
digiis: & mira doctrina ipſam cultiuauit: demum ex⸗
primens ex ipſa: & uinum in torculari crucis nimium
guſtans: ac bibens uinum charitatis: & amoris: nuda
tus pedibus in cruce: ebrius: & abiectus: & ab omni⸗
bus derelictus: quem filiuſ cham. ſcilicet populus iu⸗
deorum aſpiciens oſtendebat nuditatem eius: aliis du
obus fratribus: ſcilicet latinis: & grecis di. Ecce rex

iudeorum: & multas illi conferens irriſiones: ſed hoc non ferentes: depoſitis paleis uetuſtatis: & perfidie induerunt ſibi fidem: et cooperuerunt ignominiam patris di. uere filius dei erat iſte. Poſt reſurrectionem igitur exurgens dominus tanquam potens crapulatus a uino: et maledixit huic populo: et fecit ipſum ſeruum fratrum ſuorum in ſe: et in poſteros natos: ut ſuperius eſt expreſſum: quia miſit romanos: qui eos duriſſime punierũt. Vnde glo. ſuper illud eccleſia. iii. Honora patrem tuum: ut ſupueniat tibi benedictio ſic ait. Heliſei caluitium pueri irriſerunt: et duo urſi de ſaltu ex eis. xlii. laniauerunt: quia ſtultitia iudeorum in caluarie locum chriſtum irriſit: ſed. xlii. anno poſt aſcenſionem eius duo urſi: ſcilicet ueſpaſiaũs: & titus de ſaltu gentium egreſſi illuſores ſeuiſſime laniauerunt.

Nter digitum tuũ huc: ioanis uiceſimo. Nota q̃ homo conſueuit libenter illud opus facere: in quo eſt labor modicus: et lucrum magnum: naturaliter enim hoc homines appetunt: ideo conantur proprios filios talez artem docere. Spiritualiter anteq̃ chriſtus opus noſtre ſalutiſ operaretur: totum humanum genus ponens humeros ſuos ſub onere afflictionis & pene non poterat quicq̃ lucrari ad celeſtem pertinenſ beatitudinẽ: omnes enim deficiebant ſub onere: ſed ueniens chriſtus: qui omnium onus portauit: facile adeo opus noſtrum fecit: quod non oportet: niſi q̃ digito tangamus: et fit q̃ per hoc lucramur celeſte regnum: ipſe enim manibus ſuis opatus eſt fortia. Sed quia ipſe fragileſ nos eſſe cognoſcit: uult q̃ ſolum tangamus digito: ubi ipſe ambas manus apposuit. Sed nota: q̃ diabolꝰ: mũdus: & caro oppoſita ſemper faciunt: nã ipſi iponũt hominibꝰ onera grauia: &

importabilia

ĩportabilia: que digito tangere nolunt. Imponunt. n. humeris peccatoꝝ: ac ſeruoꝝ ſuoꝝ inferni ſupplicia: que ſunt intolerabilia humanis uiribus: & minimum digitum nequeunt extendere pro hoïum refrigerio in tormentis. Plorabat. n. diues ille mundi filius gutam aque extremi digiti: dum eſſet in gehenna: & obtine-re nequit: et tamen tantum ſeruierat mundo: uentri: & diabolo. Chriſtus igit̃ in opere apponem tui digiti querit: uult tamen ut manũ tuã ponas in latus ſuũ: et cognoſcas quantũ dilexit te: ꝙ faciẽs beatuſ eris in ce lo. Figu. leuit. vi. ubi dicitur: ꝙ qui tãgebat carnes ſa Fig.
crificii: ut puta agni: uel uituli occiſi ſanctificabat. Su ꝑ quo dicit orig. ꝙ ñ poterat hoc ad lrãm intelligi: ut quis fieret ſanctus tactu carnis aïalis occiſi: ſed hoc oportet allegorice de xp̃o occiſo: et ꝑ nobis oblato in telligi: ut ſi qs carnẽ eius occiſam: & oblatam in alta ri crucis corde et mente pfecte meditabitur: mundabi tur: et ſanctificabit̃: portare ergo debemus ſtigmata eius in corde: qđ dulce eſt: et leue: que ꝑ nobis ipſe por tauit in corpore: qđ amariſſimũ: & graue eſt: & ſic ſan ctificati lucrabimur ꝑ regnũ: ut ſicut xp̃iani uocamur ita & ip̃m ſequamur: ut ab eo ſãctificemur. Hiero. ad paulã. xp̃s ſanctificatio eſt: ſine qua nemo uidebit fa-ciem dei: xp̃s redemptio: & precium: xp̃s oïa eſt: ut ꝓ ipſum oïa dimiſerit: unũ inueniat pro oïbus: & poſſit libere clamare: pars mea dominus dicit anima mea.

PAraſti in dulcedine tua paupi deus. p̃s. O
lxvii. Quantũ ſit bonũ & qd ualeat pro poſitũ: cognoſcit̃ oppoſito precedente: non. n. cognoſcit̃ dulcedo ĩ amaritudine nec amaritudo niſi ĩ dulcedine: & ita co gnoſcitur bonũ melius poſt maluȝ: & ſic in hoc uerita tem habet: qđ phs ait. ſ. oppoſita iuxta ſe poſita clari

rius eluceſcunt. Spiritualiter xp̄s dulcedo: benignitas
& clementia optime cognoſcit a nobis: ſi precedenteꝫ
amaritudinem ↄtemplemur. Tāta.n.erat an̄ xp̄i ad-
uentum: & ante eius paſſionem amaritudinis plēitu-
do circa genus humanū pp̄ primoꝝ parentū peccatū:
ꝙ nemo poterat eā guſtare ſine morte: iō plorabat hu
mana natura: trē. iii. Inebriauit me abſinthio: ſed uēi
ens xp̄s portare nr̄aꝫ amaritudinē adeo auxit: ut oīa
dulcia remanerent. Et ſi quis tentauerit modo guſtar̄
& cōparare p̄ntem dulcedinē uoluerit precedēti ama
ritudini dicet. Ecce i pace amaritudo mea amariſſima
Fig. Fig. exo. xv. Vbi legimus: ꝙ recedentes filii iſrael de
egypto: & ambulantes per deſertū tribus diebus ſicte
runt ſine aqua: & erant gementes pre nimia arid tate
Venerunt igitur ad quendā locū: q uocatur marath:
& inuentis aquis amariſſimis: de qbus bibere nō po-
terant: dolor in ipſis renouatus ē. Et dicit magiſter hi
ſtoriaꝝ: ꝙ dolor aque amare inuente ſupabat primū
dolorem. Sed oſtendit dn̄s moy. lignum: quod ut di-
cit idem magiſter erat mire amaritudinis: & poni fecit
illud in aquis: & in dulcedinem uerſe ſunt. Precepit in
ſuper moyſes aliquibus de fortioribus iſrael: ut dicit
magiſter: ꝙ ſuperficiem aque hauſtam proicerent. Et
poſtmodū circūducerent aquā remanentē: ut dulcorē
melius retineret. Sp̄ualiter p̄ filios iſrael ſbaudi hūa
nū gēus: quod d̄ egypto eduxerat: & nihilo creauerat
Sed deo iobediētes effecti uenerūt in marath qa tranſ
lati de glīa: & honore qb⁹ erāt corōati: ad amaritudi
niſ penā: atq; doloris reducti ſunt: ubi ariditate gr̄e p̄
ſidii deficientes: plorantes: & ululantes clamabāt. Sꝫ
tertia die oſtendit dn̄s lignū moy. quia precedentib⁹
duobus diebus nature: & legis: in tertia die. ſ. in tem-
pore gratie deus pater oſtendit lignum crucis filio ſuo

ꝙ fuit lignum ſumme amaritudinis: quo poſito in aqua noſtre penalitatis: & doloris cõuerſa eſt in meli-fluam dulcedinem. ps. Cõuertiſti planctũ meũ in gaudium mihi. &c. Et iuſſit moyſes per fortes iſrael hanc aquam circunduci: ſed ꝓicere ſupficiem: qa xp̃s per ſãctos apoſtolos: & predicatores precepit duci per circulum mundi fidem paſſiõis ſue in aquã baptiſmatis ſacram predicando ſcripturã. p̃s. xxx. In oẽꝫ terram exiuit ſonus eoꝝ. &c. Sed debet proici ſupficies: qa littetalis expoſitio nõ ẽ dulcis: illa. n. excluſa: patebit dulcedo magna: & oĩs quã hic patimur: amaritudo: hac guſtata dulcedĩe dulcorabit. Vñ aug. i ſolilo. Omnia mihi peto: ut amareſcant: ut tu ſolus dulcis appareas aĩe mee q es dulcedo ieſtimabilis p quẽ oĩa amara dulcorantur. Tua. n. dulcedo craticulã laurẽtio dulcẽ fecit: tua dulcedo ſtephano lapides torrẽtis dulcorauit: tua dulcedine ibant apoſtoli a con. con. q. di. habiti: &c. Ibat andreas ſecurus: & gaudens quoniam ad tuam dulcedinẽ properabat hec utiq; dulcedo ipſoſ apoſtolorum principes ſic repleuit: ut pro ipſa crucis patibulum unus eligeret: alter uero caput ferientis ferro ſupponere non timeret. Per hanc enim bartholomeus pellem dedit: pro hac guſtanda uenenatũ poculum ioannes intrepidus potauit: hanc guſtauit petrus: & inferiorum oblitus clamauit: & quaſi ebrius dixit: domine bonum eſt nos hic eſſe: faciamus tria tabernacula: &c. Hic moriamur: & te cõtemplemur: ſufficit tantam dulcedinem contemplari: unam ſtilaꝫ dulcedinis iſte potauit: & omnem aliam dulcedinem faſtidiuit. Quid putas fuiſſet: ſi magnam illam dulcedinis tue diuinitatis multitudinem guſtaſſet: quam abſcondiſti timentibus te.

p SVme tibi librũ grandẽ: iſa. viii. Anteq̃ liber
ſit plene cõpletus. vii. per ordinem requirunt
Primo nanq; ſcribitur: ſecũdo ſcriptus mani
feſtat: tertio corrigitur: quarto ligat: quinto
pũctatur: ſexto miniat: ultimo ſuper pulpitum exten
ſus legendus aſtantibus exponit. Spũaliter xp̃s dei fi
lius eſt liber & preſcientia patris cõtinens oẽs predeſti
natos: apoc. i. & alius apertꝰ eſt: q: &c. & in p̃s. & in li
bro tuo oẽs ſcribent: ſcilicet ſaluãdi. Quos uero ſcrip
tura huius libri non habet: a regno dei penitus exclu
dentur: apoc. xx. Qui non ſunt inuenti ſcripti in libro
uite: miſſi ſunt in ſtagnum ignis: priuſq̃ igit iſte liber
poſſet legi: ſupradicta oia in hoc libro ſunt facta. Nõ
enim poterat ſcriptura huius libri executioni manda
ri: nec poterãt in eo ſcripti beatificari: niſi prius in hoc
1 libro fierent ſupradicta. Primo igit iſte liber fuit ſcrip
tus in mente p̃ris: ſcilicet predeſtinatus ab eterno ſal
uator: & redemptor noſter: ut ꝓ nobis pateret; & ſol
ueret preciũ nr̃e redemptionis: mat. xxvi. & luc. xxii.
Filius quidem hominis uadit ſicut ſcriptuȝ eſt de eo.
2 Secundo fuit manifeſtatus: ſcilicet per diſcipulũ ꝓdi
torem: mat: ubi ſupra. Quemcũq; oſculatus fuero: ip
ſe eſt tenete eum: et manifeſtauit ſe ipſum di. Si me q̃ri
3 ritis: ego ſum: poſtmodum liber iſte correctus fuit a pi
lato. Nam poſt flagella recepta in domo cayphe nocte
caſtigatus fuit a pilato in pretorio eius: p̃s. Ego fui fla
4 gellatꝰ tota die: & caſtigatio mea i matutinis. Quar
to fuit ligatus: quando ſcilicet pedibus: & manibus
5 cruci fuit affixꝰ. Quinto fuit pũctatus: quãdo. ſ. unꝰ
6 miles lancea latus eius apuit. Sexto fuit miniatus q̃n
ſcilicet corpus eius cruore ꝓprio pfuſuȝ undiq; tinctũ
erat: iſa. primo. A planta pedis uſq; ad uerticem capi
7 tis nõ eſt in eo ſanitas. Vltimo liber iſte ſic ſcriptꝰ: liga

tus

tus pũctatus: &c. expoſitus eſt ſic in pulpito crucis ex tenſus: ut qlibet ibi ĩ eo poſſet legere: & no. q triplex lectio ibi lecta fuit quia ibi legit mater dolores: atque *lectio triplex.*
1 āguſtias ieſtimabiles. trẽ. primo. O uos oẽs: q trãſitis p uiã: attendite: & uidete: ſi eſt dolor: ſicut dolor me us. Aliam lectionem cãtabãt ſãcti in lymbo: apoc. v. 2
Viginti quattuor ſeniores habentes ſinguli citharas & cantabant canticũ nouuũ dicẽtes. Dignus es dñe: &c. Et in. ps. xcvii. Cantate dño canticũ nouum: qa mirabilia fecit dñs: tertiam lectionẽ cantabant: ſeu le 3
gebãt demones afflictiõis: & luctus: qa expoliabant & extermiabant: unde gre. nazanzenus in quodam ſmõe reſurrectiõis dñi: dicebãt inde demões. O crux illa fallens gaudia noſtra: & parturiens dãna noſtra: per lignũ ditati ſumus: p lignum ecce ſubuertimur: pi it poteſtas illa cunctis ſp pplis formidanda: nullusq; ſub cede nr̃a palpitat: ſed qđ eſt gemẽdũ magis in ſultat: nunc antiq fletus fluxere: nunc nullus reſonat Fig.
ululatus: hoc idẽ. Fig. eze. ii. ubi legimus manũ pphe te miſſam: in qua erat inuolutus liber: qui erat ſcript⁊ intus: & foris: & ſcripte erant in eo lamẽtationes: car men: & ueh. Spiritualiter liber iſte chriſtus erat: ut di ctum eſt: ſed in eo: qđ dicitur manus pphete miſſa li brum continens: debet intelligi pphetia: & notitia di uinitus iſpirata: & pphete: cuius intellectus ɔtinebat xpm paſſurum: & moriturũ p nobis. Triplex autem libri ſcriptura tria ſupra dicta a diuerſis ibidem lecta
1 ſignificat. Nã ſcripte erant in eo lamentationes uirgi nis: quas in eodem libro ſymeon antiquitus legerat: at ꝗ uirgini predixerat. lu. ii. Et tuam ipſius animã p *script.*
2 tranſibit gladius. ſecũda ſcriptura dr̃ carmẽ: quod di citur canticũ letitie: & illud fecerũt ſancti ĩ die illa: ps.
3 cxviii. Hec eſt dies: quã fecit dñs: &c. tertia uero ſcrip

tura fuit ueh: quod dicit: uel ſonat extinctio gaudii: quod recte de infernalibus portis itelligi debet: ut expoſitū fuit ſupra: poſſet ēt de iudeorū pfidia non īmerito exponi: cuius letitia totaliter fuit extincta: ut ſatis in ſupiorib⁹ patet: igit ſi nos: uel ut boni ſcholares legemus in hoc libro ſcripturas eius memorie commēdantes: pcipiem⁹ ibi noſtre ſalutis normā: ber i ſer. Attende me pendentē in cruce: caput inclinatū ad te ſaluādum: os clauſum ad te oſculandum: brachia extenſa ad te amplexandū: man⁹ pforatas ad tibi largiendum: pedes affixos ad te expectandum: totum corpus expoſuit ad permanendum.

Q

Hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹: in quo mihi bñ cōplacui: matth. xvii. Quādo pax componitur inter duas partes: quarū una reliqua eſt debilior: ɔſueuit pars impotētior a potentiore ſecuritatē: aut obſidem poſtulare: ut ſi contingeret eos pergentem potentioris partis quicq̄ moleſtie pati: haberent ſup obſidem regreſſum. Spūaliter īter diuinā & humanaꝫ naturā guerra & diſcordia grandis fuit atqꝫ mortalis: ſed natura diuina erat incorporabiliter potentior natura hūana: quia dīna erat eterna: & immortalis: ſupma: & oṗs: humana uero corruptibilis: mortalis: miſera: & deiecta: ideo male ſibi de hac contingebat lite: quia quot campū certaminis ex hac parte intrabant: tot dire mortis ſubdebant̄ ſniis. ps. lvii. Quis eſt homo: qui uiuit: & non uidebit mortē: &c. Sed adueniēte temporis plenitudine: quando tractabatur pax inter utranqꝫ partem: ne natura humana poſſet diuina diffidere: nec timere: miſit deus dilectū filium ſuum obſidem: & quaſi in pignus dedit euꝫ generi humano: ut ſi quid moleſtie fieret hominibus: pateret eius filius. Venit ergo compoſitor pacis utriuſqꝫ

partis

partis mediator: unicuiqȝ tribuens ſm generis ſui di-
gnitatē. Vnde cum exigeret diuina iuſtitia ab huma-
na fragilitate emendam primorū parētum de pctō ſa-
crificium: & oblationē efficientem: mox ſup hunc me-
diatorem habitus eſt regreſſus: & obtulit cū utraque
pars: & factū eſt ex ipſo ſacrificiū placatiōis. Fig. gen. Fig.
xxii. ubi legimus: ꝙ cū in ſemine habrae deberēt oēs
gentes bñdici precipiēte dño tulit abraam unigenitū
filium ſuū: quē diligebat iſaac: & impoſitis ſuper euȝ
lignis holocauſti duxit ad quendam montem: et cum
ligaſſet ipſum: & uellet uibrare gladium in ipſum: ut
eū ſacrificaret domino: oſtenſus eſt ei aries quē occidit
& imolauit domino: & reputatum eſt ei hoc ad iuſti-
tiam: & facta eſt in ſemine eius benedictio. Spiritua-
liter exigente diuina iuſtitia: ut dictum eſt uindictam
de peccato: ut pro illo fieret deo holocauſtum acceptū
impoſitum eſt lignum crucis ſuper chriſtum: & duct⁹
eſt in montē caluarie: ubi aries: ideſt caro eius oblata
eſt. Natura diuina nequaq̄ moriente: & hoc reputatū
eſt ad iuſtitiam: quia integre ſatiſfactum eſt diuine iu-
ſtitie: & hūano generi reddita eſt eterne benedictiōis
hereditas: & a deo per ipſum: & in ipſo mediatore no-
ſtro firmata eſt pax: & ille qui prius nos tam crude-
liter impugnabat: factus eſt defenſor: & pater noſter
benignus: auguſtinus in ſolilo. Domine per filium tu-
um dilectum: in quo tibi bene complacuit conſubſtā-
tialem tibi: & coeternum chriſtum ieſum unicum do-
minum: & redemptorem noſtrum habemus aduoca-
tum apud te: qui eſt lumen occulorum noſtrorū: uita: et
ſalus: & unica ſpes noſtra: q dilexit nos magis q̄ ſe: p
quem habemuſ fiduciam repoſitam: & firmam ſpem
apud te: & acceſſum ueniendi ad te: quoniam ipſe de-
dit poteſtatem filios dei fieri his: qui credunt in no-

mine eius: hec auguſtinus.

R S illuerunt fluctus eius. ps. cvi. Inter oia preſẽtis uite formidanda nil terribilius humano ſenſui maris tempeſtate: qm̄ illa neq; ui: neq; ingenio ſapiẽtis placatur: uñ ſi tunc tpis homines in ligno debili inueniant ſe: modicũ uidenĩ diſtare a mortuis: iccirco uidemus: q̧ nil eſt ei merces in mari proicere: ut ſaluentur. Spiritualiter ante chriſti aduentũ tanta in hoc mari magno: & ſpatioſo tempeſtas fuit: ut oẽs ibi tranſeuntes unda ſceleris abſorberet. ps. lxviii. Veni in altitudinem maris: & tempeſtas demerſit me. Nam nauis noſtra inueterata pctō adeo fracta erat: quod nullo modo ualebat ſubſtinere: nec ualuit et: quod merces cerimōialium antiquaꝝ daret pro ipſius aleuiatione: qm̄ nō poterat tali aleuiationẽ attingere ad portum. Sed detenta in pelago paſſa eſt naufragium: quouſq; xp̄s ueniens ſe cōtra hanc tempeſtatem oppoſuit: & ipſam ſedare ſua morte dignatus eſt.

Fig. Figu. ione. i. ubi legitur: q̧ cũ nauis periclitaretur proiectis primo mercibus in mare nō quieuit tempeſtas. Tunc ſorte miſſus eſt ionas in mare: & quieſcẽte tẽpeſtate nauis pueñit ad portũ. Spũaliter p tẽpeſtatem maritimã ſubaudi pctm̄ ſupbie: rō eſt: qa timor maris quanto altius nauem eleuat: tanto amplius illam uerſus fundum eicit. Sic ſuperbia: quanto enim amplius primos homines uerſus celum ambitiōe ſubſtulit: tanto amplius uſq; ad infernũ deicit. ps. Aſcendunt uſq; ad celũ: & dſcendunt uſq; ad abyſſum. Per ionam uero chriſtum ſubaudi per triplicem ione iterp̄tationem: interpretatur. n. columba: donatus: & dolens: per omnes. n. has interpretationes notatur chriſtus. Nam ipſe fuit purus & ſine peccato: can. v. Dilectus meus candidus & rubicundus. Ipſe fuit nob̄ donatus

natus in precium noſtre redemptionis. iſa. ix. Paruul⁹ natus eſt nobis: & filius datus eſt nobis. Fuit etiā do lens. iſa. liii. Deſideramus uiꝝ dolorꝝ. &c. Hic igitur ſorte miſſus eſt in mare: ut ſedaretur tempeſtas: unde ſi cut ionas ſe obtulit proiciendū in mare pro ſalute ma ris: ita chriſtus ſe obtulit pro liberatione humane na tur. Et no. ꝙ cōgrue ſors cecidit ſup eū: qa ipſe eſt ars & ſapientia patris: nā per eandem artem uas nouum cōſtruitur: & reparatur fractū. Si ergo oīa per ipſū fa cta ſunt: & ſine ipſo factū ē nihil: oīa deſtructa per ip ſum erant merito reparanda: ideo cū diuina ſapiētia ſorte quereret. iſa. vi. Quem mittā: & q ibit: ipſe filius reſpondit. Ecce ego: mitte me. Que uerba intelligi de bent ſic ſm ber. ut filius patri humano cōpatiens ge neri dicit. Ecce pater per me creaſti oīa: angelos in ce lo feciſti: unū pre ceteris rutilantem: cedri nō fuerūt al tiores illo in paradiſo dei. Ille nanqꝫ debilis cum ſuis ad herentibus permanet irremeabili cecitate pcuſſus: ſaluari. n. & redimi nō dbēt: qa eoꝝ ſupbia creſcit. Fe ciſti pater ſimiliter: & hoīem: quem in delitiaꝝ paradi ſo collocaſti: ſed ecce ſerpente ſuaſus deliquit: & nihi lominus penitens perſeuerat in carcere. Quis amplius pater de nationibus implebit ruinas: & loca paradiſi uacua: nunqd tibi cur erit de bob⁹: aut de pecudib⁹ & iumētis. Si. n. tenebraꝝ princeps: & filii diffidētie ir recuperabiles ſunt: homo tamen reſtaurari pōt: quo niā hūiliatus ē nimis: angeli enim altitudini mee petie runt equari per ſuperbiam: hō uero ſapientiam meam indebite affectauit: ut ergo ſciant gētes: qa diligo pa trem: & ut per me recipias: quod per me lapſum uidet ſi hec tempeſtas per me orta ē: tolle: & pice me in mar hec bernar. in ſer. de aduentu. igit ſorte proiect⁹ ē io nas in mare: qa chriſtus ſecundum dei predeſtinatio

nem deſcẽdit in hũc mundũ: in quo ſedauit tempeſta
tem pene nr̃e: portãs: & ſuſtinẽs: que ob culpam porta
re debebamus. Iob. xxxviii. Circũdedi mari terminos:
poſui uectes: & oſtia: & dixi hucuſq; uenies: & non
procedes amplius. Sed hic ↄfringes tumentes fluctus
tuos: chriſtus. n. terminum nr̃e penalitatis poſuit: qñ
crucis: & clauorũ: et lancee ſuppliciũ in ſuo ꝑtulit cor
pore. In quo ↄfracte ſunt omnes maris unde: ut hoĩes
amplius non ſubmergerent̃: ſed ſilerent: amoto fluctu
eius: & nos deo patri reconcilians ad eterne beatitudi
nis perduceret portum: unde anſel. in meditatione hu
manitatis chriſti. Hic eſt inqt dñs noſter ieſus chriſtus
et ſaluator unigenitus dei filius: uer⁹ deus: uerus ho
mo: q ſolus ſub ſole inuentus eſt: iſte formoſus in ſto
la ſua q̃ deformis pre filiis hoĩum factus eſt. Si quidẽ
uulneratus eſt propter iniqtates noſtras: & attritus ꝓ
pter ſcelera noſtra factus holocauſtum ſuauiſſimi odo
ris in ↄſpectu tuo pater eterne glorie: ut auerteret indi
gnationẽ tuam a nobis: et conſcẽdere nos ſibi faceret
in celeſtibus. Hec anſel.

S Sitiuit anima mea: &c. ps. xli. Naturaliter ho
mines morti appropiquãtes conſueuerunt ſi
tire: et ratio poteſt eſſe: qa ſanguinis effuſio
reddit corpus ſiccuꝫ: et mortis terror arefacit
cor. idcirco homines cõſueuerunt in tali puncto potũ
poſtulare. Inter alia: que chriſtus tempore ſue paſſiõis
ſitiuit: fuit ſalus generis hũani: licet ut uerus hõ. ꝓpter
ſãguinis effuſionẽ corpaliter ſitiret. Sꝫ negata eſt gut
ta aque illi q fecit fontes aquaꝝ: & qui de petra ꝓpter
Fig. populum ſitientem educta aqua potauit. Figu. iiii. re.
prout recitat magiſter hiſtoriaruꝫ: ubi dicit: quod ma
naſes: qui regnauit in hyeruſalem fecit malum in con
ſpectu

ſpectu dei. Nam idola: que diſſipauerat pater eius: ere
xit: & multa alia peccata fecit: de quibus cum iſaiaſ
propheta reprehenderet ipſum: fecit illum eici extra ci
uitatem hyeruſalem: et ibi lignea ferrea ſecari. Et duꝫ
ſic ſecaretur: & eſſet in anguſtia ſitis petiuit aquam: et
negauerunt illam. Et tunc dominuſ de ſublimi miſit
aquā in os eius: et expirauit: nec adhuc carnifices de-
ſtiterunt a ſecatiōe. Spiritualiter per iſaiā qui interpre
tatur ſaluſ domini: nota chriſtum: qui uenit miſſus a
patre: ut omnes ſaluos faceret: igitur cum uideret po-
puluꝫ iudaycum: ſeu phariſeorum collegium cupidita
ti: et auaritie deditum: que ſunt idoloꝝ ſeruitus: que
pater eorum: ſcilicet deuſ per moy. ꝓhibuerat: argue-
bat ipſum dicens: ꝓgenies uiperarum: &c. Ideo ipſum
captū: atqꝫ ligatū duxerunt extra hyeruſalē: et lignea
cruce cruciarunt. Et cum bibere peteret: negauerunt
creatori: quod non negabant malefactoribuſ: unde
animaduerte lector ad id: quod ſequitur: legitur
enim in quodam hebreorum uolumine nomine zan
dri: ꝙ cum damnatuſ iudicio ingreſſurus ad mortē po
tabatur optimo uino in cypho cum puluere incēſi: ut
inebriatus: et alienatus ſenſibus minus ſentiret mor-
tem: & hoc accipiebant iudei de libro prouerbiorum
ſalomonis. xxxi. ubi ſcriptum eſt. Date inebriatiuum
perdito: & uinum ei: qui amaro eſt animo. Mulieres
uero honeſte erāt in hyeruſaleꝫ: que ex charitate ſpon
te mittebant uinum hoc condemnatis: & qui mo-
ri debebant. Cum igitur huiuſmodi mulieres tempo-
re mortis chriſti paraſſent: tam pro chriſto: q̄ pro latro
nibus uinum bonum: iudei illud biberūt: & loco illi-
us propinauerunt chriſto uinum corruptum: ſcilicet
acetū cū puluere mirre: que eſt ſumme amaritudinis.
Ideo uocatus eſt potus iſte acetum felle mixtum: ut ex

primeretur eius amaritudo. Et hoc eſt quod populo iudaico improperatur amos.ii.ubi ſcriptum erat uinum damnatorum bibit iſrael: & dei eorum. Quem textum iudei malicioſe: & calide mutauerunt remouẽtes inde: & dei eorum: & loco eius addenteſ in domo domini dei eoꝶ. Et ſimile fecerunt in multis aliis ſcripture partibus: uel locis: in qbus uiderunt de xp̄o expreſſiorẽ fieri mentionem. Sic igit̄ dn̄o dederunt iudei ut dictum eſt: acetum cū felle mixtū: ut impleret̄ illud pphete dictū. dederūt in eſcā meā fel: & in ſiti mea potauerūt me aceto. Anſel. in medi. humāitatiſ xp̄i: ſed crucis honore dorſuꝫ incuruare iubemur: & ſuā ipſius portare xp̄i miſeriā: ad locuꝫ deductus ſupplicii mirra potat̄: & felle: & cruce ſubleuat̄: et dicit pr̄ mi: dimitte illis: qa neſciūt: qd faciūt: ſed pater de celo illū potauit fōte: ad quẽ ſitiebat: ut. ſ. perficeret̄ humana ſaluſ Iccirco ait: cōſumatū eſt: et patri tradidit ſpūm. Aug. in ſer. xxiii. ſuper io. uidit ergo: qa cōſumata ſunt oia que oprtebat: ut fierent: & cōſumarent̄: que ſcriptura predixerat. Et in ſiti mea potauerūt me acceto: ſitio inquit: tanq̄ ſi diceret: hec minus feciſtis: qđ daturi eſtis: cū accepiſſet acetū ieſus dixit: cōſumatū eſt. Quid per hī niſi: qđ pphetia predixerat tāto ante: deinde: qa nil rmāſerat: qđ anteq̄ moreret̄ fieri adhuc oporteret. Tā q̄ ille: q ptātem habet ponendi aiam ſuā: & ſumēdi eā in eternū: Peractis oibus q̄ ut peragerent̄ expectabat inclinato capite tradidit ſpūm. Hec aug. Sed attende lector: ꝙ dictū eſt de carnificibus pphāꝫ ſecātibus: qa nequaq̄ deſtiterūt tormēta inferre: pp qđ ſigna dederunt: que de meſſia uiderūt. Sic iſraeliticus ppl̄s nō receſſit a pfidia ob tāta oſtenſa pdigia: et in uita: & in morte xp̄i. In uita nāqꝫ ſigna: & pdigia demōſtrauit: que nullus poſſet facere niſi deus: un anſel. in medita

tionibus

tionibus humanitatis xp̄i:ueniſti ad nos inqt diuini uerbi lampas:extollēs ad illuminationē orbis terrarꝝ: & regnū dei ānunciās cunctis obtempantibus uerbo ſermonē ſequentibuſ ſignis cōfirmaſti:uirtutē diuinitatis oñdiſti:cunctis male habētibus oīa oībus gratiſ exhibēs:que ſaluti ipſorꝝ congruerent:ubi oēs lucrifaceres. In oībus his non eſt auerſus furor eius: ſed obſcuratū cor inſipiens eorꝝ : et ꝓiecerūt ſermoes tuos retrorſū: nec attenderūt ad oīa mirabila tua: hec. anſel. Ad ſigna uero:que in morte dñi ſunt oſtenſa:minime attenderunt:qa obſcurati erāt oculi eorꝝ:ne uiderent. ꝑs. Signa nr̄a nō uidimus. Et tamē hec ſigna cognouerūt elemēta muta: & fuerūt in his ſtupore repleta: unde leo papa in ſmone reſurrectionis dñi. Ruit inqt ſubito nox media die:& mortē dñi oīs creatura:ne uideret effugit. Texit faciē ſuā lugubre oē celū:totuſ orbis tenebris obuolutus occultauit uultū ſuū : ne uideret in cruce dñm ſuū:elemēta ipſa turbanſ: et rugiunt ſaxa rumpūtur:ſepulchra pateſcūt:mortui reuiuiſcūt factum eſt in terra chaos. Timet omnis natura periculum:& iudea perficit paricidium : h leo papa.

CVm exaltatus fuero a terra:oīa trahā ad me ipſum:io.xii.not.ꝙ attractio fit a tribus.ſ. a calido:ut patet de uaporibus a calore ſoſ. fit a uacuo : ut patet de locatis:et locis:fit a ſimili:ut patet de morſu ſcorpionū:et ſerpētum. Spūaliter iſtis tribus modis xp̄s benedictus traxit nos ad ſe:& ſanauit a pctō:nā primo noſ traxit per calorē ſue charitatis. Sitientes.n.calore ſue dilectionis : depoſitis mūdi atqꝫ carnis pōderibꝰ leues efficimur:& aſcēdimꝰ ad uapores ſolis radiis exſiccati uſq; ad ueſperam amoris illius:ubi ſuccendimur:& ignimur: & inſeparabiliter eidē ꝯiungimur:unde apl̄us ad ro.viii. Quis

nos ſeparabit a charitate chriſti. Secũdo attraxit nos a uacuo. Dicunt philoſophi: ꝙ celum potius deſcenderet: q̃ quod natura uacuum pateretur quicquam eſſe in terra: uł alibi. Et deus hanc conditionem uoluit ſeruare: quia ne eſſet in celo dare uacuum: uoluit ut terra: ideſt humana natura ſuperius aſcẽderet ad ſupplendum angelorum ruinas. ps. cix. Iudicabit nationibus implebit ruinas. Attraxit nos a ſimili: quia uenit in ſimilitudine carnis peccati: nullũ tamen habens peccatum: ſed induit noſtram mortalitatem: ut ſue diuinitatis nos faceret eſſe participes. Ergo uidentes nobis ſimilem factum ſaluatorem noſtrum: qui nobiſ prius intantum erat diſſimilis: ut nos undiqꝫ ob culpã noſtrę turpitudinis perſequeretur: ſequamur eũ: et intueamur tanq̃ ſignum noſtre ſalutis: & medicinaꝫ animarum: & ſaluabimur. Figu. nume. xxi. De ſerpente

Fig. eneo: quem moyſes ſuſpendit in ligno: cum enim illũ filii iſrael intuebantur: ſaluabantur a morſibus ſerpentium: maiorem ſimilitudinem habebat uenenoſi ſerpentis: uenenoſus autem nõ erat. Spiritualiter chriſtus mundus et purus ab omni peccato: factus tamen mortalis: & nobis peccatoribus quodammodo ſimilis: ſuſpenſus eſt in ligno: ut ipſum aſpicientes oculis charitatis & fidei: ab omnibus peccatorum morſibus liberentur: ſicut genus humanum de morſu dire mortis in ſua paſſione: & morte penitus liberauit. Vnde augu. ſuper io. mordebantur homines: intuebantur: ſaluabantur. Quid ſunt ſerpentes mordenteſ niſi peccata de mortalitate carnis. Quid eſt ſerpens exaltatuſ niſi mors dñi in cruce: qa eſt a ſerpẽte mors: a ſerpẽte figurata ẽ mors: morte xpi mors mortua ẽ qa uita mortua occidit mortẽ: pulchritudo uite deglutiuit mortẽ. Iterum modo fratres: ut a peccato ſanemur chriſtum

crucifixum

crucifixum intueamur: quomodo qui intuebantur il
lum ſerpentem morſibus non peribant ſerpentium: ſic
qui intuentur fidē morte chriſti / ſananť morſibus pec
catoꝝ. Sed illi ſanabantur a morte ad uitam tpalem
hi aūt: ut habeant uitam eternam: h.n. intereſt inter
figuratam imaginem: & rem ipſam: figura preſtabat
uitam temporalem: res ipſa: cuius figura erat: preſtat
uitam eternam: hec auguſtinus.

APeruit latus eius. ioan. xix. Fugientes mor- V
tales inimicos: ſi qñq; uenirent ad domum:
uel caſtrum: in quos pararent preſidium: &
oſtium proſpicerent cōtra ſe clauſū: per qđ
illis eſſet intrandum: nihil eis profuiſſet eoꝝ fuga: cū
uero patet illis aditus: ſalui fiunt. Spūaliter añ chriſti
aduentum clauſa erat paradiſi ianua: ideo quantun-
cunq; patriarche: & prophete: & antiqui patres fuge
rent uitia: & peccata: & per ſancta opera feſtinarēt ad
celum: qa tamen oſtium clauſum erat: extra remanen
tes captiuabātur ab hoſtibus: & ad carcerē ducebanť
inferni. Sed tempore paſſionis chriſti aperto dire lan-
cee aculeo latere eius: apertum eſt celi oſtium. & fa-
ctus patens aditus: ut illuc accedentes preſidium in-
ueniant ſalutare: unde ipſe ait: Ego ſum oſtium: &c. Fig.
Figura geneſis. vi. Cum parata eſſet archa iuſſit do-
minus oſtiū fieri ex latere: ut per illud īgrederenť oēs: q
ex aquis diluuii ſaluandi erant. Spiritualiter oſtiū fa
ctum in archa eſt oſtium factum in chriſti latere ī ſua
paſſione: per quod neceſſe eſt omnes credentes intrare
qui in archa eccleſie ſunt ſaluandi: & a peccatoꝝ dilu
uio liberandi. Nam aperto hoc oſtio ſanguis exiuit in
precium: & aqua in lauacrum: ut loti: & liberati a pec
cato: mundi intraremus per mundū oſtiū ad collegiū
iuſtorum. Augu. ſuper io. Vigilanti inquit uerbo euā

gelista uſus eſt: ut nõ diceret: latus ei⁹ pcuſſit: aut uul
nerauit: aut qd aliud apuit: ut illic quodãmodo: oſti-
um panderetur uite: unde sacramenta eccleſie manarent
ſine quibus ad uitam: que uera uita eſt: nõ intratur. Il
le ſanguis effuſus eſt in rmiſſionem peccato℞: aqua il
la ſalutaris temperat poculum hĩ: & lauacrum preſtat:
potum. Propterea primo mulier facta eſt d' latere dor
mientis uiri: & appellata eſt mater uirorum: magnum
V quippe ſignificauit bonum: aut magnũ preuaricatio
nis malũ: hĩ ſecũdus adã inclinato capite obdormiuit
in cruce: ut inde formaretur ei coniunx: que de latere
dormientis effluxit. O mors inquit: unde mortui reui
uiſcunt: quid illo ſanguine mundius: quid illo uulne
re ſalubrius: hec aug...

X Sicut agnus coram tondente ſe obmuteſcet
yſa. liii. Quando gentes habẽt peragere ar
dua: & laborioſa: & precipue cum illis imi
net inimico℞ periculũ: duo coſueuerunt fa-
cere. ſ. ſumere aliquid ad confortandũ & roborandu
uires: & ſibiipſis dare ſigna: ut cognoſcant ſe mutuo:
& ab hoſtibus tueantur ſe. Spiritualiter uolens chri-
ſtus educere genus humanũ de manu diaboli: ipſe ſe d
dit in cibũ: & pcepit hoc ſp fieri in memoriam ſue paſ
ſionis: ut fieret nobis in ſignũ ſecuritatis cõtra inimi-
Fig. cos. Fig. exo. xii. de agno paſchali comeſto cũ lactucis
agreſtibus: de cuius ſanguine factũ eſt ſignum crucis
in utroqȝ poſte domus filio℞ yſrael: cuius os cõfractũ
nõ fuit: ſapi. i. agnus iſte chriſtum ſignificat crucifixũ
in exitu inferni: cuius ſanguine protegimur a percutiẽ
te angelo. i. diabolo: ſi corde: & corpore nos munim⁹
illo: portantes crucem eius corde: & corpore: & memo
res ſimus agreſtis anguſtie: quam ptulit pro nobis: os
non fuit cõminutum ex eo: qa ut dicit augu. ſup ioã.

ad hoc ptiet teſtimõiũ:os ñ cõmiuetis ex eo:qa cũ ad
ieſũ ueniſſet nõ fregerũt crura. Igit̃ iſte agn⁹.ſ.xp̃s nos
uere de egypto inferni:pcuſſo diabolo:eduxit: atq; p
duxit ad eterne gl̃ie pmiſſionem per mortẽ ipſius: ut
aug.in quodã ſermo.reſurrectionis dñi. Ipſe.n.adiu
dicatus:ut agn⁹:& occiſus ueluti ouis:ab egypto noſ
redemit:& ſaluauit nos de manu diaboli:quaſi đ ma
nu pharaonis: & cõſignauit aĩas nr̃as proprio ſpũ:
& mẽbra cordis nr̃i ſuo precioſo ſanguine. Hic eſt q
cõfuſione mortem induit: & diabolũ in planctũ cõſti
tuit:hic eſt:q iniquitatẽ pcuſſit & iniuſtitiã: ſicut mo
yſes egypti ſterilitatem dãnauit.Hic eſt:q nos de ſerui
tute eripuit ad libertatem: de tenebris ad lucem: de
morte ad uitam:a tyrannide in regnum ſempiternuz.

¶ De patientia

EDificantes domũ d'lapidibus pollitis.ii. A
eſdre. Cũ debet aliqđ conſtrui edificiũ:p
mo cõſueuerunt lapides cultro polliri: &
polliti:& bñ aptati poni in edificium: &
quanto pulchriores ſunt: tanto in eminẽ
tiori loco fabrice coaptant̃:lapides qui frãgunt̃ cultro
uel martello proiciuntur in fundamẽtũ:ut̃ i pariete in
cluduntur. Spũaliter deus intendit fabricare palatiũ
in celis pulcherrimũ.ſ.celeſte regnũ: ideo in hac uita
quãplures uoluit eſſe martellos pcutiẽtes lapides iſtoſ
hi ſunt perſecutores:& moleſtatores fideliũ:ſub qbuſ
lapides iſti tanto pulchriores ſunt i cõſpectũ diuini fa
bri;quanto illi fortius per uerã patientiam integri per
ſeuerãt. Talis lapis ille fuit:quem reprobauerũt pha
riſei:& principes ſacerdotũ:q factus eſt in caput angu
li. Qui igitur patientiã xp̃i ſequuntur pſeuerantes po
nent̃ poſtmodũ in honorabili celeſtis edificii loco:ubi
quieſcit omnis tribulatio:atq; penalitas. Fig.iii.reg.

Fig. vi. Vbi legimus: ꝙ cū ſalomon edificaret templū dn̄o de lapidibus quadratis: & pollitis nō eſt audit⁹ mal leoꝝ ſonitus in templo: eo ꝙ extra templū lapides ſūt polliti. Spūaliter per naturale edificium tēpli ſubaudi celeſte edificiū dei: ubi nullus ſonus aduerſitatis: & afflictionis audietur. Bernar. in meditatiōibus ſuis. In regione inquit tua amaritudo locū nō habet. Non eſt aduerſarius ipugnans: nulla rixa: nullū impedimentū nullus timor: nulla inquietudo: nulla pena: nulla impietas: nulla moleſtia: nulla diſcordia: ſʒ pax ſumma: & laus eterna: ſecura ſine fine: reqes: & gaudiū ſemp cum ſancto ſpiritu: h̄ bern. Polliunt̄ ergo lapides q debent poni in tanto edificio: qa ſancti uiri: quos dei ꝓuidentia elegit ad perficiendum celeſte regnū: prius h̄ examinantur tribulationibus: & penis: ut cū iracundi & impatientes: ac etiā deficiētes ſub diuino examine proicientur in gehēnam: pulchri et polliti in loco illo celeſtis edificii honorabiliter reponent̄. Vn̄ pet. ra. in quodam ſer. Ideo forſitan te punit temporaliter. ut ab eterne mortis ardore: & pena te redimat temporali In edificatione. n. templi prius lapides tondebant̄: ne in illoꝝ impōne ſonus mallei audiret̄. Nunc in horreo dn̄i granum ponit̄: donec flagellis: aut triturantiū pedibus ſit excuſſum: ſic uiui lapides: qui ponendi ſunt in illa celeſti ierl̄m: que edificatur: ut ciuitas: uariis infortuniorum concuſſionibus polliuntur: anteq̄ in edificio celeſtis habitaculi collocentur.

B CAput eius aurum optimuʒ: can. v. Optimū aurum probatur per ignem: q̄diu enim ē ibi rubigo: uel mixtura extranea: ſemper fumigat: quando uero non amplius fumigat: ſignum eſt perfecti auri: poteſt enim tunc fieri omne op⁹ de ſeipſo. Spiritualiter patientia hominis igne tribulationum

lationum probatur :expoſitus enim homo aduerſita
tis examini:ſi per murmuratiões : uel blaſphemias fu
migat:ſignum eſt: ꝙ ibi non erat auꝝ perfecte patien
tie:ſed erat color ſophiſticus arte hypocriſis fabrica-
tus:ſed cum eque aduerſa:ut ꝓſpera tolerant̄:ſignuꝫ
eſt optime patientie:ideo ex tali auro celum adornat
mat.v.Beati pacifici:quoniam filii dei uocabũtur.Et
alibi ait dominus.In patientia ueſtra poſſidebitiſ ani
mas ueſtras. Figu. exo.xxy. ubi legimus dominum Fig.
precepiſſe fieri in tabernaculo cãdelabrum ex auro pu
riſſimo ductile in ſummo habebat.yii.capita equalia
ſuper que ponebantur lucerne.yii.auree: et erant ibi.
yii.infuſoria aurea:quibus oleum lucernis infundeba
tur.Spiritualiter per hoc candelabrum ductile aureũ
notatur uir patiens:& deo obediens: qui ſemper uera
ducitur patientia:& ſemper inclinans ſe ad onus ſibi
impoſitum : et ſupponit humeros ad omnia toleran-
dum:flectitur enim:ſed non frangitur: quia in aduer
ſis:& in proſperis laudat deum. Cuius oppoſitum fa
cit hypocrita:qui nihil uult tolerare : ſed minimo con
tumelie uerbo ſtatim frangitur:& conquaſſatur; et ſi
cut ignis probat aurum:ita aduerſitas probat uirum
iuſtũ.gre.i.moral.In hoc inqt mens iuſta deſcernitur
ꝙ dei laudẽ inter aduerſa ꝯfitetur: ꝙ non cuꝫ rebꝰ frã
git:ꝙ ñ cũ caſu glorie exterioris cadit:ſeptẽ uero capi
ta ſuper candelabrum: in qbus erant lucerne.yii.ſunt
uirtutes.ſ.iii.theologice: et quattuor cardinales. Et
ſup his.yii.iuſtitie ꝗa inter tenebraſ lucentia: qa in
ter ſupbos lucet humilitas: inter inuidos lucet chari-
tas:inter auaros lucet liberalitas: inter iracundos lu-
cet patientia:inter ocioſos ſollicitudo ſctã: inter luxu
rioſos lucet caſtitas:& inter guloſos ſobrietas.Sũt ẽt

ibi.vii.infuſoria p q̄ īfundit oleū: quo nutriūt lucerne qa ſeptem ſunt ſpūſſancti dona: quibus infundit xp̄i grā: per quam nutriūtur in nobis uirtutes. Vñ gre. ſu per eze. Sunt inqt multi: qui iam p ſeptem gradus .i. p ſeptē ſpūſſancti dōa: ſeptiform ē grām & aditū uite celeſtis inueniūt: uel meruerūt per timorē dei fieri hūi les: p pietatis ſtudium fieri miſericordes: p ſcientiā diſ creti: per meritū fortitudinis liberi: per conſiliū ſecuri: p intellectum puidi: per ſapientiaꝫ maturi. Sic igitur per hec ſeptem infuſoria gratiarum nutritur lumen in candelabro: ideſt in uiro dei: ne extinguat inter mun di huius aduerſa: ſed tanq̄ exemplaris lumen patien tie luceat omnibus: q in domo militantis eccleſie deo militare diſponunt: quia in ipſa ſemp eſt contra hoſteſ triumphus: caſſiodo. ſup ps. Patientia inqt eſt: q̄ oīa uincit aduerſa: nō coluctando: ſed ſufferēdo: nec mur murādo: ſed grās agēdo: ipſa eſt: que fecem totius uo luptatis abſtergit: ipſa eſt q̄ limpidas aīas deo reddit.

C Odor ſuauitatis eſt in ꝯſpectu ei⁹: eccl. xxxv. Res aromatice non redolent niſi cōtrite: rō ē quia cū ſint dure materie: odor non poteſt e uaporare: qa clauditur infra illas. Et licet ex terius redoleant cito odor ille euaneſcit cū cōteruntur partes ab inuicem adherent: & ſic intrinſecus odor e uaporabatur. Spiritualiter uirtus: & patiētia uiri ſan cti nō ſentitur in quiete: & pace: ſolū enim latet in eo rum conſcientia intentio pura & ſancta. Si uero cōte ritur: & examinetur tribulationibus: & contumeliis: ſtatim uirtus: que intus latebat: patet: quia quāto uir de ſe plus pro xp̄o pati conſiderat: tanto amplius ſpe rare preſumit: ideo per ueram patientiam redolet: un de gre. x. li. morali. Tanto ſpes in deo ſolidior ſurgit:

quanto

quãto pro illo quiſq; duriora ꝑtulerit: quia nequaq̃ retributionis gaudium de eternitate colligitur: qđ non hic pia tribulatiõe ſeminatur. Exuberat ergo odor ſãctorũ in tribulatione: ſicut aromata in cõtritione. Figu. exo. xxx. ubi preceptum fuit accipi quatuor ſpecies arõaticas: ſcilicet ſtacte;: onicham: galbanũ boni odoris: & thus lucidiſſimũ: ita ut equalis ponderis eſſent omnia: & debebãt hec cõtundi in tenuiſſimũ puluerẽ. His igĩt quatuor quomodo dictũ eſt: fiebat puluis thimiamatis ſancti ad uſum: & cultũ dei. Si quis uero hunc puluere; uſuſ fuiſſet in ꝓprium odorẽ periiſſet de populo ſuo. Spũaliter ex quatuor patientie uirtutib⁹ fit thimiamatis ſancti odoramẽtum chriſto: qđ ipſe libenter odorat. Prima patientie uirtus eſt in probatione: ſeu examine: quo nos deus ſuis flagellis probãt: alia uero eſt: qua nos diabolus tentat: alia eſt cu; a proximis noſtris uexamur. His duo: ſcilicet deus: & proximus diuerſimode nos exercent: in quorum exercitiis: ſi fortes ſumus: odorem ſuauiſſimũ deo damus Vnde gre. omeli. yi. ſup eze. Tribus modis uirtus patientie exerceri ſolet: alia nanq; ſunt: que a deo: alia q̃ ab antiquo aduerſario: alia que a proximo ſuſtinem⁹ A proximo nanq; perſecutiones: damna: cõtumelias ſuſtinemus: ab aduerſario tentamenta: a deo autem flagella tolleramus. Sed in his omnibus modis uigilãti oculo ſemetipſam debet mens circumſpicere: ne male contra ꝓximũ protrahatur ad retributionem mali ne contra tentamenta aduerſarii ſeducatur ad delectationem: ſeu conſenſum peccati: ne contra flagella opificis prorumpat ad exceſſum murmurationis: homo igitur hec tria obſeruans iam habet hec tria genera aromatum precioſa. Sed requiritur quartum: eſt. n. quodam tentationis genus grauiſſimum: qđ nunc a

Fig.

deo eſt: nunc a diabolo: & nunc ab homine: & tamen oibus periculoſius: & hoc eſt uitaꝫ ſine tentatione du cere: unde gre. in quadaꝫ omelia. Nulla inquit maior tentatio: q̄ nulla tentatione pulſari: inde prouenit in circūſpectio ſui: incōpaſſio tētati contēptus proximi inobedientie lapſus: preſumptionis intentus: hec gre. His igitur quattuor: ſi quis fortis exiſtat acceptū deo offert ſacrificium in odorem ſuauitatis: ſed nota: q̄ n̄ erat licitum mixturam horum aromatū ad humanū trahere uſuꝫ ſub pena mortis: quia q ſupradicta facit pro hūano fauore obtinendo: non principaliter ꝓpter deum: ut hypocrite ipſi peribunt de populo dei. iob. viii. Spes hipocrite peribit: nō enim placabit uecordia eius: ſed ſicut tela aranearum fiducia eius.

D Aſcendunt uſq̧ ad celum: & deſcendunt uſq̧ ad abyſſū: p̄s. cyi. ut dicit philoſophꝰ: nullū uiolentum eſt perpetuum: uidemꝰ enim uio lenter graue detineri ſuperius: & leue inferiꝰ Nam ſi graue ſecundū naturam ſuam libere poſſet de ſcēdere: nequaq̄ quieſceret: quouſq̧ deueniſſet ad cen trum terre: q eſt locus grauium: ſiſr ſi leue libere poſſet aſcendere: nunq̄ ceſſaret aſcendere: donec deuēiſſet ad ignē: q eſt locus leuiū: ſed utrunq̧: ſcilicet graue: & le ue uiolēter: ut dictū eſt: tenent. Sp̄ualiter pcōres: & in grati homines: quorum ſcelera ſicut onꝰ graue graua te ſunt ſuper eos: ex quibus merentur gehēnā: quadā uiolentia in mundo quieſcunt. Nam de ſui natura tē dunt ad inferos: unde ſicut graue: ſi terra aperiretur: non ceſſaret ruere circa centrum: ſic cum terra aperieт ideſt quando fient fouee: uel ſepulchra in morte pecca toris: non quieſcet anīa illius: donec ueniat in iſernuꝫ Iuſti uero: quorum eſt celum: etiā hic quadam uiolen tia detinent: ut magis mereanт: & ipſoꝝ premiū auge

atur

atur:ſed cũ diſſoluenť a corporalib⁹ uinculis:nõ reqe ſcent anie illorũ:donec peruenerint ad regna celeſtia. Tũc ſaciabiť appetit⁹: & deſideriũ:quo ſolui cupiũt & eẽ cũ xp̃o:uñ chriſtus ſuos leues:& expeditos a pec catis:q hic premunť uiolentia tyrãnorum:& potentũ hortatur ad patientiã di.ioã.xvi. Mundus aũt gau debit:uos aũt ꝯtriſtabimini:ſed triſtitia ur̃a uertetur in gaudium:& gaudiũ mundi uertetur in triſtitiã. Fi gu.exo.xiiii. In exitu iſral de egypto tã ppl̃s iſrael:q̃ pharao cũ egyptiis mare rubrũ intrauerunt: ſed egyp tiis deſcendentibus in ꝓfundum quaſi lapis:filii iſra el tranſierunt ꝑ ſiccum per mediũ eius. Sp̃ualiter egyp tii affligentes filios iſrael ſunt magnates:& mundi di uites in tenebris pc̃tõrum ambulantes:q pauperes:& humiles uexare ſatagunt. Sed oportet in h⁹mũdi exi tu :in quo nullam hẽmus manentẽ ciuitatem:utrũqꝫ ppl̃m per abyſſuꝫ mortis tranſire:qa unuſ eſt exit⁹ho minũ.i.iuſtoꝝ:& maloꝝ:ſꝫ ubi pc̃tõres deſcẽdũt ad ĩfernũ:iuſti:& ſc̃i gradiẽt in celũ:ubi ꝑſecutores paup um gemũt in tormẽtis:patiẽtes:& mites in btitudine et̃na deo fruũť:uñ pe.ra.i ſer.illo mẽdici lazari: & e pulõis diuitis ſic ait. Nẽo ĩqt putet:qa diues iſte bõis r̃cepit bõa:qñ hic magis re⁹ ẽ:qđ cũ a deo ꝓ malis re cepit bõa:bona ꝓ bonis redder̃ ꝯtẽpſit. Nã de diuitiiſ tãtis nec uic̃tũ reddit:nec ſacrificiũ deo:minima obla tiõe depẽdit:at paup diues uulnere cẽſus null⁹:exut⁹ corpe:ueſtit⁹ penis:aiam:quã ſolũ ñ tenebãt uulnera deo in hoſtiã iugiť offerebat:hic eſt ꝙ recepit ꝓ dolo re reqẽ:ꝓ penis imortalitatẽ:ꝓ opꝓbrio gl̃iam:ꝓ ꝯtu meliis honorẽ:ꝓ defec̃tu gr̃am:ꝓ uulneribus p̃mia:ꝓ ſiti fõtẽ refrigerii:ꝓ fame celeſtis mẽſe delicias : quẽ di uitis ſacul⁹ ñ recepit:ſinus diñe conſolationis ĩcludit Tu diues fulgẽs purpura quõdã:nunc tegere fimo ꝑ

coccio ueſtire flāmis: pro molibus diſcubitis: ſuſtinere
dura: pro latis ferculis: epſare penis: copias inopia cō
penſa: ebrietates ſiti digere: pro odoribus aſpergere
fetore: ut cui aſtiterunt uoluptatis obſequia: aſſiſtant
miniſteria nunc penarum: quia pauperem: nunc deſpi
ciendo iſta tibi taliter tu mutaſti: hec Petrus rauen.

E SAgitte tue acute. ps. xliiii. Mercatores la-
tronibus obuiantes i nemoribus nulla poſ
ſunt arma meliora hr̄e arcu & ſagittis: poſ-
ſunt. n. predones percutere a diſtantibus: et
nihilominus eos fuger̄. Sunt qdam adeo in arte ſagit
taria periti: ꝙ dū ſunt in equo: & fugiunt: ēt iaciūt ſa
gittas: quod eſt tuta res iter latrones. Non. n. debent
cū illis mercatores ꝯtendere manuali bello: qa nil bōi
cū talibus poſſunt lucrari: cū ipſi diuites ſint: illi autē
nil hn̄t. Spūaliter xp̄i fideles ſunt magni mercatores:
merces. n. precioſas portant. ſ. merita: & uirtutes: qui
bus diuina mediante gratia mercant̄ celū: ſ; oportet
oēs per nemus pn̄tis uite tranſire: ubi ſepe predoni ob
uiant infernali. Ille aūt cum acie ſuaꝝ tentationū cōa
tur nos expoliare: & priuare uirtutū theſauro. Sed cū
nos inuadit: uel ꝑcutit mundi aduerſitatibus: aut car
nis infeſtationibus: nō eſt certandū: ſeu reſiſtendū per
iram: ſeu blaſſemias: qa nil inde lucramur: q nos affli
gunt: pauperes ſunt & miſeri. Sed decertandū eſt lon
ge ſtantes ab ira: & odio: & arcu patientie proicere ſa
gittas laudis dei: quibus hoſte maligno ꝯtrito: ut ui-
Fig. ctores obtinebimus coronā. Fig. primi parali. x. ubi le
gimus: cū ſaul obuiaſſet uiris ſagittariis grauibus ul
neribus ab eiſdem ꝑcuſſus eſt in tantū: ꝙ ex dolore in
propriū gladiū irruens miſerabiliter mortuus eſt. Spi
ritualiter ſaul iterpretat̄ abutens: ſeu abuſus: & recte
diabolū d'notat: q primo gratia diuia abuſus eſt. Iſte

ꝑſecutus

pſecut⁹ eſt uerꝫ regē dauid: & ex mera īuidia diabol⁹
ſurrexit ↄtra uerꝫ celi regē ex īuidioſa malitia. Hic er-
go obuiat uiris ſagittariis a qb⁹ ꝑcutit: qñ nitit̃ tētat̃
per mundi aduerſa uiros patientia munitos: q pro re-
ceptis iniuriis in dei laudem per patiētiā cito prorum
punt: quod nequiens diabolus ſuſtinere: proprio ten
tationis gladio ſe interimit. Sagitte ergo patiētis acu
tiores ſunt in cor demonis: & grauius illū uulnerant:
q̄ fidelis patientia armatus uulneratur aduerſis: unde
gre. in mora. i. li. īducens in exēplū patiētiā iob: ſic ait
Beatus iob quot uoces patientie in laudē dei protulit
quaſi tot in aduerſarii pectore iacula intorſit: & acrio
ra ualde quam ſuſtinuit: infixit.

¶ De parentibus.

QVare fremuerunt gentes: & ppl̃i medi- **A**
tati ſunt iania. ps. ii. Quedā. n. ſūt uni
rei ad decorē: que alteri ſunt ad dedec⁹
furor: & fremitus ſunt in cāe actus lau
dabiles: ſꝫ ſunt in hoīe multū uitupa-
biles: aſſumit hō tūc ꝓprietatē leōis: ul
apri canibus inſtigati. Spūalr̃ hoīes deū nō timentes:
uel amātes: in nullo futura cogitātes: ſunt brutis ſil'es
q glr̃iaꝫ ſibi a deo preparatā negligētes cōmutant in ſi
militudinem uituli comedentis fenū: ut aper: ſeu catu
li fremunt: cū liberos proſpiciūt adherere deo & uelle
religionē intrare: latrant: & furiunt: atq; fremunt in
religioſos eos ad hoc bonū īducere ſatagentes: malēt
eni filios ſuos īter mundi caliginē inuolui ꝑ uſuras ra
pinas: & alia opa mala: q̄ eos uidere patient̃ deo: & ſa
luti anie dedicari. Fig. exo. v. poſtq̄ moy. & aaron in- Fig.
ceperunt ex dei mādato ppl̃m īducere ab egreſſu egyp
ti: & ad ingreſſum terre ꝓmiſſionis: pharao & ſui ce-
perunt fremere: & furere ī aaron dicentes. Quare uos

ſollicitatis pplm exire egyptũ: Et durius pplm afflixit opib⁹: diſpergendo ipſũ ad paleas: ſcilicet colligẽdas ipoſuit ſuperſtites: qui eos cogerent tantũ de opere facere: nõ receptis palleis: q̃tum faciebant cum illis miniſtrabantur palee. Spũaliter filii iſrael: qui dicunt dñs uidentes: ſunt puri: apti: & idonei ad uidendũ deum: & cognoſcendũ per ſacre ſcripture ſtudiũ. Hos.n. religioſi cognoſcentes ſatagũt de egypto.i. de mũdi tenebris educere: & per uiã religionis ad terrã celeſtis promiſſionis dirigere: ſed ſentientes hoc pharao: & egyptii.i. parentes: & propinq murmurant: clamãt: fremũt in moyſẽ: & aaron: hoc eſt in religioſos: q pueros ad religionẽ inducunt dicẽtes. Quare ſeducitis filios nr̃os: & orbatis nos heredibus: nõ.n. attendunt: q puri fugiunt p̃ntis uite ĩfantes interitus. Sed ut bruta: omni poſtpoſita prudentia: latrant ſolũ aſpiciẽtes carnẽ: & ſanguinẽ: malent.n. filios ſuos diabolo ſeruire q̃ deo. Idcirco diſpergunt p mũdũ ad acq̃rendã pecuniã multis peccatoꝝ laqueis ĩuoluẽdos: & ne deſiſtãt ab ope ĩponunt ſuperſtites ſollicitãtes. Quia ne eoꝝ filii a ſecularibus ceſſent negociis: illos ligãt uxoribus: he.n. ſupſtites ſunt uiris ſuis: iſtigant.n. die: noctuq; pũctionibus duris petentes: & ab eiſdẽ exigentes ueſtes: ornamenta: & cultus nõ parua: ſed maiora more ſolito: qñ.ſ. dabant̃ palee.i. qñ pace mund⁹ fruebatur: & qlibet faciliter lucrabat̃. Tantũ ergo uolunt: & plus q̃ neceſſe eſt filios ſuos ĩnumeris ex poner̃ periculis: q̃ tpe quo: ut dictũ eſt: facile lucrabant̃. Ecce peſſima ſollicitudo. Sed debent puri: & ueri filii iſrael inito crucis ſigno in utroq; poſte.ſ. mẽte: & corde ſeq moyſẽ.ſ. xp̃m et potius deo q̃ parẽtibus obedire: uñ hiero. ſup mat. Si neceſſitas inqt uenerit: ut amor parentũ amori dei cõparetur: & nõ poſſit utrunq; ſeruari: odium in ſuos

pietas

pietas in deum ſeruanda eſt.

IVſtus: ut palma florebit: plantatus in do- B
mo dñi. ps. xci. Prudens agricola uidẽs no-
uam plantã aptã ad fructificandũ: nõ debet
ipſam incidere: quantũcunq; neceſſitatẽ ad
oĩa opera faciẽda habeat: utilius. n. eſt d' arbore ſemp
ſuo tpe continuatos fructus colligere q̃ de inciſa arbo
re aliqua mercantia facere: & perpetuo fructibus eius
priuari. Spiritualiter agricola habens arborem fructi
feram in orto ſuo: eſt homo habens filium aptum ad
religionem: ad dei ſeruitium. Non debet igitur pater
ſubtrahere ipſum de agro dñico: ubi cõtinue per pre-
dicationem poteſt multas ſaluare animas: etiam ſi ip
ſum uideat poſſe poni in operibus mundi ad lucra: &
terrena bona congreganda: in qbus ſepe ania precipi
tatur. Figu. deut. xx. ubi legimus preceptũ fuiſſe filiis Fig.
iſrael: q; arbores fructuoſas nullatenus euellerent: ut
de eis fierent machine. Spũaliter arbor fructuoſa: ut
dcm̃ eſt: religioſus ẽ: & rõ ẽ: qa bõus fruct⁹ dr̃: q tã in
itus q̃ extra bõus ẽ: ut fic⁹: hʒ. n. fic⁹: & alii cõſimiles
fruct⁹ q; pñt reſuari: qđ ñ hñt fruct⁹ hñtes armillã: &
ut pʒ de pſciſ: et aliis: q̃ integra ñ pñt ſeruari: ſic religio
ſi q uer̃ religioſi ſũt: et ſunt itus bõi p ieiunia: & abſti
nẽtiã: & alias uirtutes: & ſunt boni exterius per predi
cationem: & bonã doctrinã. Nõ ergo debent chriſtiãi
filios ſuos: quos aptos uident ad tales producendos
fructus: a religionis agro: & gremio remouere: & d' ip
ſis machinas mũdanas cõſtruere: quibus ania miſera
debens machinare uitia ipſa a uitiis machinat̃: & ſub
audi per machinas oẽs carnales: & mũdiales ſollicitu
dines: in qbus uelut machinat⁹ lapis hoĩes ad alta p
mũdi proſpera elati: ſepe ſubito dãnabilit̃ ɔquaſſant̃
qa fortũa uitrea eſt: & ſepe frangit̃: dum plus ſplendet

ut dicit ſen. Melius eſt igiť: ut in religione qs ꝓficiat
q̄ in hoc mūdo deficiat: ideo boni filii quamq̄ paren-
tes diligere teneanť: eiſq̄ in licitis obedire: ſed hec ui-
dentes impedimenta preparare: nō debent illis aqeſce
re: ſed debent eos in hoc odio habere: unde criſ. ſuper
ioā. x. Qui amat patrē: aut matrē pluſq̄ me: nō eſt me
dign⁹: ſic ait. Nō inqt iubet ſimplr̄ odio parētes habe
re: ſed ſi uoluerint deo plus diligi: in h' odio habeanť.

C Molauerūt filios ſuos demōiis. ps. cv.
Inter uite preſentis crudelitates: crudeli
or eſt ꝓpriis filiis malefacere a ꝓpoſito.
Ratio eſt: qa parēteſ oēs uniuerſaliter fi
lios diligūt: etiā ueꝝ hoc hꝫ in brutis: q̄
uidemus pro filioꝝ liberatōe mortis pi
culis ſe exponere. Spūaliter ſup oē malū peius eſt ꝓpri
os filios a dei ſuitio ſubtrahere a diabolo: ac diaboli
cis opibus applicare: hoc ꝓprie faciunt hoīes cupidita
ti: et auaritie ſeruiētes: qui per has artes filios ſuos di
abolo ſatagūt imolare. Tales igiť a regno dei merito
Fig. debēt excludi: & in inferno includi. Fig. leuit. xx. ubi
p̄cepit dn̄s filiis iſrael hoc mādatū. Quicūq; dderit de
ſemine ſuo ydolomoloth: ille morte morieť pp̄ľus lapi
dabit eum: & ego ponā faciem meā contra illum: ſucci
damq; illum de medio ppľi mei. Spūaliter moloth: q
interpretať princeps eius: denotat diabolū: qui princi
pať peccatoribus: et mundi filiis: quia princeps mundi
huius nuncupatur: et in deo non habet quicquam: de
ſemine ergo proprio moloth idolo miniſtrant: qui li
beros ſuos cupiditati: et auaricie: que ſunt idolo-
rum ſeruitus: ſatagunt inſudare: hoſ tales pp̄ľus terre
lapidabit: qa q pecūie ſeru⁹ erit multis cōquaſſatiōib⁹
deprimeť: & infinitis cruciatibus cruciabit. Deus ue-
ro cōtra illoſ faciem ſuā ponit: ut excluſi ab angeloꝝ:
& ſanctoꝝ

& ſanctoꝝ cōſortio infernali tradant incendio perpe tuo cruciandi: ubi his duob⁹ lapidibus obruet: unde ugo.li.i.de ania. Quis putas tūc meror erit: que triſti tia: qñ ſeparabunt a conſortio iuſtoꝝ: a uiſione dei: et traditi in poteſtate demonū ibunt cū ipſis in ignē eter nū: ibiq; ſemp erūt in luctu: et gemitu: ubi ſit dolor in tolerabilis. Ergo ſi patreſ crudeles ſunt erga ſemen ſu um: et ſic ſecum uelint ꝓprios filios imolare: fugiendū eſt ab eis: ut euadāt filii tot: & talia tormenta: licet.n. teneamur parētibus ſubuenire: ſi egent: dū ſumus in mundo: nō tamen tenemur pro eis ſeruire diabolo: & diſplicere deo: qñ noſ cupiunt mundi laqueare negoci is: unde ber. ſuper canti. ſer. xxviii. pertractans illd: ſi li uinum nō habent: quid mihi & tibi mulier: ſic ait. Vt qd fratres ſic reſpōdit chriſtus: utiq; ꝓpter nos: ut cōuerſos ad dñm iam nō ſollicitet carnalium cura pa rentū et neceſſitudineſ ille nō ipediāt exercitiū ſpiritua le. Quamdiu enim de mundo ſumuſ debitoreſ nos cō ſtat eſſe parentum: at poſtq̄ relinquimuſ noſmet ipſos multo magis ab eorum ſolicitudine liberi ſumus.

¶ De paupertate.

POſuiſti in capite eius corōam. ps. xx. Se cundum imperiales leges romanoꝝ pro ut maior erat uictoria: precioſior impo nebatur uictoribus corona. Ex hoc eni duces aniabantur et milites ad certandū fideliter: qñ contemplabātur uictorie premium: & ho nores. Spiritualiter inter omnia preſentiſ uite certami na duriſſime feriunt iacula paupertatis. Vnde inno. de uili. con. huma. O inqt miſerabilis cōditio mendi cantis: & ſi petit: pudore confunditur: et ſi non petit: egeſtate conſumit: & ut mendicet: neceſſitate cōpellit Quia ergo ſic dure paupertatis ſtimulus nouit chriſti

A

militeſ impugnare:chriſtus rex pauperum uoluit tri-
umphantes coronare regni celeſtis corona:mat.v. Be
ati pauperes ſpiritu:quoniam ipſorum eſt regnum ce-
Fig. lorum.Fig.apo.xii.V bi ſic dicitur:ſignum inquit ma
gnuꝫ apparuit in celo:mulier amicta ſole : et luna ſub
pedibus eius:et habebat coronam.xii.ſtellarum in ca
pite.Spiritualiter mulier hec eſt anima pauperis : qui
tantum fuit in terra deiectus : nunc autem ſic trium-
phat i celis. V nde aug.de uerbiſ appar.ſer.xxviii.pau
peres confortans ait. Non tibi inquit diſpliceat pau
pertas tua:uis ſcire:quid ualet:celum emit:igitur hec
mulier amicta eſt ſole:quia anima ſancta profunditur
interius : ut capere poſſit lucem eterne glorie.ps.lxxi.
In lumine tuo uidebimus lumen . Et bene dicitur in-
duta ſole:quia ipſa ſequuta eſt eius ueſtigia:qui in ſo
le poſuit tabernaculum ſuuꝫ: et tanquam ſponſus de
thalamo ſuo procedens:naſci uoluit in ſtabulo : et re
clinari in preſepio:cum tamē eſſet lux uera:que illumi
nat omnem hominem uenientem in hunc mundum:
unde anſel.in medit.humanitatis chriſti. Tu domie
uniuerſorum:qui nullam habes indulgētiam inter ip
ſa natiuitatis initia non horruiſti abiectiſſime pauper
tatis guſtare incommoda:ut enim dicit ſcriptura . Ti
bi cum naſcereris:non erat locus in diuerſorio:neqꝫ cu
nabula : que teneritatem tuam exciperent habuiſti:
ſed in uili preſepio ſordentis ſtabuli:tu qui terram pal
mo concludis:inuolutus panniculis reclinatus es : et
hūc ipſuꝫ a brutis animalibus mater tua mutuo acce
pit.Hec anſel.igitur qui ſpiritu pauperes ſunt: abici-
entes cordialiter caduca mundi chriſti conſortes ſunt
in certamine eiuſdē participes fient in gloria. Ideo idē
anſel.ibidem.Conſolamini inquit:conſolamini : qui
in ſordibus paupertatis enutrimini:quia uobiſcuꝫ de-
us in

us in paupertate: habet hec mulier lunam ſub pedi-
bus eius. Luna nãq; propter frequẽtes mutabilitates
ſuas: uana: et proſpera mundi denotat. Lucet enim lu
na noctis tempore: et hec caduca lucent in hac preſen
tis uite caligine. Cum ergo chriſti fideliſ diuino preuẽ
tus amore a ſuo deſiderio remouet preſentis uite proſ
pera: lunam ſub pedibus ſuis calcat iuxta ꝓpheticum
dictum: diuitie ſi affluant: nolite cor apponere: idcir-
co ſequitur. Et in capite eiuſ corona. xii. ſtellaruꝫ. Co
rona iſta eſt premium. xii. apoſtolorum chriſtum in ue
ra paupertate ſequẽtium: quo quideꝫ premio ueri pau
peres premiabuntur. Nam omnia mundi felicia relin
quentes mundi dominum ſequuti ſunt crucifixuꝫ: id
circo dictum eſt eis: uos eſtis qui reliquiſtis omnia: et
ſecuti eſtis me. Et nobis poſtmodum dixit. Qui reli-
querit domum: uel agrum: &c. centuplum accipiet: et
uitam eternã poſſidebit. Aug. de uerbis domini. Qui
bus inquit theſauris equari poſſit: quod pauptati ui
deamus indultum: ut ad regnum celorum ueniret: di
ues poſſeſſione ſua obtinere non potuit: nunc autem
continet: ut contemptu perueniat. Sed bene no. quali
ter diuitie contemnende ſunt: non enim ſufficit ad ue
ram paupertatem diuitiaſ non habere: ut quis paup
cenſeatur: ſed requiritur: ut nullatenus appetãtur: ut
quis pauper ſpiritu: quem chriſtuſ nominat: predicet.
Aug. in quodam ſermo. Habeat homo multaſ pecu
niarum facultates: ſi in eiſ non extolliť: pauper eſt: nõ
habeat aliquid: ſed cupiat inter diuites re
ꝓbos: eos reputat dñs: qa diuites: & pau
peres in corde interrogat: et non in archa.
Bliuioni datus ſum. ps. xxx. Magnũ eſt pi B
culũ diligi a muliere extranea: qa ligatꝰ: & iuolutꝰ ar
tibus illiꝰ detineť captiuus: & ꝑdit interdũ parẽtes ad

patriam. Summū tunc eſt remediū taliter cū ipſa ſe ge
rere extinguat amor. Ipſa tunc aſpicienſ ſe contemni:
obliuiſcetur illius: & ſic poterit liberari. Spūaliter alie
na mulier eſt cupiditas ab omni milite xp̄i. p̄s. xxxix.
Superbo oculo: & inſatiabili corde cum hoc non ede
bam. Hec. n. eſt inſania peſſima uelut artificioſa mere
trix ſenſum: et cor hoīs adeo īmutat: & eius fantaſiā
inuoluit: ꝙ nihil aliud poteſt amare: nihil aliud ualet
cogitare: q̄ cupiditatiſ amplexus: unde am. ſuper illo
io. attulit ager cuiuſdā diuitis. Sicut hi: qui per inſa
niam mentis trāſlati ſunt: nō iam res ipſas: ſed paſſio
nis ſue fantaſias uident. Ita etiā mens auari ſemel uin
culis cupiditatis aſtricta ſp aurū: ſp argētū credit uide
re ſemper reditus cōputat: auꝝ gratius q̄ ſolem intuet̄
Ipſa. n. ſupplicatio: et oratio ad dn̄m aurū querit: hec
amb. Non eſt igit̄ aliud remedium q̄ ſe talē exhibere ꝑ
diuitiaꝝ cupiditatem: ut cupiditas noſtra obliuiſcat̄.
Nemo. n. contemptorē ſuum diligit: ſed ſpernit. Fig.
Fig. exo. recitat ibi magiſter: ꝙ cū moyſes detineret̄ a filia
regis ethiopie: quā in uxorem deſpōſauerat: nec ab ea
poſſet recedere: ut rediret ad ppl'm ſuum: aſtronomica
arte fecit duaſ imagines: quaꝝ una uocata eſt obliuio
quā dedit uxori: alia uero uocata eſt memoria: quaꝫ
pro ſe retinuit. Vxor igit̄ accepta obliuionis imagine
ſtatim oblita prioris amoris eſt: et moy. libere ad filioſ
iſrael regreſſus eſt. Spiritualiter moyſes erat filius pu
tatiuus thalamuh filie regis pharaoniſ egypti recipi-
entis ipſum ex flumine: ſed erat uere filius hebree: per
ipſum igitur moyſem ſubaudi hoīem quemlibet di-
uitem: et potentem: putatur enim filius terrene felici-
tatis: ſed tn̄ in ueritate nō eſt ſic: ſed eſt filiuſ calamita
tis: et miſeric. Iob. xiiii. hō natus de muliere breui ui
uenſ tempore: &c. Huic ergo rex ethiopum tradidit fi

liam

liam cupiditatem: ethiopia enim interpretatur caligo
Rex ergo ethiopie princeps eſt tenebrarum.ſ.diabolus:
qui conatur cupiditatem filiã eius tradere chriſtião in
mrimoniũ indiſſolubile: & per hanc miſer homo relin
quit prem: & matrẽ: & pplm ſuũ: & patriam. Nã chri
ſtianus pdit chriſtum: & ſanctorum oſortium: & regnũ
celi: hec eſt igit uxor peſtifera: que ſic ligat mentem: &
ſuis captiuat laqueis: un leo in ſer. cene dñi iducens iu
dam pditorem ſup his ſic ait: i exemplũ. Cũcta iquit
mala cupiditas procurauit: hac affectata magiſtrũ tra
didit iudas. Nam cupiditas huiuſmodi hanc ſortita ẽ
naturã: captas anĩas detinet: & oĩbus nodis alligatas
aſtringit: rerum obliuionem imponit: & alienationẽ oſtẽ
dit: & inde iudas cupiditatis inſania captus: quanta
beneficia reſpuit: ↄuerſationem cõſuetudinis: comuni
cationis menſe: diſciplinatus: admonitionis: ſuaſionis
oblitus eſt: frenis cupiditatis impeditus: iõ paulus cu
piditatem radicem oĩum malorum nominat: hec leo.
Facere ergo neceſſe eſt duas imagines quarum una ſit
obliuio: & hanc porrigere cupiditati: ſed hec per nul-
lam poteſt fieri fabricaꝫ: niſi per artem paupertatis: ſꝫ
ſi paupertatem dilexeris: ſtatim mundi cupiditas tui
oblita: te liberum abire permittet: & iſta imago: ſcili-
cet memoria paupertatis ſaluatoris tui te concitum
perducet ad celum cum ueris filiis iſael: qui ueram ſe-
ctantes paupertatẽ ſpirituale obtinent regnũ celi: un
de auguſtinus in ſoliloqui. Hanc ſecum ferens imagi-
nem fiducialiter ſibi petit celum aperiri a chriſto dicẽs
Ecce inquit: domine: pauperes filii tui ſumus: & puſil
lus grex tuus: aperi nobis ianuas: & edent pauperes:
& ſaturabunt: & laudabunt te: qui requirũt te. Scio
domine: & per me fateor: te docente: quoniam ſoli illi
qui cognoſcunt ſe pauperes: ditabuntur a te.

C Quis aſcendet in montem dñi. ps. xxiii. Pru
dens alicuius regionis princeps: quam multi
mercatores frequentant: ita ordinat terras:
ciuitates: & caſtra ſua ut uiatoribꝰ hoſpitia
nõ deficiant. Si.n. diſtantia eſt longa de loco ad locũ:
& in medio nullũ eſſet receptaculuꝫ: multi perirent in
uia: nam uiatores oẽs non ſunt eque ueloces. Aliqui
enim ſunt debiles: et infirmi: q nullo modo poſſent ad
extremũ puenire terminum: ideo neceſſe ẽ: ut habeãt
inuenire hoſpitiũ in medio. Spũaliter eternus priceps
magna prudentia ordinauit itinera: que ducunt ad ce
lum. Eſt.n. ſpacium determinate diete. ſ. oĩa relinque
re: & cruce accepta ſequi chriſtum: ſꝫ nõ oẽs hoies ſũt
ita fortes: & agiles: ut hec poſſit exercere: multis uide
retur hĩ ſermo durus: abirent retro triſtes: & perirent.
Nõ poſſent.n. de extremo diuitiaꝶ uſqꝫ ad extremuꝫ
paupertatis attingere: ideo ipſe xp̃s libere cõceſſit hoĩ
bus diuitias poſſidere: ad licitũ uſum tñ: nõ.n. in illis
eſt dãnatio: ſꝫ in abuſu ipſaꝶ: uñ ſup illo. ps. Diuitie
ſi afflu. no. cor. app. dicit gl. aug. Nõ dicit nolite habe
re: ſed nolite cor apponere. non.n. dãnat diuitias: uñ
Fig. mereamur celũ: ſed cor appoſitũ: qđ. ſ. nõ expẽdit: ſꝫ
recondit. Fig. gene. xix. ubi legimus dictũ fuiſſe loth
ut egrederet̃ de illis duabus ciuitatibus peſſimis. ſ. ſo
doma: & gomorra: & nõ ſtaret in oi loco circa regionẽ
illam: ſed in monte ſaluaret ſe: & familiã ſuaꝫ. Qui re
ſpondit: ſe pp debilitatem montem nõ poſſe aſcende
re: eo quod erat antiquus: & debilis: ut dicit magiſter
hyſtorie. Sed inquit eſt ciuitas hic iuxta: ad quã poſ-
ſum fugere: parua ſaluabor in ea: & dñs ad eum. Ecce
etiã in hĩ ſuſcipiam preces tuas: & ſaluatus eſt loth: &
uocata eſt ſegor. Spiritualiter per has duas peſſimas
regiones: ſubaudi has duas inſanias nephandiſſimas
ſcilicet

ſcilicet cupiditatem: & auaritiam. Ex his dñs loth. ſ. fidelem chriſtianum cum tota ſua familia. ſ. memoria intelligentia: & uoluntate iubet fugere: & nõ morari circa regiões uerbo: cogitatiõe: et ope. Sed ſuadet mõtẽ aſcendere per ꝯtemptum diuitiarum: qui mons dicitur tam deo dilectus: in quo beneplacitum eſt ei habitare. Sed loth ideſt chriſtianus infirmus: et debilis nõ poteſt per uiam ſumme paupertatis aſcendere: nec ualet ſic incedere: ſed eſt ſegor hec ciuitas iuxta: ideſt magis conformis humane fragilitati: ſcilicet actiua uita: uita marthe operari proprio ſudore: quo uiuas: et in hoc etiam ſalus eſt. ps. cxxyii. Labores manuuꝫ tuarꝫ &c. & not. ꝙ ſegor interpretatur parua: uel minor: qa multum diſtat ciuitas hec a premio prime uite: quia ſicut ſe habet meritum ad meritum: ita premium ſe habet ad premium: qui enim parce ſeminat: parce & metet: nihilominus quia non equaliter ualemus omnes uoluit chriſtus inter medium extremum ſegor eſſe. i. licitum diuitiarum uſum: in quibus homo poteſt ſibi hoſpitium per elemoſynarum largitionem procurare in celo. Nec eſt ibi offenſio: ſi homo pro ſe: et ſuis ſibi que ſunt neceſſaria prouideat: unde aug. in quadam epiſtola. Sufficientiam inquit uite non indecẽter uult quiſquis eas uult: & non amplius: que quidem nõ appetitur propter ſeipſam: ſed propter ſalutem corporiſ et congruentem habitum perſone: ut non ſit inconueniens eis: quibus uiuendum eſt. Iſta ergo cum habentur: ut teneantur: et cum non habẽtur: ut habeantur: orandum eſt.

Amice non facio tibi iniuriã: tolle qđ tuũ eſt: & uade: mat. xx. Non eſt decẽs repetere: qđ homo ſponte uendidit. Res enim uendita tranſlata D

eſt in poſſeſſionē emptoris:iō iniuſtū eſſet rem uēditā uelle habere:& ꝓciū:ex his.n.quod plus placuerit:po teſt hō eligere:ſed poſtq̄ ſe ſic ad unuz determinauerit n̄ poterit alid' repetere:fieret.n.emptori iniuria. Spūa liter nō eſt decens hominem in uita preſenti delitiis di uitiis:& uoluptatibus ſuis uelle frui regno dei poſtpo ſito:& in alia uita xp̄i regnū repetere. Iniuria.n.fieret pauperibus ſpū:q ut regnū iſtud emerēt:dederunt : n̄ ſolū mundi diuitias:& facultates:ſed etiā ſeipſos de‑ derunt in precium:iō iuſtus iudex cōtra iura petētibꝰ reſpondebit:recepiſtis bōa in uita ueſtra : pauperes ue

Fig. ro mala:ſufficiat uobis portio:quaz elegiſtis:uocaſtis bona ueſtra in terris:bonis ergo illis contentemini. Fi gu.gen̄.xxy.&.xxvii.Cum eſau primogeniturā uen didiſſet iacob fratri ſuo: & pr̄ eorū iacob bn̄dixiſſet i rore celi:& feciſſet dominum hr̄ditatis:uenit ad pr̄ez & ait pr̄ mi:da mihi bn̄dictionem. Rn̄dit iſaac pr̄ eiꝰ Frēm tuū dn̄m feci:qd tibi poſſū facere ? uerūtamē in pīguedine terre erit tua bn̄dictio. Spūaliter p eſau:& iacob filii iſaac denotāt diuitē:& pauperē:q ſimul ex eunt negociari in uitā preſentē. Iſaac.n.q riſus īterpre tat̄:xp̄s eſt:qui eſt gaudiū angeloꝝ:& hominū:& qui amborū factor:& creator dr̄:unde diuites:& paupe‑ res obuiauerūt ſibi ī uia:utriuſq; aūt creator ē:& dn̄s ſed uide:ꝙ eſau ꝓmogeniturā uēdidit cibo uili eſau ī terpretat̄ uanus:qs uanior:qs inſcipiētior eo: qui pro tā uilibꝰ ꝓcioſa amittit : hos tales iere.plorat in trēis di. Dederūt inqt precioſa ꝑ cibo ad refocilandas aīas ad refocilandas inqt:non āt ad ſatiandas. Quicquid poteſt hō in uita pn̄ti diuitiarū obtiere : nequaq̄ mini mam partem appetitus anime ualet ſatiare :& nihilo minus uanus iſte uana talia potius eligit:q̄ celeſtia :in quibus eſt plana ſocietas:ideo ſemper eſt in anguſtia:

unde

unde iſid. in ſolilo. Quãuis qſq; in ſeculi gloria fulge-
at: quis purpurã: & auro: qs reſplendeat: quis culta et
ꝓcioſa redimitus emineat: ſemp tamen in pena eſt: ſp
in anguſtia: ſemper in merore: ſemper in diſcrimine: q̄
uis in ſericis ſtratis cubet: ſed turbidus in pluuia iacet
ſed palidus in lectis aureis: ſed turbatus. Breuis ē hu
ius mundi felicitas: in his ergo uanus hō portionē ſuã
petit: ſed iacob. i. pauper portionē ſuã ſibi dari petit ĩ
terra uiuētiũ: ubi rubigo nō maculat: nec tinea corro
dit: hic nil habet: iō ſibi recipit bñdictionem de rore
celi: qa terrenã gloriã non q̄ſiuit: diuiti uero dr̃: in pin
guedine terre. i. in terrena ſubſtantia tua bñdictio ſit
nō aliud petas: habes qđ uoluiſti. Tolle qđ tuum ē:
& uade. Fruebaris diuitiis: paup uero colluctabať cũ
paupertate: nō decet repetere: qđ ſemel uenditũ ē. Nō
poteſt habere mũdum: & celum: o diues: qa nō potes
hic deo ſeruire: & mundo: unde idē iſid. li. preallega-
to: ualde rarũ eſt: ut qui diuitias poſſident: ad requiē
tendant. Qui rebus terrenis ſe implicat a dei amore ſe
ſeparat: qui in rerũ temporalum amore defigiť: in deo
nullatenus delectať. Nemo poteſt amplecti dei gloriã
& ſeculi ſimul: futura merces nō hic promittitur iuſtis
ſed in celo: nō in terra merces promititur ſanctis: Hec
iſydorus. ¶ De penitentia.

Diuiſi ſunt ab ira uultus eius: ꝓs. liiii. Prudēs A
dux exercitus dum tranſducit milites per
terram inimicorũ: diuidit exercitũ ſuũ ꝑ aci
es: ne ſimul toti exercitus poſſint ruia ꝯfrige
re: ſi calu frangantur acies: & procedunt ſemp aliqui
fortiores: ut melius poſſint ſuſtinere pondus ferientiũ
& hoſtium penetrare cunea: facile enim eſt uictoriam
proſequi iam inceptam. Spiritualiter nos oportet trã
ſire de preſenti uita ad futuram: inter quas frequēter

hoſtes noſtri: ſcilicet demones nos ſatagunt impugna
re. Nos uero qui exercitum noſtrum ducimus nobiſcũ
debemus ut prudentes duces illum diuidere ab inui
cem: & corporalia a ſpũalibus ſegregare: ne totus hõ
ſiĩ ſuccumbat: debet fortior exercitus precedere: quia
que ſunt anie debent preire tanq̃ fortiora: q̃ uero ſunt
corpis: debent ſequi tanq̃ debiliora: mat. xxvi. Spũs
quidem prõptus eſt: caro autẽ infirma: nã ſi ſpiritus p̃
cedens contra hoſtiles inſultus cõtradixerit diabolo:
& exercitui ſuo: ſemp erit uictus. Si autẽ p̃cedant cor
pus: & ſenſus corporales: qui ſũt habiles ad cadendũ
nulla fieret diabolo reſiſtẽtia: ſed lapſi: & capti frequẽ
ter ducerent ſpũm ad ruinã. Cum ergo gradimur uia
penitentie uerſus celũ: diuidamus noſtrũ exercitũ & p̃
cedente rationis uexillo: ſequat̃ illud corpus: & corpa
Fig. les ſenſus. Fig. exo. xxxii. Cum iacob fugeret a laban
q tot uicibus eum deceperat: ueniens ad terrã natiui-
tatis ſue audiuit: ꝙ eſau frater eius ueniebat obuius
ſibi. Oderat enim eũ eſau: eo ꝙ ſibi ſubripuerat bñdi
ctionem: diuiſit iacob familiã ſuaꝫ in duas turmas dĩ.
ſi percuſſerit eſau unam turmã: ſaluabitur reliqua: nã
rachel poſuit cum familia illius ab una parte: liam aũt
cum ſuis ab alia. Spiritualiter iacob: qui ĩterpretatur
ſupplãtator ſeu luctator: ẽ fidelis: qui p pnĩe lucra ſup
plantat uitia: & peccata. Hunc enim odit diabolus: q
per eſau notatur eſau enim primogenitus fuit iſaac: &
diabolus fuit primogenitus dei reſpectu hominis: qa
prior creatus homine: ſed pro tanto odit iuſtum: quia
benedictionem primogeniture celeſtis: quam ex ſuper
bia: & obſtinatione ſua perdidit: iuſtus ex penitentia
recepit: igitur iuſtus fugit a labam deceptore: quan-
do fugit a mundano amore: uel multiplex eſt d̾ceptio
tendit enim per iter penitentie ad terram natiuitatis
ſue

ſue :ſcilicet ſuperne ciuitatis. Sed timens diaboli inſi-dias diuidit uires anime a corporalibus ſenſibus : ra-chel uero.i.ratio cum ipſius familia precedit. Familia nã rõnis eſt prudentia:fortitudo:iuſtitia:& tempe-rantia:aduerſus iſtas nõ poteſt diabolus: ſenſus uero corporales retro ſequentes:& obtemperantes rationi ueniunt tanq̃ ſub protectiõe ipſius. Hoc uidens eſau non audet.i.diabolus penitenti nocere:quia preſto ẽ dominus ſe iuuantes iuuare :& pro certaminis labore premium regni donare: unde amb.in quadã epiſtola. Deus inquit ipſe omnium rector:ac dñs cũ omni mili-tia angelorũ certamẽ tuum ſpectat:tibiq; ↄtra diabo-lum dimicandi eternitatis coronam parat.

Nomen putei latitudo:gene.xxvi.ut dicit au-gu. Omnis puteus eſt fons:& non e conuer-ſo:fons enim:& puteus cõueniunt in emana-tiõe aque uiue:ſed differunt:quia puteus eſt profundus:nõ autẽ fons. Spiritualiter chriſtus poteſt dici puteus:& fons propter emanationem inceſſibi-lis lucis : ſed dr̃ ſpiritualiter latitudo propter miſeri-cordie diffuſionem:luc.primo. Miſericordia eius a p-genie in progenies:& habet etiam cũ latitudine profũ-ditatem: quia miſericordia dei plena eſt terra:dicitur etiam:iudicia dei abiſſus multa:haurire ergo debem⁹ ab iſto puteo aque uiue miam per uiam penitentie: ne incidamus in profundum ſue triſtitie:quia de plenitu-dine eius omnes poſſunt accipere. Figura geneſis.xx-vi.ubi legimus:ꝙ iſaac uenit ad puteum iuramenti: & edificauit ibi altare:& fixit ibi tabernaculum ſuuꝫ & uenerũt ad eum tres uiri di.uidimus:ꝙ deus in te eſt fiat ↄiuratio inter nos:& conſtituamus tecũ pactũ & non facias nobis mala:& fecit illis iſaac magnũ ↄui-uium. Spiritualiter per iſaac:ut ſepe dictũ eſt:no- atur

B

Fig.

chriſtus: uenit. n. ad puteũ iuramenti: qa iurauit dñs & nõ penitebit eũ dare unicuiq; ſm opa ſua. Diſtributor eſt. n. miſericordie: & uenie largitor per pniam uolẽtibus illã: ſed illã reſpuentibus infert iudiciũ. ps. miſericordiã: & iudiciũ cantabo tibi dñe: & h eſt pute? latus & pfundus: ut dictũ eſt. Ibi. n. chriſtus fixit tabernaculũ: & altare. i. ſtruxit eccliam: & ordinauit ɔfeſſionem: ut pateat oĩbus aque uiue gra: uenerũt tres uiri. i. ptes penitentie. iii. ſ. ɔtritio: cõfeſſio: et ſatiſfactio cõfitens ſe uidiſſe per effectũ deitatem in xpo: & xpm eſſe deum: & h eſt: quod eſſe dz primũ in oĩ chriſtiana actione. ſ. cõfeſſio fidei: deinde pactũ cõponi iter chriſtũ: & pctõrem. Et fit cõiuratio iter utrũq;: qa promittit dñs nõ facere malũ peccatori. gen. ix. ultra nõ adiciant mittere diluuiũ: & hoc eſt ſignũ: qd do inter me & uos: &c. & hõ promittit obedire. ps. Memor ergo mandatorum tuorum ad faciendũ ea: hic ergo ẽ puteus & fons: ſup quem ſedet xps fatigatus: expectans penitẽtem aniam: ut illi tribuat gratis aque uiue grãm: que ſuperat oẽm dulcorem. Ber. in cant. Gemina dulcedo exuperat: in pectore dñi xpi ieſu longanimitas in expectando: & facilitas in donando. Nomen ieſu q̃ carum & q̃ uile: ſed ſalubre: ſi uile nõ eſſet: non mihi effunderetur: ſi ſalubre non eſſet: me non lucraretur.

C Mulier cũ parit triſtitiã hz. io. xvi. Notandũ: q maior uirtus in partu q̃ in cõceptu reqrĩ. Multe. n. ɔcipiẽtes nõ ualẽtes parere pre uirtutis iopia fetũ pdiderunt: & frequenter ex hoc pariunt abortiuũ. Spũaliter ania cõcipit a ſpũſãcto bonã iſpirationem: ſz frequẽter accidit anie abortio ex deuotiõis defectu: ut ppoſitũ: qd ipſa gra diuina cõcepat: aſpirante nõ ualeat p opus bonũ parer: &

precipue:

precipue:qa difficilius exercet in ope:q̃ ɔcipiat in cor‑de:qa aduerſarius nr̃ diabolus:ut ſerpens callidus in ſidiat calcãeo nr̃o plus opi q̃ cogitatiõi :iõ iſa.xxxvii. filii uenerũt uſq; ad partũ:et nõ fuit uirtuſ piẽdi. Fig. Fig.
apoc.xii.ubi legimus:ꝙ mulier quedã clamabat par‑turiens:& ecce draco magn⁹ hñs capita.vii.& cornua .x.ſtetit ɔtra mulierem:ut deuoraret filiũ : q raptus ẽ ad deũ : & mulieri date ſunt due ale:qbus uolauit ad deſertũ locũ : ubi aleret. Spũaliter p hanc mulierẽ gra uidã ſubaudi aĩam penitentẽ:rõ eſt:qa tunc cognoſ‑ſcit ſe mulier grauidã eſſe:ut plimũ:qñ ſibi amara ui‑dent:que prius iudicabat dulcia:& amena:& e cõuer ſo.Sic in ꝓpoſito:cũ aĩa inſpirata diuinitus ex patiẽ tia uera iudicare incipit mundi delectationẽ amarã:et mala:que prius dulcia iudicabat : ſignũ eſt:ꝙ ſanctũ cõcepit propoſitũ:uñ amb.in quodã ſer. Q ñ inqt ſic penitẽs eas:ut tibi amaꝝ ſapiat in aĩa: qđ dulce fuit in uita:et te prius oblectabat in corde : ipſũ te cruciat in corde:iã tunc bñ ingemiſciſ ad deũ:mulier ergo hec facile ɔcipit bonũ ꝓpoſitum:ſed ut dictuꝫ eſt opus bo nũ difficile parit. Adeſt.n.draco.i.diabolus ꝓferens. vii.capita.i.vii.capitalia uitia.&.x.tortuoſa cornua. i.x.mandatoꝝ inobedientiã:& ſuadet delectationeꝫ peccati:& oſtendit difficultatem pñie: ut fetus aĩe per datur:& ipſa remaneat ſterilis in peccato: uñ grc. in q̃ dam omel. Cũ inquit miſer hõ in graue pctm̃ labitur ſuadet ei diabolus:ne peniteat:ne cõfiteat peccatũ:le ue & modicũ in corde affirmat.Miſericordiã predicat lõginquũ ſpaciũ uite ꝓmittit:ꝑmanere in peccato ſug gerit:ut ſic in ɔtemptum dei: & ſui deſperationem in ducat:ſed ſi mulier clamat ad deum uiriliter:cordiſ cõ tritione:oris ɔfeſſione:& recta ſatiſfactionis itentiõe rapit filius eius ad deũ:quẽ pit inuito dracone : ut di

cat cũ iſa.xxvi. A facie tua cõcepimus: & parturimus ſpũm ſalutiſ. Et ut a diabolo ꝓtegatur dant anie due ale: amor dei.ſ. et timor: qbus alta ↄtemplationiſ cele ſtis meditans: & gehennam inferni conſiderans: paciſcitur diuina gratia in ſtatu penitentie uere.

D S Acrificate ſacrificiũ iuſtitie: et ſperate i dñõ ps.iiii. Vera iuſtitia exigit: ut quantũ hõ a ſuo creditore exigit: tm̃ reddat: hꝫ.n.tã cre ditor q̃ redditor librũ ſuũ: ubi cõiter conti net: q̃tum ille dꝫ recipe: & quantũ ille dꝫ dare. Iõ bo nus redditor cũ ad ſolutionem uenit: dꝫ precipue uide re debiti q̃titatem: & tantũ ſoluere quantũ d̃bet: alio quin poſſet cõtingere: ꝙ pro modico retento totũ d̃bi tum ſatiſfaceret: creditor.n.nõ franget cirographum niſi prius recipiat totũ debitũ. Spũaliter cũ peccamus magnũ ↄtrahimus debitũ: eſt.n. hoc debitũ ſupra ui res nr̃as: & adeo obligamur: ut qcqd ſumus: aut poſ ſumus totũ ꝑdimus: uñ beda in quodã ſer. Cũ morta liter peccas: oĩa boa: que feciſti in os diaboli iactas: & eius ſeruus efficeris: & ad pẽas te obligas ſempiternas uerumtñ ſi tu: qd̃ accepiſti: reddes: d̃lebit cyrographũ qa ſi peccata: que diabolo inſtigãte cõmiſiſti: ↄfitearis remittet tibi culpa. Sed ſumme cauendũ eſt: ut nil re tineas ex illis: ſcripſit.n. diuina iuſtitia: qñ & qualiter cõmiſiſti: iõ hoc totũ oportet reddere. Alioquin reten to modico: totũ a te exiget debitum: ut igit totum fi deliter deleat: denuda cor tuum ſacerdoti: & per ſin gula peccata diſcurrens: oĩa diligenter cõfitere: & ſic

Fig. deo ſacrificabis ſacrificium iuſtitie. Fig. leuit.i. ubi le gimus ꝙ cum fiebat ſacrificium ex uitulo: uitulus de coriabat: & lotus aqua diuidebatur membratim: & ſic diuiſus ponebat ſuper altare: & ſacerdos ponebat manum ſup caput uituli: & accenſo igne ſancto ſuccẽ

debatur

debatur: & fiebat deo ſic ſacrificiũ acceptũ. Spũaliter hec ſeruanda ſunt in actu penitentie: cũ uolumus deo placitum ſacrificiũ offerre: debet.n.cor nr̃m decoriari.i.denudari ab oi coopertura: & oẽm excuſationem excludere: & lotum cor aqua lachrymarꝶ dꝫ membratĩ diuidi.ſ.ut diſticte narrent ↄditiones: & cordiſ intentiones: & delectatiões habite in pctis: & hoc eſt ſacrificium uitulũ membratim diuidere. Tunc uero ſacerdos manũ tenens ſup caput peccatoris: illum abſoluit a prioris debiti obligatione: & cyrographũ caſſat culparꝶ: accendit ignis ſanctus.ſ.charitatiſ: per quem charus: & acceptus uidebit: qui fuerat prius odioſus. Agenda eſt ergo pnĩa: ut tam magna obtineamus bona: uñ cyprianus in tractatu de agenda pnĩa. Si uiſ iuſtificari: fatere delictum tuum: ſoluit.n.criminum nexus uerecunda cõfeſſio peccatoꝶ: uide qd a te exigat deus: uides: qa policitatiõe remiſſionis te ꝑuocat ad cõfitendũ: bonũ ergo dñm habemus. Ego inquit ſũ: qui deleo iniqtates tuas: et memor nõ ero pp grãꝫ: tu uero memor eſto propter correctionem: h̃ cyprianus.

B Vouſqꝫ paruuli diligitis iſantiam: prouer.i. No. prudentes: & nobiles optime cõſiderãt: ne filii eoꝶ nimio tpe mammas ſugãt: & nutriant lacte: nã ſi ultra tempus debitũ illđ ſumerent: fierent molis cõplexionis & debilis: nec ualerent adulti opera uirilia exercere: ideo tempore đbito ablactandi ſunt etiam iuiti. Et conſueuit ſibi nutrix ungere mammaſ abſinthio: quod puer guſtãs lac abominatur propter annexam amaritudinem: & non petit ulterius lac: ſed transfert ſe ad cibum: uerum eſt: ꝙ cibus iſte dꝫ ↄgruere etati pueri: dꝫ.n.mollis eẽ in pricipio: & ſic de die in diem p aſſuefactionẽ accedere ad duriores. Spũalr per puerũ lac ſugentẽ ſubaudi chri

ſtianū delitiis mūdi deditum: qa ſicut lac nimio tpe ac ceptū reddit hoiem debilē: & mollē ad uirilia opa: ita mūdi delitie reddunt hoiem pigrū ad diuina ſeruitia: & opa pnie: & qđ peius eſt acuūt: & roborāt tam car nē q̄ aiam: ut illā ad p̄cipitiū mox inducāt: unde orig. ſup leuit. omel. viii. neſcitis inqt: ſi corpus uel aiam nu triatis ſolā: et ipſam frequēti mollicie: ac iugi delitiarū fluxu foueatis: īſoleſcet neceſſario aduerſuſ ſpm̄: et for tior illo efficit: q̄ ſi fiat: ſine dubio in ditione ſua reda ctū ſpm̄ cogit ſuis legibus: et uitiis obedire: debet igit nutrix. i. ratio miteſcere ſequētē inferni amaritudinem delitiarū dulcedini. Et ſic uidebit: qđ delectat eſſe mo mētāeū: & qđ cruciat eternū: uñ anſ. Hāc amaritudiē & hoc abſinthiū ſeculi dulcedini miſcēs dicebat in me ditatiōe de pc̄tis: & timore inferni. Cogitet ergo: & re cogitet cor meuȝ qd fecit: & qd meruit: deſcendat inq̄ deſcēdat ad terrā tenebroſā: & optam mortis caligine mēs mea: & ɔſideret: q̄ ibi expectat ſcelerata aīa mea intēdat: & cōtēplet: uideat: et pcūctet: quid ē de⁹: qd eſt ēt aīa de utero in terra miſerie: & tenebraꝝ: qd eſt qđ intueor: niſi q̄ nullus ordo: ſed ſempitern⁹ horror inhabitat. Veh ueh: quot ueh: heu ɔfuſio ululantiū: tumult⁹ dentiū: iordinata multitudo gemituū: ignis ſulfure⁹: flāma tartarea: caliginoſa uolumina q̄ terrifi co rugitu uideo uos rotari uermeſ in igne uiuētes: q̄ mi ra auiditas rodēdi ſic uoſ aſcēdit: quos iſte ignis igniū nō incendit: demōes coardētes: fremētes ardore: frēdē tes furore: cur ſic crudeles eſtis his: qui uolutant inter uos. O inaudita tormēta iuſtitia moderata ad ſuſtinē dū imoderata ſucceſſiōe: nullus modus: nullum reme diū tempabit uos: heccine ſunt magna de⁹: que prepa rata ſunt pc̄toribus: & cōtemptoribus tuis: aīa mea uere ea time: mens mea defice: cor meū ſcindere: hec an

ſel.

ſel. Si ergo cor nr̄m hec tā amara guſtet abſinthia: ne
quaq̄ illi dulcia ſapiēt mūdi caduca: ſed transſerret ſe
ad cibū fortiorē pn̄ie: in qua deū ſibi ꝓpiciū īueniet: q
de⁹ nimiū ducit in celo cū angelis gaudiū: cū pcōr reli
ctis mūdi: & carnis uoluptatibus aggredit̄ ſalutifera
pn̄ie opa. Fig. geñ. xxi. ubi legit̄: ꝙ cū oblectaret̄ fili⁹ Fig.
abrae iſaac: ipſe abraā magnū fecit cōuiuium: magnā
oñdit letitiā amicis ſuis. Spūalr̄ p abraā multaꝝ gen
tium prēm notat̄ xp̄s: q eſt oīum genitor ſanguine ſuo
iſaac oblectatus eſt fidelis cōuerſus a pc̄tis: qui prīs eſt
riſus: & gaudiū ſūmū: ut ipſe de penitentia dicit luce.
xxv. Congratulamini mihi: &c. ibidē: gaudiū eſt ſup
uno peccatore: &c. & ad phil. iiii. Vos inquit eſtis gau
diū meū: & corona gaudii: uñ gre. ſup euāgelia. ome.
xxxiiii. ſup illd̄: gaudiū eſt angeliſ dei: &c. ſic ait. Ma
gis inqt de pctōre ꝯuerſo q̄ de iuſto ſtāte gaudiū fit in
celo: qa & dux in prelio: plus eū militez diligit: q poſt
fugā reuerſus fortiter hoſtē premit: q̄ illū: qui nunq̄ ter
ga uertit: et nunq̄ fortiter aliud fecit. Sic agricola plus
illā terrā amat: q̄ poſt ſpinas uberes fructuū ꝓfert: q̄ eā
que nūq̄ ſpinas habuit: & nunq̄ fertilē frugē ꝓduxit.

TRes dies ſunt: poſt quos reſtituet te i gradū F
pſtinū: geñ. xl. Inter alia: que ſūt attendēda
in electiōe alicuius rei: ſiue bone: ſiue male:
debet hō attēdere terminū: et lōganimitatē
ſeu breuitatē rei eligibilis. Nam ſi bona eſt res: que eli
gi debet: melius eſt diutius ut habeat̄: et poſſideat̄: q̄
ſi mometānea exiſtat: ſi uero de malis rebus oporteat
eligi minus mala eligēda eſt illa: que feſtinātius deficit
& que diutius pmanet: dimittēda eſt. Oportet pecca
tores unū eligere ex his: uel agere in uita pn̄iam: q̄ bre
ui in hac uita claudit̄ interuallo: uel icidere in gehenā
inferni: que pmanet in eternū. Ergo ſapiens elector dꝫ

hic potius uelle pati modicũ: q̃ ꝑpetua uelle poſtea ſu-
bire tormẽta. Fig. ii. reg. xxiiii. ubi legit: ꝙ poſita ele-
ctione in manu dauid: potius elegit uelle pati trib⁹ die-
bus peſtilentiã q̃. vii. annis famẽ: & inimicoꝝ ꝑſecutio-
nem. Numerauerat. n. populum ob quãdam pompã:
propter qđ dñs indignatus erat cõtra illum. Spiritua-
liter dauid in hoc loco ſignificat peccatorẽ: qui pecca-
tor ꝓpter multitudinẽ: & cumulationem peccatoꝝ of-
fendit deum: et incitat diuinã iuſtitiã cõtra ſe: ſed dat
ei electio: ut aut ſuſtineat in preſenti uita dies. iii. pena-
nales. ſ. contritionem: confeſſionem: & ſatiſfactioẽm:
aut expectet portare. vii. annos: &c. per quos ſubaudi
tempus eternum: qa ſeptenario totum uoluitur tem-
pus: & cum hoc etiam demonum perſecutiones: et
tormenta ſubire: ergo incomparabiliter melius eſt hic
.iii. dies penitentie eligere: aug. in li. de. x. cordis. Me-
lius eſt inqt modica amaritudo i faucibus: q̃ eternum
tormentum in uiſceribus.

G IBitis uiam trium dierum per deſertũ: exo.
y. Notãdũ ꝙ in oĩ terminata uia eſt triplex
ꝓgreſſus: primo nãq; ẽ egreſſus a termĩo a
quo: ſecundo eſt proceſſus ad medium: uel
per medium: tertio eſt acceſſus ad terminũ
ad quẽ. Spũaliter talis eſt in pnĩa proceſſus: primo. n.
diuina mediante gratia homo egredit a peccato: ſecũ-
do accedit per medium pnĩe iter de uirtute in uitutẽ:
tertio cõſũato tpe et agone pueĩt ad eterne btitudinis
Fig. ꝓmiũ. Fig. in toto li. exo. ubi legim⁹ ꝙ filii iſrael duca-
tu moy. ducti ſunt de egypto p maris rub. uiam: ſcđo
ducti ſunt de loco ad locũ p deſertum ignis: & nubis
ꝓtectiõe tertio ingreſſi ſũt terrã ꝓmiſſionis ducẽte eos
ioſue. Spũalr filii iſrael exeuntes de egypto ſũt fideles
exeũtes de pcõ: nã egyptus iterpretat tenebra: pctõres
autem

autem inuoluti ſunt in tenebris:ſed diuina luce illumi
nati cognoſcũt piculũ:gre.in mor. Dũ nos diuina gr̃a
illuminat cũcta nr̃e mẽti abſcõdita mãifeſtat:uñ bene
dicit: q̄ conductu moyſi inde educti ſunt: nã moy.fa
mulus dñi edoctus a dño retulit mandata populo dei
ſic predicator diuini uerbi retulit pctõribus monita di
uina:quibus plagatis diabolo: & pc̄tis egreſſus ſit de
culpa:ingreſſus de infuſiõe gr̃e:progredit poſtmoduꝫ
pp̄ls fideliũ de uirtute in uirtutẽ: in nube & igne.ſ.in
fide:& charitate gradit̃ ad alta uirtutuꝫ cacũia: ad q̄
poſtq̄ puenerit ductu ioſue.i.ieſu xp̄i introibit terram
pmiſſiõis eterne. Ergo p hos tres dies gradiant̃ uiam
pnie: primo fugiẽtes pc̄ti tenebras:ſcd'o exercẽtes uir-
tutes:& obtineamus gr̃aꝫ:demũ perſeuerãtes:ut pue
niamus ad gl̃iam:uñ ber. in quodã ſer. excitãs nos ad
hmõi pegrinationẽ ait. Fugite de medio babilonis:et
ſaluate aĩas ur̃as:ↄuolate ad urbes refugii:ut poſſitis
de peccatis agere penitẽtiam:& i preſenti obtinere gra
tiam:& futuram gloriam finaliter preſtolari.

IN ciuitate ſanctificata ſimiliter requie-
ui:eccl̃i.xxiiii. In ciuitate pacifica:ubi eſt H
iuſtitie abundãtia:nunq̄ porte claudunt̃
ullo tempore:poſſunt.n.hoies hora qua
ueniunt:et bone pſone:ut mercatores:&
alii peregrini intrare: latrones uero:et malefici ibi non
poſſunt diu morari propter iuſtitie exercitium:capiun
tur enim a cuſtodibus:et capite puniuntur. Spiritua-
liter ſtatus penitentie eſt ciuitas pacis:et iuſtitie: ratio
eſt quia ex penitentia iuſtificatur homo:& peccatis &
cõſciẽtia fugatis tranquille anima requieſcit:eo q̄ nõ
audent appropinquare:nec accedere fraudes noxie p
pter iugem cuſtodiam:et peruigilem:atq; ſolicitam ira
ſcibilẽ:q̄ ſtatim illas manifeſtat. Eſt ẽt ibi ↄcupiſcibilis

amicis:& bonas inſpirationes introducens:& ſic in re gione iſta ſumma qes habet:hec igit ciuitas nulli clau ditur:null⁹ ab ipſius ꝓhibet ꝓgreſſu : nulli ianua ciui tatis huius.ſ.pnie denegat. imo ad eius ubertatē oēs uocant:uenite ad me inqt deus oēs:qui ↄcupiſcitiſ me & delitiis meis adimplemini. Figu.apo.xxi. ubi legit de quadā ciuitate:que uerſus oēm plagā.iii.habebat portas.ſ.iii.ad orien.iii.ad occidentē.iii.ad aqlonem .iii.ad meridiē. Spūaliter p hanc ciuitatē ſubaudi:ut dictū eſt:ſtatum pnie.iii.uero porte ab oī plaga poſite tria ſunt pnie opa.ſ.cordis cōtritio:oris cōfeſſio :opis ſatiſfactio. Sūt he porte ad orietalē plagā :ut per illas intrēt adoleſcētes:& q nup adulti ſunt ad auſtralē pla gam calidā:& humidā:ut intrent iuuenes ſtrenui : & fortes. Sunt ad plagā aquilonarē frigidā:& ſiccaꝫ :ut intrare poſſint ſenes: et antiq deficiētes iā ab humana fortitudine: et ſunt ad plagā occidentaleꝫ: ubi iā clari tas diurna deficit:ut terrā intrēt decrepiti:qbus iaꝫ oē cidit uite preſentis facultas. Et ſic patet ſalutis aditus oībus generibus hoīum ne qſq̄ eiiciat a dei miſericordia unde de tribus plagiſ antedictis dn̄s ad ciuitatē pnie reuocat di. Et ſi in prima uigilia uenerit:&c. ſup qbus uerbis gre. dicit:prima inqt uigilia eſt pueritia:ſecūda adoleſcentia tertia iuuētus. Qui ergo in prima uigilia uigilare nō uult:ſecundā cuſtodiat: ut qui ↄuerti a pu ritatibus ſuis in pueritia neglexit:ad uias uite ſaltē tē pore iuuentutis euigilet:et qui ad uiam uite iuuentu tis tempore non euigilat:ſaltē in ſenectute reſipiſcat: hec gre. De quarto autem oſtio : per qd introducunt decrepiti:in qbus:ut iā dctm̄ eſt : occidit humane uite uigor:et quaſi nihil aliud ſunt q̄ labor:et dolor habet in parabola de uinea mat.xx.ubi paterfamilias hora nona inuenit quoſdā ſtātes tota die occioſos:quoſ ne mo

mo conduxerat: quia defecerant cõducentes uires: & operatiue uirtutes: & nihilominus ad illoſ dixit: ite et uos in uineam meam.

VXor tua ſicut uitis abũdãs. ps. cxxvii. neceſſe eſt añ cõiugii firmatiõem hoiem ↄſiderare qͣta hẽat ſuſtinere & pati tã ꝓ nutritiõe uxoris q̃ pro filioꝝ educatione. Et multa cõſideranda ſunt: atq; diuerſa circa mr̃imoniũ occurrentia: nã poſt factũ ſi penitere uelit: ridiculũ eſſet: & penã incurreret legis: & ppetuam ↄfuſionẽ: preuidenda ergo ſunt oia: ne poſt factũ peniteat iutiliter. Spũaliter hõ uolens primã ſibi copulare uxorẽ: prius debet cogitarẽ qualiter illã ualeat bonis: & ↄtinuatis opibus enutrire: pſeuerando: & merendo: & merita ex illa naſcẽtia nutriendo: uel cuſtodiendo. Alioqn intraret legis dei indignationem q ait: nõ qui iceperit: ſꝫ qui pſeuerauerit: ſalu⁹ erit. Sunt tñ aliq ad pauca reſpicientes: q audacter aggrediũẽ ad pniam: ſꝫ guſtata aliquali amaritudine: nõ attendentes premia: uolunt diuortiũ facere: qđ ridiculũ eſt: & deriſio diuini mãdati. Debent ergo attẽdere: ꝙ nos opꝫ per tribulatiões multaſ itrare in regnũ dei: idcirco ſi amara eſt pnia: hanc amaritudinem dulcedo premii cõpenſet. Fig. matt. i. ubi legim⁹ ꝙ dũ ioſeph mariã uirginẽ deſponſaſſet: & illã grauidam iueniſſet: ignorans diuinũ ſacramẽtũ: uoluit clã ipſã dimittere: ſed angelica admonitiõe preuentus: ñ dimiſit illã: quod. n. in ea natũ eſt: de ſpũ ſancto eſt: ait angelus. Spũaliter maria interpretaẽ mare mariũ: & maris ſtella: he due ↄditiones ↄgruunt pnie: eſt eni pnia cordi amara: ſed eſt lumẽ: & ſplẽdor aie: & p huius magni maris diſcrimina: uelut ſtella maris portum eterne quietis iuenire docet. Ioſeph aũt interpretatur augmentũ: & ſignificat fidelẽ: qui cupit merita augerẽ

I

Fig.

per copulā pnīe: ſed pnīe amaritudine guſtata retrahit
nō ɔſiderans finē: ſolū cogitat: mariam grauidam: qa
ſolū grauedinem pnīe cogitat: ignorans mirabile hu-
ius ſacri premiū: ꝓcurat diuortium: ꝓcurat mariā reli
quere: nequaq̄ amplius uult eā. O iſortunata uxor ra
ro nubit: & tñ qñ nuptui tradit: uix pōt inuenire: qui
nō repellat ipſam: & tñ qđ eſt de ea natū: de ſpū ſācto
ē: qa oīs pnīe grauedo: oīs difficultas laboris grāz ob
tiet ſci ſpiritus tu ergo ſi uis eē ioſeph. i. ſi uis augumē
tari honore: & grā corā deo: & ſanctis angelis ꝑficere
noli timere accipere pniam ɔiugem tuā: qa & ſi grauis
appeat: oīs grauedo: & amaritudo eius tibi dulcis ui
debit: fructu ꝑmioꝝ guſtato: uñ hiero. ſup illo uerbo
mat. iii. pniam agite: ſic ait. Amaritudinem radicis dl
cedo pomi cōpenſat: pericula maris: ſpes lucri đlectat
dolorem medicine: ſpes ſalutis mitigat. Qui đſiderat
nucleū: frangat nucem: penitentiam agat: qui uult ct
no adherere bono: preconia chriſti narrare poſſunt: q
ad palmam indulgentie meruerunt peruenire.

K M Vndatuſ eſt a lepra. iiii. reg. v. Inter oīa: que
magis cruciant leproſos: eſt: qa oīs ſanus il-
los nimis abhorret: ideo uulgo dici ɔſueuit
ꝙ leproſus oēs hoīes uellet eſſe leproſos: ut
nullus ſibi lepram iproperaret. Spūaliter aſſimilat pec
cato. Ratio eſt: qa lepra cognoſcit per infuſionem ſup
cutim: habet. n. caro leproſi quandā corruptā pingue
dinem inter carnem & pinguedinē: qua ſuperficies cu
tis redditur tota unctuoſa: ita ꝙ aqua ſuper cutim in
fuſa: ſtatim inde labitur: & cuti nequaq̄ adheret: ſic
in ꝓpoſito contingit anie peccato ſubdite. Cū. n. ſup
illam infunditur ſancte predicationis aqua: tota inde
labitur: nil remāet ibi: quia corrupta affectio adeo ip
ſā occupat: ut nullū inueniat ibi locū ſermo dei ioan.
yii.

vii. Qui ex deo eſt: uerba dei audit: iō uos nō auditis: qa ex deo non eſtis: igitur peccator leproſo ſimilis iter alia: que patitur: ipſe multum affligit: cum uidet ſctōſ & iuſtos: uellet. n. malos eē: nequis poſſet uitiorꝫ eiuſ turpitudinē abhorrere: ueruntamē & ſi nō abhorreret leproſum: nihilominus ſibiipſi magna abominatio eſt cum ſe ſic cōſideret putredine plenum. Sic pctōr: & ſi a nemie aggrauat: nihilomius ſue culpe fetorē ſentiēs multū affligit: qa ſic deuſ iuſte ordinauit: ut omne cor prauū ſibiipſi ſit pēa: ſed ſicut dr̄a eſt q̄dā int leprā: et leprā: ſic dr̄a eſt inter pctm̄: & pctm̄. Notandū ergo: ꝙ ſunt quattuor ſpēs lepre: quarꝫ prima prouenit ex corruptione ſanguiniſ: & dr̄ elephantina ab elephāte illo aiali magno: ꝙ cura habet inflexibilia: ſecūda ꝓuenit ex corruptione flegmatis: & uocat tyrina a tyro ſerpēte uenenoſo ualde nominata: qui calidus: & malus eſt ualde: & no. ꝙ laborās hac lepra carneſ maculataſ habet: ſicut ſerpēs: et ratio eſt: qa quedā uirtus: que dr̄ aſſimilatiua: & ſeqtur digeſtiuaꝫ in corpe debiliſ eſt: nec pōt nutrimentum aſſimilare nutrito ꝑpter eius impotentiam idcirco caro leproſi ſic remanet diuerſis coloribus maculata pp nutrimēti. & nutriēdi diuerſitatem & diſſimilitudinē: tertia ſpeties ꝓuenit ex corruptiōe melācolie: & dicit uulpina ab aniali illo malicioſo: & aſtutiſſimo dc̄ta: quarta ſpēs dr̄ ꝓuenire ex corruptione colere: & dr̄ leonina a leone ferociſſimo denomiata iſta uero ultima poſtq̄ corpꝰ occupauit: uix unq̄ ſanat Spūaliter p primā leprā: q̄ dr̄ elephātina: ſubaudi ſupbiaꝫ: que ꝓuenit ex ſanguine corrupto: qū. ſ. qs glīat in ſanguinis ſui nobilitate inaniter ſuperbiēs cum omnes uermes: & putredo ſimus: orig. omel. i. ſuper eze. Quid ſuperbis putredo: & cinis: ut homo arrogantia ſubleuetur: oblitus quid erit: & quam fragili uaſ

culo cōtinetur:& quibus ſtercoribus imerſus ſit:& q̄/
ſia ſemꝑ purgamenta de ſua carne ꝓiciat:comparatur
elephanti crura hñti inflexibilia:q recte denotat dia/
bolum de celo per ſuperbiam excluſum inflexibili ꝑſe
uerans obſtinatiōe: unde ugo li.i.de anima :ſuperbia
inquit in celo nata eſt:ſed uelut imemor : per quā uiā
inde cecidit:illuc poſtea redire nō potuit. Secūda ſpēs
que dr̄ tyra ex corruptione ꝓueniens flegmatis : de/
notat inuidiā.Hec lepra corrodere incipit mēbra intē
riora ad exteriora ꝓcedēs:quia iuidia ꝑmo crutiat dō
minum ſuum corde:& mēte:qa hāc punitionē iuſtus
deus iuſte intulit inuido : ut primus cruciatus in ipſo
ꝑmaneat:unde ſeñ.in li.de morib⁹.Vtinā inuidi ocu
los haberēt in uniuerſis ciuitatibus:ut de oībus facul
tatibus torquerent̄.Nā quāta feliciū ſunt gaudia:tā/
ti ſunt gemitus inuidoꝝ : & hec eſt ſimilitudo tyri:&
inuidi.Nā ut dr̄ ſerpens iſte maculat⁹ eſt:& qđ habet
maculas exterius:tot habet dolores interius: quia in
uidus quot uidet bona exteriora : tot interius habet
tormēta iccirco dicebat̄ caro leproſi etiā maculata prō
pter debilitatem aſſimilantis uirtutis: ꝑ quam notat̄
charitas.Inuidus enim penitus caret dilectiōis ſeruō
re :iō bona exteriora bonis ꝓpriis aſſimilare non pōt.
Ille enim qui charitatē habet ꝓximoꝝ:bona ſua repū
tat:& in illis nutrit̄:quaſi ex ꝓpriis:quando uꝫ hec aſ
ſimilatiua uirtus:ſcilicet charitas uiget feruēter in aiā
Tertia lepre ſpēs aſſimilat̄ auaritie: q̄ ex melancolico
cātur humore:in quo humore terra preceteris dñat̄ ele
mentis:ſimiliter & cor auari terrenā poſſidet ſubſtan
tiam.Dicitur lepra hec uulpina propter uulpis multi
plices doloſitates:nam & auarus aſtutiis:& doloſitā
tibus plenus ē.No.ꝙ caro uulpis a canib⁹ non poteſt
capi:tāta eſt.n.eius ſagacitas:ut cum capta uideat̄:et

canibus ꝑuenta: reuoluit ſe per arbuſta & dirupta: canes decipiens multis modis: ſꝫ capit̄ fouea occulta: fodiunt. n. uenatores: & coopiunt foueam: ita ut uideatur plana uia: & tūc dum uulpis putat ſecurius incedere, ſubito inuenta fouea cadit: & capit. Spūaliter canes in ſacra ſcriptura aliqñ predicatores denotant: rō eſt: quia lingua canis medicinalis eſt: & latrat⁹ eius fures repellit. Sic p̄dicator peccatoꝝ lingēdo uulnera p mie chriſti predicationē ſanat illa: & fugat fures: & latrões: quia minādo gehēne penas pcōribus: ipſe repellit demones: & eoꝝ tentationes ab aīa: igitur illi inſequunt̄ uulpem: ſcilicet cupidū: & auarum: ut reducant ad pniam: ſed capere non uallēt: quia cū aliqñ uidet̄ penitere: tactus aliqua corpali infirmitate: ſtatim de faucib⁹ eoꝝ fugit: ſanitate recuperata. Sed uēatores: ſcilicet demões obſeruant: ut ſubito cadat in foueam: uel ſepulchrum: cū credit ſecurior eſſe: & ſic capitur: & occidit̄: nec pōt ab hoc caſu ulla aſtutia liberari: nec ꝓſunt illi diuitie qcq̄: unde glo. ſup illo lu. mortuus eſt diues: & ſepult⁹ eſt in iferno: ſic dicit. Quid ꝓ fuit huic pecūie multitudo: ſi caro uermib⁹ ſcaturiuit & aīa in gehēna data eſt collega demonib⁹. Quarta et ultīa ſpēs lepre aſſimilat̄ ire ꝓpter impetū aialis ferociſſimi. ſ. leōis: a quo denoīat̄: ꝓuenit. n. ex corruptione colere: colera. n. ſi non excedit: nō obeſt: qa ſcriptuꝫ eſt in: ps. lxii. Iraſcimini: & nolite peccare: ſed tūc humor ille corrumpit̄: qñ relicta correctione fraterna: nō ad uitioꝝ: ſed ad corruptionem pſonaꝝ anhelat. Nō eſt tūc correctio cū dilectione hoīum: & odio uitiorū: ut aug. monet: ſed potius e ↄuerſo: gre. xxvi. mora. Si is qui corrigeī nitit̄: odio ſupetur: opprimit: anteq̄ corrigat. Nā duꝫ pluſq̄ debet accēdit: ſub iuſte ultiōis obtentu ad īmanitatis crudelitatē effrenat̄: hec igitur le

pra ſi in pͥncipio curet: facile repellit. quia ſi iratū pē
teat: & pmptus ſit ab his: quos leſit ueniam poſtula
re: curat lepra eius: ſi uero hec infirmitas in corde ↄſer
uet: ita trāſit in odiū: ꝙ eſt ſummū maloꝝ: nec hoc po
teſt curari: nec in uita futura: quia in ſpūm ſanctū pec
catū hic cōmittit: iō curāda eſt ira ante cordis occupa
tionē: alioquin cor: & aīam mox corrūpit: augu. i qua
dam epla. Sicut accetū corrumpit uas: ſi diu ibi pmā
ſerit: ſic ira corrumpit cor: ſi in aliū diem durauerit: pꝫ
Fig. igitur quibus pctā lepre aſſimilant: ſed hec oīa curant
pnīa: & purgantur. Fig. leui. xiiii. ubi leproſo ſanato
radebant capilli: & ſupc lia: & barba: deinde lotis ue
ſtibꝰ eius introducebat in caſtra: ut offerret ſacrificiū
Spū aliter pctōr debet depōere per ↄfeſſionē opā mor
tua: que per pilos notantur: & his tribꝰ gradibus cor
de: ore: & opere: cōſciam ſuaꝫ debet lachrymis lauare
Vltio debet offerre ſatiſfactiōis ſacrificiū: introductꝰ
in caſtra: & ſctōrū ↄſortiū. Nam ſi hoc mō penitētiam
agat pctōr: ſanitatem integrā ↄſequetur: etiā ex omni
lāgore ſi foret mortalis: unde aug. in li. de pnīa. Pnīa
inqt langores ſanat: leproſos curat: mortuos ſucitat:
ſanitateꝫ auget: grām cōſeruat: claudis greſſū: ſurdis
auditū: cecis reſtituit uiſū: uitia fugat: uirtutes exor
nat: mentem munit: & roborat. Hec aug.

L ARcus fortium ſuperatus eſt: & infirmi accin
cti ſunt robore: pmi reg. ii. Nō debet ſtatim
reddere ſe captiuum probꝰ miles: pmo ictu
accepto: ſed potius debet uiriliter dimicare:
uidēs ſibi ſpē aliquā ex certamine bonā: uniri potius
ſuis dꝫ: quorū preſidio: ſi ſtrenue agat: poterit adhuc
uictor exiſtere: qđ nequaꝗ poſſet: ſi redderet ſe captiu
um. Spiritualiter: qñ pcā inuadunt uirum iuſtū adeo

impetuoſe

impetuoſe: ⁊ fortiter: qđ uulnerat⁹ per cōſenſum ca
dit ad executionē operis mali uulnerant corpis ſenſus
⁊ ſuccumbūt: ⁊ quaſi oēs uirtutes lacerant: nil rema
net incolūe. Sed ꝓpter hoc nō debet fidelis uelle capti
uari cū diabolo: ⁊ fune ligari multiplicate culpe: ſed
debet ſe uniri amicis. ſ. cōtritiōi: cōfeſſioni: ⁊ ſatiſfa
ctioni: ⁊ dimicādo uiriliter ſuꝑare inimicos: ⁊ ami- Fig.
cos. ſ. uirtutes aīe recuperare. Fig. geñ. xiiii. ubi legi
mus: ꝙ. v. reges cōgregati īuaſerūt loth nepotē abrae
⁊ ceperunt ipſum tollentes ſpolia ipſius: ⁊ captiuum
ducebāt cū tota familia eius: abraā uero congregatiſ
.ccc. uernaculis: q ſecū fuerāt ab in fantia nutriti perſe
cutus eſt. v. reges ꝑcutiens ipſos: ⁊ gentes ſuas: ⁊ li
berauit loth fratrē: familiā: ⁊ ſpolia ei⁹. Spūaliter. v.
reges. v. ſunt appetitus inordiati ſenſibiles: ⁊ praui: q
interdū corpus iuadentes hūanū: ipſum: ⁊ oēs corpo
ris ſenſus captiuant: expoliātes ab oībus puritatē: ⁊
honeſtatē: abrahā uero ſpūm denotat: hic non debet
fratris ſui perditionē ſuſtīere: modicū enim ualet ſpiri
tus ſi corporales ſenſus diabolus poſſideret. Debet er
go aſſumere. ccc. uernaculos. i. tres pnie gradus ſuperi
us nominatos: ſcilicet contritionem: confeſſionē: ⁊ ſa
tiſfactionem: hi enim ſi nutriantur aſſidue apud nos:
ſemper preſto ſunt iuuare hominē contra uitia: ſpūm
roborando: corpus liberando: uitia ſuperando. Ergo
nunq̄ debet homo deſiſtere a certamīe: q̄tuncūque ali
quando cadat: ut iam dictum eſt: qa uera penitētia ēt
poſt lapſum obtinebit uictoriam: unde hier. ad elio-
dorum monachum: non eſt pernicioſum in prelio uul
nerari: ſed poſt uulnus acceptum deſperatione curādi
medelam ulceri denegare. Sepe enim uidemus athle-
tas poſt frequentes lapſus: ⁊ deiectiones plurimas
coronatos. Militeꝫ quoque ſcimus poſt fugas multas

uirum fortem fuiſſe: & deieciſſe uictores.

M COgitaui uias meas: & ꝯuerti pedes meos in teſtimōia tua. ps. cx viii. Expulſus de petra ꝓpria cōtinue cogitat: p quas uias rediꝛ poſ ſit: iterpellās amicos: & illos: qui pñt illi ad hoc: ut poſſit reuerti: prodeſſe. Spūaliter peccator ē ex pulſus de terra ꝓpria. ſ. de ꝯſortio angeloꝝ: & ſancto rum: ideo ſūma cū diligentia dʒ obſeruaꝛ aſſidue uiaſ per quas poſſit redire ad ſtatū diuine gratie: ut iter ſer uos dei cōnumeretur: uia. n. que facit exire de peccato & ad ſanctoꝝ ſocietatem redire: eſt uia pnie: que ē tri partita. Prima eſt cōſideratio mortis & inferni: & ex hac puenitur ad gradum ſcm. ſ. ad cōtritiōem: confeſ ſionem: & ſatiſfactionem. De hi uero gradu ſecundo

Fig. puenit ad tertiū: ſiue ad ultimū. ſ. ad diuinā miſicor diam: que nos ad ciuitatem totaliter itroducit. Figu. eſdre. ii. c. ii. ubi legimus: ꝙ cū uellet neemias reparare hyeruſalem deſtructā ueit nocte ad portā uallis: & ad fontem draconis. Deinde ueit ad portā ſtercoris: & ibi ꝯſiderauit murum ciuitatis diſſipatum: & portas eius cōbuſtas igni: deinde tranſiuit ad portam pontis & ad aque ductū regis. Spūaliter p hyeruſalem: que iterpretatur uiſio pacis: no. ſtatum gr̄e: in quo homo dum pmanet ſecurus qeſcit: ſʒ ut dictū fuit: homo in de eiciꝛ a pcīs: igiꝛ cū uult ad illā redire: pmo q̄renda eſt porta uallis: p quā ſubaudi mortis memoriā. Nam mors q̄dam porta eſt: p quā uel aſcēditur ad celū: uel deſcēdiꝛ ad iſernū: licet quo ad tēpus deſcēdat homo ad purgatoriū dʒ inde uenire ad fontem draconis: qa debet cōſiderare tormenta gehenne: in quibus draco iſte: & ſerpens natat antiquus: qui ſubmerſus eſt in il lo tam horribili: & obſcuro lacu. Scd'o dʒ uenire ad portam ſtercoris: per quam notatur oris confeſſio: nā hec

hec eſt recta porta: per quam purgat anĩa preuiã ɔtritione: qa ſeda: & imunda extra mittimus: cũ nr̃a cõfitemur peccata. Si in hac porta exeuntes neceſſe eſt cõſiderare murũ deſtructum: notandũ: qa murus anie ẽ duplex. ſ. exterior: & iterior: iõ dr̄ murus: & añ murale. Exterior murus eſt ſenſualitas: interior uero eſt ipſa ratio: porte ante murale ſũt ipſi ſenſus: ſʒ porte aie ſunt eius uirtutes. ſ. memoria: itelligentia: & uolũtas Igit hõ in actu ɔfeſſionis exñs debet ɔſiderare: q̃liter deſtructus eſt murus exterior: ut oculi per ipudicitiã: lingua per malitiã: aures audiendo mala: & ſic de ſingulis. Iteꝝ qualr̄ interior murus ſit deſtructus ɔſiderandum eſt. i. que cõmiſſa ſunt per memoriã: itelligentiã: & uoluntatẽ: & hec oĩa ɔfitendo reparar̄: poſtmodum uero eundum eſt ad fontẽ: ſatiſfaciendo ꝓ peccatis cõmiſſis. Not. ꝙ in ponte ɔſueuit a tranſeuntibus colligi pedagiũ: precipue cũ per põtis tranſitũ magnũ uitat periculũ. Spũaliter ſatiſfaciendo p pniam d̄ peccatis uitamus futurã penã: que eſt ieſtimabĩlis laboris Ergo debemus ſi modicũ quid ſoluere: ut ſecuri tranſeamus: uñ ſequit̄: ꝙ puenit ad aq̃ ductũ regis: qa per actis gradibus pnie ſupradictis puenit ad diuinã miſericordiã: q̃ de regis xp̄i clemẽtia emanat in tãta abũdante largitate: uñ aug. i quodã ſer. imolatiõis agni paſcalis: nunc ergo inqt dñs. Venite uniuerſe familie hoĩuꝫ: q eſtis cõmixti delictis: & r̄miſſioeꝫ accipe peccatoꝝ: et. n. ſũ uera remiſſio: ego paſcua ſalutis: ego agnus: qui ꝓ uobis ſum iugulatus: ego ur̃a redẽptio: ego uita: ego ur̃a ſum ſalus: ego ur̃a reſurrectio: ego ueſter ſum rex: ego reſuſcitabo per dexteram meam.

Ibit: & inebriatus eſt. geñ. ix. Solent diuer N
b ſa uina ſimul mixta bibentes ſepe inebriare: ampliuſq̃ unum tãtum. Spiritualr̄ pnia com

ponitur multiplici mixtura: nam ibi eſt uinū potēs.ſ. lachrymarū: ibi eſt uinū rubeū.ſ.rubor ɔfeſſiōis: & ibi eſt uinum dulce.ſ.opera miſericordie per actū ſatiſfa-ctionis. Hanc uero mixturā chriſtus adeo bibit liben ter: ut ipſe pro amantis amore inebriaretur: & oium oſ fenſionū iniurie oblitus nil aliud: niſi indulgentie: &
Fig. uenie recordet. Fig. geñ. xl. ubi legimus pincernā pha raonis uidiſſe ſomniū.ſ.q in uite una tres creſcebant propagines paulati: & producebant gemmas poſt flo res: deinde matureſcentes pducebant uuas: qs ſe pre-mere putabat in calicem regis: & dare illi bibeř. Quē qdem ſomniū exponens ioſeph dixit pincerne: q poſt tres dies recordaret rex miniſterii ſui: & reſtitueret eum ingradū priſtinū. Spūaliter p tres ppagines creſcētes in uite: ſubaudi iam dictas tres ptes pnīe creſcentes in aīa: primo germinant per bonū ɔceptum: ſecūdo flo rent per bonū ɔfeſum: tertio ex his uinū ducit per bo num opus: hoc guſtans rex inebriatur amore: & iiu-rie ſerui ſui oblitus: finitis tribus diebus reſtituit ipſū in priſtino gradu. No. primā diem eſſe ingreſſum hui⁹ uite: ſecundā ſtatū: ſed tertiā diem mortis. Cōſumato hoc triduo xp̄s pēitētē eterne reſtituet btitudini: pp q̄ pri⁹ creatus: & redēptus ſāguīe ſuo fuerat: pꝫ ergo uti litas pnīe. Iſi. li. iii. de ſūmo bono: pnīa ē ſummū me-dicamentū uulneris: ſpes ſalutis: per quā pctōres ſal-uant: per quā deus ad miſericordiā prouocat: que nō tpe penſatur: ſed profunditate lachrymarū: & luctus.

¶ De perſeuerantia.

A TRia ſunt: que bene igrediuntur: et quartū quod feliciter incedit: prouer. xxx. Quāq̄ī uia proſpere itinerantibus cōtingat quo ad oīa: que ſūt uiatoribus neceſſaria: ubi tamē terminus nō obtineret: totus eſſet perditus labor uie.

Illud

Illud.n.eſt principale intentũ ab itinerantibus:ut ꝑ ui
am deueniat̃ ad patriam. Spũaliter pnĩa dicit̃ eẽ: qua
peruenitur ad celũ:mat.iii. agite pniam : apꝓpinqua
bit.n.regnum celoꝝ:pnĩa aũt tripartita eſt: qa contri
tio : cõfeſſio: & ſatiſfactio:& hec tria bñ gradiunt̃:&
q̃uis per illa graderetur homo: ſi tñ ñ adderet̃ quart⁹
ꝑſeuerantia:labor pnĩe eſſet fruſtra:& ad terminũ per
uenire nõ poſſet:qa nõ qui inceperit: ſed qui ꝑſeuera-
uerit uſq; in finem:ſaluus erit. Fig. leuit.xix.ubi legi- Fig.
mus:ꝙ fructus ſanctificabant̃ : qa naſcebantur quar
to anno. Spiritualiter fructus ſunt noſtra opa: ex qui
bus cognoſcimur:nos uero ſumus arbores illa ꝓducẽ
tes uirtute diuini radii. Igitur fructus primi anni ẽ cor
dis contritio:ſunt.n.primi : & puriſſimi fructus eius:
&c.quia reuera multũ in conſpectu dei ſunt ſapide la
chryme penitentium. Fruct⁹ anni ſecundi eſt oris con
feſſio:qñ arbor firmatur:& uires manifeſtat per ſuam
fecunditatem.p̃s. Confeſſionem & decorem induiſti
Fructus.iii.ãni eſt ſatiſfactio per quã opa ipſa creſcũt
& dulceſcũt in ꝯſpectu dei:fruct⁹ uero q̃rti eſt ꝑſeuerã
tia:qa oĩs fructus pnĩe dulcedinẽ recipit ſine q̃ oĩa ſũt
iſipida:oĩa ſunt fruſtra:& ſine fructu.gre.i.moral.In
caſſũ bonũ agit̃ : ſi añ uite terminũ deſerat̃:qa fruſtra
ueloci ter currit:qui priuſq̃ ad metas uenerit deficit.

Circunda tibi ueſtimentũ tuũ: & ſequere me B
actu.xii.Not.ꝙ qñ duo ſocii ueſtiunt̃ eodẽ
panno : non ſolum querunt ſimilitudinem
in colore:ſed etiam in habitu : & forma ue-
ſtium:quia ſeruant longitudinẽ: latitudinẽ : &c.que
formam decorãt. Spũaliter xp̃s uenit aſſumere formã
nr̃am:& factus eſt ſocius nr̃ ꝑ oĩa nobis ſimilis ꝭm car
nẽ:ſ; nõ inculpa. Ergo ſi uolum⁹ illi aſſimilari aſpicia
m⁹ habitũ ueſtimẽti ei⁹:qa nõ ſolũ dilatat⁹ fuit ꝑ mul

ta bōa opa :ſed ēt in his ꝯſtāter pſeuerauerit in lōgitu
Fig. dine uite. Fig. apo.i. ubi io. uidit in medio .vii. cādela
broꝝ aureoꝝ ſimilē filio hoīs ueſtitū podere. Spūalit
filius hoīs ex teſtimōio ſacre ſcripture xp̄s eſt : q̄ ſingu
larit ex hoc differt ab oī hoīe : qa q̄libet hō xp̄o dūta
xat excepto: eſt filius hoīum. vii. uero candelabra au-
rea ſunt. vii. miſericordie opa: que ſunt lumina aīe. Igi
tur q̄ in medio opum dictoꝝ q̄eſcit: precinct⁹ charita
te ſimilē ſe iā exhibet filio uirginis: q̄ pcingens ſe uenit
nō miniſtrari: ſed miniſtrare: et aīam ſuā dare ꝑ multiſ
Veruntamē ſi ſingularis ſocietaſ cū illo q̄ratur: neceſſe
eſt ueſtiri podere: qđ eſt ueſtimentū uſq; ad talos ptin
gens: qa opuſ eſt: ut in medio uirtutū uſq; ad fi. ꝑſeue
remus: apo. ii. Eſto fidelis uſq; ad mortē : et dabo tibi
coronā uite. Ipſe aūt induēs formā ſerui factus eſt obe
diēs uſq; ad mortē: mort aūt crucis: ꝓpter qđ et deus
exaltauit illū. Ergo ſi uis certaminis tui habere ſtipen
diū: ſtude cōſumare curſum tuū p ipam pſeuerātiam:
quā xp̄s proſequi uoluit : alioq̄n xp̄i ſocietate carebiſ
in patria: unde ber: in quadā epiſtola. Perſeuerātia in
quit eſt unica filia ſummi regis: finis uirtutū: earumq;
C cōſumatio: ſine qua nemo uidebit deū.

EXibit homo ad opus ſuū : et ad opationem
ſuā uſq; ad ueſpeꝝ. p̄s. ciii. Exiſtens in prelio
niſi fortiter uſq; ad terminationē prelii dimi
cet: nō dicit fortis. Nam ſi hō impetuoſe pcutit hoſtes
ſemel: bis: uel ter: & in fine terga uertēs fugiat: nihil fe
cit: ſ; foret meliuſ nō itraſſe bellū. Spūalr intrās cāpū
pnie ad certādū ꝑ xp̄o n̄ debet fugere: uertēs terga de
cāpo quouſq; ſit terminata uictoria: q̄ fit cū cāpū relin
quit. ſ. p mortē: tūc. n. pōt unus q̄ſq; ſpolia recolligere
& cū triūpho ad ꝓpria remeat. Niſi ergo pſeueret uſq;
ad mortē: nō accipiet coronā uite: facta. n. uictoria da
tur

tur corona uictoribus. Figu. i. re. xiiii. Ionatas otra ſi Fig.
liſteos certauit uſq; ad ueſperã in tãto labore: & ſudo
re: ꝙ quaſi defecerãt oculi eius: ſed inuẽto: & guſta
to melle uiſum recepit. Spũalr p ionatã: q interpretat
colũba pulchra: ſubaudi penitentẽ pnia candidũ: di
micat ergo fortiter ſupando exercitũ philiſtinoꝝ. i. de
mões uincẽdo: & eoꝝ tentatiões: ſuſtinẽdo ictus mul
tos: laborãdo in ſiti: & fame: in uigiliis: & aliis multis
calamitatibus uſq; ad ueſperã. i. uſq; ad mortẽ: ſ; poſt
mortẽ puenit ad eternã uitã: ubi guſtata diuina dulce
dine: illuminant oculi ei⁹ mẽtis: ſiue aĩe ad uidẽdũ de
um: ſicuti eſt: pſeuerãtia eſt ergo: q̃ hoĩem coronat: &
q̃ uirtutes oſeruat: qbus xp̃i miles palmã acqrit uicto
rie: ber. epl'a. xix. Abſq; pſeuerãtia ĩ pugna: nec uicto
riã: nec palmã uictor oſequit: nutrix eſt ad meritũ: me
diatrix ad premiũ: ſoror patiẽtie: oſtãtie filia amica pa
cis: amicitiaꝝ noduſ: unanimitatis uĩculũ: ſctitatis p
pugnaculũ. Tolle pſeuerãtiã: nec mecedẽ hẽt obſequi
um: nec bñficiũ gr̃az: nec laudẽ fortitudo. Sola eſt cui
eternitaſ reddit: ul' poti⁹: q̃ eternitati hoĩem reddit: di
cẽte dño. Qui pſeuerauerit uſq; in finẽ: hic ſaluus erit.

IMpetũ coꝝ ne timueritis: pmi macha. iiii. D
Quidã adeo ſũt inexpti: et icõſueti bello qđ
ſi audiãt uociferãtes inimicos: & ſup ſe impe
tuoſe uenietes uideãt: & đ ſe ipſis uideãt ali
quos uulnerari ſtatĩ fugã arripiũt. Quod ſi audacter
remanerẽt: & in acie certarẽt: hoſtes triũphalr ſuparẽt
Nã ex ĩduſtria aliq ẽt debilioreſ ita artificioſe ſciũt ag
gredi inimicos: ut plus eis pſint clamoreſ q̃ arma: ſed
ſi repiunt uirilr reſiſtẽtes: ſtatim deficiũt. Spũalr aliq
ſũt adeo formidoloſi: & timidi: dũ ſũt in cãpo pnĩe: &
uidẽt ſe aliqd pdidiſſe in p̃lio: ꝙ ſtatim terga uertunt
& neſciũt ampli⁹ reaſſumptis uirib⁹ cõtra diabolũ di

micare.Non.n.aduertunt: qđ humanum eſt peccare:
& qa non eſt homo:qui non peccet:et qa ſepties in die
cadit iuſtus:ſed ſic uident diabolū ſuper ſe irruiſſe: et
aliquas uirtutes ſuper ſe pnie uulneraſſe: adeo miſeri
ſunt:ut ad arma cōfeſſionis neſciant habere recurſum
& in bello perſeuerare. Nam ſi aliquādo percutiat nos
diabolus peccati impetu:ut in nobis feriat charitatē:
aut caſtitatem:uel humilitatē non debemuſ terga uer
tentes deſperare. Nam ſepe homo poſtq̄ peccauit uere
penitens de peccato perfectius fugit diabolum: q̄ an
Fig. te peccatum.Fig.ii.re.xi.Vbi legim⁹:ꝙ cum ioab ob
ſediſſet filios amon in rabath:ipſi filii amon impetum
fecerunt ſuper exercitum ioab:& occiderunt uriam:&
multos alios:ſed miſit dauid ad ioab. Nō inquit defi
cias:quia uarius eſt euentuſ belli fortiter dimicare: ip
ſe uero perſeuerans finaliter obtinuit: et deuaſtauit ci
uitatem hoſtium:& deſtruxit idola. Spiritualiter p io
ab:qui dux exercituſ domini erat:ſubaudi penitentē:
qui dux eſt uirtutum:et bonarum operationum.Hūc
igitur inuadentes amonite percutiunt uriaꝫ: qui inter
pretatur lumen meum:per quod audi charitateꝫ: que
multum lucratur in conſpectu dei: et ſecum percutiun
tur cetere uirtutes:nulla remāet ſine charitate percuſ-
ſa:ſed ꝯfortatus a dauid:ideſt ſancto eloquio:qui do
cet māus noſtras ad prelium: et digitos noſtros ad bel
lum:armis penitentie aſſumptis ſuperat diabolum:&
peccata:& ydola ſimul cuꝫ ciuitate deſtruuntur qa de
uicto diabolo omnis eius monitio:& praua ſuggeſtio
euaneſcit. Ideo non debemuſ deficere:ſi aliquando ca
dimus:ſed potius dimicantes pſeuerare:ut uincamus
Nam quantumcunq; diabolus ſuper nos irruat uariis
& multis modis: ſi ſpem noſtram mittamuſ in deum:
et perſeueremus dimicantes pro christo: ipſo iuuante
uictores

uictoreſ efficiemur: unde augu.in lib.contra.v.here/
ſes circa principium loquendo exemplariter:& nos ad
hoc prelium confortando ſic ait. Donabit inquit cer/
tanti uictoriã:qui certãdi dedit audaciam. Non ergo
nos hoſtium turba : non bellantium forma : non qua
ſi fulgens uictoriam terreat armatura : golian magnũ
& robuſtum:armis terribilem:ingenti turba munituꝫ
dauid ſolus paruus:atq; inermis uno lapidis ictu pro
ſtrauit:totaque philiſteorum caſtra turbauit:atque ſu
gauit.

¶De predicatione.

SApientibus:et inſipiẽtibuſ debitor ſum A
ad ro.primo.no.ꝙ nõ datur idem cibus
hominibus : & iumentis:quia non ſunt
eiuſdem nature:& complexionis. Cum
enim omnia recipiant ſecũdum modum
rei recipientis:omnia debent dari ſecun
dum quod recipienſ natum eſt recipere. Spiritualiter
predicator eſt diſtributor uerbi diuini:ſcilicet ſacre ſcri
pture:unde cum deus multitudinem illam uellet refi/
cere:dixit apoſtolis:date uos illis mãducare : nam uer
bi dei predicatoribus precepit deus: ut cibũ ſacre ſcrip
ture ſpiritualiter exponentes:& uelut panem frangen
tes:apponant dei populo indigenti : & eſurienti .ſ.ali
ter enim eis improperaretur:quod per hieremiã in tre.
cap.iiii.dicitur:paruuli petierunt panem:& non erat:
qui frangeret eis. Sed debet unuſquiſq; attendere cu/
ius conditionis audientes exiſtant:& ſecundum facul
tatem audientiũ miniſtrare cibum: ut ita reficiãtur ſa
piẽtes ſubtilibꝰ uerbis:ꝙ ſimplices nõ fame peant:nõ
potẽtes inɔformẽ ſumere cibũ:uñ gre.xvii.mora.Nõ
ingt debet p̃dicator miniſtrare infirmis cũcta:q̃ ſentit

Fig. nec debet inſinuare rudibus q̄cunq; cognoſcit. Fi. ge.
xxiiii. ubi legim⁹: ꝙ laban appoſuit iumētis: & camē
lis paleas: & ſenū: hoībus uero panem. Spūalr̄ p labā
fratrē rebeche ſubaudi predicatorē: interpretat̄. n. cā
didatio. Cādidus. n. debet eſſe predicator tā p ſplēdó
rem ſcie: q̄ p lucē bone uite. gre. xxviii. moral. lex ipſiſ
predicatorib⁹ poſita eſt: ut ipſi uiuēdo illuminēt: quoſ
uerbo loq̄ndo ſuadere feſtinát. Eſt ēt laban frater rebē
che: qui iterpretat̄ patiētia: que dicit̄ eſſe p̄dicātis ↄdi
tio. p̄s. Bene patiētes erunt: & ānūciēt: hic ergo p̄dica
tor debet appōere iumentis. i. rudibus ſenū: et paleas
. i. expoſitiōes coꝝ capacitatibus ↄgruaſ groſſas: et ip
A ſis ↄformes: ut cape poſſint: et illis refecti ſubſiſtere: ac
ꝓficere: hoibus uero dare dꝫ panē: qui cibus eſt ſubti
lior: quia ꝑfectis: & acute intelligentibuſ dꝫ ſubtilia
predicare: & ſic ſoluet debitū: qd̄ ſapiētibus: & ſimpli
cibuſ dare tenet̄. Si uero indiſtincte hūc ſubtilē cibū
oībus uniformiter apponeret: et nō oēs ſunt eiuſdē fa
cultatis: quoſdā ↄfunderet potiuſq̄ inſtrueret: ūn gre.
xxx. mora. & in paſtorali ſic ait. Vt longe inquit ante
nos reuerēde memorie. gre. nazāzen⁹ edocuit: nō una
& eadē exhortatio oībus cōgruit: q̄a nec cūctos pctō
rum qualitas aſtringit. Sepe nāq; alios offendūt: q̄ ali
is proſunt: quia plerūq;: que hec aīalia nutriūt: alia oc
cidunt: & leuis ſibillus equoſ mitigat: qui catulos in
ſtigat: & medicamentum: qd̄ hunc morbum ſanat: al
teri uirus iungit: et panis: qui uitā fortium roborat:
paruulorum uitam necat. Pro qualitate igit̄ audienti
um formari debet ſermo doctorum: ut ars ſua congru
B at ſingulis: & tamen a cōmunis edificatiōis
arte nunq̄ diſcedat: hec gre.
OBmutui: & ſilui. p̄s. xxxviii. Fatuuꝫ ſe exhi
bet: qui uult loqui qd̄ neſcit: melius foret ta
cere

eē:qa nō caperet in uerbo indiſciplinato: idcirco docet illū ſapiens: anq̄ loquaris: intellige. Spūaliter oīs homo quantūcūq; eloquens ſit: cū debet loqui uerba ſacre ſcripture: dr̄ mutus: niſi gr̄a ſancti ſpūs prius illuſtretur: un̄ gre. in mora. In uanū inquit laborat lingua predicatoris exterius: niſi adſit interius gr̄a ſaluatoris: iplorāda eſt igit̄ diuia gr̄a priuſq̄ p̄dicatio fiat Fig. luce. i. dixit angelus zacharie. Eris tacens donec puer natus ſit: puer qui naſciturus erat: erat ioannes. Spūaliter zacharias interpretat̄ memorans deum: & bn̄ denotat uerbi dei predicatorem: qui oblitus mundialium reꝝ: ſolius dei: & que eius ſunt: memor eē debet. Hic ergo docetur tacere uſq; ad ortum ioannis: q̄ interpretatur gr̄a: quia predicator penitus ſilere d̄bet quouſq; oratione preuia in ipſo ſancti ſpūs gr̄a deſcēdat: unde orig. omel. vi. ſup leuit. Ad expōendū inqt ſacram ſcripturam nō eſt humano ingenio initendum ſed precibus: et orationibuſ ad deū fuiſſet recurrendū ut pater uerbi nobis det uerbum in apertione oriſ: ut poſſimus conſiderare mirabilia de lege ſua. Fig.

Canite tuba in ſyon: ioel. ii. No. q̇ tuba una ſola nō eſt ſufficiens ad clangoris actum: qa nō poteſt unus tubator ſolus continuare ſonū: quia nō poteſt flatum ſine itermiſſiōe ſuſcipere. Oportet. n. ipſum reſpirare: & tunc a tubatione ceſſare: duo uero bn̄ ſonum ɔtinuant: quia qn̄ unꝰ reſpirat: alter ſufflat: & ſonat. Spūaliter per tubā ſubaudi predicatorem: un̄ dn̄s per iſa. illi dicit: iſa. lviii. Clama neceſſes: quaſi tuba exalta uocem tuā. &c. Sz notandum: q̇ hec tuba ſola modicum ꝓdeſt: qa ſolā uox predicantis ſtatim interdicitur: niſi ſonus bōe in te continuetur illi. greg. omel. x. ſuper ezechi. Sermo dulcedinem nō habet: quem lingua reproba infra con C

ſcientiam remordet: iō neceſſe eſt: ut qui uerba dei loq
tur: prius ſtudeat: qualiter uiuat: ut poſtea ex uita col
Fig. ligat: que: & qualiter ſit dicturus. Fig. nume. x. ubi le
gimus precepiſſe dñm moy. ut faceret fieri duas tubaſ
argenteas ductiles. Et dicit magiſter ibidem: qđ filii
iſrael utebantur his ad quattuor. ſ. ad uocandū mul-
titudinē: ad mouenda caſtra: ad bella: & ad feſta. Spi
ritualiter per has duas tubas argenteas ſubaudi uer-
bi dei predicatores: qui debent fulgere ſcientia: & ui-
ta bona. Debent eſſe ductiles per manſuetudinem ēt:
& charitatem: ut flectantur: & cōformentur oīum in
dulgentie: cōpatientes omnium infirmitatibus: ideo
paulus apoſtolus tuba perfecta fuit: qui flectebat̄ per
compaſſionem charitatis ad omnes: & dicebat. Quis
infirmatur: & ego nō infirmor? quis ſcandalizatur: &
ego nō uror. ii. ad cor. xi. idcirco oia oibus factus erat
ut oēs lucrifaceret. Debent ergo he tube ad quattuor
deſeruire: qa uox predicantiū đbet uocare multitudi
nem de pctis ad pniam: & dicere ſicut dicit iſa. lv. de-
relinquat ipius uiā ſuam: & uir iniquus cogitationeſ
ſuas: & reuertat̄ ad dñm: &c. Scđo debēt tub clāger
ad mouenda caſtra. i. de mundi caducis: & illa ponere
per affectum in celis. apoc. xviii. Fugite pple meus de
medio babylonis: ne participes ſitis: &c. Tertio de-
bent he tube exitare fideles ad bellū cōtra diabolū di
centes: ſicut canit eccleſia: eſtote fortes in bello. etc. VI
tio debent pulſare ad feſta. ſ. ſabbatoꝝ. i. ad reqem ce
leſtis glorie. p̄s. hec eſt requies mea: hic habitabo: qm
elegi eam. Hec omnia igitur docendo exterius per uer
ba interius: per puram: & rectam intentionem: ut au-
dientes illuminent: & animent ad uirtutes. gre. omel.
iii. ſup ezechi. Vita inquit predicantium ſonat: & ar-
det deſiderio; ſonat uerbo: es ergo candens eſt predi-
catio

catio accẽſa::ſed de cãdenti ere ſcintille ꝓdeunt: qa de eoꝶ exhortatiõib⁹ uerba flamãtia ad aures audiẽtiũ ꝓcedũt. Recte ergo uerba ꝑdicatoꝶ ſcintille appellata ſunt: quia eos quos in corde attigerint: accẽdunt.

Plãtauerat.n.dñs padiſum:ge.ii. Prudẽs agricola plãtat ĩ ſuo uiridario diuerſaſ arbores: ut ꝑ diuerſitate: & qualitate tpoꝶ & pſonaꝶ diuerſos fructuſ recipiat. Spũa lr deus intellectũ predicãtiſ edocet p ſacrã ſcripturã: ut ſm uarietatẽ pſonaꝶ: & tpoꝶ: ipe ꝑdicator poſſit audiẽtib⁹ uerba: & utilia: & ɔformia ꝑdicare. Quidã.n. aliqñ monẽdi ſunt blãditiis: qdã uo minuſ alioqn ñ emendant: ergo aliqñ blanda: aliqñ aſpera debet ꝑdicator ſm uarietatẽ gentiũ predicare. Fig. gen.ii. ubi legimus: ꝙ in paradiſo erat lignum ſcientie boni: & mali. Spiritualiter ſubaudi paradiſum uerbi dei predicatiõem: per quẽ nobis eterne uite uerba mittuntur: can.iiii. Emiſſiones tue paradiſus: tunc.n. paradiſus ꝓducit lignũ ſcientie boni et mali: qñ predicator regnum dei ꝓponit bonis: & qñ malis ſupplicium inferni exponitur. Hi ergo ſunt fructus pplo dei utiles qui de paradiſo chriſti.i. ex ore predicatoris carpi debent: quia tunc cõtemnimus terrena: qñ ad noſtrã memoriã producuntur ſuperna: & tunc abhorremuſ peccata: cũ nobis reducunt ad memoriã ſupplicia. Unde ber. in quadam epiſtola. Utinã inquit ſapes: & intelligeres: ac nouiſſima prouideres: ſaperes que ſunt dei intelligeres que mundi ſunt: ꝓuideres que inferni ſunt: profecto iferna abhorreres: ſuperna peteres: que uana ſunt ſimiliter contemneres. D Fig.

Fructum afferatis: & fructus ueſter maneat: ioan.xv. No. ꝙ ut terra fructus iugiter ꝓduceret; natura prouidet: ꝙ in ſeipſis plante ſe E

mina retinerent: quia alique plante ſunt: que ſimul
cum fructu colliguntur: ſicut frumentum: & alia bla
da: niſi enim in ipſis ſemẽ remaneret: nõ naſcerent am
plius. Spũaliter per huius fructus ſubaudi doctrinã
C pdicatorũ: p ſemen eorum uitã: ſicut enim diu nõ per
manet fructus: niſi ſeruet ſemen: qd poſtea ſeminetur
ſic non pmanet in audientibus predicatiõis deuotio:
& utilitas: niſi ſemẽ uite lucide in predicatore pcedat
Fig. Fig. geñ. 1. dixit dñs: pducat terra ligna pomifera: &
facientia fructũ: cuius ſemen in ſemetipſis pmaneat.
Spũaliter per ligna pomifera ſubaudi pdicatores: qui
humorẽ de agro ſancte ſcripture ſuggẽtes poma odo
rifera p bone uite famam: & ſapidam per ueritatis de
clarationem pducunt: preponũt bone uite ſemina: q
in fructibus remaneant: ut fructus bonos ſemp conti
nuãdo faciant: gre. li. vi. mora. Ille inqt uberes fruct9
predicationis colligit: qui ſemina bone operatiõis pre
mittit: nam loquendi auctoritas perditur: quando
uox opere non adiuuatur.

F Laudate eum in pſalterio: & cythara: ps. viii.
Solet melãcolicis multum pdeſſe ſon9 cytha
riſtarũ. Nam eo ipſo ſi dulcem audiunt melo
diam cõfortantur: hoc etiam multum pdeſt:
qbuſdã infirmitatib9: non pmittentibus hoies qeſce
re: quia cythare ſonus ſomnũ aliqñ inducit: & tamen
qñq; excitat: & euigilat dormiẽtes. Spũalr p cythar
dũ ſubaudi pdicatorẽ: rõ eſt: qa tangens cytharam in
terdum dulcem: interdũ acutum ſonum facit: & cõcor
dat uoces ultimas pmis: ſic predicator tãgendo cytha
rã ſacre ſcripture: aliqñ dulcia loqt narrãdo xpi miam
& regni celeſtis gaudia. Aliqñ acutũ facit: qñ. ſ. eter
na ſupplicia reducit ad memoriam: ɔcordat. n. pphia
rũ uoces apoſtolorũ uocibus: quorũ dulcis melodie ar
monia

monia pcõres reuocat a ſomno mortis: & inducat ad eterne uite qetem. Fig. iii. reg. xyi. ubi legimus: ꝙ ſaul a ſpũ maligno uexatus audiens dauid cytharizantẽ adiuuabat: & qeſcebat. Spũaliter dauid hꝫ duplicẽꝫ interp̃tationem: quia manu fortis: & uultu deſiderabilis: iõ bene per dauid notat̃ uerbi dei p̃dicator: quia ut dictũ ẽ: p̃dicatores placido uultu uocãt ad pniam: chriſti miſericordiam exponẽdo: aliqñ reducit illos ĩ manu forti: eterna ſupplicia memorando: p ſaul: qui interpretat̃ abutens notat̃ peccator: q abutit̃ gratia ſibi data. Cum igitur peccator cytharam predicatoris audit ſibi nunciantẽ: & blandiẽtem: timens fugit peccatũ: & cõfidens xp̃o cõpungitur: & ſic de manibus diaboli liberat̃. Sonus hui⁹ cythare. ſ. ſcripture ſãcte ſi bñ a predicãte tangit̃: nihil tam fructuoſe corde audientiũ percipit̃: unde ugo de ſancto uictore libro primo de aĩa. Nihil in hac uita dulcius ſentit̃: nihil auidi⁹ ſumit̃: nihil ita mentẽ ab amore mundi ſeparat: nihil ſic animũ contra tẽtationes roborat: nihil ita hominem excitat ad omne bonũ: & ad omnem laborẽꝫ: ut ſacre ſcripture ſtudium. Fig.

G

Uos eſtis ſal terre: mat. y. Senſibiliter uidem⁹ ꝙ cibus apt⁹ ſaliri: ſi omnino ſale careat: nil ualet: iob. yi. quõ poteſt qs comedere: ꝙ non eſt ſale ꝯditum: ſi uero nimium ſalis in cibo ponat̃: ẽt amareſcit. Spũaliter predicatores diuini uerbi ſal terre dicunt̃: uñ aug. in omel. Sal inqt apoſtoli dicuntur: quia p ipſos uniuerſum hominũ condit̃ genus: ſucceſſores uero apoſtolorꝫ predicatores diuini uerbi dicũtur: qui ſua doctrina mentes ſeculariũ condiunt. Cũ igit̃ oĩa debeant moderate: & ẽm debitaꝫ menſuram fieri: ipſi debent diligenter attẽdere: ut ſermones ſuos: qbus debent corda audientium cõdiri a

Fig. deo ſapida fieri: in menſura debita temperet. Figu. in leuit. ii. ubi legimus: ꝙ in oi ſacrificio ponebať ſal: & hoc erat ꝑcul dubio in debita ꝓportione. Spũaliter cor hũanum dicit eſſe uitulus: uel aial ſacrificii deo offerendi. Sacerdos uero offerẽs eſt predicator diuini uerbi: q cor mactãs peccatis: uirtutibus illud uiuificat ut ipſum ſapidũ deo reddat uerbis ſacre ſcripture illď quaſi ex ſale cõdit: ſed ut dictum eſt: debet ſeruari debita ꝓportio: nã ſm carnis ſacrificii quãtitatẽ appõebať plus: uel minus de ſale. Sic ſm capacitatem audiẽtium debet dari ſermo predicantium: & quo ad quãtum: & quo ad quale: ne ꝓlixitate ſmonis: uel forte nimia ſbtilitate: uľ aggraueť ſapor: uľ dulcedo cauſet faſtidiũ: uľ amaritudinẽ: uñ petrus ra. in ſmone illo: homo quidam erat diues ſic ait. Omnium quidẽ ciborum ſal eſt ſalubre condimentũ: ſi ñ deſit mẽſura: alioquin ſi ſine modo eſt: & ipſum periit: & qď ſalis erit ꝑdidit: amarat. n. nimietas: quod condiret mẽſura: ſic qui in nobis eſt ſenſus: ſi teneat modum: dat ſaporem intellectum parit: prudentiaꝫ generat: cor dilatat: auget ingenium maturat dicenda: audienda cõponit: fit ꝗ ſibi dulcis: fitq; deguſtantibus ſuauiſſimus: & plãe erit melior ſenſus: ꝙ profert nihil amarum ore: hoc ꝑmiſimus: ut ſit nobis in euangelicis ſenſibus noſtri ſẽſus conſtringenda menſura: quatenus uitalem cibum diuinũ paſtum: celeſtem ſaporem: non moleꝫ: ſed cautiſſima nobis ſobrietate cuſtodiat.

❡ De prelatione.

A Enenũ aſpidũ ſub labiis eoꝝ: ps. xiii. ferť ꝙ ſerpẽs iſte aſpis. ſ. tempore coitus copulatur murene: que eſt piſcis quidaꝫ: ſed quia aſpis ſerpens eſt uenenoſus ualde: murena illi nõ copularetur: niſi uenenũ deponeret prius: quod & faciť:

cit:ſed poſt copulatā:reſumit uenenum deterius more ſolito. Spūaliter ꝑ aſpidem que fertur ſurda ad uocē incātantium :clericus elatus ad prelationem anhelās denotatur:qui ſurdum ſe prebet ad uocem xpi di. Diſcite a me:qa mitis ſum:& humilis corde:mat.xi.Hic etiam dum cupit prelationi cōiungi per ſimulatam eqtatem:uidetur uenenū deponere:ꝓmittens:& pretendens ſanctitatē:& iuſtitiam:ſi producatur ad cathedram:ſed adeptus qđ fraudulenter cupiebat:reſūpta priori nequitia:deterior eſt q̄ prius:& tunc apparet ef fectibus quod eius equitas ſimulata non erat eqtas: ſed duplex iniqtas.Fig.ii.reg.xv.ubi legimus:ꝙ poſt q̄ abſalon fratrem ꝓprium interfecerat:& fuerat a patre reſtitutus in grā ſedebat in uicis:& plateis:ꝑ quaſ ad regē hoies ueniebant habentes cauſam: & clamās dicebat.O qs me regē conſtituet:ut faciam iudiciū:et iuſtitiā:his qui non inueniūt:qui eis iuſtitiam faciat: uel rñdeat:operiebat.n. uerbis ſimulatis maliciā cordialē:obtento uero regno:pſecutus ē patrē: & nephāda cōmiſit. Spūaliter abſalō interpretaꝫ amaricatio: & bene denotat clericū toto affectu ad prelationē ſuſpirantē:qui ſemp eſt in mentis amaritudine :quouſqꝫ ualeat: ꝙ praue cupit obtinere:fratricida ꝑ tāto dicit quia ſuo malo exemplo proximos : & fratres occidit: Hic ergo per artem hypocriſis conatur informare electores:ac promotores uerbis uirtuoſis:ſub dolo promittens magna:& mirabilia:q̄ nequaq̄ exercere intēdit:& ſic per fas:& nephas precibus.& precio: quolibet modo conatur adipiſci regimen:ſed adeptus deterior efficitur q̄ prius. Expellit enim patrem eius:ſcilicet chriſtum:& doctrinam eius de finibus regni ſui: bonos deprimit :malos promouet:pecuniam elicit:ſacra uendit:& omnia mala facit.Ecce igitur q̄ cito uer

titur ficta ſanctitas in nephandā malitiam: qa ꝙ late bat in infimis: indicat̃ poſitum in ſublimibus. Pe. ra: in quodā ſermo. Quidā ante dignitatis adeptionem ſatis cōmendabiles extiterunt: ſed ſup candelabrū ec cleſie conſtituti lucem in tenebras: & famā in infamiā conuertunt: melius pleriſq; adhuc latere ſub modio: ꝙ cum infamia candelabrum aſcendiſſe. Adhuc enim turpitudo eorum ſub paupertatis obſcuro lateret: ni ſi ea dignitas diuulgaſſet.

B Mediator hoium: primi ad thimo. ii. Mediuꝫ eſſe dicitur: qđ ſapit naturā extremoꝝ: uerꝰ bi grā: medium inter album & nigrū dr̃ eſſe palidū: mediū inter calidū & frigidum eſt te pidum. etc. Sapit igiṫ mediū naturā rei extremoꝝ: qa quaſi ex utroq; participat: & cōponiṫ ex ambobus: & cum patet uni extremoꝝ: tenet locū quodāmodo alte terius extremi. Spūaliter prelatus dr̃ eſſe medius: ſiue mediator inter deū: & ſubditos: ut ſit tranſitus ad de um ab ipſis ſubditis: mediante prelato per uitā & do ctrinam ipſius prelati. Debet etiā ſapere naturā extre moꝝ: qa & debet mitis eſſe cum pplo: & rigidus cum deo. Et qñ deus exiget uindictam de ſubditis: debet ſbditoꝝ cām capere: & ꝓ ipſis dñm ꝺ̃precare interpel lans humiliter pro illoꝝ idulgentia. Cum autē pplm ſubditoꝝ peccare uidet: exigat uindictam de iniuria

Fig. deo illata per peccatū nō parcēdo ipſis. Fig. exo. xxii. ubi legitur moy. per quem de egypto populus eductꝰ eſt: fuit pro populo intercedendo mitiſſimus: delinqn tes puniendo ſeuerus: & ſeipſum pro pplo exhibebat mori paratū: cum dicebat. Aut pce populo huic: aut dele me de libro uite: in quem ſcripſiſti: ideo inducens g re. prelatos ad mediādū pro pplo apud deū: exēplo moy. li. viii. mora. ſic ait. moy. ſic amauit eos: qbꝰ pre fuit:

fuit:ut ꝑ eis nec ſibi parceret: & tñ delinquens ſic pſe
cutus ē: quos amauit: ut eos ēt dño pcente: pſterneret
utrobiq; legat⁹ fortis utrobiq; mediator amabil̄: cām
ppli apd deū pcib⁹: cāꝫ dei apd pplꝫ gladiis alligauit

VNxit te dn̄s oleo letitie. ps. xliiii. Mēbra ℂ
uncta oleo miteſcunt: nam membroruꝫ
indignatio moleſtat: & membra efficiun
itur ductilia. Spūaliter prelati ſūt mem
bra principalia in toto eccleſie corpe: iō
ungi debent oleo miſericordie: ut ſuper ſubditos mā
ſueſcant per cōpaſſionem. Fig. iii. reg. i. ubi legit̄ ꝙ ſa Fig.
lomon unctus fuit in gyon per ſadoch ſacerdotē et na
tan ꝓphetam; & poſitus ſuper mulā dauid patris ſui.
Spūaliter per ſalomonem ſubaudi eligendū prelatū:
rō eſt: qa ſalomon iterpretat̄ pacificans mentes: & re⸗
tribuens iniquis: he ſunt due cōditiones: que in prela
to penitus requiruntur. ſ. ut afflictos cōſolari conetur
flendo cū flentibus: infirmus cū infirmantibus: & cō
patiens cōpatientibus. Leo papa in quodā ſer. & pōi
tur in decretis: libat dño proſpera: qui ab afflictis pel
lit aduerſa: debet ēt retribuere iniqs debitā correctio
nem: iniquitas impioꝝ gregem bonoꝝ incorrecta in
ficiat. Caſſiod. ſuper. ps. Iniquitas quippe mortaliuꝫ
more putredinis ſine fine uagaret: niſi eam medicina⸗
lis correctio minute reſecaret: ungitur in gyon: qui in
terpretatur lucta: qa prelatus uelut bonus athleta un
gitur: ut luctet̄ ↄtra uitia & pctā: nec in mente ſua ui⸗
uere uitia ſinat: qui debet alioꝝ culpas detegere: unđ
gre. xxiiii. mora. Qui adhuc īpugnantium crimina ui
tioꝝ per cōſenſum delectationiſ tolerant: alioꝝ recipe
re curam nō preſumant. Cū uero tentationū bella ſu
begerit: & apud ſe de intima ſecuritate ſecuri ſunt: cu
ſtodiam ſortiant̄ animaꝝ. Sed ungit̄ ſalomon ab his

duobus.ſ.a ſadoch:qui interpretatꝛ iuſtus:& a nathã qui interpretatur donans:qa prelatus debet in ſe iuſti tie auſteritate uti:& ſubditis ſepe ueniã dõaꝛ:uñ cnſ. ſup illud mat.xxiii. Alligant onera grauia: & iporta bilia ſic dicit:de prelatis circa uitã tua eſto auſterꝰ: cir ca uitã alioꝝ benignus. Audiant te hoies parua man dãtẽ:& grauia facientẽ:ſed ponit ſup mulã regis:que mula naſcitꝛ ex equa & aſino:qa dꝫ ſedere ſuper diſcre tionem:que cõponitur:ex correctione:& uenia: & ex ſede illa reddere iudiciũ. Nã illa ſedes ẽ dauid pñs eiꝰ chriſti:cui dr̃ miſericordiã:& iudiciũ cãtabo tibi:unđ gre.in moral.tractando hyſtoriã de archa teſtamenti dicit. Miſcenda eſt ſeueritas lenitati:faciẽdo quoddã ex utraq; tẽperamentũ: ut in nimia aſperitate nõ deſ perent ſubditi:neq; in nimia lenitate ſoluanꝛ:h nimi rũ illa tabernaculi archa habet: in qua ſimul cũ tabu lis uirga:& manna erat: quia cum ſacre ſcripture ſci entia in boni rectoris ſit pectore:ſi eſt uirga correctio nis:ſit manna dulcedinis.

D SI cecus ceco ducatũ preſtet:ambo in foueã ca dunt.mat.xv.Rõ:quia ſiꝛ ductus: & du ctor in foueã cadunt:ẽ: qa de ꝓpinquo ſe te nent:itaq; uno caſu ãbo cadẽt:ſi aũt ductꝰ a ducente diſtaret:ñ ſic eueniret:qa cadẽte ductore:nõ eſſet ductũ neceſſe cadere:ẽt inuenta fouea. Nã audi to prioris cãu: poſſet ſeqñs ſtare:nõ ſequi: & caſũ ſuũ uitare ex caſu precedẽtis: ſꝫ quia ſeqñs totã ſuã adhe ſionẽ ponit in precedẽte:quẽ cautũ putat: iõ illo cadẽ te:cadit & ille. Spũaliter ductor cecus ẽ delirans pla tus:rõ eſt:quia ſicut ſe habet ſecũdus oculus in corpe ita ſe habet prelatus in ecclia: iõ dñs in euangelio ẽm lu.xi.di. Si oculus tuus ſimplex eſt:totũ corpus tuuꝫ ſimplex eſt:& h quia ſi prelatus nequã ẽ:uix ſubditus

poterit

poterit bõus eẽ: qa ſubditus in ſua actione quodãmõ a ſuo prelato dependet. Idcirco dctũ ẽ moyſi: fac ſm exẽplar: qđ tibi monſtratũ eſt in mõte exo.xy.i. in prelato: ergo prelatus dũ peccat: nõ ſe tm̃: ſed ſubditũ ẽt pctõ occidit. Fig. i. reg. ulti. ubi legim⁹: q dũ philiſtei pugnarẽt ɔtra iſrl: uerſũ eſt ſup ſaul totũ põdus prelii & ſagittis plurimis uulnerat⁹ irruit ſup gladiũ ſuũ: et mortuus eſt: qđ uidenſ ſuus armiger: q iuxta illũ erat fecit ſiliter: & mortui ſunt ambo pariter. Spũaliter p ſaul q interpretat̃ abutens: itelligit̃ prelatus malus: q praue abutit̃ officio paſtorali: pficiens honoribus: deficienſq; moribus uertit̃ ſup ipſũ totũ põdus ppl̃i: qa ſanguis ppl̃i pereuntis requiret̃ de mãibus ſuis: ut habetur expreſſe ezech. iii. Vulnerat̃ multis ſagittis: qñ tentationibus diaboli cõſentit: irruit ſup gladiũ ſuũ: qñ ſponte exercet peccatũ: tunc idem facit armiger cũ ſubditis: ſui prelati exemplo peccandi ſumit audaciã ideo greg. in mora. prelatus tot mortibus dignus eſt: quot male uiuendi exempla ad ſubditos tranſmittit. Fig.

Ranſmigrata eſt captiua: & iſtos quis enu-triet. iſa. xlix. Solent pirate cum capiũt alienigenas mulieres eas pcio uẽdere: & ex hoc ſequitur duplex periculum: quia & paruuli: ſi qui ſunt: orbantur matris preſidio: & mulier illa quando ꝫ ex nobili orta proſapia uilibus traditur gentibus. Spiritualiter ſacra ſcriptura uocat ſepe eccleſiam: ſeu religionem mulierem. apocalyp. xii. Mulier amicta ſole. &c. Tunc igitur mulier hec tam nobilibus orta natalibus: quia eterni regis filia uiliſſimis uenditur perſonis a piratis: quando electores precio: & carne: & ſanguine inclinati; ſeu preuenti eccleſie: ſeu religionis regnum tradunt indigno: & malo prelato regendum. Inde filii orbati matris pre- F

ſidio pereunt: quia ſubditi debita directione priua-
ti regiminis: uagi & diſcoli facti: & ad interitum ca-
dunt: & ipſa tam nobilis mulier tradita eſt in tam tur-
Fig. pibus manibus lubrici peccatoris: & enormis. Figu.
quarti. reg. v. ubi legimus: q latrunculi ſyrie duxerũt
puellam ex iſrael captiuam: & uendiderũt eam naam
leproſo: qui ipſam tradidit in obſequium uxori ſue.
Spiritualiter per latrunculos iſtos notandi ſunt electo-
res maligni: quorum ſacrilege manus ut repleãtur pe-
cunia: prompti ſunt ponere quẽcunq; indignum in ſe-
dem cathedralem. Iſti ſunt deteriores latronibus: qui
peregrinos expoliatos trucidant: quia illi corporaliter
iſti utroq modo: ſcilicet ſpiritualiter: et corporaliter oc-
cidunt: ideo longe melius ſuper furcas ſtarẽt puella ue-
ro ex iſrael religioem: ſeu eccleſiam ſignificat: que per
ſcrpture ſancte notitiam deum uidet. Dum hec ergo
puella tam nobilibus orta natalibus: ex qua xp̃o mul-
tos adoptionis genuerat filioſ: tranſmigrat per latrun-
culos huiuſmodi: quid facient filii eius. Quis eos edu-
cabit: & dabit refectionem celeſtis doctrine: & aqua
ſapientie ſalutaris potabit illos. Tradit̃ naam leproſo
ideſt immundo: & enormi prelato: qui hanc puellam
ſeruam tradidit proprie uoluptati: & liberoſ eius ci-
bat prohibitis: & immundis per male conuerſationis
exempla: et ſic qui ueſcebãtur in croceis: ſtercora am-
plexantur. Heu nephanda abuſio honorãt diabolum
& derident chriſtum: ber. ſuper expoſitionẽ regule ſan-
cti benedicti tractans illud puer. xxv. Celum ſurſum
& terra deorſũ. Pedes ſunt ſuper caput: & facies retro
eſt: iteriora effuſa ſũt extra: deus ibi cõculcatur diabo-
lus ibi honorifice ſuſcipitur: et ſubdit: ber. Terra inqt
ſurſum: & celuz deorſum: ubi terrẽa celeſtibus prepo-
nunt̃ pedes ſũt ſupra caput ubi uiri ſpũales d'ſpiciũtur

l. otts

hoīes uero terrena ſapiētes in honore habētur. Facies eſt retro cū in opibus: in qbus noſtra terrēa utilitas intenditur: poſt q̄ merces eterna interiora effuſa ſunt extra: cum bona interiora negligunt: et exteriora diligūtur deus uero conculcat: & terra deificatur: ubi deficit charitas: & regnat cupiditas: diabolus honorifice ſuſcipitur: & deus contumelioſe repellitur. Vbi raptores recipiuntur: boni uero repulſam patiunt: uel male procurant. hi. ber.

AD predam aſcendiſti fili mi. gen. xlix. Oportet falconē domeſticum ampliꝰ predari ſilueſtro: ratio eſt: qa dum falco ſilueſter ſatur eſt: qeſcit a preda: et nō eget ꝑ tunc ulteriori preda: ſed domeſticū non pro ſe tantū: ſed pro dn̄o ſuo: & totiuſ domus familia oportet predari. Sp̄ualr̄ ſilueſter falco ſecularē predonē ſignificat: qui ſufficiētibus ſpoliis pro ſe ꝯgregatis a preda qeſcit: & ceſſat: ſed domeſticus falco denotat domeſticū predonem clericum: uel religioſum per ſuū ſuperiorē promotū. Hunc oportet preter ſibi neceſſaria ꝑ dn̄o ſuo predari ſpolia ſubditoꝝ: ut ingluuiē dn̄i ſui ꝓmotoriſ ꝯtentet inſatiabilem: tali mō ac pacto ipſum prelatiōis culmen intrare oportuit. Plus. n. petit ꝓmotor: et uult pro labore promotionis interdum recipere a ꝓmoto: q̄ ſint redditus: quos ꝓmotor acqrit: ideo efficit falco domeſticus predās: & expoliās ſubditos undiq̧: ut fauces dn̄i ſui poſſit r̄pellere: qui aliter illū nō ꝓmouiſſet. Hec deteſtāda puerſitas figurata fuit. iii. reg. xiii. ubi legimus: ꝙ qui uolebat implere marſupiū ieroboam: fiebat ſacerdos. Spi. ieroboam interpretat diuiſio populi: per quem notat munerꝫ amator: & mercator patrimonii crucifixi: ille. n. adeo diuidit ppl̄m ſuū: indignos ſubleuādo: & exaltādo: bonos uero d'primēdo: & cōculcādo: iſai. y. F Fig.

Veh q iuſtificatis ipiū pp mūera: & iuſtitiā ſuā auerti
tis a iuſto. Pe.ra.in quadā epiſtola: pnitioſū eſt in pn
cipe auꝝ adorare mūerū: teſte ſiqdē ppheta. Iniquoꝝ
inqt iniqtates ſunt: dextera eoꝝ repleta eſt munerib⁹
tranſibunt iniqtates in penam: & munera in dolorem
quia teſtimōio iob: ignis deuorabit tabernacula eoꝝ
qui munera libenter accipiunt: iob. xv.

G Elige tibi uiros: primi macha. v. Quedā
ſunt officia: in qbus nullatenus debet di
lectior attendi: nec preponi: ſed tm̄ pitior
ut eſt nauis regimē: ſeu gubernatio: i ali
is uero: in qbus agit: preter picl'm minus
indebite pmoueri pōt amicus. Spūalit ad animarū re
gimen nō debet poni niſi uita: & moribus bene exper
tus: & exercitatus i ordine ſubditoꝝ: non. n. debet p
ſumi neſciētē ſcalā: aut. banchā dirigere nauim ſufficiē
ter gubernare debere. Sic nō eſt preſumēduꝫ bene ſcir
peſſe: qui primo ſubeſſe nō didicit: unde aug. in ſer. ad
epalem inqt dignitatē eligi non debuit: q minora offi
cia gubernaſſe n̄ didicit: qa cura nauis illi cōmiti n̄ de
buit: qui remū tenere nō nouit. Ergo ſi nauis: ſeu ſal⁹
religiōis amat: ſūme cauendum eſt: ne preponat quiſ
piam: niſi utraq; facultate: uidelicet moribus: ſapien
tiaq; peritus. Non enim nobilitas ſanguinis: ſeu carna
lis affectio homini ſufficientiam prebent: ſed ſtudium
Fig. ſancte uite. Figu. i. re. xvi. ſamuel propheta ex precep
to domini: cum deberet ungere in regem unum de fili
is iſay. ipſe iſay. ſtatuit coraꝫ propheta omnes filios ſu
os: retēto dauid minore igitur cum uidiſſet ſamuel he
liab primogenitum eorum: et optime apparentem: exi
ſtimauit futurum regem: ſed ait ad eū dominus. Ego
non corporis pulchritudinē apicē facio regalē: ſed ani
mi uirtutem. Non eſt igit electus in regem heliab: nec
aliquis

aliquis eoꝝ:quos pater ſtatuerat coram ſamuele: ſed
miſſum eſt pro dauid :qui cuſtos erat ouiū:qui paruu
lus erat puer:& unctus eſt in regem. Spūaliter non de
bent eligere in prelatum poteſtatem habenteſ ſup ele
ctione illum uel illos:quos munduſ reputat:quantun
cunq; affluāt diuitiiſ potētia:& nobilitate:qa deus in
eligendo talia non attendit:ſed debet eligi ille. qui ui
ta:& moribus alios excellere dignoſcitur. Talis enim
aptus eſt paſcere oues chriſti: non autem illi: uel illi:
quos mūduſ iſte reputat:uñ ori. ſuper illo numeroꝝ.
xxvii. puideat dñs ſpiritū oīs carnis:ſic ait. Diſcāt ele
ctoꝝ principes nō eos:qui cōſanguinitate generis iun
cti ſunt:neq; carnis propīqtate ſociāt̄ teſtō ſignare: ne
q; hereditate tradere principatum eccleſie: ſed referre
ad iudicium dei:& non eligere illum:quem humanus
commendat effectus:&c.

QVi parcit uirge odit filiū. puer. xiii. Nun H
q̄ p ſe pr̄ pōt odire filiū:cum filius pr̄i ſit
alter ipſe:ſed p accidēs multi ſunt odiē
tes:nā licet pr̄ ex amore nimio filio pec
cāti p ſe mala nō miniſtret:illū tñ uidet̄
odiſſe p accidēs:dū ſibi nociua nō dene
gat. Si.n.egrotus cōtraria medico poſtulās obtineret
illa a medico:ſignum eſſet mortalis odii. Sic ſpūaliter
prelatus dicitur ſubditos ſuos odire: ſi ipſos errare pſ
picit: & in correctos relinquit: non eſt enim ſignum
amoris:ſed odii mortalis. Ipſi peribunt in peccatis ſu
is:& ſanguis eoruꝫ exquiretur de prelati ſui manibus
ut habetur. ezec. iii. Figu. i. reg. ii. & iiii. ubi legimuſ Fig.
ꝙ filii heli ſacerdotis tollebant fixinulla carnes ſacri
ficii de olla inuitis offerentibus: et iacebant cum mu
lieribus:& cōmittebant peccata grandia per que ppl̄s
ab oblatione ſubtrahebatur. Pater uero ipſoruꝫ in

crepabat eos leuiter ſīe correctiōe:nec ob patris icrepa tionē dimitebant:igitur indignatus dn̄s contra ipſos & contra domū heli patris eorum & contra populum ſuſcitauit philiſteos contra populum in prelium:& fu git iſrael:& multi de populo occiſi ſunt;& filii heli cor ruerunt in bello: & archa dei capta eſt a philiſteis:que mala cū audiſſet heli:cecidit de ſella:& fractis ceruici bus expirauit. Spūalr̄ heli:q̄ interp̄taī deus me⁹ ſigni ficat p̄latū:qui locū d'i iter ſubditos tenet filii uero ei⁹ ſunt ſubditi ei⁹: q̄ iterdū pueſitate audaci fixi acuta tridenti lacerant carneſ ſacrificii: qn̄.ſ. triplici neqtia .ſ.ſupbia uite:ɔcupiſcētia oculoꝝ:& cōcupiſcētia car nis:q̄ qdē tria tribus religiōis ɔditiōib⁹ cōtradicunt obedientie.ſ.& pauptati:& caſtitati ſcandalizant po pulos laycoꝝ:quos debēt iducere ad ſacrificādū deo ſacrificiū laudis:& miſrim⁹ iterdū p̄lat⁹ pcēs diſcipli ne pmittit eos in pctīs eoꝝ: credēs deo ſatiſfeciſſe p le uem increpationem:q̄ nullatenus ſufficit:qn̄ incorrigi bilis culpa ſuadet. Nā tāta eſt quorundā ꝓteruitaſ:ut emendari nequeāt remotis uerberibus: ideo cuꝫ tales prelatus inuenit:qbus non prodeſt ꝓterua increpatio debet eos reducere dura punitione: unde rī. de ſūmo bono.li.iii.ca.xli. Qui blādo uerbo caſtigatus nō cor rigiſ:acriuſ neceſſe eſt:ꝙ arguaſ: cū dolore enim ſunt abſcindenda:que leuiter ſanari nō poſſunt. Quia igiſ negligit diſciplinā erga ſubditos tepiduſ prelatus: iō tanti mali dicitur eſſe auctor. Nā percūt filii ſui.i.ſub diti i p̄lio uitioꝝ:& ſuccūbūt:archa dn̄i.i.religio capi tur a demonibus:& ipſe de ſella prelatiōis cadens mo ritur in peccatis ſuis:non eſt igiſ amare filios: ſed odi re:ſi delinquenteſ eos nō corrigamus. Et longe meliuſ eſt quoſdā crudeli punitione ferire:dum aliter nequnt emendari:q̄ ceteris prebere materiam corruendi:unde ori.

orig.ſup li.numeroꝝ omel.lxxxi.Que ē inqt iſta bo ni tas:iſta miſericordia manu parcere: & oēs in diſcri men īducere:polluitur.n.ex uno peccatore populus: ſicut ex una oue morbida uniuerſus grex.

SVper aſpidē:et baſiliſcū ambulabis:et ꝯcul cabis leonē: & draconē.ps.xc.Multū ꝓdeſt debentib⁹ eē in ꝑlio armoꝝ exercitiū: & ali as fuiſſe in preliū: & recepiſſe: & dediſſe ict⁹ plurimos.Ex hoc.n.audaciores fiūt: & firmiores ī ꝑ lio:uñ ſm uegetium:hoīes macelarii: & aſſueti capere porcos: & ceruos: & aſſueti occidere hmōi anialia:ap tiores ſunt ad bella.Nā homo incōſuetus uidere uul nera: & ſanguinis effuſionem:nullatenus eēt apt⁹ ad bellū: & precipue ad ducatū exercitus: īduceret.n.ti morē:uñ dꝫ afferre audaciā.Spūalr debens exercituꝫ ſubditoꝝ ducere:dꝫ eſſe exptus in prelio contra uitia corpis: & tentamenta diaboli:alioqn ſi debilis foret: eo ſuccūbente: ſuccūberet ſubditoꝝ exercitus: iō ne ceſſario reqrit approbata expientia in ea: q dꝫ aliis ꝑ eē.Fig.i.reg.xvii.& xviii.Dauid prius īterfecit leonē & urſū: & poſtmodū facilr īterfecit goliā: & obtēta fi lia regis in ſponſā:factus eſt dux exercitus dñi. Spūa liter ſignificat dauid ꝑlatū:q dꝫ uultu placido bonos cōfortare: & puerſos forti manu corrigeꝛ: hic ergo dꝫ urſum.i.ſtolidū corpus: & leonē.i.mundū aſtutū do maſſe: & poſtmodū diabolū uincet facilr: & ſic obten ta prelatione legittima ſpōſa erat aptus dux exercit⁹ ſubditoꝝ:nō igit accedat qſꝗ ad animaꝝ regimē:niſi prius debellatis uitiis: & peccatis.gre.xiiii.mor. Qui inqt adhuc īpugnātiū crimina uitioꝝ per ꝯſenſū dele ctationis tolerat:alioꝝ curā ſuſcipere nō ꝑſumat. Cū uero tentationū bella fugerūt: & ipſi apd ſe de ītima trāquilitate ſecuri ſunt:cuſtodiam ſortiant animarū. Fig.

¶ De recidiua.

A Redi in domū tuā. luc. xiii. Neceſſe eſt hoīem qui diu a p̄ria ꝓpria ſuis exulauit demeritiſ redientē ſūmope cauere ab oī offēſa: qa tūc ꝓditor quaſi ↄuictus duriuſ a principe puni tur. Spūalr pctōr: qui diu ſuiſ culpis exaſperat diuinā clementiā: multiplicādo mala: inuenta uenia p pn̄iam ſūme dꝫ cauere: ne redeat ad culpas priſtinas: qa tunc

Fig. exaſpata miſericordia: in dirā mutaret̄ uindictā. Fig. iii: reg. ii. ubi legimus ꝙ ſemei: q maledixerat regi da uid: & lapides ꝓiecerat ↄtra ipſum: hūiliatus corā ſa lomone filio ſuo conſecutus eſt miam. Ait. n. illi ſalo mon: uade in hierl̄m: & edifica tibi domū ibidē: & in de nō recedes: nec uadas huc: atq; illuc: in q̄cunq; eniꝫ hora recedes d' hierl̄m: morte morieris. Et placuit ſer mo h ſemei: & edificauit domū: ut p̄ceperat ei rex: & habitauit ibi tribus ānis: qbus cōpletis ſecutus eſt ſer uos ſuos fugiētes ad regē geth: poſt quē miſit ſalomō banaiam: qui iterfecit illū: & mortuus eſt. Spūaliter p ſalomonē: qui interpretat̄ pacificans mentes: ſubaudi xp̄m: qui preſto ē ↄſolari penitentes: & d' ſuis pctis do lentes. Per ſemei: qui lapidem iactauerat cōtra dauid ſubaudi peccatorem deū multiplicr̄ offēdentē: lachry mis tn̄ preuenientibus idulgentiam obtinentem: pre cipit̄ ſibi domū edificare in hierl̄m. i. uiſionem pacis p penitentiam: & ide nō recedere per peccatū: alioquin morieт̄: qui merito debet ↄtentari. Sꝫ quid ē poſt tres annos recedere. No. ꝙ poſt tres annos. i. poſt tres pn̄ie gradus ſeruitii corporalis. ſ. ſenſus deſcendunt ad mū dum: quos ſpūs ſequit̄ p cōſenſū. Sꝫ tunc mittēs xp̄s poſt ipſum banayā. i. diuinā punitioneꝫ illū ſpūaliter occidit: & ſic fiūt illius nouiſſima peiora prioribus: iō criſo. ſup mat. Cogita inquit o homo grauiorē eē cul

pam

pani poſt ueniã: uulnus plus dolere poſt curaꝫ: moleſtius hoiem ſordidari poſt gratiam: quia indulgentie ingratus eſt: qui poſt ueniam peccat ſanitatis indignus eſt: qui ſemetipſum: poſtq̃ ſanatus eſt: uulnerat nec mundari meretur: qui poſt gratiam ſordidat ſemetipſum.

Quam uilis fctã es iterãs uias tuas: iere. ii. Perſonaliter cõiunct⁹ bone ſocietati: & fideli: & dũ fugit loca mala: & piculoſa: nũq̃ debet ſe elongari a ſociis. Latẽt. n. interdũ latrunculi in nemoribus: qui nequaq̃ audent inuadere multos ſimul: ſed ſi quemq̃ ſolum a ſocietate deuiantẽ repiunt illum capiunt. & expoliant: & aliqñ occidunt. Spũaliter fugientes peccatum ductu xpi: & diuine grẽ fugimus loca mala: et piculoſa: qa captus in illis occiditur Ideo cũ ſic xpus nos inde per ſuã grãm educit debem⁹ ipſum ſeq: & ſocietatẽ eius nequaq̃ relinq̃re: qa demones latẽt in itinere mũdi huius ſub qbuſdã delectationibus: q nequaq̃ nos pñt offendere noſtrã ſocietatẽ ſequẽtes. Sed ſi per recidiuum uelimuſ mũdi delectamẽta querere: diabolus animã capiet: & gratiis expoliatam cõprimet eterna cõfuſione. Fig. ge. xxxiiii. ubi legimus: ꝙ iacob cũ eius familia redibat de meſopotãmia fugiens a cõſortio labã: q quaſi uolebat eiuſ familiã detinere captiuã. Et dũ pertrãſiret per terram ſichimorum dinna filia lye: relictis parentib⁹: & fratribus ſola deſcendit: ut uideret gentes regionis illius: et ſibi emeret iocalia iuxta morem puellarum: & rapta a ſichem rege illorum: & ab eodeꝫ uiolata eſt: et paſſa ſtuprum: & omni tempore confuſa fuit. Spiritualiter per iacob: & lyam uxorem eius ſubaudi chriſtuꝫ: & eccleſiam per dynnã filiam eoꝝ intellige aiam his parẽtib⁹ regeneratam: reducunt hanc filiã hi parentes de ma

B

Fig.

nu diaboli: qui per pctm̄ conatur ipſam detinere capti-
uam: ſed dū ſic cum parentibus tendit ad terrā natiui-
tatis ſue.i.ad celū: tranſit p ſichimā: que iterpretatur
laborioſa: & bn̄ ſignificat uitā pn̄tem: q̄ requiē nullaꝫ
nouit: ſed affecta aia miſera rerū iocaliū.i.delectatio
num: relicta xp̄i ſocietate: deſcendit ad mūdi caduca:
& inuēto ibi ſichem.i.diabolo principe mundi huius
capit̄ ab eodē: & uiolatur: quia pudicitiā: quā chriſtū
ſequendo p pn̄iam acqſierat: diabolus coculcat: & ſic
uiliſſima: atqꝫ abiecta: et ꝯfuſa remāet expoliata grati
is: & uulnerata pctis: aug. in ſolilo. Ipſi dn̄e obſuaue
rūt me: & uidētes me ſine te: deſpexerūt me: diuiſerūt
ſibi ueſtimenta mea: quibꝰ ornaueras me: ſub pedibꝰ
ſuis conculcauerūt me: fecibus peccatoꝝ poluerunt tē
plum tuum: poſuerunt me deſolatum: tota die mero
re confectum: ibam poſt eos cecus: nudus: & illaquea
tus funibus peccatorum.

C Qui nutriebant̄ in croceis: amplexati ſunt ſter
cora: tren. iiii. Si qs uellꝫ cōtra naturā porcū
nutrire d̄licato cibo: & pōere i lecto eburneo
porcus nullatenꝰ pateret̄: nā inuēto luto: uł
ſtercore: ſtatim i illa imergeret̄: eo q̄ hec ſibi naturalia
ſunt. Spūaliter peccator peccata frequentās: & iterās
& per longam ꝯſuetudinem in illis imorans: fecit ſibi
quaſi contra naturam nō peccare: iō ſi qn̄qꝫ aliquo in
teruallo pn̄ie occurrente peccare deſiſtat: modicum p
ſeuerat: quia ſtatim ſue cōſuetudinis neceſſitate coa
ctus: ad ſolita inclinatur: & ſpreta pn̄ie pulchritudine
Fig. ad ſtercus peccati deſcēdit. Figu. in nume. xi. ubi legi
mus: q̄ filii iſrael abhorrebant māna: qd̄ erat eis celi-
tus datum: & dicebāt. Anima noſtra nauſeat ſuper ci
bo illo leuiſſimo: utinā eſſemus in egypto: ubi porros
& cepe: & alia comedebamus: nam pp longam morā:

quam

quam ɔtraxerant in egypto: nõ ſapiebant niſi egyptũ & ꝓpter appetitum aleorum: & cepe ſpernebãt mana continẽs oẽm dulcedinẽ. Spũaliter iſte populus denotat peccatores diu in cecitate peccati demorantes: q oculos egros hñtes: & palatum nõ ſanũ: guſtata pnie grã: & uiſa indulgentie luce: ferre non pñt: nec in illis qeſcere: dũ ſe uident priuari uoluptatibus: aboiantur mũda: ut amplexibus teneanť putrida peccata: qbus uelut funibꝰ ligati trahunť quaſi natura. Vnde gre. in quadaꝫ omel. Viſitata culpa obligat mentẽ: ut neq̃ q̃ ſurgere poſſit ad rectitudinẽ: conatur: & labitur: qa ubi ſponte pſiſtit: ibi & cum noluerit cadit.

D

RESpiciẽs retro nõ eſt aptus regno dei: luc. ix. Fugiens gladium inimicoꝝ ſemp debet oculos habere ad uiã: p quaꝫ gradiť: & ad terminum: ad quẽ tendit: non aũt ad terminuꝫ a quo receſſit. Nã uoluẽs ſe retro: aut eũ ſtare: aut ſi pcedat: oportet eum cadere: & in utroqꝫ gradu pſequentes appropiquant ad eũ: & ſic eſt in piculo. Spũaliter penitẽtes fugiũt gladiũ diaboli: pcm. ſ. ideo ſemp ante oculos habere debẽt uiã pnie: & terminũ: ad quem ꝓperant. ſ. uitaꝫ eternã: quia cogitantes: & oculis cordis contẽplantes eterne uite dulcedinẽ: auidiores efficiuntur ad mundi fugam. Nõ debet penitẽs aliquando reſpicere retro p delectationis pterite recordationẽ quia tunc diabolus inſequẽs nos cito caperet p cõſenſum: & ſic ibi remaneremus captiui. Fig. ge. ix. ubi legimus: ꝙ cũ dñs uellet ſubuertere ſodomã: & gomorram ꝓpter illorum ciuiũ iniqtates: angelꝰ pcepit loth: & uxori: & familie illiꝰ: ut exirẽt inde: & ſaluarẽtur in mõte: qđ oẽs ſic fecerũt: & ſaluati ſũt: excepta uxore loth: que dum fugeret: uoluit ſe retro: & uerſa eſt i ſtatuã ſalis. Spũaliter dñs uult pũire peſſimoꝝ peccata: Fig.

ſic.n.exigit ſue iuſtitie rectitudo.p̄cepit ãt cupiētibus ſaluari:ut a pc̄tis recedãt p uiam pnie:& ſaluentur in monte dn̄i.ſ.in celo:nō debent retro reſpicere p pecca ti rcidiuationē:ſed recto tramite plēitudinis perficere iter inceptū:ſic.n. pueniēt ad mōtem eterni gaudii:in quo bn̄ placitū eſt deo habitare cum ſanctis:ſed ſi aīa miſera retro reſpiciat p deſideriū:& affectum reꝝ mū dialium:uertitur in ſalē:& efficit terra ſterilis: in qua nullū uiride penitus amplius naſcit ptinens ad uirtu tem:p̄s.Poſuit terrã fructiferã in ſalſuginē:ergo non ē reſpiciendū retro p delectationē peccati:poſtq̄ receſſi mus per pniam a peccato:qa hec deus nimis abhorret un̄ augu.ad quendã comitē.Vlluꝫ ſcelus corã deo tã abominabile ſit:q̄ preterita peccata unicuiqꝫ ur̄m di miſſa reminiſcēdo gaudere:& inde exultare.

¶ De religioſis.

A Iſti ſunt uiri potentes: gen̄.vi. Virtus:& po tētia:ſeu fortitudo i hoīe cognoſcit:& men ſurat p aggreſſum:& obtentū alicuius diffi cillimi:nã uincēſ:& ſuperãs debilē:& iermē nō cēſet ortis:ſꝫ p̄ualens ɔtra fortem:& munitū hic pbus nuncupat:& audax:ut patet de dauid ɔtra go liam.Sp̄ūaliter inter oīa mūdi difficillima obtinenda generi hūano ē ſacra ſcriptura:ad illã enim ex natura nō poteſt attingere hūane mentis acies: ſed diuinitus infūdit captiuãtibus ꝓprium itellectū i obſequm xp̄i Relictis ergo grauaminibus mūdi: & corporalibꝰ re bus:q̄ ſuis pōderibus ſpūm trahūt ad ima: intellectꝰ fit agilis:& potētior:ut aſcēdat ad cōtemplationis al titudinē:& illã rapiat:ut patet de ueris religioſis: qui depōentes carnis uoluptatē:ueram caſtitatē ſeruãt:ex pulſa cupiditate:paupertatē uoluntariã ſectant:negã tes uoluntatē ꝓpriã:tenēt obedientiã.Hi ergo fortes

facti

facti:& agiles:ut diximus:de ſinu diuīe cōtēplatio nis exhauriūt dei ſapientiā. Fig. ii. reg. xxiI. ubi legi mus:ꝙ cū dauid deſcendiſſet ad conſulendū dominū ſitiuit aquā:que erat in ciſterna iuxta portā bethleem quod uidentes tres uiri fortiſſimi ſocii ſui tranſierunt ꝑ mediū exercitus philiſtinoꝝ:q uſq; ad illū locum caſtramētati erant:& nō ſunt paſſi aliquā leſionē ab hoſtibus:ſed hauriētes aquā iſtam detulerunt dauid: q tamē illā bibere noluit:ſed libauit eā dn̄o coram omni populo. Spūaliter dauid qui deſcendit ad cōſulendum dn̄m ſignificat religioſum:q relictis uite p̄ſentis cōmodis:deſcendit ad excuſationē conſilii qui ait:uade:& uende oīa:que poſſides:& ſequere me. Hic igit̄ ſitit aquam de bethleem. i. ſcientiam ſacre ſcripture: bethleem enim iterpretatur dom⁹ panis:& ſacra ſcriptura dr̄ archa ſpūalis preſens:qui. ſ. de celo deſcendit: tres uiri fortiſſimi:tres ſūt uirtutes iā dicte. ſ. pauptas caſtitas:& obediētia:unaqueq; enī difficilis eſt:& fortiſſima ad ſaluādum. Sed quia predicte tres uirtutes hominē expoliant ab oneribus mundi:faciliter perducunt ad ſacre ſcripture ſenſum:nec ualet contradicere philiſtinorum exercitus:ideſt tentationes promouentium:nam his pollens uirtutibus nihil habet:ꝙ a diabolo poſſit impediri. Sed uide quia aquam obtentaꝫ non bibit dauid: ſed libauit eam domino coram populo:quia cum religioſus ſciētiam obtinet ſacre ſcripture:non debet illam ſibi ſoli aſcribere: & ſibi tantuꝫ bibere:cum ſit donum dei:ſed debet iſtaꝫ effūdere coram populo chriſtiano:ut ex illa bibant ſcitientes anime:& hoc eſt facere libamen ſanctum coram deo:ſcilicet ſcientiam a deo acceptam audientibus impartiri: alioquin diuinam incurreret indignationem:qui diui

nam ſciam petentibus denegaret: uñ gloſ. ſup illo euã
gelii. Que gratis accepiſtis: gratis date: ſic dicit. Qui
ſcientiam a deo gratis acceptam dare contemnit extre
mi iudicii examine a deo merebitur merito maledici:
qa maledict? diſpẽſator auarus: cuius largus eſt dñs.

B Expoliaui me tunica mea: can. v. Signũ ma
gni amoris eſt: qñ quis ueſtem propriam ex
trahens amico ſuo & ſocio: donat illã: & ue
ſtem ſocii ſibi induit. Nam quãtumcũq; alia
exteriora donaria ſibi mutuo donent: donum proprii
ueſtimenti ſignũ indicat alterius amoris. Spũaliter ſi
gnũ magne dilectionis inter deũ & nos eſt: qñ ipſe in
duitur ueſtimento noſtro: ſeu tunica noſtra: quã nos il
lis donamus: & ea ipſum ueſtimus: hec. n. tunica eſt ꝓ
pria uoluntas. Quantũcũq;. n. amore chriſti expolie
mus nos bonis exteriorib?: nihil eſt illud: niſi nos ho
rum deponamus affectũ. Et quãtumcũq; magne ſint
facultates: & uoluntatem hñdi deponimus: oia chri
ſto donamus: uñ caſſio. li. viii. Nemo eſt: qui nõ habet
quod dimittat: uniuerſis renunciauit facultatib? mũ
di: quiſquis affectum poſſidendi eas radicitus ampu

Fig. tauit. Fig. i. reg. xviii. ubi legimus: ꝙ ionathas exuit
ſibiipſi tunicam propriam: & donauit eam dauid: &
cõglutinata eſt anima innate anie dauid: nõ obſtante
ꝙ ſaul pater eius odiret dauid. Spũaliter per ionatam
qui interpretatur columba pulchra: ſubaudi puerum
religionem intrantem: cuius dicitur columba ſimpli
citas. Iſte nanq;: nõ obſtante ꝙ natus ſit mũdo carne:
& ſanguine: cui quidem mundo chriſtus odioſus eſt:
nihilominus poſtpoſita mundi: & ſuoꝝ progenitorũ
facultate: expoliat ſe uoluntate ꝓpria: & illã tradit in
manus chriſti: & conglutinatur amoris glutino ani
ma eius anime chriſti: & ipſe chriſtus reinduit illuz tu

nica

nica honoris:qa ſecũ in iudicio ſedebit: qñ ueniet mũ
dum iudicare :iſte q ſecutus eſt uoluntariã chriſti pau
pertatem:uñ gre.in omel.ſup illo uerbo:uos qui reliq
ſtis oĩa. Quiſqs ſtimulo amoris excitatus hĩ poſſeſſa re
liquerit : illic ꝓculdubio iudiciariam poteſtatẽ obtie
bit:ut ſimul iudex tunc cum iudice ueniat:qui nũc cõ
ſideratione iudicii ſeſe uolũtaria paupertate caſtigat.

APparuerunt tres uiri.geñ.xviii. Non ſit men C
tio:ſeu cura magna: ſi uideant uiri:niſi uide
antur cũ magna aliqua ſtrẽuitate:humanũ.
n.eſt uiros uidere: ſed cum uirtutibus inſoli
tis uiros uidere :admirationẽ adducit:ideo nõ eſt i caſ
ſum dictũ:ꝙ apparuerunt tres uiri.ſ.abrae:qa in for
ma qdem apparentes:erant tñ angeli : ideo fuit admi
ratio. Spũaliter admirationem nõ modicam debet in
ducere humana cognitio:ꝙ inter tot aduerſa mũdi ui
ri religioſi:loquendo de perfectis & bonis : ducant ui
tam quaſi angelicam:cum ſint hoĩes. Cum.n.totus
mundus poſitus ſit in ruina maligna.i.in malo igne:
ipſi nõ igni uniunt. Cũ.n.mundus iſte ſit plenus ↄcu
piſcentia oculoꝝ per auaritiã:ipſi ſeruant paupertatẽ
Cum mũdus plenus ſit concupiſcentia carnis per im
munditiam:ipſi ſeruant caſtitatẽ. Cũ mundus totus
infectus ſit per ſuperbiã:ipſi ſeruent hũilitatem obedi
entie:ideo deus dedit illis oẽꝫ ſapiẽtiã:& ſciam. Fig. Fig.
danil.i.ubi legimus:ꝙ cum filii iſrael eſſent in captiui
tate babylonis prepoſitus legis elegit tres pueros ex fi
liis iſrael:in quibus nulla erat macula qui poſt tres an
nos docti lingua caldaica:& pleni ſcientia ſtarẽt in cõ
ſpectu regio:& ſic factũ eſt: & qa nõ erant ↄtaminati
cibo babylonico:dedit eis deus ſciam : & ꝓphetiam.
Spũaliter uita preſens dicit captiuitas babylonis: qa
multipliciter homo in ipſa capitur : & confundit. In

hac.n.uita populus fideliũ eſt captiuus:quouſq; a cor
dis uinculis liberet ex filiis iſrl.i.ex populo xp̄iano: p̄
poſitus regis xp̄i.i.ſpũſſanctus eligit tres pueros.ſ.p̄
dicatoꝝ:minoꝝ:& heremitaꝝ ordines: qui pure & ſi
ne macula uiuentes nõ ſunt ↄtaminati actibus baby
lonicis.ſ.ↄcupiſcentia carnis:ↄcupiſcentia oculoꝝ: &
ſuperbia uite. Loquor.n.de perfectis:& bonis: qui ꝓ
fecerunt in religione:nõ aũt de his:qui defecerunt. Iõ
deus dedit illis donũ intellectus ſacre ſcripture:didice
runt.n.linguam caldaycam.ſ.ſenſum prophetaꝝ : &
legis:ut ſciant optime concordare antiqua nouiſſimiſ
& pp̄lm per uiã ducere ſalutis. Sed cõpletis.iii. ãnis ↄ
ſpectui regio preſentabunt.ſ.qui cõſumatis trib⁹ma
gnis:quas ſeruant pfectionibus.ſ.paupertate: caſtita
te:& obedientia:quibus quaſi angelis cõparant ipſi
preter coronã que talibus datur: obtinebunt aureolã
doctoꝝ chriſto pñtati in regno celeſti: uñ aug.ad mõi
cam. Noui iquit nõ mediocriter eſſe felicem:qui ſe ſal
uat:dño adiuuante:ſed noui multo magis beatioreꝫ
eſſe:qui ſecum alios ducit ad uitam.

D Multi plicabo ſemen tuũ ſicut ſtellas celi.geñ
xxii. Not.ꝙ in celo ſunt ſtelle fixe.ſ.in firma
mento:ſunt.n.ſicut clauus in rota:et nõ ha
bent motum alium:niſi motũ ſui orbis ſunt
et alie:que uocant erratice:ſunt planete : que aliũ mo
tũ hñt:preterq̃ motum proprii orbis. Et licet iſte ſtelle
ſic mobiles ſint:tñ ſuam influentiã ſup terrã hñt : nec
ſuperflue mouent motu ꝓprio:uñ eſt : ꝙ interdũ uide
mus quendã motum uapoꝝ:qui uident ſtelle : ſed nõ
ſunt:nõ.n.in aliqua celeſti ſpera ſunt:ſꝫ ſunt infra ſpe
ras actiuoꝝ: & paſſiuoꝝ : q̃q̃ appareant ſtelle : cui⁹ ſi
gnum eſt:qa in ſe mox euaneſcunt:ſtelle aũt uere in ꝑ
petuum manent. Spũaliter ſtelle celi denotant religio
ſos.

ſos: quos deus in ſuis ordinibus q̃ſi in ſperis ſuis mul
tipliciter ordinauit: & collocauit: & ad plura: & diuer
ſa officia deputauit. Aliquos eniꝫ ordinauit ad ſacre
ſcripture ↄtemplationẽ: qui populos inſtruant & illos
doceant diuĩa mãdata: de q̄bus daniel.xii. q̄ edocti
fuerint fulgebũt quaſi ſplẽdor firmamenti: & q̄ ad iu
ſtitiã erudiũt multos: quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternita
tes: &c. Alii ũo ſunt: q̄ licet ñ moueatur celeſti ↄtẽpla
tiõe mouent ñ cũ hoc neceſſaria: et utili actiõe: uiſitã
do.ſ.pſonas ſeculares in tribulationibus plurimis: ꝑ̄
bendo ↄſolationem afflictis: inferendo conſilium de
uiis: & reducendo peccatores confeſſionibus ſuis. In
terdum etiam pro ſe & aliis uictum: & ueſtitum pro
curando: & multas alias actiones neceſſarias exercen
do. Hi ergo licet hunc motum habeant circa terrena
nõ tamẽ ẽ ſuperfluus: q̃m neceſſaria eſt martha marie
ſunt enim uere ſtelle.i.ueri religioſi: & habent influẽ
tiam ad bonum cõmune multa opera miſicordie exer
cendo. Sed ut dicebatur: ſunt quidam uapores terre
ſtres: qui uidentur ſtelle: & nõ ſunt: quia quidam por
tant religionis habitũ: religioſi uero nõ ſunt: q̄a cor:
& affectus nec eſt in altiori ſpera cõtemplationis: nec
eſt in aliis ſperis ſancte actiõis: ſꝫ ſolũ infra ſpas acti
uorum: & paſſiuoꝝ.i.inter carnem & mundum: ubi
nihil aliud ĩuenit̃ q̃ actio maloꝝ: & paſſio penaꝝ. Nã
ibi oĩs actio terminat̃ in paſſionẽ: iſti ergo nec ut ma
ria ſunt in celo: nec ut martha ſunt in terra: nam licet
operaretur: tamen dño miniſtrabat. Iſti uero tales nõ
ſũt ſtelle uere: ſed erratice: quia nec deo uacant: ut ma
ria: nec proximum procurant: ut martha: ſed ſolum ſi
biipſis: ut iudas. Et quia nõ ſunt in aliquo celo fixi: ci
to inflammati concupiſcentie igne cadũt ſup terram: Fig.
& deficiũt. Fig. apoc. vi. ubi legim⁹: ioannẽ uidiſſe: ꝙ

ſtelle ceciderunt ſup terras ſicut ficus: qui ſuos mittit
groſſos: qui nullā in arbore firmitatē habent: dū ſunt
imaturi: et celum receſſit ſicut liber iuolutus. Spūalr
p has ſtellas cadētes ſubaudi pſeudo religioſos: quos
religio ꝓicit: eo ꝙ in religiōe nullā habeāt firmitatē cō
ſumata eorū malitia: quā aliquali ſimulatiōe bōi coo
periebāt: cognoſcunt: et reiciunt: et cadētes in terrā: ce
leſte nō capiūt premiū: ſed fugit ab eiſ: ut liber iuolut⁹
et clauſus: in quo nūq̄ uoluerūt legere: & cū hoc ꝑdūt
bōa tpalia: qa cōperta eoꝝ neqtia deſpiciunt: eo ꝙ co
gnoſcūt affectū poſuiſſe ad terrena: quis p eoꝝ geſtus
ſimulatos cupiūt reputari celeſtes. Relinquūt ergo di
uitias corde: ſed nō mēte: & dei iuditio priuāt diuitiis
& a uero pauperꝝ p̄mio efficiūt penit⁹ alieni: uñ caſ. li.
viii. Nil ꝓdeſt pecūias nō poſſideſ: ſi uolūtas fuerit poſ
ſidendi. Mi𝔯abile āt eſt pauptatis a ɔdimētis tolleraſ
ſe mala: fruct⁹ uero eaꝝ caſſe uolūtatiſ uitio ꝑdidiſſe.

E A Scēdit nauī cū diſcipliſ ſuis marci. viii. In na
ui bñ ordinata obſeruāda ſūt. iiii. Primo: ꝙ
p̄ncipalis nauta nō eligat ſorte: ſcđo ꝙ p̄nci
pali naute oēs bene obediāt: tertio ꝙ ſinguli
naute collocent a p̄ncipali ad ſingula offā nauis: ꝓut
melius apti ſunt: q̄rto ꝙ nullus locū: ſeu offm̄ ſibi aſſi
gnatū moueat: ſeu relinq̄t. Spūalr ſubaudi p nauī rel
ligionē: rō eſt: q ſicut nauis de terra fertili uictū terre
ſterili portat: ſic religio de abūdātia ſacre ſcripture eſu
riētib⁹ celeſtia alimēta miniſtrat: uñ ꝓue. ulti. Facta ē
quaſi nauis inſtitoris de lōge portās panē ſuū. Igit pri
mo dꝫ eligi principalis nauta. ſ. prelatus: nō ſorte car
nis: uel ſāguis: ſed ille q precellit ſcīa: & bōitate. Scđo
debēt tāq̄ patri: & paſtori obedire: tertio oēs debēt co
locari ad officia: ad que apti ſunt. Non. n. haurieda eſt
aqua cū ſotularibus: nō debet poni ydiota ad docen
dum:

dum:nec prauus ad regendũ:ſed ualẽtibus: & ſcienti
bus debent ĩponi officia: debet enim etiam unuſqſq;
in loco ſibi aſſignato qeſcere. Videmus enim: ꝙ in na
ui ruſticus ſtat iuxta patronũ et principalẽ:et ſupra eũ
eo ꝙ pitior ſit in arte nautica: nec q̃rendus talis loc⁹ ẽ
in hac naui:que arta eſt:qualis querit̃ in terra: que la
ta ẽ:& ſpatioſa. Sic i ꝓpoſito:q ueniũt ad ſcã religio
nis ſocietatẽ:ex delitiis:& diuitiis mũdi nõ debent fa
ſtidio habere ꝓximos ſuoſ:qui ad iſtã ex pauptate ue
nerũt:nec debent dedignari ſubeſſe prelato uili:ſeu ru
ſtico ratione: cui deus ſnĩam regiminis cõdonauit. Po
tius debẽt humilitatis xp̄i reminiſci: qui dũ eſſet eter
ni regis filius: nõ horruit induere formã ſerui: et erat
ſubditus marie et ioſeph:nec talẽ debent in religiõe q̃
rere locũ honoris:et ſtatus:qualẽ in mũdo habuiſſent
cum ſit ſtricta:& ardua uia:que ducit ad gloriã:poti⁹
.n.cor ſuũ debẽt ſurſum habere ad cõſiderãdũ premii
magnitudinẽ:ut terrena uana nõ querãt. Si igit̃ ſic na
uis religionis regat̃:& gubernet̃ trãſibit huius ſuribũ
di mariſ procellas:& pueniet ad beate uite tranquillũ
portum:qui ſe ſic religioniſ nauigio exhibebũt. Figu.
gen.vii.ubi legimus:ꝙ in archa noe preerat uir bonuſ Fig.
& iuſtus:cui ſubdebantur tã bruta ad nutum q̃ hoĩes
ipſe nanq̃ ſic ordinauerat archã: quia homines ſuperi
us exiſtebant:poſt homines uero collocauerat anima
lia munda:poſt autem immunda: & ferocia cum man
ſuetis ſeſe compatiebantur:quantuncunq; loca nõ ha
berent ſpacioſa:que in nemoribus habere cõſueuerãt
nec erat rixa inter ea:ſed locis propriiſ contentabant̃.
Spiritualiter per archam diuerſis lignis fabricatã:&
conglutinatam bitumine:ſubaudi religiõem diuerſis
coadunatam hoĩbus: et conglutinatam glutino cha
ritatis. Noe qui interpretat̃ requieſ:prelatũ ſignificat

qui tam pro ſe:q̃ pro ſubditis eternā regem debet prin
cipali⁹ querere:hac.n.primo queſita omnia bōa addi
ciunt̄ illi:per hoīes uero ſuperius cōmorantes notant̄
uiri ſcientia:uita:& bonitate precellentes. Per anima
lia uero manſueta intelliguntur ſimplices:& paupereſ
qui de humili ſeculi paupertate ad religiōem uenerūt
per ferocia uero animalia notantur diuites:& potēteſ
qui de ſeculi magnitudine deſcenderūt. Hi igitur ſe de
bent omnes mutuo ſuſtinere: nec debet paupībuſ mo
leſtum eſſe:ſi his:qui ex moribus delicatioribus uene
runt ad monaſteria:aliud alimentorum: aut ueſtimen
torum dat̄. Nec debent diuites de ſuis diuitiis magis
ſuperbire illis in obſequio xp̄i relictis q̃ ſuperbirent:ſi
eius in ſeculo fruerent̄:ſed nota: ꝙ animalia mūda ab
aīalibus īmundis ſegregant̄:qa in religione debēt pra
ui:& diſcoli a bonis:& pacificis fr̄ibus ſeparari:debēt
.n.deici:& deprimi per debitam correptionē: ponēdo
inferius:ne ſua ɔtagiōe peſtifera plurimos ꝑdant. Igit̄
in naui religionis:ſupradictis ſeruatis:ſemꝑ oculoſ ad
portū eterne uite:quo tendimus:dirigere debemus:et
illuc ueniemus ꝓcul pulſis ꝑiculis ꝓcellaꝝ: unde gre.
in quadam omel. Qui celeſtis uite dulcedinē in quātū
poſſibilitas admittit ꝑfecte cognouerit ea:que in ter-
ris amauerat:libenter cuncta derelinq̇t:cōgregata diſ
pergit:inardeſcit in celeſtibus aīus:nil in terrenis libet
deforme conſpicit̄ quicquid de terrene rei ſpecie place
bat:qa ſola ſpecioſe margarite claritas fulget in mēte.

¶ De reſurrectione.

A VIdimus dn̄m io.penul. Lōge maior eſt le
titia:cum homo poſt multa ꝑicula: et in
ſperata:ſeu inopinata ſalute redit ſanus
in patria:q̃ ſi domi ſemp ꝑſiſteret incolu
mis:exemplū de filio ꝓdigo. Maior.n.

fuit patris cõſolatio:redeũte filio:quẽ putabat periſſe q̄ ſi ſemper apud illum mãſiſſet. Spũaliter dño noſtro ieſu xp̄o moriẽte in cruce magnus fuit diſcipulorum do lor:eo qđ gaudebãt de ſui preſentia: et illis erat dulce uiuere:& cũ illo corporaliter ↄuerſari:unde dicebat pe trus in oium diſcipulorum perſona:dñe:ad quem ibim⁹ uerba uite eterne habes:ſed maior fuit letitia: uiden tes eum reſurrexiſſe a mortuis:quia non dum confor mati a ſpiritu ſancto:nũdum plenã habebãt de ratio ne dñi fidem. qđ patet de duobus euntibus in emaus qui dicebãt:ſperabamus:ꝙ redẽpturus eſſet iſrael:ſed hec ẽ tertia dies:&c. Pretẽdebãt.n.ex uerbis ſuis:qua ſi nõ eſſe completuȝ:quod dñs illis de ſua reſurrectiõe predixerat:cum aũt ipſum uidiſſent: & cognouiſſent eum reſurrexiſſe a mortuis gauiſi ſũt:uiſo illo gaudio magno. Figu.gen.xxxix.& deinceps:ubi legimus:ꝙ Fig. poſt uenditione ioſeph:poſt captiuationẽ: & cõpedes eius:poſt patris ploratũ uidẽtis tunicã eiuſ cruentatã factus eſt dñs:& diſpenſator totius domus regis pha raonis:ad quẽ fratres ſui accedentes:ut cibum emerẽt non cognouerunt eum:ipſe uero cognoſcebat illoſ:bi bit enim:& comedit cum illis in menſa:& ſeipſum ma nifeſtauit illis:& pater eius hoc cum audiuit quaſi de graui ſomno reſurgens ait:uadam: & uidebo filium meum. Iuit ad ipſum omnis eiuſ progenies:ut fuge rent egeſtatem preſentem:& futuram: et habitauerũt in terra geſſem:demum de egypto cum auro: & argen to exeunteſ peruenerunt ad terram promiſſionis. Spi ritualiter per ioſeph:qui interpretatur augumentum: ſubaudi chriſtum:de quo dicitur in.p̄s. Auxit popu lum ſuum uehementer. Hic ergo poſt uenditiõem a di ſcipulo:poſt lacerationem: & cruentationem: ſcilicet

carnis eius:reſurgẽs a mortuis: iã amplius non moritu
rus:accepit poteſtatẽ a patre in celo:& terra:& factus
eſt diſpenſator tam diuine glorie in futuro:ꝙ gratie in
preſenti. Hunc ergo fratres ſui apoſtoli non cognoſce
bant:ſed manducãs:& bibenſ cũ illis ſe eis manifeſta
uit. Nunciatum eſt patri.ſ.humano generi in peccato
lugenti:xp̃m reſurrexiſſe a mortuis:qđ de graui ſõno
uanitatis ſurgens relinquit terram ꝓprie incredulita-
tis:& deſcendit ad enigmata fidei per humilitatem
& habitauit in geſſem:que interpretatur deſiderium:
quia recta fides facit nos deſiderare eternam patriam
quã deus ꝑ nos ab initio plantauit: demũ exeunteſ
egyptiacã obſcuritatem.i.ſpecularíã:& enigmaticã ui
ſionem cũ auro et argento.i.cum meritiſ:et uirtutibus
perueniunt ad terram ꝓmiſſionis.i.ad clarã:& lucidã
uiſionez:ubi deum uidebimus facie ad faciẽ: ſicuti eſt
Igitur in die tante letitie:qua dñs nos de inferno edu
xit:& in qua triumphãs uictoriã fecit ad ipſũ cũ fidu
cia obtinendi petita accedamus: qa nihil nobis nega
bit:cum ipſe intẽdat ſuã nobis letitiã impartiri: unde
aug.in ſermone paſce. In hac die pctõr nõ debet de in
dulgentia deſperare:ſi enim latro paradiſum meruit:
cur non mereatur ueniam xp̃ianus. Et ſi illi dñs: cum
crucifigeretur:miſertus eſt:multo magiſ huic miſerebi
tur:cũ reſurget. Nã ſi paſſionis humilitas homini hoc
preſtitit confitenti reſurrectionis gloriã: quã tribuet
depoſcenti. Largior enim ſolet eſſe ad preſtandum le-
ta uictoria:ꝙ addita captiuitas.

B Refloruit caro mea.p̃s.xxvii. Mirabilia ſũt
opera nature:florent.n.arbores:germinãt
& fructificant:& matureſcũt fructuſ eaꝝ
& maturi colligunt:et poſt modũ determi
nato tpe:đpoſitis foliis:uiderẽ arboreſ aru

iſſe

iſſe:ſed redeũte uere iteꝝ reflorent: & reiterãt ſupradi
cta:hec.n.oĩa experientia intuemur: licet motũ natu
re in talibus occulte operantibus minime uideamus.
Spũaliter quod dictũ eſt de arboribus:per quandã ſi
militudinem intelligendũ eſt d' hoibus: uidemus.n.
hmõi in rationabilibus arboribus euenire hec oia:flo
rent.n.in pueritia: fructificant in iuuentute: mature
ſcunt in ſenectute:& colliguntur & depoſitis uiribuſ
humanis areſcunt per mortem: uerumtñ aduenient
uniuerſali reſurrectionis uere:iteꝝ reſurgẽt. iob.xiiii.
Lignũ habet ſpẽ:&c. Nec eſt illud diuine potentie im
poſſibile:nulla eſt in mundo natio ſane mentis etiam
nõ credenti euãgelio:cui ambiguum ſit:dñm aliquoſ
ante chriſti aduentum reſuſcitaſſe:dico credentibꝰ an
tique ſcripture. Si ergo deuſ tunc potuit aliquem reſu
ſcitare:eodem modo poterit & oẽs reſuſcitare:cũ uo-
let:qa non eſt plus reſuſcitare oẽs apud deũ ꝙ unũ: nõ
plus creare totũ mundũ ꝙ unum paruũ lapidem: apd'
diuinam potentiã. Inducet ergo deus priſtinũ uirorẽ
aridũ corporibus ſimul cũ decore ĩmortalitatis: & flo
rebunt de regionibus:ſicut fenum terre cũ integritate
folioꝝ:& fructuũ:qa in etate perfecta cum formoſita
te membroꝝ. Figu.numeri.xvi.ubi de.xiii.uirgis ſo- Fig.
la uirga aaron nocte una floruit:et foliis dilatatis pro
duxit amigdalas. Spũaliter per uirgam aaron ſubau
di nauram humanã:cui ſoli ɔpetit reſurrectio. Et no.
ꝙ ſunt.xiii.genera creaturaꝝ uiuentium in uniuerſo.
Primo ſunt.ix.ordines angeloꝝ uiuentium uita intel
lectiua:poſt quos genus humanum uiuens uita ratio
nabili et ſenſitiua:ac etiã uegetatiua:poſt qđ ſunt ani
malia perfecta:ut beſtie uiuentes uita uegetatiua:ſen
ſitiua:ac etiam motiua:poſtmodũ ſunt animalia imp
fecta motu progreſſiuo carentia: & ultimo ſunt plãte

ſola uita uegetatiua uiuentes. Nulli ergo harꝝ creatu
raꝝ cōpetit rſurrectio:preterq̄ hoi ꝓpter filiū dei:q fa
ctus eſt hō:& reſurrexit a mortuis:nā & nulla floruit
uirga:niſi que fuit aaron:quē elegit dn̄s ſacerdotē ſi-
bi:florebit igiť caro noſtra poſt reſurrectionē diuina:
operante potentia:ut ſatis rationabiliter uiſū eſt: un̄
gre.xiiii.mor.pulchre hoc ꝓbans ait. Sūt nōnulli cō
ſiderantes:qđ ſpūs a carne ſoluiť:caro in putredinem
uertiť:ꝙ putredo in puluerem redigiť:ꝙ puluis in ele-
mētis ſoluiť: ut nequaq̄ ab hōanis uideať reſurrectio
nem fieri poſſe denegant: & dū arida oſſa reſpiciunt:
hec ueſtiri carnibus rurſum uirideſceř quo ad uitā poſ
ſe diffidunt:q ſi rōnis fidem ex obedientia nō tenent:
certe hoc tenere ex rōne debuerant:qd.n.quotidie ni
ſi reſurrectionem nr̄am in uirgultis ſuis mundus imi-
tať.Nā per momenta cernimus arbuſta uiriditatē fo-
lioꝝ amittere: a fructuuꝫ pululatione poſt largitionē
ceſſare.Et ecce ſubito q̄ſi ex areſcenti ligno uelut qua
dam ratione ueniente uidemus folia erumpere:fruct⁹
grandeſcere:& totam arborem uiuo decore ueſtiri.

C Cuſtodit dn̄s oīa oſſa eoꝝ.ps.xxxiii. Pru-
dens artifex conſueuit ſeruare materiā uaſo
rū fractoꝝ uſqꝫ ad tps:ut iterato reficiat ua
ſa illa: dū tm̄ uaſa ex illa materia refici poſ-
ſint:hoc.n.agere uidem⁹ fabros aurifices:& alios me
tallarios.Spūaliter xp̄s dei filius ſūmus artifex:quod
patet ex oi fabrica:quā operatus eſt: nā oīa per ipſum
facta ſunt:& uidit deus cūcta:que fecerat:& erāt ual
de bona.geneſ.i.un̄ ſap.vii.Oium.n.eſt artifex:oēm
habens uirtutē:oīa ꝓſpiciens:artifex igiť iſte tā ſapiēs
uaſa ſua perire nō permittet:q̄q̄ ſint confracta: qa ho
mines:quos fecit uaſa honoris:ſue gl'ie capaces:et ſue
diuinitatis cōnſortes:non patieť oio perire:ſed fractu

ras.ſ.corpus:et aiam reſeruans tpe debito reficiet con iungens illas ſimul in die.ſ.iudicii:ſiue reſurrectionis ſic.n.compaginabit:& ɔiunget membra membris:& partes toti:ꝙ nil remanebit enorme. Fig.eze.xxxvii. Fig. ubi dn̄s per quandā ſimilitudinē uirtutē reſurrectiōis oſtendit. Ductus eſt igit̄ ꝓpheta in campo magno ple no humanis oſſibus:qui ex precepto ait oſſibus: oſſa arida:audite uerbum dn̄i:&c.& ſequit̄. Et acceſſerūt oſſa ad oſſa unum qdꝗ ad iuncturaꝫ: & uidi:& ecce ſuper ea nerui:& carnes aſcenderunt: et extenſa eſt in eis cutis:& ſpūm non habebāt. Et dicit dn̄s ad me ua ticinare fili hoīs:& dices ad ſpūm: A quattuor uentiſ ueni ſpiritus:& ſuffla ſup mortuos iſtos: et reuiuiſcāt et prophetaui ſicut preceperat mihi. Et reuixerunt:ſte teruntꝗ ſuper pedes ſuos exercitus nimis grandis ual de. Spiritualiter hec uiſio ſatis aperte indicat reſurre ctionem mortuoꝝ:ut per oſſa: que propheta uidit in campo:intelligant̄ cōtra oīa humana corpora:que tu mulata manēt in uniuerſo mūdo ſuis ſpiritibus denu data. Cum uero uenerit dies illa: ī qua filius hominis cui datum eſt iudiciū facere:ſuā docebit potentiā:tūc qui in monumētis ſunt:audient uocē eius. Et tūc ter ra:mare:& infernus dabūt mortuos ſuos a quattuor uentis terre.ſ.ab oriēte:illos uidelicet:q circa ortū: et infantes mortui ſunt:a meridie.ſ.qui iuuentute deceſ ſerunt. Ab aquilone.i.qui uſꝗ in ſenectute uixere: & ab occidente.i.qui ad decrepitam etatem peruenīeteſ defecerunt:et ſic reſurgent mortui:puſilli et magni ſta bunt ante tronū iudicis:ut cum ſuis corporibus unuſ quiſꝗ accipiat mercedem iuxta ſuum laborem:& di uina iuſtitia ocioſa nō dormiet ſup hiſ: qui paſſi ſunt inocenter:& non acceperunt mercedē:unde damaſce. li.iiii. Si inquit reſurrectio non eſt:deus nō eſt:nec pro

uidentia eſt: tunc caſu oia ſeruantur: e: agunt: uidem⁹
enim plurimos iuſtos eſurientes: & iniuriaȝ patientes
pcõres aũt: & i iuſtos diuitiis: & oi uoluptate bñ abũ
dãtes. Sed qs unq̃ hoc iuſti iudicii: uel ſapientis proui
dentie opus bene ſentiens ſuſpicabitur: erit ergo reſur
rectio: iuſtus enim dñs: & his qui confidunt in eum
mercedis retributor erit. hec da.

D Q Vis dabit mihi pẽnas ſicut columbe: & uo.
& re. p̃s. liiii. Colũba ſua iduſtria cognoſcit
aeris turbinẽ pxime futurã: unde relicto a
gro fugit ad alta mõtiũ: & ſaluat ſe in petra
quouſq; redeat tranqlitas: & tunc trãſacto turbine ſe
cura redit ad agrũ. Spũaliter colũba denotat animaȝ
ſancti uiri ppter ſimplicitatẽ ſanctã: & bonoꝝ operũ
fecũditatẽ. Cognoſcit. n. ſe pẽitus a corpore ſeparãdã
p mortem hũanam: iõ ut fugiat turbinem: & picula
mortis: alis amoris: & timoris dei uolat ad alta ↄtem
plationis celeſtiũ: quibus coadiuta nõ tiet mortẽ hu
manã: qa ſe ſpat ſemp melius accepturã: ſtat ergo in
foramine petre: ideſt cũ xp̃o ſeparata a corpore in celis
reditura tñ terminato turbine uite pñtis ad corpus
Fig. qd' reinduet ĩmortale. Figu. geñ. viii. ubi legimus: ꝙ
colũba emiſſa ab archa. viii. die reuerſa eſt cum ramo
oliue uirentis. Spiritualiter ania ſancta egreſſa de ar
cha. i. de uita mortali p diſſolutiõem corporis eius re
dibit in die reſurrectionis uniuerſalis cuȝ carne ſua ui
rore ĩmortalitatis induta: unde ſeñ epl'a. xxxvi. Deſi
nunt inquit iſta: non pereunt: & mori pertimeſcimus
& recuſamus: mors interimit uitam: nõ eripit. Veniet
inqt iteꝝ: q in hac luce nos repõet dies equo aio d'bes
rediturus exire: obſerua orbẽ reꝝ in ſe remeãtiũ: eſtas
abiit: ſed alter annus adduxit: hyems cecidit: referent
illã ſui mẽſes: ſolẽ nox obruit: illã dies ſtatim abigit.

Ipſi

IPſi uidentes ſic admirati ſunt. con. ſunt. E
t.a.eos:pſalm⁊.xlyiii.hoies putantes cōclu
ſiſſe hoſtē ſuū:& letantes d' uictoria:ſubito
deuicti:& delitiis ſtupore replēt: & tremore
deficiūt:& eſt rō:qa mutatiōis ſubite ab extrēo ad ex
tremum nulla pōt eſſe preuiſio:nec adhiberi cōtra le
ſionē cautela. Spūaliter tpe paſſionis xp̄i putauerunt
iudei ſe xp̄m cōcluſiſſe:& penitus oēs uirtutes eius ex
tinxiſſe:uidentes eum:ut uerū hominem pati:& mo
ri in cruce:iccirco corpus eius poſuerunt ī monumēto
adhibita ad illd' militū diligenti cuſtodia:ut poſt ter
tiā diem inuēto in ſepulchro corpore ꝓbarent chriſtū
nō predicaſſe ueꝝ de ſua reſurrectione. Sed cum hec
iudei crederēt:& uoce ac corde affirmarent:& cuſto⁊
diētes ſepulchrū circundaſſent:xp̄m detinere putātes
ipſi illuſi ſunt:qa dn̄s fortis:& potēs cōfractis portis
ereis:& ianuis mortis deſtructis:exiuit de ſepulchro:
& deſcendit angelus dn̄i:ut fulgur d' celo:& adeo ta
befecit cuſtodes:ut fierēt uelut mortui. Q d' audiētes
principes iudeoꝝ turbati ſunt:& repleti ſunt ſtupore
& extaſi. Figu.iud.xyi.ubi legimus: ꝙ fortis ſanſon Fig.
adamauit mulierē meretricem:que erat in gaza:& cū
ingreſſus fuiſſꝫ ad eam:philiſtii circūdederunt domū
& poſuerunt cuſtodes:ut mane facto occiderēt illum.
Dormiuit igiť ſanſon uſq; ad noctis medium:& inde
cōſurgēs apphendit ambas porte fores cū poſtib⁊ ſuiſ
& ſerra impoſita:q̄ in hūeris ſuis portauit ad uerticeꝫ
montis. Spūaliter ſanſon:quē angel⁊ naſcituꝝ nūcia
uit xp̄m denotat:quem nunciauit gabriel: hic igitur A
dānauit mulierē meretricē:ꝑ quā ſubaudi humanam
naturā: d' qua ſcriptū eſt hier.iii. Tu aūt fornicata es
cū amatoribus tuis: tn̄ reuertere ad me dicit dn̄s: in
trauit igiť in gazā: que interpretať diuidens eū:quia

christus in hāc uitā deſcēdens manens idem diuiſus ē in multa: ut nos deo uniret: q̄a ſe naſcens dedit ſociū conueſcēs in eduliū: ſe moriēs in precium: ſe regnans dat in premium: igit tempore paſſionis dñ obdormiſſet p morte: philiſtei.i.phariſei fecerūt circundari domū.i.ſepulchꝝ mūiri: & cuſtodiri putātes: ut dcm̄ eſt corā mūdo xp̄z extiguere: & ipſi⁹ dēigrare ūtutes: ſꝫ poſt mediā noctē ꝯſurgēs morſa morte: & uia patefactauite aſcēdit in mōtē: i quo bn̄pla citū eſt ei habitare cū ſanctis ſuis: & hoc fuit in die aſcēſiōis eiuſdē qn̄ aſcēdēs i altū captiuāꝫ duxit captiuitatē: et ſic fuerūt phariſei deluſi: quia uū crediderāt dōminicam extiguere: & occultare reſurrectionis uirtutē: illi ipſius penit⁹ uirtutem approbauerunt: unde augu. in quodam ſermone reſurrectionis. Nam ut taceam prophetarū oracula: angelorum miniſteria: aperta ſepulchri penetralia: ipſum dn̄m poſt orōnem cum diſcipulis loquentē conuerſantem: edentem: thomā quoq; clauorū uulnera etiā digito cōtractantem: ut hec oīa pretermittam tn̄ nr̄am confirmat fidē īpietas iudeorū: nā ſufficit ad crudelitatē nobis eoꝝ nimiū cauta crudelitas quo. n. diligentius cuſtodierunt tumulū: eo cōſtat illū manifeſtius reſurrexiſſe: quo plures teſtium relinqueret. Nā hoc ꝓcurauit diuina ꝓuidentia orōnis dominice non ſolū angeli: nō ſolū diſcipuli: ſed & teſtimoniū ꝑhiberent: quod amplius eſt inimici.

¶ De ſacerdotibus.

A OFferetis nouū ſacrificiū dn̄o: leui. xxiii. Si qſ ſeruus preſentaret alicui magno principi munus ſordidum: et imundum: unde ſperabat premium: forte reciperet detrimentum: conſueuit. n. liberalis dominus bn̄ ſibi bōa donātibus redonare

donare. Spũaliter ſi miniſter dei: ſcilicet ſacerdos: qui debꝫ deo offerre aĩas mundas fidelium ab omni ſor de peccati preuentus pigritia: & inertia: deo animas imundas: & ſordibus plenas uerbo: & exẽplo nõ purgabit: deo nõ erit acceptus: nec in celo mercedẽ accipiet. Si autẽ inſtanter laborabit moribus: et doctrĩa ducere peccatores per pniãꝫ ad ſtatũ gr̃e: liberalis ꝑnceps xp̃s etiã regnũ qđ penitens obtinebit: illi etiam feliciter impartieẽ. Fig. leui. vii. ubi legimus: ꝙ cũ ſacerdotibus portabaẽ a populo ſacrificiũ ꝓpitiationis: ipſi ſacerdotes portionẽ ſacrificii pro ipſoꝝ uita r̃cipiebãt Et notãdum: ꝙ ſacrificium propitiationis erat illud: nam cum peccauerat homo: portabat aliquod anial ſacerdoti: ſecundum quodmelius poterat iuxta facultatem ſuam: & ſacerdos offerebat illud deo pro peccatis illius: ut deus illi propitiareẽ: ueruntamẽ retinebat ſibi ſacerdos portionẽ ſacrificii ꝑ uita: & in hoc cõſiſtebat totũ ſtipẽdiũ ſacerdotis. Spũalr̃ officiũ ſacerdotũ xp̃i eſt deo recõciliare pcõres orõnibus: iſtructionib⁹ exemplis: & doctrinis: & illos reddere deo r̃nouatos et mũdos ꝑ pniam: et in hoc cõſiſtit eorũ premiũ: ut dictũ eſt: nã ſi ex hoc non accipiãt coram deo ſtipendiuꝫ & mercedẽ: ſciant ſe fame perire: uel perituros in eternum: nam peccatorũ repropitiatio eſt tota ſacerdotis merces: & remuneratio. Vnde origenes ſuper leuit. ſi aſſumpſeris peccatorem: & monendo: docendo: orando: inſtruendo adduxeris eum ad penitentiam: ab erroribus correxeris: a uitiis emendaueris: & effeceris eum talem; ut eo conuerſo propitius fiat deus: pro dlicto propiciaſſe diceris. Si ergo talis fueris ſacerdos & talis fuerit doctrĩa tua: & ſermo tuus: pars tibi datur eoꝝ: quos correxeris: ut illoꝝ merituꝫ tua merces ſit: & illoꝝ ſalus tua ſit gl̃ia corã deo: & ſubdit ibidẽ

Sacerd. offic.

Fig.

applic.

Intelligant ſacerdotes dñi: ubi eſt eis data portio: &
in hoc uocent: atq; in his operam dent: nõ ſe inanibus
& ſuperfluis actibus implicent: ſed ſciant: ſe in nullo
alio partem habituros apud deũ: niſi in eo: ꝙ offerũt
pro peccatis.i.ꝙ a uia mala auerterint peccatores.

B Amice cõmoda mihi tres panes.luc.xi. Quia
continue fit conſumptio humidi radicalis ꝑ
actionem caloriſ naturaliſ in humano corpe
ideo homo quottidiano cibo dicit̃ indigere.
Spiritualiter qa in aĩa nr̃a fit continua obliuio man
datoꝝ dei: & eloquiorũ eius per cecitatem: & graue⸗
dinem carnis: idcirco indigemus cõtinua refectione ci
bi ſpũalis.i.uerboꝝ ſacre ſcripture: quã quidem para
tam debet hr̃e ſacerdos dñi. Cuius officiũ ẽ huius pa
nem eſurientibus dare: quia ipſi per reuelationem di
uini eloquii a deo debent accepiſſe quod ipſi aliis lar⸗
giantur: uñ dñs: uos dixi amicos: qa oĩa que didici a
Fig. patre meo: nota feci uobis. Fig. nume. vi. ubi legimus
ꝙ nazarei inter alia tenebantur in caniſtro offerre pa⸗
nem: & ſ̃m litteram orige. dr̃: ꝙ ipſi habebãt caniſtrũ
applicatio. ſanctum: in quo tres panes oblaturi ponebant̃. Spũa
liter per nazareos: qui erant ſingulares in ſanctitate:
notantur dñi ſacerdotes: qui debent alios uita: et mo
ribus excellere: de qbus ſcriptum eſt: candidi facti ſũt
nazarei eius.&c. Hi.n. paratũ caniſtrũ cum trib⁹ pa⸗
nibus hr̃e debent: qa ſacrã ſcripturã cum tribus expo
ſitionibus.ſ.lr̃ali: allegorica: & morali ſcir̃ debent: ut
cum ppl̃s eſuriens hunc poſtulat panem: nõ dormiant
in grabato pigritie: ſed cum tp̃s eſt miniſtrandi: largiã
tur oĩbus abundãter: noſcat.n. ſacerdos dñi ſibi eẽ ꝓ
ceptum iſay.lviii. frange eſurienti panem tuũ. Qui ſi
hoc neglexerit: ĩproperabit̃ ei: quod in tre.iere.iiii.c.

legitur paruuli petierunt panem: & non erat q̃ frãgret eis. Ideo hiero. ſup ageuȝ prophetã ꝓbans hẽ eſſe offiñ ſacerdotũ ſic ait. Cõſidera inquit ſacerdotũ eſſe offi-ciũ de lege interrogãtibꝰ rñdere: ſi ſacerdos eſt: ſciat le gẽ dñi: ſi ignorat legẽ dñi: ipſe arguit nõ eẽ ſacerdotẽ.

Facies aaro ueſtẽ ſc̃tãȝ i gl̃aȝ: & dcorẽ: ut mi hi fungat̃ ſacerdotio. exod: xxviii. Fulgens ueſtibus precioſis ſi mũdas illas ꝯſeruat: ab oĩbus honorat̃: & recipit̃ in domibus princi pum ſine prohibitione. Spũaliter ſacerdoſ dei ueſtibꝰ precioſis ueſtiri dȝ: moribus. ſ. & ſc̃ia coruſcantibus: quas ſi mundas ſeruet: honorifice recipiet̃ in atrio an geloꝝ corã principe celi: ſed lugubri ueſte induto pro hibebit̃ ingreſſus: & expellet̃ inde confuſus. mat. xxii Amice qũo huc intraſti nõ hñs ueſtẽ nuptialẽ: & ſeq̃t̃ ligatis manibus & pedibus ꝓicite. &c. debet ergo uo lens atrium dei intrare cãdida ueſte ornari. Fig. exo. xxviii. ubi legimus: ꝙ magnus ſacerdos induebat̃ biſ ſo uſq; ad pedes. Habebat i capite laminã aureã: in pe ctore ſuo habebat pectorale: qđ erat ex. xii. lapidibꝰ p̃cioſis ex q̃ttuor ptibus diſtinctum. Sed pãnus ſuper quo habebat lapides illi erat duplex: ut fortior eſſet. Et habebat hũerale biptitũ et ſemel tãtũ in ãno intra bat in ſancta ſanctoꝝ: ubi appebat iterdũ dñs. Spũa liter per byſſum: que dicit̃ eſſe alba: & candida: ſub-audi puritatem: & mundiciã carnis: qua dȝ pollere ſa cerdos uſq; ad finẽ uite ſue: attingebat. n. hec ueſtis uſ ad pedes: q̃a caſtitatem ſp debet ſeruare: alioquin ui-dere nõ poſſet dñm: nec digne ſumere ſacramentũ illi us: uñ aug. ſuper iſto uerbo mat. viii. Beati mũdo cor de: ſic dicit: mundus dñs non niſi a mundo corde uiđ ri poterit: debet in fronte portare laminã auream: per quam ſubaudi debitam uerecũdiam: & erubeſcentiã

C

Fig.

ayyke.

que dr̄ ↄſeruatrix honeſtatis:et pudicitie. Debet hr̄e pectorale in pectore.&c.qa ſciam ſacre ſcripture:q̄ cō ſiſtit in.xii.prophetis diſtinctus p quattuor euangelia Pannus uero ſuſtentans debet eſſe duplex:ne frangat̄ qa qui predicat:debet opere cōplere:qd̄ dicit: ne eius predicatio cōtemnat̄. Debet hr̄e humerale bipartitū: qa opera ſacerdotū:qbus ſuppoſuit humeros:debent in duo diuidi.ſ.in cōtemplationis requiem: & predica⸗tionis laborē:ſemel tantū intrabat ſancta ſanctorum qa ſemel.ſ.in fine uite ſue intrabit in regnū celoꝝ:ind̄ nunq̄ receſſurus:ubi illi deus apparebit facie ad faciē: & ſic apparet: quā magna ſit dignitas ſacerdotis dei: ſi ſeruet ſe a uitiis mundū & immaculatū:uñ criſo.de dignitate ſacerdotali lib.iii. Sacerdotii inqt dignita⸗tem aſpice:agit in terra:ſed officium celeſtibus negoci is ↄtinetur. Nō.n.hō:non angelus:non archangelus non aliqua creatura:non uirtus: ſed ipſe ſpiritus ſan⸗ctus hoc mun⁹ inſtituit: atq3 ad hoc manentes in car ne miniſterio prediti fungi angelorum.

¶ De ſacra ſcriptura.

VXor tua ſicut uitis abūdans.p̄s.cxxvii. Antiqtus cōſueuerunt hoīes hr̄e plures uxores licite:uerū eſt: ꝙ illa erat maior: que plures habebat de uiro ſuo liberos ut patet.i.reg.i.de elchana. Spūaliter li citum eſt fidelibus plures adiſcere ſcientias: dūmodo ſacra ſcriptura:que eſt apud nos fecundior ſit: ceteris honorabilior:& maior oībus:nā pricipalis uxor erat eiuſdē ſtirpiſ cū uiro uľ ſaltē eiuſdē ppľi. Sacra.n.ſcrip tura eſt eiuſdē ſtirpis cū fidelib⁹ xp̄ianis:qa diuinitus inſpirata:cetere uero hūanitus adinuēte. Idcirco ſi cū hac ſpōſa tā nobili ꝓgenie orta nos contigat hūanas ſtudere ſcias:illas d̄bemus illi ſuppōere: & apd̄ ipſius

obſequium

obſequiū ordiare. Fig. deut. xxi. Vbi legimus: q̄ cuꝫ Fig.
filii iſrael accipiebant uxores alienigenas: tres cōditio
nes obſeruarĩ tenebant̃: qa primo mulier iſta mutabat
ueſtimenta: ſecundo amputabant̃ eius ceſaree: & ter-
tio illi amputabant̃ ungule: ſeruatis iſtis ꝯditionibus
poterant illas accipere: nō aliter. Spiritualiter filii iſrł
ſunt fideles chriſti & precipue clerici: & religioſi: hoꝝ
igitur principalis uxor ſacra ſcriptura eſt: hanc. n. pre
cipue debent colere: & honorare. Si aūt contingat ip
ſos alias ſtudere ſcias: debent ſupradictas tres ꝯditio
nes pēituſ obſeruare. Primo nanq; debent illi habitū
mutare: habitus. n. ſcientiaꝝ: ut plurimū eſt ſuperbia
iuxta quod ait apſs. Scientia inflat: d'bet ergo ſanctꝰ
deponere ſupbiā: & elationem: & ſibi aſſumere humi
litatis habituꝫ: iuxta doctrinā chriſti: qui ait mat. xi.
diſcite a me: qa mitis ſum. &. h. c. Scd'o d̄bet capillos
tondere: capilli uero non ſunt uera corpis ſubſtantia:
qa deciſi nō dolet corpus: ſubaudi per capillos ſupflu
os errores in qbuſdam ſcientiis cōtentos: hos penitus
reſecare debemus: cum nullatenus ſint de ſubſtantia
ſcientie: ſed deciſis remāet ſcīa uiua: & uera. Tertio d̄
bent incidi ungule rapacitatis: & auaritie: qa polens
ſcientia nō debꝫ illam uendere: ſed gratis donare: alio
quin nō ſeruaret ritū filioꝝ iſrael. i. filioꝝ xp̄i: & preci
pue perfectoꝝ religioſoꝝ: qbus dicitur in eodē euāg.
c. x. Quod gratis accepiſtis gratis date. His igiẽ cōdi
tōibus obſeruatis: d̄bet fideles ſcīas hūanitꝰ iuentas
adipiſci: & illas ſacre theologie ſubdere tāq̄ ſpōſe no-
biliori. Sꝫ ꝓh dolor: q̄plures faciūt ecōuerſo: qa ſacrā
ſcripturā inhonorantes trahūt in obſeqū phīe: faciūt
ancillā dn̄am: & de dn̄a ancillā: un̄ iſid. de ſūmo bo.
Quid ꝓdeſt inqt in mūdanis ꝓficere doctrinis: & ca-
neſcerẽ i diuinis. caduca ſeq figmēta: & celeſtia faſtidirẽ

myſteria. Cauendi igĩt ſunt tales libri: & ꝓpter amo-
rem ſanctaꝝ ſcripturaꝝ euitandi: qui exteriuſ eloquẽ
tia uerboꝝ uigent: & interius uacui ſapiẽtia manent.
Eloquia aũt ſacra exterius incompta uerbis apparent
B interius autem myſterioꝝ ſapientia fulgent.

AQua ſapiẽtie ſalutaris potabit illũ: eccli. xv.
in ciuitate: in qua eſt aque penuria: cõſueue
runt putei claudi: & cuſtodiri: ut hora deter
minata quilibet accipiat portionem. Spũali
ter aqua denotat ſacrã ſcripturã: de qua ante xpi ad-
uentũ tanta fuit penuria: ut gentes ex ſiti uiderentur
eſtuare. ps. xlii. ſitiuit aĩa mea ad deũ fontẽ uiuũ: &c.
Cooperta erat quantũ ad uerũ ſenſum: ſed aduenien
te xpo eleuatũ ẽ ſacre ſcripture uelamẽ et patefacta eſt
Fig. aqua: ut oẽs ex iſta biberẽt abundãter. Fig. ge. xxxix.
ubi legimus: ꝙ erat puteus in aram: in agro cuius os
aptum erat grandi lapide. Et iuxta puteũ tres greges
accubabãt: ad quẽ puteũ uenit iacob: qui cũ uidiſſet
uenientem rachel cũ grege ſuo: remouit lapidẽ: q erat
ſuper os putei: et adaquauit gregẽ eius. Spi. ſacra ſcri
ptura pp ſui altitudinẽ cõparat̃ puteo: unde ber. de ip
ſa loquẽs ait: puteus alius eſt: & uñ hauriã nõ eſt mihi
Erat. n. puteꝰ iſte in araꝫ: q interpretat̃ regio excelſa:
qm̃ ſacra ſcriptura erat alta pp occultatiõem ſacroꝝ:
ipſa erat tumẽs: & grauida xpo: et ſuper os putei gran
dis lapis opienſ aquã: qa textꝰ litteralis opiens myſte
ria. Erant iuxta puteũ tres greges: qa tres mũdi natio
nes hebraica. ſ. greca: & latina: uenit iacob ad puteũ:
qñ xps carnẽ aſſumpſit: ueniẽte rachele cum grege ſuo
iacob diſcoperuit puteũ. No. ꝙ rachel uxor fuit iacob
per rachelem ſubaudi eccliam: qua aduenĩete cũ pplo
ſuo uelamẽ ſacre ſcripture eleuatũ eſt: & xpi myſteria
mãifeſtata ſunt: & fideliũ pplis aperta: que latebãt in

tueri pñt pertinētia. Nā ibi reficimur moꝝ honeſtate: ibi ītuemur celeſtis uite bonitatē: uel dignitatē: ibi pauemus eterni ſupplicii acerbitatē: gre ome. vi. ſup eze. ſcriptura ſacra ſuā oſtendit ſtaturā in edificatiōe moꝝ oſtendit altitudinē in ꝓmiſſione premioꝝ: oſtēdit horribilem aſpectum terroribus ſuppliciorꝝ. Recta. n. eſt in preceptis: alta in promiſſis: terribilis in minis.

Non bibem? aquā de puteis tuis: numeri. xx. C
Magna eſt neqtia illoꝝ: qui fontes: uel puteos cōes pegrinis inficiūt: uel deturpant: qa ſitientes dum illuc pgunt: putātes refocilari: aquā nō inueniūt. Spūaliter ſacra ſcriptura eſt puteus et fons uiuus de paradiſo deſcendēs: qui cōis eſt oībuſ uolentibus ex ea bibere. Nam ſic ordinata eſt a deo: ut omnibus gratis detur: iſay. lv. omnes ſitientes uenite ad aquas: & dñs ait diſcipulis loqns de ſacra ſcriptura: qđ gratis accepiſtis gratis date. Peſſimi igiť fuerunt phariſei: & ſcribe inficiētes aquā iſtā. ſ. ſacrā ſcripturā: & ꝓhibentes ſenſum eius ſpūalē ab infidelib? hauriri. Fig. ge. xxvi. ubi legimus: ꝙ philiſtei repleuerāt puteos terra: quos foderāt filii abraā: & cum iſaac Fig. filiuſ abrahe uellet eos fodere: ut iteꝝ emanaret aqua murmurabāt philiſtei dicentes cōtra iſaac: aquā illoꝝ eē. Iſaac āt uiſa illoꝝ malitia locū illū appellauit dilatationem: eo ꝙ tūc dilataſſet eū dñs ſup terrā. Spūaľr pueri abrae fuerūt ꝓphete ſancti: qui ex precepto ipſius abrae. i. dei ſcripſerūt multos libros: ex qbus ſcaturiebat aqua uite. ſ. doctrina: et ꝓphetia humane ſalutis. Sed peſſimi phariſei hos puteoſ repleuerūt terra. i. terrena cupiditate: qñ ſubuertebāt diuina mādata in terrenā auaritiā: ut patet de inhonoratiōe parentum: prout eis dominus improperat in euangelio. Volebat igitur iſaac puteos iſtos fodere: et terram: & inde proi

tere quando chriſtus aduentum ſuum ſalutiferum uo
lebat oſtendere in ſacra ſcriptura contentum: ut gẽtes
terrena credendo deſpicerent: & celeſtia appeterent: &
iſta obtinerent. Sed murmurabant phariſei di. noſtra
eſt aqua: nob inqunt p man⁹ moyſi lex data eſt. Et ex
nobis fuerunt prophete: nos ſumus abrae filii: & cete
ra talia: nec pmittebãt huiuſmodi puteos fodi: et in
de produci ueritatis doctrinam. Quod chriſtus uidẽs
locum illum appellauit iniquitates cum dicebat: luc.
xi. Veh uobis ſcribe: & phariſei: qui accepiſtis claues
ſapientie: nec ipſi introiſtis: nec alios introire permi-
ſiſtis. Tunc iſaac alios fodit puteos: in quibus per
alios meatus reduxit aquam primorum parentum:
quando chriſtus euangelium produxit: in quo expo-
ſuit: atq; oſtendit ueteris teſtamenti ſcripturam: et no
men huius putei eſt latitudo: quia per euãgelium chri
ſti fides dilatatá eſt ſuper terrã. Tanta enim fuit euan
gelice doctrine ſuauitas: atq; dulcedo: & tam magnã
guſtantibus bonitatis copiam tribuit: ut omnes ab
ea inueniantur refici: magni: & parui: iuſti: & peccato
res: unde criſoſto. ſuper illo: uenite ad nuptias: quoni-
am parata ſunt omnia: ſic dicit: loquens de ſacra ſcri-
ptura. Ignorans inquit inuenit quid diſcat cõtumax
quid timeat laborans: cur ſperet puſillanimis medi-
ocris iuſtitie cibos: qui & ſi pinguem non faciunt: ta-
men mori animam non permittunt. Qui autem ma-
gni animi eſt: inuenit ſpirituales eſcas: que ducunt eu
quippe ad angelorum naturã. Qui nõ eſt a diabolo uul-
neratus: inuenit per pnĩe medicinã ſalutẽ.

D FVi in ſpiritu in dominica die: & audiui poſt
me uocem magnam: apocali. primo. Domi
nica dies dicitur iſta: que ſequitur immedia

te poſt ſabbatū: et ꝑ tanto dicitur dominica: quia q̄ſi dies domini: eo ꝙ dominus in illa fecit: reſurgēdo noſtre glorificationis opus. In hanc igitur diem terminā tur opera ſabbati: et a iudeis ſabbatizantibus excluſa eſt ſacrarum uera expoſitio. Figura. exo. xvi. ubi manna datum eſt filiis iſrael in dominica die: & uſq; ad feriam ſextam in die ſabbati nil penitus eis datum eſt. Spiritualiter per manna omnem ſaporem continēs ſubaudi ſacrarum ſcripturarum intellectum continentem omnes ſpirituales dulcedines. Hec enim eſt fideli buſ obſeruantibus dies reſurrectionis dominice uſq; in finem mundi: uſq; ad illam ſextam feriam: in qua chriſtus uenerit mundum iudicare: et nihilominus excluſus: atq; remotus eſt a perfidis iudeis ſabbatizantibus: & in umbra tantum morantibus: ſeu figura: et non attendentibus ad dulcorē huius ſuauiſſimi cibi qui ſua pinguedine omne deſiderium: et omnē appetitū reficit: hiero. ſuper epiſto. ad epheſi. Pinguiſſimuſ inquit ſermo diuinus eſt: omnes habet in ſe diuitias: quicquid uolueriſ ex ſermone diuino naſcitur: ſicut tradunt iudei: quoniam manna quando comedebant ſ̄m uolūtatē uniuſcuiuſq; ſic ſapiebat in ore. Et nihilominus: q̄a iudei ſpūale māna ſacre ſcripture. i. ſpūalē ſenſum abominati ſunt: ſicut abominabantur manna illud datum celitus di. nauſeat anima noſtra ſuper cibo iſto leuiſſimo. Sic deo iuſte iudicante uero ſacre ſcripture ſenſu ſunt priuati: & iſte datus eſt fidelibuſ prout dominuſ promiſerat matthe. xxi. di. Auferetur a uobis regnum dei: & dabitur aliis: : & hic ſubaudi ſacram ſcripturam per regnum dei intelligi: quia ſacra ſcriptura eſt uia ducens ad primam ueritatem: & ducens ad ultimam felicitatem: unde criſoſto. ſuper p̄s. In ſacra ſcriptura quicquid docetur: ueritas: quic

Fig.

quid precipitur: bonitas: quicquid promittitur: felici-
tas. Nam deus ueritas eſt ſine fallacia: bonitas ſine ma
licia: felicitas ſine miſeria.

Sic currite: ut comprehendatis: prime ad cor.
ix. Nota: q duobus currētibus ad unum ter
E minum per ſpatium aliqualis uie: duo obſer
uanda ſunt: primo: ut curſu cōtinuo pergat
ad terminum: qui uult brauiū obtinere: nam modica
mora interpolata multū remaneret retro. Secundo de
bet aduertere dum appropinquat ad terminum: ut in
genioſe accedat ad locum: ubi eſt brauium: aliogn poſ
ſet labor eius caſſus eſſe: melius eſt interdum ingeniū
q̄ uis. Spūaliter nos omnes fideles in ſtadio currimus
p ſpatiū uite preſentis: ut cōprehendamus brauiū eter
ne beatitudinis: ſed notādū qđ currimus duplici greſ
ſu. ſ. fide: & intellectu: et licet per intellectū citius cur
ramus: nihilominꝰ oportet in hoc curſu fidez p̄cedere
neceſſario intellectū: unde ſcriptū eſt: niſi credideritis:
Fig. nō intelligetis. Fig. io. xx. Petrus & ioānes currebant
ad monumentum: ioānes uero agilior: & ꝓmptior cu
currit citius petro: & tamen legimus petrū primū mo-
numentū intraſſe. Spūaliter per monumētum dn̄i no
tatur ſacra ſcriptura: orig. ſuper euangeliū io. omel. i.
Monumentum inqt xp̄i eſt diuina ſcriptura diuinita-
tis: atq; humanitatis eius diuina myſteria: & denſita
te littere quaſi quadā muniunt petra per petrum uero
fides notat: unđ idem orig. ibidem cōparans gr̄am ui
ſionis datā ioanni fidei petri ait: cui talis ac tanta do
nata eſt gr̄a: ſicut ioanni. Et ſubdit: fortaſſis: qs dicet
ſūmo uertici apoſtoloꝝ: dico petro: qui domino īterro
ganti: quem ſe eſſe eſtimaret reſpondit. Tu es chriſtus
filius dei uiui: ſed non temere: ut opinor: quis dixerit.
plus

plus in typo fidei: & actiones q̃ ſcientie: & contempla
tionis petrum talia dixiſſe: per ioannem uero notatur
ſcientia: ſeu efficacia intellectus: un̄ orig. ibidem. Ioã
nes autem contemplationis: atq; ſcientie typum imitã
tur: ipſe ſiquidem recumbebat ſupra pectus dn̄i: qd̄
eſt contemplationis ſacramentū: igitur currunt ambo
ſcilicet fideſ et ſcientia ad intellectū ſacre ſcripture. Et
licet ſcientia: & intellectus acutiora ſint ad intelligen
dum: nō tamē ualēt prius fide intrare. Vn̄ idem orig.
ibidem. Ioannes currit citius petro: acutius nãq; atq;
uelocius intima diuinoꝝ apicum penetrat ſecreta uir
tus ɔtēplatiōis penitus purificate q̃ actionis adhuc
purificande. Verumtñ primo intrat petrus in monu
mentum: deinde ioannes at ſi ambo currunt: ambo in
trant. Petrus ſi quidem fidei eſt ſimbolum: ioannes ſi
gnificat intellectū: ac per hoc quoniã ſcriptū eſt. Niſi
credideritis: non intelligetis: neceſſario precedit fides
in monumentum ſacre ſcripture: deinde intrat intelle
ctus: cui per fidem preparatur aditus.

¶ De ſatiſſactione.

Sinite p̄uulos uēire ad me. mat. xix. Si qſ A
paruulos pueros cum ambulare incipiūt
primo uellet ultra eoꝝ debilem faculta
tem ad ambulandum coger̄: eos penit?
precipitaret: & forte ita lederet: ut ad id
nunq̃ apti eſſent. Spiritualiter ſi qs uel
let peccatores in primordio conuerſiōis
eoꝝ: quando. ſ. de peccato nuper per penitentiã ſe ad
gratiam tranſtulerunt exaſperare ad nimia onera pēi
tentie: utputa ad nimia ieiunia: ad graues ſatiſſactio
nis actus: uelut infantes: & infirmi deficerent: & for
te talis eſſet eorum caſus uerſus peccatum: ꝙ de peni
tentia ampliuſ non curarent. Ideo multum requiritur

confeſſorū diſcretio: ut ſatiſfactoriam penitentiam ſic mitem penitentibus ac diſcrete imponant: ut nequaq̄ inducant ad precipitiū penitentes: qui nuper ad chri-
Fig. ſti miſericordiam reuertuntur. Fig. geñ. xxxiii. ubi legimus ꝙ iacob redibat de meſopotamiam: unde fugerat afflictiones: & deceptiones labaꝫ: & ducebat liberos: & armenta: & familiam ſuam ſecum uerſus terrā natiuitatis ſue: cui occurrit eſau frater ſuus: & dixit illi. Pergamus ſimul: eroq; ſocius itineris tui: & reſpondit iacob. Tu p̄cedas: et ego ſequar te: ut ueniā prout nouero poſſe puulos meos. Nā ſi plus in ambulādo fecero paruulos tenellos & oues fetas laborare q̄ poſſint morienꝫ cūcti una die greges. Spūaliter iacob: q interpretatur ſupplantator denotat confeſſorem diſcretū: qui paruulos. ſ. peccatores purgādos ſibi commiſſos conatur educere de manu diaboli: & de mundi huius tentationibus: uerſus terram natiuitatis ſue. i. uerſus celum: propter quod nos deus creauit: & redemit. Cupit enim nos per uiam penitentie reducere ad chriſtū: ſed cum dilectione hominum: & uitioꝝ ſupplantatio
A ne. Eſau uero: qui interpretatur aceruus lapidum: denotat indiſcretum confeſſorem: qui onera grauia ſimꝫ uult imponere penitentibus teneritudiem penitentiū minime attendens: cum adhuc fetantes ſint: et graueſ ad ambulandum in uia dei propter longam in peccato moram: quam contraxerunt: peribunt per peccati recidiuum. Prudentius ergo: atq; diſcretius reducunꝫ leniter: q̄ aſpere: ne pereant cuncti greges. ſ. ꝯfeſſionis & contritionis. &c. unde criſoſtomus ſuper matth. Si enim faſcem ſuper humeros adoleſcentis: quem nō poteſt baiulare poſueris: neceſſe habet: ut aut faſcem ꝓiciat: aut ſub pondere confringatur. Sic & homini: cui
grauc

graue penitentie pōdus imponis: neceſſe eſt: ut aut pe nitentiam reiciat: aut ſuſcipiens: dum ſufferre non po teſt: ſcandalizatus amplius peccet.

VEnite ad me oēs: qui laboratis: mat. xi. No. ꝙ qui exiuit mare: in quo paſſus eſt tempeſtatem: etiā cum peruenit ad litus uidet̄ q̄ſi moueri motu ſolito ꝓut moue batur in mari: uel naui: uñ neceſſet i tu to uadēs periculoſa itinera rupium ſine iuuamine perſone adherentis ſibi. Nam in paſſu peri culoſo poſſet cadere: ideo tutius eſt eos ꝑ uiam planā ducere: licet longiorem: q̄ per aſperam. Sp̄ualiter pec catores nuper ad penitentiā de pc̄tō exeūtes comparā tur his: qui nauigio de procellis tempeſtatis maris per uenerunt ad littus. Non. n. debent incontinenti duci ad altas rupes: & aſperas per ipoſitionem maxie abſti nentie: & auſteritatis: ne percipitent̄: ſed ducendi ſunt per uias planaſ quouſq; fantaſmata motuū maris eua nuerit. i. quouſq; de cordibus eoꝝ totaliter euaneſcat delectatio: quā habuerunt in prauis actionibus. Fig. exo. xiii. ubi legimus: ꝙ cū pharao dimiſiſſet filios iſ rael de egypto exire: plagatuſ non duxit eos moy. per ui ā terre philiſteorum: que uicina erat. Et hoc quia ti mebat: ne forte peniteret populum: ſi uidiſſet aduer ſum ſe bella conſurgere: & reuerterentur in egyptum. Spiritualiter per moy. ſubaudi confeſſorem diſcretuꝫ qui populum exeuntem d' egypto: pharaone plagato ſubaudi peccatoreſ ad penitentiam redeuntes percuſ ſo diabolo plagis contritionis: et confeſſionis. Non er go diſcretus confeſſor peccatores immediate confeſ ſos ducere debet ad alta certamina penitentie: ſed pa ulatim expedit per deſertum penitentie reficiendo mā

nna uerbi dei: ducere debet de manſione in manſio/
nem: ideſt de uirtute in uirtutem: quouſque ſolidati
in gratia fortiores effecti ſint: ut hoſtes aggredientes
uincere poſſint: & terram ꝑmiſſionis: ideſt celeſtē pa/
triam ſuperando: ſtia ualeant obtinere. Nam cum in
cipiunt appropinquare terre ꝑmiſſionis per cōtempla
tionem: tunc illa inebriati dulcedine fortius dimicāt.
unde gre. xxiiii. mor. ſupradicta uerba tractans ait:
Ex egypto itaq; filii iſrael exeūtes ex uicino bello ſub
trahuntur: quia derelinquentibus ſeculum quedam
tranquilitas prius oſtenditur: ne nimia ſua teneritudi
ne aut inchoatiōe turbati: atq; territi redeāt ad illud
quod euaſerunt: prius igitur ſuauitatem ſentiunt: ſe
curi prius pacis quiete nutriuntur. Poſt cognitā uero
dulcedinem tāto iam tolerabilius tentationum certa
mina ſuſtinent: q̄to altius cognouerunt ꝙ ament.

C REdde qđ debes: matth. xviii. Lex ꝑcipit: ut
per que homo offendit: per eadē torqueatur
unde ſcriptum eſt leu. xxiiii. dentem ꝑ dente.
Spiritualiter hoc idem ſuo modo exigit lex
diuia: ut deo ſatiſfaciat per illa: que in deum peccarūt
homo namq; componitur ex duobus: ſcilicet ex ſpū:
& corpore: ideo dupliciter peccauim⁹ cōtra deum: ſci
licet aut ſpiritualiter: aut corporalit: lȝ ſepe: & ut plu
rimum utroq; modo ſimul peccemus: debet igitur du
plex ſatiſfactio: ſcilicet ſpū: & corde. Satiſfactio ſpūs
eſt orō: ſatiſfactio corporis eſt ieiuniū: & cordis mace
ratio: & hoc modo bn̄ ſatiſfacit qui deliq̄t: cum hec
Fig. duo fiūnt. Fig. leu. ubi legimus in multis locis: ꝙ ac/
ceptū ſacrificiū fiebat de aiali ruminante: & ſcindēte
ungulā: & non de aliquo alio. Spūaliter tūc aia rumi
nat: cū homo peccata ſua recordanda dolore: ut ſibi
dimittant̄

dimittant orat. Tunc uero bene ungulam ſcindit:cū corpus ſuū bene p macerationem domat:& tunc fit ſacrificium deo acceptum de corde contrito: & corpore macerato:quod ipſe deus nō deſpicit:nam tunc tot⁊ homo deo deuotus redditur:cum ſpūs datur oratiōi: & corpus bone operatōi:nec unum ſine reliquo ualet nō enim ſufficit cor orare deū ſi membra exteriora offendant deum. Vtraq₃ reddenda: & ſatiſfacienda eſt deo:ſcilicet cordialis deuotio:& corporalis operatio: ſi perfectam uolumus indulgentiā cōſequi. Vnde caſſiodo.ſup ps. Pſalmodia:ideſt oratio eſt ſuauiſſima uirtus armonie:per quā ira dei ſuſpendit:quādo uox cognoſcitur operibus conſonare. Nā ſi hie due res diſcrepabili ſibi uarietate ſociant:nequaq̄ poſſunt efficere temperatam cantilenam:nec ad aures dñi uenit:q₃ ſe mutua uarietate confundit.

Affer mihi obſecro bucellam panis.iii.reguꝫ.xvii.Scd'm ſniam ſapientis:qui aufert ab egeno panem quaſi qui effundit ſanguinem. Et nota:q₃ tempore famis:qcqd homo diuitiarū:atq₃ magnarū facultatū poſſet habere: totū daret pro modica refectiōe. Sic enim legimus geñ.xxv. eſau feciſſe cum a uenatione ueniret eſuriens primogenitură uendidit pro ſcutella lenticularum. Spiritualit' q negat xp̄o ſatiſfactionem:dum pōt:quaſi q effūdit ſanguinem eius:& precipue dum chriſtus in uita preſenti eſurit:& ſitit noſtram ſalutem:& miro modo nequaꝫ eſt:qui ſibi ſatiſfaceret:qđ petit:cū ſolū bucellā ideſt modicū quid reſpectu eius:qđ abſtulimus:petat Nā ſi ei negamus modicū:quod a nobis hoc exigit p ſuos confeſſores in actu ſatiſfactionis: ipſe demum pſonaliter ueiet:& a nobis pſonaliter repetet totū d'bitum:& nequaq̄ ſufficiet:qđ habemus. Fig.i.re.xxv. Fig. D

Fig.bi. ff iii

ubi legimus:ꝙ cū dauid cum pueris ſuis eſſet in deſer
to :miſit nūcios ſuos ad nabal:cuius peccora tonde⸗
bantur:ut illi indigenti :& egenti ſubueniret de cibo
& reducebat illi ad memoriā pueri : quos miſerat da
uid dicentes. Ecce magiſter noſter exiſtens in deſerto
gregem tuum nō tetigit:paſtores tuos n̄ offendit :oia
tua bona ſeruauit:deprecamur te:ut ſibi d' modica re
prouideas. Sed negante illis qcq̄ dare nabal:& deridē
te dauid:atq; illi inproperante exilium eius : nuncia⸗
uerūt pueri hec omnia dauid : q iratus arreptis armis
cum multitudine grandi armatorū ibat ad extermi⸗
nandum nabal in propria ſubſtantia:& familia: ut n̄
remaneret de cunctis:q̄ poſſidebat: mingens ad parie
tem. Sed abigal uxor nabal placauit iram eius :occur
rens ei cum cibariis:& donariis in uia:& ita factum ē
ut mortuo nabal:dauid accipet abigal i uxorē. Spūa
liter p dauid ſubaudi:xp̄m q deſiderabilis eſt ſm ſuā
miſericordiam:ſed terribilis ſecundū ſuam iuſtitiam.
Per nabal cuius paſtores:& peccora:atq; arm̄ta dauid
nō ledit:ſed ſeruat:notatur peccator: quē diu xp̄s ex
pectat illeſum corporalibus membris:& integrū exte
rioribus bonis:hic igit̄ pueros ſuos mittit:qn predica
tores uerbi dei dicentes peccatoribus:ut agant de pec
catis pniam : & fructus faciāt ſatiſſactiōis :deū tātaꝫ
ſubſtinentē iniuriā modica ſatiſſactiōe ɔtentum pla⸗
cādo. Sed recuſat miſer peccator corporali appetitu p̄
uentus:ꝙ inqt debeo dare meis pueris : & laboratori
bus meis : dabo dauid : hoc eſt dicere. Q d' dare de
beo uoluptatibus meis : & ſenſibus corporis : dabo
xp̄o:& ſic miſer ingratus beneficiorum dei exiſtēs:irri
tat diuinam patientiā:& tunc conſurgit xp̄s munitis
armis iuſtitie:ut exterminet peccatorē ſic obſtinatum
Sed tunc debet ſponſa: ideſt aīa rationalis preuēta
conſilio

conſilio ſurgere: & uelut totius domus dn̄a aſinum: ideſt corpus onerare mūeribus pn̄ie: ieiunii: ſcilicet: & lachrymarū: & ceterorū operum ſatiſfactiōis: & cum his occurrerē dauid in uia: ideſt i hac uita ante mortis exterminiū: & tūc xp̄s placatur: & mortuo peccatore corporaliter aſſumit ſibi anīam in ſpōſam: & reddit ſibi ꝓ modico multū: ideo hic debemus modicam xp̄i ad implere petitionē: ut in futuro accipiamus tam grā dia: aug. ſermone. xxv. de uerbis domini. Dicit tibi xp̄s: da mihi ex eo: qđ dedi tibi de meo: quero da: & reddo tibi: habuiſti me largitorem: fac me debitorem habeam te feneratorē. Tpalia mihi das: eterna tibi reſtituā: teipſū tibi reddā: quando te mihi reddidero.

℄ De ſpirituſſancto. A

FLuuius egrediebatur de loco uoluptatis ad irrigandū paradiſum: geñ. ii. No. ꝙ fluuius dr̄: eo qđ fluat ſemp: & ex hoc aqua flumis dr̄ aqua uiua: qa fluuius ſemp tantum recipit: q̄tum emanat: & expandit. Aqua namq; fluuialis ꝑpter motum continuum ſana eſt ad bibendū: & piſces quos ꝑducit: ſunt optimi. Sp̄ualiter p aquā huiuſmodi fluuialē ſpūſſancti grā denotaẜ: qui ſemp de ſinu patris: & filii procedens: ſemp infunditur cordibus fidelium ſanctorum. Doctrina eius ſana eſt: & recta: & piſces: quos producit: ideſt merita: que inducit optima ſūt: quia eterne retributiōis digna. Fig. apo. .xxii. ubi beatus ioannes ſibi fatetur fuiſſe oſtenſum fluuium aque uiue ſplendidum tanq̄ chriſtallum procedentem de ſede dei: & agni in medio platee eius: & ex utraque parte fluminis lignum uite afferens fructus. xii. Spiritualiter fluuius iſte denotat ſpirituʒ ſanctum: qui ſuo ſplendore uiam pandit eterne uite: que prius erat ignota: pſalmus. xv. Notas mi Fig.

hi feciſti uiás uite: &cetera. hic enim procedit à ſedē dei patris pariter & agni: quia ſpirituſſanctus a patre filioq; procedit. Deſcendit enī & fluit in medio platee eius: quia per ſanctam eccleſiam catholicam decurrit in canalibus ſanctoruz doctoꝝ: habet hoc flūen duo latera: & in utroq; eſt lignum uite: quia ſpirituſſanct⁹ duas habet uitas. ſ. contemplatiuam: & actiuam: & in utraq; eſt ſpiritualis refectio animarum: & eterna lis retributio. Et hoc lignum uite producit. xii. fruct⁹ quia. x. precepta pertinentia ex ſuperabundantia ad contemplatiuam tantum. Igitur iſte fluuius ſua fecun ditate oīa iplet: ſua uelocitate oia ſubito mutat: ſua claritate omnia mundat: & clarificat: ideo leo papa in
A ſer. de ſpirituſſancto. O quam uelox inquit eſt ſermo ſapientie: & ubi dn̄s magiſter eſt: cito diſcitur: quod docetur. Non eſt adhibita increpatio ad audiendum: non conſuetudo ad uſum: non tempus ad ſtudiū: ſed ſpirante: ubi uoluit: ſpiritu ueritatis proprie ſingula rum gentiū uoces perfecte ſunt eccleſie orationes. Ab hac igitur die tuba euangelice predicationis intonuit ab hac die hymbres cariſmatū: flumina benedictionū
B omne deſertū: & uniuerſam aridam rigauerunt.

P Veri mei mecum ſunt in cubili. luce. xi. Dum princeps magnus habēs inimicos: & familiam dormit: non eſt in tuto: niſi cuſtodes uigiles habeat. Ideo conſueue runt tempore dormitionis tam diurne q̄ nocturne aliqui ad hoc ordinati muniti cuſtodire atri um dn̄i. Spiritualiter conſcientia ſancti dicitur eſſe le ctus: & cubile ſancti ſpirit⁹: ibi enim libenter quieſcit: ſed quia princeps inferni: & omniū maloꝝ actor ſpiri tui ſancto inimicatur: & querit illum extinguer̄ in no bis: ipſe ſpirituſſanctus uigiles uirtutes habet circum

euntes atrium iſtud: ne diabolus appropinquet. Fig. can. iii. legimus lectum ſalomonis ambiri a. lxx. fortiſſimis ex iſrl: tenentibus gladiū: & doctis ad bella pp timores nocturnos. Spūaliter per ſalomonē: q interpretatur pacificans mentes: ſubaudi ſpūm ſanctum: qui paraclitus nuncupat: hic eſt cōſolator orphanoꝝ. Lectus eius: ut dictū eſt: eſt ꝯſcia ſancti: in qua dū qeſcit. lxx. uirtutes iſraſcripte ꝯtra nocturnos timores. i. contra principes tenebraꝝ armate uigilant. Hec ſunt pria & principaliora. vii. dona ſpiritusſancti: que alia ſecū trahunt. x. ſ. precepta: duo ꝯſilia. vii. beatitudies. vii. miſericordie opa. xii. articuli fidei. vii. uirtutes. vii uitiis ꝯtraria: ut ſunt: humilitas: & charitas: liberalitas ſolicitudo: ſobrietas: patientia: & caſtitas. Quattuor uirtutes cardinales: & tres theologice: has. n. fortiſſimas uirtutes gladiatas: & munitas āor ſpiritusſancti ſecum ducit ad cuſtodiā ſui lectuli. Igr anīa talis principis ſpōſa ſecura in amoris amplexibus pōt quieſcere qa neq; mors: neq; uita: neq; aliqua mundi moleſtia: illam poterit ab huiuſ amor ſeparare tā forti: un̄ pe. ra. in ſer. Nil duꝝ: nil amaꝝ: nil graue cōputat amor. uerus: quod ferrum: que uulnera: que pena: que mortis amore preualet: ſperare perfectū. Amor īpenetrabilis eſt lorica: reſpuit iacula: gladiū excutit: piculis īſultat mortem irridet: ſi igitur amor eſt: uincit omnia. Fig.

CRudum non comedetis ex eo. exo. xii. No. ſtomacho multū eſſe nociuum cibū aptū natum decoq crudū comeſtū. Nullum eni facit nutrimentū: ſed indigeſtum tranſiens corpus diſponit ad hydropiſim. Spiritualiter quicquid boni operis operamur: quicquid loquimur: quicquid adiſcimus: cum nobis operandi: atq; loquendi: & diſcendi facultas celitus donetur: deſcendit a patre lu- C

minuꝫ. Si iſta nõ attribuam⁹ diuino amori: & ſꝫ charitatem dei: & ꝓximi quaſi illa decoquentes uelut idigeſti nil nobis proſunt: ſed aiam exponunt ad elationem iflationis: & ſupbie: qđ bñ apoſtolus dicebat ad cor. xii. Si tradidero corpus meũ ita ut ardeam. &c. ſi liguis hoium loquar: & angeloꝝ. &c. charitatem aũt

Fig. non ha. nihil ſum. Fig. exo. xvi. De manna celit⁹ miſſo filiis iſrael in deſerto: qđ ut dicit magiſter: ſi ponebatur ad ſolem: euaneſcebat: et nil remanebat: poſitũ uero ad ignem optimũ erat: & continens ſapores. Spiritualiter per manna celitus datum notanť bona: que agimus ex dono ſpiritusſancti: ille eſt. n. oium bonoruꝫ diſtributor: que bona apoſtolus prime ad cor. xii. numerat dicens. Alii datur per ſpiritum ſermo ſapientie: alii fides in eodẽ ſpiritu. &c. Igiť ſi nihil habemus quod nõ accepimus: debemus illa reciproca charitate igni. ſ. attribuere: & tũc erũt ſapida: & nutritiua opa noſtra: ſi ergo ad ſolem inania lucis hoibus intuenda poſuerimus: nobis inaniter tribuendo: nullum preſtabunt nutrimentũ anime: ſed potius detrimentũ: unde ber. in quodam ſermo. Sicut cibus indigeſtus corpus corrumpit inflatum: & ydropicũ reddit: ſi autem digeſtus fuerit: nutrit: ſic omnis uirtus in ſtomacho anime indigeſta: ubi fuerit igne charitatis decocta: generat malos hũores. Mali inqt hũores ſunt mali mores.

¶ De ſuperbia.

A Iſperſit cineres in torrente cedron. iiii. regũ. xxiii. nota: ꝙ cineres eleuati a uento iuxta aquam: ceſſante uento deſcendunt ad locũ inferiorem: & profundiorem q̃ prius: ũñ eleuati ſunt: quia cadentes ſuper aquam profundum petunt. Spiritualiter cinis: ſiue puluis eleuatus a uento conturbat aerem: & oculos ledit: & bene dẽotat pau

peres elatos:quos fortuna eleuat ad aliquam dignita
tem:ſeu honoris ſtatum.Tunc enim ambitionem:&
ſuperbiam:quas deiecta paupertas operiebat: patefe
cit fortuna:& dilatauit:que tanto grauior: & abho/
minabilior eſſe dicitur: quanto oibus uidetur abu/
ſior:quia unde debuit humiliari ſuperbit: ideo om/
nes actus:& geſtus illius omnibus fetent. Fig.exod. Fig.
ix.Moyſes proiecit cineres uerſus celum:& facta ē pla
ga ueſice:& uulnerum:ita ut nullo modo fetor tolera
bilis eſſet. Spiritualiter cineres proiciuntur uerſus ce/
lum:quando elatus pauper promouet̄ ad alta. Tunc
ſtatim inde ſequitur plaga ueſice:ideſt inflationis: &
tumoris ſuperbie omnibus importabilis. Nam ſi ſup
bia odibilis eſt etiam in diuitibus: quanto magis eſt
horrenda in pauperibus.ber.ſuper miſſus eſt. Vide/
as inquit pleroſq; de ignobili nobiles: de pauperibus
diuites ſubito factos intumeſcer̄:priſtine obliuiſci hu
militatis:genus quoq; ſuum erubeſcere:& infirmos ḋ
dignari parentes. Sed uere quanto ſuperius eleuan//
tur per tumorem:tanto ducuntur ad profundum: di
uina exigente iuſtitia:unde gregorius libr.vii.moral.
Omnis ſuperbia eoipſo in imo iacet: quo in alto ſe eri
git:& inde magis ſuppoſita cunctis ſit: unde cunctis
appetit ſupereſſe.

DIxit inſipiens in corde ſuo:nō eſt deus B
.ps.xiii.&.lii. Dicitur ꝙ balena: que
fertur tam grandiſ piſciſ:ꝙ ſi in pte pī
gui ferro feriat̄:non ſentit uulnus ſed
uulnerata in macra parte:mox uuln⁹
ſentit:et dolet:etiam hoc fertur de ali
quibus pinguiſſimis porcis. Spiritua
liter ſuperbu: qui in magnitudie omnes magnos ſu/
perare cupit:& qui in putredine elationis iacet ut por

cus correctionem dei: atq̧ increpationem ſacre ſcriptu
re non timet in parte pingui.i.proſperitatibus: & deli
tiis poſitus. Nam pinguedo proſperorum non ſinit
ipſum iacula minãtis ſcripture percipere: neq̧ putat ul
Fig. torẽ deum eſſe maloꝝ: ſed cum aduerſa de ꝓſperis co
gnoſcit: et ſentit uulnus et tunc q̃rit medelã. Fig. exo.
v. cum moy. diceret pharaoni ex parte dei: ut dimitte
ret populũ iſrael: ut iret ad ſacrificãdum dño deo ſuo
in deſerto rñdit. Quis eſt deus ueſter: ut audiam illum
deum ueſtrũ neſcio: & populũ nõ dimittã: ſed plagat⁹
multiplicit dixit moy. peccaui corã dño deo ueſtro: ue
rũtamẽ rogate: ut mihi idulgeat. Spũaliter p pharaõ
nem affligentem ppl̃m ſubaudi ſuperbos tyrãnos affli
gentes pauperes: et humiles chriſti: atq̧ illos contra iu
ra uexãtes. Illis. n. nihil ꝓdeſt predicatio: nec predica
tiõis exhortatio: ut nõ moleſtent paupere humiles: q
ſunt chriſti populus: et oues paſcue eius: ſupbia. n. ta
lium nõ ſinit pauperes ſuſpirare: nec reſpirare ſubiugo
ſed interduꝫ in parte macra percuſſi: qn. ſ. aduerſa gu
ſtantes: diuinoq̧ plagati iudicio: tunc ſentiũt dira uul
nera: tunc clamãt: et uociferanť: tunc querunt medelã
adeo. ps. lvii. Cuꝫ occideret eos: querebãt eum: ſed in
terdum querunt miſericordiam: & non inueniunt: nec
merenť eoꝝ acta crudelia exaudiri: qa iudiciũ ſine mi
ſericordia fiet his: qui noluerunt facere miſericordiam
ſed notandum aliquos eſſe tam dure ceruicis: ꝙ etiam
in macra percuſſi etiam ſe inſenſibiles exhibent. Tan
ta eſt eorum inueterata ſuperbia: & i eorum cordibus
radicata: ꝙ nullatenus queunt humiliari: & ſe coram
creatore ſuo culpabiles agnoſcere: iſti penitus iſanabi
les ſunt: aug. in ſermo. iiii. dñice aduentus. Peccatum
inquit: qđ obduratum eſt: nõ dolet: putrefactum uul
nus quod non dolet: non pro ſano habendum eſt: ſed
pro

pro morte putandũ eſt. Quãdo aliqd pungitur: & do
let: aut ſanũ eſt: aut ẽ in illo aliqua ſpes ſanitatis. Q ñ
aũt pungitur: calcat: & non dolet: pro mortuo eſt ha-
bendum: aut de corpore proiciendum: hec aug.

Idi impium ſup exaltatũ: &c. ps. xxxv. C
nulla pfectior medicina illa: que morbo
ↄtrariaꝛ: quia per illam morbus reprimi
tur. Nam ſi egrotus eſtuat ex calore: da
tur ei frigida medicina: ſi aũt frigido cõ
quaſſatꝛ morbo: illi calido ſubuenitꝛ remedio: ideo con
traria cõtrariis: (ut uulgo dici cõſueuit) curanꝛ. Spi-
ritualiter nullum eque bonũ põt adhiberi morbo ſup
bie: ut eſt humiliatio: nullũ põt dari elato iudicium a
deo cõdignum: quale eſt ipſum ad ima de ſublimi eice
re: ibi. n. torquetur propria neqtia. Sic enim fecit deuſ
primo ſuperbo angelo: ut illius cõfunderet arrogantiã
ait. n. aſcendã in celũ ſuper aſtra celi: &c. & ſequitur:
quomodo cecidiſti lucifer: q mane oriebaris: &c. Fig. Fig.
dan. iiii. ubi legimus: ꝙ ille magnꝰ nabuchodonoſor
rex babilonis in ſpũ ſupbie eleuatuſ dixit. Nonne iſta
ẽ babilon: quã edificaui mihi in robore regni: & in glo
ria decoris mei: adhuc erat ſermo in ore eiꝰ: et uox de
celo predixit ei eiectionem regni: & eiectus eſt a ciuibꝰ
regni illius. Et dicit magiſter: ꝙ mutata eſt mens eiuſ:
& fugit de regno: & cum feris facta eſt habitatio eiuſ
fenum comedebat: ut bruta: creuere ungule eius: et ca
pilli eius: & ſic mutatꝰ: & quaſi fera effectus ſic ſtetit
per. vii. tempora. Spũaliter per hunc regẽ babilonie ſu
baudi diabolu3: qui rex confuſionis nuncupaꝛ: eo qd
dicitur rex ſuperbie. Ipſe. n. regnat ſuper oẽs filios ſu-
perbie: dixit. n. nonne eſt iſta babilon magna: &c. ac ſi
diceret. Nonne ego ex natura decoris mei poſſum re-

gnare:ut deus. Aſcendam inquit in celum ſuper aſtra celi:& ponã ſedẽ meã ad aquilonem:& aſſimilabor altiſſimo:ſed actuȝ eſt:dum eleuaretur a ciuibus celi expulſus:& ſepultus in infernum. Comedit fenum: qa conatur ſeducere ſanctos uiros a mundi uirore remotos.unde iob.xl.cum dominus ipſi iob de diabolo loqueretur ait.Ecce behemoth:quem feci tecum: fenuȝ comedit quaſi bos creuerunt capilli eius. No.capillos de ſuperfluo naſci:nec eẽ d̃ ſubſtãtia itrinſeca corporiſ Subaudi ergo diabolum ſine peccato a deo eſſe conditum:ſed ex ſuperbia ſua:atq; nequitia peccaſſe. Et in tantum creuerunt huius capilli.i.peccata: ut totam eius cutim cooperiant:immo potius excludãt pulchritudinem. Creuerunt ungule: & facta eſt fera crudeliſ per inuidiam inducens in orbe terrarum mortem: & animas ſanctorum conatur predari:& rapere. Et cum feris eſt habitatio eius: quia omnes fere peſſime.i.omnia principalia uitia ſuum caput:ſcilicet ſuperbiam ſequuntur:iob.xl.Omnes beſtie agri ludent ibi: gre.xxxi.mora.ſeptem uitia capitalia de ſuperbia uirulenta radice ꝓferuntur. Stabit per.vii.tempora :no.q; ſeptenario numero reuoluitur omne tempus: comprendit enim.vii.ſingulos dies temporis. Subaudi ergo p̃ .vii.tempora eternitatem:in qua ipſe diabolus in ſua dure ſuperbie ceruice obſtinatus remanebit: quia neſcit humiliari: ſed eius ſuperbia ſemper creſcit: unde ug.lib.i.de anima. Superbia in celo nata eſt: ſed uelut immemor:qua uia inde cecidit: illuc poſtea redire non poterit. Ad ipſius ergo interitum tendunt ſuperbi homines imitanteſ ipſius arrogantiam:ideo in.ps. dicitur. Vos ſicut unus de principibus cadetis.

¶De tentatione.

ABſcōdita eſt ĩ terra pedica eius:iob. A
xviii. Longe plus cauēdũ ab occul-
tis inſidiis q̄ ab aggreſſibus hoſtiũ
manifeſtis. Cum.n.qs inſidiat̃ hõi
occulte:ipſũ inuenit ĩ ꝓuiſum:ideo
ad ledēdũ magis aptũ:ſed cũ palaʒ
aggredit̃:repit ipſum ad defenſionē
paratũ:ſed adhuc ſup hoc maius eſt periculũ: qñ ho-
ſtis amicitiam ſimulat:& amicus putat̃. Spũaliter dia
bolus conat̃ oẽs fideles ſua tentatiõe occidere:uerun-
tamen:qa per xp̃m uiribus proſtratis:nõ poteſt aperte
uincere niſi uolentē:ideo nõ ſemp ut leo inuadit apte
ſed ut plurimum inſidiat̃:ut draco: & transfigurat ſe:
ut bonus uideat̃:ut facilius decipiat. Fig.iii.reg.xiiii. Fig.
ubi legimus:ꝙ ieroboã dixit uxori ſue. Muta habitũ
ut nõ cognoſcaris:& uade in ſylo ad achiã prophetaʒ
dñi:que fecit:ſed ꝓpheta uxorē ieroboã diuinitus in-
ſpiratus cognouit:& ait. Quare te aliã ſimulas̃:uade
& dic ieroboã dicit dñs. Ego delebo de domo tua ie-
roboã uſq; ad mingentem ad parietem:& clauſum: et
nouiſſimũ. Et ſic exponens magiſter: ideſt uſq; ad ulti
ma:de qbus nõ eſt mentio delebo. Spũaliter ieroboaʒ
interpretatur diuiſio populi:et bene denotat diabolũ
qui ſemper ſtudet populum dei a deo diuidere: et pro
ximum a ꝓximo ſuo per odiũ: et liuorem:hoc ē enim
officium eius. Hic igitur ſciens uxorem propriam:ſcili
cet tentationem proprio habitu ab eo miſſam ſanctos
uiros non latere:facit eam alio ornatu ueſtire:ut.ſ.ap
ta culpa:ſimulata ſanctitate ueſtita ornetur:ut facili9
poſſit decipere. Vade igit̃ in ſilo ad achiã:ſilo interpre
tat tranſlata:achias uero fraternitas dñi: & bene per
hoc notat̃ xp̃i miles:q trãſlatus de pc̃tõ ad grãm ſpiri
rituali fraternitate cõiunctus eſt a xp̃o. Etiã dr̃:ꝙ erat

A propheta:qđ interpretatur uidens:iuſtus enim: et deo
ſeruire cupiens ſine culpa debet ſemper uigilare ſobri⸗
ne ipſum decipiat uxor ieroboã.ſ.diabolica tentatio
ficta ſanctitate ueſtita:gre.in mora. Hoſtis inquit no
ſtri malitia tãta arte ſuperat: ut plerumq; mẽtis oculo
culpas uirtutes fingat:ut ũnde qſq; expectet p̃mia:in
de eterna dignus eſt iuenire tormẽta : ſed rñdit achiaſ
quare ſimulas te eſſe alterã uxorẽ ieroboaȝ:ac ſi dicat
Cognoſco te:non decipies me:uade retro reuertere ad
uirum tuũ ieroboam.ſ.diabolum:et ſecuȝ habita:qa
apud me de pertinentibus ad ipſum nõ remanebit ui⸗
liſſima res aliqua:quantumcunq; minima:que totalr
nõ deleaſ:eo qđ dicit dñs: ac precepit. Et ſic diabo⸗
lus cõfuſus:& proſtratus de campo fugit: et arma ten
tationis deponens neqꝫ uirum ſanctum ampliuſ tali⸗
bus impugnare . Vnde ori.ſuper libro ieſu naue:puta
inqt:ꝙ ſancti quiq; repugnantes aduerſus tentatores
ſpũs:& eos ſuperãtes: atq; unum quemq; eoꝝ uincen
tes:imminuant exercitũ demonũ: & uelut equos plu
rimos eorum interimant:uerbi gratia ut his:qui caſte
pudiceq; uiuendo fornicationis ſpũm ſuperauit: non
fas ſit ultra illi ſpiritui:q ab iſto ſancto uictus eſt :ite
rum alium uirum impugnare.

B Diſcedite a gẽtibus terre: et ab uxoribus alie
nigenis.ii.eſdre.ix.Cum gẽtibus diuerſoꝝ
moꝝ:& dogmatum : non debet homo lon
gam contrahere moram : quia eſt illi pluſ⸗
quã mors : nam eque poſſet quis cum feris habitare.
Ideo ſi quando oportet mercatores tranſire: habe⸗
ant interpretem:ne ḋcipianſ:& habito quod uolunt
recedunt:& moram aliam non cõtrahũt:nec i aliquo
modo cum talibus contrahen.eſſet. Spũaliter gentes
diuerſorum morum a chriſti fidelibus ſunt tentatiões

& ſuggeſtiones

& ſuggeſtiões demonũ: habent enim mores contrari os: & dogma ↄtrariũ a morib? & a dogmate chriſtia no. Quia tantum oportet nos per huiuſmodi gentes tranſire: qa nõ eſt poſſibile ad celum ire: niſi tranſcun do per tentationum certamina: nullatenus debemus per aliquam cordis complacentiam cum illis morari: nec eas nobis uinculo matrimoniali per conſenſum cõ iungere. Et cum nos omnino oportet per eas tranſire diuinum ſermonem hr̃e debemus nobiſcum: tanq̃ in terpretem: & q̃lis ſit tentatio intueamur: ut cognoſca mus reſiſtendi modũ & tranſeamus. Fig. exo. xxxiii. precepit dñs moyſi dicens. Cũ ueneritis ad terrã ꝑmiſ ſiõis: quam ego dabo uobis: nõ recipietis pro filiis ue ſtris uxores gentiũ illaꝝ regionũ: nec dabitis filias ue ſtras eis nec aliquam amicitiã cõtrahetis cũ illis: ſed d̃ lebitis magnos: & paruulos: alias erunt uobis claui ĩ oculis: & lancee in ſpatulis. Spiritualiter precepit dñs ut non cõponamus amicitiam cũ demonibus: recipiẽ do tentatiões ſuas in uxores ſeſibus noſtris: uerbi gra tia: cum enim diabolus uana oculis ſubminiſtrat: ex eo ꝙ oculi uideant ſine cõcupiſcentie conſenſu: nec cõ trahitur matrimonium: & ſic ẽ de aliis ſenſibus. Si au tem cor conſentit: & retinet quod oculus aſpexit: iam ligatum eſt uinculo amplexuſ: iam conſumatum ẽ ma trimonium: ſi per abuſionem matrimõium dici poteſt iam mechatus eſt eam in corde ſuo: ait ſaluator. Igiƭ niſi occidãus: & deleamus prauas tentationes & ma gnas: uolentes terram promiſſionis intrare: creſcẽt: & erunt uobis claui in oculis: & lancee in ſpatulis. greg. in morali. Si tentationi in corde naſcenti feſtine nõ re ſiſtitur: eadem qua nutritur hora roborat: foriſ in opi bus uix uinci preualet: qa ipſam intus membrorum

dominam mentem captiuam tenet: hec greg.

C Non habitabit in medio domus mee. ps. c. Solemnes perſone non ſinunt habitare in domibus earum: atq; in uicis meretrices: & infames pſonas: ne liberi: et familia coinquinentur ab illis. Spiritualiter fideles chriſti ſunt perſone electe: prime petri ſecundo. Vos eſtis genus electum: &c. Non ergo debēt nobiſcum habitare ſuggeſtiones: & tētationes demonū: ne uirtutes aie: & corporales ſenſus inquinent. Fig. in gen. & in exo. & in multis aliis libris: in qbus legit filios iſrael habitaſſe ſine gentibus: ut patet in terra geſem: & in deſerto: et in tabernaculis: et in terra promiſſionis: & cum ſic habitabant: deus ſemper erat cum illis. Quando uero cōmixti ſunt inter gentes: & didicerūt opera eoꝝ deus elongatus eſt ab eis: & captiui ducti ſunt ab hoſtibus eoꝝ. Spūaliter per populū yſrael ſubaudi pplm xpianū deum fide uidētē: nō igit in medio eoꝝ.i. in cordibus eoꝝ: que domus dicunt: debēt habitare tentationes: & demonū ſuggeſtiōes. Quandiu.n. ſine illis p cordis deſcenſu ȝ habitamus: ſemper deus nobiſcū eſt: ſed cū p ɔſenſum miſcemur illis deus indignatus recedit a nobis: & nos ducunt demões in captiuitatem peccati. Et no. ꝙ licitum erat gentes per terras iudeorum tranſire: ſed non morari: ꝓhibita.n. erat eoꝝ ad inuicem conuerſatio: ſic non eſt oīno ɔtra nos ſentire tentatiōes: & cogitationes ꝑuerſas: ſed cū illis per longā morā: & conſenſum miſceri illicitum eſt greg. xxvii. mora. ad iudeam dominus per iere. dicit. Quouſq; morabuntur uite cogitatiōes noxie: neq;.n. reprehendit: cur ueniūt: ſed cur morātur. In bonis.n. cordibus cogitatiōes illicite ueniūt: ſed tñ morari prohibentur:

Fig.

hibentur: qa recti qq; ne captiuãdam domũ cõſcĩetie ꝑbeãt: ab ipſa cordis humani arce hoſtes fugãt: q & qñ repentinis ſuggeſtionibus uſq; ad primũ ueſtibulũ ſubrepit: ad cõſenſum tamen iã nõ pertingit: Hec gre.

D Filii accedẽs ad ſeruitutem dei: ad tentationẽ prepara aĩam tuã: eccli.ii. Solent tyrãni uſq; ad mortẽ retinere dñium: & quãto amplius uidet̃ appropinquare ppl'z libertati tãto amplius uexant eos. Ideo longe melius eſt pro libertate obtinenda honorifice mori: q̃ ſub tyrannica ſeruitute contumelioſe uiuere: ut dicit tulius de queſtionibus. Spiritualiter diabolus eſt tyrannus crudeliſſimus: cuius cup.da tyrannidis nunq̃ poteſt repleri: unde greg. in omel. Iniuſtũ eſt ſuire diabolo: q nullo placat̃ obſeqo. Q uãto ergo cognoſcit ad libertatẽ populũ accedere: tãto amplius ei parat iſidias: & nũc oĩ modo ſe iuuat: q̃uis ꝓditori ñ pcens: uſq; ad mortẽ: ſimulat.n. ĩterdũ ſe uictũ: & cũ uidet hoĩez ſe putare ſecurũ: ſubito illũ inuadit. Exemplũ hẽmuſ de pharaone: q poſtq̃ licentiauerat ppl'm de egypto: inuaſit illũ iuxta mare rubrum: & ubi populus ſe iam putabat ſine perſecutione perſiſtere: ſic diabolus dimittit hominem exire peccatum: quem ſe in illo uidet retinere non poſſe. Et nihilominus cum tempus proſpicit inuadẽdi denuo illũ reaggreditur: unde beda ſup luc. lib.i. Sepe inquit antiquus hoſtis poſtq̃ menti noſtre tentationũ certamine influxerit: ab ipſo ſuo certamine ad tempus recedit: non ut illate malitie finem prebeat: ſed ut corda: que per quietem ſecura reddiderit: repente rediens facilius inopinatus irrumpat: dz ergo hõ ſp eſſe patus: nec de qete qualicũq; ↄſiderare: ſz quanto ſe ꝓficere nouerit in uirtute: tãto ſe patiorem ad certamẽ

Fig. diſponat. Figura habetur in quattuor libris: in qb9:
aperte hoc patet de filiis iſrael: q non ſolum habuerũt
in exitu egypti pharaonem poſt eos: ſed ab aliis mul-
ta bella paſſi ſunt etiam cum in terra promiſſionis fue
runt: iebuſeus moleſtauit eos. Spiritualiter filii iſrael
ſunt chriſti fideles: quos non ſolũ in exitu peccati dia
bolus uexat: ſed etiam in uia penitentie multũ mole-
ſtat etiã in ſtatu gratie ab inqetudine minime ceſſat:
unde pe. ra. ĩ quadã epiſtola. Mundus contra ſuos dẽ
ſertores fortius pugnat: & egrediẽtes uite ſecularis il
lecebras grauius congreſſus expectat. Nã & in exitu
iſrael de egypto pharao uehemẽtius exardeſcit: & ſa
thanas egrediens ab homine: quẽ ab infantia tenue
rat: ipſum in egreſſu grauius deſeruit. Cõmunis cur-
ſus uite preſentis eſt tentatiõibus apprehẽdi: nam ad
uirtutis exercitium: ieroſolimitis relictus eſt abuſeus:
& apoſtolo ſpiritus ſathane datus eſt: ne reuelationi-
bus extollatur.

De chriſto.

A MVltus eſt ad ignoſcendum: iſa. lv. Inter alia
que principis clementiã manifeſtant: eſt ipſa
pietas: ſeu indulgẽtia: que qdem maior: &
minor dr̃: ſecundum ꝙ maior: uel mior nun
cupatur offenſa. Nulla autem poteſt maior a ſubdito
offenſa cõmitti: q̃ que in principis maieſtatem cõmit-
titur: ideo princeps ignoſcens offendenti ſe clementiſ
ſimus reputat̃: Spũaliter chriſtus eſt pꝛiceps: & domi
nus omnium. & ipſe eſt plenus clemẽtia: & pietate: qa
nõ ſolũ pcit delinquentibus ĩ extraneos: ſed offenden
tibus propriam maieſtatem: nec ſolum parcere illis no
Fig. uit: ſed illos continue querit ſaluos facere. Figura. pri
mo regum. xxvi. ubi legimus: ꝙ cum ſaul exercitum

magnum congregaſſet cõtra dauid: ut illum caperet: & occideret in deſerto: ipſe dauid clam de nocte ĩgreſ ſus eſt tẽtoriũ ſaulis ſimul cum abiſay propĩquo ſuo Et dormiẽte ſaul dicit abiſay: fodiam eũ uno ictu: & ñ idigebit ſcdo rñdit dauid. Nequaq̃ moriet̃ niſi deſcẽ dens in prelio intereat: xp̃s enim domini eſt: ſed accipe cyphũ: & haſtam eius: qđ & factũ eſt: & cum receſſiſ ſet inde cũ cipho: & haſta clamauit dauid a longe: ab ner: abner: & narauit: qđ fecerant. Q đ cũ ſaul audi ret cõtritus ait: peccaui: nequaq̃ ultra tibi malefaciã eo qđ precioſa fuerit aĩa mea in oculis tuis: apparet enim: q̄ ſtulte egeri: & ignoraueriꝫ multa. Spũaliter p dauid ſubaudi chriſtum p ſaul pc̃tõrem: cõgregat. n. peccator exercitum cõtra xp̃m: quãdo multiplicat pec catum ſuper pc̃tm̃. Sed intrat xp̃s tentorium eius ſi mul cum abiſay: q interpretatur rugitus eius: & bene denotat iuſtitiã eius: que rugiens ſup peccatorem pa rata eſt perfodere uno ictu animã ſimul cũ corpore: ut amplius ñ reſiſtat: ſed ꝓhibeat xp̃s di. Nequaq̃ morie tur chriſtus enim domini eſt: ideſt redemptus chriſti ſã guine: ezech. xviii. Nolo inquit mortẽ peccatoris: ſed ut magis cõuertatur: & uiuat. Nequaq̃ peribit: niſi in morte pc̃tm̃ ſuum ipſum interimat: ſed accipe ſibi ha ſtã: & ciphũ. i. ſanitatẽ corporeã: & mũdi facultatẽ: q bus ĩpugnat me: ut pcipiat: qa ipſum occidere potui. Quo facto xp̃s illũ uocat intriſecus ad ↄſcientiam: & tũc ad ſe reuerſus peccator cognoſcit ſuuꝫ peccatũ: & ↄfitet̃ illud. Cognoſcit. n. q̄ precioſa fuerit in ↄſpectu ipſius aĩa eius. i. magno precio ſanguinis xp̃i redẽptã & dicit: non peccabo amplius: patet ergo q̃ magna ſit multitudo diuie clemẽtie: q̃ quaſi đ faucibus inferni ſua benignitate ſuos liberat peccatores: & pſecutores

unde aug. in ſolilo. Cū iam me obſorbuerat iſte dra-
co: & tu ab ore ei⁹ extraxiſti me: cū peccaui: & ipſe pa
ratus fuit deglutire: ſed tu dn̄e defendiſti me. Cū cō
tra te inique agebā: cū tua mādata fugiebā: ſtabat pa
ratus ipſe: ut raperet me ad infernū: ſed tu dn̄e ꝓhibe
bas. Ego te domine offendebā: ſed tu me defendebas.
ego te nō timebā: ſed tu me cuſtodiebas. A te recede-
bam: & inimico meo me exhibebā: & tu ipſum ne me
tangeret detrahebas: multotiens de faucibus leōis et
ex ore diaboli eripuiſti me. Appropinquaui uſq; ad
portas mortis: & ne ipſa me caperet: tu feciſti dn̄e de⁹
meus hec: & alia beneficia mihi exhibuiſti, ſed ego erā
cecus: & non cognoui: donec illlumīaſti me. hec aug.

B Que ſurſum ſunt ſapite: non que ſuper terraꝫ col. iii. Q uerens aliquam rē ſibi neceſſariam debet obſuare locū: ubi putat rē iſtam eſſe. Et debet obſeruare ingrēdo modū: ꝑ quem illā poſſit inuenire: aliogn eſt labor iqrētis eam: qa res ipſa extra ꝓprium locū n̄ inueīret. Si quis q̄reret aues in mari: & piſces in terra nullatenus inueniret: & ideo oportet ſcire modum querendi: ſcilicet ꝑ ueſtigiuꝫ rei Nā ſi quereretur ſortes ut homo: nullam aliquam ha bendo de ſorte notitiam: inde n̄ poſſet inueīri niſi ca ſu: oportet enim habere ſimilitudinem rei querēde: ꝓ pter quam ipſa res cognoſci poteſt. Spiritualiter ſi uo lumus querere chriſtum: & ipſuꝫ inueīre: hec ſeruāda ſunt: debemus enim ſigna ſeruare: quibus cognoſcit̄ chriſtus: & hec ſigna ſunt iago: & ſimilitudo: q̄ in no bis eſt. i. ī aīa. Nā ſi xp̄m ſolū quererem⁹ ut hoieꝫ: & ipſe ſit deus & homo: non poſſemus ipſum inueīre ue ſtigium: ergo ad ipſum inueniendum: ſecundum qđ ē deus imago eius: quam in nobis habemus: & ſecun

dum

dum quam nos creauit: ut deus: ſed poſtmodū: ut de us homo: non ergo queramus ipſum: ut eſt homo tā tum: quia ſic non reperitur: ſed queramus: ut ē homo & deus: & ſic inueniemus. Queſierunt eum iudei: ut hominem tantum: ignorantes ſigna deitatis: ideo ip ſum ignorauerūt: & ipe eos ignorauit: ſic.n. dicit pro pheta. Signa inquit noſtra non uidimus: & ſequitur: & nos non cognoſcet amplius: ideo chriſtus dicebat illis. Queritis me: non ut deum ſupple: & ſequitur. Et in peccato ueſtro moriemini cecitatis: ſigna enim diui nitatis hn̄tes ſua a prophīs non cognouerūt: ideſt uo luerunt cognoſcere: qa illos illorum malitia excecauit dederat enim iſai. xxxv illis ſignum di. cum uenerit d̄ us ad ſaluandum nos tunc apperientur oculi cecorum aures ſurdorum patebunt: ſaliet ſicut ceru⁊ claudus & apta erit ligna mutorꝝ: hec igitur ſigna uidentes n̄ cognouerunt: quia oculos habebant: & non uidebāt Debet etiā queri in loco: ubi habitat: ſcilicet in celeſti bus. ac ſpiritualibus: non aūt in mundanis: & carnali bus. Nam ſi in mundi delitiis queratur labor: ibi per- ditur: querendus eſt enim per ſigna ſpiritualia nō ſen ſibilia: & querendus eſt in celis: uel in celeſtibus: non autem in mundanis: alioquin inueniri non poterit. Fi gura. iiii. regum. ii. ubi legimus. l. uiros queſiſſe heliā ſuper montes: & colles per. iii. dies: nec ualuerunt in- uenire: aſſumptus enim fuerat in curru igneo: & tranſ latus in paradiſum. Spiritualiter per helyam ſuba- udi ſaluatorem noſtrum chriſtum: per. l. uiros ſubau- di quinque corporales ſenſus quinquies. x. efficitur. l. decimus enim numerus completus eſt. Quinque eniꝫ ſenſus corporis humani perficiunt: & complent armo niam: per montes & ualles ſubaudi mundū iſtum: qa Fig.

quoſdam eleuat in ſublime: & quoſdam uſq; ad yma deprimit. & quos hodie fortuna eleuat: cras deicit ad miſeriam. Si ergo in mundo uia ſenſuũ queras chriſtũ nunq̃ ipſum inuenies: qa neq; per ſigna queris: neq; locum obſeruas: & tranſierũt tres dies uite preſentis. ſ. adoleſcentia: iuuẽtus: & ſenectus: & poſtea morieris in peccato tuo: xp̃o nõ inuento: nõ ergo eũ queras in mundo & carne. augu. in ſolilo. Erraui inqt ſicut ouiſ que periit querens te exterius. Circuiui ulcos: & plateas huius mundi: miſi nuncios meos omnes ſenſus exteriores: ut quererẽt te: ſed nõ iuenerũt te: oculi dicũt Si nõ coloratus eſt: per nos nõ intrat: naſus dicit. Si ñ redolet: per me nõ intrabit: & deducit ibi aug. de omnibus ſenſibus: & in eodẽ iterrogaui inqt terrã: ſi erat deus meus. Et dixit mihi. Nõ ſum. Interrogaui mare & abyſſos: & reptilia: & oĩa: que in eis ſũt: & rñderũt mihi. Nõ ſumus deus tuus: iterrogaui molem mundi dic mihi ſi tu es deus meus: an nõ. Et rñdit uoce forti Non ſum iquit ego: ſed per ipſum ſum ego. Quẽ queris in me: ipſe fecit te: & me: quere ſuper me: & te.

C DIxit. n. in corde ſuo: oblitus eſt deus. p̃s. ix. Prudens princeps: ſeu dux ſp conatur: dum oportet ipſum ꝯtra hoſtes certare: qualr ſalua gente ſua ualeat inimicos ꝓſtrare: iõ inſidiis prauis ſtudet hoſtes ꝑcutere: ut inuadens iprouiſos magis feriat ſaluis ſuis: uñ uegetius de re mi. libr. iii. c. ix. Boni inquit duces nõ aperto prelio: in quo eſt cõmune periculum: ſed ex occulto ſemp attentant: ut .ſ. integris ſuis: quos pñt: hoſtes interimant. Nã pauciores numero ſuperuenientes: & iſidias facientes ſub bonis ducibus deportauerunt ſepe uictoriã: faciende

ergo

ergo ſunt inſidie: & precipue: qñ hoſtis minus cauet: & de ſuis uiribus: atq; militibus multum ꝯfidit. Spiritualiter añ chriſti aduentũ diabol⁹ putabat deũ oblitum eſſe miſereri: & de propria potentia cõfidens exiſtimabat ꝓpter parentum lapſum ſuper humanũ genus ius habere perpetuum: ſed chriſtus cũ paucis inermibus apoſtolis ueniens: poſitis inſidiis ꝓſtrauit illũ taliter: ut amplius nõ reſurgat: & ſine leſione oẽs ſuos ſeruauit. Fig. exo per multa capitula: ubi legimus: ꝙ cum tractaret exitũ de egypto iſrael: pharao nimiũ mirabatur. Et turbatus aſſerebat ſe deum iſrael nullatenus cognoſcere: & ſe nequaq̃ populum dimiſſurũ. Et nihilominus uidebat ſigna & prodigia: que faciebat moy. in egypto: & ꝙ magi ipſius defecerant corã moyſe in tertio ſigno: & his uiſis ignorabat diuinam uirtutem eſſe ĩ moyſe. Sed ut inſipiens ꝓſecutus eſt moyſem: & populum per mare rubrum: ignorans: ꝙ deus ibi poſuiſſet inſidias: ut tam exercitus eius: q̃ ipſe mergerentur in profundum. Factum eſt igit̃: ut eo: & omni militia eius conſumptis: & mortuis: moyſes: & omnes populi eius incolumeſ ſunt reperti. Spiritualiter p pharaonem ſubaudi diabolum: qui humanũ populũ in tenebris detinebat captiuũ: uẽit igitur uerus moy. aſſumptus de aquis: qa uenit chriſtus ab omni peccati labe alienus. Dum igitur incepiſſet tractare: & predicare in mundo penitentiã: ut omnes a peccato egypti liberaret: turbatus cepit q̃plurimum admirari: & intra ſe querere: quiſnam eſſet iſte: qui ſuam uellet deprimere poteſtatem. Videbat enim chriſtum ſigna: & ꝓdigia facere: ſanare infirmos: ſuſcitar̃ mortuos: & magos ſuos. ſ. ſatelites in conſpectu eius deficere: ac clamare. Ieſu chriſte fili dei uiui: cur uenisti ante tempus Fig.

torquere nos: ſed cecus iſte factus tota die inſipienſ in ſua auida malitia conabatur: que cõtra ſe uidebat: argumenta ſoluere. Quod pulchre aug. deducit in quadam omel. ſup illo. mat. iiii. ductus eſt ieſus in d'ſertũ ſic dicit. Cum inquit inimicuſ dei filium tanta mirabilia facientẽ uideret: uoluebat ſecum: ut arbitror: atq; admirans dicebat: quis eſt iſte: qui me neſciente hunc ingreſſus eſt mundũ? Noui quidem: qa de femina natus: ſed neſcio unde cõceptus eſt: aſtat ecce mater: ſed patrẽ inueſtigare nõ poſſum: partũ uideo: ſ; nõ agnoſco naſcentem: & ꝙ ſtupori meo acreſcit inconſueta lege pariendi ẽt edito filio mater reſultat: ut uirgo. Cũ iacet in cunabulis paruulus ſuffundit lachrymis uultum: ſimilemq; ſe eſſe mortaliũ uagitibus ꝓdit: & cu; nihil ei de infantia deſit: nulla tñ eſt illi uelut infantis corruptio: quid hoc miraculum uideo: qđ audire nequeo. Audio que ſuſtinere nõ poſſum: ut homo nat? honoreſ ut deus: a ſeculis hoc mihi nunq̃ ɔtigit: ut ql q̃ naſcereſ homo: & qcq̃ humãi uitii nõ haberet. Que hec tam noua: potenſq; generatio inter peccatores: & impios nat? mortali ẽt matre progreſſus: purgator ẽt cunctis naſcentibus: & ipſe mihi celo purior apparet. Quid plura? nihil in eo reperio: qđ me delectet: puto eum in regno meo uelle regnare: ne forte deus ſit iſte: quem nullum poteſt maculare peccatũ: uel delictum. Sed ſi deus eſſet: ſubdit diabolus: quõ indignitatem ſui partus feminei ſuſtineret: quõ eſſet uilibus: paucisq; contentus? Quis credere poſſet infantie uagitũ eſſe in dño? cui non eſſet audienti ridiculũ dñ; femineo lacte nutriri? hec aug. Igitur iſte pharao auiditate nocendi cecus factus: ut dictum eſt: cepit ipſum perſequi

uſq; ad mare rubrum: ideſt uſq; ad effuſionem ſui ſan guinis: & mortem: & dum putauit capere captus eſt. Et dum credit purum hominen inuenire: incidit in ſal uatorem: qa diuinitas ſub humanitate latebat: quaꝫ iſte inſpiciens neſciuit cognoſcere: que tñ aperte opera batur in xp̄o: ſed proſtratus cognouit. Vnde illi hanc cecitatem improperant cetere creature prout ſanctus effrem monachus deducit in ſermõe quodam de chri ſti tranſfiguratione: ubi chriſtum deum & hominem probat di. Si non erat deus gabriel: quem dominum uocat? et ſi non erat homo: maria quem in uẽtre por tabat? ſi non erat deus: heliſabet quem ſalutabat? ſi non erat homo: in preſepe quis iacebat? ſi non erat de us: magi quem adorabant? ſi non erat homo: ioſeph quem circumcidebat? ſi non erat deus: columba quẽ proteſtatur? Si non erat homo: ioannes: quem bapti zabat? ſi non erat deus: peccata quis relexabat? ſi nõ erat homo: in deſerto quis eſuriebat? ſi non erat de9: mare & uenti cui obediebãt? ſi non erat homo: in ma ri quis dormiebat? ſi non erat deus: mortuos quis ſu ſcitabat? Si non erat homo: cibos quis ſumebat? ſi n̄ erat deus: latroni quis regnum donabat? ſi non erat homo: in cruce quis pendebat? ſi non erat deus: ſol lu cem propter quem deponebat? Si non erat homo in ſepulchro quis iacebat? ſi non erat deus: tertia die quis reſurgebat? ſi non erat homo: thomas quem palpabat? hec effrem. Patet igitur: ꝙ chriſtus fuit deus & homo: deus ex ſubſtantia patris ante ſe- cula genitus: omnia implens: omnia complens: equa- lis per omnia patri: & in una ex ipſo: & cum ip- ſo ſempiternus eſſentia. Naturam in ſe ſuſcepit hu-

manam: & creator ac dominus omnium dignatus
eſt unus eſſe mortalium electa ſibi matre: quam fece-
rat: que ſalua integritate uirginea corpore eſſet mini-
ſtra ſubſtantie: & humani ſeminis ceſſante contagio
nouo homini: & puritas eſſet: et ueritas. Vnde qui ue
rus eſt deus: idem uerus eſt homo dominus noſter ie
ſus chriſtus: qui cum patre: & ſpiritu ſancto uiuit: et
regnat deus per infinita ſeculoꝝ ſecula. A m̄.

¶ De accidia.

A PErcuſſit petram: & fluxerūt aque. ps.
lxxvii. no. ꝙ aliter oſtēdit uirga equo
pigro: et aliter ſolicito: nam pigro nō
ſolum oſtenditur: ſed per latera uirga
percutitur: ſolicito uero ſoluꝫ demon
ſtratur: et ſuper ipſum eleuata tene-
tur: et ſine percuſſiōe currit. Spirituali
ter multi ſunt equo: uel aſino ſimiles pigro: qui nunq̄
uerſus dominum currunt per bona opera: niſi bene ſe-
mel: uel bis percutiātur: dum enim longe eſt ab eis do
mini flagellum pigreſcunt: & miſeri ſemper ocio uacāt
ſed domini flagello pulſantur: ſeu feriuntur taꝫ in bo
nis temporalibus: q̄ in ſanitate corporis: tunc timēteſ
Fig. ad fontem miſericordie currunt. Figu. numeri. xx. ca-
pi. quandocunqꝫ moyſes dum teneret uirgam eleua-
tam ſuper lapidem: lapis nō dedit aquam: ſed bis per
cuſſa uirga: egreſſe ſunt aque largiſſime: ut biberent
homines: et iumenta. Spiritualiter per lapideꝫ ſubau
di duriciem peccatoris: que frangi nequit niſi flagello
domini percutiatur: ſcilicet: aut in temporalibus: aut
in corporis ſanitate: tunc enim depoſita duritie con-
uertitur petra in ſtagna aquarum per lachrymarum ef

fuſionem

fuſionem:& ſic uerificatur: ꝙ dominus per eze.xi.di. Auferam cor lapideum: & dabo uobis cor carneum: bibunt ergo homines:& iumenta: quia tam uirtutes anime q̄ ſenſus corporales ſitientes ſalutem latiſſime reficiunt:ergo bene dominus accidioſis: & pigris ſua flagella infert: ut qui nolunt leniter uocati de cathedra peſtilentie ſurgere durioribus moneantur flagellis unde iſid.de ſūmo bono lib.iii.cap.xi.Qui blādo uerbo caſtigatus non corrigitur: acrius neceſſe eſt: ut arguatur:cum dolore enim ſunt abſcindenda:que leuiter ſanari non poſſunt.

LAVS DEO.

¶ Finiunt figure biblie poſt omnes impreſſiones ubi
q; locorum decuſſas nouiſſime affatim recognite: cun
ctiſq; mendis: & erroribus expurgate. Impreſſeq; Ve
netiis ſumma diligentia per Cæſarem arriuabenũ Ve
netum. Anno domini milleſimo quingenteſimo deci
monono: die uero nono aprilis.

Regiſtrum.

Omnes ſunt quaterni.

✠ ✠✠ ✠✠✠ a b c d e f g h i k
l m n o p q r ſ t u x y z & ꝯ ℞
aa bb cc dd ee ff gg

